

12

ਧਰਮਤਰਿਮਾਰਿ

ਹਨੁਮਾਨ ਨਾਟਕ

ਲਾਲਾ ਨਗਸਿੰਘ ਦਾਸ ਜੀ
ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਤ ਬੇਚ ਸਮੇਂ ਨਰ ਸੀ
ਅਮਿਤ ਸਰਜੀ ਮੈਂ ਫੁਪਾਇਆ

ਪ੍ਰਸੰਗ

ਭਿਤ ਕਵਿ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮਜੀ

حسب فرمایش لاله نرسنگداس تاجر کتب و مالک مطبع چشمه نوری

چشمه نور پریس امرتسر میں لاله نرسنگداس صاحب مالک مطبع کے اہتمام چھپا

ਲਾਲਾ ਨਸਿੰਘ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਪਨੇ ਧੀਰਾ ਲਾਚਸ
ਮੇਨੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ ਮੇ ਮੁੰਦਿਤ ਕੀਆ। ਸੁਭੀ।

ਮੰਗਲਾਚਰਣ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

॥ ਅਬ ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਤ ਕਵਿ ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ ਕੀ
 ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਣ ਪਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀ ਸੇਰ
 ॥ ਤਿ ਅਗਤ ਨਗਤਿ ਕੇ ਚਰਨ ਸਿਰ ਨਾਇਹੋ ॥ ਸਦਾ ਸੀ ਲਪ
 ॥ ਤਿ ਸਤ ਪਤਿ ਏਕ ਨਾਗੀ ਬ੍ਰਤਿ ਸਿਵ ਸਨਕਾ ਦਿਪਤਿ ਜਸ
 ॥ ਹਿ ਸੁਨਾਇਹੋ ॥ ਸੁਰ ਪਤਿ ਹੂਕੇ ਪਤਿ ਜਾਨ ਕੀ ਕੇ ਪਤਿ ਰਾਮ
 ॥ ਨੈਨ ਕੋ ਰੋਚ ਰਕਬ ਹੂ ਤੇ ਪਰ ਜਾਇਹੋ ॥ ਫੁਰੇ ਬਾਕ ਪਤਿ ਸੁਨੇ
 ॥ ਸੀਤ ਸਾਧ ਮਤਿ ਤਬ ਐਸੇ ਰਪੁ ਪਤਿ ਕੇ ਕਛੂ ਕਗੁਨ ਗਾਇ
 ॥ ੧ ॥ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਾਰ ਸੁਤੀ ਬਰ ਪੂਰ
 ॥ ਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਹੈ ਸਿਵ ਸੇ ਬਰ ਦੈਯਾ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਹੈ ਚਤੁਰਾਨਨ
 ॥ ਕ ਬਰ ਕੇ ਉਗ ਜਾਨਨ ਆਸ ਬਸੈ ਯਾ ॥ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿ
 ॥ ਚਨਨ ਕਾਹੂ ਸੋ ਸਾਰੁ ਕਹੈ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਯਾ ॥ ਜਾਨਤ
 ॥ ਸੀ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿ ਜਾਸੁਨ ਏ ਸਬ ਹੋਰ ਸਹੈ ਯਾ
 ॥ ੨ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਸਾਮਾ ਪਾਨ ਦੇਹ ਸੇ ਮੈਂ ਚਾ
 ॥ ਤਿ ਕਜੇ ਨੇਹ ਬਾਧੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਬੂਦ ਹੋ ਜਪ ਯਾਤ ਹੀ
 ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਚਟਨ ਸਰੋਜ ਰਸ ਭਰੇ ਤਕੇ ਭਯੋ ਅਲਿ ਜਾ

ਦਿਨ ਪਰਗ ਪਾਉ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਕਾਮ ਕੋ ਰਾਮ ਮੁਖਿ ਧੁਨਿ ३
 ਸੁਨਿ ਰੁਝੇ ਮਿਗ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਰੂਪ ਸਿੰਧ ਮੀਨ ਰੁਰ ਹੈ ਨ ਕਾ
 ਲ ਪਾਮ ਕੋ ਵੇ ਉਦਾਰ ਰਾਇ ਹੋ ਰੁਗ ਤਿਭੀ ਪਮਾਗੋ ਵੈ ਤੇ
 ਰਾਮ ਚਿਦ ਚਿਦ ਮਾ ਚ ਕੋਰ ਮਨ ਰਾਮ ਕੋ ॥ ੩ ॥ ॥ ਸੈਯਾ ॥
 ॥ ਸੈਟ ਕਹੈ ਸਿਟ ਯਾ ਰਪੁ ਬੀਰ ਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਸਬ
 ਬੇਦ ਪਵੈ ਯਾ ਬੋਧ ਕਹੈ ਇਕ ਕਰਮ ਕਹੈ ਇਕ ਧਰਮ
 ਕਹੈ ਇਕ ਧਾਮ ਸਹੈ ਯਾ ਏਕ ਕਹੈ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਨ ਏ
 ਕ ਕਹੈ ਪਾਟ ਪਾਨ ਬਸੈ ਯਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਮ ਸੁਨੈ ਅਪੁਨੇ ਜਸੁ
 ਹੈ ਸਬ ਦੁਸ਼ਨ ਵੈਰ ਸੁਨੈ ਯਾ ॥ ੪ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥
 ਕੋ ਸਲਤਨੈ ਯਾ ਤੁਨ ਕੁਸਲ ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭੁ ਕਲਿ ਮਲਿ ਮ
 ਬਨ ਸੁਸਾਧਨ ਕੇ ਪਾਨ ਹੈ ਕਰੁਨ ਕੀ ਖਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ਜ
 ਕੀ ਦੀਨ ਨ ਸੋ ਮਾਨ ਲੇਤ ਜੀ ਕੀ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ
 ਵੇਟਨ ਕੇ ਵੇਟ ਗਿਝੈ ਨੈਕ ਕੀ ਏ ਜੇਟ ਹੀ ਏ ਪਰ ਪੀਰ ਜਨ
 ਬੈ ਕੋ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ ਹੈ ਬਾਹਿਰ ਸੇ ਸਮਾਮ ਅਭਿਰਾਮ
 ਕਾਮ ਹੈ ਕੇ ਕਾਮ ਅਸੈ ਠਾਮ ਰਾਮ ਕੇ ਹੀ ਏ ਬਿਰਾਜ ਮਾਨ ਹੈ
 ५ ॥ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੋ ਜਿਨ
 ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ਸੀਨ ਬਨੈ ਤਉ ਏਕ ਪਾਟੀ
 ਸੁਨ ਲੈ ਗੁਨ ਕੇ ਤਜ ਆਰ ਸਤਾਈ ਪੇਟ ਹੀ ਮੈ ਜਿਨ ਪੇ
 ਰਤੁ ਰਝੈ ਅਬ ਪੇਟ ਕੇ ਰਾਜ ਕਹਾਂ ਦੁਚਿਤਾਈ ਲੈ ਸਿਖ

੪

ਆਵਰੇ ਆਵਚਲੀ ਜੈਸੇ ਪਾਨੀ ਮੈਂ ਨਾਉ ਮਲਾਹ ਚਲਾਈ
 ॥ ੬ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਮਨੋ ਜਲਜਾਇ
 ਮਨੋ ਨਿਜ ਦੇਹ ਬਿਸਾਕੇ ਅਜਨ ਕਾਜ ਕੀ ਓ ਉਦਵ
 ਰਤਨ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਲੈ ਨ ਭੁਚਾ ਦ ਉਭਰੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਪੁਬੀਰ
 ਕੇ ਬਾਕ ਬਿਲਾਸ ਤੇ ਧਰਮ ਰਚੇ ਝਈ ਲੋਕ ਬਿਬਾਕੇ
 ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਤੇ ਨੇਹ ਕੀ ਓ ਬਿਧ ਡੀਲ ਕੀ ਛਾਹ ਤੇ ਸੀ-
 ਲ ਸਟਾਕੇ ॥ ੭ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਕਮੇ ਧਰ ਤੇ ਧਰ
 ਧੀਰ ਸਬੈ ਭੁਟ ਹੋਨ ਕਛੁ ਬਲ ਕਾਹੁ ਕੇ ਪੋਤੇ ਛਾਕਿ ਮ
 ਸ੍ਰੋਤਿ ਤ ਕੇ ਕਰ ਕੰਨ ਨ ਨਤ ਫਿਕੇ ਭ੍ਰਿਗ ਨੇ ਦਨ ਸ੍ਰੋਤੇ
 ਕਮੇ ਟਰ ਤੇ ਸੁਖ ਰਾਵਣ ਕੇ ਧਨ ਤੇ ਰਕੋ ਸੀਯ ਲਾਇ
 ਕ ਕੋਤੇ ਜੈ ਰਾਮ ਪੁਬੀਸ ਸਿਰੇ ਮਟਿ ਭੁਭਲਿ ਰਾਜੀ ਵਲੇ
 ਚੁਨ ਰਾਮ ਨ ਹੋਤੇ ॥ ੮ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਮਹਿ
 ਨਾਥ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਓ ਬਿਨ ਕਾਨਨ ਕਾਹੇ ਤੇ ਕੀਨੇ ਓ ਰੂਰ
 ਪੋਸੁਨਿ ਬਾਤ ਫਨਿ ਵ ਰੁਗੈ ਸਿਰ ਨੈ ਕਛੁ ਟੈ ਪੁਰਤੀਨੇ
 ॥ ਏ ਕਹੁ ਕੋਨ ਸੁਨੈ ਜਸ ਰਾਮ ਕੋ ਸੀਸ ਕੀ ਪਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰਾ-
 ਸਨ ਲੀਨੇ ਮੈ ਸੁਮ ਕੈ ਝਈ ਲੋਕ ਰਚੇ ਤੁਹਿ ਮੈ ਸੇਹੀ
 ਜਾਨਤ ਹੀ ਸਿਰ ਦੀਨੇ ॥ ੯ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰ-
 ਪੁਬੀਰ ਸਿਰੇ ਮਟਿ ਕੀ ਯਹਿ ਕੀ ਗਤਿ ਹੈ ਕਿਧੈ ਦੂਤੀ
 ਬਖਸੇ ॥ ਮਾਨਿ ਵਈ ਕਮ ਲਾਹਰਿ ਕੀ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁ-

ਨੇ ਸੁਰ ਲੋਕ ਭਰਨੇ ਜਾਨ ਯਹੈ ਮੁਖਿ ਚਾਰ ਕੀਏ ਬਿਧਿ ॥ ੫
 ਸਿਭੁ ਰਹੈ ਅਜ ਹੁੰ ਲਪਟਾਨੇ ਸਕੁ ਸਹਸੁ ਕੀਏ ਚਖ ^{ਨੇੜ}
 ਚੌਂਕ ਛਹੁ ਮੁਖ ਬਜਾਹ ਕੀਯੋ ਨ ਸੁਆਨੇ ॥ ੧੦ ॥ ॥
 ਸੁੰਝਾ ॥ ॥ ਭੋਗਹਿ ਛਾਡ ਨ ਜੋਗ ਕਰੈ ਕੋਊ ਮੈ ਸਿਰ ^{ਸਮਾਮਕਾਰਤਰ}
 ਲੋ ਸਿਰ ਲੋਕ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਆਗਮ ਤੇ ਨ ਮਿਟੈ ਮਨ ਕੇ
 ਗਮ ਬੇਦ ਬਿਬਾਦ ਨ ਜਾਇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਿਨ ਤੇ ਕੋਨ ^{ਤੁਪ}
 ਸੁਭੇਟੀ ਲਹੈ ਬਿਨ ਬੋਲ ਬੁਲੈ ਪਰ ਕੋਨ ਕਿਵਾਰੇ ॥
 ਤਾਤੇ ਯਹੈ ਜੀ ਅਜਾਨ ਤਹੈ ਜਿਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ
 ਕਾਜ ਸਟਾਰੇ ॥ ੧੧ ॥ ॥ ਸੁੰਝਾ ॥ ॥ ਹੈ ਨ ਕ-
 ਹੂ ਕਟਿ ਅਤਿ ਸੁਸੁੰਦਰ ਸਿਤ ਸਮੂਹ ਤਉ ਸੁਖ ਪੈਹੈ ॥ ਕਾ-
 ਹੇ ਤੇ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਮਿਲੀ ਕਟਿ ਰਾਮ ਤੁਮੈ ਸਿਰ ਨਾਇ ^{ਹਿਰਦਾਰਾਮ}
 ਸੁਨੈਹੈ ॥ ਖਾਰੇਊ ਨੀਰ ਨਵਾਇ ਗੁਬਿਦਹਿ ਜੋਬ ਕੋਊ ^{ਠਾਕਰ} ^{ਜੇਰਤ}
 ਚਰਨੇ ਦਕਦੈਹੈ ॥ ਕੋਨ ਸੁ ਸਾਧੁ ਨ ਆਦਰ ਸੋ ਕਹਿਮੂ
 ਡਚਢਾਇ ਨ ਸੁਦਾਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ੧੨ ॥ ॥ ਸੁੰਝਾ ॥
 ॥ ਹੋ ਮਾਤਿ ਹੀ ਨਾਇਹੈ ਕਟਿਤਾ ਸਿਰ ਜਾਨ ਤਹੈ ਉਪ-
 ਹਾਸ ਧਰੈ ਗੀ ॥ ਰਾਮ ਮਈ ਸੁਖਦੈ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ
 ਦੇਖ ਸਿਤਾ ਪਹਰੈ ਗੀ ॥ ਜਮੇ ਬਨ ਭਿੱਲ ਕਰਾਂਤੁ ਕੀਆ ^{ਭੀਲ} ^{ਭੀਲ ਦੀਵਾਜਾਤ}
 ਗਮ ਬੇ ਲਪੁਦਾਰ ਤੇ ਜੇਤ ਜਰੈ ਗੀ ॥ ਤੋਂ ਕਹਿਹੈ ਮ-
 ਸਮੂਹ ਨ ਕੋ ਯਹਿ ਕਾਟ ਕਲਿਕਨ ਦੂਰ ਕਰੈ ਗੀ ॥ ੧

੬ ੩॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਜੋ ਕਛੁ ਬਾਕ ਬਿਲਾਸ ਹੁਲਾ-
ਸ ਸੁ ਸੀਤ ਸੁਨੇ ਜਗੁ ਜਾਹਿ ਸੁਨਾਵੈ॥ ਫੂਲ ਸੁਰੀਧ ਸ
ਬੈਕ ਵਿਮੰਡਲ ਫੂਲ ਚਵੈ ਤੁਮ ਸੇ ਅਲਿਪਾਵੈ॥ ਅਕ
ਕੇ ਫੂਲ ਸਮਾਨ ਕਵੀ ਸੁਰ ਰਾਮ ਤੁਮੈ ਕਿਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਿਝਾ
ਵੈ॥ ਚੇਤ ਚਵੈ ਚਿਤੁ ਚੋਪੁ ਮਲਿਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜ-
ਬਹੀ ਫਿਰਿ ਆਵੈ॥ ੧੪॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਬਮਾਸ

ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁ ਏ ਸਬ ਰਾਮ ਹਿ ਆਜ ਲੋ-
ਗਾਵੈ॥ ਸੇਖ ਸਹਸੁ ਧਰੇ ਮੁਖ ਯਾਹੀ ਤੇ ਵਰ ਪਰੇ ਗੁਨ
ਪਾਰਨ ਪਾਵੈ॥ ਸੀਗਿ ਫਿਰੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸਦਾ ਸੁ ਜਬਾ ਮ-
ਤਿ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸਮਝਾਵੈ॥ ਤਾਹੀ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਾਮ ਕ-
ਰੈ ਮਨਿ ਕੇ ਗਿਰ ਤੇ ਕੰਨ ਜਮੇ ਦਿਖਾਵੈ॥ ੧੫॥

॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਸੁਰ ਜਕੀ ਮਨ ਕੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਦਲੀ-
ਪ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਾਂ ਲੋ ਲਿਖਾਉਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁ ਕੇ ਅਜ ਕੇ
ਜਸੁ ਕੀ ਸੁਕ ਥਾਨ ਕੇ ਅੰਤ ਕਹਾਂ ਲੋ ਸੁਨਾਉਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰ-
ਘੁ ਨਾਥ ਕੇ ਤਾਂਤ ਕੀ ਬਾਂਤ ਕਹੈ ਤੋ ਕਹੈ ਕਹਿ ਅੰਤ ਹਿ
ਪਾਉਂ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੁਨੇ ਰਘੁ ਬੀਰ ਕਥਾ ਤੁਮ ਸੇ ਕਹਿ ਕੈ ਤਨ
ਤਾਪ ਸਿਰਾਉਂ॥ ੧੬॥ ॥ਕਬਿੰਤਾ॥ ॥ਰਿਖ

ਸੀਗਿ ਜਾਇ ਬੋ ਧਨੁ ਪਚਿਟ ਕਾਇ ਬੋ ਧਰਨਿ ਜਾ-
ਬਿਟਾਹਿ ਬੋ ਬਤੋਹੀ ਜਸੁ ਪਾਇ ਬੋ॥ ਧਾਇ ਬੋ ਪਰਸ

ਰਾਮ ਰੋਲ ਮੈ ਪਿਜਾਇਓ ਉਲਟ ਬਨ ਜਾਇਓ ਸੀ ੭
ਰਾਮ ਰਾਜ ਗਾਇਓ ਬਨ ਕੋ ਸਿਧਾਇਓ ਜਨਕ
ਜਾ ਰੁਗਾਇਓ ਸਮੁਦ੍ਰਿਕੋ ਪਟਾਇਓ ਮੋਲੀਕ ਪਤਿਘ ੦
ਇਥੋ ਬੀਰ ਤੀਯ ਸੰਗ ਲੈ ਪਲਟ ਪਾਰ ਆਇਓ ਸੁ
ਮੈ ਸੋ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਗੀਤ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਇਓ ॥ ੧੭ ॥
॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਖੀਜਨ ਲੋਚਨ ਕੇ ਜਮੁਖ ਨਿਤਿ
ਖੰਡਨ ਪਰ ਪੀਰਾ ਅਰਿ ਰੋਜਨ ਤੇ ਜਨ ਧਨੁਖ ਤੁ
ਵੇਰੇ ਜਨ ਰਪੁ ਬੀਰਾ ॥ ੧੮ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥
ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਕਵਲ ਬਦਨ ਦੁਤਿ ਮੈ
ਨਾਕ ਰੁਨ ਕਰਿ ਬਰੁਣਾਇ ਪਤਿ ਸਰਨ ਗਤਿ ਸੁਖ
ਦੇਨਾ ॥ ੧੯ ॥ ॥ ਬਿਸ਼ਾ ਮਿਤੁ ਰਿਵਾਰੁ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯ ੦
॥ ॥ ਬੈਰੁ ਬਿਰਾਤੁ ਕੀਰਿ ਰਿਖ ਰਾਜ ਦੇ ਜਗਮਨ
ਪੂਰਨ ਹੋਤੁ ਹਮਾਰੇ ਕੋਨ ਬਲੀ ਇਹ ਲਾਇਕ ਹੈ ਤਿ
ਹੁਲੇ ਕਨ ਮੈ ਤਿਨ ਰਾਮ ਬਿਰਾਠੇ ਘਾਇਰ ਲੋਕੋ ਨਿ
ਪਸੋਂ ਕਹਿ ਬਾਤੁ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਕਵੇ ਸੁਖ ਤਾਰੇ ਤੇ
ਨਟਰੇ ਸੋ ਸਿਸੂਰ ਟਰੇ ਸੁਨ ਸਾਥ ਬਿਨ ਰਪੁ ਨਾਥ ਤਿ
ਹਾਰੇ ॥ ੨੦ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਸੋਚ ਬਦੋ ਮੇ ਨਿਪ
ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਕੁਲ ਪੁਜਹਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗ ਮਨਾਵੇ ॥ ੨੧ ॥
ਕਬਿਨ ਰਪੁ ਬੀਰ ਹਿਤੀ ਨਹੁ ਲੈ ਨਿਜ ਸੰਗ ਗੁਰੁ

ਰਾਖਸ

੮ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ਏ ਤੇਰੇ ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਸਬੈ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਹੋ ਯੀਰਿ
ਖਰਾਜ ਸੁਨਾਵੈ ਰਾਜਨ ਜਾਂ ਮੁਖ ਰਾਮ ਕਹੈ ਅਬ ਤਾਂ ਮੁ
ਖ ਔਰ ਕਹੈ ਨਹਿ ਭਾਵੈ ॥ ੨੧ ॥ ॥ ਕਹਿ ਭੋਤਾ ॥ ॥
ਸਿੰਗ ਭਟ ਭੀਰ ਲੈ ਸਮੀਰ ਹੁਤੇ ਬੇਗ ਧਾਉਂ ਆਇ ਸਜੇ
ਪਾਉਂ ਜਾਇ ਮਾਰੇ ਰਾਜਨ ਭੁਠੈ ਜੋ ਕਹੈ ਤੋਂ ਠੋਰ ਭੁਮੈ ਬ
ਗ ਮੈ ਬਨ ਉਂ ਔਰ ਭੋਰੀ ਦੇਤ ਰਹੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਜੈ ਸੀ ਗੀਤ
ਏ ਦੁਤੀ ਆ ਕੇ ਚੰਦ ਜਮੈ ਨ ਦੇਖੈ ਨੈਨ ਰਾਮ ਚੰਦ ਭੁਮੈ
ਬਿਰਾਓ ਰਿਖ ਕੈ ਸੀ ਬਿਪ ਗੀਤ ਹੈ ਭੀਰ ਮਸ ਨ ਗਤ
ਸੁਤੀਰ ਨ ਚਲਾਇ ਜਾਨੈ ਐ ਸੇਰ ਪੁਬੀਰ ਕਮੇ ਪਿਸਾਰ
ਨ ਤੇ ਜੀਤ ਹੈ ॥ ੨੨ ॥ ॥ ਕਹਿ ਭੋਤਾ ॥ ॥ ਬਾਲ ਕਮ
ਯਾਨੇ ਹਰੀ ਔਰ ਕੀਨ ਮਾਨੇ ਬਾਤ ਬਿਨ ਦੀਏ ਮਾਤੁ ਹਾਥ
ਭੇਜਨ ਨ ਖਾਇ ਹੈਂ ਮਾਟੀ ਕੇ ਬਨਾਏ ਗਜ ਬਾਜੀ ਰਸ
ਖੇਲ ਮਤੇ ਪਲ ਨ ਬਿਛੋਰੈ ਤਾ ਕੀ ਨੈਨ ਬਸਾਇ ਹੈਂ
ਹੋਤੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੁਨ ਪੈਰ ਪਪਮਾਨ ਭਾਕੇ ਹੋਰਿ ਟੁਕ ਹਾ
ਥ ਮੈ ਸੁਕਾ ਕਥੇ ਸ ਖਾਇ ਹੈਂ ਰਾਮ ਕੀ ਤੋਂ ਐਸੀ ਬਾਤ ਕੀ
ਜ ਪਾਤ ਗਾਤ ਜਾਕੇ ਸਾਂਮਨੇ ਮਰੀ ਚਤੁਰਿ ਦੇਖ ਸਕਾ
ਇ ਹੈਂ ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਜਨ ਕਾਰੋ ਕੋ ਬਾ
ਤ ਬਢਾਵਤ ਗਾਨ ਗਾਰੋ ਮਤਿ ਮੈਨ ਦੀ ਜਾਨੀ ਪੁਤ
ਸੇਨੇ ਹੁ ਬਢਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨ ਮੈ ਹਿ ਦੁਖੈ ਬਸ ਹੈ ਰਾਜ ਧਾ

੬

ਨੀ॥ ^{ਤੁਹ}ਇਹੁ ^{ਖਰਬਤ}ਕੇ ^{ਮਲ}ਕਾਸ ^{ਮਲ}ਤੁਰੈ ^{ਮਲ}ਜੈਸੇ ^{ਮਲ}ਤੁਧੁ ^{ਮਲ}ਰੰਝੈ ^{ਮਲ}ਕਰਪੇ ^{ਮਲ}ਮੁਨਿ
ਕੀ ^{ਮਲ}ਜੁਨਿ ^{ਮਲ}ਬਾਨੀ॥ ਰਾਮ ^{ਮਲ}ਕੇ ^{ਮਲ}ਰਾਖ ^{ਮਲ}ਬੈਕੀ ^{ਮਲ}ਥਤੀ ^{ਮਲ}ਮਾਂ ^{ਮਲ}ਨਿਪ ^{ਮਲ}ਕੇ
ਟਕਹੀ ^{ਮਲ}ਰਿਖਿ ^{ਮਲ}ਏਕਨ ^{ਮਲ}ਮਾਨੀ॥ ੨੪॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥

॥ ਕਾਂਪਿ ^{ਮਲ}ਉਠੇ ^{ਮਲ}ਮੁਨਿ ^{ਮਲ}ਤੇ ^{ਮਲ}ਮਾਨ ^{ਮਲ}ਨੈ ^{ਮਲ}ਦਨ ^{ਮਲ}ਜਮੇ ^{ਮਲ}ਜਲ ^{ਮਲ}ਬਾਪੁ
ਤੁਲ ^{ਮਲ}ਵਤ ^{ਮਲ}ਇਹੈ ^{ਮਲ}ਲੇ ^{ਮਲ}ਹੁ ^{ਮਲ}ਜੁ ^{ਮਲ}ਲੇ ^{ਮਲ}ਹੁ ^{ਮਲ}ਕਿ ^{ਮਲ}ਪਾ ^{ਮਲ}ਇਹੈ ^{ਮਲ}ਉ ^{ਮਲ}ਕਰ ^{ਮਲ}ਮੇਰ
ਫੁਰੈ ^{ਮਲ}ਨਹਿ ^{ਮਲ}ਬਾਤ ^{ਮਲ}ਨਹਿ ^{ਮਲ}ਦੈ॥ ਰਾਮ ^{ਮਲ}ਚਲੇ ^{ਮਲ}ਹਜ ^{ਮਲ}ਕੈ ^{ਮਲ}ਮੁਨਿ ^{ਮਲ}ਸਿਰਿ
ਪਰੇ ^{ਮਲ}ਪਿਤ ^{ਮਲ}ਪਾਇ ^{ਮਲ}ਲਵਾਇ ^{ਮਲ}ਫੀ ^{ਮਲ}ਨਿ ^{ਮਲ}ਦੈ॥ ਯੋ ^{ਮਲ}ਗਿ ^{ਮਲ}ਖਿ ^{ਮਲ}ਲੈ ^{ਮਲ}ਉ ^{ਮਲ}ਕਸ
ਮੇ ^{ਮਲ}ਰਾਖ ^{ਮਲ}ਬੀ ^{ਮਲ}ਰਹਿ ^{ਮਲ}ਕੰ ^{ਮਲ}ਕੀ ^{ਮਲ}ਬਾ ^{ਮਲ}ਸ ^{ਮਲ}ਜਮੇ ^{ਮਲ}ਮੈ ^{ਮਲ}ਰੰ ^{ਮਲ}ਮਲਿ ^{ਮਲ}ਦੈ॥ ੨੫॥

ਸ੍ਰੇਯਾ

॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਸਿਰ ^{ਮਲ}ਦਯੋ ^{ਮਲ}ਰਿਖਿ ^{ਮਲ}ਕੇ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਚਲੈ ^{ਮਲ}ਥਾ ^{ਮਲ}ਸਿ
ਸੇ ^{ਮਲ}ਦੁਖ ^{ਮਲ}ਨੈ ^{ਮਲ}ਨਹੀ ^{ਮਲ}ਨਿ ^{ਮਲ}ਪ ^{ਮਲ}ਧੂ ^{ਮਲ}ਟੇ ^{ਮਲ}ਮਾਂ ^{ਮਲ}ਦਿ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਤੇ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਸੁ ^{ਮਲ}ਹਾਇ
ਕਛੁ ^{ਮਲ}ਬਿ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਰਾ ^{ਮਲ}ਮਹਿ ^{ਮਲ}ਥੈ ^{ਮਲ}ਬਾ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਸੈ ^{ਮਲ}ਜਨ ^{ਮਲ}ਕੁ ^{ਮਲ}ਟੇ ^{ਮਲ}ਮਾਂ ^{ਮਲ}ਸੀ ^{ਮਲ}ਸ ^{ਮਲ}ਧੂ
ਨੇ ^{ਮਲ}ਪੁ ^{ਮਲ}ਨਿ ^{ਮਲ}ਬਾ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਕਰੈ ^{ਮਲ}ਗਹਿ ^{ਮਲ}ਕੇ ^{ਮਲ}ਕੁ ^{ਮਲ}ਲ ^{ਮਲ}ਤੇ ^{ਮਲ}ਸੁ ^{ਮਲ}ਖ ^{ਮਲ}ਜਾ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਫੁ ^{ਮਲ}ਟ ^{ਮਲ}ਮੇ
॥ ਨੈ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਚੁ ^{ਮਲ}ਚੁ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਰਹੈ ^{ਮਲ}ਨਿ ^{ਮਲ}ਸਿ ^{ਮਲ}ਬਾ ^{ਮਲ}ਸੁ ^{ਮਲ}ਰ ^{ਮਲ}ਜੈ ^{ਮਲ}ਸੇ ^{ਮਲ}ਰਿ ^{ਮਲ}ਸਾ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਰਹੈ ^{ਮਲ}ਥਾ
ਟ ^{ਮਲ}ਫੁ ^{ਮਲ}ਟੇ ^{ਮਲ}ਮਾਂ॥ ੨੬॥ ॥ ਬਿ ^{ਮਲ}ਸੁ ^{ਮਲ}ਗੀ ^{ਮਲ}ਮੈ ^{ਮਲ}ਫੁ ^{ਮਲ}ਟਾ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ

॥ ॥ ਰਾਮ ^{ਮਲ}ਸੇ ^{ਮਲ}ਬਾ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਕਹੀ ^{ਮਲ}ਰਿ ^{ਮਲ}ਖ ^{ਮਲ}ਰਾ ^{ਮਲ}ਜ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਯੋ ^{ਮਲ}ਬਾ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਜੈ ^{ਮਲ}ਤੁ ^{ਮਲ}ਮ
ਮਾ ^{ਮਲ}ਜ ^{ਮਲ}ਹੀ ^{ਮਲ}ਹੈ ^{ਮਲ}ਰੋ॥ ਏ ^{ਮਲ}ਹੈ ^{ਮਲ}ਉ ^{ਮਲ}ਗੈ ^{ਮਲ}ਲ ^{ਮਲ}ਸੁ ^{ਮਲ}ਨੇ ^{ਮਲ}ਸੁ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਸਿ ^{ਮਲ}ਰ ^{ਮਲ}ਰ ^{ਮਲ}ਏ ^{ਮਲ}ਕ ^{ਮਲ}ਤੇ
ਦੁ ^{ਮਲ}ਰ ^{ਮਲ}ਹੈ ^{ਮਲ}ਏ ^{ਮਲ}ਕ ^{ਮਲ}ਤੇ ^{ਮਲ}ਨੇ ^{ਮਲ}ਰੋ॥ ਏ ^{ਮਲ}ਕ ^{ਮਲ}ਪਿ ^{ਮਲ}ਸਾ ^{ਮਲ}ਚ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਹੈ ^{ਮਲ}ਇ ^{ਮਲ}ਹ ^{ਮਲ}ਬੀ ^{ਮਲ}ਚ ^{ਮਲ}ਚ
ਲੈ ^{ਮਲ}ਕਿ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਤ ^{ਮਲ}ਕ ^{ਮਲ}ਰੈ ^{ਮਲ}ਕੁ ^{ਮਲ}ਟ ^{ਮਲ}ਭੈ ^{ਮਲ}ਰੋ॥ ਤੁ ^{ਮਲ}ਕੁ ^{ਮਲ}ਲ ^{ਮਲ}ਕਾ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਨ ^{ਮਲ}ਕੈ ^{ਮਲ}ਰਾ ^{ਮਲ}ਮ
ਪਾ ^{ਮਲ}ਟ ^{ਮਲ}ਕ ^{ਮਲ}ਬੀ ^{ਮਲ}ਰ ^{ਮਲ}ਸ ^{ਮਲ}ਮੀ ^{ਮਲ}ਰ ^{ਮਲ}ਸ ^{ਮਲ}ਹਾ ^{ਮਲ}ਇ ^{ਮਲ}ਕ ^{ਮਲ}ਮੈ ^{ਮਲ}ਰੋ॥ ੨੭॥ ॥

ਮਕਲੀ

ਮਕਲੀ

ਮਲ

੭੦

ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ ਰਾਜ ਰਿਖ ਜਗ ਮਿਸ ਲੈ ਚਲੇ ਲੇ
ਦਇ ਸੰਗ ਗੋਲ ਹੀ ਮੈ ਤਾਰਿਕ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਪਧਰਾਇ
ਭੈ ਹੈ ਜਗ ਮ ਪੁਰਨ ਪਰਮਾਨੰਦ ਪੁਰਨ ਦੇ ਪੁਰਨ
ਤੇਈ ਜੇਵੇਰਾ ਮ ਬਿਸਰਾਇ ਹੈ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਹਾਰਦ
ਸਰਬ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਜਾਂਕੀ ਲਾਜ ਛਾਹਿ ਲੋਕ ਚਾਰੇ ਜੁ
ਗ ਗਾਇ ਹੈਂ ਮਾਏ ਬੀਰ ਬੀਰਤਾ ਪਿਸਾਰਨੀ ਕੇ ਤੀ
ਰਵੇ ਖੋ ਮਾਜਰ ਪ੍ਰਬੀਰ ਪਦ ਸੁਰਨ ਕੇ ਪਾਇ ਹੈ॥ ੨੮
॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਨਿਹਾਰਨਿ
ਸਾਰੀ ਰੋਕ ਰਹੀ ਮਗ ਕੇ ਪਤਰੀ ਧਰਤੀ ਨ ਕਰੁ
ਪਮਹਾਂ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਬਾਤ ਕਹੁ ਮੁਖ ਤੇ ਉਰਗੀ ਪ੍ਰ-
ਭ ਲੈ ਕਰ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਹਨ ਮੈ ਤਹ ਭਾਲ ਸੁ
ਕੁਮਿ ਗਿਰੀ ਕਰੁ ਕਾਲ ਭਯੋ ਰਾਪੁ ਨੰਦਨ ਕੇ ਭਵ ਸਿਉ
ਛਿਨੇ ਕਥਿ ਖੈ ਸੁਤਰੀ॥ ੨੯॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥
ਤਾਹੀ ਦਿਨ ਨਿਰਖ ਮੈ ਸਬ ਹ ਬਰਨ ਬਿਰਚ ਜਰੋ ਸਾ
ਮਨ ਹਰਖੇ ਬਿਲਖੇ ਬਹੁਰ ਛਟੀ ਕੁਬੇਰ ਮਹੇ ਸਾ॥ ੩੦
॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਮੁਕਤਿ ਪਿਸਾ-
ਚਨੀ ਕਰੀ ਰਾਮ ਬਲਵੰਤਾ ਜਮੇ ਪਾਟੁ ਜ ਛਟ ਪਟਰ
ਦਿ ਪ੍ਰਗਟ ਤਕਿਰਨ ਪ੍ਰਚੰਡਾ॥ ੩੧॥ ॥ ਇਤਿ ਤਾ-
ਰਕਾ ਬਧਾ ॥ ॥ ਜੋਰਠਾ ॥ ॥ ਚਲੇ ਚਮਕ

ਦੇਉ ਬੀਰ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕੁਲ ਪੁਜ ਕੇ ਧਰੇ ਧਨੁਖ
 ਮੁਖ ਤੀਰ ਤ ਬਹਿ ਹੋਨੇ ਰਿਖ ਰਾਜ ਕਹਿ ॥ ੩੨ ॥
 ਸੁੰਝਾ ॥ ॥ ਦੇਖ ਤੁਧੋ ਧਨ ਕੇ ਬਨ ਸੀਰ ਪੁਬੀਰ
 ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾਲ ਤਮਾਲ ਬਿਸਾਲ ਕ
 ਏ ਬਨ ਕੰਜ ਸਰੋਵਰ ਭੋਰ ਲੁਭਾਯੋ ਕੋ ਕਿਲ ਕੀਰ
 ਕਪੋਤ ਸਿਖੀ ਧੁਨਿ ਹੀ ਸਚ ਕੇ ਰਨ ਯੋ ਵਰਜਾਯੋ ਮਾ
 ਨਹੁ ਲੈ ਰਿਖ ਰਾਜ ਬਸੰਤ ਹਿਰਾ ਮਕੀ ਦੇ ਹਿਜੋ ਕਾ ਮਮਿ
 ਲਾਯੋ ॥ ੩੩ ॥ ॥ ਸੁੰਝਾ ॥ ॥ ਜਗ ਮਰਚੇ ਯੋ
 ਹਿਜਾਨ ਬਿਰੰਚ ਸੁਥਾਹੁ ਮਹੀਰ ਸੁਮੀਰ ਕੇ ਪੈਲੇ ॥
 ਯੋ ਗਰਜੇ ਠਟ ਭੂਮਿ ਗਈ ਜਤੁ ਕਾ ਪਉਠੇ ਬਿਨ ਰਾ
 ਮ ਅਕੇਲੇ ॥ ਧਾਇ ਗਹੇ ਰਪੁ ਬੀਰ ਦੇਉ ਇਕ ਭਾਜ
 ਗਏ ਇਕ ਜੀ ਪਰ ਖੇਲੇ ਮਾਨਹੁ ਪੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ
 ਕਦਲੀ ਬਨ ਸੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਖੇਲੇ ॥ ੩੪ ॥
 ਸੁੰਝਾ ॥ ॥ ਪੁਰਨ ਜਗ ਮਕੀ ਚ ਪਰਿ ਪੁਰਨ ਬ੍ਰਹਮ
 ਜਹਾਨ ਤਹਾ ਦੁਰਿਤਾਈ ਨਾਮ ਲੀਏ ਮਾਘ ਬਿਦਟ ਰੇ
 ਪੁਨ ਆਪਨ ਬਾਨ ਕਾਮਾਨ ਚਲਾਈ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਸੁਨਿ
 ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਿਪਿ ਬਾਵਨ ਜਮੇ ਰੁਚਿ ਮੀਰ ਬਦਾਈ ਦੇ
 ਵਨ ਜਾਇ ਕਹੈ ਸੁਰ ਰਾਜ ਹਿਰਾ ਮਭੁਏ ਜਗੁ ਲੇਹੁ
 ਬਧਾਈ ॥ ੩੫ ॥ ॥ ਇਤਿ ਸੁਥਾਹੁ ਮਹੀਰ ਬਧਾ

੧੨

॥ ਜਗਮ ਸੰਪੂਰਨ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਬੀਤਮੇ
 ਜਗਮ ਤਿਹੀ ਜਮੈ ਜਨਕ ਦੂਤ ਕਹਿ ਬਾਤਾ ਸੀਅਸੁ
 ਅੰਬਰ ਲੇਤ ਹੈ ਪਗ ਧਾਰਹੁ ਪਰਤਾਤਾ ॥ ੩੮ ॥
 ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸਿ ਮੁਹਿ ਦਾਹਾ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਰਾਮਲ
 ਫਮਨ ਜੂਸੈ ਬੋਲ ਕਹੈ ਕੁਲ ਪੁਜ ਆਪੈ ਹੈ ਪ੍ਰਭਾਤ
 ਹੋ ਤੋ ਜਨਕ ਕੇ ਜਾਇ ਹੋ ਜੋ ਕਹੈ ਤੋ ਰਾਜ ਦਸਰਥ
 ਜੁਪੈ ਪਹੁਚਾਉ ਨਹੀ ਸੀਗ ਚਲੇ ਤੁਮੈ ਕੋਤ ਕਹਿਖਾ
 ਇਹੋ ਛੋਟੀ ਸੀ ਕਛੋਟੀ ਕਹਿ ਧਨ ਹੀਨ ਮੋਟੀ ਕੋਰ
 ਚੋਟੀ ਧਰ ਕਹੈ ਨੈਕ ਹੋਤੁ ਤੋ ਚਦਾਇ ਹੋ ਰਾਜਾ ਤੇਜ
 ਨਮ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਤੇ ਮੈ ਪਾਏ ਗੁਨ ਅੰਸੇ ਸਿਵ ਕੇ ਧਨੁਖ
 ਹੂ ਤੇ ਗੁਨ ਪਾਇ ਹੋ ॥ ੩੯ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਚਲੇ
 ਜਾਤੁ ਸੁਖ ਦੇਤ ਫੁਲੇ ਫੁਲ ਤੇਰ ਲੇਤ ਰਿਖਿ ਸੀਗਿ ਬੀਰ
 ਨਕੀ ਜੋਰਾਇ ਹੁਤੁ ਹੈ ਕਿਧੈ ਦੇਵ ਤੁਈ ਕਿਧੈ ਪੈਰਖ
 ਕੀ ਜਈ ਨਈ ਕਿਧੈ ਬੀਰ ਮੇਰ ਇਤ ਉਤੁ ਦਿਨ ਰਾਤੁ ਹੈ
 ਕਿਧੈ ਰਹਿ ਸੀਗ ਨਵ ਨੀਰਦ ਅਨੰਗ ਕਿਤ ਰੀਗ ਰੀਗ
 ਜਮਨ ਸਰਸੂਤੀ ਪਰਾਤੁ ਹੈ ਦੇਖਹੁ ਪਗੈ ਲਕੀਲੁਗ
 ਈਜੇ ਦੁਰਾਈ ਰਾਮ ਸੀਗ ਉਲਟਾਈ ਨ ਫਿਰਾਈ ਫਿਰੀ
 ਜਾਤੁ ਹੈ ॥ ੪੦ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਆਇ ਗਏ ਜ
 ਨਕ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਨਹੇ ਸੁਤੁ ਰਿਖਿ ਕੇ ਸੁਨੇ ਤੇ ਰਾਜਾ ਆ

ਤੇਰੇ ਵਲੇ ਜਾ ਸਿਖਾ ਹੋਈ ਅਰਥਾਤੁ ਪਤਮ ਪ੍ਰਤਿਪਤ

ਲੋਕ ਕਾਮੀ

ਹਥ

ਮਨੇ

ਬੁਧਾ ਬਿਸੁ ਸਿਵ

ਬਲ

ਰਾਜਨੀਤੀ

ਬਦਲ

ਰਾਹ

ਮੋਹ

ਜਨਕ

ਨੈ

ਸੁਨੇ

ਕੋਲੈਨ ਆਯੋ ਹੈ॥ ਖੋੜ ਜੋ ਪਚਾਰ ਕਰ ਪੁਜਾ ਕੁਲਪੁ
 ਜਜੂਕੀ ਮਨ ਬਚ ਕਰ ਮਚਰਨ ਸੀਜ ਨਾਯੋ ਹੈ॥ ਪਾਏ
 ਬੁਝੀ ਕੋਨ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤਾਤੁ ਤੇਰੇ ਸੀਗਿ ਸੁੰਦਰ ਸਪੁਤ ਜੇ
 ਸਨਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥ ਰਲੀਏ ਗੁਸਾਈ ਧਾਮ ਦੀਜੀ
 ਏ ਬਡਾਈ ਮੋਹਿ ਯਹੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ਧਨੁ ਕਾਹੂ ਨ ਚਰਾ
 ਯੋ ਹੈ॥ ੩੯॥ ॥ ਕਾਥਿੰਤਾ ॥ ॥ ਕੋਲੈ ਰਾਜਹਿ
 ਖਿਰਾਜਾ ਲਿਖੀਏ ਕਹਾ ਲੋਗੁ ਨ ਦੇਖਿ ਮੇਜੁ ਦੇਉ ਬੀਰ
 ਬਡੇ ਰਖੁ ਨਾ ਬਹੈ॥ ਲਫ ਮਨ ਛੋਟੇ ਕੀਨੇ ਰੂਪ ਬਲਖੇ
 ਏ ਮੋਟੇ ਧਨੁਖ ਚਰਾਇ ਬੇਕੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਹੈ॥ ਰ
 ਪੁ ਕੁਲ ਕੇ ਤਿਲ ਕਬਲ ਹੈ ਮਿਲਕ ਜਾਕੀ ਦਸਰਬ
 ਨਿਦ ਬੀਦੈ ਤੀਨ ਲੋਕ ਬੀਦ ਹੈ॥ ਭਾਗ ਹੈ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮਇ
 ਨ ਕੇ ਸਿਧਾਰੇ ਪਗ ਜਗਜ ਕਾਜ ਲਿਆਯੋ ਤੁਬ ਹੀ ਤੇਮੇ
 ਰੇ ਸਾਬ ਹੈ॥ ੪੦॥ ॥ ਕਾਥਿੰਤਾ ॥ ॥ ਸੁਨੋ ਜਬਨ
 ਮ ਕੁਲਪੁ ਲੋਕ ਪਸੀਨੇ ਨਿਪ ਧੁਪ ਦੀਪ ਚੰਦਨ ਚਰਚ
 ਰਪੁ ਬੀਰ ਕੋ॥ ਹੀ ਸਤੁ ਨ ਹਾਥ ਜੇਰ ਮਾਥ ਨਾਇ ਨੈਨ ਮੀ
 ਚ ਦੀਜੈ ਦੇਵ ਬਲ ਰਾਮ ਚੰਦ ਭੁਜ ਭੀਰ ਕੋ॥ ਜਨਕ ਕੇ
 ਮਨ ਰਾਮ ਇਨ ਹੀ ਪੈ ਟੂਟੈ ਧਨੁ ਮੀਨ ਰੂਪ ਜਨਕੀ ਮਿ
 ਲਾਉ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੋ॥ ਬਾਤ ਹੈ ਬਨਾਈ ਬਿਧਿ ਰਾਜਾ ਸੇ
 ਜਨਾਈ ਗਿਖਿ ਮਾਨ ਮੇਰੇ ਬੋਲ ਗਾਠ ਦੇਹ ਨਿਜ ਚੀਰ ਕੇ

੧੪

॥੪੧॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਪੁਜਕੁਲਪੁਜਕੋਨਿਵ-
 ਦਿਸੀਸਰਲਮੋਨਿਪਮਨੁਰਪੁਨਾਬਫਿਗੁਧਾਵੈਤਨੁ
 ਧਾਮਕੋਆਮੋਤੁਰਫਾਹੀਕਿਧੋਰੀਤੇਰਬੁਮਾਂਹੀਜੇਸੇ
 ਪੁਜਾਫਹਿਰਾਹੀਤੈਸੇਦੇਖੈਪਾਛੈਰਾਮਕੋਕੈਜੇਕੈਬ-
 ਨਾਵੈਬਿਧਿਇਨਹੀਤੇਹੋਇਸਿਧਿਰਿਖਿਤੇਕਹਯੋਹੈ
 ਜਸੁਇਨਹੀਕੇਨਾਮਕੋਆਮੋਸੀਰੂਜੇਕਾਨਵੈਕੇਸੁਨਿ
 ਯੇਗਨੇਜਸੀਦਿਨੇਸਮੋਨਿਜੇਜਹੈਮਨਾਉਦੇਵਥਾ-
 ਮਕੋ॥੪੨॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਆਇਰਨਬਾਸ

ਜਬਬਾਤਕਹੀਰਾਜਾਜਬਤਬਹੀਤੇਨੈਨਲਾਗਰਹੇ
 ਟਹੀਚਰਕੋਦੇਹਸੇਜਨੇਹਕੂਲਮੋਗੇਹਸੇਅਨੇਹਬ
 ਯੋਤੀਨਲੋਕਮਾਹਿਬਰਦੇਖੈਸੀਅਜੇਰਕੋਆਮੋਸੀ
 ਪ੍ਰੀਤਿਭਾਗੀਮਨੇਚਾੜਿਕਜੇਸ੍ਵਾਤਿਪਾਨਤਾਮਰਾਜ
 ਭੋਰਜੈਸੇਪਾਟਪਾਨਮੋਰਕੋਮੋਰੇਅਪਰਾਧਦੇਸਕੋਨ
 ਸੀਸਧਰੇਆਜਮਾਰੈਕੋਉਮੇਲਲੈਕੁਬੋਲਮੋਰੇਚੇ-
 ਰਕੋ॥੪੩॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਜਨਕਕੀਰਾਨੀਸ

ਤੁਦੇਖੈਰਜਧਾਨੀਰਦੁਬਾਲਕਜੁਵਾਪੁਰਾਨੀਰਹੀਨ
 ਮਹਲਮੈਦੇਖੇਰਪਥੀਰਜੁਕੇਆਗੈਲਾਗੈਮੋਸੇਨਿ
 ਪਜੈਸੇਸੁਰਆਗੈਪਟਬੀਜਨਾਜਹਲਮੈਜਾਨਕੀ
 ਨਿਹਾਰਿਫੁਬਿਰਹੀਮਨਹੀਮੈਦਬਿਬਿਧਿਸੇਨਾਮਾ-
 ਦੇਖੈ

ਜੁਵਾਹਰ

ਵੈਠਿਥਪਾਨਹੈਕਹਲੁਮੈ॥ਰਾਜਾਜੀਕੋਕਠਿਨਕੁਥੇ

ਸੁਰੇਬਰੀ

ਕਹਲੀ

ਲਿਮੇਰੇਏਈਪਤਿਜਾਨਤੁਰੇ॥ਮਾਈਬਾਪਪਾਇਮੇਰੇਜ

ਹਿਲਮੈ॥੪੪॥ ॥ਜਨਕਪੋਹਿਤਉਦਾਚੁ॥ ॥

ਕਥਿੰਗੁ॥ ॥ਬਡੇਬਡਤਾਹੀਜੇਗਜੰਗਮ॥ਅਨੁਰਾ

ਗੀਰਾਮਆਜਕੋਉਸੁਰਹੈਚਲਯਾਯਾਧਨਕਕੋ॥੩

ਹੀਕੋਗਰੇਕੋਫੁਲਮਾਲਜਸਟੀਕੋਤਾਲਮੋਰਬੈਠ

ਖੋਕੋਤੇਸਿਘਾਸਨਕਨਕਕੋ॥ਕੀਦਨਤੇਕੋਮਲਕਮ

ਜੇਕੇ

ਲਤਿਤੇਸੋਰਤੁਸੁਖਮੈਸੀਜਾਨਕੀਕੋਸੋਈਦੁਲਹਬ

ਜੀਘ

ਨਕਕੋ॥ਰਾਜਕੋਪੋਹਿਤਸੁਭਾਮੈਕਹੀਉਚੇਟੇਰਸ

ਵਧਾਨਸੁਨੀਓਰੋਬੋਲਹੈਜਨਕਕੋ॥੪੫॥ ॥

ਰਾਵਨਦੁਤਉਦਾਚੁ॥ ॥ਰਾਜਾਜਨਕਜੋ॥ ॥

ਸੁੰਘਾ॥ ॥ਤੇਹਿਤਉਕਾਹੂਕਉਦੀਬੈਹੈਜਾਨਕੀਬਾ

ਦਿਹੀਜੇਰਿਸੁਯੀਬਰਲੀਨੋ॥ਰੇਰਪੁਬੀਰਤੁੰਕਾਰੋਕੋ

ਬਮਾਹਤਰਾਵਨਬਮਾਹਨਕੋਮਨੁਕੀਨੋ॥ਭੁਪਕਹੀ

ਧਨੁਆਨਚਢਾਵੈਤੇਮੈਂਸਿਯਾਸੋਧਨੁਦਾਹੀਕਉਦੀਨੋ

॥ਰੇਗੁਰਕੋਯਹਿਨੈਕਨਹੋਇਤੇਬਾਟਤੁਕਤਿਉਪੁ

ਸਿਰ

ਵੇਰਦਾ

ਰਤੀਨੋ॥੪੬॥ ॥ਸੁੰਘਾ॥ ॥ਇਦਉਮਾਂਦੁਰਦਾ

ਨਨਮੋਰਖਡਾਨਨਜੇਗਨਬਿੰਦਨਜੇਤੇ॥ਬਾਰਨਸਿਘ

ਮਹੀਰੁਹਤਾਲਤਮਾਲਸਰੋਵਰਮੋਰਨਿਕੋਤੇ॥ਸੇਰਿ

ਸਾਮਕਾਤਰ

ਸਮਰ

ਹਾਥੀ

ਸੇਰ

ਮਹੀਰੁਹਤਾਲਤਮਾਲਸਰੋਵਰਮੋਰਨਿਕੋਤੇ॥ਸੇਰਿ

ਕੀ

ਤਲਾਉ

ਪਰਹੋਨਿਕੋਤੇ

੧੬ ਰਾਜ ਕੈਲਾਸ ਉਠਾਇਲਯੋਕਰ ਬਾਮ ਭਰਿਯੋ ਨਹਿ
 ਲੇਤੋ ਜੋ ਭੁਜ ਕੋ ਬਲ ਤੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਭੁਭਲੈ ਮੁਕੁਜੁ
 ਰੇ ਨਿਪਏਤੋ॥੪੭॥ ॥ਜਨਕਉਫਾਰਾ॥ ॥ਹਾਵ
 ਨਦੁਤਸੋ॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਤੈਹੀਕਹਯੋਦਿਜਰਾਵੁ
 ਨਕੋਬਲਸੇ ਸਤੁਸਾਚੁਕੋਉ [†] ~~ਮਾਰੈ~~ ਸੁਨ ਬੋਲਲਾਮ
 ਉਸ੍ਰੀਬਰਮੈਲਟ ਤੋਨ ਗਯੋ ਬਲਮਾਇਕਰੈ ਅਮਰੁ
 ਤੇਜੁਕਹੀ ਸਿਵਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਤੇਕਹਾਂ ਭਯੋਰੇ ਫਤੀਆਂ ਪ੍ਰਜ
 ਹੈ॥ ਗੁਰਕੋ ਘਰ ਤੇਲਤਲਾਜ ਭੁਈਨਕਮਾਨਚਢਾਵ
 ਤਲਾਜਮਰੇ॥੪੮॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਪਰਹਯੋ
 ਪਰਿਖਕਹਯੋਕਿਨਹੁਨਮਾਨੀ ਬਾਤਾ ਭੁਜਬਲਦੀਪ
 ਪ੍ਰਗਾਸ ਬਿਨੁਕੈਸੇਹੈ ਤੁਮਜਾਤਾ॥੪੯॥ ॥ਕਬਿਤਾ॥
 ॥ਆਨਨਿਜਕਾਤਫੇਫੇਜਾਤਨਉਠਾਯੋਜਾਤਕਠਿਨ
 ਸੀਬਾਤਕਫੁਲਾਗਤਹੈ ਅਥਕੋਪਾਵਤੇਮਰਮਤੋਨ
 ਆਵਤੇਜਨਕਧਾਮਜਾਨਤਹੈ ਰੂਪਦੇਖਬਰਹੈ ਤੇਰੁ
 ਬਕੋਈਹਾਂਕਫੁਕਠਿਨਕੁਪੇਰਅਗੇਆਨਡਾਕਮ
 ਬਾਜਕਸੁਮੇਰਸੇਨਿਰਖਜੀਮੈਦੰਬਕੋਫੁਟਯੋਨਿਜ
 ਕਰਮਨਲੂਟਯੋਸੁਖਜਾਨਕੀਕੋਟੂਟਯੋਨਧਨੁਖਟੂਟ
 ਗਯੋਮਨਸਭਕੋ॥੫੦॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਸੀਯਸ੍ਰੀ
 ਬਰਕਾਜਸਭੈਧਨੁਤੇਰਨਕੋਭੁਜਠੇਕਤਬਾਈ॥

ਨ

ਇ ਉਠਾਇ ਸਕੈ ਨਨਿ ਵਾਇ ਕੈ ਨਾਰਿ ਖਿਸਾਇ ਚਲੈ
ਹਰਬਾਈ ਨਾਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਬੇਕੋ ਮਹਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਲ
ਕੀ ਕਿਹ ਮਾਹਿ ਲੁਗਾਈ ਸੀ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਦੇਖ ਬੇ ^{ਪ੍ਰਥਮੀ}
ਕੇ ਸਭੁ ਦੇਵ ਬਧੁ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨ ਆਈ ॥ ੫੧ ॥ ॥
ਜੈ ਯਾ ॥ ॥ ਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਯੋ ਚਾਹਤ ਆਜ ਬਿਰੰਚ ^{ਬਹਮ}
ਮਨੋਰਥ ਜਨ ਕੀ ਜੀਕੋ ਆਨ ਜੁ ਕੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਨਿਪ ਮੰਤ੍ਰੁ
ਲਲਾਗਤ ਹੈ ਜਬਹੀ ਮਨ ਫੀਕੋ ਰਾਮ ਅਖੀ ਭੁਲ ਸੇ
ਤਿਨ ਮਧ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਸੁ ਲਟੇ ਜਸੁ ਟੀਕੋ ਦੇਖ ਸਰੂ
ਪ ਸਬੈ ਬਲ ਜਾਂਹਿ ਕਹੈ ਸਬ ਯੋ ਸਿਯੋ ਕੈ ਬਰ ਨੀਕੋ
ਪੜ ॥ ॥ ਕਬਿੰਤ੍ਰਾ ॥ ॥ ਜੋ ਲੋ ਰਪੁ ਕਲ ਕੇ ਤਿਲ
ਕਤੀ ਨੇ ਲੋਕ ਪਤਿ ਮੈਰਤਿ ਨ ਤੇ ਲੋ ਸਭੁ ਠੋਕੈ ਭੁਜ ਬ
ਮਤੋ ਪਾਗ ਪੇਚ ਖੈਰ ਦੇ ਲਪੇਟ ਪਟ ਫੇਟ ਬਾਂਧ ਐਤ੍ਰੇ
ਐਤ੍ਰੇ ਆਵੇ ਪੈਨ ਟੂਟੈ ਡੀਮ ਭਾਮਤੋ ਰਾਜ ਰਿਖ ਆਗੇ ^{ਭਸਤ} ^{ਦੁਪਟਾ ਪਟਕਾ} ^{ਆਗ}
ਰਪੁ ਬੀਰ ਦੇਖ ਰਾਜ ਜਿ ਤੇ ਠੀਕੇ ਸਭੁ ਲਗੈ ਜੈ ਸੇਈ ਪ
ਰਵਿਧਾ ਮਤੋ ਅੰਬਰ ਬਨ ਵਤ ਸੂਯੇ ਬਰ ਕੇ ਰਾਜ ਜਿ
ਤੇ ਕੀ ਬਰ ਸੇ ਹੈ ਗਏ ਪਟੇ ਬਰ ਸੇ ਰਾਮਤੋ ॥ ੫੨ ॥ ॥
ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਪਚਹਾਰੇ ਸਬੈ ਕਠਿਨ ਧ
ਨੁਖ ਕੀ ਬਾਤਾ ਭੁਬਰਪੁ ਪਤਿ ਛਿਤ ਪਤਿਨ ਸੇ ਬੋਲੇ ^{ਖਪ}
ਮੁਖ ਮੁਸਕਾਤਾ ॥ ੫੩ ॥ ॥ ਜੈ ਯਾ ॥ ॥ ਆਨ ਜੁ ਰੇ ^{ਗਜੇ ਮਾਨੁ}

ਹਸਕੇ

੧੮

ਸਬਦੇਸਨਦੇਸਤੇਆਜੁਨਕੁਸਕਲਹਲੁਗੀ॥
 ਤੇਸਿਵਕੋਧਨੁਕਮੇਨਉਠਾਵਤੁਆਵਤੁਰੇਵਿਗਤੇ
 ਬਲਹਾਰੀ॥ਸੀਰਪੁਬੀਰਕਹੀਸਤਸੋਤੁਈਬੀਰ
 ਬਿਨਾਛਿਤੁਹਇਪੁਕਾਰੀ॥ਦੇਖਹੁਹਾਸਬਲਗਾਇਸ-
 ਬੈਰੁਟਨਾਕਚਲੀਕਟਨਾਕਤਿਹਾਰੀ॥੫੫॥ ॥
 ਲਛਮਨਉਦਾਰ॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਬੋਲਉਠਮੇ
 ਲਪੁਬੀਰਸੁਨੇਰਪੁਬੀਰਕਹੇਇਨਮਾਂਹਿਉਠਾਉ॥
 ਸੀਮੁਖਤੇਨਕਹੇਕਟੁਟਾਸਹਿਤੁਹਕੇਨੈਕੁਜੁਆਇ-
 ਸਪਾਉ॥੫੬॥ਹੁਏਰਿਖਕੇਅਬਹੀਕੁਬਿਕੇਕਰੁ
 ਗਮਸੇਜਾਇਉਚਾਉ॥ਰਾਮਉਠਾਇਤੁਮੈਦਿਖਰਾ-
 ਇਕੈਦੇਉਚਲਾਇਕਹੇਚੁਟਕਾਉ॥੫੭॥ ॥
 ਜੀਤਉਦਾਰ॥ ॥ਏਹਰਾ॥ ॥ਜਨਕਬਚਨਇ-
 ਤਰਾਮਉਤਕਠਿਨਧਨੁਖਅਤਿਈਸਾ॥ਸਿਧਜਿਧ
 ਕੀਇਤੁਦੁਰਤਈਕਿਉਬੰਨਹੈਜਗਦੀਸਾ॥੫੮॥
 ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਕੋਮਲਸੀਰਪੁਬੀਰਮਹਾਂਨਵ
 ਨੀਤਉਤੇਨਵਨੁਤਨਮਾਈ॥ਹੈਸਿਵਕੋਧਨੁਕਮੇ
 ਸਮਾਨਸਾਸੀਗਵਿਤਾਸਸਕੈਨਉਚਾਈ॥ਤੁਤੁਕੋ
 ਲਅਰੋਲਸਭੈਨਿਰਮੋਲਕਆਨਬਨੀਦੁਚਿਤਾ
 ਈ॥ਜਨਕੀਆਨਕੀਆਸਤੁਜੀਕਿਬਰੇਇਨਕੇ

ਜੋਰ

ਕਿ ਮਹਿ ਵਿਖਾਈ ॥ ੫੮ ॥ ॥ ਹੋਰ ਰਾਗ ॥ ॥ ਕਰਕੇ ॥
 ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਰਾਮ ਸੇ ਪੁਤ ਕੰਮੇ ਨ ਜਸ ਲੇਹਾ ਸਤੁ ਰਾ
 ਜਨ ਕੀ ॥ ਸਕੈ ਕਰ ਦੁਟੁ ਕਧਨੁ ਦੇਹੁ ॥ ੫੯ ॥ ॥
 ਕਾ ਬਿੰਤਾ ॥ ॥ ਤੇਜ ਪੁਜੈ ਦੇਉ ਤਾਈ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਮਾ
 ਗਾ ਪਾਈ ਉਠੈ ਰਘੁ ਰਾਈ ਮਨੁ ਮਾਹਿ ਅਤਿ ਹਰਖੇ
 ਪਾਇ ਸੇ ਲਗਾਇ ਏਕ ਰਾਬਹੀ ਉਠਾਇ ਰਾਮ ਮੋ
 ਰ ਰਾਜਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਹੀ ਪਾਈ ਪਰਖੇ ॥ ਸੁਰਗ ਪਤਲ
 ਮਿਲੇ ਅਚਲ ਤੁਮਾਲ ਗਿਰੇ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ॥ ਨ ਸ
 ਤ ਹੀ ਕੇ ਧਰਖੇ ॥ ਦੇਵਤਾ ਬਿਦਨ ਤੇ ਜੁਗੇ ਸਕੈ ਵਿਦਨ
 ਤੇ ਨਿਸੇ ਸਕਾ ਮਤੁ ਨ ਤੇ ਹਰਖ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ॥ ੬੦ ॥
 ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਗਾਢੀ ਕਸੀ ਸਕਰੀ ਕਰਕੀ ਕਰ
 ਸੀ ਫਿਟਕੀ ਕਮਰੀ ਕਰਕੀ ॥ ਸਾਰਿਕੀ ਫਤੀਆਂ ॥
 ਰਕੀ ਫਰਕੀ ਫੁਟੀ ਜੋਗ ਸੁਟੀ ॥ ਅਖੀਆਂ ਹਰਿਕੀ ॥ ਪ
 ਲਕੀ ਪਰਕੀ ਹਰਿਕੀ ਨਿਧੁ ਫਿਰ ਧਰਾ ਧਰਕੀ ॥ ਅਹਿ
 ਚੁਪਰਕੀ ॥ ਭੁਈਚਾ ਪੁਨੀ ਸੁਮਹਾਂ ਭਰਕੀ ਭਰਕੀ
 ਭਰਤੀ ॥ ਰਸੁ ਧੀ ਧਰਕੀ ॥ ੬੧ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਕਵ
 ਰਕੀ ਚਿਥਿ ਰਖਿ ਮਹਾਂ ਧਰਕੀ ਭੁਪੁਰੇ ਭੁਜਾ ਬਲ ਤੇ
 ॥ ਭੁਰਪ ਜੋ ਬਹਿਸੀ ਭਰਕੀ ਨਵਖਿਤੁ ਅਖੀ ਭੁਲ ਮੰਤ
 ਕ ਭੁਤੁ ਲਤੇ ॥ ਰਘੁ ਧੀ ਰਖ ਮੰਤੁ ਕੀ ਚਿ ਨਿਪ ਧੰਤੁ ਰ

ਅਗੁਮਾ

੨੦

ਲਮੇ ਤਜਿ ਜਮੇ ਮਛਲੀ ਜਲੁ ਤੇ ॥ ਪਛਤਾਤ ਖਿਸਤ
ਚਲੇ ਈ ਪੈ ਜਾਤੁ ਤੁਜੇ ਗਜ ਜਮੇ ਖਿਚ ਲੇ ਦਲ ਤੇ ॥ ੬੨
॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਂਪ ਕਹਯੋ ਬਡੇ ਪਾਪ ਕੇ ਹਾਥ ਰ
ਹਯੋ ਸਿਵ ਆਪ ਨਿਕੰਦ ਨ ਜੂ ਘੁਨ ਮਾਇ ਕੇ ਮਾਰਤ ਸੀ
ਕ ਕਰੀ ਨ ਨਿਸੰਕ ਫੁਯੋ ਫਿਰੀ ਨ ਦਨ ਜੂ ਜਿਯ ਜਾਨ
ਇਹੋ ਰਪੁ ਨਾ ਬਕੇ ਹਾਥ ਚਦਯੋ ਤਪਤੀ ਰਬ ਮੰਦ ਨ ਜੂ
ਮਨੋ ਪਾਨਤ ਜਮੇ ਨ ਭਯੋ ਭੁਖ ਮੰਤ੍ਰ ਲਫਾ ਧ ਚਲ
ਯੋ ਭੁਵ ਫੰਧ ਨ ਜੂ ॥ ੬੩ ॥ ਕਥਿਤਾ ॥ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋਰ
ਮਰਾਮ ਚੰਦ ਕੇ ਪਰਸਰਾਮ ਤਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵਿਜੇ ਮੰ
ਤੁਲ ਅਸੀ ਸਕੋ ਗਾਵਨ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਧ ਕੁਹ ਡਿਕੁ ਪ
ਤਿ ਦੁਤ ਰਾਮ ਸੁਹ ਲੋਕ ਰੁਹ ਕਾਲ ਬਾਲ ਸੀ ਸਕੋ ਗਾਬ
ਲ ਚੁਮਾਨ ਹਕੇ ਅਨਲ ਲੋਕ ਦਾਹ ਕੇ ਅੰਦੁਖ ਸਿਧੁ
ਨੀਵਨ ਕੇ ਜਸ ਕਪਈ ਸਕੋ ਖਪਰ ਕੇ ਜੋਗ ਨੀ ਸੁ
ਭੋਗ ਨੀ ਸੁਗੀਟ ਰਾਜ ਟੂਟੇ ਧਨੁ ਈ ਸੁਦੋਰ ਪਰੀ ਠੋਰ
ਬੀਸ ਕੋ ॥ ੬੪ ॥ ॥ ਕਥਿਤਾ ॥ ॥ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਬਾ
ਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਪਤਿ ਰਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਦਸ ਰਬ ਜੂ ਕੋ ਬੇ
ਗਹੀ ਬੁਲਾਈ ਏ ॥ ਕੁਟਿ ਬਸ ਮੇਤ ਮੋਰ ਬਾਲ ਕਲੇ ਸੀ
ਗਵੇਉ ਨੈਨ ਕੇ ਪੁਤਨ ਕੇ ਬਾਹੁ ਦਿਖ ਗਈ ਏ ॥ ਮਾਨੀ
ਸੋਈ ਕਰੀ ਦੁਤ ਬੋਲ ਜੋ ਤਿਹ ਪਰੀ ਬਿਦਾ ਕੀ ਨੋ ਕਹਯੋ

ਪੈਨ ਸੇਗ ਰੈਨ ਇਨ ਧਾਈਏ ^{ਰਾਤ} ਸ੍ਰੀਰਾਮ ^{ਨੇਲੀ} ਭਈ ਫਾਤੀ ਪਾਈ
 ਭਾਗਨ ਕੀ ਬਾਤੀ ਰਾਮ ਪਾਤੀ ਲਿਖ ਪਠਾਈ ਬਰਾਤੀ
 ਹੈ ਕੈ ਆਈਏ ॥੬੫॥ ॥ ਕੀ ਬੋਲਾ ॥ ॥ ਬਾਰੀ ਸੇ-
 ਈ ਪਾਤੀ ਪੇਮ ਸੇ ਲਗਾਇ ਫਾਤੀ ਰਾਜ ਅਜ ਨੂ ਕੋ ਨਾਤੀ
 ਭਯੋ ਜਾਤੀ ਚਿਤ ਹਰਖ ਮੋ ^{ਜਾਤੀ} ਏਦ ਬੀ ਬਜਾਇ ਕੁਲ ਪੂਜ
 ਨ ਕੇ ਪੂਜ ਪਾਇ ਦਾਨ ਐ ਸੇ ਦੀਨੋ ਮਾਨੋ ^{ਬਾਜਿਸੁ} ਬਾਦਰ ਸੇ ਬਰਖ-
 ਮੋ ^{ਸੇਨ} ਕਟ ਕਰਲੋ ਅਪਾਰ ਸੁਭ ਤਨ ਦਾ ਪਾਰ ਨੇਹ ਡੇਰੀ
 ਰਾਹ ਭੂਪ ਮੀਨ ਜਮੋ ਅਕਰਖ ਮੋ ^{ਖਿਰਾ} ਭੇਟੇ ਚਰੇ ਪੁਤ ਪੁਰਹੂ
 ਤਹੁ ਤੇ ਸੁਤ ਨੀਕੋ ਬਾਡੁ ਮੋ ਅਨੁ ਰਾਗ ਭਾਗ ਭਾਲੇ ਜੁਪ
 ਰਖ ਮੋ ॥੬੬॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਭੂਪ ਗਹੇ ਰਿਖਿ ਰਾ-
 ਜ ਕੇ ਪਾਇ ਕਹੋ ਅਬ ਦੀਪ ਭਰੇ ਸਭ ਘੀ ਕੋ ਧਾਇ
 ਕੇ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰ ^{ਫਾਤੀ} ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬੀਰ ਮਨੋ ਨਿਜ ਆਨੰਦ
 ਜੀ ਕੋ ਚੰਦਨ ਸੇ ^{ਕਾਟੁਰ} ਘਨ ਸਾਰ ਮਿਲੇ ਘਸ ਰਾਮ ਮਿਲੇ ਸੁ-
 ਮਹੁ ਰਤ ਨੀਕੋ ਅਨ ਬਾਜਿਸੁ ਕੀ ਓ ਅਪਨੇ ਕਰ ਭਾਲ
 ਮੈ ਕੇ ਸਰ ਲਾਲ ਕੇ ਟੀਕੇ ॥੬੭॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਬਮ ॥
 ਹਕੀ ਓ ਕੁਲ ਇਸਟ ਬਾਜਿਸੁ ^{ਦਿਖਾ} ਆਰਿਸੁ ਟਰੇ ਪਾਰ ਕੇ ਨਿ-
 ਪਧਾਏ ॥ ਲੈ ਸੁਤ ਰਾਹ ਬਿਫਾਹ ਤਹੀ ਪਰੀ ਜਾਨ ਕੀ ਤਾ-
 ਤ ਜਥੈ ਸਮੁਦਾਏ ^{ਸਰ} ਸੋਨ ਸਭੈ ਅਪ ^{ਅਪਸਰਾ} ਸੋਨ ਸਭੈ ਪਬ ਕਾਂਪ
 ਉਠੈ ਜਿਯ ਮੈ ਰੁਖ ਪਾਏ ^{ਅਖਰ} ਅੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਿਖੇ ਬਿਧਿ ਜੇ

ਸਰਾਨ

੨੨

ਅਬਤੇ ਬਿਧਿ ਤੂ ਕ ਬਹੁ ਨ ਮਿਟਾਏ ॥ ੬੮ ॥ ॥ ਪਤਸਕ ०
 ਮਹਿ ਫਾਨਾ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਮੈ ਸੋ ਕੋ ਨ ਚ ਰ ਕਾਂ ਕ ਸ ॥
 ਤੇ ਸੂਰ ਏ ਕੇ ਆਂ ਕ ਦੇ ਵ ਰਾਜ ਕੋ ਨ ਰਾ ਕ ਤੇ ਰੇ ਜੇ ਧ ਨ ਕ ਕੇ
 ॥ ਨਾ ਹ ਇ ਨ ਫੀ ਰ ਨਿ ਪਿ ਸੇ ਖ ਕੀ ਨ ਬ ਨੈ ਬਿ ਪਿ ਸੂ ਰ ਜ
 ਅ ਕਾ ਸ ਫ ਹਿ ਸੇ ਪ ਜੇ ਰੇ ਜ ਨ ਕ ਕੇ ਕਾ ਰੁ ਚੀ ਟੀ ਲਾ ਗੇ
 ਪਾਂ ਖ ਕਾ ਹਿ ਜ ਮ ਮਾਰੇ ਕਾਂ ਖ ਸੁ ਨ ਜੇ ਰੇ ਨ ਦੇ ਖ ਮੇ ਪੁ ਨ ਲ
 ਗੇ ਰੇ ਕ ਨ ਕ ਕੇ ਚ ਲ ਮੇ ਧਾ ਇ ਕ ਮ ਠੀ ਚ ਦਾ ਇ ਫੁ ਰ
 ਕਾ ਇ ਆਂ ਖ ਬਾ ਏ ਜ ਗ ਸਾਂ ਏ ਬਾ ਤ ਕ ਫੂ ਨ ਤ ਨ ਕ ਕੇ
 ੬੯ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਜ ਨ ਕੀ ਬਿ ਫਾ ਹੀ ਰਾ ਮ ਰਾ ਵ
 ਗੇ ਦੁ ਤਾ ਏ ਫੇ ਰੀ ਰ ਹ ਮੇ ਸੇ ਰ ਕ ਰ ਬਾ ਤ ਸੁ ਨ ਜੇ ਨ ਫਿ ਨ
 ਜ ਮੇ ॥ ਵ ਸ ਰ ਬ ਆ ਮੇ ਬ ਲ ਬ ਹੁ ਤੇ ਜ ਨਾ ਮੇ ਰੇ ਅ ਨਿ ਤ
 ਫੁ ਲ ਚ ਲ ਮੇ ਸੁ ਬ ਸਿ ਤ ਰੇ ਸੇ ਦਿ ਨ ਜ ਮੇ ॥ ਵ ਰ ਮੇ ਤੇ ਹੀ ਠੰ ०
 ਵ ਤੇ ਸੁ ਆ ਨ ਰੁ ਰ ਪਾ ਏ ਕੇ ਜੇ ਰੇ ਸੁ ਕੇ ਜੇ ਜੇ ਜੇ ਦਾ ਰ ਦੀ ਕੇ ਰਿ
 ਨ ਜ ਮੇ ॥ ਕੀ ਬੇ ਬੁ ਰੇ ਕਾਂ ਮ ਤਾ ਕੇ ਲੀ ਜੇ ਫ ਲ ਰਾ ਮ ਤੇ ਤੇ ਰੀ
 ਲ ਹੀ ਮੈ ਪਾ ਏ ਸੁ ਧ ਤੇ ਰੇ ਤਾ ਨ ਤਿ ਨ ਜ ਮੇ ॥ ੭੦ ॥ ॥
 ਸ੍ਰੇ ਯਾ ॥ ॥ ਭਾ ਨੁ ਨਿ ਹ ਰ ਕ ਰੇ ਫਿ ਗ ਨਿ ਦ ਨ ਚੁ ਕ ਪ
 ਰੀ ਤ ਬ ਯਾ ਹਿ ਨ ਮਾ ਰ ਮੇ ॥ ਜ ਨ ਤੇ ਤਿ ਜ ਬਾ ਨ ਫੁ ਰ ਰ
 ਫ ਲ ਮੇ ਤ ਰੁ ਪੁ ਲ ਜ ਮੁ ਲ ਉ ਖਾ ਰ ਮੇ ॥ ਜਾ ਨ ਸੁ ਭੁ ਲ ਬਿ
 ਚ ਰ ਚਿ ਤੇ ਧ ਰ ਯਾ ਹਿ ਪੁ ਲੇ ਜ ਲ ਧੇ ਰ ਨ ਰਾ ਰ ਮੇ ॥ ਏ ਸਿ

ਇਤਾ

ਮਾਪਕੀ

ਧਰਤੀ

ਧੰਢਾ

ਪਰਸਰਾਮ

ਜਮੈਇਹਭਾਂਡਬਿਚਾਰਤੁਰਾਮਗਫਰਿਤਮੋਰਬਿਚਾਰ-
 ਯੋ॥੧੧॥ ॥ਏਹਰਾ॥ ॥ਬਿਸੁਮਿਤੁਬਸਿਸੁਰਿ-
 ਖਿਨਟਗਿਹਸੁਤੁਨਿਜਠਾਂਇ॥ਸਿਯਜਿਯਸੁਖਕ-
 ਬਹੁਨਲਹਿਪਯੋਕਰਮਕੇਪਾਇ॥੧੨॥ ॥ਕਹਿੰ
 ਤੁ॥ ॥ਏਕਠੋਰਭੁਈਸੈਨਸਿਮਟਸਟਪਟਾਇਕਾ-
 ਪੈਜਯੋਜਾਇਤੇਜਐਜੋਜਐਅਰਕਕੋਕਿਨਧਰੈ
 ਧੀਗੀਪਗੀਪੀਗੀਮੁਖਕਾਂਸੀਰਾਮਕਾਂਪੈਕਰਦੰਡਖੁਨੀ
 ਨਿਰਖਯੋਖਲਕਕੋਲੈਕੈਸੁਤਸਾਬਜੇਰਿਹਾਬਇਤਿ
 ਭੁਪਘਟਭਾਖਯੋਵਹਿਮਾਨਤਨਜਕੀਆਪਜਕਕੋ
 ਕਠਿਨਕੁਠਾਰਧਰੈਕਰਜੇਰਾਵਰਦਿਜਆਯੋਬਿਗ
 ਰਾਲਜੈਤੁਵਾਰਚਾਰਚਕਕੋ॥੧੩॥ ॥ਪਰਸਰਾਮ
 ਚਿਵਾਰ॥ ॥ਐਯਾ॥ ॥ਤੋਰਕੁਟੇਰਦੁਟੁਕਕਿਯੋ
 ਜਿਨਸੋਬਕਹਾਂਰਾਮਸੋਲਰਹੈ॥ਭ੍ਰਿਗਨਿਦੁਕਹੈਹੋਨਜ
 ਨਤਤਾਂਹਿਸੁਅੰਤੁਕਦੇਤਨਕੋਪਰਹੈ॥ਸਬਸੈਨਠਟੀ
 ਮੁਖਿਕਾਂਤਘਟੀਬਿਪਗੀਤਿਗਟੀਘਟਕੋਟਰਹੈ॥ਪੁ
 ਨਤਾਹਿਮਤੰਗਤੇਭੈਨਕਫੂਜਿਨਕੋਸੀਗਰਾਮਸੁਕੋਹਟ
 ਹੈ॥੧੪॥ ॥ਐਰਠਾ॥ ॥ਦਸਰਬਸਕਲਜਮਾਜ
 ਸੁਤਤ੍ਰਿਅਬੁਧੁਬਿਭੂਤਸੀਗਾਯਹਿਮਾਤੇਗੰਜਰਾਜ
 ਘਟੀਨਾਉਬੋਰਨਚਹੈ॥੧੫॥ ॥ਐਯਾ॥ ॥ਕੋਧ

ਮਧੁਰਾ

ਖਲਕਤ

ਇਕੰਗੀ

ਤੁਰੰਦੇਤੀ

ਸੁਰਜ

ਪੀਲਤਨ

ਜਿਤਦੇਯਾ

ਕੁਟ

ਠਟਕੀ

ਗਿਣਤੀ

ਤਿਰਦੇਮੈ

ਗਾਈ

ਸੋਹਰ

ਮਸਤ

ਗਾਈ

ਬੋਲੀ

੨੪

ਪ੍ਰਚਿਤ ਕੀਚ ਮੁਨਿ ਨੰਦ ਅਖਿਲ ਜਯੋਤਰ ਪੈ ਸਕੁਚਾ
 ਹੀਂ ਕੋ ਨ ਗਨੈ ਭੂਮ ਮੰਡਲ ਕੇ ਨਿਪ ਚੈ ਬਲ ਵੰਡੁ ਸੁਤੋ
 ਪਰਮਾਹੀਂ ਠੋਕ ਰਹੈ ਭੁਜ ਵੰਡੁ ਕੁਠਾਰ ਸਮੇਤ ਧਰਾ ^{ਧਰਤੀ}
 ਫਿਰ ਸੇਵਤ ਨੁਹੀਂ ਰਾਮ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕਾਮ ਕੀ ਯੋਤ੍ਰਿ ਨ
 ਜਾਨਤ ਮੇਰਿ ਬਦਮੇ ਧਰ ਛਾਹੀ ॥੧੬॥ ॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ਕੋ ਨੈ ਸਿਖ ਦੀ ਨੀਤੋ ਹਿਤਾ ਕੋਤੁ ਬਤਾਇ ਮੇਰਿ ਚ
 ਠਨ ਚ ਬਾਇ ਚ ਦੇਖੈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੀ ਰਾਤੇ ਕਰਨੈ ਨ ਧੁ
 ਮ ਨਾ ਕਤੇ ਸੁਸਾਇ ਤਿਨਿ ਰੋਕੇ ਨਾਕ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਸੂਰ ^{ਨਿਕਲੇ} ^{ਸਰਗ}
 ਜੇਤਿ ਮੰਦ ਕੀ ਰਾਜਾ ਪਛਤਾਇ ਦੇਖੈ ਕੈ ਸੇਵਕ ਪਰਮੇ
 ਆਇ ਤੇ ਕੋ ਗੁਜਰਾ ਹੈ ਬੇਲ ਆਨੰਦ ਕੇ ਕੰਦ ਕੀ ਲੇ ^{ਭਾਈ}
 ਪਸੁਖ ਭਯੋ ਧੋਪ ਦੀ ਨ ਬਿਧਿ ਕੇ ਪਰਾਧ ਕੇ ਪਦੇਖ ਚੁਪ ^{ਧੋਖ} ^{ਉਪਮਾ}
 ਮੁਖ ਘਟੀ ਅਜਨੰਦ ਕੀ ॥੧੭॥ ॥ ਦਸਰ ਬਉਵਾਰੁ
 ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਧਨੁਖ ਛੁਟੇ ਕਰ ਪਰ ਪਰਮੇ ਦ- ^{ਦਸਰਬ}
 ਸਰ ਬਠੇ ਕਤ ਮਾਥਾ ਬਿਕਟ ਬਚਨ ਕਿੰਨੁ ਰਾਮ ਸੇਬੇ ^{ਪਰਮਰਾਮ}
 ਲੇਹ ਸੁਰ ਪੁਨਾਥਾ ॥੧੮॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਵਾਰੁ ॥
 ॥ ਪਰਸਰਾਮ ਪਤਿ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਲਾਗੇ ਯ
 ਰੇ ਦੇਖ ਜੁ ਮੈ ਰੇਖ ਹੈ ਧਨੁਖ ਤੇ ਕੋ ਜਾਜੇ ਪੁਰਾਨੇ ਰੇ ਮੈ ^{ਜੀਰਨ}
 ਜਾਨੇ ਗਯੋ ਕਾਮ ਸੋ ਜੋਤੋ ਅੰਸੀ ਹੋ ਨ ਹਾਰ ਰਾਵਰੇ ਕਹਾਂ ^{ਤੁਹਾਡਾ}
 ਬਿਚਾਰ ਮਾਯੇ ਚਾਹੈ ਮਾਰ ਬੈਰ ਹੈ ਨ ਕੰਜ ਪਾਮ ਸੋ ॥ ^{ਕਾਲ} ^{ਭੁਖ}

ਪਰਤਾਪ
ਛਾਹੀ

ਖੁਬ ਏਕ ਬਾਰ ਦਸਰਬ ਜੀਅ ਧਾਰ ਜੈਸੇ ਫਨਿਮਨੀ
 ਹਰ ਤੈਸੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਈ ਮੇਰੇ ਆਨੰਦ ਕੀ
 ਜਈ ਰਾਮ ਤੁਈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਆਜਨਈ ਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋ॥
 ੧੯॥ ॥ ਲਟਮਨ ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ॥

੨੫

ਹਰਜਾਵਾ

ਪਰਸ ਰਾਮ

ਮਹਾਂ ਰਣਧੀਰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਲਘੂ ਬੀਰ ਰਸ ਬੋਲੇ ਐਸੇ
 ਨੈਕ ਕਸਮ ਸੋ ਮੇਰੇ ਦੀ ਸਿਧੇ ^{ਲਟਮਨ} ਕਹੇ ਬਾਧ ਬਾਰੇ ਕਹੇ ਦੇ
 ਸਤੇ ਨਿਕਾਰੇ ਕਹੇ ਬਾਰਿਧ ਉਤਾਰੇ ਕਹੇ ਜੂਰਾ ਕਾਟਿ ਲੀਜੇ
 ਯੋ ਕਹੈ ਕਟਿ ਕਾਂਸੀ ਰਾਮ ਕੇਤਕੁ ਪਰਸ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਨ
 ਜਾ ਕੋ ਛਿਤ ਪਾਲ ਹੈ ਕੈ ਛੀ ਸਿਧੇ ^{ਰਾਜੇ} ਮਾਰੇ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਛੀ ਨ ਲੈ
 ਰੇ ਤੂਨ ਚੰਪ ^{ਤਰਕਸ} ਆਪ ਦੇਖਿ ਖੇਤੁ ਮਾਸੋ ਪੈਨ ਸਾਸੋ ਕਛੁ ਕੀਜਿਯੇ
 ੨੦॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਪਰਸ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ॥

ਤਿਰਾਥਕ

ਕਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਮੈਨ ਜਾਨ ਮੇਰੇ ਬਲ ਤੈਸੇ ਤਾਂ ਕੋਲ ਗਮੇ
 ਫਲ ਕਠਿਨ ਕੁਰਬਾਨ ^{ਕੁਰਬਾਨ} ਧਾਰ ਕੀਰ ਪਰਧਰੀਏ ਇਤੈ ਪਰਮੇ
 ਰ ਕਛੁ ਬਾਤ ਆਵੈ ਤਾ ਤੁਹਾ ਬਕੀ ਜੈਸੇ ਏਈ ਭਾਵਤੀ ਪੈਰੇ ^{ਕੋਧ}
 ਕਚਿਨ ਕਰੀਏ ਐਸੇ ਕਛੁ ਕਲ ਕੋ ਸੁਭਾ ਉਹੈ ਹਮਾਰੇ ਰਾਮ
 ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਖੋਯੇ ਪੈਨ ਮਾਰੀਏ ਜੋ ਮਰੀਏ ਬੈਰੀ ਸਰਨਾਇ
 ਐਰ ਸੁਨੇ ਮੁਨੀ ਰਾਇ ਗਾਂਇ ਬਾਮਨ ਸੇਲ ਗੀਏ ਤੇ ਪਾਂਇ
 ਕਾ ਕੇ ਪਰੀਏ ॥੨੧॥ ॥ ਪਰਸ ਰਾਮ ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਕ
 ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਦੇਖਨ ਜੋ ਪਾਉ ਤੇ ਪਠਾਉ ਜਮ ਲੋਕ ਹਾਥ ਦੂਜੇ

੨੬

ਨਲਗਾਉਂਦਾਹਿਕਰੋਏਕਕਰਕੋਅੰਜਮਾਰੋਉਰਤੇਉ-
 ਮਾਰਤੁਜਦੰਤਹਾਤੁਤੇਰਤਾਰੋਬਰਅਵਿਲੋਕਰਪੁਦਰ
 ਕੋਕਾਂਸੀਰਾਮਇਜਕੇਹਿਸਾਤੁਤੁਹਰਾਤੁਰਾਮਅਤਿਥੇ
 ਹਰਾਤੁਗਾਤੁਲਾਗਤੁਹੈਧਰਕੋਸੀਤਾਕੇਸੀਤਾਪਮੇਟ
 ਪ੍ਰਗਟਪਤਾਪਕੀਨੋਕੋਹੈਵਹਿਆਪਚਾਂਪੁਤੇਰਮੇਜਿਹ
 ਹਰਿਕੋ॥੮੨॥ ॥ਰਾਮਚੰਦਉਦਾਰੁ॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ
 ॥ ॥ਜੇਈਕਰਮੇਚਾਹਤਹੋਜੇਈਕਰੋਇਤਆਇਬੋਲ
 ਜੇਰਪੁਰਾਇਚਲਵੰਯਾਨੀਕੇਪਚਕੋਤੇਰਮੇਮੈਧਨੁਖ
 ਜਾਇਲਾਯੋਹੋਜਨਕਜਾਯਬੋਲਮੇਸਤੁਰੁਪਰੁਪਧਰੇ
 ਮਨਮਥਕੋਕਹੈਕਵਿਕਾਂਸੀਰਾਮਰਾਮਅਭਿਰਾਮਪ੍ਰ-
 ਭੁਕਰਨਕੋਧਾਮਦੈਨਹਾਰਮੇਖਗਾਥਕੋਜਗਤਉਜਾਹੇ
 ਭੁਜਭਾਰੇਯਹਿਬਾਤਸੁਨਨਿਕਸਕੈਨਾਭੋਭੁਯੇਪਆਰੇ
 ਦਸਰਥਕੋ॥੮੩॥ ॥ਪਰਸਰਾਮਉਦਾਰੁ॥ ॥ਕ-
 ਬਿੱਤੁ॥ ॥ਤੁਰਨਿਤੇਤਾਤੇਭੁਯੇਰਾਤੇਭੁਯੇਨਖਸਿਖ
 ਖਿਖਸੇਬਚਨਬੋਲੇਫਰਮੇਫੋਹਫੁਯੇਹੈ॥ਭੁਯੇਚਢੀਚ
 ਢੀਆਖੈਰਿਸਤੇਪਰਤਕਢੀਕਹੈਕਾਂਸੀਰਾਮਇਜਐਸੇ
 ਬੋਖਭੁਯੇਹੈ॥ਕਾਂਪਤੁਅਧਰਲਰਬੋਕੀਹਰਬਰਿਵਹਿ
 ਸੀਭਾਰਕੈਕਹਰਕੁਠਾਕਰਲਯੇਹੈ॥ਦੇਖਤੁਹੀਹਾਥ
 ਰਪੁਨਾਥਕੇਧਨੁਖਥਾਣਸਾਵਕਮੁਨੀਸੂਰਕੋਪਾਵਕਦ੍ਰੈਗ

ਕੋਭੀਆ
ਜੀਆ

ਕੋਭੀਆ
ਜੀਆ

ਯੋਗੇ॥੮੪॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਜੀਵਤਨਦੈਰੋਜਾਨ
 ਆਨਮਹਾਂਰੁੰਦ੍ਰਜੂਕੀਕਰੋਗੋ ਨਿਦਾਨ ਸੁਨਮੋਗਮੋਜੋਰੁ
 ਅਬਹੀਂਗਿਰਿਖਿਕੋਸਪੁਤਪੁਰਹੂਤਹੂੰਕੋਬੋਝਧਰੇਕਾ
 ਸੀਰਾਮ ਬਾਰਬਾਰਬੋਲਤਗਰਬਹੀਂਗਾਂਖਤਰੇਆਨ
 ਤਨਔਰਭੁਟਜਾਨਤਨਮਾਨਤਨਉਫਰਉਫਰਆਵੇ
 ਅਬਹੀਂਗੁਯੋਦਾਵੇਦਾਰਤੇਸੀਭਾਰਮੋਸੋਰਾਰਾਮਰਪੁ
 ਟੇਸੀਨਤਰਹਬਮਾਰਡਾਰਅਬਹੀਂ॥੮੫॥ ॥ਰਾਮ-
 ਰੰਦਉਦਾਰੁ॥ ॥ਪਰਸਰਾਮਸੋ॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥
 ਤੁਮਸਬਹੀਕੇਗੁਰਮਾਨੀਅਤਪੁਰਿਪੁਰਿਭੂਤਲਕੇਜੁਰ
 ਤੁਮੈਦੀਜਿਅਤਿਦਾਤੁਹੈ॥ਕਾਸੀਰਾਮਪੁਜਾਕਰੋਹਾਥਜੇ
 ਰਪਾਇਪਰੈਤੁਮਸੋਹਮਾਰੋਪ੍ਰਭੁਕਫੁਨਬਸਾਤੁਹੈ॥ਬੈਰੀ
 ਆਨਮਾਰਨੇਹੋਹਮਤੁਮਪਾਧਨੇਹੋਬੁਧਿਰਪੁਬੀਸਨਿਕੀ
 ਮੈਸੀਦਿਨਰਾਤੁਹੈ॥ਸੁਨੇਦਿਜਬੀਰਰਪੁਬੀਰਕਹੈਹਮ
 ਪੈਅਸੀਸਕੇਦਿਟੰਯਾਕੋਕਸੀਸਕਰੀਜਾਤੁਹੈ॥੮੬॥
 ॥ਪਰਸਰਾਮਸੋਕਹਿਤਹੈ॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਕਾਹੇ
 ਕੋਰੇਰਾਮਜਮਧਾਮਚਲਮੋਚਹਿਤਹੈਖਲਕਕੇਲਖਤ
 ਹੈਜੈਤੋਖਲਪਾਇਕੈ॥ਭਿਕਟੀਚਢਾਇਅੰਗਅੰਗਉ-
 ਪਜਾਇਕੋਪਠਾਢੇਭਯੋਭੁਟਮਾਗੇਸਬਹੀਦਬਾਇਕੈ॥
 ਕਾਂਸੀਰਾਮਤਬਦਲਬਲਦਸਰਬਜੁਕੋਦਿਜਕੋਦਮਕ

੩੭
 ਜੀਅ
 ਬੁਝ

ਤੇਰੇਤੀਜਲਾ

੨੮

ਦੇਖਗਏਦਹਿਲਾਇਕੇ। ਅੰਸੀਬਤਸੁਨਸੀਸਧੁਨਿ
 ਧੁਨਿਮੁਨਿਪੁਤਬੇਲਮੇਬਰਬੰਧੁਪੁਰਹੁਤੁਜਮੇਰਿਸ। ਇ
 ਕੇ॥੮੭॥ ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਪਰਸਰਾਮਜੋ॥ ॥ਕਥਿ
 ਤੁ॥ ॥ਅੰਤ੍ਰਕੇਚਲਖਾਛਿਤਛਤ੍ਰਕੇਧਰਖਾਛਤ੍ਰੀ
 ਛਤ੍ਰੀਹਿਤਛਕੇਰਿਸਕਲਹਿਸੁਹਾਤੁਹੈ। ਕਾਸੀਰਾਮ
 ਰਾਮਰਣਪੀਰਹੈਕਹਿ। ਸੁਕੇਕੇਸੇਹਮਤੋਰੋਗਾਤੁਕੇ
 ਸਕੇਸੇਪਾਤੁਹੈ। ਅੰਗਲਪਟਾਏਮਹਾਂਬੈਰਸੇਬਢਾਏ
 ਬਰਮੁਖਮਾਏਜਿਸਤਕੋਨਜਾਤੁਹੈ। ਨਿਗਮਕੇਭਾਂਡੇ
 ਕਤਬੇਲਤਬਚਨਬਾਂਡੇਕਾਹੇਕੋਰੇਪਾਂਡੇਗਾਂਡੇਹਾਬਨ
 ਸੇਖਾਤੁਹੈ॥੮੮॥ ॥ਪਰਸਰਾਮਬਾਚੁ॥ ॥ਕਥਿ
 ਤੁ॥ ॥ਸਹੁਸਾਈਮਾਏਮੈਸਹੁਸਬਾਹੁਮਹਾਂਬਲੀ
 ਨਰਨਕੋਨਾਹਿਦਹਿਤਉਨਸਿਹਾਤੁਹੈ। ਕੀਨੋਯਹੈਪ੍ਰ
 ਨਤਰਪਨਤੇਰੇਰਕਤਕੋਜੋਲੋਘਟਿਪ੍ਰਾਨਤੇਲੋਆ
 ਨਨਸੁਹਾਤੁਹੈ। ਕਾਸੀਰਾਮਰਾਮਸੇਪਰਸਰਾਮਅੰ
 ਸੇਕਹਮੇਗਹੈਜੋਹਥਿਆਰਸੇਈਹੋਤਪਾਤੁਪਾਤੁਹੈ।
 ਬਾਂਧਤਜੇਖਾਂਡੇਤੇਮੈਛਾਡੇਨਜੀਅਤਖਾਂਡੇਖੰਡਪਤਿਖਾਂ
 ਡੇਪਾਂਡੇਮੈਸੇਗਾਂਡੇਖਾਤੁਹੈ॥੮੯॥ ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉਣਾ
 ਚ॥ ॥ਕਥਿਤੁ॥ ॥ਛਤ੍ਰੀਛਤ੍ਰੀਸਨਕੇਅੰਗਜ
 ਗਈਸਨਕੇਕੋਪਕਰਮੇਮਨਮਾਂਹਿਬਾਹੈਉਕਸਾਇ

ਹਮਤੋਹ
 ਰਸਗਾ
 ਜੀਹਨਕਾ
 ਜਾਨੇਰਾ
 ਕਾਲ
 1. 133

ਤੁਲੀਜੀ

ਗੀ

ਅਵਤਾਰ

ਉਤਾਰੀਆਂ

ਬੋਧਿਕੁਟੀ ਦਢਾਇ ਰਾਪੁ ਰਾਇ ਸੋ ਕਹਨ ਲਾਗੇ ਕਾਸੀ
ਰਾਮ ਮੇਰੇ ਤੇਜ ਕਾਂਪੈ ਸਹਜੇ ਜਾਇ ਬੋਧੇ ਨਕ ਕੇ ਦੁਟ ਨੇ
ਕਪੋਟ ਹੁਕੇ ਮਾਰੇ ਲੋਟ ਪੋਟ ਹੈ ਕੈ ਜੈ ਹੋ ਕਹੁੰਦੇ ਦੇਹੁੰਨ ਪ
ਇਥੋ ਬਹੁਤ ਬਚੇ ਹੋ ਛੋੜ ਧਾਰੀ ਦਸ ਰਬ ਸੋਹ ਰਾਮ ਨ
ਭਿਖਾਰੀ ਅੰਤ ਧਾਰੀ ਕਹਿਵਾਇ ਬੋਧੇ ॥੯੦॥ ॥ ਪਰਸ
ਰਾਮ ਉਦਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੋ ॥ ॥ ਕਹਿ ਬੋਧ ॥ ॥
ਮਾਤ ਛੋੜਵਾਇ ਦੇਉ ਕਰ ਜੁਰਵਾਇ ਦਸੇ ਨਖ ਮੁਖ ਦਿਖ
ਇਸ ਪਨੇ ਕੇ ਛੋਟ ਕਾਯੇ ਹੋ ਮੀਰ ਨ ਡਰਾਇ ਬਾਰ ਬਾ
ਰ ਸਤੁ ਰਾਇ ਆਜ ਹੋ ਗਯੇ ਸਿਪਾਹੀ ਮੇਸੇ ਤਾਹੀ ਕੋ ਤੁ
ਜਾਯੇ ਹੋ ਕਹੈ ਕਾਸੀ ਰਾਮ ਤਬ ਰਾਮ ਸੇ ਪਰਸ ਰਾਮ ਸਿ
ਖਮ ਬਾਮ ਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਨੀਕੇ ਕੇ ਸੁਨਾਯੇ ਹੋ ਜਾਂਕੀ ਸੋ ਹੈ ਖ
ਤ ਛੋੜ ਧਾਰੀ ਕਹਿ ਕਰ ਜਾਤ ਤਾਹੀ ਪੈ ਮੈ ਦਸਨ ਤਿਨੁ
ਕਾ ਪਕਰਾਯੇ ਹੈ ॥੯੧॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਵਾਰ ਪਰਸਰ
ਮੇਸੇ ॥ ॥ ਕਹਿ ਬੋਧ ॥ ॥ ਫਾਰਤੇ ਕਪੋਲ ਬੋਲ ਬੋਲ
ਤਹੀ ਬਾਮਨ ਕੇ ਡਾਰਤੇ ਉਖਾਰ ਦਾਨੁ ਜਮੀ ਜੇ ਬਦਨ ਮੈ
ਜੀਤ ਬੀਰ ਖੇਤ ਪਠੈ ਦੇਤ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਹਿਲੇ ਤੇ ਸਬ
ਫਿਰਨ ਕੇ ਬੈਰ ਏਕ ਛਿਨ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਕਰੇ ਹਤ ਜਾ ਪਾਨ
ਅਬ ਜੇ ਤਿਹ ਰੇ ਹਤੇ ਸੁਭਟ ਕਹਾਇ ਰਨ ਠਾਢੇ ਹੋਤ ਰ
ਨ ਮੈਂ ਆਯੇ ਜਾਨ ਨਾ ਤੋ ਹੋ ਸਚ ਯੋਏ ਕਾਮਨ ਕੇ ਕਾ

੨੯
ਚਪੇੜ

ਸਿਕਟ

੩੦

ਸੀਰਾਮ ਸਮਝ ਸਮਝ ਕਰ ਮਨ ਮੈਂ ॥੯੨॥ ॥ ਪਰਸ
ਰਾਮ ਉਵਾਰਾ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ਟੂਟ ਟੂਟ ਗੋਸਾ ਗਏ
ਟੂਟ ਟੂਟ ਮੁਠ ਗਈ ਜੇ ਟੂਟ ਨ ਰਾਖੇ ਜੇ ਰਜਾਨ ਤੁਜਗ
ਤੁਹੈ ਸੁਰਜ ਜਰਾਯੇ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਕੈ ਸਿਰਾਯੇ ਮਹਾਂ ਮੇ
ਪਨ ਸੀਤਾਯੇ ਸੀਤ ਤੁਮੈ ਕਹਾ ਸਤੁ ਹੈ ਰੰਗ ਗਯੇ ਉ
ਖਰ ਕੁਰੰਗ ਭਯੇ ਪਰੇ ਪਰੇ ਰੂਏ ਉਪਾਰੇ ਮਾਰੇ ਟੂਕ
ਕੇ ਉਡਤੁ ਹੈਂ ॥ ਕਾਂ ਸੀਰਾਮ ਰਾਮ ਸੋ ਪਰਸਰਾਮ ਐ ਸੋ ਕ
ਹੋ ਤੋਰ ਕੈ ਧਨੁ ਖ ਐ ਸੋ ਐ ਸੋ ਬਲ ਕਤੁ ਹੈਂ ॥੯੩॥
॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਪਰਸਰਾਮ ਸੋ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥
ਬਾਮਨ ਭਿਖਾਰੀ ਤਿਨ ਧਾਰੀ ਤਿਨ ਤੁਲ ਤੁਛ ਭੁਖਾਨ ਕੇ
ਤੁਖੇ ਮਹਾਂ ਤੋ ਸੋ ਕਹਾਂ ਕਹੀਏ ॥ ਨਾਵੈ ਹਾਥ ਬਾਬੀ ਮੈਨ
ਆਵੈ ਮਤ ਬੀਛਨ ਕੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਬਾਤੈ ਸੁਨ ਸੁਨ ਚਾਇ
ਰਹੀਏ ॥ ਹਮ ਕੋ ਅਜ ਸਤੋ ਸੋ ਬਾਧੇ ਤਰਕਸੁ ਅਨਰਸ
ਕਰੇ ਬਾਨ ਨ ਸੋ ਤਾਂ ਤੇ ਸਤੁ ਹੀਏ ॥ ਕਾਂ ਸੀਰਾਮ ਕਹੈ ਰ
ਪੁਬੀ ਸਨਕੀ ਰੀਤ ਯਹੈ ਜਾਂ ਸੋ ਕੀਜੈ ਮੋਹੁ ਤਾਂ ਸੋ ਲੋਹ ਕੈ
ਸੋ ਕਹੀਏ ॥੯੪॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਪੂਤ ਮਹਾਂ
ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋ ਪ ਆਏ ਧਨੁ ਖ ਚਾਯੇ ਸਤੁ ਹਾਰੇ ਜੋ
ਰਤੋਰ ਕੈ ਟਾਂਕ ਭਰ ਹਾਥ ਲੀਨ ਉਟੂ ਮੇ ਬਿਨੁ ਜੋਰ ਕੀ
ਨੇ ਤਾਂ ਤੇ ਤੇਰ ਰੂਏ ਕੋ ਉ ਸਕ ਮੈ ਰੇ ਨ ਤੋਰ ਕੈ ਕੋ ਧਜੀਅ

ਪੇਪਾ

ਰੇਲ

ਭਯੋ ਤੇਰੇ ਬੁਨਹੋ ਪਰਸਰਾਮ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਤਾਂ ਤੇਰੇ
 ਉਕਰ ਜੋਰਿ ਕੋ ਭੁਮ ਸੋਨ ਜੋਰ ਚੋਰ ਭੁਪਨ ਕੇ ਤੇਰੇ ਰੂਪ
 ਕਾ ਕਰੀ ਕੋ ਚੋਰ ਕਾ ਹੁਮਾ ਕੋ ਹੈ ਨ ਟੋਰ ਕੋ ॥ ੯੫ ॥ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਦੇਖ ਰਾਮ ਕੀ ਦੀਨਤਾ ਸੁਰ ਸਮ ਸਾਵਤ
 ਤਾਹਿ ॥ ਇਕ ਮੀਰੀ ਨਿਜ ਸੁਜ ਸਕੀ ਬਾਝੈ ਰੁਚੈ ਨ ਕਾਂ
 ਇਹ ॥ ੯੬ ॥ ॥ ਰਿਖਿ ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥

॥ ਰਾਮ ਘਨ ਸਮਾਮ ਅਭਿਰਾਮ ਸੁਰ ਕਾਮ ਹੁੰ ਤੇ ਤਾਂ ਤੇ
 ਹੋ ਪਰਸਰਾਮ ਕੋ ਧੁਮ ਤਿਛੋਰਿ ਯੋ ਧਨੁ ਖਪੁਰਾਨੋ ਟੂਰ
 ਗਯੋ ਵਹਿ ਜਾਨ ਦੇਹੁ ਕੋ ਨੈ ਕਾਜ ਬੈਰ ਬਡੇ ਕੀਜੈ ਬਾਤ
 ਬੋਰਿਯੋ ਬਾਲ ਕਬਿਨੋ ਦਨ ਤੇ ਨਿਯ ਮੈ ਰਿਸਯੈ ਤਾਂ ਕੇ
 ਧਨੁ ਖਚਰ ਯੈ ਕਹੋ ਪੀਤਿ ਕਾਂ ਸੋ ਲੋਗੀਏ ਬਾਤ ਤੇ ਬਿ
 ਹਾਨੀ ਸੁਚਲਯੋ ਨ ਕਹਾਨੀ ਰਾਨੀ ਰਾਮ ਸੋਨ ਰਾਮ ਰਾਮ
 ਦਾਰਿਦ ਸੋ ਜੋਰਿਯੋ ॥ ੯੭ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਪੁ

ਰਿਮ ਪਾਇ ਗਾਵੁ ਨਿਰਖ ਦਿਯੋ ਜੁਜ ਸਲਿਯੋ ਸਾਂਬ
 ਮੁਖ ਬੋਲਯੋ ਮਨ ਮੈ ਕਹਯੋ ਏ ਮਾਰੁਤ ਰਪੁ ਨਾਥ ॥ ੯੮ ॥
 ੯ ॥ ॥ ਪਰਸਰਾਮ ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥

ਸਨ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਮੇਰਿ ਰਣ ਕੋਟ ਸੁਰ ਠਹਿਰਾਇ ਲੈ
 ਪਰਚੋਤੁ ਪਕੋਚ ਲੋਭੇ ਟੁਜਾ ਰਪੁ ਰਾਇ ॥ ੯੯ ॥

ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਮੈਂ ਚੋਰਿ ਬਾਰ ਬਾਰ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਨਿਸਾਰ
 ੧੦੦ ॥

੩੨

ਧਨੁ ਰਾਜਨ ਚਢਾਯੋ ਤੇ ਹਜਾਰ ਬਾਰ ਪਾਇਏ ਭਾਂਡ ਕੋ ਚ
ਹੀਏ ਨ ਬਲੁ ਤੇਰਤ ਨ ਲਾਗੇ ਪਲ ਤਾਂ ਤੇ ਆਹਿ ਮਨ ਰ
ਮ ਕੇ ਸਕ ਚਲਾਇਏ ਤੇ ਫਾਹਿ ਜਾਊ ਤੇ ਸਾਚੀ ਕ
ਹਿ ਬਾਤੁ ਮੇਰਿ ਰਾਮ ਆਵਤਾਰ ਹੇਰਿ ਮੇਰੇ ਕੋ ਬਤਾਇਏ
ਭੁਭੇ ਤੇ ਜਮ ਨੇ ਸਹੀ ਜੇ ਤੁਕਰੇ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੇਰੇ ਈ ਧਨੁ
ਖਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਚਢਾਇਏ ॥ ੧੦੦ ॥ ॥ ਲਛਮਨ ਉ
ਵਾਰੁ ॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਯਾ ਕੀ ਸਬ
ਹਿ ਕਿਤੁ ਕਵਿਤੁ ਭਿਗਵਿਸਾਸ ਮਲ ਲਛਮਨ ਬਿਨਤੀ
ਕਰੇ ਰਘੁ ਕਲ ਮਨ ਸਹੀ ਸਾ ॥ ੧੦੧ ॥ ॥ ਕਵਿਤੁ ॥
॥ ਕਾਹੁ ਕੇ ਧਨੁ ਖਢਾਹੁ ਤੇ ਯੋ ਕਾਹੁ ਰਖ ਮੇਘ ਰਕਹੇ
ਯਾ ਕੀ ਗਠ ਕੇ ਕਹਾਹੇ ਰੁਧੇ ਫੀਜੇ ਨਾਗ ਲਕੇ ਬਜਾਇ
ਰੁਪਾਇ ਮਾਰੇ ਸਬੈ ਲੋਕਤ ਪਰਨ ਦੇਖੇ ਰਘੁ ਨਾਥ ਹੀ
ਜੇ ਖੀਝੇ ਨਾ ਕਹ ਰਘੁ ਬੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਰੇਖ ਫਤੇ ਤੁਮ ਮੇ
ਹਮ ਹਾਗ ਜੇ ਬਿਨ ਬਰਖੇ ਨਤੀ ਜੇ ਨਾ ਤਉ ਤੇ ਗੁਸਾ
ਈ ਦੇਖੇ ਬਾਮਨ ਫਿਰਾਈ ਰਾਮ ਸੁਰਜ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਰੁਹਾਵੇ
ਪਟ ਬੀਜੇ ਨਾ ॥ ੧੦੨ ॥ ॥ ਕਵਿਤੁ ॥ ॥ ਕਰੇ ਤੇ
ਰਹੁ ਕੇ ਕਹੇ ਯਾਹੀ ਫਿਰ ਮਾਰੇ ਕੇ ਤੇ ਕਨ ਲਾਇ ਮੈਂ
ਰਾਖੇ ਸਾਤੁ ਦਿਨ ਮੈਂ ਜੇ ਕਹੇ ਤਿਹਾਰੇ ਬਲ ਪਾਇ ਬਾਏ
ਹਾਥ ਨਾਥ ਆਗੁ ਗੀਸੇ ਮੇਰੇ ਮਲ ਰੁਹੇ ਯਾਹਿ ਕਿਨ ਮੈਂ

ਫੁਲਖਮਧੇਸਮੋਗਾਟੇਸਸੇਸੁਰੇਸਮਾਲਿਕੇਸਹੁੰਜੇਸ
 ਲੈਬਲਦੇਖਤਨਤਿਨਮੈਂਗਾਂਇਸਚੁਕਾਉਂਨਿਧੁੰਦੇ
 ਧਮੈਂਜਗਾਉਂਧਨੁਆਇਸਜੇਪਾਉਂਤੇਚਵਾਉਂਰਾਮਟਿ
 ਨਮੈਂ॥੧੦੩॥ ॥ਏਹਗਾ॥ ॥ਧਰਮੋਨਦੁਜੇਧਨੁਖ
 ਸਰਸਰਨਗਾਤਿਨਹਿੰਦੀਨਾਸੁਰਪਤਿਉਂਜੈਰਪੁਪ
 ਤੀਲਟਮੁਖਬਾਤਕਹੀਨਾ॥੧੦੪॥ ॥ਏਹਗਾ॥
 ॥ਜੇਦਰਥਪਨਦੁਰਕੀਚਿਨਿਨਚੁਕਿਪਠੇਮੁਖਤੇ
 ਹਸਦੀਨੋਦਾਨਦਿਯੋਜਿਨਕੋਤਿਨਪਾਇਨਮਾਂਗ
 ਕੇਕੇਬਹੁਰੋਮਨੁਕੀਨੋਬੋਲਕਹੋਸੁਕਕੋਨਟਿ
 ਕੋਅਰਸੀਅਥਿਵਹਿਕੇਬਾਹੁਨਕੀਨੋਏਕਹਿ
 ਕਾਨਹਨੋਰਿਪਮੰਡਲਿਸੀਰਪੁਬੀਰਸਦਾਬੂਤਲੀ
 ਨੋ॥੧੦੫॥ ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉਦ੍ਰਚੁ॥ ॥ਕਥਿਤੁ॥
 ॥ਬਾਨੁਰੁਹਾਇਲੋਹਕਾਨਸੇਲਗਾਇਜਿਹ
 ਜਿਹਪਕਰਾਇਲੋਗਕਰਨਨਿਦਾਨਸੇਂਦੇਖਮੇਈ
 ਰਦੇਖਮੇਥਪਖੈਦਮੇਪਰਤਾਪਜਾਨਮੇਚੰਪਚਿਰਰ
 ਨੇਅਰਰਾਨੇਅਸਮਾਨਸੇਂਕਾਸੀਰਾਮਰਾਮਕੇਰਿਸ
 ਤੁਤੁਹਰਾਤੁਰਾਮਤੁਲੀਸੁਧਿਸਾਤੁਪਰਮੇਉਪਰਮਸ
 ਨਸੇਂਦਿਨਬਰਖੈਯੋਗਯੋਕੁਰਕੁਜਤੀਤਿਤਯੋਜ
 ਯੋਹੀਕਰਲਯੋਦਯੋਤਯੋਹੀਕਰਪਾਨਸੇਂ॥੧੦੬॥

ਕਹਾ
 ਧਨਧਮ
 ਏਹਗਾਤ
 ਰੇਤਰੇ
 ਕਾਜਹਾ
 ਨੀਚੇਕਾ
 ਚਿਤ੍ਰਮੇ
 ਰਾਕਾ
 ਲੋਕਮੇ

ਜੇਕਾ

ਕ੍ਰਿਪਿਆ

੧ ਰੋਗਾ॥ ਧੀਰੰਜਲੁਧੇ ਭੈਯੋ ਤੁਲੀਅੰਤਰੀਅੰਤਰੀਸਰਸਤਾਰਾਮਚੰਦ੍ਰਕੇਦੇਖਕੇਤੁਲਤਾਈਸੁਧਸਤਾ॥

੧੦੩ ਏਹਗਾ ॥ ਧਰਮੋਨਦੁਜੇਧਨੁਖ
 ੧੦੪ ਏਹਗਾ ॥ ਜੇਦਰਥਪਨਦੁਰਕੀਚਿਨਿਨਚੁਕਿਪਠੇਮੁਖਤੇ
 ੧੦੫ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉਦ੍ਰਚੁ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਬਾਨੁਰੁਹਾਇਲੋਹਕਾਨਸੇਲਗਾਇਜਿਹ

੨੪

॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਨਿ ਨਿਨਦਨ ਕੋ ਕਹਿ ਕ-
 ਨਿਰਤੋ ਅਬ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥ ਬੂਝੈ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਨੀ ਨਤ-
 ਕੀ ਗਤਿ ਐਹੁ ਤੀ ਅਬ ਅਉਰ ਬਨੁ ਈ ॥ ਦੇਖ ਰਹਯੋ
 ਮੁਨਿ ਕੋ ਸੁਤ ਕੋ ਤਕ ਹੈ ਅਵਤਾਰ ਸਹੀ ਰਪੁ ਰਾਈ ॥ ਭੋ-
 ਟਚ ਟਾਕ ਚਲੋ ਬਨ ਕੋ ਜਬ ਰਾਮ ਕਮਾਨ ਚਟਾਕ ਚ-
 ਦਾਈ ॥ ੧੦੭ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਮ ॥ ॥ ਰਾਮ ਪਨੁ ਚਤਾਂ
 ਧਨੁ ਖਕੀ ਐਰੀ ਜਬ ਸੁਤ ਲਾਇ ॥ ਦੇਖ ਜਨ ਕਜਾ ਨ-
 ਹਿ ਤਨ ਮਨ ਧਰ ਰੋਖ ਰਿਸਾਇ ॥ ੧੦੮ ॥ ॥ ਸੀਤਾ
 ਉਵਾਰੁ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਯਾਹੀ ਕੋ ਤੋ ਬੋਲ ਕਛੁ
 ਤਾਤ ਕੋ ਜੋ ਦੇਖਤ ਹੋ ਐਸੇ ਤੋ ਅਨੇਕ ਹੈ ਤੇ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਜਾ-
 ਇਹੋ ॥ ਕਾਲ ਬਾਹੀ ਨਈ ਹੋ ਤੋ ਧਾਮੁ ਹਿਨ ਗਈ ਰਾਮ
 ਮਾਜੁ ਹੁੰਤੋ ਮੇਰੇ ਸੀਸ ਸੀਤ ਕੋ ਬਸਾਇਹੋ ॥ ਰਾਜਨ ਕੀ ਗੀ-
 ਤ ਬਿਪਰੀਤ ਸਤੁ ਜਾਨੇ ਜਗ ਕਾਂ ਕੋ ਬਸਤੁ ਏ ਮੇਹ ਐਸੇ
 ਰਹਿ ਕਾਇਹੋ ॥ ਮਨ ਮੇ ਬਿਚਾਰੈ ਗਟੀ ਲੈ ਚਵੇ ਉਤਾਰੈ
 ਸਿਯ ਤੋ ਰਕੈ ਧਨੁ ਖਯਾਂ ਕੀ ਬੇਟੀ ਬਾਹ ਲਾਇਹੋ ॥
 ੧੦੯ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਇਤੁ ਲਛਮਨ ਸੰਗ ਰਾ-
 ਮ ਪਰਸਰਾਮ ਬਲਿ ਪਰਹਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਬਿਸਰਾ-
 ਮ ਮਮਰ ਰੁਯੋ ਮੁਨਿ ਦੇਹ ਧੰਗ ॥ ੧੧੦ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ॥ ਯਾਹਿ ਦੀ ਪਕ ਕਿਹ ਰਾਮ ਜੋ ਖਸਨੇ ਹਜਰਾਇਹੋ ॥

ਫੋਤੀ

੧ ਮਾਰੀ
 ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਯਾ
 ਜ ਰਾਮ ਦੇ
 ੧੩੦੨
 ੬ ਚੁਕ ਰਾਮ
 ਕੀੜ

ਨਾ ਰਾਪੁ ਕੁਲ ਦੀਪਕ ਰਾਮ ਸਦਾ ਬਢਤ ਦੇਉ ਰਹੈ॥੧
 ੧੧॥ ॥ ਸੋ ਰਠਾ॥ ॥ ਛਾਡੁ ਮੇ ਸਮਰ ਸੁਭਾਉ ਪ
 ਰਸ ਰਾਮ ਮਨ ਤਪ ਧਰਮੇ ਰਾਮ ਉਤਾਰੇ ਚਾਉ ਭ
 ਜੇ ਨ ਦੀਸਤ ਅਜ ਲੋ॥੧੧੨॥ ॥ ਕ ਬਿੰਤਾ॥
 ਜੇ ਜੇ ਅਹਿ ਮੇਰੇ ਨ ਸਾਨੇ ਚੋਰੇ ਰੇ ਰੇ ਕੁਰੰਗ ਸਿੰਘ ਸੇ
 ਰੇ ਤੇ ਤੁਸਾਰ ਜੇ ਜੇ ਘਾਮ ਤੇ ਅੰਧ ਕਾਰ ਦੀਪ ਤੇ ਬਿਚਿਗੀ
 ਤੀ ਸਮੀਪ ਤੇ ਜੇ ਕਾਤ ਕ ਕੇ ਮੇਘ ਨ ਭੁਜਾਤੁ ਸੁਰਧਾ
 ਮ ਤੇ ਦਾਰਿਦ ਜੇ ਪਾਰਸ ਤੇ ਕਾਲ ਜੇ ਸੁਧਾਰਸ ਤੇ
 ਪਾਪ ਨ ਕੇ ਜਾਲ ਜੇ ਜੇ ਏਕ ਹਰਿ ਨਾਮ ਤੇ ਜੇ ਜੇ ਏਕ
 ਲੋਭ ਤੇ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਭਾਜੈ ਰਾਮ ਤੇ ਸੇਭਾ ਜ ਚਲੇ ਪ
 ਰਸ ਰਾਮ ਰਾਮ ਤੇ॥੧੧੩॥ ॥ ਅਸੁ ਅਸੁ ਧਮਾਨ ਗ
 ਰ ਪ੍ਰਦੇਸ॥ ॥ ਸੁੰਝਾ॥ ॥ ਸਬ ਸਿਗਿਰ ਲੇਪਿ
 ਤ ਕੇ ਮੁਨਿ ਜੀਤ ਪਵੈ ਦਿਜ ਬੇਦ ਉਸਾ ਸਲਯੋ ਮਨ ਤੇ
 ਹਰਖ ਮੇ ਅਜ ਨੇ ਦਨੁ ਕਹੈ ਅਜ ਹਮੈ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਦ
 ਯੋ ਧੁਨਿ ਦੇ ਲਮਿ ਦੇ ਗ ਬਜਾਇ ਧਸੇ ਪੁਰਿ ਦੇਖਤ
 ਹਾਟ ਬਜਾਰ ਛਯੋ ਸੁਕਰੈ ਬਖਸੀ ਸਟਰੇ ਦੁਖੰਦੁ
 ਦ ਅਨੰਦ ਰਾਯੋ ਬ੍ਰਿਗਨੰਦ ਰਾਯੋ॥੧੧੪॥ ॥ ਸੁੰਝਾ॥
 ॥ ਬਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਗੀਜਾਰਤ ਬ੍ਰਿਗ ਕਪੇਲ ਨਤੰਗ ਧੁਜਾ
 ਠਹਿਰਾਈ॥ ਚਾਰਨ ਬੀਸ ਉਚਾਰਨ ਕੇ ਨਿਜ ਬਾਹਿ ਉਠ

ਪ੍ਰਤਾਪ

ਜੁਗ

ਧਨਾ

ਜੇ ੨

੩੬ ਇਕਿ ਬਿੰਤ ਪਚਾਈ ਚਾਮਰ ਫੁੱਲ ਦੇ ਸੰਗ ਬੀਰ ਬ
ਨੇ ਰਪੁ ਬੀਰ ਜਨੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ਦੇਖ ਸਰੂਪ ਪਿਐ ਜਲ
ਦਰ ਸਭੈ ਪੁਰਿ ਨ ਰਿਕਹੈ ਬਲਿ ਜਾਈ ॥ ੧੧੫ ॥

॥ ਇਤਿ ਸੀਰਾਮ ਗੀਤੋ ਸੀ

ਤਾ ਬਿਟਾਹਿ ਨ ਮਪਿ ਬੁਖ ਮੀਕਾ ॥ ੧ ॥

॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਬੈਠ ਮਾਯੁ ਧਾ ਸੁਖ ਕਿਯੋ ਮਤਿ

ਸੁਨ ਦਸ ਰਬ ਸੂਤਾ ਅਰਜੀ ਤੇ ਜਸ ਤਿਲ ਕਸੇ ਘਰ

ਮੈਰਾਮ ਸਪੁਤਾ ॥ ੧ ॥ ॥ ਕਵਿੰਤਾ ॥ ॥ ਮੋਧਿ ਰਾਜ

ਧਾਨੀ ਰਾਜ ਦਸ ਰਬ ਤੀਨ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸਲਾ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮੋ

ਰਕੇ ਕਈ ਸੁਨੀ ਤਿਹੈ ਬੇਦ ਸਮ ਬੇਦ ਪੁਤ ਬਡੇ ਰਾਮ ਜੇ

ਸਪੁਤ ਲਛਮਨ ਰਬ ਸੇ ਸੰਧ ਘਨ ਪੀਤਿਹੈ ਦੇਦ ਸ

ਨਮਾਨ ਉਪਹਾਰਿ ਰਿਖਿ ਪਾਇ ਪਰ ਬਿਦਾਸਤ ਕੀਨੇ ਨਿ

ਪਜੈ ਸੇ ਰਾਜਨੀ ਤਿਹੈ ਬਾਦੁ ਜੇ ਸੁਖ ਸਿਧ ਮਹਿ ਜੀਤੇ

ਸੁਪਨੇ ਨਦੁ ਖੁਕਾਲ ਚਾਲ ਦੇਖੇ ਮਾਰੈ ਮੋਰੈ ਭਾਂਤਿ ਬੀਤ

ਹੈ ॥ ੨ ॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਸੁਨਦੁ ਸੀਤ ਮਨ ਦੇ ਸਬੈ

ਈਹਾਂ ਲੋ ਸੁਖ ਸਾਂਤਿ ਮਾਧਿ ਰਿਕ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕੀਚ

ਲੀ ਮੋਰਹੀ ਭਾਂਤਿ ॥ ੩ ॥ ॥ ਜੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਜਸ

ਮਾਜਨੁ ਕੋ ਪੁਰ ਮੈ ਸਿਧ ਰਾਮ ਮਿਲੇ ਮਨ ਮਾਨ ਦਤਾ

ਰੀ ਸਾਰ ਸੁਤੀ ਨ ਸਰੈ ਕਹਿ ਮੀਤ ਸਿਰਾ ਰਕਹੈ ਮਤਿ

ਕੋਨ ਹਮਾਰੀ ਕਲ ਬਿਤੀਤੁ ਭਯੋਇਹ ਗੀਤਿ ਬਿਭੁਤਿ
 ਬਦੀ ਸਮ ਅੰਗਨ ਸਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਮ ਹਿਰੋ ਬਨ ਜਾਂ
 ਉ ਬਿਸਿਸੁ ਕਹੀ ਭਲ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੪॥ ॥ ਜੋਰਠ
 ॥ ॥ ਕਹਾਂ ਰੋਕ ਕਹਿ ਭੂਪ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਿਰਾ ਸਦ ਰਹੈ ॥
 ਪਰ ਉਜਾਰ ਕੋ ਕੂਪ ਲਗੈ ਦੁਹੁ ਪਾਟ ਜੇ ਵਰੀ ॥੫॥ ॥
 ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥ ਰਾਜ ਸਭੁ ਸੋਯੋ ਕਹੀ ਰਾਮ ਸੀਸ ਦੇ ਰਾ-
 ਜਾ ਹੋ ਬਨ ਬਸਤ ਪਕੇ ਕਰੋ ਯਾਂ ਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਾਜਾ ॥੬॥
 ॥ ਜੋਰਠਾ ॥ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਅਕੁਲਾ ਹਿ ਫੜ ਰਾਮ ਰ
 ਸਿਰ ਰਾਮ ਕੋ ਨੈਨ ਤੁਧ ਹਿ ਸਿਰਾ ਹਿ ਜਬ ਦੇਖੇ ਇਹ ਰੁ
 ਤੁਧੁਤਾ ॥੭॥ ॥ ਕਬਿੱਤਾ ॥ ॥ ਜੋਰ ਕੁਲ ਪੁਜ ਪੁਜ
 ਪਾਂਇ ਸੀਸ ਨਾਇ ਅਭਿਖੇ ਕਰੋ ਕਰਾਇ ਤਬ ਕਰੋ ਦੂਜੇ
 ਕਾਮ ਕੋ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾ ਹਿ ਫੜ ਰਾਮ ਰ ਬਿਜਨ ਤਾਂ ਕੋ
 ਮਾਥੇ ਫਹਿਰਾ ਹਿ ਐਸੇ ਦੇਖੋ ਪਾਨ ਸਮਾਮ ਕੋ ਜਾਨ ਕੀ
 ਕੋ ਪਟਰਾਨੀ ਸੋ ਪੋਰ ਜਧਾਨੀ ਸਭੁ ਕਾਨ ਸੁਨੋ ਆਪਨੇ ਰੋ
 ਰਾਜ ਆਜ ਰਾਮ ਕੋ ਰਾਜ ਦਸ ਰਬ ਯਾ ਮਨੋ ਰਬ ਲੋ
 ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾਤ ਕਹੀ ਬਾਤ ਪਾਤ ਦੇਹੋ ਰਾਜ ਰਾਮ ਕੋ ॥੮॥
 ॥ ਕਬਿੱਤਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਰਾਜ ਕਾਜ ਜੋਰ ਕੈ ਸਮਾਜ
 ਬੈਠੇ ਨਿਪ ਰਾਜ ਰਿਖ ਆਦਿ ਰਿਖ ਮੰਗੁਲ ਬਨਾਇ ਕੈ
 ॥ ਰਾਜ ਰਾਗ ਆਜ ਰਾਪੁ ਧੀਰ ਭੁਜ ਬਾਪ ਬਨ ਜਾ ਉਤਪ

ਦਿੱਤਾ

੩੮

ਕਾਜਮਨਬਹੁਸੁਖਪਾਇਕੈ। ਫੂਲੇਸੁਨਬਾਤਸੁਖਆਂਗ-
 ਨਨਮਾਤਉਰਜਮੇਪੁਰਾਨੇਪਾਤਦੁਖਤਮੇਚਲਮੇਉਰਾਇ
 ਕੈ। ਏਕਉਠੇਗਾਇਏਕਦੁਦਤੀਬਜਾਇਏਕਧਾਇ
 ਧਾਇਪਾਂਇਫੁਏਰਾਮਚੰਦਰਾਇਕੈ॥੯॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ
 ॥ ਚਾਰਨਕਿਨਰਮਾਗਧਸੂਤਸਬੈਗੁਨਆਨਦ
 ਸੇਮਿਲਗਾਵੈਂ। ਪਿਤਤਪੁੰਜਬਨਾਇਕਬਿੰਤਨਆਨਪ-
 ਦੇਇਹਭਾਂਤਿਫਿਸ਼ਾਵੈਂ। ਕੋਤਕਕੋਟਿਕਰੈਗਨਿਕਾਕੁਲ
 ਨਿਤਤਅੰਗਸੁਗੰਧਿਦਿਖਾਵੈਂ। ਦੇਸਨਦੇਸਤੇਆਨ
 ਜੁਰੇਨਿਪਰਾਮਕੇਕਾਜਮਹਾਂਸੁਖਪਾਵੈਂ॥੧੦॥ ॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਆਨਬਨਾਸਪਤੀਬਨਤੇਸਭਤੀਰਬਕੇ
 ਜਲਕੀਰੁਭਰੇਹੈਂ। ਆਂਬਕੋਮੋਰਧਰਮੇਤਹਿਉਪਰਕੇ
 ਸਰਸੇਲਿਖਪੀਤਕਰੇਹੈਂ। ਤੇਕੁਲਇਸਟਬਸਿਸ੍ਰਸ
 ਤੇਪਦਬੋਰਸੁਮੰਤ੍ਰਨਪੁਤਖਰੇਹੈਂ। ਸੀਰਪੁਬੀਰਅੰਤਿ-
 ਖੇਕਕੇਕਾਜਸੁਜਗਕੇਮੰਡੁਲਅਨਧਰੇਹੈਂ॥੧੧॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਪੀਤਦੂਕੁਲਧਰੇਰਾਪੁਨੰਦਨਰਾਜਕੇਕ-
 ਜਪੁਸੀਮਨਮਾਹੀ। ਤੇਲਸੁਗੰਧਿਮਿਲੈਹਰਦੀਬਟਨੇ
 ਨਿਜਮਾਤੁਲਗਾਵਤਬਾਂਹੀ। ਜਾਨਕੀਫੂਲਸੀਫੂਲ
 ਤੇਲਤਰਾਮਸੇਨੈਨਮਿਲੇਮੁਸਕਾਂਹੀ। ਬਾਹਰਭੀਤ
 ਰਭੈਨਰੀਤਾਰਮੈਯਾਂਸੁਖਕੀਪਰਮਾਵਧਨਾਹੀ॥੧੨॥

੧ ਮੈਰਾਗਮੇਦਲੇ
 ਭੁਰੇਕੀਜਾਤਕ
 ਭੁਰੇ ੨
 ਚਾਰਨਭਾਤ
 ੨ ਸੁਗਲਾਉਨੇਦ-
 ਲੇ ਰਾਸਧਾਰੀਭਿ
 ਮਮਨਦਾ
 ਗਵੰਯੇ
 ੩ ਪੁਰੇਕੇਸੁਰਸੇ
 ਉਸਤਤਿਕਰੇ
 ਰਹੇ

੧ ਬੰਸਾਵਤੀ ੨ ਗਾਗੀ ੩ ਚਤੁਰੀ ਕੁਯੂ ੪ ਚਤੁਰੀ
 ਚਿਤਾਰਨ ਕਾਗੀ ੩ ਸਕੀ ੪ ਨਦ

॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਆਹਿ ਬਤੇ ਚਤੁਰਾਨ ਨ ਸੇ ਸਿਟ ਸੇਮ

ਘਟ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਤਾਵੈਂ ^{ਸੁਰਮਾ} ਕਿ ਚਨ ਕੇ ਮਨਿ ਕੇ ਚਦੁ ਘੁ

ਬਿਛਾਨ ਨ ਲੋਕ ਨ ਲੋਕ ਫਿਰਾਵੈਂ ^{ਸਨਾ} ^{ਮਾਮੀ} ਸ੍ਰੀ ਅਜ ਨ ਦਨ ਕੇ ਸੁ

ਖ ਸੋ ਕਨਿਕਾ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈਂ ^{ਦਸਰਬ} ਕਾਹੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਘ

ਬੀਰ ਸੇ ਪੁਤ ਕਹੇ ਕਬਰਾ ਮਜੁਰਾਜ ਰਮਾਵੈਂ ॥ ੧੩ ॥

ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਆਨਦ ਏਕ ਬਦ ਮੇ ਪੁਰ ਮੈ ਘਰ ਹੀ ਘਰ

ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ^{ਮਾਨੰਦ ਦੀ ਧਨ} ਗਾਵਤ ਗੀਤ ^{ਸਿਠਣੀਆਂ} ਦਿਵਾਵਤ ਦੇਤ ਚ

ਲੀ ਸਭੁ ਆਵਤ ਨਾਗਰ ਨਾਰੀ ^{ਚਤੁਰ} ਜਾਨ ਕੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ^{ਇਸਤੀਆਂ}

ਦੇਤ ਅਸੀ ਸ ਸਭੈ ਫਲੀ ਚਿਰ ਪੁ ਬਾਰੀ ^{ਦਾਜ਼ੀ} ਰਾਮ ਕੋ ਰਾਜ ਰ

ਹੋਤ ਬਲੋ ਜ ਬਲੋ ਜ ਗਗਨ ਬਹੈ ਜਮੁ ਨਾਰੀ ॥ ੧੪ ॥

॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਫੁਲੇ ਅੰਗ ਨ ਮਾਤੁ ਇਹਿ ਬਿਧਿ

ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਸ ਬੈ ^{ਠੰਢੇ} ਲੋਚਨ ਸਕਲ ਸਿਰਾਤ ਦੇਖ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ

ਰਾਮ ਕੋ ॥ ੧੫ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਸੁਨੀ ਕੇ ਕਈ ਬਾਤ

ਰਾਮ ਹਿ ਰਾਜ ਬਿਦੇਸ ਸੁਤਾ ^{ਖੜ} ਨੈਕੁ ਨ ਨੈਨ ਸਿਰਾਤ ਰਹੇ ਰੂ

ਵੈ ਬਚਨ ਸੋ ॥ ੧੬ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਹਿ ਰਾਜ ਇ

ਦੇਸ ਸਬੈ ਸੁਤ ਸੋਰ ਕੀ ਚ ਯਹਿ ਬਾਤ ਨ ਚੰਗੀ ਏਕ ਉ

ਪਾਇ ਕਰੇ ਜੁ ਫਿਰੇ ਮਤਿ ਵੈ ਬਰ ਵੈ ਲੇਉਂ ਮਾਂਗ ਸੁਰੰਗੀ

॥ ਰੂਪ ਨ ਰਾਮ ^{ਰੂਪ} ਮਾਂ ਚਰ ਲੇਤ ਹੈ ਜਾਤ ਸੁਜਾਤ ਸੁਪਾਇ ^{ਕੁਹਲੀ}

ਨ ਨੰਗੀ ^{ਰੂਪ} ਏਰ ਚਲੀ ਪਿਯ ਪੈ ਬਰ ਮਾਂਗ ਨ ਮਾਨਹੁ ਕ

੪੦

ਲੁਕਰਾਲਤੁਜੰਗੀ॥ ੧੭॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਜਾਇਜੁ-
 ਹਰਕੀਰਿਨਿਪਸੇਤਿਨਵੈਬਰਵੈਤੁਮਤੇਅਬਪਾਉ॥
 ਕੋਨਸਮੈਜੁਨਸੀਰਘੁਬੀਰਹਿਰਾਜਦੈਮਾਨਨਿਨੈਨ
 ਸਿਰਾਉ॥^{ਸਰਪਾਨੀ}ਕੂਠਰਹੀਮਨਮੈਕਹਯੋਤੂਪਤਿਆਨਦਮ॥^{ਦਿਸਤੀ}
 ਜਨਜਾਹਿਰੁਰਾਉ॥^{ਰਸਾਵੰ}ਮਾਂਗਕਹਯੋਬਨਬਾਸਦੈਰਾਮਹਿ
 ਰੋਮਪਨੇਜੁਤਰਾਜਰਮਾਉ॥ ੧੮॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥
 ਕੂਠਰਹੀਪਤਿਸੇਤੁਬਲੋਜਬਕੇਕਈਮਾਂਗਦੈਉਬਰਲੀ
 ਨੇਦੈਨਕਹੈਜੁਹੁਤੇਅਜਨੈਦਨਪਾਨਨਸੰਗਤੇਈਮਾ-
 ਬਦੀਨੇਏਕਬੁਧੀਮੁਖਤੇਕੁਗਸਾਪਨਿਕਾਰਮਨੈਨਿ
 ਪਰੇਜੁਖਈਨੇਏਲਕਿਏਲਕੁਏਲਕੁਨਾਰਪਜੁਖ
 ਕੇਫਿਤੁਹਲਾਹਲਕੀਨੇ॥ ੧੯॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਰੇਸੁ-
 ਨਕੇਕਈਹੇਜੁਨਿਪਾਪਨਿਹੇਜੁਨਿਚੰਤਰਸਮੈਜੁਖਤਾ
 ਰੇਏਲਤਏਲਨਏਲਬਕਮੈਮੁਖਿਫਾਟਿਹਿਏਨ
 ਹਿਜਾਤਿਤਿਹਾਰੇਘਾਇਤਟਾਰਪਰਮੈਧਰਿਹਾਰਟਿ
 ਹਾਜਸਿਯਸਿਯੁਹਾਮੁਖਰਾਰੇਫੇਰਸੇਕਾਰੇਕੋਪਾਨ
 ਨਿਕਾਰਤਸੁਧੇਹੀਜੀਕਿਨਲੇਤੁਹਮਾਰੇ॥ ੨੦॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਜਮੋਤਰਫੇਰਨਮੈਤੁਟਪਾਇਲਜੇਕੋ
 ਰਸਾਇਲਸਿਘਚਬਾਯੋਜਮੋਬਿਨਨੀਰਹਿਮੀਨ
 ਦਸਮਾਨੋਕਾਲਕਰਾਲਤੁਜੰਗਨਖਾਯੋਜਮੋਸਸਿ

+ ਕੁਪਤ

ਕਿਸਤ

ਦਿਸਾ

ਸਰਪ

ਰੇਸਾ

ਰਾਹ ਗੁਰਮੇਨ ਤਨਮੇ ਪੁਨਿ ਜਨਮ ਅਧਿਫਾਜ ਗਰੇਦੁਖ
 ਪਾਸੇ ^{ਗਰੇ} ਨਿਰਲੇ ਗਇਨਮੇ ਜਲਮੈ ਸਿਪ ਕੇਕੜੀਕੇ
 ਬਰਮੇ ^{ਸੁਰਜ} ਤਰਫਾਯੋ ॥ ੨੧ ॥ ॥ ਕੀਬੰਤਾ ॥ ॥ ਲੀਜੀ
 ਦੇ ਸਮਾਜ ਸਭ ਦੇ ਸਨਕੇ ਰਾਜ ਮਾਜ ਤੇ ਭਿਖਾਰੀ ਭਯੋ
 ਮਾਥਰਾ ਮਭੀ ਖਰੇ ਲੋਹੇ ਜੀ ਕਰੇ ਡਿਗਦੇ ਗਾਉ ਭੀਖ
 ਮਾਂਗ ਮਾਂਗ ਖਾਉ ਜੇ ਪੈ ਰਾਮ ਸੀ ਗਤੇ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਮੈ ਸ-
 ਰੀ ਜੀਨੇ ਰੇ ਸੁਹਾਉ ਸੀ ਗਰਾਮ ਲੈ ਬਿਦੇਸ ਜਾਉ ਪਾਨਜ
 ਬਿਨਾ ਰਿਸੁਨਿ ਬਾਇਦੇ ਕਰੇ ਕਰੋ ਗਰਾਜ ਤੇ ਰੇ ਪੁਤ ਕੇਨ
 ਕੀਜੀ ਦੇ ਕੁਸੁਤ ਪੁਤ ਰਾਮ ਕੇ ਕਰਾਂ ਪਰਾਧਰਾਮ ਘਰ
 ਹੀ ਰਹੇ ॥ ੨੨ ॥ ॥ ਭੈਯਾ ॥ ॥ ਕਮੇ ਦੁਖ ਪਾਵਤੁ ਹੇ
 ਕਰ ਦੇਤੁ ਸੁਮੇਹਿ ਕਰੇ ਪਾਤੁ ਤੇ ਮਾਥਰੇ ਦੀ ਗਰਾਜ ਨਜੇ
 ਜਿਥਾ ਮਾਂਹਿ ਹੁਤੇ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਿਏ ਕੁਮਤੇ ਮਾਥਰੇ ਦੀ
 ਜੇਨਰ ਬੋਲ ਨਿਥਾਹੁ ਰੇ ਸਿਰ ਮਾਨ ਪਰੀ ਪਰੀ ਸੇਵ
 ਹਿਖੇਈ ਗੈ ਮਾਥਰੇ ਰਿ ਕਰੇ ਮੁਖਿ ਕੇਕੜੀ ਮੈ ਕਰਤੇ
 ਹਿਨ ਦੇਨ ਕਰੇਈ ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਦਸਰ ਬੋਦਾਰਾ ॥
 ਭੈਯਾ ॥ ॥ ਜਾਨਤੈ ਜੀਯ ਮੈ ਸੁਨ ਕੇਕੜੀ ਦੁਖ ਨਤੈ
 ਨਪਟਿ ਬਰ ਲੇਹੈ ਜਾ ਮੁਖ ਕੈ ਬਰ ਮਾਂਗ ਤੇ ਰੇ ਸੁਨ ਕੇ
 ਮੁਖ ਲੇਹਨ ਤੈ ਨ ਸਿਰੇਹੈ ਜਾ ਦਿਨ ਰਾਮ ਬਸੈ ਸੁਨ ਕੇ
 ਦਿਨ ਮੈ ਸਿਕਰੇ ਸੁਪਨੇ ਦੁਨ ਪੈਰੇ ਭੇਰੇ ਹੀ ਪੁਤ ਸੁਨੇ

੦

੪੨ ਹਿਬਾਤੁ ਪਿਸਾਚਨਿ ਗਾਉਮੈ ਪਾਉਨ ਚੈਹੈ॥ ੨੪॥

ਕੇਕਈਉਫਾਰਾ॥ ॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਬੋਲਨਿਬਾਹਨਿ

ਕੇਹਰਿਚੰਦਨਿਹਾਰਹੁਤੋਨਰਤੀਸੁਖਛੀਜੈ॥ਅੰਗਦ

ਪੀਚਸੁਰਾਂਕਬਲੀਬਲਬਾਵਨਪਾਵਨਜਮੇਜਸੁਲੀ

ਜੈ॥ਰਾਜਨਪੁਤਸਮਾਨਦੇਉਪੁਨਏਕਸੇਨੇਹੁਨਏਕਸੇ

ਕੀਜੈ॥ਕੋਨਸੀਯਾਨਿਭਈਤੁਮਕੋਛਿਤਏਕਹਿਏਕ

ਨਏਕਹਿਦੀਜੈ॥੨੫॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਪ੍ਰਾਨਚਹੈ

ਪ੍ਰਾਨਲੈਨਿਦਾਨਜਿਨਕਰੈਬਰਦੈਨਕਹੇਸਾਚਪੈਤੁਏ

ਰਤੁਸਮਾਜਕੀ॥ਦੇਖਿਰਿਖਰਾਜਕੁਲਪੂਜਬਾਲਮੀ

ਕਮਾਜਬੋਲਨਗਾਏਹੈਰਾਮਚੰਦਜੂਕੋਰਾਜਕੀ॥ਭੁਲੇ

ਪਗਧਾਰੇਪਾਇਆ॥ਇਸਸਿਧਾਰੇਬਨਭਰਬਬੁਲਾ

ਈਏਜੀਰਾਜਰਾਜਸਾਜਕੀ॥ਰੋਯੋਬਿਕਰਾਲਕਾਲ

ਕਮਾਲਖਾਯੋਲੇਟੈਧਰਦੇਖੋਕਵਿਰਾਮਹੈਬਹਾਉਮੈ

ਸੀਲਾਜਕੀ॥੨੬॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਵਹਿਸਾਪੁਨਿ

ਯਹਿਸਾਧੁਨਿਪਪਕੇਅਟਪਟੇਕਾਂਆਵਹਿਕਟੈਯ

ਰਿਮਰਿਜੀਯੈਸੁਧਰਾਮਲੈਨਾਮ॥੨੭॥ ॥ਸੋਰ

ਠਾ॥ ॥ਇਕਤਿਯਉਹਅਨੁਹਾਰਸਬਹੀਜੁਗਕਟ

ਰਾਮਕਹਿ॥ਪਤਿਹਤਿਪੂਤਨਿਕਾਰਆਨੰਦਕਰਜਿ

ਯਜਲਪਿਐ॥੨੮॥ ॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਸੋਰਰਹੈ

ਮਥ

ਬਲੇ

ਨਜੇਏਖੀ

ਮਲਕੇ

ਮਨਮੈਤਬਭੂਪਾਤਿਕੇਕਈਏਬਰਕਾਰੇਤੇਮਾਂਗੇਕੋਨ
 ਸਮੈਜੁਗਬਨਪਰੇਯਾਹਿਰੈਨਭਲੀਸੁਖਿਚਾਰਨਲਾ
 ਗਾਆਇਗਈਟਿਰਿਕੈਮਨਮੈਰਿਖਿਸ੍ਵਾਪਦਿਯੋਸੋ
 ਈਆਵਤਅਗੇਗਾਯਾਂਹੀਤੇਰਾਮਬਿਯੋਗਫੁਟੈਤਨਜਾ
 ਨਤਹੋਪਾਰਤੇਸੁਖਭਾਗੇ॥੨੯॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥

ਤੋਲਗਸਿਗਲੀਏਰਪੁਰੀਰਹਿਆਪਬਸਿਸ੍ਵਧਰੇਕ
 ਰਬਾਹੀਂਬੇਦਸੁਪੁੰਜਪਵੈਦਿਨਮੰਡਲਰਾਮਹਿਫੂਲ
 ਭਈਮਨਮਾਹੀਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀਬਨਿਤਾਚਢਿਕੋਠਨਦੇਖ
 ਸਰੂਪਸਥੈਬਲਜਾਂਹੀ॥ਬਾਜਤਫੋਲਮਿਦੇਗਬਡੀਸੁ
 ਨਿਭੀਤਰਿਕੀਬੁਨਿਕੀਸੁਧਿਨਾਹੀ॥੩੦॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ

॥ਦੁਵਰਕਲਹਲੁਭੈਨਸੁਨੇਤਬਕੇਕਈਰਾਜਹਿ
 ਯੋਗਮਝਾਵਹਿਗਾਆਯੋਰੈਰਾਜਕੇਕਾਜਬਡੇਸੁਤਜਾਇ
 ਬਸੈਬਨਆਇਸਪਾਏਦੇਰੇਉਹਾਬਕਪਾਲਹਿਮਾਹ
 ਤਰੇਹਨਸੇਕਯੋਜੇਤੁਧਭਾਵੈਜੇਮੁਖਰਾਜਹਿਰਾਜਕੇ
 ਬੋਲਬਸੇਮੁਖਕਯੋਬਨਬਾਸਪਠਾਵੈ॥੩੧॥ ॥ਸ੍ਰੇ

ਯਾ॥ ॥ਯੋਕਹਿਮੋਨਭਜੀਅਜਨਿਦਨਕੇਕਈਰਾਜ
 ਰਮੁਜਸੀਪਾਈਹੈਤੁਤਕਾਲਤਜੇਪਤਿਲੇਟਤਅਨਿ
 ਦਮਾਜਹਿਏਨਸਮਾਈਦੋਰਕੈਪੈਰੁਮੈਬੋਲਬਸਿਸ੍ਵ
 ਹਿਰਾਮਚਿਤੇਯਹਿਬਾਭਜੁਨਾਈਮੇਹਿਦੀਏਬਰਵੈਇ

ਦੀ

ਰਸਜ

੪੪ ਨਕੋ ਬਨ ਮੇਂ ਸੁਤ ਕੇ ਆਪੁ ਨੀ ਠਕੁਰਾਈ॥ ੩੨॥ ॥ ਸ੍ਰੇ
ਯਾ॥ ॥ ਭਾਤੁ ਸੁਨੇ ਕੁਲ ਪੁਜਹ ਯੇ ਚਕ ਸ੍ਰਾਸ ਭਰਮੇ
ਮੁਖ ਰਾਮ ਨਿਹਾਰੀ॥ ਆਇ ਸੁਹਇ ਕਹੈ ਨਿਪ ਸੋਚਲ
ਸੀਰ ਹੁਤੀ ਅਬ ਸੀਰ ਬਿਚਰੀ॥ ਬੋਲ ਉਠੀ ਮੁਖ ਸੇਤ ਬ
ਕੋ ਕਈ ਸਾਚ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਸੰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ॥ ਰੂਪ ਕਹੀ ਜਿਨ
ਮੇਰਿ ਮਿਲੈ ਬਨ ਜਾਇ ਬਸੈ ਕਹੁ ਜਾਇ ਪੁੰਕਾਰੀ॥ ੩੩॥
॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਸੇਰਿ ਸਿਰੈ ਗਈ ਭੀਤ ਰਿਭੋਨ ਸੁਤੇ
ਬਨ ਰੂਪ ਤਿ ਸੋਨ ਮਿਲਾਏ॥ ਬੈਠ ਪੁੰਨਾਮ ਕਿਯੋ ਤਿਹਰੇ
ਤਿਨ ਭਾਤ ਕੇ ਬੋਲ ਲੈ ਮਾਥ ਚਵਾਏ॥ ਸੋਖ ਭਰੇ ਗਿਖ
ਲੇ ਗਨ ਸੇਕਹ ਰਾਜ ਰਹਿਯੋ ਬਨ ਬਾਸ ਪਠਾਏ॥ ਰਾਜ
ਨ ਰਾਜ ਦਿਯੋ ਲਘੁ ਬੀਰਹਿ ਯੋ ਰਪੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਘ
ਰ ਆਏ॥ ੩੪॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਆਇ ਕੇ ਧਾਮ ਬੁ
ਲਾਇ ਸੁਤੇ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਜੁਹੁ ਤੇ ਘਰ ਮਾਹੀ॥ ਸੀ
ਯੋ ਸੇ ਬਾਤ ਕਹੈ ਸਭ ਰਾਮ ਸੁਨੇ ਦੁਖ ਸੋਦ ਉਨੈ ਨ ਬ
ਹਾਈ॥ ਕਾਹੇ ਕੋਰੇ ਵਤਿ ਹੈਂ ਸੁਨ ਮਾਨ ਨਿਜੇ ਕਛੁ ਮੀਕ
ਲਿਖੇ ਨ ਮਿਟਾਹੀ॥ ਸਾਸੁ ਕੀ ਸੇਵ ਭੁਲੇ ਕਰੀ ਓ ਮਰੁ
ਤੁੰਦੂ ਚਲ ਮੇਰੇ ਬਿਦਾ ਕੇ ਭਹਾਂਹੀ॥ ੩੫॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥
॥ ਸੀਰ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਮਨੁ ਤੇਰੇ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਘਰਿ
ਆਜ ਪਠਾਉ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਤੇਰੇ ਕਰੈ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰਿ ਸੋ ਸੁ

ਖ ਅ ਇਸ ਦੇ ਹਿ ਬਨ ਭੂ ਭੋ ਬਸਿ ਕੇ ਬਨ ਭੂ ਪਤਿ ਕੇ
ਸੁਨ ਕੇ ਕਈ ਕੇ ਫਿਨ ਤੇ ਫੁਟ ਕਾ ਭੂ ਕਾਲ ਹੀ ਰਾਜ ਕਰੇ
ਮਿਲ ਤੇ ਸਿਰਾ ਭੂ ਤੇ ਕੇ ਬੋਲ ਕਿਏ ਫਿਰ ਮਾ ਭੂ ॥ ੩੮ ॥
॥ ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥ ਬਿਦਾ ਭੂ ਦੇ ਬਨ ਕੇ ਧੁਰਾ ਲ ਪੁਰ
ਕੇ ਕਈ ਹੇਤਾ ਸੀ ਰਘੁ ਪਤਿ ਭੂ ਜੋ ਰੋ ਕੇ ਬਿਦਾ ਜੀਏ
ਨ ਕੇ ਦੇਹ ॥ ੩੯ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦੇਹ ਨ ਕੇ ਦੇਖ ਕੇ
ਸਿਯ ਕੇ ਸੁਖ ਕੇ ਮਾਰ ਬਾਲੀ ਕੇ ਪਾਨ ਨ ਹੀ ਕੋ ਰਾਵਨ
ਕੇ ਦਸ ਸੀ ਸਨ ਕੇ ਮਾਰ ਏਸ ਕੇ ਬੋਲ ਹਿ ਬੋਲ ਕੇ ਨੀ ਕੇ
ਮੀਰ ਮਰੀਰ ਮੁਨੀ ਸੁਰ ਕੇ ਜੋ ਸਬੇ ਲ ਬਿਤੀ ਧਨ ਲੋਕ
ਪਤੀ ਕੋ ਭੂ ਤੁ ਬਿਦਾ ਵਈ ਰਾਮ ਹਿ ਜੀ ਸੀ ਗਿ ਰਾਮ ਵ
ਈ ਤਬ ਹੀ ਸੁਰ ਹੀ ਕੇ ॥ ੪੦ ॥ ॥ ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥
ਕਹਿ ਨਿਖੰਗ ਕਸਿ ਧਨੁ ਪਕਰਿ ਲਫ ਮਨ ਮਤਿ ਰ
ਦੀ ਰਾ ਅਰਿ ਹੁਤੀ ਅਰੇ ਭੂਈ ਮਾ ਬ ਰਣੀ ਯੇ ਰਘੁ ਧੀ
ਰਾ ॥ ੪੧ ॥ ॥ ਮੇਰ ਰਾ ॥ ॥ ਕਹੀ ਭੀ ਰਾ ਜੋ ਬਾਤੁ ਨਿਕ
ਟ ਬੋਲ ਰਘੁ ਧੀ ਸ ਮਾਇਆ ਭੂ ਮਹਿ ਕੀ ਹਯੇ ਨੀ ਹੁਤੁ
ਰਾਜ ਕਰੇ ਪਰ ਹੀ ਰਹੇ ॥ ੪੨ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥
ਦਾਜ ਕਰੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਨਾ ਬਹੋ ਸਾ ਬ ਤੇ ਨ ਹਿ ਪਾਇ
ਗੇ ॥ ਭੂ ਮ ਰਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਭੂ ਜੋ ਹੀ ਮਾ ਬ ਦੇਹ ਰਾ
ਤੁ ਬ ਦੇਹ ਨ ਹੋ ॥ ਮਾ ਬ ਮੇਰਿ ਬਾਤੁ ਦੇਖ ਕੇ ਜਤੁ ਮੀਰਾਨ

੪੬ ਜੀਵਤ ਲੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋ ॥ ਬਨ ਮੇਂ ਚਲਤੇ ਬਨ ਡੀਲ
 ਕੀ ਛਾਹ ਰਹੇ ਤ ਰਹੇ ਘਰ ਹੋ ਨ ਰਹੇ ॥ ੪੭ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ
 ॥ ॥ ਸਾਚ ਸਬੈ ਤਉ ਏ ਬਨ ਕੇ ਦੁਖ ਬੀਰ ਸਹੈ ਰਖੁ
 ਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹੀ ॥ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਲ ਬੇ ਛਿਤ ਕਾਂ ਕਰ ਪਾ
 ਮ ਰਹੇ ਪਿਤੁ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹੀ ॥ ਗੁਲ ਤੁਮਾਲ ਪਖਾਨ
 ਨਈ ਅਹਿ ਸਿੰਘ ਧਰਾ ਧਰ ਹੋਹਿ ਸਨੇਹੀ ॥ ਤੂ ਸੁਕੁ ਮ
 ਰ ਸਬੈ ਅੰਗ ਰੇ ਮਲ ਦੇਖ ਸੁ ਮੇਹਿ ਬਡੇ ਦੁਖ ਏਹੀ ॥ ੪੮
 ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਸਬ ਕੇ ਜਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰ
 ਭ ਸੀਗ ਤਜੇ ਮੁਹ ਕਮੇ ਨਿਬ ਮੈ ਹੋ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਤਜ
 ਹੋ ਮੁਹਿ ਰਾਖਾ ਵਸੇ ਹਠ ਕੈ ਸੀਗਿ ਪਾਨ ਪਠੈ ਹੋ ॥ ਜੋ
 ਦੁਖ ਨਾ ਬਕਹੇ ਤੁਮਰੇ ਸੀਗ ਤੇ ਸੁਖ ਸੇ ਦਿਨ ਰੈ ਨ ਸਬੈ
 ਹੋ ॥ ਰਾਮ ਹਿ ਛਾਡ ਕਹੇ ਕਬਹੂੰ ਅਬ ਲੋ ਅਰ ਅਗੇ ਹੂੰ
 ਕੇ ਸੁਖ ਪੈ ਹੋ ॥ ੪੯ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜਾਨ ਕੇ ਪੀ
 ਤ ਤਲੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਕਹੀ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਕਰੀ ਕਠਿਨਾ
 ਈ ॥ ਤੇ ਸੀਗ ਮੇਹਿ ਨਹੈ ਬਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੈ ਹਿਯ ਮੈ ਸਿਯ
 ਕੀ ਦੁਰਿਤਾਈ ॥ ਰੇ ਵਡੇ ਨੈ ਨ ਨਿ ਤੇ ਜਲ ਦਾਰਿ ਮ
 ਜੇ ਪਰ ਹੋ ਨ ਚਲੇ ਬਨ ਧਾਈ ॥ ਸੇ ਪਰ ਲੋ ਨਿਜ ਮ
 ਤ ਕੇ ਹਾਥ ਸੁਰਾਮ ਬਿਰਾਭ ਇਹੈ ਠਹਿਰਾਈ ॥ ੫੦ ॥
 ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਸੁਨ ਸੀਤਾ ਬਿਲਖੀ ਬਦਨ ਸੀ

ਗਫੁਰਾਵਤ ਮੋਹਿ ਸੇਖ ਅਸੇਖ ਧਰਾ ਧਰੀ ਕੋ ^{ਸੁਖਰਨ} ॥ ਸੀਤ ਉਵਾਰੁ ॥

ਸੇਰਨਾ ॥ ॥ ਗਵਿਪਾਵ ਕਸਿਧਰਾ ਹਿਤ ਪੈਤੁਪ ^{ਸੁਖ} ^{ਅਗਨੀ} ^{ਸੀਤਲ} ^{ਸੁਖ}
ਨ ਜੋਨੇ ਚੰਦਮਾ ॥ ਸਿਧ ਸੁਗਾਹਿ ਸੁਖਾਹਿ ਤੇਨ ਸੇ
ਗਿਤੁ ਜਸੀਸ ਰਹੈ ॥ ੪੬ ॥ ॥ ਕਾਇਤੁ ॥ ॥

ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਜੀਓ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਨੈਨ ਸੀਓ ਦੇਰੁ ਪਾਨੀਓ ਨ ਪੀ
ਰਿਤਾਤ ਮਾਤ ਧਾਮ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਐਸੀ ਬਿਪਰੀਤ ਬਾਤੁ ਮੋਰ
ਹੂ ਸੇ ਕਹੈ ਨਾਥ ਸਾਥ ਜੋਨ ਗਹੈ ਪਾਨ ਅਨ ਜਮ ਮੇਗ
ਹੈ ॥ ਕੋਨ ਕਾਜ ਅਜ ਪੁਰਹੂਤ ਕੋ ਸਮਾਜ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਘ
ਰ ਨਹੀ ਸੇਈ ਰਾਜ ਨਾਗ ਜਮੋ ਦਹੈ ॥ ਜੋਗ ਕੀਜੁ ਗਤਿ
ਮੈ ਤੇ ਅਜ ਹੂ ਤੇ ਜਾਨੀ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸਲਾ ਕੇ ਪਾਸ ਪਟਰ
ਨੀ ਹੋਇ ਸੇਰਹੈ ॥ ੪੭ ॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਵਾਰੁ ॥ ॥

ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰੁਖ ਸਹੈ ਨਿਸ਼ ਰੁਖ ਬਸੈ ਨ ਮੁਖ ਲਗੈ ^{ਰਾਤ} ^{ਕਿਰਨ}
ਗਵਿ ਕੀ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਪਾਇ ਚਲੈ ਸਰਤਾ ਗਿਰ ਕਾਨਨ ^{ਸੁਰਜ} ^{ਨਦੀ} ^{ਪੁਰਬ} ^{ਜਗੀਲ}
ਮੇਹ ਰੁਸਾਰ ਪਰੈ ਨ ਜਨਾਵੈ ॥ ਸਾਸ ਕੇ ਧਾਮ ਲੋ ਜਾਤਿ ਕਿ ^{ਮੀਹ} ^{ਬਰਫ}
ਸੇ ਦੁਹਿ ਹਾਰ ਪਰੈ ਰੁਹਿ ਕੋਨ ਉਠਾਵੈ ॥ ਹੈ ਬਨ ਕੇ ਬਸਯੋ ^{ਲੋਧ ਮੇਟਕਲੀ ਧਰ}
ਦੁਖ ਕੇ ਸੁਨਿ ਤੋਹਿ ਚਲੇ ਕਹਿ ਕਯੋ ਬਨਿਆਵੈ ॥ ੪੮

॥ ॥ ਸੀਤ ਉਵਾਰੁ ॥ ॥ ਕਾਇਤੁ ॥ ॥ ਪਾਤੁ ਫਲ
ਖਾਉ ਸਿਧ ਸਾਪ ਤੇ ਰੁਹਾਉ ਨਾਹੀ ਪਾਏ ਨਿਜੁ ਕਾਉਕ

੪੮

ਰਨਾਈ ਸਭ ਜੀ ਸਹੇ ॥ ਬਾਕੇ ਰਾਖੁ ਪਾਉ ਪੁਪਕ ਗੋਹਾਂ ਨਹਿ
 ਬਾਉ ਨਾ ਬਸੰਗ ਪਰੈ ਅਪਦ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਖ ਦੁਖੀ ਹੋ ॥ ਜੋਨ
 ਮੈ ਸਹਾਉ ਮੁਖ ਦੇਵੇ ਦੁਖ ਚਲੀ ਜਾਉ ਸਜੇ ਏਕ ਗਾਉ
 ਚਲੇ ਚਲੇ ਰਹੇ ਰੋ ਰਹੇ ॥ ਰੂਪ ਨਾ ਰਾਖਾਉ ਜੋਨ ਦੇਹ ਮਰਾ
 ਉ ਰਾਮ ਸਾਥ ਪੈਨ ਤਜੇ ਰਾਖੁ ਨਾ ਬਾਤੁ ਹੋ ਕਹਾਂ ॥ ੪੯ ॥

॥ ਲਛਮੀ ਨਉ ਦੁਖ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਤ ਕ
 ਯੋ ਬਨ ਬਾਸ ਰੁਮੈ ਰੁਮ ਮੇਰਿ ਕਹੈ ਬਨ ਹੋ ਫਿਰ ਮਾਰਿ
 ॥ ਏਤਕ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾ ਬਏ ॥ ਭੋਗ ਕੇ ਨੈਕ ਮਾਰਿ
 ਸਪਾਉ ॥ ਸੀਯ ਜੋ ਰਾਜ ਕਰੈ ਰੂਗ ਲੋ ਪਾਬ ਤੇ ਭਰਤੈ
 ਮਿਲੈ ਰੋ ਉਲਟਾਉ ॥ ਰੂਪ ਮੇਰੇ ਕਿ ਕਹੈ ਪੁਰੁ ਕਰ ਜ
 ਤੇ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਮਾਨ ਦਿਖਾਉ ॥ ੫੦ ॥ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ
 ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਏਤ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਲੋਸ
 ਰਿਦੇ ਦੁਖ ਨਾਨਕ ਮਾਦ ਫੁਟੀ ਹੈ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਬਾਹੁ ਜੋਨ ਲ
 ਕਿ ਉਤਾਈ ਭਲ ਕੇ ॥ ਮੰਕਨ ਬਾਹੁ ਨਹੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ ਧੀ ਰਹ
 ਮੇ ਦੁਖ ਜੀ ਉਰ ਮੈ ਰਹੈ ਓਰ ਨ ਤੇਜ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਰਾਤ ਕੀ ਜੋ ਗਤਿ
 ਮਾਤ ਕੀ ਜੋ ਗਤਿ ਕੁਝ ਚਲੇ ॥ ਮਾਸ ਨ ਰਿਹੀ ਹੈ ॥ ੫੧ ॥

॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਧੀ ਗਹਿ ਜੋ ਕਹੈ ਰੂਪ ਰਹੀ ਰਹੈ ਸੇ ਮਹਿ
 ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸਮਝਾਏ ॥ ਬਨ ਜਾਉ ਰਹੈ ਰੂਮ ਹੀ ਪਾਰ
 ਰਾਤ ਦੇ ਮਾਰੇ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਜੋ ਸਿਸ ਸੇ ਫਿਰ ਬਾਤ ਕਹੈ

(ਜਿਨ੍ਹਾਂ)

੫੨

ਘਰ ਆਪ ਰਹੈ ਸੀਗ ਪੁਨ ਪਠਾਵੈ ਜੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਸੂਤ
ਸਬੈ ਪੁਨ ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਮ ਸਪੁਤ ਕਹਾਵੈ॥ ੫੨॥ ॥ ਦੋ

ਹਰਾ॥ ॥ ਲਛਮਨ ਸੀਯ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਸੁਨ ਰਾ
ਘਟ ਰਨ ਧੀਰਾ ਦੁਖ ਅੰਧੇਰ ਕਮੇਂ ਹੈ ਸਕੈ ਕਰ ਦੀਪਕ
ਰਪੁ ਬੀਰਾ॥ ੫੩॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਦੇਖੀ ਫਟਕ

ਪਿਛੋਰ ਸੀਗ ਨ ਛਾਡਤ ਬੀਰ ਤਿਯਾ ਦੇਵਨ ਸੇ ਕਰ ਜੇਰ
ਸੀਰ ਪੁਪਤਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥ ੫੪॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥

ਸ੍ਰੀ ਸਾਵਿਤਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੀਤਲਤਾ ਭਜ ਰਾਹੁ ਸੇਖੇ ਲਪੁਤਾ
ਕਛੁ ਪਾਉਂ ਬੀਰ ਸੁਮੀਰ ਹਰੇ ਤਨ ਪੀਰ ਅਧੀਰ ਨ ਹੋਉ
ਕਹੈ ਨ ਕਹਾਂ ਉਂ ਹੋ ਬਨ ਤੂੰ ਨਿਜ ਕਾਹਿ ਕਛੁ ਗਿਰ ਤੇਤ
ਜ ਮਾਰਗ ਜਾਹੁ ਅਗਾਂ ਉਂ ਜਾਨ ਕੀ ਸੀਗ ਕਹੈ ਚਲ ਬੇ
ਅਬ ਕੇ ਮਲ ਹੋਹੁ ਧਰਾ ਤੁਰਤਾਂ ਉਂ॥ ੫੫॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥

॥ ਰਾਜਹਿ ਨੈਕੁ ਭਈ ਸੁਧਿ ਤੋਲ ਗਬੇਲ ਉਨ੍ਹੇ ਜ
ਲਬੁ ਮਰੀ ਅਬ ਕੈ ਤਨ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਦਿਟਕੈ ਦੁਖ ਰਾ
ਮ ਬਿਨ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਭਰੋ॥ ਸਤ ਜੇ ਪਰ ਮੈ ਹੋਯ ਹੈ ਰਬ
ਸਿਧੁ ਰਲੇ ਬਨ ਮੈ ਬਸ ਰਾਜ ਕਰੋ॥ ਭਾਈ ਕੈ ਕੇ ਉਮਾਨ
ਕਹੈ ਰਹੇ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾ ਸਨ ਫੇਰ ਧਰੋ॥ ੫੬॥

॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਤਾਤ ਦੀ ਓਰ ਚੁਤਾ ਚਦੁ ਸੀਰ ਪੁਬੀ
ਰ ਸੁਮਾਤ ਕੇ ਮੰਦਰ ਆਏ ਸੀਗ ਲੀਯੇ ਲਪੁ ਬੀਰ ਸੀਯ

ਰਾਧਾ

੫੦ ਨਰਹੇਘਰਤੇਬਹੁਤੇਜਮਾਏਯਾਇਕੇਪਾਇਗਹੇਕਹਿ
ਬਾਤਸੁਨੀਤਿਨਰੇਇਕੈਕੰਠਲਗਾਏਏਖਹੁਕਾਲਕੁਜੇ
ਗਰੁਜੇਜਗਮਾਨਸਕੇਜਗਦੀਸੁਰੁਏਏ॥੫੧॥ ^{ਸਰਮ}
ਕੇਸਲਾਉਦਾਰੁ॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਪੁਤਰਹੋਬਲਜੰ
ਉਪਚਿਜਲਬਾਤਸਬੈਸਮੁਝਾਇਕਹੋਸੁਨਖਾਤਬੁਲਾ
ਇਕੈਰਾਜਕੇਮੋਹਕਹੋਕਹੁਰੇਬਨਬਾਸਗਹੋਯਹਮੀ
ਸਲਈਸੁਕਰੀਅਬਹੀਤੁਮਦੇਹਸਿਟਨਬਿਲਿਬਰਹੋ॥
ਸੁਰੁਚੰਦਨਅਛਤੁਕਾਲਲਗਾਇਕੈਦੇਹਅਸੀਸਖਟ
ਇਦਹੋ॥੫੨॥ ^{ਹਾਵਲ} ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਬੈਠੋਬਲਜਾਉਮਾਤ
ਲੇਚਨਸਿਰਾਤਗਾਤਲਛਮਨਸੀਤਸੀਗਰਾਘਟਸੁਹਾ
ਦੇਹੋਰੁਖੇਸੇਬਦਨਤੁਮਤੀਨੋਕੁਮਲਨੇਫੂਲਕੋਕਟਰੁ
ਗੀਤੁਮੈਕੰਨੇਖਿਲਖਾਏਹੋਰਾਜਕੇਬਚਨਬਨਬਾਸਮਾ
ਜਤਮਾਗਰਾਜਬੋਲਸੁਨਬੁਢਨਕੇਭਲੇਉਠਧਾਏਹੋਖੇ
ਲਰਸਮਾਤੇਤਬੋਲੇਉਨਆਵਤਹੋਫਰਫੇਰਤਾਹੀਅਜ
ਆਪਹੀਤੇਆਏਹੋ॥੫੩॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਤਬਤੇਨਦੇ
ਖੇਜਬਰਾਜਰਿਖਸੀਗਰਾਮਲਛਮਨਤੁਕੈਲੈਸਿਧਾਰੇਮ
ਰਿਨਾਸਕੋਬਹੁਰੇਪਰਸਰਾਮਸੀਗਬਕਬਾਦਭਯੇਤਰ
ਸਤਰਹੇਨੈਨਕੀਨੋਬਿਧਿਕਾਸਕੋਰੋਵਤਪੁਕਾਰਾਮ
ਕੰਠਲਪਟਾਇਮਾਥੇਉਮਜਨਕੀਕੋਲੇਤਉਰਧਉਸਸ

ਕੇਸੀ ਦਰਸਪੁਤ ਮੇਰੇ ਬਨੇ ਸੂਤ ਮੈਨ ਦੇਖੇ ਭਰ ਭਰ ਨੈਨ ਜ
 ਤਚਲੇ ਬਨ ਬਾਸ ਕੋ ॥ ੬੦ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਕੇਕਈ ਕੇ
 ਬਜ ਹੈ ਬਿਖ ਕੇ ਘਟ ਪੀ ਨਿਬਰ ਕੇ ਕਿਧੋ ਪੀ ਵਤ ਹੈ ॥ ਕੀ ਓ
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਬੋਲ ਲਗ ਮੇ ^{ਸਰਪ} ਉਰ ਨਾਗ ਸੇ ਕਾਟਿ ਗਯੋ ਅਬ ਖੀਵਤ
 ਹੈ ॥ ਜੀਯ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਕਛੁ ਮੈ ਸੀ ਭਈ ਗਤਿ ਜੋ ਮੇ ਬਿਨ ਤੇਲ ^{ਮਸਤ}
 ਹਿਈ ਪਤਿ ਹੈ ॥ ਸਖੀ ਕੇ ਸੇ ਕੈ ਰਾਮ ਹਿ ਜਾਨ ਕਹਯੋ ਬਨ ਦੇਹ
 ਫੁਟੀ ਕਿਸੇ ਜੀ ਵਤ ਹੈ ॥ ੬੧ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਭੁਜਮ
 ਲਗਾਉਂਤਾ ਤੁਚੇ ਦਨ ਉਤਾਰੇ ਗਾਤ ਕੇ ਡਲ ਉਤਾਰੇ ਮੁ
 ਵਕਾਨ ਪਹਿਰਾਇ ਦੋ ॥ ਜਟਾਉ ਸਵਾਰੇ ਕੇ ਸਰੋਗ ਰਖ
 ਕੇ ਕਰੇ ਭੇਸ ਜਾਨ ਕੀ ਲਖਨ ਕੇ ਹੋ ਕੇ ਬੂ ਉ ਸਿਵਾਇ
 ਦੋ ॥ ਖਪਰ ਲੈ ਹਾਥ ਭੀਖ ਹੋ ਉ ਮਾਂਗ ਆਨ ਦੇ ਉ ਦੇਖੇ
 ਮੁਖ ਜੀਓ ਨਹੀ ਪਾਨ ਨਿਬਹਾਇ ਦੋ ॥ ਇਤੀ ਸਬ ਕ
 ਰੇ ਪੈਨ ਨੈਨ ਤੇ ਟਰੇ ਰਾਮ ਰਹੇ ਤਾਹੀ ਥਾਗ ਮੈਂ ਜੁ ਵਾਰੇ
 ਈ ਬਨਾਇ ਦੋ ॥ ੬੨ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਜਾਨ ਕੀ
 ਤਿਹਾਰੇ ਸੀਗ ਜਾਨਤ ਨ ਦੇ ਕੇ ਦੁਖ ਯਾਂ ਕੇ ਸਬ ਲਾਡ ਬੇਟ
 ਬਨਹੁ ਮੈ ਸਹੀ ਚਾਪਾਇ ਨ ਕੇ ਚਲ ਬੇ ਜਹਾਂ ਲੋਯਾਂ ਪੈ
 ਚਲੇ ਜਾਇ ਆਰੇ ॥ ਜਿਨ ਜਯੋ ਯਾਂ ਕੇ ਸੀਗ ਨਿਰਬਹੀ
 ਚਾਲ ਫੁਮਨ ਜੁ ਕੇ ਮੁਖ ਭੁਖੇ ਨ ਰਹਨ ਦੀਜੇ ਆਵੈ ਕੇ
 ਉਇ ਤੁ ਤੇ ਸੀ ਦੇਸਨ ਕੇ ਕਹੀ ਚਾਉਤ ਰਤ ਜੋਯੇ ਕਾਹੀ

੫੨

ਗਾਉਂ ਕੇ ਨਿਕਟ ਮੇਰੇ ਪੁਤ ਬਨ ਬਾਸੀ ਮੇਰੀ ਸੁਧਿ ਲੀਏ
 ਰਹੀ ਚਿ॥ ੬੩॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਕੈਸੇ ਦੁਖ ਸਹਯੋਗ
 ਇਕੋ ਨ ਸੋ ਪੁਕਾਰ ਕਰੋ ਕੈਸੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ਆਗ ਸੁਨਤ
 ਅਚਾਨਕੀ ਯਾਹੀ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਭਲੇ ਰਾਜ ਲੈ ਬਿਠਾਇ
 ਰਾਜ ਰਾਜ ਕਰੋ ਰਾਜ ਨੀਤ ਬੂਡੀ ਕੁਲ ਭਾਨਕੀ ਰਾਜ
 ਪਛੁਤਾਇ ਮਰੁ ਜਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਦੇਖੋ ਕੋ ਕਈ ਕੋ ਦੇਤ
 ਬਰਨੈ ਕੁ ਰੂਪ ਹਾਨਕੀ ^{ਹਾਇ ਨ ਕੀਤੀ} ਕੈਸੇ ਰਹੀ ਦੇਹ ਜਰ ਖੋਹ ਨਉ
 ਰਾਨੀ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਹੋਤ ਰਾਮ ਚੰਦ ਲਛਮਨ ਜਾਨਕੀ
 ੬੩॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਏਕ ਕਾਮ ਕਰੋ ਮੇਰੇ ਦੁ
 ਖ ਕੋ ਜੋ ਹਰੇ ਰਾਮ ਤਾਤ ਮਾਤ ਆਇਸ ਮੈ ਭੇਦ ਹੂੰ ਨ ਕ
 ਯੋ ਹੈ ਭਾਂਡੇ ਸੀਯ ਸੀਗ ਬੀਰ ਲਛਮਨ ਲੈ ਕੇ ਪੁਤ
 ਮੇਰੇ ਧਾਮ ਰਹੇ ਯਾਮੇ ਮੀਤ ਧਨ ਰਯੋ ਹੈ ਚੋਹੂੰ ਸੁ
 ਖ ਪਾਉਂ ਭੁਮੈ ਕਾਹੂੰ ਨ ਦਿਖਾਉਂ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂਕੇ
 ਜਾਨੇ ਬਡੇ ਬਨ ਗਯੋ ਹੈ ਭੂਪੈ ਨ ਸੁਨਾਉਂ ਨ ਬੁਲਾਉਂ
 ਹਉ ਭਰਬ ਜੂਕੇ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਲੋਚਨਿ ਸਿਰਾਨੇ ਮਗਲ
 ਯੋ ਹੈ॥ ੬੪॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਰੁ॥ ॥ ਸੈਯਾ॥

ਜਾਗਾਧਾ

॥ ਮੇ ਧਰ ਕੈ ਸਤ ਸੀਸ ਲਈ ਬਾਤਿਆਂ ਤੁਮਰੀ ਅ
 ਪਨੇ ਮਨ ਮੇਂ ਅਬ ਦੇਹ ਬਿਦਾ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜ ਮੋਹ ਧ
 ਰੋਂ ਪਗ ਸੀਸ ਚਲੇ ਫਿਨ ਮੇਂ ਘਰ ਬੈਠ ਰਹੋਂ ਸਬ

ਲੋਕ ਕਹੈ ਅਜਹੁ ਮਨ ਰਾਜਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਮੇਂ ਸੁਨ ਸਾਚ ਕ
 ਹੋਂ ਤੁਮ ਸੇਂ ਜਨ ਨੀਤ ਨ ਤੇ ਵਿਗ ਹੈ ਮਨ ਹੈ ਬਨ ਮੇਂ ॥ ੬
 ੬ ॥ ^{ਮਾਤ} ॥ ਕੋ ਸਲਾਯਾ ਉਵਾਚਾ ॥ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ॥ ਆ
 ਜ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਨੈਨ ਸਿਰਾਹਿ ਕਹੇ ਕਹਿ ਰੂਪ ਤਿਕੋ ਸਮ
 ਝਾਂਉ ॥ ਕੇਕਈ ਕੋ ^{ਸੀਤਲ} ਇਹ ਭਤ ਦੀਏ ਬਰ ਰਾਮ ਰਹੈ ਘ
 ਰਹੈ ਬਰ ਪਾਂਉ ॥ ਮੋਹਿ ਗਏ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ਹੈ ਤੁਮ ਖੇਦ ਤਜੇ
 ਇਕ ਬਤ ਸੁਨਾਉ ॥ ਜੋ ਘਾਟਿ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੈ ਸੁਨਿ ਮਾਤ ਤੋਂ ਕਾ
 ਲ ਹੀ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਛੁਆਉ ॥ ੬੭ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥
 ॥ ਰਾਮ ਹੇ ਸੁਚਲੇ ਸੀਗ ਲਛਮਨ ਚਲੇ ਸੀਤਾ ਚਲੀ ਮੇ
 ਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬੈਠ ਰਹੇ ਨ ਪਰਾਤ ਹੋ ॥ ਸਾਧਨ ਅਧੇਰੇ ਬਨ ਕੈ ਸੈਕੋ
 ਬਿਖੈ ਹੋ ਰਾਮ ਤੁਮ ਤੇ ਨਗਰ ਹੁੰਕੀ ਬੀਬਨ ਭੁਲਾਤ ਹੋ ॥ ਕਥਹੂੰ
 ਨ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਹੋ ਸੁਕੁ ਮਾਰ ਦੇਉ ਨੈਕ ਹੁੰਕੇ ਸੁਮ ਪਾਏ ਗਾਤ
 ਰਾਮ ਲਾਤ ਹੋ ॥ ਖਾਇ ਕੈਂ ਤਵ ਰਾਨੀ ਬੁਠੀ ਦੁਖ ਸਿੰਧੁ ਧਾ
 ਰ ਪਾਰ ਕੇ ਲਗਾਵੈ ਪੁਤ ਮੇਸੇ ਕੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥ ੬੮ ॥
 ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਸੁਰਜੀ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਨ ਛੋੜ ਪੂਵ ਛੋੜ ਕੇ
 ਜੀ ਪਾਰ ਦਪਰੇਰ ਕੇ ਜੀ ਸਾਗਰ ਮਯੀ ਕਰ ਕੇ ਜੈਸੇ ਗਿਹਰ
 ਸਕੇ ਤੁਮ ਰ ਕੰਜ ਬਾਸ ਕੇ ਬਿਯੋਗੀ ਤੀਯ ਪਾਸ ਕੇ ਜੀ ਬਲੀ
 ਦੋਰੇ ਰੀਕ ਕੇ ਚਾਪ ਸਰ ਲਛ ਕੇ ਸੁਮਤੀ ਨਿਪ ਪਛ ਕੇ ਜੀ
 ਬੀਰ ਭਵ ਜਛ ਕੇ ਉਨੀਵੇ ਪਰਜੀ ਕੇ ਕੋਰ ਸਮਝਾਏ ਮਨੇ

ਸੋਰਠ. ਭਾਗਤ ਰਹੀਸਾ ਮਛਾਇ ਰਹੇ ਨ ਮਾਤਾ ਬਾਪ ਨ ਕੋਰ
 ਭਾਗਤ ਰਹੀਸਾ ਮਛਾਇ ਰਹੇ ਨ ਮਾਤਾ ਬਾਪ ਨ ਕੋਰ

੫੪

ਛੁਟੇ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ਤੈਸੇ ਰਾਜ ਕੇ ਪਠਾਏ ਬਨ ਧਾਏ ਤਜ ਸੀਕ
 ਕੋ॥ ੬੮॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਛੁਟੇ ਪਾਇ ਤੇ ਹੀ ਘਰੀ ਚ
 ਲੇ ਸਿਯਰੇ ਵੈ ਖਰੀ ਰਾਨੀ ਦਾਸੀ ਜਾਨ ਮੋਹਿ ਚਿਤੁ ਅਭਿਲਾ
 ਖਯੋ॥ ਭਾਵਤੀ ਜੇ ਗੁਣੀਆ ਲੈ ਚਲੀ ਹੁਤੀ ਕਾਖ ਚਾਪ ਤੇ ਉੱਸ
 ਪੀ ਕਯੋ ਇਨੈ ਨੀਕੇ ਕਰਿ ਰਾਖੀਯੋ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਏ ਸਾਰ ਕਾਨੁ ਭੂ
 ਵੇ ਸੁਕੁ ਹੀ ਸੁਖੁ ਮੇਰੇ ਚਕੋਰ ਮੋਹਿ ਤੋਰ ਜਿਨ ਰਾਖੀਯੋ॥
 ਤੁਮਹੋ ਹਮਾਰੇ ਅਖ ਹੋ ਚਲੀ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਮੇਰੀ ਰਾਮ ਰਾਮ
 ਪੀਛੇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਖੀਯੋ॥ ੭੦॥ ॥ ਸੁਏਯਾ॥ ॥ ਬੀਰ ਚ
 ਲੇ ਸੀਗ ਹੈ ਸੁਕੁ ਮਾਰ ਸੁਸੇਕ ਭਰੇ ਘਰ ਮਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹੈ॥ ਮਾਤ
 ਇਤੇ ਬਿਲੁਲਾਤ ਖਰੀ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਬਿਧਿ ਸੇਨ ਬਸਾ ਹੈ॥
 ਤਪਰ ਅੰਗ ਚਲੀ ਸੀਗਿ ਨਾਰਿ ਸੁੰਕੇ ਬਰਨੈ ਕਵਿ ਯਾ ਦੁਖ ਦ
 ਹੈ॥ ਸੁਰ ਸੁਸੀ ਸਿਧ ਸਕੁ ਬਿਨ ਯਾਹਿ ਸਾਬ ਭਲੇ ਰਖੁ ਨਾਥ
 ਨਿਕਾ ਹੈ॥ ੭੧॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਰੇ ਵੈ ਤਾਤ ਤਹੀ ਰੋਰ ਰੋ
 ਵੇ ਮਾਤ ਠਾਂਢ ਪੈਰ ਰੋਵਤ ਚਲੇ ਹੈ ਵੇ ਉਰਾ ਜਤੇ ਗਿਲਾਨ ਕੀ॥
 ਆਏ ਅੰਬ ਮਿਲਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਜੁਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੇਈ ਰੋਇ ਉ
 ਠੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਅਚਾਨ ਕੀ॥ ਪਾਇ ਪਰ ਕਯੋ ਤੁਮ ਖੇਦ
 ਜਿਨ ਕੋਰੇ ਮਾਤ ਤਾਤ ਕੇ ਨ ਦੇਸੁ ਬਾਤ ਬਿਧਿ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੀ
 ॥ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਸੀਸ ਨਾਇ ਠਾਂਢੇ ਭਯੋ ਲਛਮਨ ਰੋਇ ਕੈ ਸੁ
 ਧਾਇ ਪਾਇ ਆਇ ਗਏ ਜਾਨ ਕੀ॥ ੭੨॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥

੫੫

ਕਰਾਤ
ਕਾਤਰਾ
ਜਿਨਕਾ
ਕਨਕਾ
ਦੇਹਨ

ਪੀਡਾ

॥ ਬੋਲ ਮੋਲ ਫੁਮਨ ਹੋਹੂੰ ਜਾਤ ਮਾਤ ਜਾਹੁ ਪੂਤ ਨੀਰੇ
 ਕਰ ਸੇਵ ਕੀਜੋ ਰਪੁ ਕੁਲ ਭਾਨ ਕੀ ॥ ਇਨੈ ਨ ਖਿਝੁ
 ਦਲ ਸੇਜ ਕੋ ਬਿਛੋਯੋ ਪਾਠੇ ਸੁਠਨ ਕੇ ਖੰਯੋ ਬਾਤ ਇਹੈ
 ਖੜੇ ਸਿਧਾਨ ਕੀ ॥ ਯਾਂ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਸੀਯ ਛਿਮਾਹੂੰ ਕੰਗਯੋ
 ਰਪੁ ਬੀਰ ਹੈ ਰਿਪਾਲ ਜਨ ਹੋਤ ਕਹੇ ਕਨ ਕੀ ॥ ਵੇਈ ਬਨ
 ਕੋਟ ਖੋਰੇ ਪਿਤ ਸੰਗ ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਰਾਖ ਹੈ ਨ ਦੁਖੀ ਤੇਹਿ ਮਾਤਾ
 ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਕੀ ॥ ੭੩ ॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਫੂਟ ਜਾਹਿ ਨੈ
 ਨ ਬਿਨ ਦੇਖੇ ਰਪੁ ਬੀਰ ਮੁਖ ਜਾਨ ਕੀ ਨ ਦੇਖੁ ਹੋ ਨ ਛੋਨ
 ਲਫ ਮਨ ਕੋ ਰਾਜ ਕੇ ਕੁਬਰਨ ਬਹਾਉ ਨ ਦਿਖਾਉ ਮੁਖ
 ਪਰਲੋ ਸੰਗ ਰਲੇਂ ਭੀਖ ਮਾਂਗੇ ਕਨ ਕਨ ਕੋ ਰਾਜ ਜਾਹੋ
 ਤਨ ਕੇ ਪਟੇ ਬੁਰਨ ਫਰਮੇ ਲੇ ਕੀ ਬੁਹੈ ਉਜੈ ਗਿਨਿ ਬਿਯੋ
 ਗੀ ਕਰੋ ਮਨ ਕੋ ਕਹਿਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਹੋ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਦੇਉ
 ਤਾਮੈ ਕੈ ਸੇਜਾਨ ਕਹੋ ਰਾਮ ਤੁਮੈ ਅਜ ਬਨ ਕੋ ॥ ੭੪ ॥
 ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਗਰੁੜ ਅਵਧ ਪੰਡਿਤੈ ਜੇਹੀ ਸੁਹਾਂਗ ਲੱਛ
 ਸਤ ਕੀ ਅਵਧਿ ਹਰੀ ਚੰਦ ਉਰ ਆਨੀ ਏ ॥ ਧਰਮ ਅਵਧਿ
 ਰਾਜ ਪੰਡਿਤ ਸੁਨੋ ਕਾਨ ਜਲ ਕੀ ਅਵਧਿ ਸਾਤੋ ਸਮੁੰਦ
 ਬਖਾਨੀ ਏ ॥ ਪਾਨ ਕੀ ਪਯੂਖ ਪਾਨ ਤੇਜ ਕੀ ਅਵਧ ਭਾਨ
 ਦੇਵ ਮਹਾ ਦੇਵ ਠਕੁਰਾਈ ਹਰਿ ਠਾਨੀ ਏ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਬਿਛੋ
 ਦੁਖ ਭਾਤ ਮਾਤ ਪੇਹੈ ਜੈ ਸੇਤਾ ਦੁਖ ਕੀ ਅਵਧਿ ਨ ਅਜ ਕ

॥ ੧੬ ॥ ਭੁਜਾਨੀਏ ॥ ੧੫ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਆਜਹਿ ਤੇ ਸੁ-
ਖ ਰੂਪ ਕੇ ਕਾਟ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਬੇਲ ਧਰਾ ਪਰ ਬੋਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ
ਦੇਸ ਨਹੀਂ ਕਾਟਿ ਰਾਮ ਲਿਖੇ ਬਿਧਿ ਅੰਕ ਬਚੈ ਅਬ ਜੇਈ
॥ ਸੁਰ ਫਿਰੈ ਸਿਟਖਾਹਿ ^{ਹਿਰਦੇ ਰਾਮ} ਹਲਾਹਲ ਜੋ ਬਿਧਿ ^{ਜਹਿਰ} ਧਨ ਬਲ ਵਾ
ਨ ਨਹੋਈ ॥ ਤੇ ਕਹਿ ਕੇ ਕਈ ਕੇ ਬਾਸਿ ਹੈ ਕਾਟਿ ਰਾਮ ਸੇ ਪੂਤ
ਨਿਕਾਰ ਤ ਕੋਈ ॥ ੧੬ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਏ ਬਨ ਬਾ-
ਸ ਚਲੇ ਦੇਉ ਸੁਦਰ ਕੋਤ ਕੋ ਸਿਧ ਸਿਗ ਜੁਟੀ ਹੈ ॥ ਪਾ-
ਇਨ ਪਾਇਨ ਕੇ ਸਚਲੀ ਅਜਹੂ ਨਹਿ ਗਾਂਢ ਕੀ ਸੀਟ ਛੁ-
ਟੀ ਹੈ ॥ ਹਾਥ ਧਰੇ ਕੂਟ ਬੁਝਤ ਰਾਮ ਹਿ ਨਾਥ ਕਹੇ ਕਹਿ ਕੇ ਜ-
ਕੁਟੀ ਹੈ ॥ ਰੇ ਵਤ ਰਾਪਦ ਜੇ ਵਤ ਸੀ ਮੁਖ ਮਾਨਹੁ ਮੇਤਨ
ਮਾਲੁ ਟੁਟੀ ਹੈ ॥ ੧੭ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਗਾਂਉ ਤ ਜੋ ਸੁ-
ਚਲੇ ਰਬ ਬੈਠ ਸੁਏ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਸਿਗ ਸਬੈ ਹੈ ॥ ਏ ਕਕ
ਹੈ ਬਿਪਰੀਤ ਬਡੀ ਦੇਉ ਬੀਰ ਕਹਾਂ ਪਰ ਆਜਨ ਅਹੈ
॥ ਏ ਕਕ ਹੈ ਜਹਿ ਰਾਮ ਤਹੀਂ ਰਾਮ ਫੇਰੇ ਹੂ ਤੇ ਫਿਰ ਧਾਮ
ਨ ਜੈ ਹੈ ॥ ਗਾਂਤੁ ਸਹੈ ਦੁਖ ਬਾਤ ਰਹੈ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਕੇ ਸਿਗ
ਪਾਤੁ ਚੁਥੈ ਹੈ ॥ ੧੮ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਫਿ-
ਰ ਜਾਹੁ ਸਬੈ ਮਿਲ ਰਾਜਹਿ ਦੇਹੁ ਸੀ ਦੇਸ ਹਮਾਰੇ ॥ ਧੀਰਧ
ਰੇ ਨ ਭਰੇ ਜਲ ਨੈਨ ਹਰੈ ਸਬ ਸਾਚ ਸਨੇਹੁ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਕੋ
ਨ ਸੁਨੈ ਯਹਿ ਬਾਤ ਚੁਥੈ ਤ ਚਲੇ ਅਸੁਆ ਮਨ ਮੇਹ ਤਵਾ

ਰਾਮਚੰਦ
ਜਾਨਾ
ਦੁਸ ਕਤਰ

ਭੋ। ਗਾਂਢੁ ਉਜਾਰ ਭਯੋ ਹਟਤਾਰ ਚਲੇ ਰਹਿ ਰਾਮ ਭਯੋ ਅੰ
 ਧਮ ਰੋ॥੧੯॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਰੋਨ ਬਸੇ ਤਿਹਰਾਂ
 ਜਿਯ ਜਾਨ ਏ ਮਾਵਤ ਜਾਤ ਸਬੈ ਪੁਰਲੇਈ॥ ਆਪਿਕ
 ਰਾਤ ਉਠੇ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕਹੇ ਸੁਨ ਬੀਰ ਪਜਾ ਸਬ ਸੇਈ
 ॥ ਸਾਰਈ ਸੋ ਸਮਸ੍ਰਾਯ ਕਹੇ ਰਬਲੇ ਪਰ ਜਾਹੁ ਜੁਸੇ
 ਰਨ ਹੋਈ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਜਿਯ ਸੰਗਿ ਲਈ ਦੇਉ ਬੀਰ ਰ
 ਲੇ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਕੇਈ॥੨੦॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਭੁਰ
 ਭਏ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕਹਾਂ ਮੁਖ ਜਾਇ ਨਿਹ
 ਰੇ॥ ਦੇਖ ਫਿਰੈ ਚਹੂੰ ਚਿਰਨ ਦੋਰ ਗਿਰੇ ਧਰਨੀ ਮਨ ਰੋਇ
 ਬਿਚਾਰੈ॥ ਗੋਲ ਗਹੀਰ ਬਕੀ ਸੁਚਲੇ ਸਬਲੀਕ ਫਿਰੀ
 ਪਰ ਜਾਇ ਸਭਾਰੈ॥ ਦੇਖ ਹਿਜੇ ਫਿਰ ਗਾਂਉ ਮੈ ਆਇ ਤੇ
 ਹਯਾ ਸਬ ਰੇਵਤ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰੈ॥੨੧॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥
 ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਉਤਾਰ ਸਬੈ ਰਪੁ ਰਾਜ ਕਹੀ ਅਬ ਹੋਸ
 ਬ ਫੀਕੋ॥ ਲੈ ਬੋਟ ਦੁਧ ਬਨਾਇ ਜਟਾਂ ਸਿਰ ਬੀਰ ਹਿਕੁ
 ਤ ਬਨ ਵਤ ਨੀਕੋ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਬਲੀਕ ਫਿਰਾਮ ਛਰ
 ਇ ਸਿੰਘਾ ਸਨ ਸੋ ਜੁਪਤੀ ਕੋ॥ ਮਾਨ ਜਕਮੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹੁ
 ਤਾਇ ਸੁਰਾਮ ਹਿਥੇ ਬਕਿਯੋ ਤਪ ਜੀਕੋ॥੨੨॥ ॥
 ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਰੇਵਤ ਪੁਰਖੁ ਨਹੀ ਜੇਰੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮ
 ਰਾਹੀ ਰੇਵੈ ਗਿਰ ਰੂਪ ਮਾਰੁ ਜੇ ਰੇਵੈ ਰਾਹੁ ਰੇਵੈ ਖੋਗ

੫੬

ਰੋਵੈ ਮਿਗ ਰੋਵਤ ਮਰਾਲ ਭਿਗ ਰੋਇ ਗੁਨ ਪਫਤ ਕੀ ਬਿੰ
 ਚ ਬੋਟ ਭਾਰ ਕੇ ਰਾਮ ਕੇ ਬਿਛੋਰੇ ਦੁਖ ਅੰਸੀ ਭਾਂਤ ਪੋਰੇ ਸੇ
 ਤੇ ਟਾਰੇ ਨਟਰਤ ਪਰੇ ਪੇਚ ਸੇਰਾ ਪਾਟ ਕੇ ਬੀਰਤੀ ਯਸੀਗ
 ਲੇਖਿ ਸੇਰੀ ਜੇਰੀ ਭਏ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਨ ਰੋਵਤ ਬੋਟੇ ਦਸ
 ਬਥਾਟ ਕੇ ॥੮੩॥ ॥ ਮਾਤੁ ਉਦਾਰੁ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥
 ॥ ਭੋਰੁ ਕੇ ਭੂਖੇ ਹੈ ਪੰਜਾਜ ਖੁਖ ਖੁਕੇ ਹੈ ਪੰਜ
 ਕੰਜ ਦੁਖੇ ਹੈ ਰਾਲੇ ਮਗ ਰਾਤ ਕੇ ਧੁਰ ਕੀ ਕਿਰਨ ਲਾ
 ਗੇ ਲਾਲ ਕਮਲ ਨੇ ਹੈ ਰੋਟਾਲ ਪਟਾਨੇ ਝਗਾਫਾਟੇ ਹੈ
 ਗਾਤ ਕੇ ਏਰੀ ਅਲੀ ਹੈ ਗਈ ਸਾਝੁ ਹੈ ਕਾਹੀ ਬਨ ਮਾਂਝ
 ਹੁਈ ਹੈ ਨ ਬਾਝੁ ਹੀ ਏ ਕਮਨ ਫਾਟੇ ਤੁਰ ਕੇ ਭਜ ਕੇ ਪਰੋਨ
 ਕਾਹੁ ਰੁਖ ਨ ਕੀ ਛਾਯਾ ਤੇ ਸੇਏ ਹੈ ਰੋਟੇ ਨ ਪੈ ਬਿਛੋਰੇ ਨ ਕ
 ਰ ਪਾਤ ਕੇ ॥੮੪॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ੫੩ ॥ ਰੋਵੈ ਸਬ ਗਾਉ
 ਬਾਸੀ ਰਾਨੀ ਰਨ ਦਾਸ ਦਾਸੀ ਦੇਹ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਮਨੋ ਕਾਰੋਨਾ
 ਗਵੈ ਗਯੋ ਛੂਟੇ ਕੇਸ ਬਿਕਰਾਲ ਆਪ ਆਪ ਕੇ ਬਿਹਾਲ
 ਕਾਹਿ ਰੋ ਪੈਥੈ ਸਭੁ ਹੈ ਕੋਰਜ ਹੈ ਗਯੋ ਤੋਲੈ ਰਹੇ ਪ੍ਰਾਨ
 ਦਸ ਰਬ ਭੁਕੇ ਨੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੇਤ ਰਾਜ ਰਾਮ ਰਾਮ
 ਹੈ ਗਯੋ ॥੮੫॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਖਾਇ ਤੇ ਫਰ ਪਕੇ ਧ
 ਰ ਰੂਪ ਤਿ ਬੋਲ ਬਕੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪੁਕਾਰੇ ਅੰਗ ਨ ਰਾਮ ਕੇ
 ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਤਬ ਬਾਰ ਦੁਤੀ ਨ ਕ ਨੈਨ ਉਪਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਛੂਟੇ

ਹੋਰ
 ਸੁਰ
 ਮੁਖ
 ਪਾਟ
 ਕੇ
 ਬੀਰ
 ਤੀ
 ਯਸੀ
 ਗ
 ਲੇਖਿ
 ਸੇਰੀ
 ਜੇਰੀ
 ਭਏ
 ਯਹਿ
 ਬਾਤ
 ਸੁਨ
 ਰੋਵਤ
 ਬੋਟੇ
 ਦਸ
 ਬਥਾਟ
 ਕੇ
 ੮੩
 ਮਾਤੁ
 ਉਦਾਰੁ
 ਕਬਿਤੁ
 ਭੋਰੁ
 ਕੇ
 ਭੂਖੇ
 ਹੈ
 ਪੰਜਾਜ
 ਖੁਖ
 ਖੁਕੇ
 ਹੈ
 ਪੰਜ
 ਕੰਜ
 ਦੁਖੇ
 ਹੈ
 ਰਾਲੇ
 ਮਗ
 ਰਾਤ
 ਕੇ
 ਧੁਰ
 ਕੀ
 ਕਿਰਨ
 ਲਾ
 ਗੇ
 ਲਾਲ
 ਕਮਲ
 ਨੇ
 ਹੈ
 ਰੋਟਾਲ
 ਪਟਾਨੇ
 ਝਗਾਫਾਟੇ
 ਹੈ
 ਗਾਤ
 ਕੇ
 ਏਰੀ
 ਅਲੀ
 ਹੈ
 ਗਈ
 ਸਾਝੁ
 ਹੈ
 ਕਾਹੀ
 ਬਨ
 ਮਾਂਝ
 ਹੁਈ
 ਹੈ
 ਨ
 ਬਾਝੁ
 ਹੀ
 ਏ
 ਕਮਨ
 ਫਾਟੇ
 ਤੁਰ
 ਕੇ
 ਭਜ
 ਕੇ
 ਪਰੋਨ
 ਕਾਹੁ
 ਰੁਖ
 ਨ
 ਕੀ
 ਛਾਯਾ
 ਤੇ
 ਸੇਏ
 ਹੈ
 ਰੋਟੇ
 ਨ
 ਪੈ
 ਬਿਛੋਰੇ
 ਨ
 ਕ
 ਰ
 ਪਾਤ
 ਕੇ
 ੮੪
 ਕਬਿਤੁ
 ੫੩
 ਰੋਵੈ
 ਸਬ
 ਗਾਉ
 ਬਾਸੀ
 ਰਾਨੀ
 ਰਨ
 ਦਾਸ
 ਦਾਸੀ
 ਦੇਹ
 ਤੇ
 ਉਦਾਸੀ
 ਮਨੋ
 ਕਾਰੋਨਾ
 ਗਵੈ
 ਗਯੋ
 ਛੂਟੇ
 ਕੇਸ
 ਬਿਕਰਾਲ
 ਆਪ
 ਆਪ
 ਕੇ
 ਬਿਹਾਲ
 ਕਾਹਿ
 ਰੋ
 ਪੈਥੈ
 ਸਭੁ
 ਹੈ
 ਕੋਰਜ
 ਹੈ
 ਗਯੋ
 ਤੋਲੈ
 ਰਹੇ
 ਪ੍ਰਾਨ
 ਦਸ
 ਰਬ
 ਭੁਕੇ
 ਨੀ
 ਕੇ
 ਪਾਛੇ
 ਰਾਮ
 ਨਾਮ
 ਲੇਤ
 ਰਾਜ
 ਰਾਮ
 ਰਾਮ
 ਹੈ
 ਗਯੋ
 ੮੫
 ਸ੍ਰੇਯਾ
 ਖਾਇ
 ਤੇ
 ਫਰ
 ਪਕੇ
 ਧ
 ਰ
 ਰੂਪ
 ਤਿ
 ਬੋਲ
 ਬਕੇ
 ਬਹੁ
 ਭਾਂਤ
 ਪੁਕਾਰੇ
 ਅੰਗ
 ਨ
 ਰਾਮ
 ਕੇ
 ਨਾਮ
 ਲਿਖੇ
 ਤਬ
 ਬਾਰ
 ਦੁਤੀ
 ਨ
 ਕ
 ਨੈਨ
 ਉਪਾਰੇ
 ਪ੍ਰਾਨ
 ਛੂਟੇ

ਹੁੰਨ ਰਾਮ ਛੁਟੇ ਅਰਸੀਨ ਸਕੇ ਪਾਟ ਤੇ ਕਰਨ ਮਾਰੇ ਜੋ ੫੯
 ਨਕੁ ਤੇ ਗਹਿਟੁ ਪਰੈ ਛਿਤ ਜੇਤ ਕਛੁ ਕਰਹੈ ਛੁਨ ਸਾਰੇ
 ੮੬॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਏ ਮੁਹਿ ਪਾਠ ਚਲੇ ਰਪੁ ਨਾਥ
 ਉਸਾ ਸੁਭ ਕੇ ਨਿਪਤਾ ਹਿ ਛਿਨਾ ਬਿਧਿ ਕੇ ਅਜਨੰਦ
 ਨ ਆਜ ਜਿਯੈ ਪਲ ਬੀਤਤ ਹੈ ਰਪੁ ਬੀਰ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰਾਮ
 ਹਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਏ ਰਾਮ ਏ ਰਾਮ ਤੁੰ ਅਵਸਨਾ ਜਿ
 ਨ ਕੇ ਸੁਤ ਰਾਮ ਸੇ ਬੇਖ ਧਰੈ ਭਾਈ ਨਾ ਏ ਹੀ ਤੇ ਮਰਜਾ
 ਏ ਕਿਨਾ ॥ ੮੭॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਆਉ ਬਡੀ ਤੋ ਕਹਾਂ
 ਬਿਨੁ ਰਾਮ ਹਿ ਲੋਮ ਸੁਤੇ ਬਰਨੇ ਅਧਿਕਾਈ ਰਾਮ ਕੇ ਕ
 ਜਤ ਪੋਤ ਪਤੀ ਛਨ ਆਪਨੇ ਕਾਜਨ ਛਨ ਛਵਾਈ ਤ
 ਤ ਸੁਈ ਪੁਨ ਮਾਤ ਸੇਈ ਸੇਈ ਪੁਤ ਸਹੀ ਸੁਨ ਹੈ ਸੇਈ ਭਾ
 ਈ ਰਾਮ ਬੇਗ ਬਿਸੁਰ ਬਿਸੁਰ ਭਿਦੇ ਛਿਤ ਅੰ ਜਿਨ ਦੇ
 ਰਗਵਾਈ ॥ ੮੮॥

॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੋ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਯੋਗ ਦੁਤੀਆਂ ਅੰਕ ॥
 ੨॥ ੨੦੨॥ ॥ ਏਹ ਰਾਮ ॥ ॥ ਇ
 ਹ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਤਿ ਦੇਹ ਤਜ ਸੁਰ ਪਤਿ ਰਵਨ ਪਾਨਾ ਨੇ
 ਹ ਨਿਬਾਹਨ ਕੇ ਪੁਰਖੁ ਦਸਰਥ ਤੇ ਨਹਿ ਆਨਾ ॥ ੧॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬ ਬਿਲਖਾ ਹਿ ਛੁਟੇ ਰਾਜ ਰ
 ਪੁਟੇ ਸਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਪਰਨਾ ਹਿ ਰੁਰਥ ਬਿਦੇਸੀ ਮ੍ਰਿਤਕ

੬੦ ਨਿਪਾ ॥ ੨ ॥ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਬੈਠ ਬਿਰਭ ਸਿਸ੍ਰੁ ਕਿਯੋ
ਉਤ ਨੈਨ ਫਰੈ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ॥ ਲਿਖ ਜੋ ਰਘੁ ਬੀਰ ਹਿ ਬੋਲਤ
ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਨ ਪਾਇ ਧਰੈ ॥ ਅਭ ਜੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ
ਬਾਤ ਸਬੈ ਭਰ ਬੈ ਲਿਖੈ ਜੋਈ ਬੀਰ ਮਰੈ ॥ ਕਹੈ ਕੋਨ ਉਪਾ
ਇ ਕੋਰੈ ਜਿਹ ਤੇ ਪਾਰ ਰਾਜ ਰਹੈ ਦੁਖ ਰਾਮ ਰਹੈ ॥ ੩ ॥ ॥
ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਆਇ ਗਈ ਸਬ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਭਰ ਬੈ ਲਿਖ
ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁ ਸੀਰ ਭੁਜਾ ਧਰ ਰਾਜ ਸਿ
ਰਾਰ ਭੁਪਤਿ ਨੈਨ ਸਿਰਾਵੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੋਲੈ ਬਿਸਰ ਸ
ਬੈ ਸੁਖ ਆਇਹੁ ਪੁਤ ਬਿਲੰਬ ਨ ਲਾਵੈ ॥ ਤੇ ਹਿ ਕੋ ਰਾਮ ਕੇ
ਪਾਇਨ ਸੋ ਪਬ ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਤੁਮਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ੪ ॥ ॥
ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਰਾਜ ਬਿਨ ਭੁਏ ਰਾਕ ਸੁਨੈ ਦੂਤ ਚਾਰ ਬਾਂਕ
ਇਹਾਂ ਕੋ ਕਸੂਤ ਫਾਂਕੈ ਏਕ ਨਾ ਸੁਨਾਇ ਬੋ ॥ ਜੋ ਤੋ ਤੋਹਿ ਆ
ਪਨ ਤੇ ਭੁਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ਨੀ ਕੇ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਕੁਸਲ ਸਮਾਜ
ਰਾਜ ਗਾਇ ਬੋ ॥ ਅੰਠ ਕੋ ਉਕ ਬਹੁ ਕਦਾਰ ਸੁਰਾ ਬੋਲ ਉ
ਠੇ ਨਾਹੀ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ਨੈਨ ਸੈਨ ਸਮਾਇ ਬੋ ॥ ਭੁਭੁਤ ਹੈ ਰਾ
ਜ ਕੋ ਕੁਸਾਜ ਹੋ ਗਏ ਹੈ ਆਜ ਲਾਖ ਫੇਰ ਪੋਰ ਸੋ ਭਰ ਬ
ਪਰ ਲਾਇ ਬੋ ॥ ੫ ॥ ॥ ਫਪੈ ॥ ॥ ਸੁਸਤ ਸ੍ਰੀ ਰ
ਘੁ ਬੀਸ ਸੇਰ ਮੁਕਟ ਮਾਟਿ ਉਦੁ ਭਟਾ ॥ ਅਰ ਗੀ ਜਨ ਸੀ
ਭਰ ਬਦਾਨ ਭਿਛ ਕਨ ਕਲਪ ਬਟਾ ॥ ਭੇਜ ਪੁੰਜ ਰਣ ਪੀ

ਜੇ ਸਭਾ

ਰਖਿਪਤਿਖੰਡੁਨਸੁਤਬਲਤੁਟਾ। ਧਰਮਕਰਮਮੈਸਰ
ਜੇਤੋਕਬਹੁੰਨਪਾਪਨਿਕਟਾ। ਰਾਜਾਹਿਰਾਜਦਸਰਬ
ਬਚਨਲਿਖਕਸਿਸੁਤਮਸੈਕਰਹੁ। ਸੁਨਨਤਖਾਤੁਸੇ
ਵਰਉਠਤਪਾਤੀਲੈਮਗਪਗਧਰਹੁ॥੬॥ ॥ਸ੍ਰੇਸ਼ਥ
॥ ॥ ਔਰਬਨਇਲਿਖੀਪਤਿਆਂਬਤਿਆਂਰਿਖਜੇ
ਜਤਪਾਛੇਈਭਾਖੀ॥ ਹਾਬਦਈਸੁਚਲੇਧਰਜੀਸਗਨੇ
ਜਮਨਾਇਭੁਯੇਅਭਿਲਾਖੀ॥ ਭੂਪਤਿਕੋਨਹਿੰਦਾਹੁਦ
ਸੇਧਿਨਪੁਤਕੀਯੋਸਸਿਸੁਰਜਸਾਖੀ॥ ਰਾਮਸਨੇਹਛੁਟੀ
ਨਿਪਦੇਹਸੁਪਾਛੇਉਮੇਲਸਨੇਹਮੈਰਾਖੀ॥੭॥ ॥ਰ
ਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਚਲੀਜਕਪਾਤੀਕਾਂਪੀਦੁਹਨਕੀਛਾਤੀਆ
ਰੇਅਗਮਜਨਾਯੋਰਾਮਭਰਬਕੁਮਾਰਕੋ॥ ਕਤਨਭਰਬ
ਲਾਗਮੈਬੋਲਨੇਬੁਮਿਤਨਸੇਪਾਠਿਯੋਲੇਅਵੈਕੋਉਭਾਤਸ
ਮਾਰਾਰਕੋ॥ ਪਵਨਪਰਿਬੁਧਨਘੋਰਉਠੈਰਹੀਓਰਜੈਬ
ਕਪੁਕਾਰਤਰੈਆਜਭੁਨਜੁਰਕੋ॥ ਜੇਤਕੀਕਹਤਰਾਜਾ
ਦਸਰਬਨੀਕੋਉਜੈਨੀਕੋਰਾਮਚੰਦਸੁਖਹੁਜੈਪਰਵਰਕੋ
੮॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਭੁਬਲਗਆਪੋਦੁਤਲੈਪਾਤੀਪ
ਦੁਕਮੋਭਰਾਂਦਿਖਮੋਭਰਬਜਪੁਤਪੁਛੈਬਾਤੁਪ੍ਰਮਸੋ॥੯॥
॥ਸ੍ਰੇਸ਼ਥ॥ ॥ ਰਾਮਕਹੋਸੁਖਸੇਪਾਰਹੈਸੋਈਰਾਮਦਿ
ਰਾਜਤਭੁਤੁਲਮੈ॥ ਸਬਦੇਸਸਬੈਬਰਖਾਬਰਸੈਅਤੁਰੁ॥

੬੨

ਤੇਰੇ ਆਪਨੇ ਬਲ ਮੈਂ ਭਰਬ ਭਰਬ ਬਨਾਇ ਕਹੀ ਧਤੀ ਅੰਮਨ

ਪੀਰਜ ਟੁਟ ਗਏ ਪਲ ਮੈਂ ^{ਭਾਵ ਮਹਿਗਿਆ} ਫਿਰ ਫਿਰ ਨਿਤ ਫਿਰ ਮੈਂ ਮੁਖ

ਕੀਜਨ ਤੇਰੇ ਸਰੋਜ ਧਰਮੇ ਜਲ ਮੈਂ ॥ ੧੦ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਯਾ ॥

॥ ਧਾਇ ਚਲੇ ਉਤਸਾਹ ਧਰਮੇ ਮਨ ਦਾ ਮਨ ਰਾਜ ਸੁ

ਨੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਸੁਨੇ ਸਬ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਚਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘ

ਸਨ ਛੋੜ ਤਨ ਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਗਾਉ ਮੈ ਪਾਉ ਦਯੋ ਮਨ ਸੇ

ਕ ਬਦਮੇ ਸੁਭ ਸੋਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਰਾਖੀ ਰਨ ਹੀ ਪਾਰ ਮੈ

ਪਿਤ ਕੈ ਮਰ ਕੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੧੧ ॥ ॥ ਕ ਬਿੰਤੁ

॥ ਲੋਗ ਬੈਠੇ ਮਨੇ ਮੁਨਿ ਕਹੂੰ ਨ ਮਿਟੈ ਗਯੁ ਨਿਦੇ

ਖੀਏ ਨ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਧਾਮ ਨ ਧੁਜ ਲਜੈ ॥ ਹਾਥੀ ਹਥਿ ਮ

ਤਨ ਹੀ ਬਾਜੀ ਹਿਨ ਨ ਤਨ ਹੀ ਨਾਰਤ ਨਗਾ ਵਤ ਸੁ ਮਨੇ

ਬਿਨ ਜੀ ਬਸੈ ॥ ਟੁਟ ਕਹੀ ਝੁਠੀ ਬਾਤ ਈਹਾਂ ਉਤ ਪਾਤ ਕ

ਫੁ ਬੀਰ ਬਿਨ ਮੇਰੇ ਕੀਠ ਕਹੈ ਜਲ ਕਮੇ ਧਸੈ ॥ ਪੀਅੈ ਨ

ਬਛੇਰੂ ਦੁਧ ਗੋਰ ਰੰਗ ਰੇਲੈ ਸਬਿ ਰਾਮ ਰਾਜ ਹੋਇ ਤੇ ਪ

ਖੇਰੂ ਬਨ ਕੇ ਹਸੈ ॥ ੧੨ ॥ ॥ ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਦੇਖ ਕੈ

ਭਰਬ ਸਤ ਨਾਇ ਰਹੇ ਸੀ ਸਕਾਰੂ ਪਾਇ ਹੂੰ ਨ ਛੁਏ ਕੋਊ

ਦੇਤ ਨ ਅਸੀ ਸਕੋ ॥ ਹਾਟ ਹਟਤਾਰ ਕਰੀ ਸੁਨੀ ਚਟ ਸਾ

ਰ ਪਰੀ ਦੂਰ ਦੇ ਕਿਟਾਰ ਸਬ ਜਪੈ ਜਗਦੀ ਸਕੋ ॥ ਏਕ ਮ

ਨ ਕਰੇ ਪਾਰ ਪਾਉ ਨਹੀਂ ਪਾਉ ਭਾਈ ਧੁਧੁ ਲਲਾ ਉਕ

ਭਯੋਦੇਸਈਸਕੋਆਏਤੋਨਮਾਤੁਬੁਝੈਸਮਾਚਾਰਤਰੁ
ਕੇਕਹੋਨਬੇਗਪਾਪਨੀਰੋਜਾਨਿਵਾਉਸੀਸਕੋ॥੧੩॥
॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਮਾਤੁਤਾਤਕਹਾਂਪੁਤਰੈਸੁਰੇਸਜ
ਹਾਂਤਹਾਂਕੋਨਕਾਜਗਯੇਦੇਹਫੁਟੀਪੁਤਪੀਰਤੋਕੋਨਕੋ
ਸਪੁਤਤੁਮਸਬਧੀਤੇਬਰੇਤਾਈਰਾਮਤੈਸੁਕਹਾਂਬਨਗ
ਦੇਨਿਪਤੀਰਤੋਰੂਪਤਿਪਠਾਯੋਨਾਹੀ, ਮਾਂਗੇਬਰਪਾਏ
ਮਿਤੋਰਾਜਤੁਮੈਨਾਖੋਛੀਨਨੀਨੇਰਪੁਬੀਰਤੋ॥ਕਹਾਂਹੋ
ਇਮੇਤੇਮਾਬਹੋਰੂਗਯੋਤੇਤੇਤੂਜੋਪੇਟਮਾਸਦੇਰੀਪਲਮੇ
ਪੁਤਤਾਕਮੇਛੀਰਤੋ॥੧੪॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ + ॥ਕਹਾਂ
ਭਯੋਮੇਤੇਮਾਬਹੋਰੂਗਯੋਤੇਤੇਤੂਜੋਪੇਟਮਾਸਦੇਰੀਪਲਮੇ
ਪੁਤਤਾਕਮੇਮੀਕਤੇਕੋਨਕਾਜਰਾਜਸੁਨਪਾਪਨੀਮਾ
ਜਕੀਨੋਲਾਜਬਿਨਨੀਵਤਨਧਰਮਨਸੀਕਤੇ॥ਐਸੇ
ਕਾਮਕੀਨੋਤੈਤੇਰਾਮਹਿਬਨਬਾਸਦੀਨੋਮਾਰਮੇਪਤਿ
ਪਲਮੈਨਤੁਰਤਕਲਿਕਤੇ॥ਰਾਮਹਿਬਤਾਉਬੁਝੈਬਰ
ਕੇਬਟਾਉਪਟਫਾਰਹੋਉਜੋਗੀਭੀਖਮਾਂਗੇਰਾਇਕੀਕਤੇ
੧੫॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਰਾਮਕੋਰਾਜਸੁਨੇਸਹਸ
ਫਨਭੂਮਿਕੋਭੁਭਬਿਸਾਦਦਯੋਰੈ॥ਜਾਨਸਪੁਤਤੁਯੋਕ
ਲਮੈਰਦਿਕੋਜਸਦੇਵਨਮਾਹਿਛਯੋਰੈ॥ਰਾਵਨਕੋਦੁਖ
ਤੇਅਮਰਪਤਿਢੋਲਬਜਾਇਨਿਚੀਤਤਯੋਰੈ॥ਪਾਪ

+ ਮਾਂਗੇਬਰਪਾਏ ਮਿਤੋਰਾਜਤੁਮੈਨਾਖੋਛੀਨਨੀਨੇਰਪੁਬੀਰਤੋ ॥ਕਹਾਂਹੋ ਇਮੇਤੇਮਾਬਹੋਰੂਗਯੋਤੇਤੇਤੂਜੋਪੇਟਮਾਸਦੇਰੀਪਲਮੇ ਪੁਤਤਾਕਮੇਮੀਕਤੇਕੋਨਕਾਜਰਾਜਸੁਨਪਾਪਨੀਮਾ ਜਕੀਨੋਲਾਜਬਿਨਨੀਵਤਨਧਰਮਨਸੀਕਤੇ॥ਐਸੇ ਕਾਮਕੀਨੋਤੈਤੇਰਾਮਹਿਬਨਬਾਸਦੀਨੋਮਾਰਮੇਪਤਿ ਪਲਮੈਨਤੁਰਤਕਲਿਕਤੇ॥ਰਾਮਹਿਬਤਾਉਬੁਝੈਬਰ ਕੇਬਟਾਉਪਟਫਾਰਹੋਉਜੋਗੀਭੀਖਮਾਂਗੇਰਾਇਕੀਕਤੇ ੧੫॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਰਾਮਕੋਰਾਜਸੁਨੇਸਹਸ ਫਨਭੂਮਿਕੋਭੁਭਬਿਸਾਦਦਯੋਰੈ॥ਜਾਨਸਪੁਤਤੁਯੋਕ ਲਮੈਰਦਿਕੋਜਸਦੇਵਨਮਾਹਿਛਯੋਰੈ॥ਰਾਵਨਕੋਦੁਖ ਤੇਅਮਰਪਤਿਢੋਲਬਜਾਇਨਿਚੀਤਤਯੋਰੈ॥ਪਾਪ

੬੪ ਨਿਕੇ ਫੁਲ ਤੇ ਫਿਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੋਈ ਤੋ ਰਖੁ ਬੀਰਗਯੋ ਹੈ॥
੧੬॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਤੋਲਗ ਅਨ ਬਸਿ ਸੁਕਹੀ ਤੁ
ਮ ਤੋ ਤੋ ਕੇ ਦਾਹ ਕੋਰੇ ਸੁਤ ਮੇਰੇ॥ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਬਿਧਿ
ਸੋ ਪੁਨਰੋ ਇਕਹੋ ਕਹੂੰ ਰਾਮ ਨ ਨੇਰੇ॥ ਲੇਕਰ ਬਾਹਨ ਬਾ
ਜੁ ਪਦ ਤ ਚਲੇ ਤੁਜ ਦੇਸ ਫਿਰੇ ਨਹਿ ਫੇਰੇ॥ ਪੁਨ ਤ ਜੋ ਕਿ
ਭਜਹੁ ਰਖੁ ਬੀਰਹਿ ਨੀਰੂ ਪਿਓਨ ਬਿਨ ਮੁਖ ਹੋਰੇ॥ ੧੭॥
॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਤੋਲਗ ਸ੍ਰੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਪਖਾਨ ਸਿ
ਲਾ ਕਹੁ ਤਾਰਧ ਜੇ ਬਨ ਮਾਹੀ॥ ਅਨ ਬਸੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਨ ਦੇ
ਪਿਤ ਕੀ ਗਤਿ ਕੋ ਨ ਭਈ ਪਛਤਾਹੀ॥ ਰਾਮ ਕਹੀ ਸੁਧ ਦੇਹੁ
ਜਥੈ ਯਹਿ ਕੇ ਕਈ ਨਿਦਨ ਹੋਇ ਕਿ ਨਹੀ॥ ਛੱਡ ਪੁਜਾ ਸਿ
ਗ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸੁਪ੍ਰਾਇਨ ਆਵਤ ਪਾਗ ਬਿਨਾਹੀ॥ ੧੮
॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਆਇ ਸਜ ਬਰਖੁ ਪਤਿ ਦਈ
ਦੁਰੈ ਸਭ ਸਿਰਿ ਨਾਇ॥ ਭੁਟਨ ਭੂਝਿਧ ਸਿਕੂਟ ਕ ਮੈ ਰੁਰ
ਬਨਿਹਾ ਕੋ ਜਾਇ॥ ੧੯॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਆਤਿ
ਦੁਰ ਬੁਲ ਸਬ ਗਾਤੁ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਤੁ ਰਾਮ ਕਟਿ॥ ਲਿਚਨ
ਸਲਿਲ ਚੁਰਤੁ ਬੀਰ ਬਿਰਹਿ ਪੁਨ ਤਾਤੁ ਦੁਖਾ॥ ੨੦॥
॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦੁਤ ਕਹੈ ਫਿਰ ਲੈ ਬਤਿਯਾਂ ਸਬ
ਲੋਗਨ ਰਾਮ ਜੁਯੋ ਸਮਝੈ॥ ਰਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਖਰੀਧਿ
ਪਰੀਤਿ ਭਲੇ ਮਨ ਕੇ ਕਈ ਨਿਦਨ ਆਵੈ॥ ਆਵਨ ਦੇ

ਗੁਰਦਾਸ

ਹੁਕਮੋ ਬੁਹਾਰੇ ਜਿਨ ਸੋ ਜਸੁ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਬ ਪਾਵੈ ॥ ਮਾਤ
ਕੇ ਵੇਲ ਨ ਅੰਕਤ ਜੈ ਨਿਜ ਬੀਰ ਲਰੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਸਾਵੈ ॥
੨੧॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜਿਹ ਠੇਰ ਤੇ ਗੰਗ ਪਰੇ ਰਪੁ ਬੀਰ
ਪਛਮੋ ਧਰਤਾਂਹਿ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜਿਯੋ ਸਿਕਤ ਜਰ
ਤੇ ਪਰ ਮੀਨ ਜਰੈ ਨ ਪਰੈ ਪਲ ਪਾਨ ਉਡਾਹੀ ॥ ਚੇਤ ਉਠੇ ਸ
ਮੁਹੇ ਭੁਟ ਜਮੋ ਮੁਖ ਰਾਮ ਕਹੈ ਦੇਉ ਨੈਨ ਚੁਚਾਹੀ ॥ ਬੇਗਾਹੀ
ਕੋਗ ਪਨਾਮ ਕਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਗਹੀ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕੀ ਛਾਹੀ ॥
੨੨॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਏਖ ਕੈ ਰੂਪ ਕਹੋ ਨ ਪਰੈ ਅਬ
ਫਾਟ ਤਰੈ ਦੁਖ ਸੋਫਤਿ ਯਾਂ ਤ ਬੋਧੈ ਰਕੇ ਰਾਮ ਉਠਾਇ ਭੁ
ਜਾ ਭਰਖੈ ਉਰਲਾਇ ਰਹੀ ਬਤਿ ਯਾਂ ਸੁਭ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੋਖ
ਕੀਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਜੀ ਵਤਹੀ ਰਪੁ ਕੋ ਨਤਿ ਯਾਂ ॥ ਪਿਤ ਪ
ਨਤ ਜੇ ਹਮ ਉਤ ਜਹੈ ਨਹਿ ਧਾਮ ਚਲੇ ਸਿਗ ਬੀਰ ਤਿਯਾ ॥
੨੩॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਸੋਗ ਕੀਯੋ ਸੁਨ ਰੂਪ ਤਿਕੀ ਗਤਿ
ਸੀਯ ਸਮੇਤ ਸਥੈ ਬਿਲਖਾਹੀ ॥ ਕੋਨ ਬਤੈ ਅਪ ਰਾਧ ਕੀਏ
ਹਮ ਜਾਂਦੁਖ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਸੁਖ ਨਹੀ ॥ ਭਾਤ ਕੇ ਕਾਲ ਭਯੋ ਹਮ
ਰੇ ਦੁਖ ਸੋ ਹਮ ਉਬਨ ਮੈ ਬਿਲ ਲਾਹੀ ॥ ਅਨ ਕੁਟਿ ਬਗਹੀ
ਬਿਪਦਾ ਅਬ ਜਾਇ ਗਹੈ ਕਿਸ ਕੀ ਪਰਿਛਾਹੀ ॥ ੨੪॥
ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਹੇਇ ਚਲੇ ਪਿਤ ਕੇ ਜਲ ਦੇਨ ਦਿਯੋ ਬਿਧਿ
ਸੋ ਪੁਨ ਸੋਚ ਕਰੈ ॥ ਦੁਹ ਬੀਰ ਨ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਰਪੁ

ਸਿਰਲਾ

੬੬ ਬੀਰਜੀਯੇ ਮਨ ਸੋ ਕਹਰੈ ਚਲਿਯੇ ਪਰਿ ਲੈ ਸਿਯ ਸੰਗ ਮਾ
ਬੈਹਮ ਕੋਟ ਕਬਾਰਨ ਪਾਇ ਪਰੈ ਬਨ ਭੂਪ ਕਹਯੋ ਸੁਕੀਯੋ
ਤੁਮਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਮ ਚਲੇ ਬਿਨ ਦਾਸ ਮਰੈ ॥੨੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
॥ ਅਰਜੇ ਬਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਤਉ ਛੋੜੁ ਧੁਜਾ ਸਿਰ ਚੋਰ
ਦੁਰੈ ॥ ਰਬ ਬੈਠ ਸਬੈ ਭੁਟ ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਰਚਿ ਜੇ ਸੋ
ਈ ਦਾਸ ਕਰੈ ॥ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਕੇ ਹਮ ਹੈਂ ਸਬ ਸੇਵਕ ਰਾਜ
ਤੁਮੈ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਰੈ ॥ ਤਿਨ ਪਾਇ ਨ ਕਾਟ ਕਰੇ ਸਤੁ ਖੰਡ
ਜੁਰਾਜ ਸਿੰਘਾ ਸਨ ਜਾਇ ਧਰੈ ॥੨੬॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥

॥ ਲੀਨੋ ਲਛਮਨ ਸੰਗ ਹੋ ਬਿਮੁਖ ਕੀਨੋ ਕਹੈ ਕਿਧੈ
ਹੋਂ ਨ ਦਬ ਜੁਨ ਨਾ ਬਮੇਰੀ ਗਤਿ ਕੋ ਕਹਾਂ ਭੁਯੇ ਜੋ ਹੋਇ ਨ
ਚਾਰਿ ਕਬਿ ਦੇਸ ਗਯੋ ਮੋਹ ਛਾਡੁ ਦੀਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ਹੀਨ ਮ
ਤੁਕੋ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਤੇ ਮੋਹ ਉਤ ਪਾਤ ਕੀ ਹੈ ਬਾਤੁ ਮਾਤੁ ਰਾਜ ਮੋਹਿ
ਰਾਖੋ ਪਾਤਿ ਕੀਨੋ ਨ ਭੁਗਤਿ ਕੋ ॥ ਤੇਹੀ ਭਲੇ ਜੀਯੋ ਰਾਮ ਦੇਖੇ
ਪਾਨੀ ਪੀਓ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ਭੀਖ ਸਿੰਗ ਹੋ ਰਿਖਾਰੀ ਰਾਪੁ ਪਾਤਿ ਕੋ
॥੨੭॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਹਤਿ ਕੋ ਕਈ ਰਾਜ ਲਿਯੋ
ਸੁਤ ਕੋ ਯਹਿ ਬਾਤੁ ਜੁਨੀ ਸਬ ਹੀ ॥ ਤਬ ਭੂਪਾਤਿ ਦੇਹਤ ਜੀ
ਫਿਨ ਮੈ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਗਏ ਬਨ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਬ ਜੋ ਸੁਰਗ
ਜ ਕੇ ਰਾਜ ਮਿਲੈ ਸੋਈ ਕਾਮਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਬਹੀ ॥ ਮਨ
ਲਾਜ ਮੋਹੋਂ ਰਾਪੁ ਰਾਜ ਜੁਨੇ ਸੋਈ ਰਾਜ ਜੋ ਰੋਜ ਹਿ ਰਾਮਨ

ਅਨਮ

ਹੀ॥੨੮॥ ॥ਏਹਰਾ॥ ॥ਇਹਿਬਿਧਿਬਿਨਤੀਕਰਤੁ
 ਰਬਰੇਰਨਲਪਟਾਇ॥ਫਿਮਾਕਰਹੁਪਰਫਿਰਚਲ
 ਹੁਸਿਲਲਫਮਨਰਪੁਰਾਇ॥੨੯॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥
 ਜੋਨਚਲਹੁਪਰਆਜਸੁਨਹੁਬਾਤਪੁਰਕਨਦੈ॥ਜਾਤਈ
 ਸਤੇਰਾਜਤੁਮਬਨਮੈਹਮਪਿਤਾਦਿਗਾ॥੩੦॥ ॥ਕਰਿ
 ਤੁ॥ ॥ਬੇਲੇਰਪੁਬੀਰਸੁਨਬੀਰਮਨਧੀਰਧਰਪੀਰ
 ਸਹੀਸਹੀਕਹਿਆਗੋਕੋਓਪਾਇਕੋ॥ਜੀਵਤਹੀਰਾਜਾ
 ਰਾਜਕਾਜਕੋਬੁਲਾਇਪਾਛੇਕਹਿਯੋਜਾਇਬਸੇਬਨਸੁਨਯੋ
 ਬੇਲਮਾਇਕੋ॥ਰਾਜਕੋਸਮਾਜਤੇਰੇਦੀਨੋਹੈਰੁਰਬਜੁਕੋਸੁ
 ਨਸੁਖਪਾਯੋਬੇਲਕਹਯੋਸਤੁਤਾਇਕੋ॥ਐਸੀਕਹਿਗਾਏਤੁ
 ਤਤੈਸੀਕੀਨੀਬਨੈਬਾਤੁਆਇਸਕੋਮੇਟਸੁਤੋਆਗੋਧਰੇ
 ਪਾਇਕੋ॥੩੧॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਤੇਰੀਪੀਤਜਾਨੀਤੈਨ
 ਪੀਰਪਾਰਪਾਨੀਅਰਮੋਬਿਨਬਿਹਾਨੀਰਾਜਪਾਨੀਦੇਸਤੇ
 ਸਕੀ॥ਮਾਇਨਕੇਪਾਇਲਾਗਯੋਤਾਤਕਾਜਕੀਦੇਹੁਗਯੋ
 ਫਾਡਦੀਨੀਬਾਤਸੁਖਕਾਲਰਕਲੇਸਕੀ॥ਏਖੋਲਫਮਨ
 ਯਾਤੁਰਬਜੁਕੋਨੇਹੁਅਬਰਾਜਕੋਨਫਾਡੈਬਿਨਸੀਤੁਤਦਿ
 ਨੇਸਕੀ॥ਸੁਨੇਰਪੁਰਾਈਜਹਾਂਰਾਮਨਸਹਾਈਤਹਾਕੋ
 ਨੈਨਜਹਾਈਠਕੁਰਾਈਅਮੂਰੇਸਕੀ॥੩੨॥ ॥ਕਬਿ
 ਤੁ॥ ॥ਜਾਇਲਫਮਨਜੁਕੇਪਾਇਗਹੇਤੇਹੀਫਿਨਬੀਰ

ਮਰਾਗ ਅਰਬਤੁ ਪਰਕੋਠਯੋ

ਜਗੁਰ

ਆਦਰ ਸਮੇਤ

ਤਿਗਾਗ

ਸੂਰਜਕੀ

੬੮

ਸਮਾਇਲੈ ਲਵਾਇ ਚਲਾਮ ਕੋ ॥ ਭਾਤ ਬੋਲ ਕੀਨੋ ਤੁਮ ਬ
^{ਭਰਬ}
ਬੁਜ ਸੁਲੀਨੋ ਬਨੁ ਆਏ ਫਲ ਖਾਏ ਦੁਖ ਦੀਐ ਸੀਯ ਕਾ ਮਕੋ
ਜਿ ਕੋਹੋ ਤੋ ਜਾਇ ਘਰ ਕੇ ਕਈ ਨਿਕੋਹੋ ਕੋਹੋ ਆਹੋ ਮਾਜ ਕੋਹੋ
ਹੋ ਪਰਸਰਾਮ ਕਾ ਮਕੋ ॥ ਮੇਰਿ ਬਨ ਛੋਡੋ ਭਾਵੇ ਸੀਗ ਲੈ ਸਿਧ
^{ਪਰਸਰਾਮ ਨੇ ਮਾਤਾ ਮਾਤਾ}
ਹੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਲ ਮੈ ਨਿਕੋਹੋ ਜੋ ਨ ਸੁਨੇ ਰਾਜ ਰਾਮ ਕੋ ॥ ੩੩ ॥
॥ ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮਾਨੁ ਭਲੇ ਯਾਹੀ ਮਾਂਹਿ ਜਾਨ ਬੀਰ
ਰਾਜ ਤੋ ਲੋਕ ਰੋਜੋ ਲੋ ਮੇਰੇ ਬਨੈ ਆਇ ਬੋ ॥ ਆਨੋ ਰਾਖ ਥਾਤੀ
^{ਬੰਦੀ ਫਾਸ ਮਾਨਤ}
ਰਾਜ ਅਜ ਜੁ ਕੇ ਨਾਤੀ ਕਹੁ ਮੈ ਸੋਈ ਕੁਪੈ ਚ ਜਾਤੇ ਮੇਰਿ ਬਨ
ਜਾਇ ਬੋ ॥ ਸੁਨੇ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰੇ ਕੋਹੋ ਪਾਇ ਛੁਟੇ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਰਾਜ ਕ
ਜ ਰਾਮ ਬਿਨ ਕਰਨ ਚਲਾਇ ਬੋ ॥ ਭਾਤ ਦੁਖ ਮਾਤ ਦੁਖ ਬ
ਰੋ ਰਪੁ ਨਾ ਬ ਦੁਖ ਏ ਕਲੇ ਭਰਬ ਘਰ ਘੇਰ ਘੇਰ ਖਾਇ ਬੋ
॥ ੩੪ ॥ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਜਾਨ ਕਿ ਪੀਤ ਸਹੀ ਰਪੁ ਬੀਰ
ਰ ਬੀਰ ਕੇ ਲੈ ਮੁਖਿ ਸੀਰ ਪੁਖ ਚੋ ॥ ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਸੀਰ
ਧ ਕੀਯੋ ਦੇਈ ਪ੍ਰਾਵਰੀ ਲੈ ਕਰ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਕੇ ਕਈ ਨ
ਦੁਨ ਜਾਚ ਕੋਹੋ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮਾਨ ਕੋਹੋ ਆ ਬਨ ਆਹੋ ਆ
ਰੋਈ ਦੇ ਜੋ ਸਨ ਆਨ ਮਿਲੈ ਸਬ ਸੇ ਜਸ ਸੇ ਰਹਿਯੋ ਉਨਿ
ਯਾਰੋ ॥ ੩੫ ॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੇ ਸੀਦੇ ਸਮਾਤੁ ਨ ਕੋ ॥
॥ ਕਵਿੰਤੁ ॥ ॥ ਸਬ ਹੀ ਕੇ ਕਹੀ ਓ ਸਬ ਮਾਇਨ
ਕੇ ਪਾਇ ਲਾਗ ਕਹੀ ਓ ਸੀਦੇ ਸਬ ਨੀ ਕੇ ਰਪੁ ਨਾ ਬ ਕੀ

॥ ਫਾਹ ਮੇਰ ਲਤ ਵਿਗ ਗਾਟ ਕੇ ਰਹਤ ਜਾਤ ਵੈਸੀ ਏਈ ^{ਛੇ}
 ਗਾਤ ਜੈਸੀ ^{ਸਰੀਰ} ਪਰਮਾਤਮਾ ਬਕੀ ਕਹੀ ਓ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਜੂ ਕੋਲ
 ਫਮਨ ਨੀਕੇ ਅਹੇ ਸਮਾਚਾਰ ਸੀ ਕੇ ਪਰਛਾਹੀ ਕਰੀ ਸਾਖ ^{ਸੀਤਾ} ^{ਪਰਛਾਟ}
 ਕੀ ਜੈ ਕਦਾਂ ਚ ਬੂਝੈ ਕੈਸੀ ਠੋਰ ਸੋ ਰਹਤ ਬੀਰ ^{ਜਗਾਨ ਦਾ ਲਾਲ} ਜੁਨੈ ਦੁਖ
 ਪੈਰੇ ਜਾਣ ਕਹੇ ਜਿਨ ਮਾਥ ਕੀ ॥ ੩੬ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥

॥ ਸੁਨਹੁ ਭਰਥ ਸਿਖ ਆਨਤੁ ਮਤ੍ਰੇ ਹਿ ਕਹੈ ਸਮਝਾਇ
 ॥ ਜਾਂਤੇ ਸੁਖ ਸੀਪਤ ਬਢੈ ਸੋਰੇ ਉਂਬਤਾਇ ॥ ੩੭ ॥ ॥
 ਰਾਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਭਰਥ ਜੋ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਜੋ ਸੁਖ
 ਚਹੈ ਰਾਜ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਪਰਲੋਕ ਗਤਿ ਤੋ ਬਾਤੇ ਕਰਮ ਅਜ
 ਸੁਨਹੁ ਭਰਥ ਰਪੁ ਨਾਥ ਕੀ ॥ ੩੮ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥
 ਤਾਤਮਾਤ ਸੇਵ ਬਡੈ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਭਗਤਿ ਪਰਭਾਤ ਉਠ ਕੀ ਜੀਰ
 ਭਰੇ ਸੋ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਬਾਮਨ ਕੇ ਦਾਨ ਸਬ ਹੀ ਕੈ ਸਨਮਾਨ ^{ਮਾਦਰ}
 ਸੁਨ ਬੇਦ ਕੈ ਪੁਰਾਨ ਨਾਉ ਕੀ ਜੈ ਨਰ ਬਾਮਨ ਕੋ ॥ ਰਾਜ ਮੀਸ ^{ਇਸੀ}
 ਈਜੋ ਦੁਖੀ ਜਾਨ ਕਛੁ ਮੋਰ ਦੀਜੈ ਸੁਖੀ ਦੇਖ ਭੂਨੈ ਜਿਨ ਕਰੇ ^{ਭੂ}
 ਏਕ ਦਾਮ ਕੋ ॥ ਮੈਸੀ ਭਾਂਤ ਜੀਜੈ ਸਬ ਹੀ ਕੈ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ਬੀਰ
 ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਪਾਛੇ ਬੋਲ ਬਾਂਧਿ ਗਾਂਠ ਰਾਮ ਕੋ ॥ ੩੯ ॥ ॥
 ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਨੀਚ ਸੋਨ ਪੀਤ ਕੀ ਜੈ ਕੁਲ ਕੋ ਨ ਛਾਡੀ
 ਜੈ ਬੀਰ ਸੁਨ ਲੋਭ ਜਿਨ ਕਰੇ ਪਰ ਨੀਰ ਕੋ ॥ ਆਨਤੀ ਯਮਾ ^{ਬਿਗਨੀ} ^{ਇਸੀ}
 ਤ ਸੁਨ ਬਾਤ ਪਰ ਬਾਢੈ ਧਨੁ ਤੇ ਅੰਤੋ ਨੀਚੇ ਹੁਨੈ ਮੋ ਬਢੈ ਧਾਪ ^{ਕਾਟਨੇ ਦਾਲ}

੪੭

੧੦ ਰਪੀਰਕੋ ਬੈਰਨਕੋ ਸੂਰਕੂਰਮੰਤ੍ਰਨ ਨਿਕਾਰਦੀਜੋ ਪੀਜੋ
ਨਅਪੈਦਖਪਹੇਹੂਜੋ ਧੀਰਕੋ ਦਾਨਪੁਰਹੂਤਸੇਨਦੁਤਬ
^{ਅਯੋਗਪੀਟ} ਸਹੂਜੋਗੁਈਭਰਬਸਪੁਤਕਹਯੋ ਕੀਜੋਰਪਾਸੀਰਕੋ ॥੪੦॥
" ॥ਕਬਿਤੁ" ॥ਜੈਸੇਜੰਤੀ ਸਿਗਤੇਕੁਮਤੀਜੋਅੰਨਿ
ਗਤੇਜੋਪਾਪਨੀਰਗੀਗਤੇਧੰਨਬਦੋਜੁਪਹਾਰਤੇ ॥ਜੋ
ਕੁਲਕਪੁਤਤੇਜੋਦਾਰਿਦਸਪੁਤਤੇਜੋਬਾਮਨਕੋਪੁਤ
ਬਿਨਪਦੇਚਟਸਾਰਤੇ ॥ਦੇਖੋਬਿਨਖੇਤੀਜੈਸੇਸਾਵਨਮੈਰੇ
ਤੀਅੰਰਬਾਤੈਕਹੋਕੇਤੀਜੈਸੇਤਾਰਲੋਭੰਧਾਰਤੇ ॥ਸਾਵਧ ॥
ਨਹੂਜੋਤਾਹਿਦੇਸਤੇਨਿਕਾਰਦੀਜੋਬੂਡਜੈਹੈਰਾਜਅੰਸੇਮੰਤ੍ਰੀ
ਦੁਰਚਾਰਤੇ ॥੪੧॥ ॥ਸੁਯੋਗ ॥ ॥ਪਾਂਇਛੁਏਸੁਨਸੀ
ਖਸਖੈਪੁਛੁਏਨਬਿਸਾਰਚਲੋਕਬਹੀ ॥ਧਰਪਾਂਵਰੀਖੁ
ਰਸੁਸਾਵਰੀਖੁਰਤਦੇਖਕਹਯੋਬਿਛਰੋਅਬਹੀ ॥ਅਬਜ ॥
ਹੁਪਟੋਸਿਰਹਾਬਤਖੈਧਰਮਾਇਸਸੀਸਚਲਯੋਜਬ
ਹੀ ॥ਲਿਖੇਬੀਰਸਿਯਾਸੀਗਬੀਰਬਿਦਾਕਰਰਾਮਧਸੇਬਨ
ਮੈਤਬਹੀ ॥੪੨॥ ॥ਸੁਯੋਗ ॥ ॥ਬੀਰਹਿਛਾਡੁਚਲਯੋ
ਪਰਕੋਧਰਮਾਇਸਸੀਸਨਜਾਯਮਿਟਾਯੋ ॥ਗਾਂਉਮੈਜਾ
ਇਨਪਾਉਦੋਦਿਗੋਰੇਨੰਦਗਾਂਉਸੁਜਾਇਬਸਾਯੋ ॥ਮੁੰਡ
ਜਟਾਧਰਭੇਸਤਪੋਧਨਹੋਸੁਖਭੰਡਸਮੁੰਦਬਹਾਯੋ ॥ਰਾਮ
ਸਨੇਹਧਰਯੋਮਨਮੈਤਨਕੋਤਨਕੋਨਸਨੇਹਲਗਾਯੋ ॥
^{ਨਅਗਾਉਦਾ}
^{ਸੋਫ}

ਮਿੰਦਾ

੪੩॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਵਹੁਜੇਸਿਘਾਸਨਹੋਆਪਦਾ
ਬਿਨਾਸਨਕੋਤਾਹੀਪਰਪਾਟਰੀਲੈਰਾਖੀਸਿਰਨਾਯੋਹੈ॥
ਜਭਯੋਅਟਲਸੁਕਾਹੇਤੇਹੋਕਾਵਿਰਾਮਰਾਮਸਿਖਦੀਨੀ
ਹੀਸੁਕੀਨੀਸੁਖਪਾਯੋਹੈ॥ਤਾਹੀਕੇਵਿਯੋਗਭੋਗਛਾਡੁਮੇ
ਨਸਿਭਾਰਮੇਨਕੁਜੈਸੇਭਾਰਕਾਚਰੀਨਭੋਗੀਫਿਰਆਯੋਹੈ
ਮਜੇਗੀਹੈਨਹਸਮੇਸੁਰਲੋਗਜਸੁਬਸਜੇਪਰਆਪਨੇਨ
ਧਸਜੇਦੇਸਸੋਗੁਨੋਬਸਾਯੋਹੈ॥੪੪॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥
॥ਭਗਤਿਭੁਕਾਰਪ੍ਰਗਟਕਰੀਰਪੁਪਤਿਕ੍ਰਿਪਾਰਕਾਰਾ॥
ਤਰਕਤਕਾਰਨਸੁਖਨਦਈਯਾਂਤੇਭਰਤਕੁਮਾਰ॥੪੫॥
॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਇਹਿਬਿਧਿਭਰਤਸਦਾਰਹੈਤਜਮੇ
ਤੀਸਰੇਕਾਮਾਪਾਤਸਿਭਾਰੈਰਾਜਕੋਰਾਤਸਿਭਾਰੈਰਾਮਾ॥੪
੬॥ ॥ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਭਰਤਸਦਾਇਹਭਾਂਤਿਸੁਨਹੁ
ਦਸਾਰਪੁਬੀਰਕੀ॥ਜਿਹਜਿਹਬਨਮੈਜਭਸੇਈਬਤਾਵ
ਤਰਾਮਕਾਵਿ॥੪੭॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਉਚੈਬੁਟਤਾਲਜ
ਹਾਂਲਟੇਨਤਮਾਲਸਾਲਸਰਲਬਿਸਾਲਗਤਿਹੈਨਕਾਲ
ਮੰਦਕੀ॥ਕਹੂੰਲਾਲਲਾਲਕਹੂੰਪ੍ਰਗਚੀਪ੍ਰਵਾਲਕਚਨਾ
ਲਨਿਬਚੈਦਨਸੋਮਾਨੋਬਾਸਬੰਦਕੀ॥ਚੀਪਕਰਸਾਲਨਾ
ਲਕੇਲਸੋਕਨੈਲਹੀਸੁਭਾਰੀਤਮਕੋਨਗਨੈਜਾਂਤੇਮੂਲਕੀ
ਦਕੀ॥ਮਾਨੋਅਹਿਦੇਸਕਿਧੋਕੁਹਕਾਰੇਤੇਸਰੋਲੈਸੂਰਜਨ

ਫੁਲ ਬਿੰਦੂ

੭੨ ਜੋਤਿਤਹਾਂ ਚਾਂਦਨੀ ਨਦੀ ਦਕੀ॥੪੯॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥

ਐਸੇ ਬਨ ਕਰੈ ਗੋਨ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਨਾ ਕੋਨ ਚਲੇ ਜਬ ਪੈਨ ਉ

ਮਗ

ਚੇ ਪਾਤੁ ਖਰਕਤ ਹੈ॥ ਸੇ ਮਰਖ ਜੂਰ ਜਾਇ ਪੂਰ ਰਹੀ ਸੁਰਮਾ

ਤਾਹੀ ਕੇਤੁਰੀ ਗਤਹਾਂ ਦੇਖ ਬਬਕਤ ਹੈ॥ ਫੁਲ ਫੁਲ ਰਤੇ ਮਨੇ

ਰਾਤੀ ਜੋਤ ਦਾਰੇ ਕੇਉ ਤੇਰੇ ਕੇਉ ਫੁਏ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸੇ ਝਲਕਤ ਹੈ॥

ਤੁਲ ਹੈ ਨ ਜਾਨੇ ਕਾਇ ਰਾਮ ਗਇ ਪੈਰੇ ਮਾਨੇ ਭਾਰਤ ਹੈ ਲਾਚ

ਲਾਇ

ਕੀ ਫੁਹਾਰ ਚਿਲਕਤ ਹੈ॥੫੦॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਉਬਟ

ਨ ਗੈਲ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਨ ਕੀ ਸੈਲ ਬਨ ਜਾਰੇ ਕੈਸੇ ਕੈਲ ਮਾਨੇ

ਭੇਲੇ ਰੁਕ ਰਾਤ ਸੇ॥ ਐਸੇ ਕਰੀ ਕੁਰੰਗ ਆਧੇ ਅੰਗ ਪਰੇ

ਕਹੂੰ ਹੈ ਸੁਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕਹੂੰ ਦੇਖੇ ਬਿਲ ਲਾਤ ਸੇ॥ ਮੇਰ ਨ ਕੋਸੇ

ਰਸੁ ਨ ਫਨਿ ਮਨਿ ਭਾਰ ਮੰਡ ਦੀ ਆਸੇ ਬੁਝਾਇ ਬਚੇ ਹੈ ਅਪੇ

ਗੀ ਰਾਤ ਸੇ॥ ਗੀ ਧਨ ਕੀ॥ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਜੰਬਕ ਕਰਾਲ ਕਹੂੰ

ਨਾਚਿਤ ਬਿਤ॥ ਲਿਲੇ ਕਪਾਲ ਜਲ ਜਾਤ ਸੇ॥੫੧॥ ॥ਕ

ਸੁਰ

ਬਿੱਤੁ॥ ॥ਕਹੂੰ ਬਨ ਕਰੈ ਕਹੂੰ ਰੋੜ੍ਹ ਨ ਕੋਟੇ ਲਕਹੂੰ ਭੀਲ ਨ

ਕੋ ਬੋਲਤ ਹਾਂ ਬਾਤ ਨ ਅਨੀ ਦਕੀ॥ ਮਾਨ ਸਕੇ ਨਾਤੇ ਬਨ ਮਾਨ

ਸਹਜੂਰ ਕਹੂੰ ਬਾਂਦ ਰਣਿ ਗੁਰਨ ਉਚਾਈ ਗਿਹਿ ਮੰਦ ਕੀ॥

ਕਹੂੰ ਚਕੁ ਫਕ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਨ ਕੀ ਹਾਕ ਕਹੂੰ ਕਾਠੇ ਕਾਕ ਮਾਨੇ ਸੁ

ਰਕਹੂੰ ਪੂਤ ਬੰਦ ਕੀ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਰੁਹਾਤ ਬੀਚ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਾਤ

ਤਉ ਨੈਨ ਮੂੰਦ ਲੀਏ ਕਾਇ ਗਹੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੀ॥੫੨॥ ॥

ਮਾਨੇ

ਕਬਿੰਤਾ॥ ॥ ਅੰਜੀਤਾਤਚਲੇਜਾਤਕੋਹੈਜਾਸੇਕਰੈਬਾਤ
ਗਾਤਕੁਮਲਨੇਜੇਵੈਪੈਪੈਪਰਮਾਤਕੋਜਾਨਕੀਨਿਹਾਰਤੁ
ਰਸੂਸਮਨਕੋਸਮਾਰਕੇਸੀਕੁਸਰਾਤੁਹਮੇਲਾਰੇਦੁਖਤਾ
ਤਕੋਗੀਨੈਬੈਠਜਾਤਜਹਾਂਗੋਖਰਗਾਤੁਮੁਸਕਾਤਨਜਨ
ਤਸਮਾਰਾਤੁਨੇਪਾਤਕੋਸੂਰੇਜਲਨਾਤੁਟੇਫਲਫੂਲ
ਖਾਤਰਾਮਰਾਤਪਰੇਸੇਵਤੁਥਿਫੋਨਕਰਪਾਤਕੋ॥ ਪੜ੍ਹਾ
ਇਹਰਾ॥ ॥ ਰਖੁਪਤਿਮੈਸੇਬਨਫਿਹਤਦੇਖੇਨ
ਗਰਨੋਰਾ॥ ਅਸਨਸੁਨੇਅਗਸਤਚਲੇਹੁਲਾਸਨ
ਦੇਰਾ॥ ੫੪॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਸਿਯਹਿਕਹੈਸਮੁਦ੍ਰ
ਇਲੋਪਮੀਤਾਤਸਤਿਜਾ॥ ੫੫॥ ਮਸੀਸਧਰਪਾਇਆ
ਇਸਲੋਫਿਗਾਥੈਰੀਰਾ॥ ੫੫॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਰਾਮ
ਮਿਲੇਮਾਨਿਸੇਪਰਪਾਇਨਲਾਯਰਹੇਫਤੀਆਂਦੁਖਥੈਯੋ॥
ਹੋਜੁਤਕੋਯਹਿਥੇਖਕੀਓਨਿਪਸੀਵਤਹੈਕਿਥਰੇਮਾਨਿ
ਯੋ॥ ਬਾਤਕਹੀਜਮੁਦ੍ਰਾਇਸਥੈਹਪੁਬੀਰਮਨੋਤਨੁਤੀਰਰਾ
ਰੋਯੋ॥ ਪੁਤਰਹੋਇਹੋਰਸਥੈਮਿਲਸੁਸਤੁਰੇਮਨਤੇਅਥਿ
ਰੋਯੋ॥ ੫੬॥ ॥ ਅਖਪੀਰਬਟੀਕੋਬਰਵਨੀ॥ ॥
ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਇਕਪੁਟੀਨਪੁਟੀਸੀਯਕੇਦੁਖਰਾਮਰਹੇ॥
ਨਿਕੇਨਿਕਟੀ॥ ਪੁਟਕੇਸੁਤਸੇਤਹਿਨਾਰਿਜੁਟੀਮਨੋਪੁਰ
ਜਟੀਨਹਿਕਮਫਟੀ॥ ਦੁਪਟੀਰਟਜਾਤੁਜਹਾਂਤੁਮਕੀਪ

ਸਿਦੀ

ਪੜ੍ਹਾ

ਅਨੇਕ ਅਰਥ

੭੪

ਗਟੀ ਘਟ ਮੈ ਗੁਰੁ ਗਿਆ ਗਟੀ ^{ਗਿਣਤੀ ੨੪੭} ਕਰ ਬੇ ਕਹੁ ਮੁਕਤਿ

ਹਟੀ ਬਰਟੀ ਤਹਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ^{ਦੁਕਾਨ ਬਣਾਈ ਪੰਡਿਤੀ ਬਣਾਈ} ਰਖੁ ਨਾਥ ਠਟੀ ॥੫੭॥

॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਸਹ ਸਿਘ ਕੁਰੰਗ ਨ ਬੈਰ ਗਟੀ ਮਿਗ ^{ਸੋਭ ਹਰਨ ਗਿਆ}

ਸਿਤਤ ਸਿਘ ਨ ਦੁਪ ਜਟੀ ^{ਸਿਤਨ ਦੁਪ} ਸੋਭ ਨੈ ਕੁਨ ਦੇਖਤ ਜਾਤ ਲਟੀ ^{ਮਿਆਰ ਮੁਕੇ}

ਆਹਿ ਪੈਦੁਤ ਮੇਰਨ ਪੁੰਡਤੀ ^{ਸਰਪ ਸੋਭੇਗਨ ਕੁਨ ਦੇ} ਚਦ ਕੇ ਹਰ ਕੀ ਧਾਮ ਜਲ ^{ਸੋਰ ਮੇਵੇ ਬਕਰੀ}

ਪਟੀ ਨਹਿ ਭੂਖ ਲਗੇ ਕਥਹੂੰ ਪੁਟੀ ^{ਖਾਲੀ} ਜਿਨ ਕੀ ਦੁਖ ਠਾਸ

ਰਹੂੰ ਨਕਟੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰਹੈ ਸੁਖ ਸਾਂਤ ਸਟੀ ॥੫੮॥ ^{ਖਾਲੀ}

ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨੈ ਨ ਨਿਜੋਤ ਪਟੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੀ ^{ਕੀਨ}

ਗਿ ਮੁਕਤਿ ਫਿਰੈ ਲਪਟੀ ^{ਕੀਦੁ} ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਦ ਗੋਬ ਮਹਾਂ ਚਿਕ ^{ਸ਼ਿਖੀਯ ਨੇ ਪੀਦੀ ੨੪}

ਟੀ ਕਰ ਸੁਫ ਚਲੇ ਮਾਨੇ ਦੁਪ ਪਟੀ ^{ਨਿਰਾਸ} ਮੁਨਿ ਬਿਦ ਜਹ ਜਹ

ਬੇਦ ਪਨੀ ਸੁਕ ਸਾਹੁ ਸਹੈ ਸਚ ਕੋਰ ਚਟੀ ^{ਤੋਤ ਪੰਡਿਤ ਨਾਮ ਚਾਟੇ ਰਾਤ ਦਿਨ} ਨਿਸ ਬਾਸਰ

ਕਾਮ ਕਮਾਨ ਟੁਟੀ ਸੀਯ ਤੇਰਤਿ ਸੀ ਲਟਿ ਜਾਤ ਲਟੀ ॥੫੯॥ ^{ਲਜਤ}

॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਸਬ ਕੇ ਮੁਖ ਨਿਰਤਤ ਬਾਕਨ ਟੀ ^{ਨਚਦੇ ਸਰਸੁਤੀ}

ਸੁਅਗਾਸਤ ਪਦਾਵਤ ਹਾਥ ਫਟੀ ^{ਸੂਰਜ} ਤੁਪ ਤੇਜਨ ਤੇ ਗਟਿ ਜੋ

ਤਹਟੀ ਕਪਟੀ ਨਰਹੈ ਤਹਿ ਏਕ ਪਟੀ ^{ਬੇਰੀ} ਗਰਿ ਪੁਜਨ ਕੀ

ਜਹਿ ਆਰੁ ਭਟੀ ਕੁਰਨੈ ਨ ਨਿਹਾਰ ਰਮਾਲ ਪਟੀ ^{ਲਛਮੀ} ਜਹਿ

ਈਧਨ ਰੰਦਨ ਕੀ ਖਪਟੀ ਕਟਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੋਈ ਪੰਚ ਬਟੀ ^{ਲਕੜੀ ਫੜਕ}

॥੫॥੬॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਕਾਲ ਬਲੀ ਕਟਿ ਰਾਮ ਸੁਨੇ

ਦੁਖ ਸੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਕੀ ਬਾਤੁ ਨ ਕੋ ਜਬ ਤਾਤ ਕਹੈ ਚਲ

ਉਕਾਟ
ਆਸਾਨਾਟ

94

महाराष्ट्र

27. 11. 1907

१८

ਹੀ ਨਿਕਸੇ ਨਰਹੇ ਬਿਲਲਾਤੁ ਸੁਮਾਤਨ ਕੋ ਅਸੁ ਮੇਰ
 ਕੀ ਕੋਨ ਕਹੈ ਸੁਰਤੁ ਪਤਿ ਹੈ ਤਕੀਆ ਜਮਲਾਤੁ ਨ ਕੋ ਅ
 ਨਕੀਰਨ ਧਾਮ ਤੇ ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਜਬਰਾਮ ਕਿਯੇ ਪਰਪਾਤੁ ਨ
 ਕੋ ॥ ੬੧ ॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਮੈ ਜੀਤਾਂ ਤਿ ਨਹੈ ਦੇਸਰਹੇ
 ਦੁਰਕਹੈ ਦੁਖ ਸੁਖ ਨਿਰਬਹੇ ਸਹੇ ਮੇਰ ਫਾਹ ਪਾਮ ਕੋ ॥
 ਦੁਖੀ ਜਾਨ ਕਾਮ ਧੇਨੁ ਫੀਰ ਨਿਧਿ ਮੈ ਨਹੈ ਸੋਗੀਨ ਸਕੁ ਸਿਵ
 ਸੋਈ ਜਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਲਛਮ ਨਗਹੇ ਪਾਂਇ ਸੁਨੇ ਰਪੁ ਗਇ
 ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਤ ਹੇ ਜਾਂਤੇ ਬਨ ਆਇ ਜਾਂਹੀ ਕਾਮ ਕੋ ਸੋਈ ਕੋ ਸ
 ਕਰੇ ਦੁਖ ਦੇਵ ਨ ਕਹੇ ਰਾਮ ਕੀ ਫੁਕ ਕੋ ਕੋਲ ਸੋਈ ਸੋਪ
 ਦੇਵ ਬਾਮ ਕੋ ॥ ੬੨ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜਬ ਲੋਰ ਚਿਹੀਤ
 ਬਲੋ ਰਪੁ ਬੀਰ ਰਹੇ ਰਿਖਿ ਕੇ ਬਹੁਤੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਤ ਕ
 ਹੀ ਬਨ ਆਨ ਚਲੋ ਮੁਨਿ ਪਾਂਇ ਫੁਟੇ ਅਤਿ ਮੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥
 ਜਾਨ ਕੀ ਜਾਇ ਕੇ ਪਾਂਇ ਫੁਟੇ ਸੀਯ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਰਿਖਿ ਤੀ ਦੁ
 ਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਅੰਗ ਸੁਬਾਸ ਦਈ ਕਕਈ ਪਟੇ ਮੇਭਿਨ ਹਾਰ ਗ
 ਰੇ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥ ੬੩ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਹਿਏ ਕਸੁਮ
 ਰੁਦਯੇ ਰਿਖਿ ਜਾਂ ਰਿਪੁ ਕੇ ਸਿਰਿ ਭੂਇਨ ਪਰੈ ਗੋ ॥ ਕਾਟੇ ਹੂੰ
 ਤੇ ਉਪਜੈ ਪਲ ਮੈ ਕਹੁ ਸੋ ਰੁਮ ਤੇ ਕਿਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰੁਰੈ ਗੋ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਪੁਕੇ ਸਿਰਿ ਕੇ ਯਾਹਿ ਬਾਂਨ ਸੁਨੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੁਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੈ ਗੋ
 ਜਮੇ ਮਿਗ ਬ੍ਰਿਤਨ ਸੇ ਮਿਗ ਰਾਜ ਭੁਜੀ ਗਨ ਸੇ ਖਗ ਰਾਜ ਲਹੈ

੭੬ ਗੋ॥੬੪॥ ॥ਸ਼੍ਰੋਤਾ॥ ॥ਜਾਇਸਾਮੇਮਭਤਾਂਬਨਮੇ॥
 ਨੇਸਾਵਨਮੇਪਾਨਕੀਅਨੁਹਾਰੀਆਪਨੇਹਾਬਥਨਾਇ
 ਕੁਟੀਸੀਯਸੇਮਿਲਬੀਰਹਿਅੰਸਟਾਰੀਲਿਕਨਿਸਾਰ
 ਰਵਾਨਕੇਦਿਨਰੈਨਹੁਤੇਤ੍ਰਿਹਠਾਂਰਖਵਾਰੀਕੈਸੇਕੈਰਾ
 ਮਹਿਜਾਇਕਹਯੇਸੁਨਿਸੁਪਨਖਾਇਕਥਾਤਹਮਾਰੀ॥
 ੬੫॥ ॥ਸ਼੍ਰੋਤਾ॥ ॥ਜਾਂਬਨਕੇਹਮਹੈਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕਤਾਂ
 ਬਨਮੈਤੁਪਸੀਠਿਰਿਆਏ॥ਰਾਜਤੁਜੇਅਬਜੇਗਲਿਯੇ
 ਚਪੁਮੁਡਿਜਟਾਨਖਹੈਨਬਢਾਏ॥ਰੂਪਅਨੂਪਮਹੈਦੇਰੂ
 ਬੀਰਨਨੈਕੁਰੁਰੈਬਹੁਤੇਤੁਰਪਾਏ॥ਜੇਪਹਿਲੇਕੁਰੁਰਾਦ
 ਨਕੇਇਕੁਰੁਜਗਏਇਕਦੂਰਬਸਾਏ॥੬੬॥ ॥ਜ
 ਥੰਤੁ॥ ॥ਬਾਤੁਸੁਨਜਗੀਸੰਗਚਲੀਖੀੜਲਾਰੀਆਂ
 ਥੰਤੁ॥ ॥ਲੋਧੁਭੀਤੋਖਚਦੇਨਖਸੁਪਕੋਅਗਿਅੰਗ
 ਬਨੀਮਨੇਲਿਖੀਚਿਤ੍ਰਧੁਨੀਗਟੀਮਨਹੀਮੋਗਨੀਆਜ
 ਬਰੇਕਾਂਮਭੁਪਕੋਬੈਰੀਸਿਵਜਾਗੇਤਾਂਕੇਤੈਸੇਪਾਛੇਲਾ
 ਗੇਸੈਸੇਪਾਰੋਜਾਇਭਾਗਮੇਦੇਖਸੁੰਦਰਸੁਰੂਪਕੋਲਾਂ
 ਬੀਰੁਗਭਰੀਠੋਰਠੋਰਗਿਰਪਰੀਰਾਮਦੇਖੇਜਿਹਪਰੀ
 ਦੇਖਰਹੀਮੁਖਰੂਪਕੋ॥੬੭॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ਪਰੀ
 ਰਾਮਬਸਤਾਂਕੀਸੁਸਾਜਾਂਕੇਮੁੰਡਦਸਕੀਨੇਹਉਭਾਉਚਿ
 ਤਰਾਉਏਕਬੰਦਸੇਦੀਪਸੁਤਨੈਨਦੇਸੁਨੈਨਨਿਚਲਾ

ਕਿਸੇਨੇ

ਮਿਠਾਰ

(13-1)

ਇ ਰਹੀ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰ ਮਨ ਰਹੀ ਨ ਅਨੰਦ ਸੋ ਮਾਨੇ
 ਦੇਵ ਬਾਹੁ ਮੇਸੀ ਸੁਨੀ ਨਾਂਹਿ ਕਹੁ ਪੁਰੁਖ ਮਾਨ ਤੇ ਜਗਾਇ
 ਗਹਿ ਪਾਂਹਿ ਬੈਨ ਮੰਦ ਸੋ ਪਾਨ ਖਾਇ ਖਾਇ ਮੁਸਕਾਇ
 ਸੁਮਕਾਇ ਪਾਂਹਿ ਪਰ ਕੈ ਨਿਸਾਚਰੀ ਸੁ ਬੋਲੀ ਰਾਮ ਚੰਦ
 ਸੋ॥ ੬੮॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ ਕੋਨੈ ਦੇਸ ਰਾਜ ਤਜ ਤਾਪ
 ਸੀ ਕੋਤੇ ਪਸ ਜਰੂ ਪਟ ਤਤੁ ਮਸੇ ਨ ਦੇਖੇ ਜੁਗ ਚਰ ਮੈ ਰੈ
 ਰੁਨਾਰਿ ਸੀਗਿ ਸੋ ਉਰਾ ਜਾ ਕੀ ਕੁਮਾਰਿ ਕਹੇ ਪਰਹੀ ਤੇਲ
 ਸਾਇਓ ਕਿ ਪਾਈ ਹੈ ਉਜਾਰਿ ਮੈ ਤੇ ਹ ਕਹਾਂ ਪਰੀ ਅਬ ਜ
 ਹੁਤਲੀ ਕਰੀ ਹਮ ਰਾਜ ਹੈ ਕਿਰੀ ਕਹੈ ਕਹੂੰ ਤੇ ਪਾਈ ਨਾਰਿ
 ਮੈ॥ ਕਹੈ ਕਹਾਂ ਜਾਂ ਉ ਮੋਹਿ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਠਾਂ ਉ ਨ ਬਤੁ ਮੈ॥ ਮਾਨ
 ਬਰੇ ਮਾਈ ਪਾਰ ਤੇ ਬਿਰਾਹ ਮੈ॥ ੬੯॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥
 ਸੋਲੇ ਤਾਰ ਕਾਰ ਰਹੈ ਸੋਲੇ ਮੱਛ ਕੇ ਤਨਾਰਿ ਕਿਧੈ ਬਿਪੁਰ
 ਰਿਲੇ ਕਰ ਰਹੈ ਤਪਾਈ ਹੈ॥ ਕਿਧੈ ਰਹੈ ਉਰ ਬਸੀ ਮੈ ਨ
 ਕਾ ਸੁਕੇ ਸੀ ਕੋ ਉਤਿ ਨ ਮੈ॥ ਕਿ ਮਘ ਟਾਪ ਰਾਈ ਮੈ ਪੈ ਮਾਈ
 ਹੈ॥ ਤੇਲ ਤੁ ਅਕੇਲੀ ਕੋ ਉ ਸੰਗ ਨ ਸਹੇਲੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕ
 ਰੋ ਕੋ ਨ ਰੋ ਰੋ ਤਾ ਤੁ ਮਾਤੁ ਰਾਈ ਹੈ॥ ਸੀਤ ਤ ਬੋਲੀ ਤੁ ਮਗ
 ਨ ਪੇਈ ਪੋਲੀ ਯਹਿ ਕੋ ਉ ਬਨ ਅਪਦੁ ਲੀਲੈ ਮਹਿ ਲਾਈ
 ਹੈ॥ ੭੦॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ॥ ॥ ਨਰ ਤੇ ਨ ਮਾਈ ਹੋ ਸੁਰੇ ਜ
 ਨ ਪਠਾਈ ਪੁਰੁਖ ਪਦੇਖ ਕਾ ਮਕੀ ਰਲਾਈ ਨਾਨ ਲੀਜਿਯੇ

-429.

੭੮ ॥ ਗਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਨਾਉਂ ਰਾਵਨ ਸੁਭਾਈ ਮੇਰੇ ਤੁਮੇ ਨ ਸੁਨਾ
 ਜੇ ਕਾਹੂ ਜਾ ਕੇ ਸਿਮਾਏ ਜੀ ਸਿਏ ਸਿਵ ਕੀ ਬਭਾਈ ਤੇ ਦੁਹ
 ਈ ਜਾਂ ਕੀ ਤੀਨ ਲੋਕ ਸੇਈ ਬਸੈ ਜਾਹਿ ਫੇਰ ਦੇ ਸਥਾਪਈ
 ਸਿਏ ਗਾਹੇ ਬਾਂਹਿ ਨਾਹਿ ਜੇ ਦੇ ਰਾਪੇ ਪਗ ਫਾਰ ਜੈ ਸੇ ਸੀਤ
 ਪਰ ਮਾਂਹਿ ਤੈ ਜੇ ਦੂਜੀ ਮੁਹਿ ਕੀ ਸਿਏ ॥ ੭੧ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥
 ॥ ॥ ॥ ਸਮਾਰਾ ਜਾਨੇ ਮਸਕਾਨੇ ਕਹੇ ਥਾਤੁ ਸੁਨ ਤੈਨ
 ਪਹਿਚਾਨੇ ਹਮ ਬੈਠੇ ਜੇਗੁ ਤੇ ਸਮੇ ॥ ਤੈਨ ਸੁਨੀ ਬਾਤੁ ਰਾਖੀ ਸ
 ਮੇ ਜੇ ਹੋਤ ਜਾਤ ਮਾਨ ਤੀਯ ਸੇਨ ਬੋਲੈ ਪਰਨ ਬਿਦੇ ਸਮੇ ॥
 ਤਾਂ ਮੈ ਏਕ ਰਾਮ ਮੇਰੇ ਨਾਉਂ ਹੋ ਲਜਾਉਂ ਭਾਗੀਤ ਮੈ ਤੀਯ ਸੇ
 ਗਜਾਹਿ ਫਾਰੁ ਮਾਜ ਕੇ ਸਮੇ ॥ ਭੁਲੀ ਸੁਧਿ ਮਾਈ ਲਫਮ
 ਨ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੋਰ ਰਾਹਿ ਬਰਜਾਈ ਦਹ ਜੇ ਪਰੈ ਕਲੇ ਸਮੇ
 ॥ ੭੨ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਚਲੀ ਤਬ ਧਾਇ ਲਫਮ ਨ
 ਪਾਂਇ ਫੁਏ ਜਾਹਿ ਬੋਲੀ ਮਸਕਾਇ ਏਕ ਬਾਤੁ ਕਹੇ ਭਾਵ
 ਤੀ ॥ ਬਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਰਾਮ ਤੁਮ ਪੈ ਪਠਾਈ ਹੋ ਗਜਾਨ ਨਮ
 ਨਾਇ ਮਾਈ ਤਾਂ ਤੇ ਉਤਲਾਵਤੀ ॥ ਕਹੇ ਸੋਈ ਕੀ ਜੇ ਨਪ
 ਤ ਮਾਹੁ ਜਾਹੁ ਬੁਝਲੀ ਜੇ ਰੂਪ ਬਸਤੁ ਈ ਨਾਹੀ ਤੁਮੈ ਨ ਸੁਤ
 ਵਤੀ ॥ ਰਾਵਨ ਸੁਭਾਈ ਲੋਕ ਹੇ ਮਕੀ ਬਨਾਈ ਜਿਨ ਬਨ
 ਹੀ ਮੈ ਮਾਈ ਨਿਧਿ ਫੇਰੇ ਜਿਨ ਆਵਤੀ ॥ ੭੩ ॥ ॥ ਜੈ
 ਸਾ ॥ ॥ ਤੇਹਿ ਕਹੇ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਨਿਸਚਾਰਿ ਤੁਜਨ ਨੀ ਮੇ

ਰੀਹੋਤਬੀਹੀਭੋਕਾਮਕੋਤਾਉਧਰੇਮਨਮੋਰਪੁਬੀਰਕੇਤੀ
ਰਗਈਨਾਮੁਹੀਭੋਕੀਅਬਜਾਹਿਤਹੀਪੁਰੁਪੈਚਲਆ
ਸਤਸੋਹਮਾਹੀਅਧੀਭੋਜੋਚਲੈਪੁਰਬਕੋਤਟਨੀਨਟ
ਨੀਉਲਟੀਨਬਹੀਕਬਹੀਭੋ॥੭੪॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥
ਧਾਇਚਲੀਬਹੁਰੋਨਚਲੈਬਸੁਦੇਖਹਸੇਸਿਯਸੋਰਪੁ
ਰਾਈਆਇਕਹੋਨਬਰੈਬਲਿਜਾਉਸੁਆਗੇਹੀਕੀ
ਤਿਨਆਸਚੁਕਾਈਜਾਹਿਤਹੀਅਬਕੋਬਰਹੈਤੁਹਿਦੇ
ਉਪਤੋਕਹੀਓਸਮਾਝਾਈਸਿਗਰਿਖੀਸੁਰਕੇਬਨਮੈਤੁ
ਮਤਾਰਿਕਾਮਾਰਪਤਾਰਪਠਾਈ॥੭੫॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥
॥ਆਇਕਹੀਸੇਈਬਾਤਸੁਨੀਸਬਸੋਨਬਰੈਤਿਨਮੋਰ
ਬਤਾਈਆਇਕਹੋਸੀਗਪਾਨਨਲੈਰਪੁਨਾਬਕਫੁਮ
ਹਿਮੋਰਜਨਾਈਬਾਰਟੇਸਾਤਫਿਰੀਇਤਤੇਉਤਰਾਮ
ਤਲੀਉਪਮਾਜਿਯਆਈਆਨਹੁਬੀਰਨਕੁਲਦੇਉਤ
ਰੋਖਬਤੋਨਦਨਾਉਚਲਾਈ॥੭੬॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥
॥ਤਿਨਹੁਬਿਚਾਰੀਏਨਦੇਉਬਿਭਚਰੀਪਤਿਰਹੀਨਹ
ਮਾਰੀਤਬਆਪਰੁਪਹੈਗਈਆਇਤੇਪਤਾਲਧਰਸੀ
ਸਕੇਅਕਾਸਕਰਏਕਏਕਬਾਂਹਕੇਸਤੋਫਟੋਫਲੋਗਈ
ਅਬਾਵਰੀਦਿਵਨੀਕਫੁਮੈਸੀਬੋਲੀਬਾਨੀਜਾਂਤੇਜਾਨਕੀ
ਨਰਾਨੀਮਾਨੇਕਾਂਪੈਜੁਗੀਹੈਗਈਰਾਮੈਲਪਟਾਨੀਜੈਸੇਸੀ

੫੭

੮੦ ਕਰਾਤਵਾਨੀਗਕਯੋਨਾਬਯਕੇਹਾਬਤੇਸੁਪੀਤਿਗੀਤਿਏ
ਗਈ॥੭੭॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਹਾਯਨਸੇਨਰਖੁੰਡਨਫੇਰ
ਸੁਜਨਕੀਕੋਰੁਪਾਵਨਲਾਈ॥ਸੇਹਿਕਿਚਿਕਕੁਰਤਵੇ
ਅਜਹੁੰਦੁਖਸੇਫਿਨਏਕਨਦਾਈ॥ਰਾਮਸੇਬਾਤਕਹੀਹਰੁ
ਏਸਿਯਯਾਹਬਏਅਜਹੁੰਅਨੁਰਾਗੀ॥ਸੁਤਿਜਹੇਸਿ
ਰਪਾਇੰਗਹੇਅਰੀ॥ਸਹਿਪੁਪਾਸੇਅਤੁਰੀ॥੭੮॥
॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਰਾਮਹਸੇਸਿਯਏਸੁਖਏਖਹਮੈਨਕਰੁ
ਸਹਿਬਾਤਨਈਹੈ॥ਤਿਨਹੁਤੀਰਿਖਿਕੇਸੀਗਮੈਬਨਮੈਇ
ਕਮੈਸੀਏਮਾਰਲਈਹੈ॥ਯਾਹਿਬਏਜਿਨਸੀਰਪੁਖੀ
ਰਸੁਯੋਨਬਨੈਕੋਉਯੋਨਗਈਹੈ॥ਨਾਕਫਿਨਾਇਕਲੀ
ਕਚਦਾਇਸੁਲੀਕਨਿਸੀਕਚਲਾਇਦਈਹੈ॥੭੯॥
ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਕਾਟੋਰੈਨਾਕਸੇਨਕਬਨਾਇਸਹੀਰਪੁਰਾ
ਇਵੈਬਾਤਰੁਸਾਕੀ॥ਲੋਹੁਚੁਚਾਤਗਈਢਿਗਰਾਵਨਜਾ
ਇਪਰੀਜੈਸੇਭੂਤਰੁਸਾਕੀ॥ਬਾਤਸੁਨੇਤਨਆਗਉਠੀਦਿ
ਗਨਾਰਿਕਹੈਤਜਬਾਤਗੁਸਾਕੀ॥ਰਾਮਸੇਕੋਪਕੀਏਬਰ
ਹੰਤੁਮਜੇਰਤਕੋਨਹਿਨਾਕਸੁਸਾਕੀ॥੮੦॥ ॥ਏਹ
ਰਾ॥ ॥ਏਕਨਿਸਾਚਰਹਸਪਰੇਤੁਲੀਕਰੀਰਪੁਰਾਇ
॥ਨਾਕਕਾਢੁਦੁਰੀਹੁਤੀਆਈਨਾਕਕਟਾਇ॥੮੧॥
ਏਹਰਾ॥ ॥ਏਕਕਹੈਤੁਮਹਸੇਜਿਨਕਹੈਬਾਤਸਮਝਾਇ

ਮਾਸਤਾ
ਕਾਗਦਾ
ਸਪ

ਜੇਦੀ

॥ ਬੁਢੀਆ ਮੁਏ ਨ ਰੋਈ ਐ ਪੈ ਜਮ ਗੀਧੋ ਜਾਇ ॥ ੮੨ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਨੈਰੁ ਨ ਨੈਨ ਸਰਹਿ ਯੋ ਤੁਲਣੈ ਲੋਕ ਪਤੀ
 ॥ ਜੋ ਬੋਰੇ ਜਲ ਮਾਂਹਿ ਜੇਠ ਮੀਨ ਦਾਦਰ ਬਸੈ ॥ ੮੩ ॥
 ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਕਰੋ ਆਗ ਜੋ ਜਰਾਵੈ ਜ
 ਰੋ ਸਿੰਧੁ ਸਭ ਬਾਹੁ ਕੈ ਸੇ ਬੂਡ ਮਰੇ ਜਾਇ ਕੋ ਬੂਡੀ ਅਬ
 ਬਾਤ ਕੁਸਰਾਤ ਹੋਨ ਦੇਖੋ ਜਹਾਂ ਮਾਨਸ ਜਨਾਵੈ ਜੋਰ ਜੋਗੀ
 ਬਨ ਆਇ ਕੋ ਕਾਲਹੀ ਪਛਾੜੇ ਜੇਖਨਾ ਗੁਰੂ ਕੋ ਮਾਰੋ
 ਫਿਤਲੈ ਪਤਾਲ ਡਰੋ ਕਹੋ ਮਰੋ ਬਿਖਖਾਇ ਕੋ ਕੈ ਸੇ ਜੀ
 ਓ ਆਜ ਮੋਹਿ ਕੈ ਸੇ ਤਵੈ ਰਾਜ ਜੋ ਲੋਤਾ ਪਸੀ ਬਿਛੋਰ ਸੀ
 ਅਲਾ ਜਾਉਂ ਨ ਚੁਠਾਇ ਕੋ ॥ ੮੪ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਐ
 ਜੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੁੜੈ ਮਨਹੀ ਮੈ ਮਰੈ ਤਕ ਮੇ ਪਨਾਇ ਮਾਂਹਿ
 ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ਉਪਾਇ ਕੀ ਬੋਲੈ ਖਰਦੂਖਰ ਤਿਸੁ ਰੀਗ
 ਦੀ ਨੇ ਝੁੰਡ ਕਹੇ ਜਾਇ ਮਾਰੇ ਸੋਈ ਬਾਤ ਭਿਨੋ ਜਾਇ ਕੀ ॥
 ਪਾਛੇ ਨਾ ਕਜੇ ਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਪਰ ਹਾਰੇ ਸਬ ਕੈ ਸੇ ਜੁਰੇ ਰਾਮ
 ਬਾਤ ਕਹੇ ਸਭ ਤਾਇ ਕੀ ਆਵੈ ਜੋ ਪਿਨਾਕੀ ਤਉ ਜੁਰ
 ਹੈ ਨ ਤਾਂ ਕੀ ਦਸ ਮੂੰਡੋ ਤੋ ਨਹੋਇ ਧਰਿਕਾਟੀ ਰਪੁ ਰਾਇ
 ਕੀ ॥ ੮੫ ॥ ॥ ਕਥਿੰਤੁ ॥ ॥ ਅਨੁਇਗ ਗਾਜੇ ਕ
 ਈ ਭਾਂਤ ਨ ਬਜਾਇ ਬਾਜੇ ਖਰਦੂਖਰਾਇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੇ
 ਖਕੈ ਹਜੋ ਇਨਹੀ ਸੋਲ ਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਹਮ ਆਇ ਭੁਝੇ

ਨੈਕ ਕਹਿੰਦਾ

੮੨

ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਰੁਮ ਰਾਵਨ ਤੁਏ ਰੁਮੇ ^{ਰਾਜੀ} ਬਾਜ ਰੁਮ ਰਾਵਨ
 ਪਦਾਂ ਤੁਕੋ ਉਨਾ ਹੀ ਏਉ ਬੈਠੇ ਜੋ ਰਾਤੇ ਸਮੁ ਸਕਾਇ ਬਨ ਮੈ
 ਧਮੇ ^{ਪੈਦ} ਏਕ ਬਾਨ ਕਸੇ ਹਰ ਲੋਕ ਏਕ ਬਸੇ ਏਕ ਜੋ ਨਿਸਿ
 ਕਨ ਸੇ ਲੋਕ ਬਸੇ ਤੇ ਨ ਘਰ ਬਸੇ ॥ ੮੬ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥
 ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਸਬ ਬੇਲ ਬਡੇ ਭਟ ਮੋਰ ਉਪਾਇ ਕਹੈ ਸੁ
 ਕਹੈ ਉਨ ਲਾਖਨ ਮੇਂ ਨਹਿ ਏਕ ਫਿਰੇ ਦੁਖ ਹੋ ਛਤਿਯਾਂ
 ਕਿਹਤਾਂ ਤਿਭੁ ਰੋ ਜੁਗਿਯਾ ਇਹ ਲੋਕ ਮਰੀਚ ਬਸੇ ਸੋਈ
 ਏ ਮੁਗ ਸੇ ਬਨ ਜਾਇ ਰੋ ਰੋ ਕਰਤੇ ਸਤ ਪੇਧਨੁ ਕੇ ਕਨੁ
 ਮਾਗੇ ਮੀ ਮਾਰਿ ਕੇ ਇਹ ਤਾਂ ਤਿਹ ਰੋ ॥ ੮੭ ॥ ॥ ਏਹ
 ਰਾ ॥ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠੇ ਮਨ ਮੈ ਸਬ ਪਛ
 ਤਾਇ ਰਾਜ ਛਾਡ ਜੋਗੀ ਬਨੈ ਤਾਂ ਪਾਰ ਰੂਪ ਕਨਾਹਿ ॥ ੮
 ੮ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਲਟੀ ਪਰਮ ਕੀ ਬਾਤ ਜਹਾਂ ਤੋ ਪੇ
 ਧਨੁ ਪੁਸ਼ਕੀ ^{ਗਰਮ} ਚਾਕਰੇ ਕੀ ਕੁਸਰਾਤ ਮਨ ਪਾਪੀ ਤਨ ਤਾਪ
 ਸੀ ॥ ੮੯ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾ ॥ ॥ ਸੁਨ ਬਿਰਾਮ ਮੇਂ ਏਹ ਰੀ ਬੇ
 ਲੀ ਬਚਨ ਰਿਸਾਤਾ ਖਰ ਦੁਖ ਰਪ ਲਮੈ ਹਤੇ ਤੁਹਾਂ ਨਹਿ
 ਕਿਯੋ ਜਾਤਾ ॥ ੯੦ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਏਕ ਪਟੀ ਦਸ ਕੰਧ
 ਗਟੀ ਨ ਪਟੀ ਪਟ ਕੀ ਸਠ ਮਾਟ ਪਟੀ ਹਰਿ ਧੂਰਿ ਜਟੀ
 ਕਮਟੀ ਪਪਟੀ ਸਮਤੋਰ ਕਟੀ ਜਨ ਬਾਰ ਕਟੀ ਨਰਟੀ ਰ
 ਤਿਨ ਬਛਟੀ ਤਿਨ ਸੇ ਨਿਰਨ ਚਤੁ ਮਕਟ ਨਟੀ ਸੁਹਟੀ ॥

ਕੋਰਾਣਾ
ਕੁਲਾਣਾ

ਕੁਲਿਯਾਨ
ਕੁਲਿਸ਼ੀ

ਸੋਈ

ਸੁਨਕਿਤਕਰੀਭਗਨੀਨਕਟੀਸੋਈਰਾਮਬਿਰਾਜਤਪੀਰ
 ਬਟੀ॥੯੧॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਹਾਥਨਜੋਬਿਨਿਵਾਇਸਿ
 ਤੋਧਰਨਾਬਸੁਨਤੁਕਹੋਇਕਬਾਤੋ॥ਰਾਜਨਕੇਮੁਕਟਾਮ
 ਟਿਗਟਪਾਵਨਰਾਮਸੋਕੋਨਸੋਨਤੋ॥ਦੇਖਹੁਕਮੋਨਬਿ
 ਰਾਹੁਜਾਬਲਚੋਦਹਿਲੋਕਨੂਰੇਦਿਨਰਾਤੋ॥ਬਾਤਪੁਰਤ
 ਨਯੋਸੁਨੀਦੇਪਾਟਕੋਹਰਿਸੋਨਲਰੈਗਜਮਾਤੋ॥੯੨॥
 ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਪੂਰਖਨਾਹਿਦਸੋਸਿਰਸੋਸਖੀਜਾਨਤ
 ਤੋਦਿਨਆਵਘਟੈਹੈ॥ਲੋਰਨਬੀਸਨਸੂਤਨਾਹਿਨਹਾ
 ਬਨਬੀਸਹਰਮਾਰਜੁਟੈਹੈ॥ਪੁਤਸੁਪੁਤਭਯੋਮਪਾਵਾਜਿ
 ਤਸਿਭੁਜੋਕੋਨਸੇਦਾਨਬਟੈਹੈ॥ਸੁੰਦਰੈਭੁਜਨੈਪੁਨਸੋਤਨੁ
 ਯਾਹੀਜਾਨਤਰਾਮਲਟੈਹੈ॥੯੩॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਗੁਪ
 ਆਪਾਵਨਰਾਵਨਨੇਰਮਰੀਰਸੋਬਾਤਕਹੀਸਮੁਝਾਈ॥
 ਤੇਦੇਉਬੀਰਸੋਵਹੁਤੀਰਕਟੀਰਵਿਡੋਜਤਹਾਂਨਸਮਾਈ
 ॥ਨਾਰਿਅਨੁਪਮਹੈਤਿਹਸਿਗਭੁਰਾਟਹਿਮਾਇਸਜੀਸ
 ਰਵਾਈ॥ਫਾਤਸਮਾਨਪਮਾਨਕੋਰੇਜਿਨਪਾਨਤਸੈਰਜਪ
 ਨਪੁਜਾਈ॥੯੪॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਜਾਨਕੇਬਾਤਮਰੀ
 ਰਮਹਾਂਮੁਨਿਦੇਹਤੇਬਾਸਫੁਟਮਾਬਜੀਕੋ॥ਰਾਮਸੋਬੈਰ
 ਕੀਦੇਸੁਖਹੈਨਲਏਦਸਕੀਧਕਲੀਕੋਟੀਕੋ॥ਉਤਰਦੇ
 ਤਉਤਾਰਤਹੈਸਿਰਯੋਤਰਫੇਜੈਸੇਮੀਨਥਲੀਕੋ॥ਸੋਨੇਕੀ

ਬਰਾਇ
 ਟਕਾਈ
 ਕਾਨ

ਮਾਰਤਾ

੮੪ ਏਹੁ ਭਈ ਤੋ ਕਹਾਂ ਸੁਤਉ ਮਿਗ ਮੇਦਰ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਕੋ ॥ ੯੪ ॥
 ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜਤ ਬਨੈ ਨ ਰਿਸਤ ਬਨੈ ਨ ਹਿਰਾਤ ਬ
 ਨੈ ਨ ਹਿਰੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਏਉਤ ਪਾਤਕੀ ਬਾਤ ਸਹੀ ਜੋ ਪੈਰਾਵ
 ਨ ਰਾਮ ਤੇ ਪਾਨ ਉਡਾਈ ॥ ਤੋ ਮਨ ਕਮੇ ਪਛਤਾਤ ਅਬੈ ਤਜਲੀ
 ਕ ਪਤੀ ਗਹੁ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਈ ॥ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਮਿਗ ਸ੍ਰਾਂਗ ਲਯੋ
 ਤਿਨ ਕੂਦਤ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਰਾਲ ਦਿਖਾਈ ॥ ੯੫ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਮ ॥
 ॥ ਫਿਰ ਬੋਲੀ ਮੇਦਰੀ ਕੁਮਲ ਨੀ ਸਬ ਗਾਤਾ ਸਮੇਰੇ
 ਏਤੁ ਮਰਾਤ ਕੇ ਜਾਨਤ ਗਵਿਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ੯੬ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ॥ ਫੁੰਡ ਕਰਨ ਬਸਿ ਸੈਨ ਤੁਮ ਰਾਜ ਬਸਿ ਮੇਹ ਕੇ ॥ ਏਵ
 ਰ ਕਛੁ ਕਹੈ ਨਿਲੋਕ ਪੀਕ ਗ੍ਰਹਿ ਰੇਗਰੀ ॥ ੯੭ ॥ ॥ ਸੋਰ
 ਠਾ ॥ ॥ ਅਜ ਹੁੰਦੇ ਤ ਸੀਤਾਰ ਪਿਯ ਤਿਯ ਬੈਨ ਨ ਮਨ ਧਰੇ
 ॥ ਪਾਪ ਬੀਜ ਜਿਨ ਠਾਰ ਠਾਹ ਦੁਹੇਲੀ ਬੈਸਾਸੀ ॥ ੯੮ ॥ ॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਬੋਲ ਗਯੋ ਸਿਟ ਕੇ ਸੁਨ ਰੇ ਪਤਿਤਾ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗ
 ਸੁਹਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਭੂਰਲ ਬਾਸ ਰਹੇ ਕੁਲ ਕੇ ਅਬਿਤੋ ਕੁਮ
 ਕੇ ਜੜ ਮੂਲ ਉਖਾਰੇ ॥ ਫੀਨ ਭਯੋ ਤਪਤੋ ਹਿਨ ਸੁਝਤ ਜੋ
 ਤਰ ਉਪਰਤੇ ਅੰਧਾਰੇ ॥ ਰੇ ਸਠ ਕੰਤ ਰਹੇ ਹਟ ਕੇ ਨ ਭਲੇ
 ਘਟ ਤੇ ਪਟ ਰਾਮ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ੧੦੦ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਰਾ
 ਮ ਮੇਨ ਬੈਰ ਕਰ ਪਾਪ ਜੀਅ ਮੈਨ ਧਰ ਮੁਨਿ ਸੋਨ ਅਰਥਾ
 ਤ ਕੀਜੈ ਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ॥ ਅਜ ਹੂੰ ਲੋਕੁ ਸਰਾਤ ਭੁਗਨੀ ਕੀਏ

ਚਿਤਾ
ਫੜੜ

ਕੁਕਦੀ

ਭੁਟਦੀ

ਗੀਬਾਤੁ ਨਾਕ ਕਾਟੀ ਕਾਟੀ ਏਕ ਹੈ ਗਈ ਅਚਾਨਕੀ ਕਿਤੇ ਬ
 ਲੀ ਮਾਰੇ ਪਰ ਦੂਖ ਨ ਪਛਾਰੇ ਅਬ ਤੂੰ ਹੈ ਚਲੇ ਜੋਗੀ ਯਹਿ ਬ
 ਤਨ ਸਾਨਕੀ ਜਾਹਿ ਜੋ ਨ ਮਾਨੈ ਕੋਤਾ ਕਾਹੂ ਕੀ ਬਲਾ ਯਜਾ
 ਨੈ ਮੋਹ ਸਬ ਕੀ ਜੋ ਏਕ ਹੋਰੇ ਜਿਨ ਜਾਨਕੀ ॥ ੧੦੧ ॥ ॥
 ਕਹਿੰਤੁ ॥ ॥ ਨਾਰਿਕੀ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤੁ ਦਿਨ ਹੀ ਸੋ ਕਹੈ ਰਾਤੁ
 ਬਤੈ ਉਤ ਪਾਤੁ ਹੋ ਨਹਾਰ ਚਲੇ ਯਾਇ ਕੈ ਆਪ ਬਨੇ ਜੋ
 ਗੀ ਆਗੇ ਕੀ ਨੇਹੈ ਮਹੀ ਚਮੁਨਿ ਦੇਖੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਮਿਗ ਜੋ
 ਨੈ ਕੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ਕਹੂੰ ਪਾਤੁ ਪਾਤੁ ਕਹੂੰ ਉਚੈ ਭੁਕ ਰਾਤੁ ਲਿਗ
 ਰਾਤੁ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਆਗੇ ਨੀਚੈ ਜੋ ਹੈ ਆਇ ਕੈ ਕਹੂੰ ਚਲੇ ਦੋਰ
 ਬੈਠੇ ਪਾਤੁ ਨ ਕੀ ਓਰ ਕਹੂੰ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰ ਰੂਪ ਰਹੀ ਹੈ ਭੁ
 ਲਾਇ ਕੈ ॥ ੧੦੨ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਜਨਕ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ
 ਕਹੈ ਕੋ ਮਿਰੁ ਪਕਰੇ ਜਾਇ ਕਠਿਨ ਕਠਿਨ ਈ ਕਮੋਟ
 ਰੇ ਬਿਨੁ ਰੁਪੁ ਬੀਰ ਸਹਾਇ ॥ ੧੦੩ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥
 ਕੀਚਨ ਮਿਰ ਕੇਹੇ ਭੁਠੈ ਜਾਚੈ ਰੁਪੁ ਨਾ ਬਕੈ ਜੇ ਬਨ ਬਸ ਸੁ
 ਖਦੇਤ ਅਰੁ ਜਾਨਤ ਪਰ ਪੀਰ ਕੈ ॥ ੧੦੪ ॥ ॥ ਕਹਿੰਤੁ ॥
 ॥ ਕੀਨੋ ਸੋਈ ਕਾਮ ਆਗੇ ਆਪ ਪਾਛੇ ਰਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ਕ
 ਵਿਰਾਮ ਮੈ ਸੋ ਰੂਪ ਦੇਖ ਜੀ ਜਿਯੋ ਲੀਨੀ ਗਹਿ ਬਾਂਹਿ ਪ
 ਭੁਤ ਮੇਂ ਤੁਮੇਂ ਮੁਸਕਾਹਿ ਸੀਤਾ ਕਹਾਂ ਚਲੇ ਜਾਹਿ ਨਾ ਬਨੈ ਕੁ ਕ
 ਯੋ ਕੀ ਜਿਯੋ ^{ਹਮਰੇ} ਕੁ ਜਨਕੀ ਓਟ ਪਾਤੁ ਹਾਥ ਨ ਸੋਟਾਰ ਕਹੀ ਸ

੬੬

ਮਿਗੁਕੰਚਨਕੋਨੀਕੇਦੇਖਲੀਜਿਯੋ॥ ਹੀਨੇਬਲਰੋਨਤੁ
 ਮਕੇਹਰਿਕੋਭੋਨੰਯਾਹਿਸਾਰੰਗਕੋਭੋਨਾਸੁਖਿਲੋਨਾਕਰ
 ਦੀਜਿਯੋ॥੧੦੫॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਕੁਯੇਚਿਤੁਭੰਗਅੰ
 ਗਅੰਗਸਤੁਕਾਂਪੋਰਾਮਸੈਸੈਜਿਵਸੰਗਮਾਨੇਦੂਸਰੇਅੰ
 ਨੰਗਹੈ॥ਮਾਂਗੇਬਿਨਆਨਦੀਨੋਧਨੁਖਨਿਖੰਗਤਾਂਕੋਰੋ
 ਗਨਪਛਾਨੈਜਾਨੈਹਰਹੀਮੈਰੰਗਹੈ॥ਕਰੀਰਪੁਬੀਰਤੁਸੁ
 ਰੰਗਦੇਖਤੁਲੈਜਿਨਤੁਜੈਸੁਖਆਜਤੇਤੁਰੰਗਪੀਠਤੰਗ
 ਹੈ॥ਕੀਨੇਦੁਖਪੰਗਸੁਨਜਾਨਕੀਕੁਰੰਗਨੋਨੀਤੋਇਨਕੁ
 ਰੰਗਯਹਿਬਡੇਈਕੁਰੰਗਹੈ॥੧੦੬॥ ॥ਸੁਯਾ॥ ॥
 ਜੇਚਬਦਮੇਜਿਯਮੈਤਬਯੋਮਿਗਕੰਚਨਕੋਨਰਚਮੋਜਗ
 ਜਾਈ॥ਜੋਨਬਧੋਜਿਯਪਾਨਤੁਜੈਅਰਮੈਅਬਲੋਕਬਹੁ
 ਨਰੁਸਾਈ॥ਬੀਰਹਿਬੋਲਕਯੋਸੁਖਸੋਇਨਕਾਟਤਹੋਂਬ
 ਨਮੈਅਬਤਾਂਈ॥ਜਾਨਕੀਆਨਕੀਦੇਖਤਹੋਂਤੁਫਾਡਤ
 ਹੋਂਤੁਮਰੀਸਰਨਾਈ॥੧੦੭॥ਸੁਯਾ॥ ॥ਆਇਸਨੈਕ
 ਸੁਨੈਪਤੁਕੋਸੂਸਿਕੇਰਬਕੋਮਿਗਜਾਇਉਖਾਹੈ॥ਕਰੇਕੋ
 ਨਾਬਕਰੋਸੁਮਕੋਤੁਮਯਾਹਿਕਰੋਛਿਨਹੀਅਹਿਮਾਰੋਜੋਛ
 ਲਮੇਹਿਛਲਾਇਚਲੈਬਿਨਦਾਹਿਹਰੇਨਹਿਰੋਪਗਧਾਰੋ
 ॥ਬੀਰਸੁਹੀਸੀਯਮੇਹਿਕਹੀਅਬਰੋਤੁਹਕੋਕਿਹਤਾਂਤਿਪ
 ਚਾਰੀ॥੧੦੮॥ ॥ਸੁਯਾ॥ ॥ਕੰਚਨਕੋਮਿਗੁਤੋਅਬਲੋ

ਪ੍ਰੇਸਾਦੇ

ਵੰਗਾਰੋ

ਜੇਨਦ

ਹਰਨ

ਨਵਿਰੰਚਰਚੋ ਦੁਖਕੋ ਫਲ ਹੈ॥ ਕਿ ਕਲਿਕ ਬਡੋ ਰਪੁ ਕੇਰੁ
^{ਬੁਝਾ} ਲੋਕੋ ਕਿ ਨਿਸਾਚਰ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਫਲ ਹੈ॥ ਕਿ ਧੋਰਾ ਵਨ ਤੇ ਜ
^{ਰਾਖਸ} ਬਦੋ ਸਮ ਪਾਵਕ ਤਾਹਿ ਸਮਾਪਤਿ ਕੋ ਜਲ ਹੈ॥ ਕਹਿ ਰ
ਮਚਲੇ ਸਿਯ ਫਾਡ ਕੁਟੀ ਪਿਯ ਕੋ ਨ ਕਛੂ ਤਿਯੋ ਕੋ ਬਲ ਹੈ॥
੧੦੯॥

॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੋ ਕ

ਪਟ ਮਿਗ ਆਇਓ ਨਾਮ ਸ੍ਰਿਤੀ ਅੰਕ ॥ ੩ ॥ ੩੧੦ ॥

॥ ਭ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਲੋਕ ਰਤੀ ਰਜ ਰਾਸ ਨ ਸ੍ਰੀ ਰਪੁ ਬੀਰ ਚ

ਲੇ ਸਿਯ ਬੋਲ ਅਰੇ ਹੈ॥ ਫਾਂਦੁ ਖੇਤ ਨ ਲੈ ਨਿਕ ਜਮੇ ਤਿਨ ਹੁੰਮੁ
ਮਿਏ ਕ ਬਿਨੋਦ ਕਰੇ ਹੈ॥ ਧੋਨ ਮਿਲੇ ਤ ਬਏ ਕਹਿ ਬਾਨ ਗਿਰ
ਇਲੀਯੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਹੈ॥ ਜਾਨ ਕੀਤਾ ਮਿਗ ਹੇਤੁ ਹਰੇ ਸਿ
ਨ ਤੋਰ ਪਖਾਰ ਬਨਾਇ ਪਰੇ ਹੈ॥ ੧ ॥ ॥ ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਗਿ

ਮਨੋਰ

ਕੋ ਕਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲਫ ਮਨ ਕੋ ਪੁਕਾਰ ਲੀਨੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਮੁ
ਖ ਜੁਲੇ ਸੁਖ ਚਾਨਕੀ॥ ਮਿਗ ਹੀ ਕੇ ਹੇਤੁ ਮਨ ਨੈਦੁ ਕਾਂਨ ਏ
ਕਤਾਂ ਨ ਸਾਟ ਪਾਨ ਠਾਢੀ ਉਤੁ ਕੈ ਕੈ ਧ੍ਯਾਨ ਜਾਨਕੀ॥ ਬਡੇ
ਉਤ ਪਾਤੁ ਰਾਮ ਗਾਤੁ ਕੀ ਨ ਕੁਸਰਾਤੁ ਤਾ ਕੋ ਫਲ ਲਾਗੇ
ਬਾਤੁ ਕਰੀ ਨ ਸਮਾਨ ਕੀ॥ ਲੋਟੇ ਪਰ ਮੀਜੈ ਕਰੁ ਤਾਤ ਬਿਧ
ਪੀਰ ਹਰ ਪਾਨ ਕੋ ਨ ਲੇਤੁ ਦੇਹ ਲਾਗਤੁ ਗਿਲਾਨ ਕੀ॥
੩ ॥ ॥ ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਬੋਲ ਲਫ ਮਨ ਜੁਸੈ ਕਹੀ ਸਬ ਬਾ

ਤ ਸੀਯ ਜਾਹੁ ਮਬ ਬੀਰ ਬੁਧਿ ਲੇਹੁ ਬੀਰ ਪੀਰ ਕੀ॥ ਸੋ ਕਤ

ਕੁਤਾ

੮੮

ਜਮਾਤਮੈਸੋਕੋਨਤੀਨਲੋਕਮਾਂਹਿਟੇਦੀਕਰਭੋਹਓਰਦੇ
 ਖੈਰਪੁਬੀਰਕੀਸਫਸਿਟਸੇਖਸਿਧੁਚੰਦਮਾਬਿਰੰਚ
 ਜਮੁਨਰਪਤਿਸੇਵੈਰਜਜਾਕੇਪਗਤੀਹਕੀਆਮਾਮਿਗ
 ਕੰਚਨਕੋਮੈਹੈਮਿਗਰਾਜਰਾਮਕਾਹੋਕੋਹੈਹੋਤਸਫਗੀਬਿ
 ਨਾਹੀਨੀਰਦੀ॥੩॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਪਾਤੁਕਰੋਰਪੁਨ
 ਬਥਿਨਾਂਤਨੁਤੁਮੁਹਿਥਾਤਨਹੀਸਮਥਾਵੈ।ਵੈਪਦਕੰਜੁਬਿ
 ਨਾਨਿਰਖੇਪਾਇਚਾਹਤੁਈਕਹਿਕਮੋਕਲਿਆਵੈ।ਹੈਦ੍ਰਿ
 ਤਪ੍ਰੀਤਿਸਹੀਪੁਤਸੋਸੁਨਿਤਾਂਹਿਤੇਜਾਨਕੀਤੇਹਿਪਠਾਵੈ
 ॥ਏਕਰਬਾਰਨਿਖੰਗਕਸਮੋਕਟਿਦੁਰਹਿਤੇਪਗਕੋਜਿ
 ਨਵੈ॥੪॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਏਕਬਿਚਾਰਕਿਯੋਮਨਮੈਸਿ
 ਸਕੇਹਠਤੇਪੁਤਪੈਅਬਧਾਉਂਹੈਬਨਮਾਹਿਨਿਸਾਚ
 ਰਕੋਫਲਮਾਤਕੋਬੋਲਨਕਮੋਉਲਟਾਉਂਹੈਖਕਰੀਚਹੁੰ
 ਰਕਯੋਸੁਨਿਯਾਤਜਪਾਉਂਨਦੇਹਅਗਾਉਂਜੋਬਿਧਿਉਂ
 ਇਹਿਬੀਚਪਰੈਜਰਫਾਰਉਤੈਤਨਕੀਤੁਰਤਾਉਂ॥੫॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਯੋਕਹਿਕੈਸੋਈਜਾਤੁਯੋਬਨਦੰਦੁਤਰਾਮਪ
 ਰੀਕੁਨਪਾਯੋਭੋਲਗਰਾਵਨਹੈਜੁਗੀਆਸਿਯਕੋਇਗੋਗ
 ਰਖਨਾਬਜਗਾਯੋ।ਜਾਨਅਤੀਤਭੁਰੇਕਰਤਿਦੁਲਹੋਖਤੇਬ
 ਹਪਾਂਉਨਨਾਯੋਸੋਨਚਹੈਬਿਨਤੀਖਚਲੋਕਹਿਦਾਨ
 ਬਧੋਮੈਅਬਲੋਨਹਿਖਾਯੋ॥੬॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਰਾਜ

ਕਰੋਤੁ ਮਤੁ ਪਲਗੇ ਹਮ ਖਪਰ ਮੈ ਰਕੇ ਆਗੇ ਧਰੈ ਗੇ ਭਾ
 ਮਨਿ ਭੀਖ ਬਾਧੀ ਕਿਹ ਕਾਮ ਸੁਤੇ ਹਿਤ ਜੇ ਹਮ ਹੂ ਨ ਮਰੈ ਗੇ॥
 ਜਾਨਤ ਹੋ ਜਿਯ ਮੈ ਜੁਨ ਸੁੰਦਰਿ ਤੇ ਸੀ ਗਰਾਮ ਨ ਆਇ ਲਰੈ
 ਗੇ ਯੋ ਸੁਨ ਚੈ ਕੋ ਉਭੀਖ ਬਿਨਾ ਗਯੇ ਤਾਂ ਦਿਨ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਨ ਕ
 ਰੈ ਗੇ॥੭॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਯੋ ਭਰਪਾਇ ਪਿਸ਼ਾਚ ਕਰੈ ਇ
 ਧਿ ਜਾਨਤ ਮੁੰਡ ਕਲੀਕ ਦਿਯੋ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਹਿ ਜਾਚ ਚਲੈ ਤ
 ਜਤੀ ਦਲ ਤਾਂ ਦਿਨ ਚੈ ਕਿਹ ਕਾਮ ਨਿਯੋ ਅਥ ਯੋ ਚਲੈ ਜ
 ਗ ਮੈ ਯਾਹਿ ਬਾਤ ਨ ਚੈ ਪਰ ਰਾਮ ਨ ਬੀਰ ਬਿਯੋ ਤਬ ਪੀਯ ਇ
 ਨਾਂ ਸਿਯ ਏਕ ਅਤੀਤ ਹਿ ਭੀਖ ਦਈ ਨ ਸੀ ਬੋਧ ਕਿਯੋ॥੮॥
 ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਰੇਖ ਛਾਡ ਜਾਂ ਉਤੋ ਭਰਾ ਉਂਲ ਛਮ ਨ ਜੀ
 ਤੇ ਭੀਖ ਬਿਨ ਦੀਨੇ ਭੀਖ ਮੀਰ ਹੋਂ ਨ ਪਾਵਤੀ ਕੋ ਉਮਿਦ ਭਾ
 ਗੀ ਯਾਹਿ ਰਾਮ ਕੇ ਨ ਆਗੇ ਆਯੋ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤੋ ਹੋਂ ਦੇਤ
 ਨ ਸੀ ਕਾਵਤੀ ਗੀਰੁ ਮੇਟ ਦੇਉ ਠੇਰ ਗੀਰੁ ਹੀ ਮਿਲਾਇ ਲੇਉਂ
 ਦੇ ਹੈ ਬਾਤ ਸੋਈ ਭਗਵੰਤ ਜੁ ਕੋ ਭਾਵਤੀ ਦੇਖੋ ਕਵਿਰਾਮ ਕੋ ਨ
 ਜਾਨ ਕੀ ਸੋਂ ਕਹੈ ਯਾਹਿ ਗੀਰੁ ਹੀ ਮੈ ਬੋਲ ਕੈ ਜੀ ਜਾਰ ਨ ਚਕਾਵਤੀ
 ॥੯॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਤੋਹੀ ਲੋ ਆਇ ਸਬੋਲ ਉਠੇ ਤੁਮ ਆ
 ਇਸ ਦੇਹ ਕਛੂ ਨ ਹਮਾਰੇ ਹੋ ਉਠ ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਬਸ ਹੈ ਉਪਜੀ
 ਨ ਦਯਾ ਜਿਯ ਮਾਂਹਿ ਤੁਮਾਰੇ ਗੀਰੁ ਮਿਟਾਵਤ ਹੀ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰ
 ਸੁਰ ਸੁਸੀ ਗਿਰ ਹੈ ਨ ਭੁਤਾ ਗੇ ਯੋ ਨ ਹਿ ਜਾਨਤ ਸੇ ਸਠ ਰਾਵਨ

ਕਿਵਾਨ

ਭੀਖ ਲੈਨੇ ਕਾਮਾਤ

ਇਤੀ

ਖੇਤ

ਦੁਸਰਾ

ਆਦਰ

ਭਕਤ ਰੋਖ

ਰੋਖ

ਲਕਾਰ

ਤੁਮ ਅਕਰ ਦੇਵੀ

ਜੋਗੀ

ਆਰਾਮ

ਚੰਦਮ

ਅਕਾਸ

੯੦

ਮਾਂਗਤਤੀਖ ਕਿਮੀਚ ਪੁਕਾਰੈ ॥੧੦॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥

ਤਾਹੀ ਕੇਹੇ ਤਲਈ ਕਰਿਤੀਖ ਦਈ ਤਨ ਫੁਲਨ ਕੀ ਨਵਲ

ਸੀ ਬੋਲ ਕਹੇ ਅਬ ਬੀਰਤ ਪੋਧਨੁ ਲੈ ਜਬ ਲੋ ਨਹਿਰ

ਮ ਬਿਲਾਸੀਆ ਇਗਯੇ ਦਿਗਹੀ ਕਪਟੀ ਜਿਯ ਮਾਨ

ਦੁਫੁਲ ਕਨੇਰ ਪਲਾਸੀ ॥ ਗੀਤ ਮਿਟੀ ਪਗੋ ਸੰਜ ਬਹੀਤ

ਬਹਾਹੁ ਗਸੀ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕਲਾਸੀ ॥੧੧॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥

ਗੀਤ ਕਟੀ ਕਿਧੋ ਆਉ ਦਸਾਨ ਨਿਕੈ ਸਿਟ ਬੋਲ ਜੇਜੀ ਰਤੁ

ਟੀ ਕਵਿਹਾ ਮ ਕਿਧੋ ਕਹਿਰਾ ਪਵਕੇ ਸੁਖ ਕੇ ਸਰਕੀ ਜ

ਨ ਪਾਲ ਟੁਟੀ ਕਿਧੋ ਦੇਵਨ ਕੀ ਦੁਖ ਠਾਂਸੁ ਉਤੀ ਸਿਯ ਕੇ

ਪਗ ਲਾਗਤ ਰਾਕਟਟੀ ਅਨੋਰਾਵਨ ਰਾਹੁ ਮਯੀ ਕਕਲ

ਕਟ ਪੁਰਨੁ ਮੇ ਪਰਵਾ ਸੁਪਟੀ ॥੧੨॥

॥ ਇਤਿ ਸੀਤਾ ਮਗੀਤੇ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਨਾਮ ਚਤੁਰਥੇ ਅੰਕ

॥੪॥੩੨੨॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥

ਹਾਬ ਗਹਿਲੀ ਨੇ ਨ ਜਿਤੀਖ ਕੇ ਸੁਤਾ ਰਿਦੀਨ ਅੰਸੋ ਕਾਮ

ਕੀਨੇ ਜੇ ਸੋ ਕੋਊ ਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਹਾਇ ਰਖੁ ਬੀਰ ਰਨੁ ਪੀਰ

ਪਰ ਪੀਰ ਹਰ ਅਜ ਤੋ ਬਿਰਹਿ ਮੂੰਹੁ ਭੂਮ ਮੈ ਪਰਤ ਹੈ ॥

ਹਾਬ ਲਛਮਨ ਮੇਰੀ ਢਿਗਤੇ ਕੋ ਮੇ ਗਯੋ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰ

ਜਾਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਜੇ ਜਰਤ ਹੈ ॥ ਗੀਤ ਤੇ ਬਿਛੋਰੀ ਰਾਮ ਛਾ

ਤੋ ਮਿਰਾ ਬਾਤ ਬੋਰੀ ਜੁਗੀਆ ਅਪੋਰੀ ਮੇਰਿ ਸ੍ਰੇਰੀ ਮੈ ਧਰ

ਜੀਹਾਜ

ਤਰੈ॥੧॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਹਾਸਰੇਸਹਾਬਿਰਚਫੇਸੁ
 ਖਸੂਸੀਗਨੇਸਜਨਤਇਨੇਸਹੂਕੋਬੈਰਮੇਕਫੂਪੋਤੁਏ॥
 ਸਾਚੁਕਯੋਜਾਨਕੀਸੁਕਾਹੋਕੋਫੁਤਾਵੈਦੇਵਗਾਮਕਵਿਰ
 ਮਮਾਜਉਨਹੀਕੋਹੋਤਏ॥ਲੈਉਡਮੇਲੇਕੇਸਤਜਤਾਪ
 ਸੀਕੋਭੇਸਭੁਜਬੀਜਦਸਸੀਜਕਰਬੋਰਮੇਕੁਲਗੇਤੁਏ
 ॥ਬਿਦਾਭੁਯੋਭਾਗਮੀਮਿਦੇਵਹੀਸੁਹਾਗਕਹਿਓਗਾਮਰਾ
 ਮਰਾਜਮਾਥਤੇਰੋਨਾਉਦੇਤਿਏ॥੨॥ ॥ਵੇਹਰਾ॥ ॥
 ਇਹਬਿਧਿਸਿਯਰਾਵਨਹਰੀਰਾਮਹਰੇਮਿਗਪ੍ਰਨਾਥ
 ਹੁਤਸੁਖੀਅਤਿਇਕਦੁਖੀਕਥਾਮਾਨਕੀਆਨਾ॥੩॥
 ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਯੋਜਨਤਸਤੁਕੋਇਯਹਿਮਗਭਜਸੁ
 ਰਮਗਗਯੋਜਨਕਸੁਤਾਨਹਿਹੋਇਮਨਹੁਮੀਚਲੈ
 ਨਭਉਡੀ॥੪॥ ॥ਸੈਯਾ॥ ॥ਉਤਮਾਰਫੁਰਗਹਿ
 ਰਾਮਟਿਰੇਬਨਤੇਪਾਰਕੇਸੀਗਬੀਰਲਏ॥ਇਤੁਰਾਵਨ
 ਮਾਨਕਰੰਗਕਿਯੋਪਾਰੀਰਾਰਭਈਸਿਯਚੇਰੀਗਏ॥ਸੈ
 ਈਦੁਰਹਿਤੇਨਹਿਡੀਰਪਰੀਜਹਿਜੋਦੁਤਹੀਮਨਨੈਨਦ
 ਏ॥ਤਹਿਆਇਰਹੇਪਫੁਤਾਇਦੇਉਜਹਿਰੇਖਕਟੀਪਗ
 ਸੋਹਰਏ॥੫॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਜਾਨਕੀਨਪਾਈਰੋਇ
 ਉਠੇਰਪੁਰਾਈਕਹਿਬੀਰਹਿਸੁਨਾਈਆਈਬਾਤਪਾਨ
 ਅੰਤਕੀਖਾਇਕੋਤਵਰਸੁਕੁਮਾਰਕਹੈਬਾਰਬਾਰਫੁਲੀ

ਸੋਰਠਾ

ਘੋਰਨੀ ਕੋਮਲ

ੲ ਬੇਲ ਕੋਊ ਗਜ ਲੈ ਗਏ ਬਸੰਤ ਕੀ ਦੇਖ ਬਨ ਹਾਰ ਪਰੇਰੇ
ਜਕ ਪੁਕਾਰ ਫਿਰੇ ਮਨੇ ਮਨਿ ਗਈ ਫਨਿ ਬਾਸਕ ਅਨੰਤ ਕੀ
ਦੇਖ ਮੇਤੀ ਨ ਚਿਧਾ ਮ ਪਾਛੇ ਬੇਲ ਉਠੇ ਰਾਮ ਚੋਈ ਮੋਰ ਦੇ
ਖੀ ਭਾਵੈ ਦੇਹ ਸੀ ਅਕੰਤ ਕੀ ॥੬॥ ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥
ਨੀ ਸੇਸ ਨਾਗ ਮੁਖ ਰੋਹ ਨੀ ਸੁਹਾਗ ਦੇਉ ਲੋਚਨ ਕੁਰੰਗ ਕੇ
ਹ ਭਿੰਗੁ ਦੁਖ ਦੇ ਗਏ ॥ ਕੋ ਕਿਲਾ ਸੇਖੈ ਨ ਚਲੇ ਚਾਲ ਗਜ
ਰਾਜ ਮਿਗ ਰਾਜ ਕਾਟਿ ਅਜ ਕਰ ਕੰਜ ਨ ਮੈ ਰੈ ਗਏ ॥
ਦਲੀ ਸੁਜੰਘ ਮਿਗ ਜੇਤੁ ਕੇ ਅਨੰਗ ਹੋਸ ਪਾਇ ਨ ਕੋ ਪਾਇ
ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਕਰ ਜੇ ਗਏ ॥ ਕਹੈ ਰਘੁ ਰਾਈ ਫਾਇ ਜਾਨ ਕੀ ਰੁ
ਹਾਈ ਸੋਈ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋ ਮਾਰ ਭਾਈ ਤੇਈ ਬਾਟ ਲੈ ਗਏ ॥੭॥
॥ ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਹੋ ਗਏ ਨਿਰਾਸ ਅਸ ਗਈ ਸਿਧੁ ਪਾ
ਰਤ ਜਪੁ ਤੁਰੇ ਅਵਾਸ ਦੁਖ ਸੂਨੇ ਦੇਉ ਬੀਰ ਕੋ ॥ ਰਕਟ ਰ
ਕੇ ਰਨ ਕੁਰੰਗ ਸਿਧ ਮੇਰ ਨ ਕੇ ਬੁਝੈ ਸਿਧ ਸੇਧ ਬੁਝੈ ਰੁਖ
ਪੰਖ ਤੀਰ ਕੋ ॥ ਫੁਏ ਜਲ ਜਾਤੁ ਜਲ ਜਾਤੁ ਨਾਤੁ ਨੀਰ ਗਾਤੁ
ਲਾਗੇ ਬਾਤ ਜੈ ਸੇਤਾ ਤੇ ਰੇਤ ਕਨ ਨੀਰ ਕੋ ॥ ਲੋਚਨ ਚੁਚੁ ਤਨ
ਹੀ ਸੁਧਾਨ ਅਧਰ ਮਾਹੀ ਮਿਗ ਨ ਬਿਹੀਨ ਮੈ ਸੇ ਮਿਗ ਰਘੁ
ਬੀਰ ਕੋ ॥੮॥ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਪਾਸ ਲਾਇ ਲਗਾਇ ਨ
ਚੰਦਨ ਕੋ ਤੁਰੇ ਤੇ ਨ ਫਗਾਇ ਫਨੀ ਮਨ ਕੋ ॥ ਮਾਰ ਬੀਰ ਉ
ਜੀਰ ਹਿੰਦੂ ਰਕੇ ਨ ਬੁਝੈ ਦੁਖ ਪਾਵ ਕੇ ਕਨ ਕੋ ॥ ਨਲ ਨੀ

ਮਮਿਤ

੬੩

ਦੁਲਪਾਤੁਸੇਬਾਤੁਕਹੀਉਤਪਾਤੁਬੜੇਪੁਤੁਜੀਮਨਕੋਸੁ
ਨਆਗਬਡੀਉਪਜੀਨਤੁਝੈਤਿਦਵਾਰੈਟੁਕਸਮੀਰਨ
ਕੋ॥੯॥ ॥ਸ਼੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਸ਼੍ਰੀਰਾਮਪੁਬੀਰਅਧੀਰਤਿਆ
ਬਿਨੁਨੀਰੁਤਰੈਅਜੁਰੀਅਜੁਰੈਵੈ॥ਬੀਰਦਈਬਹੁਭਾਂਤ
ਨਪੀਰਨਪੀਰਪਟੈਪੁਹਮੀਬੁਨੁਜੈਵੈ॥ਕੈਪਹਿਲੈਰੁਕਾ
ਨਬਿਓਗੁਸੁਵੈਕੁਚਬੀਰਨਹਾਰਜਮੋਵੈ॥ਕੌਮਅਧਪਾ
ਰਸਿਆਬਿਨੁਸੀਪਤਿਟਾਰਸਿਆਪਤਿਸੀਬਿਨੁਜੈਵੈ॥
੧੦॥ ॥ਸ਼੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਅਭਿਬੇਕਸੁਰਾਮਕਿਚਨਬਿਬੇਕਬਿ
ਦਾਰਪੁਨਾਥਹਿਤਾਤੁਦਿਆਰੁਜਸੀਪਤਿਦੁਪਤਿਏਕਹਿ
ਬੇਰਅਟਾਸਤਜੇਬਨਬਾਸਲਿਆਜਿਨਕੋਨਿਸਬਾਸਰ
ਕੇਮਿਲਕੇਹਿਤਿਰਾਖੋਚੁਤੇਬਿਨਹਾਰਹਿਆਇਹਿਰੁ
ਤਿਥਿਯੋਗਦਿਓਬਿਧਿਆਪਸੁਟਾਰਸਿਆਪਤਿਪਾਰਸਿ
ਆ॥੧੧॥ ॥ਸ਼੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਬਾਗੁਲਰੁਲਤਹੈਬਨਬੀਸ
ਨਬੁਤੁਲੇਗਨਰਾਮਸੀਦੇਸੋ॥ਚਿਪਕਚੰਦਨਤਾਲਤਮਾਲ
ਬਾਗੁਨਸੀਗਿਰਿਬੁਤੁਜੈਸੋ॥ਕਿਨਰਕੰਜਕਦੰਬਕਰੰਗ
ਨਰਿੰਗਨਕੋਕਿਲਕੰਤੁਕੁਰੰਸੋ॥ਜਾਨਕੀਚਾਬਨਲਾਗਤ
ਰਾਮਕੇਹਾਥਸੇਹਾਥਮਰੇਰਰਕੈਸੋ॥੧੨॥ ॥ਕਥਿੰਤੁ॥
॥ਦੇਖਮਿਗਕਹੈਮਿਗਨੈਨੀਸਿਆਕਹਾਂਓਦਮੁਖੀਏ
ਦੇਖਕਹੈਮਨੋਮਾਭਿਬਾਫੁਰੀ॥ਗਾਏਬਨਗੀਨਕਰਪੁਪ

੬੪

ਫਾਹਪੋਨਪੁਛਧਾਇਧਾਇਪੁਛੈਗਿਰਕੁਪਸਰਬਾਵਰੀਸ
ਦਾਸੀਲਵੇਤਹੈਅਨੰਤਭੁਗਵੰਤਮਨਕੀਨੋਹੈਕੁਰੀਗਦੁਖ
ਕੇਹਰਿਕੀਬਾਵਰੀਕੈਤੇਹਹਿਰਜਕੇਸਮਾਜਰਪੁਰਜਤ
ਬਵੇਸੀਬਾਉਹਤੀਅਬਮੈਸੀਬਹੀਬਾਵਰੀ॥੧੩॥ ॥
ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ਏਹੋਲਫਮਨਤੇਹਿਬੁਝਤਹੋਬਾਰਬਾਰਦੇਖ
ਸੀਅਗਈਕੈਸੀਬਾਤਭਈਜਨਕੀਅਹਟਨਪਾਪੇਪਗ
ਮੇਜਨਚਲਾਯੋਹਮਭਾਰੀਕੂਲਗਏਅਬਕੇਮਿਲਾਵੇਜਨ
ਕੀਕੋਨੈਹਰਿਕੀਨੀਮਾਰਭਾਰੀਕਹਾਂਕੀਨੀਕਾਹਕੀਨੀਬਾ
ਤਮੈਸੀਹੈਅਜਨਕੀਕਿਜਨਕੀਕਾਸੇਦੁਖਕਹੋਗਹੋਕੋਨ
ਕੀਸਰਨਅਜਕੂਲਹੈਮਰਨਬਾਤਜੀਅਤੇਨਜਨਕੀ
੧੪॥ ॥ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ਬੀਰਹੀਬਿਹਾਲਮਨਜਨਕਸੁਤਾ
ਕੇਦੁਖਭਨਕੋਨਨੀਦਪਰੈਜਾਗੇਚਾਹੈਜਮਕੇਭੁਜਨਬਿਜਾ
ਜੀਅਜਪੋਕਰੈਨਾਮਸੀਸਰਾਰਹੈਦੋਹਮੋਦਖੀਬਰੈਪੁ
ਮਦੋਜਾਹਿਨਿਜਕਾਤਸੇਉਰੂਪਪਾਤਜਾਤਜਰਬਾਤਕਹੈਕੋ
ਨਮੈਸੇਹਾਥਪਾਗੇਕਾਮਕੋਦੇਖਤਬੁਟਾਉਆਪਰੇਵਤਰਾ
ਉਤਰਾਂਜਟੈਪਾਸਸ੍ਰਾਉਜਹਾਂਪਰੈਪਾਂਇਹਾਂਮਕੇ॥੧੫॥
ਸੁਯਾ॥ ॥ਜਨਕੀਕੋਹਰਿਕਨਨਟੇਰਗਏਸਰਤੀਹਰਿ
ਖਾਜਲਕੀਕਾਵਿਰਾਮਜਨੈਕਭੁਏਵਿਗਸੀਤਲਸੀਪਤ
ਦੇਖਰਤੇਫਲਕੀਆਲਿਕੇਬੁਗਏਅਬਏਵਿਨਨਬਨਈ

ਕਮਲਾਸ

ਕੁਦਰੇ

ਬੰਦੇਖਸ

ਅਸਤੁਰੇ

ਸੁਰਜ

ਫਰਬੋਂ ਨਲਨੀ ਦਲਕੀ ਮਨੋਜਾਈ ਬਿਓਰੁ ਪਰੇ ਮੁਰਫਾਇ ^{ਕਾਸਾ ਦੇਖਾਈ} ੧੬॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦੀ
ਰਲੀ ਮੁਖ ਮੇਲ ਹਲਾਹਲ ਕੀ ॥ ੧੬॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦੀ
ਪਬਿਹੀਨ ਪਰੇ ਦੁਖ ਸੇਜ ਕੁਹੂ ਕੁਨ ਸੀਤ ਘਟਾ ਘਨ ਕਾਰੋ ॥ ੧੭॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰੋਵਤਿ ਨੈਨ ਨਿਨੀਰ ਗਯੇ ਘਟਿ
ਏਹ ਫੁਟੈ ਨ ਹਿੰਨੀ ਦਜੁ ਟੈ ਨ ਫੁਟੈ ਨਿਸ਼ਈ ^{ਗੁ} ^{ਚੰਦ੍ਰ} ਸਗ ਚੁ ਮੀਧਾਰੇ
ਅਨਾਧਿ ਬਿਯੋਗ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਰੂਪ ਕ ਮੈਸੇ ਮੈਂਡਾਰ ਤ ਕਮ ਤੁਫਰੇ ॥
ਮੁੰਦੇਈ ਲੋਚਨ ਜਾਨ ਕੀ ਕੇ ਮੁਖ ਦੀ ਸਤ ਮੋਹ ਮਯੀ ਕ ਉਜਾਗਾ ^{ਅੰਧਰਾ} ^{ਪੁਰਨੀ}
੧੭॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰੋਵਤਿ ਨੈਨ ਨਿਨੀਰ ਗਯੇ ਘਟਿ
ਮੋਰ ਸਮੀਰ ਉਸਾਸ ਨ ਲੇਤੇ ॥ ਮਾਸਕੁ ਮਾਸਨ ਮਾਸਕ ਤੇ
ਸਬ ਤੇਜ ਗਯੇ ਸਿਯ ਕੇ ਬਿਫੁਰੇ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਨਾਮ ਪੁਕਾਰੇ
ਮਾਰਤੁ ਬੋਲ ਬਕੇ ਸੁਨਿਯੇ ਨ ਕਹੇ ਤੇ ॥ ਸੋਰ ਪੁਕੀਰ ਹੀਰ
ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਬਤੋ ਕੁਮਕੈ ਕੁਯੇ ਬਜ ਹਿਏ ਤੇ ॥ ੧੮॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥
॥ ਰੀਚਨ ਕੇ ਮਿਗ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਲਿਖੇ ਨ ਕਹੂੰ ਨ ਬਿ
ਰੀਚ ਸਾਟਾ ਕੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇਹੇ ਤੁਰਲੇ ਤੇਜੁ ਨਾਰ ਸੁਮੈ ਮਤਿ ਹੀ
ਨ ਕਫੁਨ ਬਿਚਾ ਕੋ ॥ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕੇ ਕਈ ਮਾਇ ਕਰੀ ਸਤੁ ਨੀ
ਤਿਸੁਰ ਘਰ ਤੇ ਬਨ ਟਾਕੋ ॥ ਰਾਜ ਕੀ ਲਾਇ ਕਹੈ ਨ ਮਹਾਂ ਜਗ
ਯੋਕ ਹਿ ਕੇ ਰਾਪੁ ਨਾ ਬਪੁਕਾ ਕੋ ॥ ੧੯॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਮੇਰੇ ਨ ਤਾ ਪਨ ਬਸਿ ਕਰਨ ਉਦਮਾ ਵਨ ਉਚਾਟਾ ਪਾਂਚ ਬ
ਨ ਮਨ ਮਥਨ ਕੇ ਬਿਰਹਨ ਤਨ ਗਏ ਕਾਟਾ ॥ ੨੦॥ ॥ ਸ੍ਰੇ
ਯਾ ॥ ॥ ਕਾਮਚਲਾਇ ਦੇਸਰ ਪਾਂਚ ਸੁਪੀਖਨ ਲੋਤਨ

੧੫

੧੫

੬੬ ਮਾਹਿੰਗਾਨੇਰੇ ਤੇ ਸਿਧਕੇ ਬਿਰਹਾਗਨ ਮੈ ਜਰੇ ਮੇ ਮਨ ਸੋ ਸ
 ਕੁਆਰੁ ਪਤੋਰੇ ਹੈ ਬਿਪਰੀਤਿ ਤਈ ਬਿਨ ਬਾਨ ਨਿਰੇ ਬਿਰ
 ਹਾਂ ਅਬ ਜਾਹਿ ਨ ਪੈਰੇ ਅੰਬ ਸੁਖੀ ਜਗ ਹੋਇ ਬਡੇ ਜਸਮੁ
 ਦਮਨੇ ਜਦੁ ਖੀਇ ਕਮੇਰੇ ॥੨੧॥ ਆਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ਆ
 ਨਨੀ ਬਿਰਹਿ ਮਾਗ ਚਹੂ ਚਿਰ ਉਠੀ ਜਾਗ ਕਹਾਂ ਜਾਉਂਤੁ
 ਗਜੀ ਅਬ ਡੀ ਦੁਰਿਤਾਈ ਹੋ ਗਤਾਂ ਪਰ ਸੁਰਤਿ ਮੋਰ ਫੁਕ
 ਨਿਰਦਰੈ ਕੋ ਨ ਪਾਉਂਨ ਸੇ ਦੇਸ ਜਲ ਯਹੈ ਕਠਨਾਈ ਹੋ ॥
 ਦੇਹ ਜਗੀ ਜਤੁ ਅਬ ਜੀਵਤੋਂ ਕੋਈ ਪਾਗੀ ਦੇਤੇ ਪਰ ਬਾਨ ਸੋ
 ਕਮਨ ਤੈਰ ਚਾਈ ਹੈ ਕਹ ਮੋਰ ਪੁਰਾਈ ਦੁਖ ਦਾਈ ਰਤਿਗ
 ਈ ਕੂਰ ਮਾਹੇ ਪਰ ਮਾਹ ਬੇਨ ਸੁਰ ਕੀ ਬਹਾਈ ਹੈ ॥੨੨॥
 ਮੈਯਾ ॥ ਆਜ ਦਿਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥਮੇ ਨਿਕਸਮੇ ਸੁਰਤਾਂ ਦਿ
 ਨ ਤੇ ਕੁ ਪਾਗੀ ਨਹਿ ਕਹਿ ਕੋਈ ਗਹੁ ਗਿਲੇ ਉਗਲ ਮੇ ਠਿਰ
 ਥਾਵ ਕਲਿ ਕਸੀ ਤਾਹ ਜਰਾਵਤ ਮੇਹੀ ॥ ਆਜ ਕੁਵੈ ਤ ਚ ਚਾਯ
 ਕੋਰੇ ਸਤ ਖੰਡੁ ਸਸੀ ਛਿਨ ਮੈ ਅਬ ਤੇਹੀ ਹੋਨ ਕਠੁ ਬਸ
 ਰਾਮ ਕਹੋ ਜੋ ਤੈ ਜਾਨ ਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਛਾਹਨ ਹੋਈ ॥੨੩॥
 ਮੈਯਾ ॥ ਚਿਦਨ ਸੋ ਲਧਾਇ ਰਹੀ ਅਹਿ ਮਾਲਕੀ
 ਜੁਲ ਨਿਸਕ ਦਯੋ ਹੈ ਪੈਨ ਪ੍ਰਚਿਤ ਫਨੀ ਉਹ ਤੇ ਜਬ ਰੈ ਨਿ
 ਕਸਮੇ ਤਬ ਗੋਲ ਗਯੋ ਹੈ ਚਾਟ ਸੁਧਾ ਕੁਮਤਾ ਤਿਨ ਦੇ ਬਿ
 ਧ ਬਾਹੁ ਜੰਗ ਮਦੇ ਸਰਹੋ ਹੈ ਧੀਰ ਪੁਟੀਰ ਸਮੀਰ ਉ

ਸੁਨਾਏ

ਜਲ

ਸੀਰਹਿ ਨੀਰਹਿ ਸੀਤਲਕੋਨਕਹਯੋਹੈ॥੨੪॥ ॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥
॥ਦਾਹਕਰੈਨਭੁਮੇਪ੍ਰਜਰੈਨਟਰੈਜਸਸੋਚਕਈਮੁਖ
ਦੇਖੋ॥^{ਅਕਾਸ}ਅੰਤਰਕੋਰਅੰਗਾਰਚੁਗੈਜਿਯਸੀਤਲਜਾਨਸੁਕੋ
ਨਕੇਲੇਖੋ॥^{ਕਮਲ}ਮਾਨਹੁਤੋਰਪਿਓਬਿਖੁਕੰਜਨਬੂਡਤਹੈਜਲ
ਯਾਹਿਪਹੋਖੈ॥^{ਓਦਾਅਕੁ}ਨਾਉਂਸੁਧਾਕਰਲੋਗਕਹੈਕਵਿਰਾਮਕਹੈਤੁ
^{ਥਾਤਕਿਰਨਅੰਮਤਦੀਆਂ}ਅਕੋਨਕੇਖੋਖੋ॥੨੫॥ ॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਸਿਧੁਮਥਮੇਜਤੁ
ਤੁਨਿਕਸਮੇਬਡਵਾਨਲਦਾਹਕੇਦਾਨਪਠਾਯੋ॥ਕੈਸਿਵਕੈ
^{ਮਧੁਦੀਅਗਕੁਦਾਨਮ}ਠਹਲਾਹਲਹੈਤਿਨਅੰਚਸੁਧਾਸਮਆਪਬਨਾਯੋ॥ਸ੍ਰੀਰ
^{ਸੰਖੀਆਂ}ਪੁਖੀਰਕਹਯੋਸੁਨਬੀਰਤੁਬੂਡਸਸੀਕਿਧੋਰਾਹੁਤਰਾਯੋ॥
ਨਾਉਂਸੁਧਾਧਰਹੈਬਿਖਕੇਪਰੁਆਇਬਿਰੰਚਕਲਿਕਲ
ਗਯੋ॥੨੬॥ ॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਏਬਿਲਲਾਤਿਫਿਰੈਇਹ
^{ਬੁਦਨ}ਭਾਂਤਿਸੁਹਾਤਨਹੀਕਭੁਖਾਨਪਾਨੀ॥ਰਾਵਨਕੇਸੀਗਜਾਤ
ਉਤੇਅਤਿਜਾਨਕੀਰਾਮਕਹੈਬਿਲਖਾਨੀ॥ਸੋਵਹਿਨਾਮ
ਸੁਨਮੇਖਗਗੁਜਜਟਾਉਉਠੇਜਿਯਮੈਇਹਅਨੀ॥ਅਥ
ਫਿਰੋਕਿਕਰੋਪਰੁਕਾਰਜਕੈਜਸਲੈਦਿਓਦੇਹਪੁਰਾਨੀ॥੨੭॥
॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਦੂਰਹਿਤੇਦਸਕੰਧਕਹੈਯਹਿਕੋਨਬਲੀ
ਹਠਠਾਨਤਹੈ॥ਹਰਿਬਾਹਨਹੈਸਿਵਕੇਸੁਤਹੈਸੁਨਹੈਇਸੁ
^{ਗਣਕ}ਮਹਿਪਠਾਨਤਹੈ॥^{ਗਣਮ}ਗਿਰਜਾਜਨਹੈਕਨਕਾਚਲਹੈਬਿਪਿ
^{ਨਿਯਤ}ਲੋਬਲਕੈਜਗਜਾਨਤਹੈ॥^{ਸੁਮੇਧਰਥਨੁ}ਅਥਮੇਹਿਕਫੁਸਮਝਮੇਨਪ

੨੭

੨੪

੨੫

੨੬

੨੮ ਭੈਰਾਣੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਲਪ ਲਾਨੁ ਹੈ ॥ ੨੮ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥
 ਤੁਹੀਲੋ ਮਾਇ ਸੁਨਾਇ ਕਹਿਓ ਪਿਰਾ ਕੇਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਪਰੀ ^{ਪਰੀ}
 ਮਾ ਕੋ ਗਤਾਂ ਪਰ ਮੇਰਿ ਜਗਾਵਤ ਹੈ ਮਹਿ ਮਾਂਖ ਦਿਖਾਇ ਜ ^{ਸਰਮ}
 ਤਾਇ ਦਿਆ ਕੋ ਹੋ ਗਰੁੜਾ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕੇ ਸੇਵਕ ਰੇ ਫਲ ਕੇ
 ਕੇ ਉਲੇਤੁ ਤਿਆ ਕੋ ਕੈਤੁ ਜ ਦੇਹ ਕਿਰਾਖ ਸਨੇਹ ਕਿਤੇ ਰਨ ਮਾਂ ^{ਇਸਤੀ}
 ਰੁਕਿ ਫਾਤੁ ਸਿਯਾ ਕੋ ॥ ੨੯ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥ ॥ ਜੋ ਲਗਾਰ
 ਵਨ ਬਾਤੁ ਕਰੈ ਫਿਰਤੋ ਲਗ ਕੇ ਧਰਿਏ ਨ ਸਮਾਨੋ ਤੋਰਹੁ
 ਜਾ ਰਬ ਕੀ ਪਾਸ ਮੈ ਮੁਖ ਚੋਰ ਚੋਰ ਬੁਝਾ ਲਪਟਾਨੇ ਜਾ ^{ਰਸਤੇ ਮੈ}
 ਨਤੁ ਹੋ ਦਸ ਸੀ ਸਕਹੀ ਯਾਹਿ ਚਾਹਤ ਮੀਰ ਜਟਾਉ ਪੁਰਾਨੋ ^{ਚੁਨ}
 ਹੈ ਨਤੁ ਲੀ ਮਾਤਿ ਜਾਹਿ ਰਹੀ ਪਤਿ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਾ ਕਹੁ ਖਾਤ ^{ਚਬਨ ਸਿਧਾ}
 ਲਜਾਨੋ ॥ ੩੦ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥ ॥ ਚੋਬ ਚਪੇਟਨ ਰਾਵਨ ਕੇ
 ਅੰਗ ਪਾਇ ਨ ਕੇ ਨਖ ਪਾਇ ਨ ਭੁਭੁ ^{ਭੁਭੁ} ਮੀਰ ਕਹੀ ਮੁਖ ਕੀ
 ਬਹੁਤੇ ਸੁਨ ਮਾਜ ਲਦੇ ਸੁਖ ਸੀ ਪਤਿ ਫੁੰਗੇ ਹਾਰ ਪਰੇ ਰਹਿ
 ਰਾਹੁ ਦਿਓ ਸੁਤੋ ਮਾਪ ਗਿਰਯੋ ਰਿਪ ਕੇ ਲਗ ਖਾਂਡੇ ^{ਖਾਂਡੇ} ਪਾਇ
 ਗੋਰ ਪੁਰਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਜਟਾਉ ਕੀ ਮਾਉ ਪਟੀ ਰਨ ਮਾਏ ॥
 ੩੧ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥ ॥ ਜੀ ਮਹਰੇ ਦਸ ਕੰਧ ਚਲੀ ਮਗਰੀ ^{ਰਾਵਨ}
 ਪਮਿਲੀ ਸੁਸਨ ਮੁਖ ਜੂਟੇ ਲੋਕ ਪਤੀ ਗਹਿ ਬਨ ਬਿਖ
 ਧਰ ਮੈ ਚਕੁ ਵਿਡੁ ਅਰੀ ਪਰਟੂ ਮੇਜੁ ਧ ਮਹਾਂ ਜਗ ਜਾਂ ਮਕ ^{ਰੁਪਹਿਤ}
 ਰੋ ਤਬ ਹਾਰ ਪਰ ਮੇ ਕਹਿ ਰਾਮ ਸੁਹੁਟੇ ਲੋਕ ਫਕ ਪਾਉਲ ^{ਬਕਸਿਆ ਲਖ}

ਧੰਨ
 ਹਰਿ
 ਨਾਮ
 ਸਤਿਗੁਰ
 ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਗੇ। ਪਰਤੁ ਛੱਕ ਪੁਛ ਗਏ ਪਰ ਪੁਛ ਨ ਛਟੇ ॥ ੨੨ ॥
ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਰਾਖ ਲਈ ਨ ਦਸਾਨ ਨਿਤੋ ਸਿਯ ਮੈ ਸਿਯ ਤੇ
ਸਬ ਪੈਰ ਖਕੀ ਨੋ ਐਰਨ ਸੀਗ ਗਯੋ ਪਰ ਲੋ ਫਿਰ ਸੋਧ
ਕਯੋ ਨ ਬਰੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ਐਰ ਰਹੀ ਸਬ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿ
ਹਾਰਨ ਨੈ ਨ ਨਿਕੋ ਬੁਖ ਦੀਨੋ ਭਾਗ ਬਿਹੀ ਨ ਜਟਾਉ ਕੀ
ਦਹ ਛੁਟੇ ਨ ਛੁਟੇ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਤੀਨੋ ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਸੁਯਾ ॥
ਸੀਰਾਪੁ ਬੀਰ ਅਧੀਰ ਕੀ ਪੀਰ ਬਿਚਾਰੁ ਹੀ ਬਨ ਸੋਧੁ ਤ
ਅਏ ॥ ਨੀਰ ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਕੀ ਕੇ ਦੁਖ ਮੈਰ ਬਿਹੰਗ ਨਿਰਾ
ਰ ਬਹਾਏ ॥ ਬੁਝ ਰਹੇ ਨ ਕਹੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੁ ਨੈ ਨ ਕੀ ਸੈਨ ਨ ਹੀ
ਸਮਝਾਏ ॥ ਮੁੰਤ ਚੁਨੈ ਨ ਭਰਿ ਰਚਿ ਤੇ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੇ ਘਾਉ ਜ
ਟਉ ਦਿਖਾਏ ॥ ੨੪ ॥ ॥ ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥ ਤਬ ਰਾਪੁ ਪਾਇ
ਖਗ ਪਤੀ ਸੋ ਬੋਲੇ ਮਨ ਧਰ ਸੋ ਕਾ ਸੁਖ ਧਰ ਮਜ ਸਲੈ ਚ
ਲੇ ਰਨ ਜੂਏ ਪਰ ਲੋਕਾ ॥ ੨੫ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਅਬ
ਦੀਜੈ ਇਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗਤ ਤੁਮ ਪੈ ਜੋਰ ਕਰਾ ਸੁਰ ਪਤਿ ਪੁ
ਰਹੈ ਤਾਤ ਤਿਨ ਹਿ ਹਰਨ ਸਿਯ ਜਿਨ ਕਹੇ ॥ ੨੬ ॥ ॥
ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਗੀਧ ਚਲੇ ਜਸ ਲੋਕ ਸਫਰ ਅਬੈ ਪਰ ਲੋਕ
ਧਮੋਈ ਰਹੈ ਗੋਰੀ ਰਹੀ ਚਿਰੁ ਪਕੈ ਤ ਬਲੋ ਪਿਤ ਬਾਤ ਸੁ
ਨੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਦਹੈ ਗੋ ਸੋ ਲਗ ਸੁਝ ਕੁਟੇ ਬਸ ਮੇਤੁ ਓ ਸਾਜ
ਨ ਸੋ ਸਿਟ ਲੋਕ ਗਹੈ ਗੋ ਸੀਯ ਕੋਲ ॥ ਫਨ ਜੀ ਬਿਨ ਰਾ

੧੦੦

ਵਨਤਾਤਸੰਬਾਤਲਜਾਤਕਰੈਰੋ॥੩੭॥ ॥ਸੈਯਾ॥
॥ਦਾਹੁਜਾਟਾਉਕੋਵੈਦੋਉਬੀਰਧਜੈਬਨਮੈਮਨਸੋਕ
^{ਸਿਸਤਾ}
ਰੁਰੇ॥ਸਿਯਕੇਬਿਛੁਰੇਮਨਕੇਸੁਖਜੇਸਬਸੁਕਗਾਏਦੁ
ਖਰੇਤਹਰੇ॥ਜਹਿਗੰਛਲੀਗੁਰਬਡੇਕਪਿਧੈਤਹਿਕੰਦਰ
ਅਵਰਜਾਇਪਰੇ॥ਤਹਿਛੁਲਕੇਬਾਗਮੈਤਾਗਭਰੇਅ
ਨੁਰਾਗਰਤੇਹਨੁਮਾਨਖਰੇ॥੩੮॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥
^{ਖੇਮੀ}
ਦੇਹਧਰੇਮਾਨੋਗਤਿਕੰਤਸੰਗਲੈਬਸੰਤਰੋਲਤਅਕੇਲੇ
^{ਕਾਮ}
ਬਲਜਯੈਮੈਸੀਚਾਲਕੇ॥ਕਿਧੈਏਈਪੁਰਨਅਨੰਤਕ
ਵਿਰਾਮਕਹਿਕਿਧੈਰਾਜਹੋਸਛੁਟੇਮਾਨਜਰਤਾਲਕੇ॥ਤਾ
ਪਸੀਕੋਭੇਖਕੀਏਰਾਮਰੂਪਇਤਕਿਮੁਕਤਿਛਲਦੋਉਤੁਟੇ
ਪੁਨਤਰੁਤਾਲਕੇ॥ਦੁਰਹੀਤੇਦੇਖਕਹਯੋਅਜਨੀਕੇਪੁਤਕਿ
^{ਹਨੁਮਾਨਗੀਮਤਾਕਾਮਾ}
ਸਪੁਤਕਾਹੁਰਾਜਾਕੇਕਿਕਾਲਬਲੀਬਾਲਕੇ॥੩੯॥
^{ਬਾਲੀਕੋ}
॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਲਛਮਨਸੰਗਬੁਝੈਕਮਲਕਦੰਬਕਰੁ
ਦੇਖੀਸੀਅਕਾਨਨਤਰੁਕੋਲੀਕੁਨਕਕੀ॥ਚੰਦਮੁਖੀਪਿ
ਕਥੈਨੀਸੁੰਦਰਕੁਰੰਗਨੈਨੀਕਦਲੀਸੀਜਪਕਟਕੇਹ
^{ਕੋਕਲਾ} ^{ਹਤਨ} ^{ਕੋਲ}
ਰਿਤਨਕਕੀ॥ਸੀਛਲਉਰੇਜਹੈਮਨੇਜਤੀਅਵਰੋਛਥਿ
^{ਸੁਖਮ} ^{ਨਰੇਲ} ^{ਕੁਲ} ^{ਕਾਮ} ^{ਇਸੀ}
ਦੇਹਅਹਿਕੇਸੋਭੁਹਉਪਮਾਧਨਕਕੀ॥ਕੇਤੁਕੀਚੰਬੇਲੀ
^{ਸਤਪਸੁਖਮ}
ਰਾਇਬੇਲਹੈਇਕੇਲੀਕੋਉਸੰਗਨਸਹੇਲੀਦੇਖੀਜਾਨਕੀ
ਜਨਕਕੀ॥੪੦॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਬਨਕੇਕੁਰੰਗਤੈਮ

ਪਾਨਾਈਏ

ਹਾਂ ਕਰਿਗਾ ਕੀਨੋ ਅਬ ਕਹਾਂ ਸੁਖ ਦੇ ਨੀ ਸੀ ਅਕਹੂੰ ਸੋਧ ਆਇਏ ॥
 ਇਏ ਆਕਾਰੇ ਪਿਕ ਬੈਨ ਕਹੂੰ ਪਿਕ ਬੈਨੀ ਪੁੰਨੀ ਸੁਧ ਕੰਜ ਮੁਖੀ
 ਖੰਡੂ ਗੀਟ ਨੈਨ ਕੋ ਬਤਾਇਏ ॥ ਮੈ ਹੋ ਰਾਜ ਹੀ ਸਹੀ ਸਗਵਨੀ
 ਗਵਨ ਕੀਨੋ ਪੰਨ ਅੰਗ ਬਾਸ ਨੈਕ ਇਤਹੂੰ ਪਠਾਇਏ ਚੰਪ
 ਕਿ ਬਗਨਿ ਕਹੂੰ ਦੇਖੀ ਸੁਨੀ ਚੰਪ ਕਕਦੇ ਬ ਬਨ ਆਜ ਅ
 ਬਜਾਨ ਕੀ ਬਤਾਇਏ ॥ ੪੧ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਇਖਤਬ
 ਨ ਇਹਿ ਬਿਖਿਦੁਖੀ ਮਾਤਿ ਗਤਿ ਤਜ ਮਨ ਗਯਾਨਾ ॥ ਬਿਕਲ
 ਬਚਨ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕੇ ਬੋਲੇ ਸ੍ਰੀ ਹਨੁ ਮਾਨਾ ॥ ੪੨ ॥ ॥ ਸੋਰ
 ਠਾ ॥ ॥ ਕਿਤੁ ਕਾਵਿ ਵਸ ਇਹੁ ਤੇ ਸਕੋਨ ਬੀਸ ਪ੍ਰਗਟੇ ਦੋਹੇ
 ॥ ਕੈਤੁ ਮਬਰਨ ਸੁਰੇਸ ਨਰ ਬਿਯੋਗੀ ਬਨ ਫਿਰੇ ॥ ੪੩ ॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਸੂਰਜ ਤੇ ਰਘੁ ਬੀਸ ਕਹੈ ਜਗਤਾਂ ਕਲਮੇ ਪੁਰ
 ਮੈ ਪੁਰਹਾਂ ਹੀ ਰਾਮ ਹੈ ਨਾਮ ਪਿਤਾ ਪਠਾਏ ਬਨ ਰਾਜ ਧਰਮ
 ਲਖੁ ਬੀਰ ਕੀ ਬਾਹੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮੈ ਤਿਯ ਸੀ ਗਹੁਤੀ ਸੁਹੰਗੀ
 ਕਿਨਹੂੰ ਹਮ ਯੋ ਬਿਲਖਾਹੀ ॥ ਬਾਤੁ ਹੁਤੀ ਸੁਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਮਰਿ
 ਮੇਹਿ ਕਛੂ ਕਰਹੀ ਸੁਧ ਨਾਹੀ ॥ ੪੪ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥
 ॥ ਪਾਛੇ ਲਛਮਨ ਕਹੀ ਬਤ ਸਮਝਾਇ ਸਬ ਦੇਈ ਰਾਮ
 ਸਿਟ ਸਨਕਾਇ ਮਿਲ ਗਏ ਤੇ ॥ ਏਈ ਰਘੁ ਨਾ ਬਤੀਨੋ ਲੋ
 ਕਨ ਕੇ ਨਾ ਬਕ ਪਿਛੀ ਰਨਿ ਧਿਜਾਰੇ ਬਿਧਿ ਤਾਂ ਤੇ ਫਿਤ ਮ
 ਦੇ ਤੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੂਰ ਦੇਹਿ ਪੂਰਨ ਹੈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਮਾਰੇ ਅਧ

੧੦੨

ਕਾਰ ਅਰ ਕੀ ਦਰ ਪਾਠਾਏ ਹੈਂ। ਤਾਰ ਕਾਨਿ ਪਾਤੀ ਖਰ ਦੁਖ ਨ
ਕੇ ਪ੍ਰਾਤੀ ^{ਸਤੁ} ਅਥਰਾ ਵਨ ਕੀ ਫਤੀ ਕੇ ਰਰਨ ਚ ਪੁਲਾਏ ਹੈਂ॥੪੫॥

॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਹਮ ਤੇ ਅਪਨੀ ਸਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੇ
ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮ ਸੇ ਨ ਕਹੇ। ਕਾਪਿ ਕਮੇਂ ਸਕੁ ਚਾਤੁ ਰੁਠਾਤੁ ਸੇ ਰੇ
ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੇ। ਮੇਰੇ ਨਾਉਂ ਹਨੂੰ ਕਾਪਿ ਰਜ
ਸੁਗੀ ਵਹਿ ਅਨੰ ਮਿਲਾਉਂ ਜੁ ਬਾਂਹ ਗਹੇ। ਨਿਜ ਬੀਰ ਫਿਨ
ਇਲਈ ਤਿਯ ਰਾਜ ਗਾਵੀ ਬਨਿ ਦਾਜ ਹੋ ਲਾਜ ਬੋਹੇ॥੪੬॥

॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦੇਖਤ ਸੀ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਰੂਪ ਬਨੀ ਕਟੂਪੀ
ਤੁਹਨੂੰ ਜਿਯ ਮੇਸੀ। ਪਕਸ ਭੋਰਨ ਜਮੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰ ਨ ਚੰਦ
ਚਕੋਰਨ ਹੂੰ ਨਾਹਿਂ ਵੇਸੀ। ਕਾਮ ਬਸੰਤ ਹਿ ਭੂਮਿ ਅਨੰਤ ਹਿ
ਕੰਤ ਹਿ ਨਾਰਿ ਪਤਿ ਬਤ ਤੇ ਸੀ। ਪਾਂਇ ਗਾਰੇ ਰਪੁ ਰਾਇ ਕੇ
ਧਾਇ ਉਠਾਇ ਕੇ ਅਕਿ ਭਰੇ ਬਿਧਿ ਜੇ ਸੀ॥੪੭॥ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥

॥ ॥ ਆਪ ਮਿਲੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਹਨੂੰ ਪੁਨ ਰਾਮ ਹਿ ਅਨ
ਸੁਗੀ ਵ ਮਿਲਾਏ। ਨਾਰਿ ਵਿਯੋਗ ਬਠੇ ਦੁਹੂੰ ਚਰ ਕਹੇ
ਸੁਨ ਕੈ ਬਹੁ ਤੇ ਪਛੁਤਾਏ। ਬਾਲੀ ਕੀ ਮੁੰਚ ਕਹੀ ਰਪੁ ਬੀਰ
ਹਿ ਛੇਦਨ ਕੈ ਭਰੇ ਸੁੰਤ ਬਤਾਏ। ਭੂਲ ਗਯੇ ਅਪਨੇ ਦੁਖ
ਤਾਂ ਛਿਨ ਬਨ ਰਕੇ ਦੁਖ ਨੈਨ ਬਹਾਏ॥੪੮॥ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥

॥ ਸੀ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕਹੇ ਸਭ ਸੋਹਮ ਸੀ ਅਕੈ ਸੋਧ ਕਹੂੰ ਨ
ਹਿ ਪਾਯੋ। ਦੂਭ ਫਿਰੇ ਗਿਰ ਕਾਨਨ ਬੇਹਰ ਤਾਂ ਦੁਖ ਭੋਜਨ ਹੂੰ

ਇਸਰਾਯੋਗੀਧਜਟਾਉਕਹੀਥਿਨੁਬੈਨਨਸੈਨਨਸੇ
 ਨਤੁਓਰਬਤਾਯੋਯੋਜੁਨਕੈਹਨੁਮਾਨਉਘੋਕਰਜੋਰ
 ਦੇਉਸਿਰਨਾਇਸੁਨਾਯੋ॥੪੯॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਏਕਨ
 ਈਨਿਧਿਬਾਰਕੇਟਾਰਬਡੀਸੁਕੁਮਾਰਉਸਾਸਦੁਖਾਰੀ॥
 ਸੀਗਨਿਸਾਰਕੇਅੰਗਯੋਮੁਖਰਾਹਮਨੋਸਸਿਕੀਉਜਿ
 ਯਾਰੀ॥^{ਗਾਹਿਣੇ}ਭੁਖਨੁਡਾਰਤੁਰਾਮਪੁਕਾਰਤੁਆਰਤੁਮਾਗਥਿਦ
 ਰਤੁਤਾਰੀ॥^{ਦੁਖੀ}ਏਬਤਿਆਂਸੁਨਿਕੇਕਾਪਕੀਰਪੁਨਾਬਕਹੀ
 ਏਹਿਨਾਰਿਹਮਾਰੀ॥੫੦॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਕੀਕੁਨਕੁਰ
 ਲਟੀਕਸੁਬੇਸਰਕੇਰਸਿਰੀਮਨਕੰਕਨਤੀਨੇਸਮੇਦੁਲ
 ਰੀਸਿਰਫੁਲੁਬਰਕਾਇਕਿਕਰਨੁਪਰਬਾਂਬੁਨਦੀਨੇਪ
 ਇਲੁਰਾਰਉਤਾਇਲਸੇਕਫਨੇਹਨੁਮਾਨਸਕਮੇਤਬਬੀ
 ਨੇ॥^{ਪੰਧਰੀ}ਭੁਤੁਲਡਾਰਚਲੀਸਿਯਜੇਮਹਿਭੁਖਨਕੇਤੇਈਭੁਖਨ
 ਦੀਨੇ॥੫੧॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਏਖਬਿਖਾਦਕੀਓਰਪੁਖੀ
 ਰਲਗਾਇਲਿਏਫਰਿਆਂਪਛਤਾਰੀ॥^{ਜਲ}ਬਾਰਿਤੁਏਦਿਗਯੋ
 ਫਥਿਹੈਜਨਮੀਨਸਰੋਵਰਮੈਸੁਲਕਾਹੀ॥ਜਾਨਕੀਅੰਗ
 ਨਤੇਬਿਛੁਰੇਮਨੇਮੁਕੁਤੁਏਕਹਿਯੋਬਿਲਖਾਹੀ॥ਬੀਰਬਿ
 ਚਾਰਕਹੇਤੁਮਹਿਸਿਯਕੇਏਈਭੁਖਨਹੋਰਿਕਿਨਾਹੀ॥੫੨
 ॥ ॥ਕਥਿਤੁ॥ ॥ਜਾਨਕੀਕੋਮੁਖਨਬਿਲੋਕਮੇਤਾਤੇ
 ਕੀਰੁਲਨਜਾਨਤਹੋਬੀਰਪਾਇਛੁਵੇਰਪੁਰਾਇਕੋਰਾਥਜੇ

ਭਾਤ

ਕਾਨਨ

ਮਾਲਾ

ਪਥਿਏ

੧੦੪

ਨਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ਫੂਟੀ ਚਹਮਾਰੇ ਤਾਂ ਕੇ ਕੀ ਕਨ ਨ ਦੇਖੇ ਬੋਲ ਕ
 ਹੋ ਸਤੁ ਭਾਇਕੋ ਪਾਇਨ ਕੇ ਪਰ ਬੇ ਕੇ ਜਾ ਤੇ ਦਾਸ ਲਫਮ
 ਨ ਯਾ ਤੇ ਪਹਿਚਾਨ ਤੇ ਭੂਖਨ ਜੇ ਪਾਇਕੋ ਬਿਛੁਆ ਹੈ ਏ
 ਈ ਮੇਰ ਝਾਂਝੁ ਹੈ ਏ ਈ ਜੁਗ ਨੁਪਰ ਹੈ ਤੇ ਈ ਰਾਮ ਜਾਨ ਤੇ ਜੋ
 ਕਾਇਕੋ ॥ ੫੩ ॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਨਾਰਿ ਬਿਰਹਿ ਦੇ ਉਦੁ
 ਖੀ ਉਤ ਕਪਿ ਇਤ ਰਘੁ ਬੀਰਾ ਬਿਨ ਉਪਾਇ ਦੁਖ ਕੇ ਜੰਟੇ
 ਮਾਰਿ ਮਾਰਨ ਰਨ ਧੀਰਾ ॥ ੫੪ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਭੁਤਲ
 ਬਾਲ ਪਛਾਰ ਸਪਤ ਤਾਲ ਭੇਦਨ ਕਯੋ ਕਪਿ ਪੁਤ੍ਰਿ ਮਿਲ
 ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸਾਚੀ ਕਹੈ ॥ ੫੫ ॥ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥
 ॥ ਦੀਨੇ ਦੁਖ ਭਾਰੇ ਇਹ ਬਾਲ ਮਾਰ ਭਾਰੇ ਸਭਿ ਅਤਿ ਹੀ ਸੀ
 ਪਾਰੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਰਿਖਿ ਸੁਪ ਕੇ ਰਾਜ ਫੀਨ ਲੀਨੋ ਬਿਨਨ
 ਰਿਕਪਿ ਰਾਜ ਕੀਨੋ ਚਾਂ ਮਕੇ ਚਲਾਏ ਦਾਮ ਬਿਨ ਤੇਲ ਨਾਮ
 ਕੇ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਜੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ਜਸ ਲੀਜੈ ਬਲ
 ਜਯੈ ਅਥ ਚਰਨ ਪਰਤਾਪ ਕੇ ਆਵਤੁ ਭਰੇ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਾਂ
 ਪਯੈ ਤੋ ਸੋ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕਹੈ ਜਾਨ ਤੇ ਭੀ ਤੇ ਦਿਨ ਪਾਪ ਕੇ ॥ ੫੬ ॥
 ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ॥ ਪਾਛੇ ਸੀ ਅਸੋ ਧਕੋ ਪੱਠੇ ਹਨੁ ਵੇਤ
 ਨਲ ਨੀਲ ਜਾਮ ਵੇਤ ਬੋਲ ਕੀਨੋ ਨਫ ਦਮ ਕੇ ਯਹਿ ਜੋ ਸੁ
 ਗੀ ਵਢਿ ਗਪਾਇਨ ਕੇ ਠਾਰੇ ਰਾਮ ਰਾਜ ਹੁਤੇ ਬਾਨਰ ਅਠ
 ਰਹਿ ਪਦਮ ਕੇ ਏਕ ਬਿਨ ਬਾਲੀ ਯਾਂ ਕੇ ਜੀ ਤੇ ਨ ਕਪਾਲੀ ਯ

ਹਿਅੰਸ ਅੰਸਮਾਲੀਕੋਦਲੁਯਾਇਦੁਜਮਕੋਸੋਈਮਾਰ
 ਲੀਜੈਯਾਂਕੋਰਾਜਯਾਹਿਦੀਜੈਅਜਰਾਵਰੇਭਰੇਜੇਤਾਂਸੋਕ
 ਰੇਏਕਪਾਮਕੋ॥੫੭॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਹੈਗਏਕ੍ਰਿਪਾ
 ਲਸੁਨੇਬਚਨਰਸਾਲਚਲੇਸਾਤਤਾਲਭੇਦਨਸੁਗੀਫਹਿ
 ਲਵਇਕੈਕਪਿਤੁਬਿਚਾਰੀਕਪਿਮਾਰਲਾਉਨਾਰੀਕਿ
 ਧੋਜੂਸੁਮਰੋਰਾਮਅਗੇਪਨੇਘਾਇਖਾਇਕੈਕਯੋਰਘੁ
 ਬੀਰਤੁਮਦੇਉਕਪਿਏਕਰੂਪਕੈਸੇਪਹਿਚਾਨੋਤਾਂਕੋਕੈਸੇ
 ਮਾਰੇਘਾਇਕੈਟੀਕੋਕੀਨੋਤਾਲਗਰੇਲਾਲਫੁਲਮਾਲਕ
 ਕੋਜੀਤਅਰਧੋਦਪਾਛੇਪਲਕਾਂਬਿਛਾਇਕੋ॥੫੮॥
 ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਕਹੀਲਫਮਣਬਾਤਸਾਤਨਕੀਸੁਨਬੀਰ
 ਧੋਖੋਕਛੁਨਾਹੀਰਘੁਬੀਰਜੂਕੇਬਲਮੈਏਕਹੀਜੋਬਾਨਏ
 ਕੈਬਾਰਸਾਤੋਤੁਬੇਧੈਨੈਕਚੂਕਗਏਤੋਈਮਾਰੈਤਾਂਹਿਪਲ
 ਮੈਰਾਮਮੁਸਕਾਨੈਸਮਾਚਾਰਮੈਨਜਾਨੈਅਬਬਚਨਬਿਰ
 ਨੇਜਗਜੀਬੋਈਸਹਲਮੈਤੀਰਕਾਦਤਬਹੀਧਨੁਖਮੁਖ
 ਦੀਨੋਤਹਾਂਜਾਇਨਿਜੋਕਾਨੇਚਾਲਪਰੀਬਾਲਦਲਮੈ॥੫੯॥
 ॥ਸੁੰਦਰਾ॥ ॥ਜੋਰਿਖਿਰਾਜਕੇਪਾਇਨਿਜੋਮਨਪਰਿ
 ਜਭੋਰਕੀਰੀਤਿਬਸਾਯੋਸੀਅਬਿਨਾਂਸੁਪਨੇਪਰਨਾਹਹਿ
 ਜੋਅਪਨੇਮੁਖਮੈਨਦਿਖਾਯੋਅੰਰਸਹੀਕ੍ਰਿਗਨਿਦਨਕੋਟਿ
 ਰਿਜੋਨਹਿਰੋਖਕੋਬੋਲਸੁਨਾਯੋਤੋਯਹਿਬਾਨਪਤਾਲਪਸੈਏ

ਬਾਲੀ

੦

੧੦੬ ਨਤਾਲਨ ਭੇਦ ਸੁਖੈ ਚਰਲਾਯੋ ॥੬੦॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥
ਸਾਤੋ ਸਿੰਧੁ ਸਾਤੋ ਰਿਖਿ ਸਾਤੋ ਲੋਕੁ ਹੈ ਸੁਸੋਕ ਸਾਤੋ ਰੰਦਿਯੋ
ਰੇਬੇ ਰੇਦੇ ਖੇਨ ਫੁਰਾਤ ਹੈਂ ॥ ਸਾਤੋ ਦੀਪ ਸਾਤੋ ਈਤ ਕਾਂਪ ਮੇਈ
ਕਰਤ ਮੇਰ ਸਾਤੋ ਮੰਤਰਾਂਤ ਦਿਨ ਪਾਨ ਹੈ ਨ ਗਾਤੁ ਮੈਂ ॥ ਸਾਤੋ
ਚਿਰੰਜੀਵ ਬਰਰਾਇ ਉਠੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਾਤੋ ਸੁਰ ਹਾਂਇ ਹਾ
ਇਹੋ ਤ ਦਿਨ ਰਾਤੁ ਮੈਂ ॥ ਸਾਤੁ ਪਤਾਲ ਕਾਲ ਸਬਦ ਕਰ
ਲਗ ਮਭੇਦੇ ਸਾਤੁ ਤਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਸਾਤੁ ਸਾਤੁ ਹੈ ॥੬੧॥

ਚਿਰਖੀ
ਸਾਤੁ

ਸਿੰਧੁ

ਮਾ
ਮੰਤਰ

॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਫੂਲੇ ਕਪਿਫਾਇ ਉਰ ਆਨੰਦ ਨ ਮਾਇ
ਰਪੁਰਾਇ ਪਾਂਇ ਫੂਏ ਕਰਿ ਜੋਰ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ਹੈ ਬੋਲ ਮੇਹ
ਨੁਮਾਨ ਏਈ ਬਾਲੀ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਜਾਨਤ ਸੁਰੀ ਵਰਾ
ਜ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਪਾਯੋ ਹੈ ਚੋਕ ਮੇ ਉਤ ਬਾਲੀ ਅੰਸ ਮਾਲੀ ਕਿਕ
ਪਾਲੀ ਕੋ ਉਲੋਕ ਪਾਲੀ ਭੂਮਿ ਰਨ ਦੇਖ ਬੋਕੋ ਆਯੋ ਹੈ ॥੬੨॥
ਕਹੀ ਬਾਤ ਜਟਾਂ ਮੁੰਡ ਫਾਰ ਗਾਤ ਮੈਂ ਬੀਰ ਜੁਗ ਸੀਰ ਜੋਰ ਬੀ
ਰਹਿ ਜਨਾਯੋ ਹੈ ॥੬੨॥ ॥ ਸੁਯੋਗ ॥ ॥ ਤਾਲ ਭਿਦੇ ਮਨ
ਚਾਲ ਪਰੀ ਅਬ ਜਾਨਤ ਕਾਲ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜੀ ਕੀ ॥ ਅਰਿਜਿ
ਤੇ ਭਟ ਭੁੰਡ ਘਨੇ ਸਭ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬ ਦੇਖਤ ਫੀਕੀ ਭੇਟ
ਚਲ ਮੇ ਸੁਤ ਭੈਨ ਭੀਰ ਰਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਭੁਜ ਸੀਯ ਪਤੀ ਕੀ ॥
ਬਾਲਿ ਕਹੈ ਅਬ ਕੇ ਰਨ ਮੈ ਆਪਨੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਦੇਖਤ ਨੀ
ਬੀ ॥੬੩॥ ॥ ਸੁਯੋਗ ॥ ॥ ਅਨਗਹ ਮੋ ਨਿਜ ਬੀਰ ਬਲੀ

ਅਪਕਤਾਈ

ਰਿਸਜਾਹੁਕਹਾਂ ਅਬ ਤੇਹਿ ਪਛਾਓਂ ਤੂੰ ਇਨ ਕੈ ਬਲ ਕੂਦਤ
ਹੋਇਈ ਆਇ ਲਰੈਂ ਇਨ ਤੇ ਨਹਿ ਹਾਰੋਂ ਬੀਰਜੁ ਰੋ ਰਖੁ
ਬੀਰਕਹੀ ਅਬ ਮਾਰ ਸੁਗੀਵ ਹੋ ਤੇਹਿ ਪਚਾਓਂ ਹੀਨ ਭਯੋ
ਅਬ ਬੋਲ ਉਯੋ ਅਬ ਹੋ ਦੁਹੁ ਭਾਂਤ ਨ ਰਾਮ ਸਿਭਾਓ ॥੬੪॥
॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਦੂਰ ਹੂ ਤੇ ਦੇਉ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਨ ਦੇਖਤ ਬੀ
ਰਸੁਗੀਵ ਕੀ ਦਰਾ ਸੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਕੋ ਸਾਥਿ ਨਿਹਾਰ ਕੇ ਵ
ਰਤ ਕੀ ਕਨਕੁ ਭੁਲ ਹਾਰਾ ਅਜ ਹੀ ਸੇ ਪਤਿ ਸੋ ਗਤਿ ਹੋਇ
ਤਤੇ ਉਤ ਫੁਲਤ ਤੇਲਤ ਤਾਰਾ ਜੇ ਸਾਖਿ ਬਾਲੀ ਕੀ ਜੀਤਿ ਸੁਨੇ
ਨਿਜ ਪਾਨ ਕਰੋ ਜੈਸੇ ਆਗ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥੬੫॥ ॥ ਕਬਿਤੁ
॥ ਬੀਰਹਿ ਨਿਕਾਰ ਦੀਨੋ ਮੋਹਿ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ਇਨ ਨੀਤ
ਗੀਤ ਛਾਡ ਸਭ ਕਰੀ ਜੋ ਅਨੀਤ ਹੈ ਮੂਰਤ ਤੇ ਬਿਸਾਹ ਰਾਮ ਤਪੈ
ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਠਘਾ ਮਕੀਨੋ ਅਭ ਮਾਨ ਬੇਦ ਬੁਝੈ ਮੈਸੀ ਬੀਤ ਹੈ ॥੬੬॥
ਰਹੀ ਧਰਮ ਬਾਤ ਬਡੇ ਉਤ ਪਾਤ ਅਜ ਪਾਪੀ ਬਲੀ ਜੀਤੈ ਸ
ਖੀ ਬਡੀ ਬਿਪਗੀਤ ਹੈ ਦੇਖੋ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਖੁ ਰਾਇ ਜੈ ਜਹ
ਇ ਪਤੀ ਅਜ ਜੋ ਨ ਜੀਤ ਹੈ ਤੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜੀਤ ਹੈ ॥੬੭॥
ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਤੋਲ ਗ ਸੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਸੁਗੀਵ ਕੋ ਪਛਾ ਕਰ ਕੇ ਪ
ਤਿ ਪਛਾ ਸੀ ਪਾਕੋ ਅਜੋ ਛਤੀ ਆਂ ਰਦ ਕੂਦਤ ਹੋ ਸੇਈ ਏਕ
ਹੀ ਬਾਨ ਧਰਾ ਪਰ ਰੁਕੇ ਪੈਨ ਚਲੇ ਜੋ ਪਚੈ ਰੁਕੇ ਕਦਲੀ
ਤਰ ਮੂਲ ਸੁਮੂਲ ਉਖਾਕੇ ਜੀਤ ਉਤਾਇ ਲੋ ਸੋ ਇਕ ਬਾ

ਲਲਕਾਰੋ

ਰਮਾ
ਸੁਗੀਵ
ਰਮਾਦਿ

੦

ਸੀਖਰ

੧੦੮ ਨਰਦੇਕ ਪਰਮੇਸਰਨ ਘਾਇਲ ਹਾਕਸੇ ॥੬੭॥ ॥ ਸੋਰਠਾ
 ॥ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਸੁਗੀਵ ਰਘੁ ਪਤਿ ਚਰਨ ਪਤ
 ਪਤੇ ॥ ਕਟੀ ਪਰਮ ਦੁਖ ਸੁੰਦਰਾ ਮਰਾਜ ਬਸ ਸੁਖ ਲਯੋ
 ॥੬੮॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਕਾਮ ਸਵਰ ਬਾਲੀ
 ਅਧ ਸਸਕਤ ਪਕਸੇ ॥ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ਰਘੁ ਪਤਿ ਸੇ
 ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ॥੬੯॥ ॥ ਸੁੰਦਰਾ ॥ ॥ ਬਾਲ ਬਡੇ ਬਲਵੰ
 ਤ ਬਲਾਇ ਲੋਮ ਮਾਰ ਕਰੀ ਮੁਕਤ ਹਲ ਲੇਹੀ ॥ ਮਾਸ ਕੇ
 ਕਾਜ ਮਟਾਸ ਮਿਗਾਵਲ ਘੇਰ ਹਨੇ ॥ ਮਿਲ ਮਾਰਤ ਜੇਹੀ ॥
 ਕੇਹ ਰਿਕੇਹ ਤੇਲ ਭੁਜਾ ਬਲ ਰਾਜ ਅਨੀਤ ਬਡੀ ਅਬਏ
 ਹੀ ॥ ਬਾਨਰ ਬਿੰਧ ਤਿਹੀ ਗਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ਬਾਲ ਕੀ ਬਾ
 ਲ ਸਨੇਹੀ ॥੭੦॥ ॥ ਸੁੰਦਰਾ ॥ ॥ ਜੇਯਹਿ ਕਾਮ ਹੁਤੇ ਸੁਨ
 ਰਾਘਵ ਚਹਤੇ ਹੇਤੁ ਮਰਾਵਨ ਮਾਕਸੇ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਕਸੇ ਨਕਹੀ
 ਸਮੁਧਾਇ ਤੈ ਬਾਲ ਸੇ ਬਾਨਰ ਬਾਦ ਬਿਦਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਲੀਯੋ
 ਨ ਭੁਜਾ ਬਲ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨੈਕ ਬਲੀ ਤੁਮਹੂੰ ਨ ਪਚਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ
 ਕੇ ਜੀਤ ਬੇਕੋਹਨੁ ਬਾਲਕ ਔਰ ਸੁਗੀਵ ਸੇ ਬੀਰ ਬਿਚਾਯੋ
 ॥੭੧॥ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਲਾਇ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇੰਨਿ
 ਮਿਲਾਇ ਲੀਕ ਰਾਇ ਸੇਤਿ ਹਾਰੇ ਹੇਤੁ ਨੈਕ ਹੂੰ ਨ ਤੇਰਤੇ ॥ ਅ
 ਪਨ ਨ ਜਾਤੇ ਸਿੰਘ ਸਜਾਰ ਸੋ ਨ ਨਾਤੇ ਜੈ ਸੇ ਬਾਤ ਸੁਨੈ ਤੁ
 ਮੈ ਭੁਰ ਭੁਰ ਵੈ ਨਿਹੇਰਤੇ ॥ ਔਰ ਜੇਤਿ ਹਾਰੇ ਜੀਅ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀ

ਜਲਕਾਰੇ

ਬੁਧਮਾਰ

ਹੁਤੀ ਰਿਸ ਏਕ ਹਾਥ ਦੇ ਸੁਜਲ ਨਿਧਿ ਮਹਿ ਬੋਰਤੋ ॥ ਬਿਸਮੀ ਸੁ
 ਮਾਲੀ ਰਾਮ ਪੀਤ ਕਮੇਂ ਨ ਪਾਲੀ ਨਾਹਿ ਬਾਲੀ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਕੇ
 ਕੋ ਸੇ ਨਾ ਹੁੰ ਨ ਜੋਰਤੋ ॥ ੭੨ ॥ ॥ ਕਹਿ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਦਾਰਿ ਦਉ
 ਡਾਇ ਬੇ ਕੋ ਪਾਠ ਸਪਗਟ ਜੈ ਸੇ ਪਾਠ ਦਕੇ ਮਾਰ ਬੇ ਕੋ ਸੇ
 ਧਬਡੀ ਬਾਹ ਕੇ ਜੈ ਸੇ ਅਹਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਅਜ ਪਗਰਾ
 ਜਗਜਰਾਜ ਕੋ ਕੁਰੰਗ ਰਾਜ ਬੈਰਹ ਵਿਛਾਰ ਕੇ ਸਿੰਧੂ
 ਕੇ ਕਸੂਤ ਜੈ ਸੇ ਘਟ ਪੁਤ ਤੈ ਸੋ ਹੁੰ ਕੈ ਸੇ ਸਮਝਾਉ ਲੇਤ
 ਰੋ ਮਰੋ ਮਹਾਹੁ ਕੇ ਕਰੋ ਨ ਬਡਾਈ ਰਾਮ ਰਾਵਰੀ ਦੁਹਾਈ ਤੈ
 ਸੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰ ਬੇ ਕੋ ਹਾਥ ਹੁਤੇ ਨਹ ਕੋ ॥ ੭੩ ॥ ॥ ਕਹਿ ਬਿੰਤੁ ॥
 ॥ ਨਾਰਿ ਕੇ ਛਿਨਾਏ ਨਾਰਿ ਨੈਕ ਨ ਨਿਵਾਈ ਨਾ ਬਇਨ ਕੀ
 ਖਿਸੀ ਕੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰੋਈ ਅਤ ਹੈ ॥ ਰਾਜ ਰਾਜ ਗਯੋ ਰਨ ਜਾ
 ਮੁਹੇ ਨ ਰੁਯੋ ਮਾਨੋ ਲਾਜ ਬੇਚ ਖਾਈ ਅਤ ਜੀ ਬੋ ਜੋਈ ਅਤਿ
 ਹੈ ॥ ਰੁਮ ਜਬ ਪਾਏ ਤਬ ਹੀ ਚਵਾਇ ਲਜਾਏ ਰਾਮ ਨਾਉ
 ਨੈਕ ਕੀ ਜੈ ਬੀਰੁਯੋ ਬਿਗੋਈ ਅਤ ਹੈ ॥ ਰੁਲੀ ਨਤੁ ਮੋਂ ਕੀ ਬ
 ਤ ਏਕ ਕਹੋ ਸੋਂ ਕੀ ਬੁਰੀ ਭਯਾਉ ਸੋਂ ਕੀ ਤਾਕੀ ਰੋਂ ਕੀ ਸੋਂ ਹੀ
 ਅਤ ਹੈ ॥ ੭੪ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਕਹੋ ਕੋ ਛਾਡੁ ਚਿਤ ਬਰ
 ਵਨ ਰੇ ਪਤਿ ਕਮੇਂ ਤਬ ਹੀ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਤ ਫਿਰੇ ਕੀ ਏਸ
 ਤ ਸਮੁੰਦ ਨ ਭੂਲ ਗਯੋ ਪਰ ਮਾਇ ਸਿਰਾਰੇ ॥ ਅੰਗ ਦੇ ਕੇ
 ਪਲ ਨਾ ਭੂਭੂਆ ਕਰ ਬਾਧ ਕਈ ਦਿਨ ਲਾਤੁ ਨ ਮਾਰੇ ॥ ੭੫ ॥

ਜੋਗੀ

ਪਰਾਣ

ਪਾਠੇ

ਹੀ ਕੇ ਹੇਤੁ ਭਲੇ ਰਖੁ ਥੀਰ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਿ ਬਾਲ
 ਸੰਪਾਦਿ ॥੧੫॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜੀਵਤੁ ਹੈ ਜਗ
 ਮੇ ਜਸ ਸੋ ਬਲ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈਰਖ ਪੂਰ ਰਹੈ ਹੈ ॥ ਹਾਰ
 ਭਈ ਨ ਕਹੂੰ ਰਨ ਮੈ ਭਜ ਕੈ ਨਹਿ ਐਰਿ ਕਿ ਸੀਰਾ ਗਹਿ
 ਚੈ ॥ ਨਾਰਿਨ ਬੰਦ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਗਿਰ ਕਾਨਨ ਰਾਜ ਸ
 ਦਾਨਿ ਬਹੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਇਹ ਸੁਖ ਤੋਹਿ ਦੀਯੋ ਜਸ
 ਰਾਮ ਕੇ ਹਾਥ ਤੇ ਕਾਲ ਕਹੈ ਹੈ ॥੧੬॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥

ਜੀਵਤੁ ਹੈ ਇਹ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਰਨ ਜੂਝ ਅਬੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ
 ॥ ਪਤਿ ਦੇਹ ਛੁਟੈ ਨ ਰਹੈ ਬਿਧਿ ਲੋ ਪੁਨ ਲਾਭ ਬਡੈ ਤੁਮਰਾ
 ਮ ਹਏ ॥ ਬਿਪਰੀਤਿ ਬਡੀ ਹਮ ਕੇ ਸੁਨਿ ਨਾਰਿ ਕਿ ਪਾਇਨ
 ਸੀਰਾਨ ਪਾਨ ਦਏ ॥ ਅਬ ਅੰਗਦ ਪੁਤ ਸਮੇਤ ਸੁਨਾਹਿ ਕੀ
 ਛਾਹਿ ਬਿਨਾ ਪਰਾਪੀ ਨ ਭਏ ॥੧੭॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥

ਅਬ ਹੋਂ ਚਲੋ ਅਕਾਸ ਪਾਨ ਕਹੈ ਕਪਿਰਾਇ ਸੋ ॥ ਛਾ
 ਰੋ ਜਸ ਤੁਮ ਪਾਸ ਪੁਨ ਤਾ ਸੋ ਖਿਸ਼ਕਾ ਪਿਕਰੈ ॥੧੮॥

॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਇ ਦਯੋ ਦੁਖ ਮੋਹਿ ਤੂ ਬਾਨ
 ਰ ਕਮੇਤ ਬਹੀ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਾਲਿ ਸੋ ਪਾਨ ਚਲੋ ਕ
 ਹਿ ਬਾਤ ਮਿਲੋ ਨਹਿ ਰਾਮ ਹਿ ਹੋਂ ਨ ਉਬਾਰੋ ॥ ਜਾਹੁ ਨਹੀ
 ਮਹਿ ਐਰ ਬਡੈ ਦੁਖ ਦੇਖਹੁ ਰਾਘਵ ਨਾਓ ਸੀ ਭਾਰੋ ॥
 ਥੀਰ ਹੁਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਹੁਤੇ ਨਲ ਨੀਲ ਹੁਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਨਿਹ ॥

ਰੋਮੋ॥੭੯॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਬਾਲਸਿੰਘਾਰਬਲੀਅਸ ੧੧੧

ਰਾਰਛੁਗਾਇਲੈਨਾਰਿਦਈਕਪਿਰਜੈ॥ਅਨਸਰੈਤੁਰ

ਪਾਇ॥ਪਰੇਤਿਨਮਧਸਿੰਘਾਸਨਰਾਮਬਿਰਜੈ॥ਅੰਗ

ਦਰੋਛਿਰਬਾਪਤਹੀਬਨਰਾਜਦੀਓਰੁਰਨੈਨਨਲਾਜੈ॥

ਬੈਰਛੁਗਾਇਮਿਲਾਇਸੁਗੀਦਹਿਬੋਲਉਰੇਰਪੁਬੀ

ਰਸਦਾਜੈ॥੮੦॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਐਧੁਕਹਾਂਨਿਜਦੇਸ

ਨਰੋਸਕਹਾਂਪੂਰਕੋਬਨਬਾਸਪਠਾਵੈ॥ਕਮੇਦਸਸੀਸਹ

ਰੈਸਿਯਕੋਕਹਿਕੰਚਨਕੋਮਿਗਹੈਮੁਨਿਧਾਵੈ॥ਕਮੇ

ਸੁਤਪੈਨਸੋਪੀਤਬਨੈਰਪੁਬੀਰਕੋਪਾਇਸੁਗੀਦਮ

ਲਾਵੈ॥ਬਾਲਿਮਰੈਕਪਿਰਾਜਕਰੈਅਸਰਾਮਬਿਨਾਂਬਿਧਿ

ਕੋਨਬਨਾਵੈ॥੮੧॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਇਤੁਰਾਮਸੁਗੀਦ

ਸਮੀਰਕੋਪੂਤਹਿਮੋਦਬਦਮੋਨਿਤਨੇਹੁਨਯੋ॥ਉਤਲੇਪ

ਹੁਦਮੋਸਿਯਕੋਦਸਕੰਧਧਸਮੋਗਦਲਿਕਨਿਸੈਕਤ

ਯੋਗਰਿਖਗੋਤਮਕੋਪਕਰਮੋਪਹਿਲੇਤਿਨਰਾਟਨਕੋਇ

ਕਸਾਪਦਯੋ॥ਬਲਸੇਪਰਨਾਰਿਭੁਜੈਜਬਹੀਤਨਛਾਰ

ਉਤ੍ਰੈਕਹਿਕੈਸੁਗਯੋ॥੮੨॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਸੋਈਤਾਂ

ਰੁਰਤੇਰੁਰਪੇਸਿਯਮੈਨਸਕੈਛੁਇਸੇਬਲਸੋਕਬਹੀ॥

ਜਬਕਾਮਕੋਭਾਉਧਰੈਮਨਮੈਤਬਅੰਗਜਰੈਤ੍ਰਿਟਜਮੇ

ਤਬਹੀ॥ਸਿਯਰਾਮਬਿਨਾਮਿਦਸਕੁਨਪੁਜਤੁਸੇਜਗ

ਜਨਤੀ

ਬਸੇਸ

ਜਾਨਤੈ ਸਬਹੀ ਜੈਸੇ ਗੰਗਾ ਚਲੀ ਧਸ ਪੂਰਬ ਕੋ ਫਿਰ
ਪਛਮ ਕੋ ਨਬਹੀ ਕਰਹੀ ॥੮੩॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਜ
ਸਮਾਜ ਦਿਖਾਇ ਸਬੈ ਸਿਯ ਰਾਣਨ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਨਿਹੋਰੀ
ਭੂਖਨ ਭੋਨ ਭੰਡਾਰਨ ਲੈ ਪਰ ਪਾਇ ਰਹੇ ਤਿਨ ਭੀਰਨ
ਜੋ ਗੀਜੈ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਿਅ ਰੂਪ ਰਚੀ ਕਵਿ ਰਾਮ ਤਿਨੋ ਰਵਿ
ਕੀ ਛਬਿ ਬੋਰੀ ਛਾਡੁ ਸੁਸੀ ਕਬਹੂੰ ਨਹ ਸੀ ਕੁਮਦੀ ਸ
ਰਸੀ ਪਰਸੀ ਨ ਚੋਕੋਰੀ ॥੮੪॥ ॥ ਕਬਿ ਭੁ ॥ ॥ ਸੁ
ਰਹੂੰ ਨਹੋਰੀ ਐਸੀ ਰਾਨੀ ਸਭ ਮੇਰੀ ਸੁਨ ਤੇ ਤੇ ਤੇਰੀ ਚੋਰੀ
ਸਬ ਅਜਹੀ ਕਰਤ ਹੋ ਦੇਵਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਪਟ ਰੂਪ ਹੂ ਲਪੇ
ਟੀ ਗਤਿ ਲੋਟੀ ਜਿਨੈ ਦੇਖ ਮਾਥੈ ਤਿਨ ਕੇ ਧਰਤ ਹੋ ਜਾਨ ਕੀ
ਸਜਾਨੀ ਤੇ ਤੋ ਮਹਿ ਮਾਨ ਜਾਨੀ ਕਛੁ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੀ ਤਾ
ਤੇ ਅਧਿਕੈ ਜਰਤ ਹੋ ਏਹੀ ਸਸੀ ਸਚ ਦੇ ਪੁਨ ਲੈ ਅਸੀ ਸ
ਬ ਦੇ ਦੇਖ ਤੇ ਏਹੀ ਦਸ ਸੀ ਸਨ ਸੋ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੋ ॥੮੫॥
॥ ਕਬਿ ਭੁ ॥ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਧ ਰੂਪ ਬਿਨ ਗਾਂਠ ਧਨ ਜੂਪ
ਕੀ ਜਮੋਹੀ ਨ ਗੁਨ ਆਸ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਜਲ ਪਾਨ ਕੀ ਮੁਕੁ ਜੈ
ਸੇ ਗਾਨ ਬਿਨ ਹਾਂਬਰਾਂ ਪਬਾਨ ਬਿਨ ਕਾਨ ਬਹਿਰੇ ਕੋ ਆ
ਸ ਹੈ ਨ ਰਾਗ ਤਾਨ ਕੀ ਚੰਬਿਕ ਜਮੋ ਕਾਤਿ ਕਕੇ ਮੇਘ ਤੇ
ਨਿਰਾਸ ਹੋਤ ਜਾ ਰਿਕਤ ਜਤ ਆਸ ਕਿਰ ਪੁਨ ਕੇ ਦਾਨ ਕੀ
ਕੋ ਲੋ ਜਮ ਸੁਭਾਉ ਤੋ ਹਿ ਕਹਾਂ ਲੋ ਬਤਾਉ ਐਸੀ ਛਾਡੁ ਰਾਮ

ਅਸਰਾਜਾਜਨਕਕੀਜਾਨਕੀ॥੮੬॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥
 ਤੁੰਗਾਢਲਿਕਬਸੀਸੁਨਜਾਨਕੀਜਾਹਿਨਿਸਿਕਦੈਦੇਵ
 ਨਦੇਖੈ॥ਸੇਰੁਰਤੇਰੁਰਪੈਸੁਰਰਾਜਨਸੇਵਤਨੈਨਲਗਾ
 ਇਨਮੇਖੈ॥ਸੁਰਸਸੀਜਮਅੰਰਸਸੀਰਨਪੀਵਤਨੈ
 ਰਬਿਨਪਗਪੈਖੈ॥ਸੇਵਤਪੈਰਸਬੈਜਬਏਤਬਰਾਮ
 ਕਹੋਤਪਸੀਕਿਹਲੇਖੈ॥੮੭॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਅੰਗ
 ਅੰਗਰਾਹੈਤੁਗਾਹੈਅਰਪਛਮਗੰਗਾਵਹੀਜਿਅਮਾਵੈ
 ॥ਸੀਤਲਆਗਕਹੈਕੋਊਸਾਰਗਾਹੈਮਿਗਗੋਦਲੈਸਿ
 ਘਖਲਾਵੈ॥ਸੁਰਚਲੈਪ੍ਰਮਸੇਸੁਨਸੁੰਦਰਅੰਰਬਸੀਤ
 ਸਸੀਰਜਰਾਵੈ॥ਹੋਇਬਡੀਬਿਪਗੀਤਿਸਬੈਪਰਸੀਤ
 ਹਿਰਾਮਨਦੇਖਨਪਾਵੈ॥੮੮॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਸੇਫਿਰ
 ਉਤਰਦੇਤਨਨੈਕੁਦਸਾਨਨਬੋਅਤਿਸੋਚਭਯੋ॥ਅਨਮੈ
 ਕਹਿਭੈਬਿਨੁਪੀਤਨਹੀਬਨਮੈਕਹਿਆਇਸਕੋਪਦਯੋ
 ॥ਕਹਿਰਾਖਸਨਾਰਿਅਪਾਵਨਤਾਂਡਰਪਾਵਨਕੋਤਿਹਸਿ
 ਗਗਾਯੋ॥ਸੇਅਸੋਕਬਨੀਮਹਿਲਿਕਧਨੀਸਿਯਮਾਨਹੁ
 ਸੋਕਕੋਬੀਜਭਯੋ॥੮੯॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਹਾਂਤਿਨਕਾ
 ਦਭੁਰੀਸਭਤਾਂਤਿਡਰਾਵਨਕੋਕਿਯੋਏਕਮਤੋਰੀਯਾ
 ਹਿਰਬਾਹੁਬਿਲੀਬਰਹਾਂਇਨਲਿਕਪਤੀਸੰਗਤੀਰਨ
 ਜੋਰੀਏਬਤਿਅੰਸੁਨਕੈਦੁਰੁਕੈਫਤੀਆਂਪਛਤਾਂਤਕ

ਮਾਹਿਤ

ਤੇ ਹਿਗਦੁਗੀ ਰੈਨ ਦਿਨਾਂ ਪਿਯਰਾ ਮਥਿਨਾ ਸਿਯ ਸਾਰ
 ਕਿਨ੍ਹਾ ਸਿਯ ਕੇ ਸਭ ਬੇਰੀ ॥੯੦॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜੀਤ
 ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਕੋ ਪੁਤ ਗਨੇਸ ਕੇ ਦਿਤ ਉਪਾਰ ਲਿਯੋ ਜ
 ਮ ਕੇ ਬਸਿ ਕੇ ਪੁਨ ਬਾਹਨਿ ਕੇ ਸਿਨ ਤੇਰ ਬਿਖਾਨ ਕੁਵੇਰ
 ਕਿਯੋ ॥ ਦਸ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਤੇ ਸਿਨ ਦਾਨ ਦਿਯੋ ਸਿਟ ਲੋ ਛਿਨ ਮ
 ਹਿ ਰਿਸਾ ਦਿਲਿਯੋ ਸੇਈ ਰਾਵਨ ਪਾਇ ਲਯੋ ਗਹਿ ਤੇ
 ਨ ਉਠਾਇ ਦੁਹੁ ਕਰ ਮਾਨ ਦਿਯੋ ॥੯੧॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥
 ਸੇ ਰੁਪਾਇ ਰਹੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਨ ਮੇਰ ਬਿਭੂਤਿ ਦਿਖਾਇ ਰ
 ਹੀ ॥ ਸਿਯ ਮੈ ਸਭ ਜਾਨਤ ਯੋਠ ਕੁਰਾਇ ਤ ਦੀਪ ਸੁਸੀਜ
 ਸਹੋਤ ਗੁਹੀ ॥ ਯਹਿ ਪੂਰਬ ਪਛਮ ਉਤਰ ਯੋ ਦਿਸ ਦਛਨ
 ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਸਬ ਹੀ ॥ ਰਵਿ ਰਾਮ ਬਿਨ ਕਹੁ ਏਕ ਛਿਨ ਨ
 ਲਨੀ ਸਿਯ ਟੁਲਤ ਹੈ ਕਬਹੀ ॥੯੨॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਨੂ
 ਨਿ ਬਿਨ ਸਿਯ ਜੀ ਦੁਖ ਪਾਵਤ ਸੇ ਪੁਨ ਸੀ ਮਥਿਨ ਦੁਖ ਪਾ
 ਵੈ ॥ ਹੇਤ ਬੜੇ ਦੁਹੁ ਚਰਨ ਯੋ ਸੇਈ ਨੇਹੁ ਤੁ ਮੈ ਕਟਿ ਰਾਮ ਸੁਨ
 ਵੈ ॥ ਜੋ ਛਾਇ ਛੀਨ ਸਸੀ ਬਿਨੁ ਰੈਨ ਬਿਭਾਵੁ ਰੀ ਸਾਵਰੀ ਦੇਹ
 ਬਨਾਵੈ ॥ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤਿ ਭਯੋਇ ਹਰੀ ਤਿ ਸੁਕੋ ਪਸੁਰੀ ਵ
 ਹਿ ਰਾਮ ਭੁਲਾਵੈ ॥੯੩॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਸੀਤ ਸੁਨਹੁ
 ਮਨ ਲਾਇ ਕਬ ਜੁ ਕੁਛ ਆਗੇ ਰੁਈ ॥ ਪਰੁ ਸਰਾਮ ਕੇ ਪਾ
 ਇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਲੇਕਾ ਗਯੋ ॥੯੪॥

॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੋ ਬਾਲੀ ਥਾਹ ਪੰਚਮੇ ਅੰਕ:॥੫॥ ੧੧੫

੪੧੨॥

ਮਕਾਬਿੰਤੁ॥

॥ਦੂਤੋ ਦੋਰ

ਜਾਇ ਸਮੁਝਾਇ ਲੈਲਾਇਆਇ ਕਾਲ ਇਤ ਬੀਤ ਮੇਅ

ਬਆਗੇ ਕੋਓ ਪਾਇ ਕੋ ਰਾਜ ਤੁਮੈ ਪਾਯੋ ਬਾਲੀ ਸੁਰਗ ਪ

ਠਾਯੋ ਤੁਮੈ ਬਾਤ ਭੁਲ ਗਈ ਸੁਧ ਸੀਤਾ ਤੂੰ ਕੋ ਜਾਇ ਕੋਆਪ

ਹੀਨ ਅਯੋ ਕੋਓ ਚਿਤ ਰਪਠਾਯੋ ਨਹੀ ਲਾਯੋ ਹੋ ਬਿਲੁ ਬਬੇਲ

ਕੀਜੋ ਸਤ ਭਾਇ ਕੋ ਸੋਇ ਸੁ^{ਰਾਜੀ} ਜਾਮਨੀ ਮਿਲੇ ਜਮੋ ਪਨ ਦਾ

ਮਨੀ ਹੋ ਕਾਮਨੀ ਕੋ ਪਾਇ ਕਾਮ ਭੁਲ ਮੇਰ ਪੁਰਾਇ ਕੋ॥੧

॥ ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਕਾਪਿ ਰਾਇ ਰਹੇ ਚਕ ਰਾਜ ਸ

ਮਾਜ ਲਿਯੋ ਸੰਗ ਅਯੋ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਦਿਯੋ ਪੁਤ

ਦੋਰ ਕੋ ਪਾਇ ਨ ਸੀ ਸਫੁਹਾਯੋ ਸੰਗ ਲਿਯੋ ਨਲ ਨੀਲ ਹ

ਨੂੰ ਕਪਿ ਕੋਟ ਕੋਟ ਕ ਬੂੰਡ ਮਿਲਾਯੋ ਛਾਡੁ ਬਿਲਿ ਬਕਹ

ਯੋ ਅਬ ਹੀ ਸਿਯ ਸੋਧ ਜਟਾਉ ਕਹਾਂ ਹੈ ਬਤਾਯੋ॥੨॥ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਸ੍ਰੀ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਕਹੀ ਭੁਜ ਦੇਵ ਉਠਾਇ ਅਖੰਡ

ਲਜਿਉ ਬਲ ਸੈਂ ਤੁਮ ਸੈਂ ਬਲ ਦੇਵ ਪਚੰਡ ਮਹਾਂ ਕਪਿ ਕੋ

ਨੂੰ ਨਿ ਸੰਕ ਹੈਲਿ ਕਥ ਸੈਂ ਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਪਮੰਤ੍ਰ ਨ ਪੁੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮੁ

ਖ ਪੈ ਜਾ ਬ ਸੁਰ ਕੀ ਧਾਰ ਲਸੈਂ ਕਪਿ ਰਾਜ ਕਹੀ ਜੋਈ ਏ

ਕਹ ਨੂੰ ਜੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਯਾਂ ਤਨ ਰਾਮ ਹਸੈਂ॥੩॥ ॥ਕ

ਬਿੰਤੁ॥ ॥ਹਨੂ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਵਕ ਨ ਨੈਤਨ ਹੈ ਨਾਥ ਯਹਿ ਅੰਜ

ਥਿੰਤੁ॥ ॥ਹਨੂ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਵਕ ਨ ਨੈਤਨ ਹੈ ਨਾਥ ਯਹਿ ਅੰਜ

ਜਾ ਸਾਗੇ

ਖਾ

ਮਮ ਸੈਂ

ਪਰਿਦਾ

੧੧੬ ਨੀਕੋਪੁਤ ਪੈਸਪੁਤ ਮਨਪੁਤ ਕੀ। ਚਦੇਰਨ ਰੋਖ ਪਕੇ
ਤਤ ਸੇ ਗਿਰਾਏ ਆਰਿ ਏਕ ਬਾਰ ਬਾਗ ਜਾਇ ਗਹੇ ਪੁਰ
ਪੁਤ ਕੀ। ਪਰੇ ਰੁਖ ਪਾਰ ਕਰੇ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਾਮ ਰਪੁਰ
ਇਕੋ ਸਹਾਇ ਕਰ ਬੇਕੋ ਬਡੇ ਕੂਤ ਕੀ। ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਿ
ਆਇ ਬੇਕੋ ਸਿਧੁ ਫੰਧ ਜਾਇ ਬੇਕੋ ਪਾਇ ਕੋ ਸੋਰਾਮ ਯ
ਹਿਲਾਇ ਕਹੈ ਦੂਤ ਕੀ॥੪॥ ॥ਕ ਬਿੰਤੁ॥ ॥ਅਰਿ ਦੁਰ੍ਹਿ
ਚਿਰ ਕੋ ਪਠਾਉਂ ਕਪਿਜੂ ਬਸੀਯ ਸੋਧ ਕੋ ਮੰਗਾਉਂ ਤਬ ਕੀਠ
ਪਾਨੀ ਧਸ ਰੋ। ਕੋਨ ਮੰਦ ਭਾਗੀ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕਾਮ ਬੈਠ ਰਹੇ-
ਆਪਨੇ ਈਹਾ ਬਕਾਇਆ ਪਨੀ ਨਕ ਸਿਰੈ। ਕਹੈ ਰਪੁ
ਬੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਸੁਤੇ ਤੇਰੇ ਹਾਥ ਤੇਰੇ ਈਭੁਰੇ ਸੇ ਮੀਰ ਰਾਵ
ਨਕੋ ਗਸਿਰੈ। ਲਿਕ ਗਾਢ ਜੈ ਬੇਕੋ ਨਿਸੀ ਕਲਿਕ ਬਾਂਧਿਅ
ਕਲਿਕ ਬਲ ਜਾਕੇ ਹਨੂ ਮਾਨ ਏਕ ਬਸਿਰੈ॥੫॥ ॥ਕ
ਬਿੰਤੁ॥ ॥ਏਕ ਕਪਿਪੁਰ ਬਪਛਾਹ ਏਕ ਸਿਧੁ ਮਾਹਿਉ
ਤਰ ਕੀ ਛਾਂਹਿ ਏਕ ਪਠਾਏ ਬਿਚਾਰ ਕੈ। ਤੇਉ ਤੇ ਨਵਾਇ ਸੀ
ਸ ਚਲੇ ਜਗਾਈ ਸਜੂ ਕੋ ਬੀਸਨ ਕੇ ਝੰਡੁ ਏਕ ਏਕ ਲੇਪ
ਚਾਰ ਕੈ। ਦਛਨ ਭੁਜਾ ਕੋ ਠੋਕ ਦਛਨ ਸਮੀਰ ਸੁਤ ਦਛ
ਨਕੋ ਜੈ ਬੇਕੋ ਜਗਾਯ ਕਿਲਕਾਰ ਕੈ। ਲਿਕ ਕੋ ਸਿਧੁ ਤਮ
ਕਲਿਕ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋ ਸੋਧ ਲਿਕ ਧਾਸਿਅ। ਏਵੈ ਨਿਸੀ ਕ
ਅਰ ਮਾਰ ਕੈ॥੬॥ ॥ਸੁਯਾ॥ ॥ਦੇਖ ਹਨੂ ਗਾਢ ਲਿ

ਕਥਿਨ ਤੁਹਿ ਸਾਚ ਕਹੈ ਗਵ ਮੋਰ ਜੋ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਹੁ ਮੈ ੧੧੭

ਰਮਨੇ ਕਖਰੇ ਕਪਿ ਜਾਹਿ ਕਹੈ ਕਰੈ ਕਾਰਜ ਸੋਈ ਰਾਖ

ਵਰਾਣਨ ਮਾਰ ਬੇਕੋ ਸਿਧ ਸੋਧ ਕੇ ਤੂ ਸੁਰਚੇ ਬਿਧਿ ਦੇਈ

॥ ਕੂਰ ਕਹੈ ਨਹਿ ਰਾਮ ਹਜੂਰ ਹੋ ਤੇ ਸਮ ਸੂਰਨ ਦੇਖਤ ਕੇ

ਈ ॥ ੧ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਹਿ ਰਾਜ ਦਿਯੋ ਹਮ ਕੋ ਅ

ਰਬਾਲੀ ਕੀ ਬੰਦ ਤੇ ਨਾ ਰਿਛੁ ਭਾਵੈ ॥ ਐਸੀ ਏ ਪੀਰ ਸਹੈ

ਰਖੁ ਬੀਰ ਪੈ ਧੀਰ ਬਡੇ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਜਨਾਵੈ ॥ ਬਾਦਿ ਜਨੈ

ਜਨ ਨੀਜ ਗਤੇ ਦੁਖ ਮੈ ॥ ਰੁਮੀ ਤ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਆਵੈ ॥ ਐ

ਰਰਹੇ ॥ ਉਪਰਾਹ ਸਰੋ ਸੁਨ ਰਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕੋ ਕੋ ਨ ਨ ਧਾ

ਵੈ ॥ ੨ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜਾ ਛਿਨ ਸਾਹਿਬ ਕਾਮ ਕੇ ਸੇ

ਵਕ ਜਾ ਤਤਾਂ ਛਿਨ ਕੀ ਬਲ ਜੰਯੈ ॥ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈ ਹ

ਸਿਰੈ ਬਿਨ ਦਾ ਮਨ ਤਾਂ ਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿੱਕਯੈ ॥ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ

ਕੀ ਬਾਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗਿ ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਮ ਸੇ ਠਾਕੁਰ ਪਯੈ ॥ ਨਾ

ਇਹ ਨੂੰ ਸਰੁ ਕਾਮ ਕਰੈ ਭੁਟ ਲਾਖਨ ਮੈ ਜਬ ਏ ਕ ਭੁਲੰਯੈ

॥ ੩ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਰੋਮ ਰੋਮ ਫੂਲ ਗਯੋ ਠੇਕ ਭੁਜ

ਠਾਢੇ ਭੁਯੋ ਰਾਮ ਮੁਸਕਾਨੈ ਦੇਖ ਰੂਪ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕੋ ॥ ਸੀਤਾ

ਜੀ ਕੇ ਸੋਧ ਹਮ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਪਾਯੋ ਮਨੋ ਰੇਖਤ ਹੋ ਗੀ ॥ ਯਾ

ਕੇ ਸਿਧ ਟਾਧ ਜਨ ਕੋ ॥ ਜੋ ਲੋ ਰਖੁ ਬੀਰ ਮਿਲੁ ਬੀਰ ਸੋ ਬਿ

ਚਾਰੈ ਤੋ ਲੋ ਭੁਯੋ ਕਪਿ ਫੁਯਾ ਸੁਫਟ ਯਾ ਅਸਮਾਨ ਕਾ ਹਾ

ਫੁਰਕਾ

੧੧੮ ਬੁਝੇਰਕਹੈਲੀਕਬਾਰਧਰੇਪਾਰਅਥਕੀਜੈਨਅਵਹਰੀ
ਜੈਆਇਸਨਿਦਾਨਕੋ॥੧੦॥ ^{ਸਮਿਧ} "ਕਬਿੰਤੁ" ^{ਜੈਕੋ} "ਜੈਕੋ"
ਤੋਰੀਤੇਸਿਧੁਕਰੇਜਲੁਪੀਚਮੁਨਿਸੋਰੇਜੈਕੋਤੋਰੀਚ
^{ਕਸੀ} ਪਾਨੀਰਾਖੇਨਾਮਕੋਕਰੇਜਾਇਲੀਕਮਾਰੇਬੀਤਨਸੇਭੀਤ
ਕਰੇਰਾਵਨਸਮੇਤਪਰਸਾਉਪਗਥਾਮੁਕੋਦੇਖਕੈਮਾ
ਨੀਤਮੇਰੇਮਰਤਨਪੀਤਾਜੇਈਕਰੇਜੇਈਕਰੇਨਾਥਨੈ
^{ਮਾਮੀ} ਕਭਰੇਹਾਮੁਕੋਸੁਨੇਮੇਰੇਮੀਤਸੁਖਸੇਈਏਅਚੀਤਾਕ
^{ਤਮੀ} ਹੇਸੀਤਾਸੇਧਲਮਾਉਕਰੇਸੀਮਿਲਾਉਰਾਮਕੋ॥੧੧॥
ਕਬਿੰਤੁ" "ਖੇਦਮਾਰੇਖੇਦਬਿਨੁਖੇਦਸਿਨਕਰੇਨਾਥਸੀ
ਤਲੇਕੇਸਾਹੁਪਤਾਲਹੁਜੋਜਾਇਗੋਫੁਟਤਤਿਹਾਰੇਪਾਂ
ਇਕਹਾਂਲੋਪਰਾਇਮੇਤੇਤੋਕਹਾਂਬਜਾਇਆਇਸੀਸਪ
^{ਭੁਜੇਗਾ} ਗਨਾਇਗੋਕੁਪਸੁਰਲੋਕਸਿਧੁਅਚਲਸੁਮੇਰਬਿਧੁ
^{ਸਮਤਿ} ਰਾਵਨਪਰੇਦੁਹਨੁਬਾਜਜਮੇਉਰਾਇਗੋਨਾਇਮਾਥਕ
^{ਸੁਪਨੇਰਸ} ਹਨਾਥਕਹਮੇਤਕੋਪਾਛੇਰਪੁਨਾਥਮੇਰੇਹਾਥਕੀਸੁਭਲੀ
ਮਾਰਖਾਇਗੋ॥੧੨॥ "ਕਬਿੰਤੁ" "ਕਹਮੇਹਨੁਮਾਨ
ਤਕੇਕਰੇਪਰਮਾਨਪਲੁਸੁਨੀਏਸਵਨਵੈਹੋਤੁਮਹਿਬ
ਤਾਇਦੋਜੋਜਰਤੇਕਮਠਭਾਲਸਾਤੇਸਿਧੁਆਲਬਾਲ
^{ਨਤ} ^{ਕਛ} ^{ਮਥਾ} ^{ਮਾਨੀਗੀਆਪੁਛਿਛਵੇਦਮਾਜੇਦੀਛੀ}
ਦੇਸਮੇਥਿਦੇਸਭਾਲਚਦਕੈਨਿਵਾਇਦੋਜੋਪਾਤਮੇਪਸੇ
ਤਕਾਰੇਦੁਲਜੇਅਕਾਸਤਾਰੇਭਾਰੇਫਲਸੁਰਸੁਸਿਤੇਉ

ਤੋੜਕਾਇਦਮਾਂਹੋਤੋਸਾਖਾਮਿਗੁਮਿਗੁਰਾਜੁਰਪੁਰਾਜੁ
ਐਸੇਬਮੇਮਤਰਤੇਤੁਹਾਰੀਸੀਤਾਤੁਮੈਲਾਇਦੇਜੇ॥੧
੩॥ ^{ਅਕਸਰੇਖਿਛੋ} "ਕਬਿਤੁ" "ਕਹੇਸੀਅਲਮਾਉਂਕਹੇਸੀਅ
ਕੇਸੀਦੇਸਕਹੇਗਵਨਸਮੇਤਲਜਾਉਂਬੇਗਸਿਖਦੀਜੀ
ਏਕਹੇਤੁਹੀਛੁੰਦਕੇਕੁਟੇਬਲੈਸਮੁੰਦਬੇਰੋਲੈਆਉਂਮ
ਦੇਦਰੀਕੇਜਾਨਿਯੋਸੋਕੀਜੀਯੋਕਹੇਦਸਸੀਸਭੁਜਬੀ
ਸਨਬਖੇਰੋਆਗੇਕਹੇਜਾਇਘੇਰੋਗਦੁਬਿਨਤੀਪਤੀ
^{ਭਾਨੁਤਿ ਕਰਾਂਦਖਿਭਾਵ} ਸਿਯੋਰੀਕਹਨੁਮਾਨਕੋਨਿਸਕਪਾਨਦੀਜੈਰਾਮਕਹੇਤੋ
ਉਠਾਇਗਦਲਜਾਉਂਛੁੰਦਲੀਜਿਯੋ॥੧੪॥ "ਸੁੰਯਾ
" "ਦੇਖਹਨੁਕਪਿਰੂਪਸਿਆਰਪੁਬੀਰਕਹੈਜਿਯ
ਮੇਤਰੁਪੈਰੈਆਨਸਕੀਕਹਿਤੇਟਪਰੀਜਬਦੂਤਕਿਯੋ
ਕਪਿਰੀਛਲਜੈਰੈਦੇਵਨਕੇਮਗਹੈਨਜਹਾਂਗਦਲੀ
^{ਲਾਜਕੀਥਾ} ਕਸੁਏਕਹਿਕੋਸੁਬੁਝੈਰੈਪਰਬੀਨਤਉਸਿਯਕੋ
^{ਰਸਤਾ} ਬਿਨੁਰੀਨਦੀਏਪਰਤੀਤਨਮੈਰੈ॥੧੫॥ "ਸੁੰਯਾ"
"ਤੁਖਲਗੇਬਨਕੇਛਲਤੇਰਤਯਾਹਿਭਲੇਮਖਮੈਧਰ
ਲੀਜੋਏਕੁਨਿਦਾਨੁਕੀਏਬਿਨੁਰੋਕਪਿਸੀਅਬਿਨਾਂਪਰ
ਤੀਤਨਕੀਜੋਏਮਨਕੇਗੁਨਹੀਬੁਤਜੇਪੁਹਿਰਾਨਤਜਾ
ਨਕੀਮੋਰਨਬੀਜੋਕੈਬਨਮੈਕਿਰਿਗੋਰਨਦੁਰੀਜਹਰੈ
^{ਭੀਤਰੇਸਰੀਯੋ} ਸੁੰਦਰੀਸੁੰਦਰੀਤਹਿਦੀਜੋ॥੧੬॥ "ਸੁੰਯਾ" "ਏ

੩੩

ਸੋਭਾ

ਸੋਭਾ

ਸੀਤਾ

ਕਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨ ਕੇ ਰਪੁ ਨਾ ਬਬੁਰੋ ਜਿਨ ਮਾਨੋ
 ॥ ਏਕ ਫਲ ਗਕਰੋ ਤੁਮ ਸੀਕ ਨਿਸੀਕ ਸੁਲੀਕ ਪਾਸੀ ਮੁ
 ਹਿਜਾਨੋ ਹੋ ਹਨੁ ਮਾਨ ਅਜਾਨ ਨਹੀ ਪੁਰੁ ਦੇਖਨ ਕੋ ਸਤਰੋ
 ਰਸਾਨੋ ਅਜਿਲ ਦੇ ਪੁਦਕੀ ਜਕਰੋ ਕਿਨ ਹੋ ਸਿਯੋ ਕੋ ਕਿ
 ਹਤਾਂਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥੧੭॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਸਾਰ ਕਹੀ ਇ
 ਨ ਬਾਤਤ ਉਸਿਯ ਕੀ ਦੁਤਿ ਹੋ ਕਿਹਤਾਂਤਿ ਸੁਨਾਉ ਸੇਉ
 ਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਤ ਸਬੈ ਤੇਈ ਫੇਰ ਕਹੋ ਤਬ ਅੰਗ ਲਜਾਉ
 ਹੋ ਕਪਿ ਦੂਰ ਰਹਿ ਜਗ ਮੈ ਛੁਬਿ ਅੰਗ ਨ ਕੀ ਸਮਰੋ ਨ
 ਹਿ ਪਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤੇ ਜਿਹਤਾਂਤਿ ਸਿਯਾ ਸੇਈ ਚੀਨ ਹਨੁ
 ਸਤਰੋ ਹੋ ਬਤਾਉ ॥੧੮॥ ॥ ਕਬਿੰਤਾ ॥ ॥ ਜਹਾਂ ਨਹੁ
 ਲਾਸ ਤਾਤੇ ਸੁਸਨੁ ਅਵਾਸ ਤਹਾਂ ਨੀ ਕੇ ਬੀਰ ਬਾਤ ਸੁਨ ਲੀ
 ਸਿਯੋ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਜਾ ਕੇ ਦੁਰ ਕਾਜ ਰਸੋ ਮਿਲੀ ਪੰਕਲੀਕ
 ਮਾਂਹਿ ਤਹਾਂ ਦੇਖੀ ਚਿਨਿਸੀਕ ਬੁਧੁ ਕੁਲ ਭਾਨ ਕੀ ਜਾ ਕੇ
 ਨਿਸਧਾ ਮੁਖ ਦੀਪ ਹੀ ਕੋ ਦੀਪ ਬਿਨੁ ਫੂਲ ਅੰਗ ਬਾਸ
 ਤਹਾਂ ਗਾਨੀ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕੀ ਜਹਾਂ ਮੁਖ ਮੁਕ ਰਾਮ ਰਾਮ ਹੀ
 ਕੀ ਕੁਕ ਜਹਾਂ ਸੇਵੈ ਸੁਖ ਧੁਪ ਤਹਾਂ ਹੈ ਅਚੁਕ ਜਾਨ ਕੀ
 ੧੯॥ ॥ ਕਬਿੰਤਾ ॥ ॥ ਜਾਂ ਕੇ ਬਾਧੇ ਕੇ ਸਤਨ ਤਾਪ ਸੀ
 ਕੇ ਭੇਸ ਸੁਨ ਬਾਨ ਰਨ ਰੇਸ ਵਿਗੁ ਨੀਰ ਉਰੋ ਧੋਵਤੀ ਭੂਖ
 ਨ ਮਲੀਨ ਪੀਯ ਹੀਨ ਸੁਖ ਫੀਨ ਜਾਂ ਕੀ ਦ੍ਰੋਹੈ ਦਸਾ ਦਾਨ

ਨਿਸਨੀਦੁੰਨ ਸੇਵਤੀ। ਅੰਗਨ ਰੁਖਾਈ ਫੂਲ ਸੇਜਨ
 ਰਸਾਈ ਜਾਕੀ ਤਾਕੇ ਜਾਨ ਲੀਜੇ ਨਾਰਿ ਨੀਚੇ ਮੁਖਿ ਜੇ
 ਵਲੀ ^{ਵਿਲੀ} ^{ਇਸਤੀ} ਦੁਤੀ। ਹਨੂੰ ਸੁਨ ਮੀਤ ਸੀਅ ਪਾਇ ਬੇਕੀ ਰੀਤਿ ਲੋਕ
 ਜਾਕੀ ਭੀਤਿ ਭੀਤਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਰੇਵਤੀ॥੨੦॥

॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਗਵਨ ਪਾਪ ਕੇ ਜਾਲ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਤਾਂ ਮਹਿ
 ਪਾਉ ਸੰਗਾਰ ਕੇ ਦੀਜੇ। ਬਾਤ ਬਿਨ ਮਿਰਜਾ ਵਕਰੇ ਜਿਨ
 ਕੇ ਧੁਕ ਰੈ ਤੁਕ ਰੈ ਸਹ ਲੀਜੇ। ਦੇਖ ਫਲੇ ਬਨ ਦੇਖ ਹ
 ਯੋ ਜਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜੇ ਜਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੇ। ਕਾਦੁ ਲੈ ਸੁ
 ਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰੇ ਮਹਿ ਜਾਹਿ ਹਨੂੰ ਅਤਿ ਕਾਲ ਨ ਕੀਜੇ॥੨੧॥

॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਪਾਨ ਲਏ ਦੋਊ ਪਾਨ ਧਰੇ ਸਿਰਿ ਪਾ
 ਇਛੁ ਦੇਹ ਪੁਨੰਦਨ ਜੁ ਕੇ। ਅੰਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
 ਨ ਦੇਹਿ ਬਡੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇ ਕਨੁ ਕੇ। ਆਪਨ ਜਾਨ ਧਰੇ ਰ
 ਹੀਓ ਜਿਅ ਹੋ ਕਪਿ ਸਤ ਅਕਹੈ ਤੁਹਿ ਕੂਕੇ। ਨਿਤ ਕਰੈ ਸੁ
 ਧ ਚਿਤ ਕੇ ਸਾਥ ਸੁਚਿਤ ਚਲੇ ਸੰਗ ਮਿਤ ਹਨੂੰ ਕੇ॥੨੨॥

॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਛਾਤ ਚਲੇ ਸੁਮਹੇ ਸਕੇ ਅੰਸਗ
 ਨੇ ਸਮਨ ਇਚਲੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪੀਠ ਸੁਠੇ ਕ ਨਿਹ
 ਰਹਨੂੰ ਮੁਖ ਲੋਚਨ ਚਾਰ ਚਲੇ ਜਲ ਚੈ। ਮੁਦਰੀ
 ਕਰ ਸੋ ਪਿਕਰੇ ਮੁਖ ਬੈਨ ਸੁਦੇਹ ਬਿਨ ਕਪਿ ਪਾਨ ਨ
 ਦੇ। ਜਬ ਲੈ ਮਮ ਦੇਹ ਉਤੈ ਨ ਦੇਖੇ ਹੁਤੈ ਆਨ ਦੇ ਸੋਧ ਸੇ

ਸ੍ਰੈਯਾ

੧੨੨ ਯਾ ਪਾਥਵੈ ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਬਾਂਧ ਮੁਨੀ ਦੇਉ
 ਪਾਂਇ ਲਗਾਇ ਸੁਬੀਰ ਬਡੇ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕੀ ਪਾਕੋ ਪੁੰ
 ਛੁਓ ਨਾਇ ਨਿਵਾਇ ਦਈ ਕਟਿ ਲੋਚਨ ਮੁੰਦਨ ਨੀਰਹਿ ^{ਤਰਫਾ}
 ਤਾਕੋ ਰਾਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਿਯ ਮੈ ਧਰ ਪੈਰਖ ^{ਪਾਣੀ}
 ਤਾਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੋ ਬਾਰ ਲਗੀ ਨਹਿ ਪੈਨ ਕੇ ਪੁਤਹਿ ਪਾਰ ^{ਬਲ}
 ਰੁਖੇ ਲਾਖੁ ਬਾਰਧ ਬਾਂਕੋ ॥ ੨੪ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾ
 ਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਰੋ ਜਿਯ ਤੇ ਇਹ ਤੇ ਸੁਭ ਕੋ ਨ ਸੀ ਅੰਰਘ
 ਗੀ ਛੁਬਿ ਬਾਰਧ ਬਾਰਦ ਏਕਹਿ ਸੈ ਕਟਿ ਰਾਮ ਤਹਾਂ
 ਤੁਬਰੀ ਨ ਤੁਰੀ ^{ਸਮੁੰਦ} ^{ਬਾਰਦ} ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ ਪਾਰ ਪਰਮੇ ਪਲ ਮੈ ਪ
 ਗੁ ਕੀ ਅੰਗੁਰੀ ਜਲੁ ਮੈ ਨ ਪਗੀ ਕਾਪਿ ਨਾਉ ਹਨੂੰ ਜਿਨ ^{ਰਾਮ}
 ਕੇ ਭਿਨੋ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕੇ ਨਾਉ ਕੀ ਨਾਉ ਕਰੀ ॥ ੨੫ ॥ ॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸਿੰਧ ਕੇ ਫਾਧਿ ਬੇਕੋ ਸੁਰ ਪਤਿ ਫਨੀ ਪਤਿਹੂੰ ^{ਨਾਮ} ^{ਭੋਲੀ}
 ਮਨ ਤੋ ਨਹਿ ਕੀਨੋ ਲੋਰਤਿ ਨਾਟਲ ਪੈਦਰ ਹੇ ਕਟਿ ਰਾ ^{ਉਦ੍ਰ} ^{ਸੋਧਾਗ}
 ਮਗਾ ਬਿਦਹਿ ਅੰਤ ਨਲੀਨੋ ਸੋਹਨੁ ਮਾਨ ਕਛੁ ਨ ਗਨੈ ^{ਸਫੁਆ}
 ਬਲ ਨਾਉ ਕਰਮੇ ਜੁ ਸੁਨੇ ਪੁਰਤੀ ਨਾ ਜਾਨਤੋ ਜੁ
 ਦਈ ਮੁੰਦਰੀ ਪਦਰਾਮ ਕਛੁ ਜਨ ਟਾਮਨ ਕੀਨੋ ॥ ੨੬ ॥
 ॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ॥ ਸਿੰਧ ਕੇ ਕਰਾਰ ਨਿਜ ਪੈਰਖ ਸੰਤਾ ^{ਰੇਣਾ}
 ਰਕਿਲ ਕਾਰਿ ਅੰਸੋ ਉਠੇ ਨਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਲਰਾਯੇ ਹੈ ਕ ^{ਕਲਾਤੇ} ^{ਉਦਮ}
 ਮਠ ਕੇ ਭਾਲ ਪਰਫਨਿ ਫਨਿ ਮਾਲ ਧਾਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਚਾ ^{ਅਕਾਸ}
 ਨਦੁ ^{ਮਥੇ} ^{ਸੋਧਾਗ} ^{ਉਗਲ}

ਸ਼ੇਰੀ

ਕੋਨਪਾਰਉਰਗਾਖਸੀਕੋਮਾਰਪੁਰਗਾਖਸਕੇਆਯੋ
ਹੈ॥ ਕੀਨੀਮਨਸੀਕਨਹਿਕੰਚਨਕੀਲੀਕਯਹਿਦੈਨਿਸੀ
ਕਧਸੋਰੂਪ[†]ਧਾਮਕੋਬਨਾਏਹੈ॥ ੨੦॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥
॥ ਕੰਚਨਕੋਗਦੁਲੀਕਭੁਯੋਪੁਨਰਾਮਸੋਬੈਰਕਲੀਕ
ਯਹੈਹੈ॥ ਦੇਖਫਿਟੋਸਰੁਕੇਪਾਰਿਭੀਤਰਿਸੀਭੁਹਿ
ਸੋਧਕਹੂੰਨਲਹੈਹੈ॥ ਜੇਰਪੁਬੀਰਕਹੇਮੁਹਿਚਿਨ੍ਹਸੁ
ਏਕਨਹੀਹਨੁਮਾਨਕਹੈਹੈ॥ ਬਾਰਨਮੈਕਿਪਹਾਰਨ
ਮੈਕਿਧੋਰਾਵਨਕੇਗ੍ਰਿਹਬੀਰਰਹੈਹੈ॥ ੨੧॥ ਕਾਬਿੰਤ
॥ ॥ ਏਕਜੀਹਪਾਇਪੁਨਸਾਰਦੁਸਹਾਇਨਾਹੀ
ਰਾਵਨਕੋਨਗਰਕੀਕੈਸੋਛੁਬਿਗਾਈਏ॥ ਫੁਲੀਫੁ
ਲੀਰਾਲੁਤੁਰਬੈਠੇਅਲਿਮਾਲਅਤਿਸੁੰਦਰਕਿਲ
ਲਤਾਲਪਾਲਸੋਰਿਝਾਈਏ॥ ਬਾਪੀਕੂਪਕੁੰਤਨ
ਮੈਗੁਨਨਿਕੇਤ੍ਰੈਬੈਠੇਕੀਨੇਦੁਖਰੰਗਮੰਤ੍ਰਹੋਇਤੋਜ
ਤਾਈਏ॥ ਬਾਰਨਤੁਰੰਗਰਬਕੰਚਨਕੋਧਾਮਪਰ
ਕੋਨਸੀਬਿਭੁਤਫਾਡਕੋਨਸੀਬਤਾਈਏ॥ ੨੨॥
ਕਾਬਿੰਤ॥ ॥ ਜਾਹੀਪੈਰਜਾਇਤਹਾਂਕੋਤੁਕਲੁਭਾਇ
ਤਾਲਆਵਜਮਿਦੰਗਬੀਨਬਾਜਤੁਸੁਹਾਵਨੇ॥ ਸੁ
ਰਸਸਿਬਰਨਬਿਰੰਚਸੁਰਰਾਜਆਜਕੋਨਇਹ

ਜਲ
੦
੧੨

† ਪਾਠਾਂਤਰ = ਥਾਮਤੈ ਅਰਥਵੇਦਾਸੋਦੇਫਾਕਹੀਏਤ੍ਰਯੰਗਜੋਨੀਸੁਫਮਸੋਸੁਫਮਉਤਨੇਵਾਲਾਸੁਰੂਪ

ਲਾਇਕ ਜਪਾਵੈ ਇਹਾਂ ਆਵਨੇ ਅਰਿ ਕਛੁ ਰੂਪ ਕਰ
 ਅਜਿਨੀ ਕੋ ਪੁਤ ਜਾਇ ਪਹੁਚੈ ਤਹਾਂ ਲੈ ਜਹਾਂ ਖਾਸਗੀ
 ਵਿਛਾਵਨੇ ਦੇਵਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਦੇਖ ਸੰਗਤੀਆਂ ਲੇਟੀਤ
 ਹਾਂ ਸੀਤਾ ਕੇ ਭਰਮ ਹਨੁ ਲਾਗੋ ਪਛਤਾਵਨੇ ॥ ੩੦ ॥ ॥
 ਸੁੰਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਤੇ ਕਿੰਹ ਪਾਪ ਭਜੈ ਗਤਿ ਰੂਪ ਨਿਹ
 ਰਭਈ ਦੁਚਿਤਾਈ ਕੈ ਤਨ ਛਾਡ ਗਈ ਨ ਭਰੇ ਕਿਇ
 ਏਸਿ ਯਚੈ ਕਪਿਯੋ ਨਹਿ ਗਈ ਦੇਖ ਮੇਵੇ ਦਰ ਕੀ
 ਫੁਬਕੇ ਮੁਰਝਾਇ ਰਹੇ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰ ਆਈ ਲੰਕ
 ਪਤੀ ਪਰਜੀ ਕਪਰੇ ਸੋਊ ਏਕਨ ਅੰਕ ਕਰੈ ਨ ਢਿਠਾ
 ਈ ॥ ੩੧ ॥ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ॥ ਕਾਰੂ ਕਹੀ ਸਿਯ ਕੀਤ ਹਿਥ
 ਤੁਹਿ ਆਨ ਅਸੇਕ ਬਨੀ ਮਹਿ ਗਾਖੀ ਦੇਤੁ ਬਪੀਠ ਕ
 ਯੋਧਿ ਗੁਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ਸਬੈ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ਹੈ
 ਜਸ ਰਾਮ ਕੇ ਦੁਧ ਮਨ ਜਮ ਕਾ ਦੁਪਰੈ ਯਹਿ ਗਵਨ ਮ
 ਖੀ ਫੁਲ ਗਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਹਨੁ ਮਾਨ ਭਯੋ ਪਗ ਦੇਖਨ
 ਕੇ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥ ੩੨ ॥ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬੀ
 ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯ ਗਯੋ ਕਪਿ ਰਾਇ ਜਹਾਂ ਸੁਧ ਪਾਈ
 ॥ ਚੰਪਕ ਮੇਲਿ ਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਰਨ
 ਲ ਸੁਹਾਈ ਕੰਜ ਕਵੰਬ ਜੁਹੀ ਕਵਲੀ ਸੁਰ ਦਾਰਮ
 ਬੇਲ ਇਲਾਮ ਬਰਾਈ ਕੇਤ ਕੀ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਗੁ

ਭੁਪਾਰੀ
 ਮੋਹਣੀ

ਇਲਾਹੀ ਅੰਬਾਈ ਪੰਕਤੀ ਟਾ ਟੇਲ

ਸਾਹਿਬ ਮੋਹਣੀ

ਲਾਲ ਸਰੋਵਰ ਕੂਪ ਮਹਾ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ੩੩ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ
॥ ॥ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਕਪੋਤ ਕਹੁ ਸੁਖ ਸਾਰ ਸਚਾ ਤਿਕ ਹੀ ਸ
ਲੁਭਾਨੇ ॥ ਖੰਜਨ ਚਕੁ ਦਿਲੀ ਬਕ ਬਾਨਰ ਨੀਰ ਕਪਿਸਿ
ਲ ਅੰਗ ਬਖਾਨੇ ॥ ਅੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸਦਾ ਧੁਨਿ ਸੋ ਸਬ ਸੇ
ਵਤਤਾ ਬਨ ਕੋ ਲਪਟਾਨੇ ॥ ਏ ਸੁਖ ਜਾਨ ਕੀ ਰਾਮ ਬਿਨਾ
ਕਵਿ ਰਾਮ ਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਜਾਨੇ ॥ ੩੪ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
॥ ਏ ਖਹਨੁ ਚਿਤ ਚੋਕ ਰਹੇ ਯਹਿ ਦੇਵ ਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਬ
ਨ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਉਜਲ ਨੀਰ ਸਿਲਾ ਗਿਰਿ ਹੈ ਕਿਧੋ ਸਾਟਨ
ਕੋ ਉਮਤੁ ਘਨ ਹੈ ॥ ਅਹੋ ਕੈ ਨਿਜ ਪਾਵ ਸਕੋ ਯਹਿ ਰੂਪ
ਕਿ ਰਾਮ ਅਮਾਟ ਸਕੋ ਮਨ ਹੈ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਕਛੁ ਸਮਸ
ਮੋਨ ਪਰੈ ਕਿਧਿ ਹੈ ਕਮਲਾ ਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ॥ ੩੫ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈ
ਯਾ ॥ ॥ ਤਾਂ ਬਨ ਮੈ ਕਪਿ ਪੈਠ ਗਯੋ ਬਿਗਸੇ ਜਬ ਜਾ
ਨ ਕੀ ਦੁੰਦੁਤ ਪਾਈ ॥ ਰੂਖ ਅਸੋ ਕਤਰੇ ਮਨ ਸੋ ਕਮਨੇ
ਇਹ ਤੇ ਉਪਜੀ ਦੁਰਤਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਨਿਵਾਇ ਰਹੀ ਜੁਗ
ਜੀਘਖਨੈ ਨਖ ਸੋ ਪੁਹਮੀ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਰਾਮ ਵਿਯੋ
ਗ ਕਹੈ ਜਨ ਸੁੰਦਰ ਬੈਠ ਧਰਾ ਜਨ ਨੀ ਦੁਖ ਦਾਈ ॥ ੩੬ ॥
॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਤਾਹਿ ਮਹੀਰੁਹ ਉਪਰ ਬੈਠ ਸੁਕਾਦੁ
ਲਈ ਮੁੰਦਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ॥ ਸੋਈ ਰੂਹ ਦਈ ਹਰਿ ਏ ਕਹਿ ਬ
ਤੁ ਸਿਯਾ ਬਚ ਮਾਤੁ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਤੇ ॥ ਤੁਬ ਦੇਖ ਬਿਚਾਰ ਕਿ

ਚਕਵੇ

ਸੁਰਮੇ

ਕਮਲਾ

ਮਨੇ

ਸੋਚਿਤੋਚੈਕਜਿਓਤਿਜਿਏਅਬਯਾਂਸੁਖਤੇਸਾਖੀਰ
ਮਮਿਲਾਪਕੀਆਸੁਤਈਯਹਿਆਨਪਰੀਕਤਤੇ
ਰੁਖਤੇ॥੩੭॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਪ੍ਰਾਨਨਿਕੇਕਾਦੁਬੇ
ਕੇਕਰਕੀਕਿਧੋਕਰਕੀਹੈਵੈਸੇਹੀਲਗੇਹੈਨਗਵੈਸੇ
ਈਹੈਸੁੰਦਰੀ^{ਕਰਕੀਹੈ}ਗਬਨਕੋਨਪਬਬਨਪਬਮਹਾਂਬਨ^{ਹਬਈ}
ਪਬਫਾਰਕੈਪਿਨਾਨੀਬਨਪਾਤਨਕੀਗੁੰਦਰੀਪ੍ਰਤੁ^{ਰਸਤਾ}
ਹੈਸਮੁੰਦਰੀ^{ਸਮੁੰਦਰ}ਸਮੁੰਦਰੀ^{ਰਸਤਾ}ਹੈਪ੍ਰਤੁਆਪਕੋਨਸੋਪਹਾਰ^{ਜਲਾਕਮਾਗਏ}
ਨਮੈਫਾਰਿਆਈਤੁੰਦਰੀ^{ਗੁੰਦਰੀ}ਮੇਰੇਮਨਉਤਰੀਤੁੰਦਰੀ^{ਗੁੰਦਰੀ}ਕੈਸੇ
ਕਰਉਤਰੀਹੈਮੁੰਦਰੀਤੁੰਦਰੀਕੈਸੇਕਰਉਤਰੀਸਮੁੰਦਰੀ॥
੩੮॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਬਿਨਕਹੇਪੋਨਗੋਨਯਾਨਗ
ਰਬੀਚਕੋਨਆਇਸਕੈਇਹਾਂਗਾਪਾਬਨਾਬਕੀ॥
ਜੀਅਮੈਨਰਹੀਭਈਨਰਹੀਨਕਹਾਂਕਰੈਬਿਧਿਬਿ^{ਜਸ}
ਰਹੀਨਕੈਕੈਬਿਧਿਕੇਅਕਾਬਕੀਅਕਰੰਦਇਹੈਨਿ^{ਸਮੁੰਦਰ}
ਯਜਾਨੀਮਨਸਾਬਕੀਹੈਯਾਂਤੇਕਪਿਨਾਬਬੁਝਬੇਕੀ^{ਬਿਰਗੀ}
ਮਨਸਾਬਕੀ^{ਮਨਦੇਸਾਬਦੀਹੈ}ਦੇਖਨੈਨਹਾਬਕੀਨਸੁਧਪਾਂਇਹਾਂ^{ਨਾਮਕਵਿਕਾਏ}
ਬਕੀਸੁਰਪੁਨਾਬਹਾਬਕੀਨਿਸਾਨੀਜਬਹਾਬਕੀ^{ਮੁੰਦਰੀ}
॥੩੯॥ ॥ਐਯਾ॥ ॥ਦੇਖਰਹੀਚੁੰਓਰਨਤਾਰਿ^{ਪੰ}
ਸੁਕੋਉਨਮਾਨਸਦੇਤਦਿਖਾਈਸੋਚਬਿਚਾਰਕੀਏ^{ਹਬ}
ਬਹੁਭਾਂਤਿਨਗੀਮੁੰਦਰੀਨਤੁਤੇਉਤੁਆਈਤੁੰਗੀਲੋ^{ਭੁੰਤੀ}

ਸੋਚ

ਨਕਲਾ

ਜਿਏਈ

ਬੋਲ ਉਨੋ ਕਾ ਪਿਯੋ ਮੁਹਿ ਰਾਮ ਦਈ ਸੁਤ ਮੈ ਪਹੁਚਾ
 ਈ। ਦੁਤ ਹਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਉ ਹੈ ਮਾਤ ਪਰੋ ਪਗ ਜੀ ਨ ਕਰੋ
 ਦੁਬਿਤਾਈ॥ ੪੦॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਤਬ ਜਿਸ ਮੈ ਸਿ
 ਸ ਸੁਖ ਕੀ ਚਿਰਾਮ ਦੁਤ ਯਹਿ ਆਹਿ। ਮਾਨ ਸਕੀ ਕ
 ਰਿ ਤੇਟਹੀ ਮਿਲਨ ਕਹੈ ਹੈ ਤਾਰਿ॥ ੪੧॥ ॥ ਸੋਰਠਾ
 ॥ ॥ ਬਹੁਰੇ ਕੀ ਚਿ ਬਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਹੈ
 ॥ ਕੀਨੋ ਕਾ ਪਿ ਪਤਿ ਹਾਰ ਮਾਨ ਸਕੈ ਰਾਖ ਸੁਤ ਖੈ॥ ੪੨
 ॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤਾ॥ ॥ ਦੂਜੇ ਭੁਲੀ ਕਰੀ ਮੇਰੇ ਜੀ ਕੀ ਸੁਲ
 ਹਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨ ਜੇਹੋ ਤੇ ਤਾਂ ਸੋ ਕੈ ਸੇ ਮੁਖ ਜੇ ਰਤੀ ਗਾਰ
 ਮਦੁਤ ਸੁਨੇ ਤੇਹੀ ਪਾਰੀ ਮਾਰ ਤਾ ਕੇ ਹੁਤੇ ਭਾਹੀ ਕੋ ਜਿ
 ਫਾਇ ਬੇ ਕੋ ਕੋ ਨ ਕੋ ਨਿਰੋ ਰਤੀ। ਅਮੈ ਸੋ ਕਹਿ ਪਾਏ ਮੰਦ
 ਰੀ ਕੋ ਫਾਤੀ ਲਾਇ ਰਹੀ। ਮਾਨੇ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਨੈ ਕੁਨ
 ਬਿਛੋਰਤੀ। ਕਬਹੂੰ ਉਪਾਰੇ ਢਾਪੇ ਨਿਧਨੀ ਕੇ ਧਨ ਕੀ
 ਜੇ ਨੈ ਨਨ ਕੇ ਨੀਰ ਉਰ ਆਵੁਰ ਨਿਰੋ ਰਤੀ॥ ੪੩॥ ॥
 ਕਾਬਿੰਤਾ॥ ॥ ਬੁਝਤ ਹੈ ਭਾਹੀ ਸੋ ਸੰਦੇ ਸੋ ਜੀ ਅਬਾਰ ਬ
 ਰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸੁਖ ਸੋ ਰਹਤ ਹੈ॥ ਲਛਮਨ
 ਨੀ ਕੇ ਕਹਾਂ ਫਾਰ ਕਹਾਂ ਕਹੈ ਤੇ ਸੋ ਮੇਰੀ ਸੁਧ ਲੈ ਬੇ ਕੋ
 ਕਬਹੂੰ ਉਮਹਤ ਹੈ॥ ਕਿਧੈ ਮੇਰੇ ਅੰਗੁਨ ਬਿਚਾਰੇ ਹੈ॥ ਬਿ
 ਸਾਰ ਦੀ ਨੀ ਕਿਧੈ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਲੈ ਉਸਾ ਸਨ ਭਰਤ ਹੈ॥

ਕਲੇਰੀ

ਓਤਰਾ

ਬੋਲੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਅੰਸੇ ਮੁਦਰੀ ਨ ਕਹੈ ਮਾਤੁ ਤੇਰੇ ਪਾਛੇ ਯਾ
 ਕੋਰਾਮ ਕੰਕਨ ਕਹਤੁ ਹੈ ॥੪੪॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਭੁ
 ਜਾ ਭਈ ਅਤਿ ਦੁਬਰੀ ਕੰਕਨ ਕੀ ਨੀਵਾਪਾ ॥ ਹਨੁ ਮਾ
 ਨ ਸਾਚੀ ਕਹੈ ਕੰਕਨ ਹਮਾਰੇ ਪਾਪਾ ॥੪੫॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥
 ॥ ਤੇਰੇ ਪਾਛੇ ਤੇਰੇ ਦੁਖ ਤੇਰੇ ਜਪੈ ਨਾਮ ਮੁਖ ਦੁਜ ਕੀ
 ਸੀ ਕਲਾ ਕੇਹੂੰ ਦੇਹ ਨਿਬਹਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨੀਏ ਨ ਤੇਰੀ ਬਾਤ
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਅਟਪਟਾਤੁ ਤਲਫਤ ਗਾਤੁ ਬੀਜੁ ਰੀਸੀਚ
 ਮਕਤੁ ਹੈ ॥ ਕੰਕਨ ਕਹੈ ^{ਤਰਲ} ਛਾਪ ਜੇ ਉਹੈ ਢਿਲਫਲਤੁ
 ਪਾਨ ਨਾ ਬਹੂੰ ਕੋ ਚਿਤਾ ਗਹੇ ਹੀ ਰਹਤੁ ਹੈ ॥ ਛੀਨ ਰਖਾ
 ਰਾਈ ਸੁਨ ਸੀ ਅਮੇਰੀ ਮਾਈ ਜੈ ਸੇ ਪਕੁਟਾ ਪਕੁਟਾ
 ਅੰਸੇ ਬਿਧ ਉਲਹਤੁ ਹੈ ॥੪੬॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਭੁ
 ਬ ਬੋਲੀ ਭਿਜਟੀ ਸੁਮਤਿ ਸੁਨ ਜਾਨ ਕੀ ਅਚੇਤਾ ਤੂੰ ਜੁ
 ਰਾਮ ਸੰਗ ਉਠ ਚਲੀ ਘਰਤ ਜਬ ਨ ਕਿਹ ਹੇਤੁ ॥੪੭॥
 ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਤੂੰ ਨ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਤਬ ਦਿਤੀ ਚਿਨਹੁ
 ਤੀ ਕਹਾਂ ਤੂੰ ਬਿਨ ਅੰਕੇਲੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕਛੁ ਰਹਤੇ ॥ ਤੁ
 ਪਰ ਮਨਾਇ ਰਹੇ ਰਾਖ ਬੇਕੋ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਪਾਛੇ ਸਬ ਮੰ
 ਦਰ ਕੇਲੇ ਗਤੇ ਸੋਲ ਰਤੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਨ ਜਾਇ ਕਹੂੰ ਕੀ
 ਦਮੁਲ ਖਾਇ ਸੰਗ ਲਫ ਮਨ ਲੈ ਕੇ ਸੁਖੀ ਦੁਖੀ ਦਿ
 ਨ ਭੁਰਤੇ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਭਲਾਈ ਜਬ ਨ ਰਿਮੁਹ ਲਾਈ

ਆਜ ਤੇਰੇ ਦੁਖ ਕਾ ਹੋ ਕੇ ਹਨੂੰ ਸੇ ਮੇ ਸੇ ਮਰ ਤੇ ॥੪੮॥ ॥
ਕਾ ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਜੁਨ ਰੇ ਨਿਰੰਗ ਅਜ ਰਹਿ ਤੀ ਜੋ ਪਰ ਨਾਰੀ
ਭੀਤ ਰਤੇ ਪਕਰ ਨਿਸਾਚਰ ਨ ਲਾਵ ਤੇ ॥ ਬਿਛੁਰੇ ਤੇ ਪੀ
ਅਕੋਰ ਕੋ ਨ ਸੀ ਮਰੀ ਪੈ ਤੀ ਅਤੁ ਮ ਸੁਖੀ ਹੋ ਤੇ ਰਾਖੀ ਰ
ਸਾਖ ਪਾਵ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਤੀ ਤੋ ਤ ਬਢਿਗ ਮੇ ਸੀ ਜੋ ਨ ਹੋ ਤੀ
ਤੋਰੇ ਅੰਗ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਬਿਨ ਲੀਕ ਕੋ ਨ ਆਵ ਤੇ ॥ ਤੇਰੀ
ਚਿਉ ਪਾਧ ਜੋ ਤੂੰ ਸੰਗ ਹੀ ਨਹੀ ਤ ਬ ਰਾਵ ਨ ਦੇ ਜੋ ਗੀ
ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੇ ਚੁਗਾਵ ਤੇ ॥੪੯॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥ ਜੁਨ
ਬਿਜਟੀ ਸੀਤਾ ਕਹੇ ਮਰ ਮਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ ॥ ਪੀਅ ਦੁ
ਖੀ ਬਨ ਮੈ ਰਹੈ ਤੀ ਅਜੁਖੀ ਪਾਰ ਹੋਇ ॥੫੦॥ ॥
ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਅੰਗ ਕੋਹੋ ਇਕ ਬਾਰ ਜਾਹਿ ਸਮਝੁ ਹੋ ਸੀ
ਗਚਲੀ ॥ ਜੁਨ ਹੁਧਰ ਮਕੀ ਭੂਤ ਬਿਜਟੀ ਸਭ ਤੇ ਸ
ਕੋਹੀ ॥੫੧॥ ॥ ਕਾ ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਮੂਰਤੀ ਪਿਤਾ ਬਚਨ
ਭਾਰ ਹੈ ਉਠਾਯੋ ਰਾਮ ॥ ਦੂਸਰੇ ਜਟਾ ਕੇ ਰਾਖ ਯਾਂ ਤੇ ਅਰੁ
ਲਾਇ ਗੋ ॥ ਕੰਠ ਖਗ ਭਾਰ ਕਰ ਧਨੁ ਖ ਖਰੇਈ ਭਾਰ
ਕਇ ਜੋ ਨਿਖੰਗ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੁਰਤਾਇ ਗੋ ॥ ਮੇਰੇ ਪ
ਰ ਰਹੇ ਕੋ ਨਿਪਟ ਛਾਤੀ ਭਾਰ ਹੈ ਪੈ ਇਹੈ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀ ਇ
ਨ ਪੈ ਨ ਸਹੈ ਜਾਇ ਗੋ ॥ ਰੂਖ ਹੈ ਕਿ ਰੂਖ ਹੈ ਕਿ ਨ ਆਇ
ਮੁਰਤਾਇ ਹੈ ਜੁ ਯਾਂ ਤੇ ਸੰਗ ਚਲੀ ਯਾਹਿ ਭਾਰ ਨ ਸਹੈ

ਜਪੀ

ਇਹੋ॥੫੨॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਤੁਬਤਿਜਟੀਪਾਇਨ
 ਲਗੀਚਤੁਰਜਾਨਕੀਆਹਿਜੇਲਾਯੋਕਪਿਰਮ
 ਤੇਪੁਨਸੀਅਬੁਝਤੁਤਾਹਿ॥੫੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ਜਿਨ
 ਸੋਬਹੁਤਸਨੇਹਰਾਮਚੰਦਮਨਤੇਕਰਹਿ॥ਤਿਨਹੂੰਕੀ
 ਗਤਿਏਹੁਸੁਕਾਵਿਰਾਮਸੰਗਤਜਰਹੀ॥੫੪॥ ॥
 ਸੁੰਯਾ॥ ॥ਗੰਜਬਿਰੁਤਿ^{ਨੰਪਵ}ਬਿਚਛਨ^{ਰਛਰ}ਏਕਤਤੱਛਿਨ^{ਰਛਰਛ}
 ਰਾਮਹਿਪੀਰਦਈ॥ਮਨਭਾਵਨਕੇਪਹੁਚਾਵਨਕੇ
 ਮਿਸਪੈਰਹੂੰਲੋਨਹਿਸੰਗਤਈ॥ਪੁਨਮੈਬਨਮੈਤੁ
 ਮਮਾਰਗਮੋਸੁਨਹੋਮੁਦਗੀਬਿਪਰੀਤਨਈ॥ਹਮ
 ਤੀਨਹੁਤੇਸੁਪਤਿਬ੍ਰਤਕੀਤਿਹੁਲੋਗਨਤੇਪਰਤੀਤਿਗ
 ਈ॥੫੫॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਪਹਿਲੇਤੋਤੁਮੈਸੁਨਮੁ
 ਦਗੀਪ੍ਰਬੀਨਰਪ੍ਰਬੀਰਜੁਕੀਮੁਗਤਿਹੋਨੀਕੇਕੈਨਿ
 ਹਾਰਤੀ॥ਪਾਛੇਤੇਤੇਦੇਖਤੀਹੋਆਪਨੋਸਰੂਪਸਬ
 ਅੰਰਹੈਕੇਵਹੈਹੈਕਹੋਨਕੋਮੈਹੋਮਾਰਤੀ॥ਪਾਛੇਰਹੀ
 ਸੋਰਤੀਅਮੇਰੇਧਮਾਨਹੂੰਤੇਪੀਯਮੋਸੇਹੂੰਗਏਹੈਰਾਮ
 ਆਸੁਨਕੇਦੁਵਤੀ॥ਏਕਪੋਲਹਾਬਰਹੀਨਾਬਕਹਿ
 ਸੁਸਰੁਰੇਮਾਥੇਲਿਖੇਅੰਕਨ^{ਭੋਖ}ਬਿਧਾਤਾਨ^{ਬੁਹਮ}ਨਿਵਰਤੀ
 ॥੫੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ਬੋਲਮੇਹਨੁਮਾਨਮਾਤਾਜਾਨਕੀ
 ਨਿਵਾਰਸੋਕਜਾਹੀਦਿਨਜਾਇਤੇਹੀਸੋਧਹਿਸੁਨਾਇ

ਹੈ। ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰ ਬੇ ਕਉ ਮਤ ਰਹੈ। ਹੈ ਮਨ ਤਾ ਹੀ ਦਿਨ
ਸਤਨ ਚਰਾਇ ਲਿਆਇ ਆਇ ਹੈ। ਅਰਿ ਜੇ ਕਦਾ
ਮੇਜੋ ਬਹੁਰ ਕਹੈ ਗੇ ਰਾਮ ਸੀਤ ਕੋ ਲੈ ਆਓ ਤਬ ਫਿਨ
ਮੈ ਲੈ ਜਾਇ ਹੈ। ਰਾਮ ਹਿ ਲੈ ਆਇ ਹੈ ਸੁਤੇ ਹਿ ਪਹੁਚ
ਇਹੋ ਤੁਮਾਨ ਮੇਰੀ ਬਾਤੁ ਹਨੁ ਤਾਂ ਦਿਨ ਕਹਾਇ ਹੈ॥੫੦॥
॥ ਕਹਿ ਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਅਰਿ ਜੇ ਤੁ ਕਹੈ ਮੇਰਿ ਆਬ ਹੀ ਲੈ ਜਾ
ਉਤੇ ਹਿ ਲੈ ਕਹੀ ਕੇ ਲੋਗਨ ਕਉ ਕੋਤ ਕਵਿ ਆਇ ਹੈ। ਰਾ
ਵਨ ਹਿ ਮਾਰੋ ਪੁਰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾ ਰੋ ਤੁ ਮੰਤੁ ਨ ਬਿਥਾ
ਰੈ ਆਜ ਰਾਮ ਬਲ ਪਾਇ ਕੈ। ਅਰਿ ਜੇ ਕਹੈ ਤੋ ਗਦ ਕੀ
ਚਨ ਕੇ ਮੂਲ ਹੁਤੇ ਲੈ ਉਪਾਰ ਚਲੈ ਨਤੁ ਮੰਤੁ ਲਉ ਤਾਇ
ਕੈ। ਤਾਂ ਪਰ ਜੇ ਮੇਜੋ ਰਾਖੀ ਰਜੂ ਖਿਏ ਗੇ ਤਬ ਬੀਚ ਪ
ਰਮਾਤੁ ਮੇਰਿ ਲੀਜੇ ਬਖਸਾਇ ਕੈ॥੫੧॥ ॥ ਕਹਿ ਬਿੰਤੁ
॥ ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲੈ ਆਯੇ ਤੁ ਮੇ ਮੂਢ ਮਤੁ ਤਾਂ ਦਿ
ਨ ਤੇ ਜਾਨੀ ਲੈ ਕਾਨ ਗਾਹੀ ਉਦਾਸ ਹੈ। ਹੈ ਜੇ ਕਉ ਦਿਨ ਰੋ
ਟਕੀ ਲੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਯਾ ਕੇ ਕੈ ਸੇ ਜੇ ਸੇ ਸਾਂਸੁ ਸਮੈ ਦਿਨ ਕੋ ਹੁਲ
ਸ ਹੈ। ਧੂ ਆਂ ਕੇ ਸੇ ਧੋਲ ਹਰਮ ਦੇਈ ਸੇ ਦੇਖੀ ਅਤਿ ਰਾਤ
ਪਰੀ ਦੇ ਕਪਾਟੇ ਰਹਿ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ਜਮ ਕੀ ਬਨੈ ਗੀ ਸਿ
ਟਕੂ ਕੀ ਬਿਗਰੈ ਗੀ ਰਾਖੀ ਰਕੋ ਪਸਿ ਪਸਿ ਮਿਗੁ ਰਾਵਨ
ਗਿਰਾਸ ਹੈ॥੫੨॥ ॥ ਦੇਹ ਰਾਗ॥ ॥ ਸੁਖ ਪਾਯੇ ਜਿਯ ਜਾ

ਚਕਟੀ

੦

ਨਕੀ ਭੁਲੇ ਦੂਤ ਯਹਿ ਆਇ ॥ ਸੁਕੇ ਸਰਜਨ ਮੇਘ ਕਪਿ
 ਬਰਖਜਾਏ ਤਹਿ ॥ ੬੦ ॥ ॥ ਸੋਰਹਾ ॥ ॥ ਸੁਨਹੁ
 ਬੀਰ ਹਨੁ ਟਿਤ ਤੇਰੇ ਬਲ ਸਾਰੇ ਸਬੈ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਲਵੰ
 ਤ ਕਹੈ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕੀਜੀਏ ॥ ੬੧ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਸੁਰ
 ਸਸਿ ਮੇਘ ਪੈਨ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਸਿੰਧੂ ਕੋਨ ਆਇ ਸਰੋ ਮੈਂਦੈ
 ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਅੰਸੋ ਕੋ ਰਚੈ ॥ ਜੋ ਕਦਾਚੁ ਮੈਂਦੈ ਕਉ ਤਾਂ ਕੀਆ
 ਉਮੈਂਦੈ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਕਹੈ ਪਾਪੀ ਪਰ ਲੋਕ ਦੁਖ ਮੈਂਦੈ ॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਬੇਗ ਜਾਹਿ ਲੋਕ ਲੋਗਨ ਪਤਾਹਿ ਜਿਨ ਪਾਪ ਫ
 ਲ ਕਪਟ ਨ ਏਕ ਇਨ ਤੇ ਬਚੈ ॥ ਇਨ ਕੇ ਮਿਲੇ ਤੇਰੇ ਹੁੰਦੈ
 ਗਈ ਕਰੋ ਰਜਾ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਨ ਰਹੈ ਸੁਨ ਰਾਮ ਦੁਖ ਨ ਤੁਰੈ
 ॥ ੬੨ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਨਾਥ ਪਰ ਪੀਰ ਕਹੈ ਕਬਿਤੈ ਬਿ
 ਸਾਰੀ ਕਪਿ ਬੀਰ ਰਖੁ ਬੀਰ ਪਦ ਕੋਲੋ ਲੋਕ ਆਇ ਹੈ ॥
 ਕਛੁ ਆਸ ਲਾਗੇ ਕਛੁ ਆਰਜ ਸੁਪੰਥ ਜਾਗੇ ਪਾਛੇ ਤੋ ਪ
 ਤਾਨੇ ਪਾਨ ਆਗੇ ਨ ਪਤਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਾਸੀ ਹੈ ਨਿਕਟ ਕੇ
 ਉਦਾਸੀ ਸੇਤੋ ਨਾਹਿ ਮੇਸੋ ਦਾਸੀ ਸੀਯ ਕੇ ਸੇਦੇ ਸੇ ਬਹੁਰੇ ਨ
 ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੈ ਗੋ ਕੀ ਕਿਧੋ ਕਰੀ ਹੋਇ ਨੋ ਕੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰ
 ਨ ਨਿਕੀ ਚੋ ਕੀ ਮੇਪੈ ਕਬਲੋ ਦਿਵਾਇ ਹੈ ॥ ੬੩ ॥ ॥ ਕ
 ਬਿਤੁ ॥ ॥ ਬਿਰਹ ਕੀ ਜੁਲ ਮੈਂਦੈ ਜਾਤ ਜਰ ਮੇਰੇ ਭੁਨ ਨੈਨ
 ਨ ਕੇ ਨੀਰ ਹੁੰ ਮੈਂਦੈ ਭੁਨ ਮਰਤੁ ਹੈ ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਰਾਸ ਨ ਉਸ

ਸਨਨਪਾਨਜਾਤਦੇਹ ਫਾਡਫਾਡਜੀਸੈਨਿਤਹੀਲਰਤਹੀ ॥
ਫੁਤੀਆਂਕੀਬਤੀਆਂਕਹਾਂਲੋਕਹੋਪ੍ਰਾਨਨਾਥਰਾਮਬਿ
ਨਨੈਕਹੂੰਨਕਹੋਬਿਦਰਤਹੀ॥ਇਹੈਮੈਲੋਰੇਸਮੇਰੋਕਹੀ
ਓਸੀਦੇਸਕਾਪਿਆਸਬਸਪਰੀਤਾਂਤੇਜੀਬੋਈਕਰਤ
ਹੈ॥੬੪॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ਕੰਚਨਕੇਮ੍ਰਿਗਕਾਜਹਨੂੰਮਹਾ
ਰਾਜਹਿਜੋਤਬਹੈਨਪਚਾਰਾਂਕਾਹੋਕੋਹੋਇਵਿਤੀਬਿਪ
ਰੀਤਜੋਰੇਖਮਿਟਾਇਕੋਪਾਂਉਨਧਾਰਾਂ॥ਹੋਹੋਉਮੈਅਪ
ਰਾਧਕਰੇਫਮੇਰਪੁਬੀਰਨਫੇਰਪਚਾਰਾਂਜੋਅਬ
ਲੋਹੁਖਪਾਦਤਹੈਜਬਪਾਇਨਦੇਖੋਤੋਪ੍ਰਾਨਨਿਕਾਰਾਂ॥
੬੫॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਚੰਦਦੇਖਚਕਈਮਿਲਾਨਸਰ
ਫੂਲੇਅੰਸੇਬਿਪਰੀਤਕਾਲਹੈਸੁਦੇਹਕਹੀਅਤੁਹੈ॥੬੬॥
ਤੀਸੰਤਬਾਤੀਪਨਸਾਰਨੀਰਚੰਦਨਸੇਬਾਲੀਜੀ
ਅਤਿਨਅਨਲ^{ਕਾਦੁਰ}ਚਹੀਅਤਿਹੈ॥ਸੰਗਕੇਦੁਕੂਲਦੇਖ
ਕੰਜਨਕੇਫੂਲਦੇਖਰੂਖਨਕੇਮੂਲਦੇਖਸੂਲਸਹੀਅ
ਤਿਹੈ॥ਸੋਪਲਭਾਰੀਰਾਮਪਲੋਨਸੰਭਾਰੀਕਾਪਿਅੰਸੇ
ਗਦਲੀਕਅੰਸੀਭਾਂਤਿਰਹੀਅਤੁਹੈ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ
॥ਸਨੁਮਾਨਦੁਖਪਾਇਅਤਿਲੋਚਨਜਲਨਰਹਾਇ
॥ਰਾਮਚੰਦਬਿਨਸਿਯਦੁਖੀਸਿਯਬਿਨਉਤਰਪੁਰ
ਇ॥੬੮॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਭੁਮਹਿਭਈਪਰਭੀਤਿਜ

ਸਮ

ਭਾਈ

੧੧੧

ਬਮੁਦਰੀਤੋਕੋਵਈ॥ ਦੂਤਹਿਦੈਬਿਪਗੀਤਿਇਕਪਤੀ
 ਅਰੁਪਤੇਬਿਨੁ॥ ੬੮॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਜਾਨਕੀਜੂਜੀ
 ਆਆਨੋਕੁਲੈਸੋਸਾਨੋਕਾਪਿਯਾਹੀਤੇਪਠਾਯੋਰਾਮ
 ਜਾਨੈਯਾਕੀਮਤਿਕੋਚੇਟੀਮੈਲਪੇਟੀਏਕਮਨਹੀਸੁ
 ਕਾਢਿਦੀਨੀਦੀਜੋਰਾਮਹਾਬਜੋਬਦਯਾਤੇਹੀਗਤਿਕੋ॥
 ਦੁਸਰੇਸੰਦੇਸੋਚਿਤਕੂਟਤੁਮਮੇਰੇਹਿਤਕੋਨੋਕੀਓਕਾਕ
 ਸੀਕਬਾਨਲੈਸੁਗਾਤਿਕੋ॥ ਤਿਲਕਬਨਾਯੋਨਿਜਹਾਬ
 ਮੇਰੇਮਾਥਕਾਪਿਤੀਨੋਪਤੇਦੀਨੋਤਿਨਤੀਨੋਲੋਕਪਤਿਕੋ॥
 ੬੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਾਹਿਹਨੂੰਅਬਫਾਡਿਬਿਲੀਬਰਲ
 ਯੋਤਿਨਦੂਰਹੂਤੇਸਿਰਨਾਯੋ॥ ਆਇਗਈਫਿਰਕੈਮਨ
 ਮੈਕਫੁਯਾਅਪਨੋਬਲਮੈਨਜਨਾਯੋ॥ ਕਿਆਚੁਲੈ
 ਜਗਮੈਯਹਿਬਾਰਿਰਾਮਕੋਵੁਤਕੋਊਕਾਪਿਆਯੋ॥
 ਰਾਵਨਜੋਜਬਜਾਇਮਿਲੈਤਬਕਮੇਮਿਟਹੈਮਨਕੋਪਫੁ
 ਤਾਯੋ॥ ੭੦॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਚੰਚਲਜਾਤਸੁਭਾਉਹਨੂੰ
 ਮਾਨਚਿਤਯੋਧਕੋ॥ ਸੁਰਨਕੋਸਤਭਾਉਕਾਇਰਬਕ
 ਮੁਖਹੀਰਹੈ॥ ੭੧॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ਜੋਖਿਝਹੈਰਪੁਬੀਸਮ
 ਏਯਾਤੇਜਸਲੈਜਾਉ॥ ਪ੍ਰਾਨਰਹੈਕੈਜਸਰਹੈਦੇਮੈਦੇ
 ਕਕਮਾਉ॥ ੭੨॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਬਾਗਤੇਰਖਾਇ
 ਬਲਆਪਨੋਜਨਾਇਤੁਕੋਦੇਕਪੁਤਘਾਇਤੁਬਸਿ

ਕਰਨ

ਈਹਾ

ਧੁਪਾਰਜਾਇਹੈ॥ ਲੀਕਹਿ ਜਰਾਇਕੈ ਕਲੀਕਹਿ ਚਦਾ
 ਇ ਬੜੇ ਉਧਮ ਮਚਾਇ ਰਾਮ ਦੂਤਹਿ ਕਹਾਇਹੈ॥ ਰਾ
 ਟਨਕੇ ਸਾਟਨਕੇ ਮੇਘ ਜੋ ਰੁਵਾਇ ਰਾਮ ਚੰਦਹਿ ਸੁ
 ਨਾਇ ਬੜੇ ਬਾਂਦਰ ਕਹਾਇਹੈ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜੋ ਕਹੈ ਗੋਬਿ
 ਨ ਕਹੇ ਕਿਉਂ ਕਰੀ ਰੇਤ ਬ ਮੇਰੇ ਕਹਾਂ ਜੈ ਹੈ ਨਾਮ ਸੀਤਾ
 ਕੋ ਬਤਾਇਹੈ॥ ੧੩॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਜੋ ਰੋਜੀ ਅਕੋ
 ਬਿਚਾਰ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਕਹੈ ਅਬ ਰੁਹੀ ਮਰੈਗੀ ਯਾਹਿ
 ਜਾਨਤ ਨ ਬਲਕੋ॥ ਆਇ ਸ ਬਿਨ ਜੋ ਕਰੈ ਦੇਖਨ ਤੇ
 ਰੋਤ ਬ ਕਹੈ ਹਨੁ ਮਾਨੁ ਹੋ ਕਰੈ ਤੋ ਏਕ ਫਲਕੋ॥ ਢੀਲੇ
 ਢੀਲੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਸੀਤਾ ਜੂ ਸੋ ਕਹੈ ਜਾਇ ਰੂਖ ਲਾਗੀ
 ਬਿਨ ਕਹੇ ਬਾਗ ਮੈਂ ਕੋ ਢਲਕੋ॥ ਬੋਲੀ ਸੀ ਅਜੈ ਸੇ
 ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਕੋ ਨ ਜੋਖੈ॥ ਇਤੈ ਸੇ ਤੇਰਾ ਹੋ ਕਉ ਏਕ ਆ
 ਧਣ ਲਕੋ॥ ੧੪॥ ॥ ਜੋ ਰਨਾ॥ ॥ ਸਿਯ ਸੁਧੀ ਬਤੁਤ
 ਗ ਕਾ ਪਿਪਤਿ ਫਲ ਸਮਝੈ ਨਹੀਂ॥ ਰੁਕਮ ਕ ਕੀ ਸੀ ਅ
 ਗਹਨੁ ਮਾਨ ਆਗ ਆ ਲਈ॥ ੧੫॥ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ਇ
 ਕ ਚੰਦ ਲਕਾ ਪਿਜਤ ਅਤਿ ਆਇ ਸ ਕੀ ਚਿ ਸਹਾਇ॥
 ਪਰ ਕਪੁਛ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਰਾਮ ਤੇਜ ਸੁਲਗਾਇ॥ ੧੬॥
 ਕਬਿਤਾ॥ ॥ ਪੈਰੋ ਬਨ ਤੇਹੀ ਖਿਨ ਮਨ ਕੀ ਨਹੈ ਸਰਾ
 ਖੀ ਮਾਰੇ ਰਖਵਾਰੇ ਸਰਉ ਚੀ ਕਿਲਕਾਰ ਕੀ॥ ਭਾਗੇ ਇ

ਕਰਾਟੇ ਰੂਪ ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਏ ਫਲ ਤੇ ਮੀਠੇ ਖਾਏ ਹਰੀਠੇ
 ਰਹੀ ਸੁਫਾਰ ਕੀਆਂ ਮਾਨ ਪੁਰਹੁਤ ਨਿਜ ਹਾਥ ਨ ਸਵਰੀ
 ਐਸੀ ਰਾਟਨ ਕੀ ਬਾਰੀ ਪਾਤ ਪਾਤ ਰਾਟਨ ਕੀਆਂ
 ਤਕਹੀ ਬਾਤ ਮਹਾਰਾਜ ਉਤ ਪਾਤ ਭਯੋ ਆਪੋ ਕੀ ਪਾਏ
 ਕਉਨ ਮਾਰੇ ਹਮ ਹਾਰ ਕੀ ॥੧੦॥ ॥ ਕਬਿਭੁ ॥ ॥ ਹਰੇ
 ਹਰੇ ਆਪੋ ਪੇਰ ਹਰੇ ਹਰੇ ਯੇ ਕਉ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰ ਬੋ ਕੋ ਹਮ
 ਬਰੀ ਹਾਲ ਹੁਲ ਕੀਆਂ ਪਾਛੇ ਉਨ ਪੈਛੇ ਸੋਟਿ ਰਾਇ ਸਤੁ
 ਮਾਰ ਰਾਏ ਭਾਗੇ ਹਮ ਆਏ ਬਾਤੁ ਭਈ ਐਸੇ ਸੁਲਕੀ
 ॥ ਜਾਂ ਕੀ ਛਾਬਿ ਦੇਖੈ ਬਨ ਨੰਦਨ ਸੇ ਮੀਰੇ ਆਖ ਸੀਰੇ
 ਮੇਘ ਮਾਲੀ ਸੋਈ ਬਾਰੀ ਨਿਰ ਮੂਲ ਕੀਆਂ ਹਮ ਤੇ ਕਹੀਰੇ
 ਬਾਤ ਬਾਗ ਮੈਨ ਹਮੇ ਪਾਤੁ ਆਸ ਜਿਨ ਕੋਰੇ ਮਹਾਰਾ
 ਜ ਫਲ ਫੂਲ ਕੀਆਂ ॥੧੧॥ ॥ ਕਬਿਭੁ ॥ ॥ ਜੋਰਾਵਰ
 ਧਰ ਪੇਰ ਖਰੇਈ ਸਬਰ ਗਾਏ ਬਿਟਪ ਅਬਰ ਬਰਮ
 ਬਰ ਫੁਟਤ ਹੈਂ ਕੋਰੀ ਮੈਨ ਆਏ ਜਿਨੈ ਬਾਉਨ ਹਿਲਾ
 ਵੇ ਬਲਵਾਨ ਨ ਫੂਲਾ ਵੇ ਵੇਤੇ ਮਾਨ ਦਿਢੀ ਅਰਿਐ ॥ ਸਿ
 ਰੋ ਮਨ ਬਾਗਨ ਬਗੀਚਨ ਬਨਨ ਬੀਚ ਹੁਤੇ ਰਖਵਾਰੇ
 ਤਹਾਂ ਪਿਛੀ ਕੀਨ ਗਤਿ ਹੈਂ ॥ ਚਢਤ ਦੁਖਾਰੇ ਹਨੀ ਮਾਨ ਕੇ
 ਉਖਾਰੇ ਐਸੇ ਰੂਪ ਉਖਰਤ ਜੋ ਸੇ ਉਖ ਉਖਰਤ ਹੈਂ ॥
 ੧੨॥ ॥ ਕਬਿਭੁ ॥ ॥ ਕੋਨ ਕਪਿ ਆਪੋ ਜਿਨ ਉਪਮਮ

ਹਰਾਇਓ

ਚਾਯੇ ਮੈਸੋ ਜਾਇ ਮੇਘ ਨਾਦ ਜਿਨ ਮਾਰੇ ਬਾਂਧ ਲਿਆਈ ੧੩੭

ਜਾਕਾਂ ਕੇ ਕਰੇ ਕੀਨੇ ਉਤ ਪਾਤੁ ਯਾਹਿ ਬੂਝੇ ਬਾਤ ਤਾਂ ਤੇ ਏ
ਕਟਾਰ ਟਾਹਿ ਮੋਹਿ ਦਿਖ ਗਈ ਚਿਅੰ ਮੈ ਨੇ ਕਦਾਂ ਚਕਾ
ਹੂ ਦੇ ਵਤਾਂ ਕੋ ਹੋਇ ਫੁਲ ਤੋ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨੀ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਫਾਸ ਸੋ
ਫਸਾਈ ਚਿਅਮ ਮੈ ਜਿਨ ਅਛ ਮਤਿ ਵਹੀ ਬਲੀ ਹੋਇ
ਤਾਂ ਸੋ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਕੇ ਬੇਟ ਨੀਤ ਪਰ ਆਈ ਚਿ। ੮੦।

॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਚੁਲ੍ਹੇ ਤਬ ਧਾਇ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ਸੁਰ ਸਾਜੇ
ਸਭ ਜਾਇ ਦਿਗ ਦੇਖੇ ਕਛ ਮੇਰੇ ਜੋ ਬਸਾਯੇ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਵੈ
ਕੁਲ ਰੇ ਏਈ ਮਾਰੇ ਉਤ ਕੈਨ ਮਾਰੇ ਹਾਰ ਪਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮਤਿ ਪ
ਫਕੈ ਚਲਾਯੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮਾਨ ਬੋਲੇ ਕਹਾਂ ਪਾਵੈ
ਜਾਨ ਕਾਪਿਯੋ ਨ ਜਾਨੈ ਮੁਦ ਬਖੁ ਆਪ ਤੇ ਬੀਧਾਯੇ ਹੈ ॥ ਯ
ਕੋ ਫਲ ਮਾਰੇ ਪਰ ਲਾਗੇ ਜਾਨ ਜੈ ਹੈ ਸਭ ਬਾਂਧ ਹਨੀ ਮ
ਨ ਕੋ ਸੁ ਮੇਘ ਨਾਦ ਲਾਯੇ ਹੈ ॥ ੮੧ ॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ਪੁਰ

ਜਨ ਸੁਰ ਜਨ ਮਨ ਹਰਖ ਦੇਖ ਹਨੀ ਮੁਸਕਾਹਿ ॥ ਇਹਿ
ਬਿਧਿ ਬਾਂਧੇ ਕਾਪਿ ਸਹਿਤ ਰਾਵਨ ਕੀ ਦਿਗ ਜਾਹਿ ॥ ੮੨

॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਗਾਢ ਲੰਕਾ ਸਿਰ ਮੇਰੇ ਦੇਖ ਹਨੀ ਤਨ ਯੋ
ਕਹੈ ॥ ਯਹਿ ਚਿਤ ਕੀ ਠੋਰ ਮਨ ਜਾਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹੋ ਜੈ ॥ ੮੩

॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਕੋਨ ਹੋਰੈ? ਕਾਪਿ ਹੋਰੈ
ਕੋਨ ਕਾਪਿ? ਹਨੀ ਮਾਨ ਕਾਂ ਕੇ ਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਨੀ ਕੇ ਮੰਜਨੀ ਕੇ

ਪੁਤਰੀ ਕੋਨ ਕਾਜ ਬਾਗ ਤੋਰ ਰਾਮੋ ਸਤ ਮਾਮੋ ਮੇਰੇ
 ਭੁਖ ਲਾਗੀ ਤੋਰੇ ਅਰਿ ਮਾਰ ਬੇਕੋ ਭੂਤ ਹੋ ॥ ਮੇਰੇ ਆ
 ਗੇ ਸੂਰ ਹੈ ਕਹਾ ਵਤ ਕਹਾ ਉਕਾ ਨ ਤੋ ਸੋ ਗਿਰ ਤੋਰ ਬੇ
 ਕੋ ਬੰਜ ਪੁਰ ਹੁਤ ਹੋ ॥ ਕਮੇ ਹੈ ਲੀਕ ਆਯੋ ਰਘੁ ਬੀਰ ਹੈ
 ਪਠਾਯੋ ਕਛੁ ਲਾਗਾ ਤੋ ਸੇਵਕ ਹੋ ਦੂਤ ਨ ਸੋ ਦੂਤ ਹੋ ॥
 ੮੪ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਲੈ ਜਾਤੋ ਤੋ ਤੋ ਨੈ ਕੋਨ ਸੀਕਾ
 ਤੇ ਮੁਢ ਆਪ ਨੋ ਤੋ ਤਨ ਆਪ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੰਧਾਵ ਤੇ ॥ ਕੈ ਸੇ
 ਮੇਘ ਨਾਇ ਆਇ ਜੀ ਸੋ ਛਾਡ ਦੇ ਤੋ ਅਰਿ ਲਰ ਬੇਕੋ
 ਤੋ ਸੋ ਸੂਰ ਆਜ ਕਹਾ ਪਾਵ ਤੇ ॥ ਤੇਰੀ ਬੀਸ ਬਾਹਨ ਕੀ
 ਹੋ ਸਨ ਰਹਿਨ ਦੇ ਤੋ ਨੈ ਕਰਾ ਮਚੰਦ ਜੂਕੀ ਆਇ ਸਜੇ
 ਪਾਵ ਤੇ ॥ ਕਾ ਸੋ ਕਹੈ ਜਾਇ ਜੈ ਸੀ ਮਨ ਕੀ ਸਮਾਇ ਮ
 ਨ ਹਾਇ ਹਾਇ ਨੀ ਕੇ ਰਣ ਕੋ ਤਕ ਵਿਖਾਵ ਤੇ ॥ ੮੫ ॥
 ਕਬਿਤੁ ॥ ਬਾਰੇ ਬਾਕ ਚਾਲ ਯਾਹਿ ਸੂਤ ਨ ਕਾਲ
 ਨਿਜ ਕੋਹੋ ਤੋ ਬਿਚਾਰ ਕਾ ਪਿਕੋਨ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੀ ਏ ॥ ਏਕ
 ਕਹੈ ਬੰਦ ਕੀ ਜੈ ਏਕ ਕਹੈ ਦੀਜੈ ਬਿਖ ਜੀ ਜੈ ਤੁਬ ਕੋ ਉ
 ਦਿਨ ਮੈ ਸੀ ਭਾਂਤਿ ਟਾਰੀ ਏ ॥ ਬੋਲ ਮਹਨੀ ਮਾਨ ਹੋ ਤੋ
 ਮੈ ਸੇਨ ਮਰੇ ਜੈ ਸੇ ਤੁਮ ਹੋ ਕਹਤ ਮੈ ਰੋ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰੀ
 ਏ ॥ ਪਤਿ ਹੀ ਸੁਗਈ ਅਬ ਹੋ ਹੀ ਮਰੇ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤੁਲ ਤੇ
 ਲ ਸੋ ਲਪੇਟ ਦੇਹ ਮੇਰੀ ਜਾਰੀ ਏ ॥ ੮੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੈ

ਰਭਾਂਤਿ ਕੇਹੂੰ ਜਬ ਮਾਯੋ ਨ ਮਰਤ ਤਬ ਤੈਸੇ ਈ ਬਿਚਾਰੋ
ਜੈਸੇ ਹਨੀ ਮਾਠ ਕਯੋ ਹੈ। ਭੁਲ ਸਨ ਤੇਲ ਸੇਲ ਆਏ ਮੇਲ
ਪ੍ਰਿਤ ਬਾਕੀ ਖਾਸਗੀ ਫੁਲੈਲ ਪਟ ਆਨੋ ਯਹੈ ਰਹੇ ਹੈ।
ਦੇਖੋ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਛੁ ਭਾਵੀ ਸੋਚਲਤ ਨਹਿ ਜਾਤੇ ਪਰਜਰੈ
ਇਨ ਸੋਈ ਬੋਲ ਗਯੋ ਹੈ। ਪੈਨ ਪੁਤ੍ਰ ਤੈ ਜੋ ਕਰੈ ਰਾਮ ਪੁਰ
ਹੁਤ ਮੇਰੇ ਦੂਤ ਸੋਈ ਕਪਿ ਭਿਨ ਜਾਇ ਲੰਕਾ ਦਯੋ ਹੈ। ੮੭॥

॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਛਾਂਸ ਛੋਰ ਦੀਨੀ ਆਗੇ ਕਪਿ ਗਯੋ
ਭਾਗ ਆਪ ਫੂਕ ਲੀਨੀ ਕਯੋ ਰਾਵਨ ਗਵਾਰ ਕੋ। ਜੈਸੇ ਈ
ਦੁਬਰਫ ਕੁਬੇਰ ਜਮ ਜੀਤੈ ਤੈਸੇ ਮੇਹੂ ਜੀਤੈ ਚਾਹਤ ਹੈਂ
ਰੁਦ ਅਵਤਾਰ ਕੋ। ਬਾਗ ਤੇਰੇ ਤੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਮਾਯੋ ਬਾਧਿ ਦੇ
ਖੀ ਤੇਰੀ ਰਾਮ ਹਿ ਕੈਸੇ ਜੀਤ ਹੈਂ ਨ ਜੀਤੈ ਪਤਿ ਹਾਰ ਕੋ। ਦੇ
ਖ ਮਬਰੀਕ ਲੰਕਾ ਰਾਤ ਨਿਸੰਕ ਤੇਰੀ ਤਉਨ ਬੁਝੈਗੀ
ਜੋ ਲੋ ਆਇ ਹੈ ਪੁਕਾਰ ਕੋ। ੮੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਅਮੈ ਸੀਰਿ
ਸਮਾਵਤ ਹੈ ਤੇਰੇ ਹਿ ਕੈ ਜਗਾਇ ਜਾਓ ਜਾਨ ਕੀ ਲੈ ਜਾਓ ਅਥ
ਯਹੈ ਹੋ ਸਰਹੀ ਹੈ। ਕਹਾ ਕਰੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅੰਗ ਦਸੁ ਗੀਵ
ਜਾਮਵੰਤ ਨਲ ਨੀਲ ਜੁਰ ਦੇਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ। ਸੀਤਾ ਸੋ
ਧਲ ਆਇ ਜਾਇ ਰਾਵਨ ਪਚਾਰ ਮਾਰੈ ਬੱਜੁ ਭੁਜ ਦੰਤੁ ਸੋ
ਪਕਰ ਮਾਰੇ ਮਹੀ ਹੈ। ਅਮੈ ਸੀ ਜੈਨ ਹੋਤੀ ਤੇਰੇ ਫਾਰਤ ਨਗੇ
ਤੀ ਕੋ ਉਹੈ ਨ ਬਸਵਾਸੈ ਰਾਮ ਰਾਜ ਗਾਹ ਰਹੀ ਹੈ। ੮੯॥

ਸਿਟੀ

ਪਤ੍ਰ ਗੁਣ

ਤੁਓਤੀ

੨੫੬

ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਗਾਮ ਬਲ ਪ੍ਰਥਮ ਗਨੇ ਸਕੇ ਮਨਾਇ ਚ
ਲੋ ਜਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਲ ਸਜਰਾਇ ਅਰਿ ਧਾਮ ਕੇ॥ ਸਿੰਘ
ਪੋਰ ਜਾਗੀ ਉਚੇ ਚੌਪਖਾ ਅਟਾਰੀ ਭਲੀ ਕਰੀ ਰਾਮ ਦੂਤ
ਇਨ ਦੂਚਲਾਏ ਰਾਮ ਕੇ॥ ਗਾਵਨ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਸਭਾ
ਮੈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਹੇ ਬਡੇ ਇਨ ਮੇਲੇ ਇਨ ਏਕ ਦੂਤ ਰਾਮ ਕੇ
॥ ਪਾਇਨ ਹਜੂਰ ਤਿਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਕੋਨ ਗਨੈ ਜਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ
ਹਾਰ ਕਾਪਿ ਏਤੇ ਬਡੇ ਕਾਮ ਕੇ॥ ੯੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਪਾਛੇ
ਕਹੇ ਲੀਕ ਪਤਿ ਸੁਨੇ ਹਨੂ ਮਾਨ ਕਾਪਿ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹੀ ਕੇ
ਏਕ ਤੈ ਹੀ ਖਾਯੇ ਲੋਨ ਹੀ॥ ਸਾਚੀ ਕਹਿ ਜੋ ਤੈ ਅਵਤਾਰ
ਹੈ ਉਮਾ ਪਤਿ ਕੋ ਤੋ ਤੋ ਰੋ ਭਗਤਿ ਤੋ ਸੋ ਨ ਤੋ ਪਾਨੀ ਪੀਨ
ਹੋ॥ ਜੀਅ ਮੈ ਨ ਕੋ ਧ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਅਬ ਕੇ ਤੈ ਟਹਿਨ ਗ
ਰਜ ਰਾਵੈ ਜਿਨ ਸਾਧੋ ਹਮ ਮੈ ਨ ਹੋ॥ ਬੋਲੇ ਤਬ ਜੋ
ਹੋ ਸਿਟ ਭਯੋ ਤੇ ਕਹਾਂ ਹੈ ਗਯੇ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾ ਆਗੇ ਛੁੰਦ
ਮਹਾਂ ਛੁੰਦ ਕੋ ਨ ਹੈ॥ ੯੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜਾਨੀ ਜਾ ਕੇ ਬਾ
ਤਤ ਬਰਾਜ ਬਿਲ ਲਾਤ ਰੇ ਲੈ ਮੇਤੇ ਅਪਰਾਧ ਭਯੋ ਤਾ
ਕੋ ਫਲ ਪੇਖਿਯੋ॥ ਸੀਕਰ ਇਕਾ ਦਸ ਮੈ ਦਸੇ ਸੀ ਸਕਾਟ
ਕਾਟ ਪੂਜੇ ਦਸ ਰਾਯੇ ਏਕ ਕਾਸੈ ਅਭਿਖੇ ਕਿਯੋ॥ ਭਾਤੇ
ਲੀਕ ਜਾਗੀ ਸੇਟਾ ਮਾਨੀ ਨਾਹ ਮਾਗੀ ਅਬ ਆਗੇ ਉਕ
ਸਲ ਜਬ ਹੈ ਹੈ ਭਬ ਲੇਖਿਯੋ॥ ਜਾਨਤੋ ਰੋ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਮੈ

(1)

ਨਿਸਾਮਸ਼ਾਵਤ ਹੈ ਭੁਵਨ ਕੇ ਭੁਵਨ ਮੈ ਭੇਦ ਕੇ ਨ ਦੇਖਿਯੋ
 ॥੯੨॥ ਏਹਰਾ ॥ ਏਹ ਬਿਧਿ ਰਾਵਨ ਲਿਖ ਪਤਿ ਮ
 ਨਹਿ ਰਹਿ ਓ ਮੁਰਤਾਇ ॥ ਜਹਿ ਜਹਿ ਕਪਿ ਜਾਰਤ ਫਿ
 ਰੈ ਤੁਹੀ ਨਿਰਖ ਮਰਜਾਇ ॥੯੩॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਪੁੰਡ
 ਪਰਜਾਰੇ ਤੇ ਬਿਰਾਜ ਮਾਨ ਹਨੀ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ਬੜਾ ਮ
 ਨ ਲਸਿਧ ਅਕਲਾਤੁ ਹੈ ॥ ਕਿਧੈ ਮੇਘ ਸੰਗ ਕੋਟ ਬੀ
 ਜੁਗੀ ਕੇ ਪੁੰਜ ਕਿਧੈ ਤੀਜੈ ਨੈਨ ਸੋਭਿ ਨੈਨ ਮੈਨ ਉਤਪਤ
 ਤੇ ॥ ਕਿਧੈ ਹੇ ਮਗਿਰਨ ਭਮੰਡਲ ਸੋਭੈ ਲੇ ਕਿਧੈ ਸੁਰਜ
 ਸੋ ਮਿਲੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਧਨੁਖ ਸੁਹਾਤੁ ਹੈ ॥ ਅਰੈ ਫਾ ਬਿਰਾਮਕ
 ਵਿਮਾਨੇ ਗਾਮਚੀ ਦੁਰ ਰਾਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਪੁਤਾ ਪੁਤਾ ਜਮ
 ਜਾਰੁ ਹੈ ॥੯੪॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਫਾਰ ਫਾਰ ਫੇਹਰਨ ਭੇਹਰ
 ਨ ਸੋ ਜਗਾਰ ਫਾਪਿ ਜਲ ਜੋਹਰ ਹੁਤਾ ਸਨ ਕੇ ਤਾਸ ਤੇ ॥
 ਜਾਨਤ ਬਾਈ ਫਿਨ ਹੀ ਫਿਨ ਹੈ ਸਟਾਈ ਲਾਈ ਹਨੀ
 ਮਾਨ ਕੀ ਬੁਝੈ ਨ ਪੁਸ਼ ਪਾਸ ਤੇ ॥ ਸੋ ਨੇ ਕੀ ਅਟਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰ
 ਸਾਰੀ ਪਰਜਾਰੀ ਜੈ ਸੇ ਪਾਸ ਕੀ ਅਟਾਰੀ ਜਰਗਈ
 ਫਿਰ ਸਾਸ ਤੇ ॥ ਦਾਤਨ ਰਬਾਇ ਹਾਇ ਪਕਰੇ ਨ ਜਾਇ
 ਕਪਿ ਭਾਜਗਈ ਹਨੀ ਸਭ ਰਾਵਨ ਕੇ ਪਾਸ ਤੇ ॥੯੫॥
 ਕਬਿਤੁ ॥ ਲਾਗੀ ਚੁੰਨਿ ਓਰ ਅਗ ਸੁਤੇ ਸਭ ਉਨੇ ਜਾ
 ਗਫੁ ਤੇ ਕਾਹੂ ਕੇ ਨ ਪਾਗ ਹੈ ਚਲੇ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਭੁਤੇ ਹੈ ਰਖੇ ਹੈ

ਕੇ

ਕਬਿ

ਕਬਿ

ਤੇ ਅਛੁਤੇ ਨਰਹਿਨ ਪਾਏ ਹਨੁ ਮਾਨ ਜੁ ਤੇ ਗਯੋ ਦਾਤਨ
 ਸੋ ਪਾਤੁ ਹੈ ਕਿਨੇ ਜਿਨ ਰਾਵਨ ਨ ਪੁਤੇ ਜਮ ਹੁੰਤੇ ਜਮ ਕੁ
 ਤੇ ਖੇਤ ਮੂਡ ਆਜ ਹੁੰਤੇ ਨ ਸਿਰ ਤੁਯੋ ਪਰੀ ਦਿਨ ਹੁੰਤੇ ਰ
 ਰਹੈ ਗਏ ਕਪੂਤ ਸਭ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦੂਤ ਇੰਦੁ ਹੁੰਤੇ ਨ ਰਗਤ
 ਤੇ ॥੬੬॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਜਾਂ ਛਿਨ ਰਾਮ ਸੋ ਬੈਰ ਕੀਚ
 ਸਭ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਮਤ ਪੈ ਗਈ ਕਾਚੋ ਲੀਕ ਪਤੀ ਗ੍ਰਹਿ
 ਮੈ ਸਿਯ ਆਨ ਸੁਦੈ ਕਰਤਾਰ ਦੁਹੈ ਕਰਨ ਚੋ ਪੁਛਿ ਸੇਲਾ
 ਇਜਰਾਇ ਦਏ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸੁਨਾਰ ਕੇ ਦਾਰ ਤੁਸਾਂ ਚੋ ॥੬੭॥
 ਨ ਕੇ ਪਰ ਪਿਰਨ ਤੇ ਜਰੇ ਕੰਥ ਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰੰਚਨ ਬਾਂਚੋ ॥੬੮॥
 ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਅਮਰੇ ਸੁਦਿ ਨੇ ਸਖ ਗੇ ਸਜ
 ਲੇ ਸਸੀ ਸਬ ਹੀ ਤੇ ॥ ਸੁਰਜ ਬੀਸ ਸਿਰੇ ਮਟਿ ਹੇ ਸੁਨ
 ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੀ ਰਭਏ ਜਬ ਹੀ ਤੇ ॥ ਜੋ ਮਟਿ ਕੋ ਫਟਿ ਹਾ
 ਜਨਿ ਹਾਰ ਤਰੈ ਨਰਤੀ ਤੁਮ ਰੂਪ ਮਹੀ ਤੇ ॥ ਜਾਰ ਕੈ ਲੀਕ
 ਨਿਸੀ ਕਰੁਯੋ ਕਪਿ ਰਾਵਨ ਰੰਕ ਕੁਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ॥੬੯॥
 ਕਬਿ ॥ ਖਾਸੀ ਚਿਤ ਸਾਰੀ ਚਿਤ ਹੀ ਰਨ ਸਵਾਗੀ
 ਧਾਇ ਤੇ ਈ ਤੇ ਜਗਾਈ ਜਰਗਾਈ ਲੇਤ ਸਾਸ ਤੇ ॥ ਲੇ
 ਕਤਾਗੇ ਜਾਤ ਪਾਛੇ ਚਿਨ ਜਰਤ ਜਾਤ ਕੈ ਸੇ ਸੁਖ ਪੰਯੇ
 ਬਿਨ ਲੀਕਾ ਪਤੀ ਨਾਸ ਤੇ ॥ ਚੋਹਟਾ ਬਾਜਾਰ ਜਰੇ ਬੀਬੀ
 ਚਟ ਸਾਰ ਜਰੇ ਪੋਰਾ ਹਥਿ ਮਾਰ ਜਰੇ ਕਪਿ ਕੇ ਬਿਲਾਸ

ਤੇ। ਜਾਗੀਹਨੂੰ ਮਾਨ ਪਰਜਾਗੀ ਸੀਤਾ ਹੁੰਕੇ ਸਤ ਛਾਰ ਹੈ
 ਨਗਈ ਸੁਵਿਭੀ ਖਨ ਕੇਵਾ ਸਤੇ॥ ੯੯॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥
 ਪਾਵਨ ਪਾਵਨ ਪੁਤ ਦੁਤ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਜੀ ਕੋ ਤੀਰ ਦਸ ਕੀਧ
 ਕੇਨ ਨੈਕ ਸਕੁ ਰਾਤੁ ਹੈ। ਰਾਮ ਬਲ ਦੀਰ ਨੈਕ ਨੀਚੇਨ
 ਕਰਤ ਗੀਰ ਬੋਲੇ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਕੇਨ ਪਟ ਕਤ ਪਾਤੁ ਹੈ। ਸ
 ਬੈ ਸਹਿਰੇ ਫੇਰ ਉਭਰਨ ਕਹੈ ਯੈ ਹੁੰਕਹੈ ਕੋਹੁ ਜਾਇ
 ਬੋਲੇ ਦੋਰ ਫਾਰ ਖਾਤੁ ਹੈ। ਮਨ ਮੇਨ ਸੰਕ ਜਾਕੇ ਅੰਸੇਗ
 ਦਬੀਕਾ ਅੰਸੀ ਲੀਕ ਜਾਰੇ ਬੀਰ ਜਸ ਰੰਕ ਦੀਏ ਜਾਤ
 ਹੈ॥ ੧੦੦॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਅੰਸੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾਗੀ ਯੀਕ
 ਸਮੁੰਦ ਪਖਾਰੀ ਪੁੰਛ ਸਮਾਧਾਨ ਹੋਤ ਜਾਨ ਕੀਕੇ ਸਿਰ
 ਨਾਯੋ ਹੈ। ਬਾਗ ਮੈ ਉਖਰੇ ਫੇਰੇ ਬੇਟਾ ਏਕ ਮਾਮੋ ਮਾ
 ਤਗਾਂ ਉਪਰ ਜਾਕੇ ਅੰਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ। ਰਾਮ ਕ
 ਮਕੀਨੇ ਅੰਗ ਮੈ ਹੁੰ ਜਸ ਲੀਨੇ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਰਤਨ ਦੀ
 ਨੇਰੋਂ ਸੋ ਪਹੁਚਾਯੋ ਹੈ। ਮੁਖ ਮੇਂ ਦਿਖਾਇ ਏਕ ਦਾਂਤ ਕੇ
 ਮਨਾਇ ਤਬ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਫਾਂਸਿਧੁ ਰਾਮ ਦੁਗਾ ਅਯੋ
 ਹੈ॥ ੧੦੧॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਦੂਰ ਹੀ ਤੇ ਦੇਖ ਰਾਪੁ ਬੀਰ
 ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਕਹੈ ਦੇਖੇ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਅਯੋ ਲਾਗਤ ਸੁਹਾਵ
 ਨੇ। ਖੇਤਨ ਉਪਾਰਤ ਹੈ ਬੋਲੇ ਤਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਜਾਨਤ ਹੈ
 ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਅੰਜਹ ਮੈ ਪਾਵਨੇ। ਮਾਥੇ ਚਰਨ ਰਾਬਿਦ

ਉਪਰਲੁ ਠਾਇ ਰਾਪੁ ਰਾਇ ਸੁਉਠਾਇ ਕੀ ਚਿਛਾਤੀ ਸੋ
 ਲਗਾਵਨੋ ਬੋਲੁ ਪੈਨ ਪੁਤ ਮੈ ਸਪੁਤੀ ਕੋਨ ਕਰੀਨ
 ਬਪਾਇਨ ਤੇ ਘਰੀ ਦੁਕ ਮੋਹਿਨ ਉਠਾਵਨੋ ॥ ੧੦੨ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੀਰਿਨ ਸਮੁੰਦ ਬਾਰਿ ਲੰਕਾ ਕਰੀ ਉਜਾ
 ਰ ਜਾਨ ਕੀਨ ਲਾਯੋ ਕੋਨ ਕਾਜ ਕੀ ਚਿਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾਤੇ ਮੇ
 ਰੇ ਅੰਗ ਕੈ ਸੇਸੀ ਅੰਗ ਸੇਸੀ ਲੇ ਰਾਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੀਸ ਨ
 ਬਖੇਰੇ ਆਗੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਸਿਧੁ ਫਾਧਿ ਗਯੋ ਸੀ
 ਅਦੇਖ ਆਯੋ ਮਾਕੋ ਅੰਡੁ ਲੰਕਾ ਗਏ ਦੀਰਹੈ ਜਰਾਇ
 ਕੈ ॥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਰਤਨ ਦੀਨੋ ਪਾਨ ਕੋ ਪਤਨ ਰਾਖੋ ਬੂਝਤ ਸੇ
 ਦੇ ਸੇ ਰਾਪੁ ਨਾਥ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ੧੦੩ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਅੰਧੇ
 ਹਨ ਕਹੋ ਸੀ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਹੈ ਸਿਧ ਕੀ ਛਿਤ ਮਾ
 ਹੀ ॥ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਲੰਕਾ ਕਲੰਕ ਬਿਨੁ ਸੁਬ ਸੈਤ ਹਿਰਾਵਨ ਬਾ
 ਗ ਕੀ ਛਾਹੀ ॥ ਜੀਵਤ ਹੈ ਕਹਿ ਬੇਈ ਕੋ ਨਾਥ ਸੁਕ ਮੇਨ ਮ
 ਰੀ ਹਮ ਤੇ ਬਿਛੁਰਾਹੀ ॥ ਪਾਨ ਬਸੈ ਪਦ ਪਿਕ ਜਮੈ ਜਮ ਆ
 ਵਤ ਹੈ ਪਰ ਪਾਵਤ ਨਾਹੀ ॥ ੧੦੪ ॥ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਫਾਪਿ
 ਗਯੋ ਸਤ ਜੇਜਨ ਸਿਧੁ ਪਰਮੇ ਲੰਘ ਬਾਰ ਹਨੁ ਤਨ ਹੋਰ
 ॥ ਫਾਂਸ ਪਰੇ ਦੁਖ ਆਚਲ ਗੀ ਨਹਿ ਫੂਕ ਕੈ ਲੰਕਾ ਨਿਸੀਕ
 ਨਿਬੇਰੇ ॥ ਖਾਈ ਯੋ ਕੀਠ ਮਿਠਾਲ ਜੋ ਹੋਰੀ ਜੋ ਸੀ ਰਾਪੁ
 ਬੀਰ ਫੁਟੇ ਤਨ ਤੇਰੇ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਛੁ ਸਿਧ ਨੈਨ ਕੇ ਨੀਰ ਪਯੋ

ਨਾਮ ਲਿਖੀ
 ਨਾਲ

ਨਿਧਿ ਤੀਰਗਯੋ ਬਲ ਮੇਰੇ ॥ ੧੦੫ ॥ ॥ ਐਯਾ ॥ ॥ ਸੋਪ ॥ ੧੪੫

ਤੁਆਨ ਸੁਜਾਨ ਮਹਾਂ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਸੁਨੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥

ਤੈਲਗਤਾਲ ਤਮਾਲ ਬਿਸਾਲ ਪਖਾਨਨ ਸੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ

ਪਟਾਵੈ ॥ ਜੋ ਲਗ ਜਾਨਕੀ ਨੈਨ ਸਮੁਦ੍ਰਿਕੇ ਸੰਗ ਸੁਆਸ

ਨੇ ਹਨ ਨਪਾਵੈ ॥ ਚਾਟ ਕਰੈ ਕਪਿ ਜਬੁ ਨ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਿਧਿ ਬ

ਧਕਿ ਆਪ ਬੀਧਾਵੈ ॥ ੧੦੬ ॥ ॥ ਐਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਜੁਗਲ

ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਿਤ ਜਮੇ ਸੁਖ ਦਾਇਆ ਤੁਬ ਸੀਤੇ ਕੇ

ਅੰਗ ਕੀ ਕਹਤ ਹਨੁ ਸਿਰਨਾਇ ॥ ੧੦੭ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥

ਦੁਬਾਰੀ ਤੇ ਅੰਸੀ ਦੇਖੀ ਸੁਨੇ ਰਾਖੁ ਦਿਜਾਂ ਕੇ ਆਗੇ ਦੂਜ

ਸੋ ਸਿਕੀ ਕਲਾਤੇ ਅਤਿ ਪੀਨ ਹੈ ॥ ਪੀਰੀ ਵਿਹਿ ਤਾਂ ਤਿ ਜਾਂ ਤੇ

ਹਰਦੀ ਕਸੰਤੁ ਰੰਗ ਆਸੁਨ ਕੇ ਆਗੇ ਮੇਂ ਹਸਾਵਨ ਕੇ ਹੀਨ

ਹੈ ॥ ਬਿਰਹਿ ਕੇ ਸੁਆਸਨ ਕੇ ਆਗੇ ਅੰਗ ਅੰਸੇ ਜੈ ਸੇ ਮਹਾਂ

ਹਿਮ ਬੋਲ ਮੁਖ ਸੁਸਨ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਜਨਕ ਸੁਤ ਕੇ ਏਕ

ਪਤਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੀਲ ਸੁਨ ਮੇਰ ਦੇਖ ਦੇਖ ਮੈਂ ਤੇ ਟੁਰੇ ਪੁਰਤੀਨ

ਹੈ ॥ ੧੦੮ ॥ ॥ ਐਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਹਸਿ ਬੋਲੇ ਰਾਖੁ ਬੀ ਸਮਣਿ

ਪਟਨ ਪੁਤ ਪਰਬੀਨਾ ਬੂਝਤ ਤੇ ਕਹਿ ਲਛਮਨ ਹਿ ਕ

ਥਾ ਕਹੇ ਅਬਤੀਨਾ ॥ ੧੦੯ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਨਗ

ਰਸ ਮੇਤੁ ਅਰਜਲ ਨਿਧਿ ਕਮੇਤ ਰਗਯੋ ॥ ਅਗਨਿ ਲੀਕ

ਕੇ ਦੇਤੁ ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਰੁਪ ਕਮੇ ਕਰੀ ॥ ੧੧੦ ॥ ॥ ਐਯਾ ॥

੧੪੬

੫

॥ ਜਾਨਤੋਹ ਹਮ ਤੋ ਕਪਿ ਪੈ ਚਉ ਰੁਖ ਨ ਕੇ ਫਲ ਕੇ ਅਨੁਰ
 ਗੀ ਅਮੋਰ ਬਰੇ ਯਹਿ ਪੈ ਰਖ ਹੈ ਇਹ ਭਾਰ ਤੇ ਭਾਰ ਪਰੇ ਤੋ
 ਰਲਾ ਗੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿ ਲੈ ^{ਤਾਲੀ} ਭਟ ਪਾਰ ਪਰੇ
 ਜੰਗ ਮੈ ਫੜ ਭਾਗੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਮਾਨ ਕੀ ਚਿ ਮਨ ਮੈ ਮੁਹਿ ਬਾ
 ਰਿ ਪਿਨਾਖੁ ^{ਸੰਪਦੇ} ਤਬਾਰਨ ਲਾਗੀ ॥ ੧੧੧ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਕ
 ਹਤ ਬਭਾਈ ਆਪਨੀ ਹਨੀ ਮਾਨ ਸਕੁ ਚਾਤਾ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕਥਾ
 ਕਹਿ ਲੈ ਕੀ ਕਹਤ ਰਾਮ ਸੋ ਬਾਤਾ ॥ ੧੧੨ ॥ ॥ ਏਯਾ ॥
 ॥ ਕੋ ਪਭੂ ਮੇਤਹਿ ਪਾਟ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗੜ ਅੰਸੋ ਜ
 ਲਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਵਿਯੋਗ ਭਰੇ ਪੁਨ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਸ
 ਨ ਪੈਨ ਪੁਜਾਯੋ ॥ ਤੇਲ ਸੇ ਤੂਲ ^{ਭੁਈ} ਭਿਜੈ ਪ੍ਰਿਤ ਸੋ ਪਟ ਭਾਂਡਿ
 ਕੇ ਉਪਰੋਧ ਰਾਯੋ ॥ ਏਖ ਹੁਨਾ ਬਬਰੇ ਯਹਿ ਕੋ ਭਕ
 ਲੋਗ ਕਹੈ ਹਨੁ ਮਾਨ ਜਰਾਯੋ ॥ ੧੧੩ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ॥
 ਅਬ ਰਾਵਨ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀ ਕਥਾ ਕਹਤ ਹਨੁ ਮਾਨਾ ॥ ਜੁ
 ਨਤ ਰਾਮ ਚਿਤੋ ਚੈ ਪਸੈ ਸੰਤ ਜੁਨ ਹੁਏ ਕਾਨਾ ॥ ੧੧੪ ॥ ॥
 ਕਾਬਿਤੁ ॥ ॥ ਕਥਾ ਪੈ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਨ ਰੁੱਦੁ ਸਨ ਮਾਨ ਕੀ
 ਨ ਬਾਨ ਨ ਕਮਾਨ ਕੀ ਨ ਕਥਾ ਰਾਗ ਭਾਨ ਕੀ ॥ ਰਹੀ ਨਹੁ
 ਮਾਨ ਕੀ ਨ ਕਹੈ ਚਉ ਜਾਨ ਕੀ ਨ ਪੈ ਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੀ ਨ ਕ
 ਥਾ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕੀ ॥ ਬੇਦ ਨ ਪੁਰਾਨ ਕੀ ਨ ਸੁਨਿਏ ਸਿਮਾ
 ਨ ਕੀ ਹੋ ਭੂਨ ਜੋ ਕਹੈ ਤੋ ਸੋਹ ਰਾਖੁ ^{ਰਾਮਜੀ} ਕੁਲ ਭਾਨ ਕੀ ॥ ਰਾਮ

ਰਰਰਾਵਨਕੇਨਗਰਦਗਰਘਰਬਗਰਬਜਾਰਅਸ ^{ਸਕਕ} ^{ਮੰਡੀਆ}
 ਕਥਾਭਾਜਜਾਨਕੀ॥੧੧੫॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਇਹਿ
 ਬਿਧਿਸੁਭਸੁਖਸੋਬਚਨਸੁਨੇਰਾਮਪਰਬੀਨਾਹਨੂੰ
 ਮਾਨਸੋਯੋਕਹੋਜੋਰੈਵੈਤੋਭੀਨਾ॥੧੧੬॥
 ॥ਇਤਿਸ੍ਰੀਰਾਮਗੀਤੋਹਨੂੰਮਾਨਲੀਕਾਜਾਰਆਇ
 ਬੋਠਠਮੋਅੰਕ॥੬॥੫੨੬॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਚੰਦ੍ਰ
 ਮਾਚਕੋਰਜੈਸੇਗੁੰਡੀਬਸਰੋਰਘਨਘੋਰਨਸੋਮੋਰਦੇ
 ਫਤਾਪਿਯੁਖਪਾਨਸੋਜੈਸੇਉਖਪੁਖਪਾਨਫੁਲਜ
 ਲਰੁਖਭੂਪਦੇਸਕਟਿਜਸਸੁਨੇਬਾਮਨਕੇਦਾਨਸੋ॥
 ਜੈਸੇਬੇਦਗਮਾਨਨਿਰਪੇਖਸਨਮਾਨਜੈਸੇਕਾਨਨਕੇਤ
 ਨਜੋਸਰੋਜਭੋਰਭਾਨਸੋਜੈਸੇਬੀਰਬੀਰਸੋਜੋਬ
 ਰਧਕੇਤੀਰਸੋਤੋਅੰਸੀਪ੍ਰੀਤਲਾਗੀਰਘੁਬੀਰਹਨੂੰ
 ਮਾਨਸੋ॥੧॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਭਾਪਾਛੇਕਪਿਕਟਿਕਕੀ
 ਅਟਕਚੁੜੀਕਟਿਰਾਮਾਸ੍ਰੀਰਘੁਪਤਿਸ੍ਰੀਮੁਖਕਹ
 ਯੋਅਬਬਿਲੀਬਕਿਹਕਾਮਾ॥੨॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਧੁੰਦੇ
 ਚਲੈਕਪਿਨਾਥਸੁਭਦਿਨਘਰੀਨਿਛੋੜਬਲਾਰਾਮ
 ਲਖਨਪੁਨਸਾਥਦਸਮੀਬਿਜੈਪ੍ਰਸਿਧਦਿਨਾ॥੩॥ ॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਨਿਰਖਕਟਕਭਟਭੀਰਪੁੰਡਪਟਕਚਿਤ
 ਹਰਖਸੋਚਲੁਰਘੁਪਤਿਕੇਤੀਰਹਨੂੰਮਾਨਬਿਨਤੀ

ਸੋਰਠਾ
 ਸੋਰਠਾ

੧੪੮

ਕਰੈ॥੪॥ ॥ਸ੍ਰੋਯਾ॥ ॥ਨਾਥਚਲੇਉਮਤੇਕਪਿਰਇ
ਸੁਲਾਇਕਹੈਸਤੁਜੁਪਅਨੀਕੀ॥ਹਾਲਤੁਨਉਚਦੇ
ਗਜਕੇਤਿਮਦੇਖਤੋਗਤਿਯਾਂਧਰਨੀਕੀ॥^{ਥੇਨ}ਭੂਲਤਬ
ਯੋਮਪਰੀਜਨਗਤਗਈਦਬਧੁਪਪ੍ਰਭਾਤਮਨੀਕੀ॥
^{ਅਗਲ}ਭਾਰਤੇਕਛਪਕੇਸਿਰਉਪਰਫੈਲਰਹੀਫਾਇਮਾਲਫ
ਨੀਕੀ॥੫॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਕਹੋਰਪੁਬੀਰਸੁਨਬੀਰ
ਹਨੁਮਾਨਕਪਿਜੁਥਇਨਬਾਤਨਕੋਲਾਗਤਸੁਹਾਵਨੇ॥
ਰੂਮਿਭਾਰਦੀਬੈਕੇਸੁਰਦਾਪਲੀਬੈਕੇਸਮੁੰਦਕੀਚਕੀ
ਬੈਕਿਪਾਨਕੈਸੁਕਾਵਨੇ॥ਕੁਰਮਕਲੇਸਕੇਕਿਸੋਰਦੇਸ
ਦੇਸਕੋਰਿਹਾਲਤੁਲਆਗੇਕਰਉਧਮਮਚਾਵਨੇ॥ਤੇਰੇ
ਭੁਜਦੀਤਰੇਪ੍ਰਤਾਪਕੇਭੁਰੇਸੇਮੋਹਿਗਵਨਕੇਮਾਰਜਾਸਦੇ
ਦੁਰੀਬਜਾਵਨੇ॥੬॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਕਰੀਵਤਾਈਦਾ
ਸਕੀ॥ਪਨਸੀਰਪੁਬੀਗਾਬਨਪੁਰਪਾਟਨਨਗਰ
ਤਜਿਨਿਜਿਕਾਨੇਨਿਧਿਨੀਗਾ॥੭॥ ॥ਸ਼ੋਰਠਾ॥ ॥ਦੇਖਿ
ਗਾਉਕੀਨਾਗਿਨਿਜਮਾਨਸਕੋਯੋਕਹੈ॥ਗਜਸਮਾਜਬਿ
ਸਾਰਿਚਲੇਲਰਨਦੈਤਾਪਸੀ॥੮॥ ॥ਸ਼ੋਰਠਾ॥ ॥ਤੇ
ਕਪਿਕਹੈਬਿਬੇਕਤੁਮਪ੍ਰਤਾਪਜਾਨਤਨਹੀ॥ਜੋਰਪੁਪ
ਤਿਹੈਏਕਅਰਿਕੁਲਬਨਦਾਵਾਅਨਲਾ॥੯॥ ਕਬਿਤੁ॥
॥ਕਹਾਂਭੁਯੋਜੋਨਸੀਗਬਾਰਨਤੁਰੰਗਰਬਚਾਮਰਧੁਜਾ

ਨਛਤਰਾਮੀ ਕਰਪਾਲਕੀ ॥ ਹਾਬਨ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਬਾਨਰ
 ਨ ਸੁਲਨਾਹੀ ਕਾਹੂ ਕੇ ਬਿਸੁਲ ਹੈ ਨ ਦੇਖੀ ਛਾਬਿ ਦੁਲਕੀ ॥
 ਗੀਛ ਕਪਿ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਰਾਜਾ ਕੇ ਜਟਾਂ ਹੈ ਮੰਤਰਾਵਨ ਸੇ ਬੈਰ
 ਸਿੰਧੁ ਬਾਂਧੇ ਬਡੇ ਸਾਲਕੀ ॥ ਤਉ ਏਕ ਰਾਮ ਹੀ ਤੇ ਪੂਰਨ
 ਹੈ ਕਾਮ ਸਤੁ ਕਰੈ ਗੋਰ ਸੋਈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਮਹਾਂ ਕਾਲਕੀ ॥
 ੧੦॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਅੰਮੈ ਸੀਰਾਂਤਿ ਸੰਗਿ ਕਪਿ ਰਾਜਾ ਜਾ
 ਮਵਿਤ ਨਲ ਨੀਲ ਬਾਲੀ ਪੁਤ ਪੰਨ ਪੁਤ ਸੇ ਸੁਹਾਯੋ ਹੈ ॥
 ਕਨਕੇ ਹਾਬ ਗਹਿ ਏਕ ਨ ਸੋ ਬਾਤ ਕਹਿ ਏਕ ਨ ਕੇ ਆਗੇ
 ਅੰਗ ਏਕ ਨ ਨ ਚਾਯੋ ਹੈ ॥ ਜੀਯ ਮੈ ਤੋ ਜਾਨੈ ਪੀਰ ਬਡੇ ਧੀ
 ਰਨ ਮੈ ਪੀਰ ਬੀਰ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਤੀਰ ਬਾਰਧ ਕੇ ਆਯੋ ਹੈ ॥
 ਕਹੈ ਲਛਮਨ ਯਾ ਕੀ ਦੇਖਿ ਓਇ ਠਾਈ ਗਾਮ ਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ॥
 ਗੇ ਸਿੰਧੁ ਗਰਬ ਜਨਾਯੋ ਹੈ ॥ ੧੧॥ ॥ ਲਛਮਨੇ ਦਾਹਾ ॥
 ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਆਗੈ ਨ ਮਿਲਨ ਆਯੋ ਭੇਟ ਮਨੁ ਹੀ ਨ
 ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਆਨ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨ ਛੁਹਾਯੋ ਹੈ ॥ ਕਹੈ
 ਤੇ ਗੁਸਾਂਈ ਯਾਹਿ ਬਾਂਧੇ ਦੀ ਏਕੈ ਸੇ ਬਨੈ ਜੈਲੋ ਮੈ ਸੋ ਮੂਰ
 ਖਨ ਨੀਕੇ ਸਮਝਾਯੋ ਹੈ ॥ ਆਇ ਸੋ ਜੋ ਪਾਉਂਯਾ ਮੈ ਛਾਰ
 ਹੀ ਉਤਾਉਂ ਰਾਮ ਤੋ ਲੋ ਆਗ ਬਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਸੋ ਚਦਾਯੋ
 ਹੈ ॥ ਬਾਮਨ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂ ਤੇ ਰੁਕਾ ਪਤ ਅਸੀ
 ਸਦੈ ਕੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ ॥ ੧੨॥ ॥ ਸਾਗਰੇ ਦਾਹਾ ॥ ॥

ਨੇਤੀ

ਆਪ
੦

ਪ੍ਰਸਾਦ
੨

ਕਾਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਵਡੇਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮੈ ਭੀਰ ਮੈ ਸਹਾਈ ਹੋਤੇ ਮੇਰੇ
 ਕਹਾਂ ਚੁਕ ਪਰੀਖਿ ਪਾ ਕੈ ਸੁਨਾਈਏ॥ ਸੀਤਾ ਦਸ ਕੰਧ
 ਹਰੀ ਕੋ ਨ ਜਾਨੈ ਕਹਾਂ ਧਰੀ ਛੁਪੀ ਹੋਇ ਮੇ ਮੈ ਤਬ ਤੁਮ ਕੇ
 ਬਤਾਈਏ॥ ਕਹੇ ਸੂਕ ਜਾਉ ਸੈਨ ਉਤਰੈ ਬਿਨ ਹੀ ਨਉ
 ਕਹੇ ਲੰਕ ਬੇਰ ਨੈਕ ਆਇ ਸਜੋ ਪਾਈ ਐ॥ ਕਾਰਨ ਕਰ
 ਨ ਹੋਤੇ ਸਾਗਰ ਸਰਨ ਆਯੋ ਲਾਗਤ ਚਰਨ ਮੇਰਿ ਕਾਰੇ
 ਕੋ ਜਗਾਈਏ॥ ੧੩॥ ॥ ਗਾਮਚੰਦ ਉਦਾਚਾ ਕਾਬਿੱਤੁ॥ ॥
 ਤੇਰੇ ਈਤੇ ਉਪਰ ਹੈ ਲੈ ਗਯੋ ਸੀਆ ਕੇ ਪਾਪੀ ਤਾ ਸੋ ਜਾਇ
 ਆਗੇ ਲਰ ਝਗਰ ਛੁਡਾਵਤੇ॥ ਐਰ ਤੇ ਮੈ ਨਕ ਬਕ ਕਛ
 ਪਕਰੇ ਰਹਤੇ ਮਛ ਬਕਾਵ ਗਨਿ ਹੋਤਾ ਹਿਕੋ ਪਠਾਵਤੇ॥
 ਪਰ ਬਤ ਸੁਪਛ ਹੈ ਭੁਜੀ ਗਨ ਕੇ ਲਛ ਹੈ ਮਿਲਾਇਏ ਕ
 ਹੋਰ ਨਤੁ ਸਾਮੁ ਹੋ ਉਡਾਵਤੇ॥ ਐਰ ਸਭ ਰਹੀਤੇ ਰੀਮਾਨ
 ਤੇਤੇ ਕਹੀ ਸਿੰਧੁ ਸੀਤਾ ਜੂਕੇ ਕਾਜ ਜਾਇ ਸੀ ਪਤਿ ਜਗਾ
 ਵਤੇ॥ ੧੪॥ ॥ ਸਾਗਰੇ ਵਾਚਾ ਕਾਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਜੋ ਹੋ ਉਚੇ
 ਜਾਉ ਤਉ ਤੁਮ ਤੇ ਰੁਰਾਉ ਨਾਥ ਏਕ ਹਾਥ ਚਢੇ ਮੇਰੇ ਪੁਲੇ
 ਉਤ ਪਾਤ ਹੈ॥ ਐਰ ਇਨ ਮਛ ਕਛ ਉਰਗ ਹੁਤਾ ਸਨ ਤੇ
 ਸੁਨੇ ਬਾਲਿ ਜਾਉ ਲੰਕ ਪਤੀ ਜੀਤੋ ਜਾਤ ਹੈ॥ ਏਕ ਗਿ
 ਰ ਸਹੀ ਹੈ ਸਪਛ ਤਾਂ ਕੇ ਪਛਨ ਕੇ ਕਾਰ ਬੇਕੋ ਇੰਦ ਬਜ
 ਲਿਏ ਅਕੁਲਾਤ ਹੈ॥ ਸੀ ਪਤਿ ਬਤਾਵਤੇ ਹੋ ਮੇਰਿ ਬਹਿ

ਭੀਰ

ਸਥਾ

ਸਪ

ਅਗ

ਖਤਾ

ਨਿਰੰਜਨ

ਅੰਸੋਤੀਨੋਲੋਕਮਾਹਿਰਾਮਕਵਿਦੇਖੋਸੁਨੋਦੇਵਨਰ
 ਚਲੈਆਜਆਇਸਮਿਟਾਇਕੋ॥ਸਿੰਧੁਦੁਖਸਹਯੋਬੋ
 ਲਇਨਹੀਕੋਰਹੋਭਾਈਭੁਯੋਨਿਰਧਾਰਯਾਹਿਬੋਲਰ
 ਘੁਰਾਇਕੋ॥ਹਨੁਮਾਨਜਾਨਜੀਅਬਾਤਪਰਮਾਨਯਾਹਿ
 ਬਾਰਧਪਟਾਏਬਿਨਾਆਜਪਾਰਜਾਇਕੋ॥੨੪॥ ॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਬਿਦਾਭੁਦੇਨਿਧਿਨੀਰੋਰੋਰਜਗਾਵਤਰਾ
 ਮਕਾਹਿ॥ਸੁਖਸੋਏਰਘੁਬੀਰਕਾਪਿਭੁਟਅਤਿਫੁਲਤ
 ਚਲੇ॥੨੫॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਚਿਰਈਚੁਹਚੁਹਾਨੀ
 ਪ੍ਰਾਚੀਪੀਅਰਾਨੀਅਤਿਆਧਬਾਟਚਕਵਾਅੰਚਕਈ
 ਮਿਲਾਤਹੈ॥ਅਮਲਅਕਾਸਭੁਯੋਕਮਲਫੁਲਨਲ
 ਗੇਜੁਮਲਭੁਟਰਰਸਮਾਤੇਅਕਲਾਤਹੈ॥ਤੁਮੀਪਤਿ
 ਜੋਤਕੁਮਲਾਨੀਤਮਚਰਬੋਲੇਚੋਰਬਾਟਭਾਗੇਸੰਖ
 ਸਬਦਸੁਹਾਤਹੈ॥ਜਾਗੇਰਾਮਕਾਮਕੀਕਮਾਨਟੂਟੀ
 ਫੁਟਯੋਬਲਲਟੀਸੀਤਰਯਾਕੀਚਤੇਉਛਪਿਜਾਤਹੈ
 ॥੨੬॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਕਉਤਕਕੇਕਾਜਰਘੁਰਾਜ
 ਬੈਠੇਸਿੰਧੂਫੁਲਜਹਾਂਨਲਨੀਲਲੈਲੈਆਵਤਪਹਾ
 ਰਕੋ॥ਏਕਕੁਮਰਾਏਕੁਖਮੂਲਤੇਉਪਾਰਏਕਵਾਰਏ
 ਕਪਾਰਏਕਪਾਏਮਾਧੁਧਾਰਕੋਤੁਮੈਤੋਸਕੁਚਾਹਿਅ
 ਪਰਾਧਸਾਗਾਰਕੋਨਾਹਿਕਰੁਨਕ੍ਰਿਪਾਲੁਰਾਮਯੋਕਰੇ

੨੬

ਸਾਖੀ ਈਰੋ

॥ ਸਬੈ ਏਕ ਜਾਤ ਮੁਖ ਰਾਤੇ ਮਾਨੈ ਹੈ ਰਿਸਾਤ ਤਾ ਪਰਸੁ
 ਨਾਈ ਬਾਤ ਹਨੀ ਮਾਨ ਕੋ ਪਕੀ ॥ ਅੰਗ ਦ ਸੁਗੀਟ ਦੇ ਉਦੇ
 ਉਗਏ ਰਾਮ ਢਿਗ ਸੁਨੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੰਧੂ ਕਰੀ ਬਾਤ ਧੋਪ
 ਕੀ ॥ ਨਾ ਬਹਮ ਸਾਗਰ ਕੀ ਗੋਲ ਕੋ ਸੇ ਚਲੈ ਅਰਤੁ ਮਹੀ
 ਬਿਚਾਰੇ ਯਾ ਮੈ ਕੋਨ ਬਾਤ ਚਿਪਕੀ ॥ ਕਿਧੋ ਯਾ ਕੇ ਬਾਂਧ ਬੈਕੋ
 ਹੋਨ ਬਲਵੰਤ ਹਮ ਕਿਧੋ ਹਨੀ ਮਾਨ ਹੂ ਕੇ ਆਗੇ ਪਾਤਿ ਲੋਪ
 ਕੀ ॥ ੨੦ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਏਖੇ ਮੈ ਸੀਤਾਂ ਤਿ ਸਰ ਰਾਮ ਚੰ
 ਦ ਬੋਲੇ ਤਬ ਮੈ ਹੂ ਤੋ ਕੋ ਜੋ ਸੁਗੀਟ ਉਰ ਆਨ ਹੈ ॥ ਮੋਹਿ
 ਤੇ ਭਿਹਾਰੇ ਸੁਖ ਸੁਖ ਹੈ ਸਦਾਈ ਸੁਖੇ ਸਾਗਰ ਬੰਧਾਵੇ ਕਾ
 ਲ ਯਾਂ ਕੀ ਕਹਾਂ ਕਾਨ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਜੀ ਅਹੁਭੀ ਯਾਹਿ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੰ
 ਧਾਓ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਨ ਯਾ ਕੇ ਦਯਾ ਕੀ ਸੀ ਮੇਰੀ ਬਾਨ ਹੈ ॥
 ਯਾਂ ਕੀ ਤੇ ਸਹਲ ਆਗੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਬਾਂਧ ਬੈਕੀ ਕਹੇ ਲ
 ਫ ਮਨ ਨਾ ਬਦਯਾ ਕੋਨ ਮਾਨ ਹੈ ॥ ੨੧ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਮ ॥ ॥
 ਸੀਤਾ ਬਿਛੁਰਨ ਦੁਖ ਉਦਧ ਪੈਰਤ ਗਏ ਨ ਪ੍ਰਾਨਾ ਯਾ ਕੇ
 ਪਾਟਤ ਕੋਨ ਸੂਮ ਸਤ ਜੋ ਜਨ ਪਰਮਾਨ ॥ ੨੨ ॥ ॥ ਸੋਰਠ
 ॥ ਰਾਮ ਪਾਤਿ ਕਹੇ ਸੁਨਾਇ ਉਤ ਸਾਗਰ ਇਤ ਸੁਭ ਰਸ
 ਬਾਕੁ ਮਨ ਪਖਾਨਨ ਫਾਇ ਬਾਂਧੁ ਸੇਤ ਬਿਲੀ ਬਤਜ
 ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਚਲੇ ਕਪਿ ਜੁਥ ਮਨਿ ਮਾਨੀ ਦ
 ਸੀ ਗੁਥ ਅਤਿ ਸਿੰਧੂ ਬਾਤ ਮਾਨੀ ਅਬ ਕਰੀ ਏ ਉਪਾਇ ਕੋ

੨੦

੨੧

੨੨

ਅੰਮ੍ਰਿਤੀਨੋਲੋਕਮਾਹਿਰਾਮਕਵਿਦੇਖੋਸੁਨੋਦੇਵਨਰ
 ਚਲੈਆਜਆਇਸਮਿਟਾਇਕੋ॥ਸਿੰਧੁਦੁਖਸੁਖੋਬੋ
 ਲਇਨਹੀਕੋਰਹੋਭਾਈਭੁਯੋਨਿਰਧਾਰਯਾਹਿਬੋਲਰ
 ਘੁਰਾਇਕੋ॥ਹਨੁਮਾਨਜਾਨਜੀਅਬਾਤਪਰਮਾਨਯਾਹਿ
 ਬਾਰਧਪਟਾਏਬੰਨਾਆਜਪਾਰਜਾਇਕੋ॥੨੪॥ ॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਬਿਦਾਭੁਏਨਿਧਿਨੀਰੋਰੋਰਜਗਾਵਤਰਾ
 ਮਕਾਹਿ॥ਸੁਖਸੋਏਰਘੁਬੀਰਕਪਿਭੁਟਅਤਿਫੁਲਤ
 ਚਲੇ॥੨੫॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਚਿਰਈਚੁਹਚੁਹਾਨੀ
 ਪ੍ਰਾਚੀਪੀਅਰਾਨੀਅਤਿਆਧਬਾਟਰਕਟਾਅੰਚਕਈ
 ਮਿਲਾਤਹੈ॥ਅਮਲਅਕਾਸਭੁਯੋਕਮਲਫੁਲਨਲ
 ਗੇਜਮਲਭੁਟਰਰਸਮਾਤੇਅਕਲਾਤਹੈ॥ਤੁਮੀਪਤਿ
 ਜੋਤਕੁਮਲਾਨੀਤਮਚਰਬੋਲੇਚੋਰਬਾਟਭਾਗੇਸੰਖ
 ਸਬਦਸੁਹਾਤਹੈ॥ਜਾਗੇਰਾਮਕਾਮਕੀਕਮਾਨਟੂਟੀ
 ਫੂਟਯੋਬਲਲਟੀਸੀਤਰਸਾ^{ਤਰੇ}ਬੀਚਤੇਉਛਪਿਜਾਤਹੈ
 ॥੨੬॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਕਉਤਕਕੇਕਾਜਰਘੁਰਾਜ
 ਬੈਠੇਸਿੰਧੁਕੁਲਜਗੰਨਲਨੀਲਲੈਲੈਆਵਤਪਹਾ
 ਰਕੋਏਕਰੁਮਡਾਰੈਕੁਖਮੂਲਤੇਉਪਾਰਏਕਟਾਰਏ
 ਕਪਾਰਏਕਪਾਏਮਾਝਧਾਰਕੋਤੁਮੋਤੁਮੋਸਕੁਚਾਹਿਅ
 ਪਰਾਧਸਾਗਰਕੋਨਾਹਿਕਰੁਨਕ੍ਰਿਪਾਲੁਰਾਮਯੋਕਰੈ

ਨਿਰੰਕਾਰ

ਜਾਪੈ ਬੀਰ

੨੮
ਸੁਨਾਇ

ਵਿਚਾਰਕੋ ਤੋਲੋ ਜੁਰਾਇ ਕੀ ਪੁਰਾਇ ਕਰ ਸੀਸ ਨ
 ਇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਇ ਅੰਸੇ ਰਾਪੁ ਦੁਖ ਮਾਰਕੇ ॥ ੨੭ ॥
 ਏਸਾ ॥ ॥ ਥਾਂ ਪੁਤ ਸੇਤੁ ਜਹਾਂ ਰਾਪੁ ਨਾ ਬਲੁ ਜੋ ਰੇ ਜੇਨ
 ਕਿਏ ਪਛੁਤਾਹੀ ॥ ਥਾਂ ਸੁਨੀ ਬਰ ਬਾਨਦ ਬੀਰਨ ਪੀਰ
 ਤਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪੈਚਲ ਜਾਹੀ ॥ ਨੈਨ ਨ ਕੀ ਕਰੁਨ ਰਾਪੁ
 ਸਮਿਰੇ ਮਟਿ ਜੋ ਨਹਿ ਦੂਰ ਕਰਾਹੀ ॥ ਤੇ ਕਰਨ ਕੋ ਕੀ
 ਏ ਕਰੁਣ ਨਿਧਿ ਪਾਬਰ ਪਾਂਤੁਨ ਪਿਥਿ ਮਿਲਾਹੀ ॥ ੨੮ ॥
 ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਬਾਨਰ ਅਪਾਰ ਲੈਲੈ ਆਦੁਖ ਪਾ
 ਰਕਿਲ ਕਾਰ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਸੋ ਸੁਨਾਇ ਕਰੈ ਬੁਝੀਆਂ ॥
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਬੁਲਾਇ ਰਾਪੁ ਰਾਇ ਪੀਰ ਰੋਕ ਕਰੈ ਜਾਤੁ ਜਾਤੁ
 ਚਲੇ ਹਸ ਕਾਦੁ ਕਾਦੁ ਦੁਤਿਯਾਂ ॥ ਗਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਹ
 ਮੈ ਰਾਗੁ ਤੇ ਸਿੰਧੂ ਧਾਰ ਦੇਖਿ ਮੈ ਗੁਜਾਈ ਇਤੀਰਦ
 ਨ ਕੀ ਦੁਤਿਯਾਂ ॥ ਸਮੁੰਦ ਕੁਤੁਤ ਨ ਕੀ ਸਾਖਾ ॥ ਰਾਪੁ
 ਤਨ ਕੀ ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਦੂਤ ਨ ਪਰਾਈ ਲਿਖ ਪਤਿਯਾਂ ॥
 ੨੯ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਏਕ ਕੀ ਪਟਾਰ ਏਕ ਪਾਰ ਏਕ
 ਸਿੰਧੂ ਧਾਰ ਹਾਰ ਬਾਰ ਕੀ ਏ ਮਿਲਿ ਪਾਏ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ
 ॥ ਏਕ ਦੁਖ ਮਾਰ ਏਕ ਰਾਗੁ ਪਹਾਰ ਏਕ ਤਾਰੇ ਤਾਰੇ
 ਪਾਏ ਨ ਜਨਾਏ ਨਿਜ ਪੀਰ ਕੋ ॥ ਏਕ ਜੇ ਉਦਾਰ ਭਰਾਠ
 ਰੇ ਉਹਾ ਬਯਹਿਰਾਵਨ ਲਿਲਾਰਯੋ ਸੁਨਾਏ ਰਾਪੁ

ਧੀਰੋਗਾਏਕਸਿਲਕਾਰਕਿਲਕਾਰਉਨੇਬਾਰਬਾਰ
 ਏਕਸਮਏਹਕੇਸੁਨਾਏਤੁਟੀਕੋ॥੩੦॥ ਕਥਿਤੁ
 ॥ ॥ ॥ ਫੀਰਸਿਧੀਮੀਰਿਸਾਨੇਕਸਾਨੀਸੇਪਾਤਿਤੁਭੇ
 ਧੀਰਤੀਤਿਕਰਕੇਏਕੰਦਲੀਕਿਯੋਗਕਿਯੋਸੰਗਚ
 ਲਖੇਕੇਏਕਾਕਰਬਾਧਤੁਏਕਿਯੋਜੁਗਮੇਪਨਕੇਤੁ
 ਕੰਨਥੀਪੀਥੀਯੋਕਿਯੋਨਤੁਏਕਿਯੋਏਕਾਕਿਯੋ
 ਵਿਯਾਜਕੇਕੇਸੇਸਨਾਗਸਾਧੇਏਕੇਕੇਕੀਥੀਯੋ
 ਕਿਯੋਏਕਾਕੇਪਥੀਯੋਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਸਾਧੇਏਕਾਕੇਕੇਕੀਥੀਯੋ॥੩੧॥ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥
 ਏਕੇਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ
 ॥ ॥ ਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇਏਕਾਕੇ

੫੬ ਦੇਖਹੁ ਰਾਜ ਬਿਬੇਕ ਬਾਂਧਤ ਫਿਰ ਪੁਜਤ ਪ੍ਰਗਟਾ ॥੩੪

॥੫੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਗੀਤੇ ਸਿੰਧੁ ਸੇਤ ਬੰ

ਧੋਬੇ ਸਪਤਮੇ ਅੰਕ ॥੭॥

॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥

ਸਿੰਧ ਪਾਰ ਪਰੇ ਸੁਰੁ ਆਨਿ ਦਸੇ ਰੁਰੇ ਕਾਪਿ ਗਾਜੇ ਸੀਖ

ਬਾਜੇ ਅਬਲੀ ਕਾਪਰ ਧਾਵਨੀ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਸੁਰ ਜੇ ਲੀ

ਗੁਰ ਤੇ ਹਜੂਰ ਆਵੈ ਏਕ ^{ਰੁਣ ਦੀਤ} ਕਰੈ ਰਾਵਨ ਕੀ ਬਨੈ ਮਤ

ਆਵਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਨਗਾਰ ਜਾਇ ਬੋਲੈ ਤਾਂ ਨਿਫਾਰ ਖਾ

ਇ ਖਾਸਗੀ ਰਸੋਈ ਏਕ ਬਾਰ ਤੇ ਲੁਟਾਵਨੀ ॥ ਬੋਲੈ

ਹਸ ਰਾਮ ਤੁਮ ਭੂਮੇ ਹੋ ਰਹਤ ਨਾਥ ਫਸਲ ਕੇ ਲੁਟ ਪਾਰ

ਜੂਰ ਆਨ ਪਾਵਨੀ ॥੧॥ ॥ਦੇਹਰਾ॥ ॥ਇਤੁ ਕਾਪਿ

ਭਟ ਉਤਰੇ ਉਦਧ ਕੁਸਲ ਛੇ ਮ ਸਬਗਾਤਾ ਉਤਰਾ

ਵਨ ਸੋ ਜੋਰ ਕਰ ਕਹਿਤ ਬਿਭੀ ਛਨ ਬਾਤਾ ॥੨॥ ਬਿਭੀ

ਖੋਨੇ ਵਾਰਾ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜੋਨ ਕਰਹੁ ਰਿਸ ਨਾਥ ਤੋ ਸੇ

ਵਕ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ॥ ਧਰੇ ਚਰਨ ਪੁਰ ਮਾਥ ਰਾਮ ਬੈਰ

ਕੁਲ ਛੈ ਕਰਨਾ ॥੩॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਸੀਤਾਈ ਕੀ

ਬਾਤ ਤਾਤੇ ਏਤੋ ਉਤ ਪਾਤ ਕੀ ਜੈ ਮੋਰੇ ਪਾਛੇ ਨਾਥ ਮੇਰੀ ਬ

ਤਨ ਬਿਚਾਰੀ ਚਾਨਗਾਰ ਕੇ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੋਹ ਦੇਵੈ ਬੂਝੈ

ਭੂਮ ਕੋ ਉਧੈ ਕਹਤ ਹੈ ਜੁ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹਾਰੀ ਚਾਭੀ ਨ ਲੋਕ

ਸੀ ਪਤ ਸਮਾਜ ਰਾਜ ਤੋ ਪਾਰ ਸੋਈ ਯੋ ਕਹਤ ਹੈ ਜੁ

ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਗੀਓ। ਕਹੋ ਹੈਂ ਜੀਉ ਸੀਅਲੈ ਕੈ ਰਾਮ
 ਫਾਉ ਜੋ ਪੈ ਮਿਲੈ ਮਾਰ ਰਾਹ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰਿ ਮਾਰ ਰਾਹੀਓ॥
 ੪॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਜੋ ਲੋ ਨਲ ਨੀਲ ਜਾਮਟਿ ਤਹ
 ਨੀ ਮਾਨੁ ਭੈਅ ਅੰਗਦ ਸੁਗੀਵ ਗੀਵ ਫੇਰ ਕੈ ਨ ਬੰਕ ਕੀ
 ॥ ਜੋ ਲੋ ਰਘੁ ਬੀਰ ਜੁ ਕੋ ਕੋ ਪਨ ਘਟਾਈ ਓਪ ਮੇਰ ਸੀ ਓਪਮਾ
 ਬਰਾਈ ਜੋ ਪੈ ਭੁਈ ਹੈਂ ਨ ਟੰਕ ਕੀ॥ ਜੋ ਲੋ ਰਣ ਜੋਗ ਨੀ
 ਨਗੀਧਨੀ ਅਘਾਈ ਜੋ ਲੋ ਫਿਰੀਨ ਦੁਹਾਈ ਰਕੁ
 ਰਾਈ ਕਾਲ ਰੰਕ ਕੀ॥ ਤੇ ਲੋ ਪੈ ਉਪਾਇ ਜਾਇ ਗੋਰੇ ਸੁ
 ਰਨਾਇ ਜੋ ਲੋ ਗੀਫੁ ਕਪਿ ਭੁਗੀਨ ਬਿਦਾ ਕੀ ਫੁ ਬਿਲੈ
 ਕਕੀ॥ ੫॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਜੋ ਲੋ ਰਘੁ ਨਾਥ ਜੁ ਕੋਹ
 ਥ. ਤੇ ਫੁਟੇ ਬਾਨ ਅਨਾਦ ਸ ਸੀ ਸਨ ਕੀ ਗਟ ਨਨਹ
 ਨ ਕੀ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਨਿਫਟ ਓਟ ਬੰਕ ਕੀ ਨ ਬਢੈ ਕੋ ਓਲਾ
 ਗੈ ਭੇਦ ਓਟ ਸਾਟ ਧਾਨ ਕੇ ਅਚਾਨ ਕੀ॥ ਜਾਇ ਗਹਿ
 ਪਾਇ ਸਿਰਨਾਇ ਹਾਥ ਜੋਰ ਕਰਿ ਰੂਪ ਪਰੀ ਪਰੀ ਅਬ
 ਲੀ ਜੋ ਨਾਥ ਜਾਨ ਕੀ॥ ਮੇਰੇ ਕਯੋ ਮਾਨ ਕਰਹਾ ਨਿਯੀ ਕੀ
 ਹਾਨਿ ਜਾਹਿ ਲੀਨੇ ਸੀਯ ਸੀਗ ਹੈਂ ਨਹਾ ਜਤ ਜਮਾਨ ਕੀ
 ॥ ੬॥ ॥ ਯੈ ਯਾ॥ ॥ ਓਟ ਕਹਾ ਭੁਟ ਯੈ ਕਰ ਹੈਂ ਰਨ
 ਚੋਟ ਪਰੇ ਦੁਗ ਬੈਠ ਰਹੈਂ ਗੋ॥ ਯੈ ਜਬ ਬਾਨ ਸਮੀਰ ਸ
 ਮਾਨ ਚਲੈ ਪਾਨ ਜੋ ਚਲ ਦੇਸ ਗਹੈਂ ਗੋ॥ ਯੈ ਪਰ ਧਾਨ

ਓਪਮਾ

੦

(੬)

ਮਹਾਂ ਕਪਟੀ ਤ ਮਸੇ ਨਹਿ ਬਾਹੁ ਬੁਝਾਇ ਕਹੈ ਗੋ ਜਾ
 ਨਤੁ ਹੋ ਸਿਧ ਕੋ ਬਲੁ ਹੈ ਜੇਉ ਤਾ ਮੇਰੇ ਕੋ ਪਨ ਲਾਜ ਬ
 ਧੈ ਗੋ ॥੧੭॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦੁਹਾਇ ਹਰਾ ॥ ਤੁਥ ਬ
 ਲੇ ਰਾਵਨ ਕੁ ਮਾਠਿ ਨਿਰਪਤੁ ਜਾ ਪਰਚੈ ਗਾ ॥ ਮਨੁ ਜ
 ਤੁਨੁ ਜੇ ਤੇ ਨਹੀ ਤੇ ਕਰਤੁ ਸਤੁ ਖੰਡਾ ॥੮॥ ॥ ਜਿਹ ਰ
 ॥ ॥ ਸੁਨੁ ਪੁਰਾਖ ਮਾਮੁ ਤਾਤੁ ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਤੇ ਸੇਵਹੈ ॥ ਰਾ
 ਧੈ ਪੁਰਾਤੁ ॥ ਬਾਤ ਪੁਰਾਤੁ ਕਰਵਣ ਛਾਹੈ ਨਹੀ ॥੧੮॥ ॥ ਏ
 ਰਾ ॥ ॥ ਸਿਧੁ ਰਾਧੈ ਬਲਵਨ ਤੇ ਕੇ ਜਲ ਛਾਹੈ ਤੇ ਜ
 ਰਿਛਾ ਰੁਦੈ ਸੇ ॥ ਸੇਖ ਮਾਸੇਖ ਧਰੀ ਬਜੁ ਪਾਇ ਰਸੈ
 ਨਕਹੈ ਸਿਰ ਤੁਰ ਕੁਯੈ ॥ ਏਨ ਹਲਾਹਲੈ ਸਿਦਕੈ
 ਮਾਜਾ ਸੁਮਿ ਮੈ ਮੁਗ ਮੀਰ ਛਾਹੈ ॥ ਏਨ ਸੁਖੈ ਪੁਨ
 ਏਨਿ ਸੁਖੈ ਤੁਥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਬਲ ਛੂਟ ਗਏ ॥੧੯॥ ॥
 ਏਨਾ ॥ ॥ ਜਾਨਤੁ ਜਾਨਕੀ ਪੈ ਜਨਨੀ ਜਗਾ ॥ ਮਾਧੁਕੈ
 ਮਨ ਕੇ ਨਹਿ ਭਾਵੈ ॥ ਸੇ ਸੇ ਕਈਸ ਸਰੇ ਸੇ ਕਰਾ ਕਰਾ
 ਰਪੁ ਬੀਰਇ ਪੈ ਜਿਯ ਆਵੈ ॥ ਤੁਹਿ ਕੇ ਹਾਥ ਮੇਰੇ ਦਸ
 ਕੀ ਪਰੇ ਮੀਧ ਤੇ ਮੇਰਿ ਕਹਾ ਸਮਝਾਵੈ ॥ ਮੇਰੀ ਕਛਕੀ
 ਯਮਾਹਿ ਪਰੀ ਜੋ ਕਤਾ ਜੀਗ ਰਾਵਨ ਪਾਨ ਪਠਾਵੈ ॥੨੦॥
 ॥ ਬਿਭੀਖਨੇ ਦੁਹਾਇ ॥ ਏਨਾ ॥ ॥ ਬਾਤ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕਛਕਾ
 ਹਤੁ ਹੈ ਜੇਈ ਜਾਪ ਬਿਭੀਖਨ ਲਾਤੁ ਮਾਧੁਕੈ ॥ ਜੇ ਏਨ ਕੇ

ਏਨ

ਇਹ ਸਭ ਕਹੈ ਪੁਰੋਹਿ ਸਹਤੁ ਸਤੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ॥ ੧੫੬ ॥
ਰਮ ਰਾਖਾ ਬੀਰ ਕੀ ਨੇਰ ਹਨੀ ਸੇਈ ਤੋ ਕੁਲਤੇ ਸੁਖਦ
ਕੀ ਸੇ ਕਹਿ ਕੇ ਉਠ ਠਾਢੇ ਤੁਧੈ ਤਬ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ
ਕੇ ਪਗ ਧਾਰੈ ॥ ੧੫੭ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਦੁਖ ਪਾਸੇ ਪੈਰ
ਖਨੀ ਲੇਖਨ ਜਲਨ ਰਹਾਇ ॥ ਪਰੁ ਛਾਡੇ ਬਨ ਕੇ
ਦਲੇ ਮਥਾ ਰਾਖਾ ਬੀਰ ਜਹਾਇ ॥ ੧੫੮ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥
॥ ਜਾਂ ਕੇ ਕੇ ਉਨਹਿ ਤਾਤ ਮਾਤੁ ਦੁਨ ਜਨਨ ਜਨਾ ਤਾ ਕੇ
ਪਰ ਬਨ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ਪਾਤਿ ਰਹਨ ਪੁਰਾ ਪੁਰਾ ॥ ੧੫੯ ॥
॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਏਹ ਤੇ ਦੇਖ ਕਰੈ ਕਹਿ ਮੰਗੁਲ ਹੈ ਰਿਖ
ਨਾਹ ਦੇਖੈ ਰਹਿ ਜੋਤੀ ॥ ਕੈ ਪਰ ਦੇਹੁ ਹੁਤਾਸਨ ਮਾਵਤ
ਸੰਕਰਿ ਕੈ ਰਾਖਿ ਹੈ ਜੰਗ ਰਿਤੀ ॥ ਜੇ ਸੀ ਮਦੁਤ ਕਹੈ ਤੇ
ਹੀ ਪਰਤੁ ਕਹਿ ਮਾਨਸ ਦੇਹ ਨਹੈ ਤੀ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ
ਲਾਗੇ ਹੀ ਰਾਹਤ ਰਾਹਨ ਹੈ ਕਿਧੈ ਰਾਹਨ ਗੋਤੀ ॥ ੧੬੦ ॥
॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਰਾਹਨ ਕੇ ਰੁਝਾ ਰੁਝਾ ਗਹਿ ਮੇ
ਹੁਤਾਸਨ ਜਨਨ ਤੁਧੈ ਸੀ ॥ ਪਾਇ ਬਿਭੀ ਬਨ ਪਾਇ
ਗਹਿ ਮਿਥਾਇ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਹੋਨ ਰਤੀ ਸੀ ॥ ਲੇਤੁ ਉਸਾ
ਸੁਰਲੇਖ ॥ ਦੁਖ ਪਾਸੇ ਪਾਸ ਰਾਹੇ ਬਿਨੁ ਦੀਤ ਬਤੀ ਸੀ ॥
ਰਾਖਾ ਬੀਰ ਰਾਖਾ ਬੀਰ ਸਿਰ ਮਹਿ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਨ ਲੇਖ
ਪਤੀ ਸੀ ॥ ੧੬੧ ॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਰਾਹਨ ਕੇ ਦਸ ਸੀ ਸ

੧੬੦

ਉਤਾਰਵਰੇ ਸੁਮਸੈ ਸਿਵ ਤੇ ਪਦਲੀਨੋ ਜੀਤਲੀਯੋ
ਸੁਰਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਸੁਦੇਵਨ ਕੋ ਨਰਤੀ ਰੁਰਕੀਨੋ ਬਾ
ਸਰਰੈਨ ਰਵੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇਵਤ ਪੈਰ ਮਿਲੇ ਪੁਰਤੀ
ਨੋ ਪਾਇ ਗਹੇ ਜਬਹੀ ਰਖੁ ਗਾਇ ਲਜਾਇ ਬਿਭੀ
ਖਨ ਕੋ ਸੋਈ ਦੀਨੋ ॥੧੭॥ ॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਚਿਟਾ ਚਾਇ
ਹਰਾ ॥ ਯਹਿ ਸੁਨ ਕੈ ਮੰਦੋਦਰੀ ਤਲਫੈ ਬਿਨ ਜਲ
ਮੀਨਾ ਰਾਮ ਬਚਨ ਸੁਨੇ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਪੈ ਪੁਰਤੀਨਾ ॥੧੮॥
॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਨਿਪਟੈ ਕੀਤ ਅਜਾਨ ਸਿਵ ਕੈ ਬਲ
ਕੁਦਤੁ ਫਿਰੈ ਪ੍ਰਗਟ ਸਹ ਸੁਕਰ ਭਾਨ ਦੀ ਪਕਰਾਵਨ
ਸੋ ਕਹੈ ॥੧੯॥ ॥ ਕਬਿਭੁ ॥ ਰਾਹੀ ਸਰਨਾਈ ਜਾ
ਇ ਗਾਖੀ ਨ ਬਡਾਈ ਨੈਕ ਬੀਰ ਦੁਖਦਾਈ ਤਿਨ ਨੈਕ ਹੂ
ਨ ਸੀਕ ਕੀ ਭੇਗ ਪ੍ਰਭੁਤਾਈ ਖਾਰੇ ਸਮੁੰਦ ਬਹਾਈ ਕੁ
ਲ ਲਾਜ ਬੇਚ ਖਾਈ ਰਾਰਨਾਰ ਪਰਜੀਕ ਕੀ ਭਾਂਸੈ
ਰਖੁ ਗਾਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਹੁਤੈ ਜਨਾਈ ਹਰੇ ਫਾਤੀ ਸੋ ਲਗ
ਈ ਸੈ ਬਡਾਈ ਪਤਿ ਰੋਕ ਕੀ ਯੋ ਕਹੈ ਲੁਗਾਈ ਤੋ ਸੋ
ਕਾਹੂ ਨ ਜੁਨਾਈ ਕੀਤ ਸੁਨੇ ਠਕੁਰਾਈ ਤੇਰੇ ਭਾਈ ਪਾਈ
ਲੋਕ ਕੀ ॥੨੦॥ ॥ ਸੁਗੀਵੇ ਦਾਰਾ ਯੈ ਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ
ਰਖੁ ਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰਤ ਬੈ ਕਪਿਰਾਜ ਕਹੈ ਇਕ ਬਾਤ ਕ
ਹੈ ਭੁਮਲੀਕ ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੋ ਬਖਸੀ ਅਬਹੀ ਮਿਲ

ਤੇ ਕਰੋ ਤੋਂ ਨਰੋਂ ਜੋ ਪੈਰਾਵਨ ਆਨ ਮਿਲੈ ਸੰਗ ਜਾਨ
 ਕੀ ਦੇਹਿ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇ ਗਹਾਂ ਤੁਬ ਮੈਂ ਉਂ ਬਿਚਾਰ ਪਰੀ
 ਜਿਯ ਮੈਂ ਦੇਹਿ ਐਧ ਬਸੈ ਸਿਯ ਸੇਬਨ ਤੋਂ ॥ ੨੧ ॥ ॥ ਦੇ
 ਹਰਾ ॥ ॥ ਰਹਿ ਓ ਬਿਭੀ ਖਨ ਪਾਇ ਗਹਿ ਲੈ ਮਿਲਯੋ
 ਕਪਿ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁ ਪਤਿ ਲੀਕਾ ਦਈ ਭਰ ਭਰ ਨੈਨ
 ਨ ਲਾਜਾ ॥ ੨੨ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਘੁ ਰਾ
 ਇ ਕਿਤਕ ਲੀਕ ਗਏ ਬਾਪੋਰੇ ਆਗੇ ਅੰਗ ਦਜਾਇ
 ਦਸ ਮੁਖ ਕੇ ਸਮੁਝਾਇ ਹੈ ॥ ੨੩ ॥ ॥ ਦੇ ਹਰਾ ॥ ॥ ਰਾ
 ਮ ਚੰਦ ਲਛਮਨ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਪਤਿ ਲੀਓ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਕੈ ਤੁਟੈ ਲੀਕਾ ਪਤੀ ਕੈ ਤੁਟੈ ਸਤ ਭਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ॥ ਦੇ ਹਰਾ ॥
 ॥ ਸਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਉਦਧਿ ਉਤਰ ਕੇ ਕਰ ਸਕੈ ਬਖਾ
 ਨਾ ਕਪਿ ਪਤਿ ਅੰਗ ਦਨੀਲ ਨਲ ਜਾਮਟਿ ਤਹਨੁ ਮਾ
 ਨਾ ॥ ੨੫ ॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਗ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਅੰ
 ਗ ਦਲੀਓ ਬੁਲਾਇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਰਘੁ ਬੀਸ ਮਣਿ ਜਾ
 ਹਿ ਅਜਹੁ ਸਮਝਾਇ ਆਇ ਮਿਲੈ ਲੀਕਾ ਪਤੀ ॥ ੨੬ ॥
 ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਭਈ ਸੁਗਈ ਬਿਹਾਇ ਅੰਗ ਦਤ੍ਰਿਸ
 ਮਝਾਇ ਕਹਾ ਅਬਯੋ ਕਹਿ ਰਘੁ ਰਾਇ ਦੁਤ ਪਠਾਯੋ
 ਬਾਲ ਸੁਤਾ ॥ ੨੭ ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਹਰੀ ਕਿ
 ਤੇ ਬਿਨ ਜਾਨੈ ਕਰੀ ਅਸੇ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭਰੇ ਸੇ ਕਿਧੈ ਰਾਜ ਅ

ਭਿਮਾਨਤੋ ਕਿਧੋ ਕੰਭਕਾਨ ਮੇਘਨਾਦ ਆਦਿ ਦੀਨੋ ਮੰ
 ਤਕਿਧੋ ਸਿਟਜੇਰ ਰਾਜਾ ਕਿਧੋ ਮਧਪਾਨਤੋ ਤੇਕੋ ਫੁਮ
 ਕੀਨੀ ਸਤੁ ਜਾਨਕੀ ਲੇ ਮਿਲੋ ਅਬ ^{ਸੁ} ਆਇ ਕਹੇ ਬੀਰ
 ਕਹਾਂ ਲੇਹੁ ਗੇ ਸਜਾਨਤੋ ਨਾਤੇ ਸੁਨ ਭਾਈ ਲਛਮਨ
 ਕੀ ਚਢਾਈ ਹੋਤ ਲੀਕਹਿ ਲਪੇਟ ਲੈ ਰੈ ਉਪਜੇ ਜੁਭ
 ਨਤੇ ॥ ੨੬ ॥ ॥ ਅੰਗਿ ਦੇਵਾ ਚਾਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਚਲੇ
 ਸਤੁ ਭਾਇ ਰਾਘੁ ਰਾਇ ਪਾਇ ਫੁਹੇ ਕਯੋ ਨਾਥ ਯਾਹਿ ਬ
 ਤਕੋ ਰੈ ਉਤਰੇ ਭੋ ਆਇ ਦੇਖੋ ਜੋ ਕਦਾਂ ਚਮੇ ਸੋ ਬਰ ਬਲੇ
 ਦਸ ਕੀਧ ਤਾਕੇ ਦਸੋ ਮੁੰਡੇ ਜੋ ਕਹੇ ਤੋ ਤੁਮ ਪੈ ਚਲਾਇ ਦੇਖੋ
 ਜੋ ਕਹੇ ਤੋ ਸੀਸੇ ਗਾਹਿ ਲਾਊ ਦਿਖਾਊ ਪਾਇ ਤਾਕੇ
 ਪਰਵਾਰ ਮਾਰ ਸਮੁੰਦ ਬਹਾਇ ਦੇਖੋ ਜੋ ਕਹੇ ਤੋ ਜਾਨਕੀ
 ਸਮੇਤ ਬਨ ਲਾਊ ਤੁਮ ਜੋ ਕਹੇ ਤੋ ਰਾਵਨ ਸਮੇਤ ਲੀਕ
 ਲਾਇ ਦੇਖੋ ॥ ੨੭ ॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਸਾ ਕਬਿੰਤੁ
 ॥ ॥ ਬੀਰ ਸੁਨ ਬਾਤ ਜਿਨ ਕਰੇ ਕਾਹੁ ਘਾਤੁ ਤਬ ਬੀਸ
 ਬਾਝੈਂ ਕਹੇ ਹਮ ਉਨਹੀ ਸੋ ਕਾਜ ਹੈ ਕਯੋ ਤੇਰੇ ਮਨੈ ਸੀ
 ਅਮਾਨੈ ਹਮ ਜਾਹਿ ਫਿਰ ਅਜਹੂੰ ਲੋ ਤੁਕਿ ਤੇਰੇ ਬੀਰਹੂੰ
 ਕੋ ਰਾਜ ਹੈ ਅੰਗ ਕਢੁ ਸਮਾਚਾਰ ਬੁਝੈ ਜੋ ਹਮਾਰੀ ਤੇਹੀ
 ਨੀਕੇ ਸਮਝੈ ਤੇ ਪਰੇਵਾ ਕੋ ਸੋ ਬਾਜ ਹੈ ਆਈ ਜੀਓ ਬ
 ਠਾਈ ਅੰਸੇ ਕਯੋ ਰਾਘੁ ਰਾਈ ਕਢੁ ਮਿਲ ਬੇਕੋ ਸਾਜ

ਕਿਲਗਈਕੋਸਮਾਜਹੈ॥੩੦॥ ॥ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਨਾਇ
ਚਲੋਸਿਰਅੰਗਦਬੀਰਮਨਾਇਗਨੇਸਹਿਬਾਲਦੁ
ਟੈਨਾਕੁਦਤਫਾਧਤਲੰਕਨਿਹਾਰਨਿਸੰਕਰੁਯੋਮਨ
ਰੰਚੁਕੋਤੈਨਾ॥ਆਇਗਈਸੁਧਤਾਂਦਿਨਕੀਜਬਬਾ
ਪਕੇਜੀਵਤਚੋਤੋਤੋਛੋਨਾ॥ਤਾਂਹਿਪੈਆਜਚਲੋਬਿਧਿ
ਯੋਪਲਨਪੁਰਬਾਂਧਕਿਯੋਜੋਖਿਲੋਨਾ॥੩੧॥ ਕਬਿੱਤੁ
॥ ॥ਅੰਗਦਨਿਹਾਰਕਪਰੀਪੈਪੁਕਾਰਏਕਬਾਟਬਾ
ਰਗਯੋਅਬਆਵਤਸਰਖਸੀ॥ਛਾਡੁਗਦੁਚਲੇਏਕ
ਕਹੈਭਾਗਭਲੇਨਾਹੀਵੇਸਨਾਸਦੈਪੈਭਾਈਰਾਟਨਕੇਦੇ
ਖਸੀ॥ਏਕਜੇਸਮਾਨੇਭਰਮਾਟੀਜਲਆਨੇਲੈਚਢਾਏ
ਧਾਮਧਾਮਫੇਟਬਾਂਧਠਾਵੇਚੋਖਸੀ॥ਕਾਪੋਰਨਬਾਸ
ਸੁਸੁਭਰੈਭਾਸਭਯੋਜੀਅਆਯੋਕਪਿਟਹੈਭਯੋਅੰਜ
ਨੀਕੀਕੋਖਸੀ॥੩੨॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਹੈਗਈਉਜਾਰ
ਕਿਲਕਾਰਲੰਕਪੈਠੋਜਬਦੈਰਹੈਕਿਵਾਰਸਬਕਹੈਬਾ
ਤਰੋਬੀਆ॥ਕੰਚਨਕੇਧਾਮਕਿਹਕਾਮਜਹਾਂਏਉਪਾਧਿ
ਰਾਮਰਾਜਭਲੇਜਹਾਂਸੋਵੈਖਾਇਲੋਬੀਆ॥ਭਾਵੈਗ
ਦੁਤੈਭਾਵੈਨਾਉਸੀਲੈਬੋਰੈਕਪਿਉਤਰਜੋਦੇਇਯਾਹਿ
ਕਹੋਆਜਕੋਬੀਆ॥ਲਾਟਪਾਟਕੀਏਤਬਰਹੀਪਤਿਜੈ
ਰੈਅਬਹਾਟਹਟਤਾਰਪਰੀਘਾਟਰੈਨਧੋਬੀਆ॥੩੩॥

ਲੀ

ਜਿਉਤੀ

॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਏਕਹੋ ਜੁ ਆਯੋ ਭਿਨ ਪੇਛੁ ਸੋ ਜਗਾਯੇ ਗਾ
 ਉਲੈ ਕਟਕ ਪਾਯੋ ਜਿਨ ਸਿੰਧੁ ਨੀਰ ਪੀਕ ਕੀ ॥ ਕਹਿ ਬੇਕੋ
 ਬੀਸ ਪੈਨ ਸੁਝਤ ਹੈ ਏਕ ਆਖ ਦੇਖਤ ਹੈ ਬਾਤੁ ਕੋ ਉਕੁ
 ਲਕੇ ਕਲੀਕ ਕੀ ॥ ਦੀਨੀ ਬਿਧਿ ਨਟ ਨਿਧਿ ਜਾਨ ਕੀ ਮੈ
 ਕਹਾਂ ਸਿਧਿ ਗਵਨ ਸੋ ਕਹੋ ਅੰਸੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨ ਸੀਕ ਕੀ ॥
 ਸੇਵਕ ਕੇ ਆਏ ਸਤੁ ਕਾਂਪ ਮੋ ਕਰੈ ਰੈਨ ਦਿਨ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਅ
 ਦੇ ਠਕੁਰਾਈ ਜੈ ਹੈ ਲੀਕ ਕੀ ॥ ੩੪ ॥ ॥ ਏਹ ਗਾ ॥ ॥ ਦਿ
 ਨਿ ਬਿਧਿ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਸਬੈ ਰਹੈ ਪੈਰ ਪਾਰ ਮਾਹਿ ॥ ਕਥਾ
 ਸੁਨਹਿ ਹਨੁ ਵੰਤ ਕੀ ਜਹਿ ਜਹਿ ਅਗਿ ਦੁਜਾਹਿ ॥ ੩੫ ॥
 ॥ ਸੋਹ ਗਾ ॥ ॥ ਕਛੁ ਚਾਲ ਕਛੁ ਦੋਰ ਪੈਰ ਜਾਇ ਠਾਕੁਰ
 ਯੋ ॥ ਆਬੇ ਚੰਦਨ ਖੋਰ ਰਾਮ ਤੋ ਜਮਾਨੇ ਦਿਪੈ ॥ ੩੬ ॥ ॥ ਕ
 ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਏਕ ਚਿਰ ਦੇਵਤਾ ਬਿਛੋਨ ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸੇਵ ਦੇਵ
 ਰ ਕੀਨਰ ਸੁਸਨ ਭਰਤ ਹੈ ॥ ਏਕ ਚਿਰ ਚਾਰਨ ਪਦੁਤੁ ਏ
 ਕ ਚਿਰ ਮਤ ਬਾਰਨ ਕੇ ਜੂਥ ਸਿਰ ਪੁਨ ਮਈ ਕਰਤੁ ਹੈ ॥ ਏਕ
 ਚਿਰ ਪੀਰਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਾਵਿ ਬਾਜੀ ਰਥ ਬਿਖਰੁ ਮਹੱਪ ਮੱਲ
 ਸਾਰੀ ਗਲ ਰਤੁ ਹੈ ॥ ਅੰਸੀ ਈਸ ਮਾਜ ਕੋਨ ਕਾਜ ਰਾਜਾ
 ਮ ਬਿਨ ਰਾਮ ਰਾਮ ਗਵਨ ਸੋ ਸੋਗ ਈ ਮਰਤੁ ਹੈ ॥ ੩੭ ॥
 ॥ ਦਰਵਾਨੇ ਦਾਰਾ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਭੂਰ ਪ੍ਰਭੋ ਨਿਵਾਇਨ
 ਰਹਾ ਬਜੇਰ ਛਹੀ ਦਾਰ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਬਾਤੁ ਕੋ ਸਤ

ਰਾਇਸੋ। ਬਾਂਦਰ ਕੇ ਰੂਪ ਏਕ ਵਾਰੇ ਠਾਂਦੇ ਨਾ ਬਤੁ ਮਜੋਕ
 ਰੋਤੇ ਜਾਇ ਕੋਰੇ ਆਇ ਲਾਗੇ ਪਾਇ ਸੋ। ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਹੁਕੇ
 ਦੂਤ ਜਾਨੀ ਅਤੁ ਮਹਾਰਾਜ ਸਤਾ ਕੇ ਨਿਹਾਰ ਬੇਕੇ ਰੁਕੇ
 ਚਿਤ ਰਾਇ ਸੋ। ਹਨੂ ਮਾਨ ਤੇ ਰਉਨੇ ਜੈ ਸੇ ਸਮਿ ਰੋਥ
 ਪੁਨੇ ਦੋਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਵਰਵਾਨ ਲੰਕਾ ਰਾਇ ਸੋ। ੩੮॥ ॥
 ਰਾਵਨੇ ਵਾਚਾ ਕ ਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਰਾਵਨਾ ਬਿਚਾਰੀ ਹਮ ਬਾ
 ਤੁਹੀ ਬਿਸਾਰੀ ਰਾਮ ਵਰੈ ਕਪਿ ਲੰਕਾ ਗਏ ਬਹੁਰੇ ਪਠਾਏ
 ਹੋ। ਕਿਧੋ ਮੇਰੇ ਲੋਗ ਯਾਹਿ ਰੂਪ ਚਿਰ ਰੋਕਤ ਹੈ ਤੁਝੇ ਦੁਖ
 ਪਾਯ ਪਰਵਾਨ ਵੀ ਕੋ ਆਯੋ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਇਨ ਦੀਤ ਭੀ ਨਹੀ
 ਹੋ ਸੇ ਦਿਖਾਯੋ ਤੁਝ ਆਪ ਤੋ ਨ ਜਾਨੇ ਮੇਰੇ ਨਗਰ ਜਾਨੇ
 ਹੈ। ਕਹੋ ਬੋਲ ਲੇਹੁ ਆਇ ਗਯੇ ਕਹੋ ਕਹੋ ਸਭ ਦੁਖ
 ਰੋਓ ਪਾਇ ਮਰ ਬੇਕੇ ਗਏ ਲਾਯੇ ਹੈ। ੩੯॥ ॥ ਕ ਬਿੰਤੁ
 ॥ ॥ ਅੰਗਦ ਪਠਾਯੋ ਰਾਮ ਜਾਤੇ ਰੁਕੇ ਲੰਕਾ ਗਾਮ ਜਾ ਕੇ
 ਨਾਮ ਸੁਰਨ ਮੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਸੁਨੀ ਜਿਯੇ॥ ਮਤੁ ਪੀਰ ਹਰਿ
 ਰਿਪੁ ਚੀਰ ਰਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਮਰੀਏ ਜਿ ਆਏ
 ਜਾ ਕੇ ਜੀ ਜਿਯੇ॥ ਹਨੂ ਜਾ ਕੇ ਰੋਮ ਸਾਨੀ ਬਰੇ ਅਭਿਮਾਨੀ
 ਗਮਾਨੀ ਕਹਾਂ ਲੋਕ ਹਾਨੀ ਯਾ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਕਹੀ ਜਿਯੇ॥ ਰਾ
 ਵਨ ਸੀਕਨੇ ਆਯੋ ਵਰੈ ਕਪਿ ਜਾਨੇ ਜੈ ਸੇ ਦੁਧ ਕੇ ਜਰੇ ਤੇ
 ਛਾਛ ਛੁਕ ਛੁਕ ਪੀ ਜਿਯੇ॥ ੪੦॥ ॥ ਅੰਗਦ ਵਾਚਾ ਕ ਬਿੰ

ਚਿਵੀ

ਜਵਰਨ

(੭੨)

੧੬੬ ਭੁ॥ ॥ ਸੀਤਾ ਜਬ ਹਰੀ ਬਰੋ ਕੀਨੋ ਤਿਹ ਘਰੀ ਐ ਸੀ ਕਬ
ਪੁੰਨ ਕਾਹੂ ਕਰੀ ਜੈ ਸੀ ਕਰ ਸੋਇ ਗੋਤਾ ਪਰਨ ਕੁ ਸਰਾਤ
ਅੰਗੁਨ ਉਤ ਪਾਤ ਹਨੀ ਮਾਨ ਆਯੋ ਵਹਿ ਸਮਾਇ ਰੋ
ਇਗੋ ^{ਉਪਦ੍ਰਵ} ਕੋ ਉਪਾਇ ਵਹਿ ਕੋ ਲੋਕ ਗਾਇਤਾ ਹਿ ਦੇਹੁ
ਇਖਰਾਇ ਦੁਖ ਕਾਲ ਜਾਇ ਪੋਇ ਗੋ ਵੇਖੋ ਹਾਇ ਹਾਇ
ਤਾਂ ਕੀ ਕੋ ਸੀ ਪਤਿ ਜਾਇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦੀ ਪਕ ਪਤਿ
ਗਪ ਕੋ ਹੋਇ ਗੋ॥ ੪੧॥ ॥ ਗਾਵਨੇ ਵਾਗਾ ਸੁੰਧਾ॥ ॥
ਜਾਂਦਿਨ ਤੇਗਰ ਫਾਂਸ ਪਰੀ ਕਪਿਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਮੁਖ ਆਜ
ਇਖਾਯੋ ਜਾਹੁ ਹਨੀ ਪਤਿ ਰਾਖਤ ਹੋ ਅਬ ਲੋਹਿ ਯਰੋਖ
ਨਹੀ ਉਪ ਜਾਯੋ ਰਾਮ ਹਿ ਸੋਧ ਕੋ ਸਿਯ ਕੋ ਅਰ ਕੋਧ
ਬਦਾਇ ਜੁ ਜਾਇ ਬਦਾਯੋ ਜੋ ਬਲ ਤੈਨ ਬਿਲੀ ਬਕਰੇ
ਸੁਨਦੰਤ ਬਿਨਾਂ ਰਨ ਖੰਤ ਗਦਾਯੋ॥ ੪੨॥ ॥ ਅੰਗਦੇ
ਟਾਗਾ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਅੰਗਦ ਬਿਹਸ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੁਨ
ਰਾਜਾ ਮੀਰ ਆਪਨੀ ਬਤਾਈ ਉਨ ਤੈ ਸੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ਹੈ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਫਾਂਸ ਪਰੀ ਮਾਰ ਖਾਈ ਪੈਛ ਜਰੀ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਨ
ਬਾਂਦਰ ਨ ਮੁਹਨ ਲਗਾਯੋ ਹੈ॥ ਵਾਂਕੇ ਪਰ ਪਰਿ ਪਰ ਰੰਗ
ਕਤੇ ਹਸੇ ਰਾਮ ਲਾਜ ਗਾਤ ਪਰੀ ਫਿਰ ਸਤਾ ਮੈਨ ਭਾਯੋ ਹੈ
॥ ਲੀਕ ਸੀਕ ਮਛ ਅਛ ਬਾਗ ਸਾਗ ਤੇ ਮੇਜਿਨ ਹਨੀ ਵਹਿ
ਅੰਗੁਨ ਹਿ ਅੰਗ ਕਪਿ ਆਯੋ ਹੈ॥ ੪੩॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥

ਏਕਦੁਤ ਆਯੋ ਕਰੇ ਸੁਨੇ ਰੋ ਪਠਾਯੋ ਰਾਮ ਲੰਕਾ ਜਾਗ
 ਸੇ ਤਾ ਤੇ ਕਪਿਨ ਪਿਸਾਯੋ ਹੈ। ਫੁਲਤਾ ਸੇ ਕੀਜੈ ਭੁਜ ਬ
 ਲ ਨਾ ਬਸਾਇ ਰੀਕ ਕਹਾ ਲੰਕਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਸੋ ਪਾਖੰਡ ਰ
 ਲਾਯੋ ਹੈ। ^{ਚੁਛੇ} ਫਾਂਕੀ ਅੰਸੀ ਗਤਿ ਜਾ ਕੇ ਰੁਰਤੁ ਮੈਂ ਹੈ ਨ ਮਤਿ
 ਹਨੁ ਮਾਨ ਲੈ ਲੈ ਨਾ ਮਮੋ ਹੂ ਕੇ ਬੁਲਾਯੋ ਹੈ। ਜੀ ਅਮੈ ਵਿ
 ਚਾਰ ਮੋਹਿ ਨੀਕੇ ਕੈ ਨਿਹਾਰ ਬੂਝ ਅੰਗ ਦਤ੍ਰਿ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕਾ
 ਰੋ ਕੇ ਪਠਾਯੋ ਹੈ। ੪੪॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾ ਚਾਹੇ ਹਰਾ। ॥
 ਰਾਵਨ ਜਿਯ ਸਮਝੀ ਤ ਬਹਿ ਸਤਿ ਚੰਚਲ ਕਪਿ ਜਾਤ
 ॥ ਪੈ ਯਾ ਕੀ ਕਛੁ ਝਾਤ ਤੇ ਫਤਿ ਯਾਂ ਅਧਿਕ ਸਿਰਾਤ। ੪੫
 ॥ ਜੋਰਨਾ। ॥ ਫਾਤੁ ਕੋ ਪਸੁ ਭਾਉ ਬੈਠਾਯੋ ਤ ਬਸਤ
 ਮੈ। ਰਹੁ ਮੈ ਸੋ ਸਤ ਭਾਇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਲਛਮਨ ਕਹਾ। ੪੬
 ॥ ॥ ਅੰਗ ਦਵਾ ਚਾ ਜੋਰਨਾ। ॥ ਸੁਨ ਭਿਰਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰ
 ਠਾਮ ਗਾਜਾ ਤੇ ਮੁਖ ਧੰਨ ਹੈ। ਜਿਹ ਤੇ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਨਿ
 ਕ ਸਤ ਚੰਦ ਹਿ ਲੋਕ ਪਤਿ। ੪੭॥ ॥ ਜੋਰਨਾ। ॥ ਗ
 ਯਾਨ ਕਥਾ ਬਿਸਥਾਰ ਜਲ ਥਲ ਪਾਟ ਪਾਟ ਰਾਮ ਹੈ।
 ਉਤਰੇ ਜਲ ਨਿਧਿ ਵਾਰ ਅਰਤੁ ਮ ਜੋਹ ਜਯੋ ਕਹੀ। ੪੮
 ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ। ॥ ਅੰਗ ਦ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੁਧ ਪੈਰ ਖਨ ਹੀਨ
 ਤਬ (ਮੇਰੇ ਪਾਛੇ ਹਰੀ) ਦਹਿ ਕਾ ਬਿਤ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ। ਪਾਛੈ ਕ
 ਹੀ ਬਾਤੁ ਰਾਜਾ ਬਰੋ ਉਤ ਪਾਤ ਕੀ ਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੁ ਸੋ ਬੈਰ

ਲਿਖਿ ਮਹਿ
 ਮਹਾਦੀਵ ਕੀਤੁ

ਮਨ ਤੇ ਬਦਾਯੋ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਮੈ ਸਮਝ ਤੇ ਤੇਰੇ ਖਨ ਮਿਟਾਇ
 ਸਕੀ ਤਾਂ ਕੋਏ ਕਦੂਤ ਠਾਂਧ ਨੀਰ ਨਿਧਿ ਆਯੋ ਹੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਜੋ ਕਦਾਂ ਚੁੱਕੁ ਹੈ ^{ਟਪਕੇ} ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ ਤੇ ਚੁੱਕੁ ਹੈ ਕੋ ਬੁਝੁ ਚੁੱਕੁ
 ਕੋ ਨ ਕੋ ਬਨਾਯੋ ਹੈ ॥ ੪੯ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਗਾਇ ਹਰਾ ॥
 ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਜਿਸ ਮੈ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੀਨੇ ਉਤ ਪਾਗਾ ॥ ਬਿਨ
 ਬੋਲੇ ਫਤਿਯਾਂ ਜਰੈ ਉਰਗ ^{ਗੁਸ਼} ਚੁੰਧਰ ਬਾਗੁ ॥ ੫੦ ॥ ॥ ਸੋ
 ਰਠਾ ॥ ॥ ਤਬ ਬੋਲੀ ਲੀਕੇ ਸਜੈ ਰਖੁ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਬ
 ਲੀ ॥ ਅਸੁਤ ਕੋਰ ਕਾਪਿ ਤੇ ਸਬਿਨਾ ਯੁਧ ਸੀਤਾ ਨਹੀਂ ॥ ੫੧
 ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਚਾਤੁਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਾਨਰ ਪਠਾਵਤ
 ਹੈ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋਏਈ ਅਬ ਤੇ ਲੈ ਜਾਇਗੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ
 ਸਤੁ ਨ ਕੋ ਕਾਲ ਨਿਜ ਕਾਲ ॥ ਇਤ ਤਬ ਹੀ ਰਹੈ ਗੋਜ ਬ
 ਰਲੀ ਮਾਰ ਖਾਇਗੋ ॥ ਮਾਰੇ ਗਜ ਗਜਨ ਕੇ ਕੀਤੁ ਨ ਬਿ
 ਦਾਰ ਜੇਵੇ ਲੋਹੁ ਸੋ ਮਿਲਾਇ ਮੋਤੀ ਕੋ ਹਰ ਚਬਾਇਗੋ ॥
 ਭਿਨ ਹੀ ਕੀ ਦਾੜਨ ਕੇ ਮਾਸ ਲੀਓ ਚਾਹੈ ਕਾਪਿ ਅੰਸੋ ਰਾਮ
 ਚੰਦ ਆਇ ਲੀਕ ਪਛਤਾਇਗੋ ॥ ੫੨ ॥ ॥ ਅੰਗਦੇ
 ਦਾਗਾ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਕੋਨੈ ਸਿਖ ਦੀ ਨੀਤੋ ਗੀਏ ਖੀਮਤ
 ਧੀਨੀ ਜਾਤੇ ਅੰਸੀ ਬਾਤ ਕੀਨੀ ਤਾਰੀ ਸੁਖ ਕੀ ਤੋਹਾਨ ਕੀ
 ॥ ਸੁਰ ਸਾਸਿ ਸੇਵੈ ਪੈਰ ਆਵਤ ਬਿਰੰਚ ਦੌਰ ਅੰਗ ਪੂਰ
 ਦੂਤ ਕੇ ਨਰਹੀ ਬਾਤ ਮਾਨ ਕੀ ॥ ਦੇਖਤ ਸਮਾਜ ਅੰਸੋ

ਅਜਹੂੰ ਨਕਾਲ ਮੂਹ ਅਜੇ ਰੇਤ ਕਾਲ ਬਾਤ ਯਹੈ ਹੈ ਸਾ
 ਨਕੀ ॥ ਜਾਨਕੀ ਨ ਬਾਤ ਤੈ ਸੀ ਜਾਨਕੀ ਨ ਲਾਗੀ ਹਾ
 ਥ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਆਯੋ ਸੋਈ ਜਾਨੀ ਬਾਤ ਜਾਨਕੀ ॥ ੫੩ ॥
 ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਚਾ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਅੰਗਦ ਤੁੰ ਕਾਕੇ
 ਸੁਤ ਨੀਕੇ ਸਮਝਾਇ ਮੇਹਿ ਬਾਲੀ ਬਲਵੰਤ ਜੀ ਕੇ
 ਏਕ ਲੋਤੇ ਤਾਤੁ ਹੈ ॥ ਕੋਨ ਬਾਲੀ ਕਹੇ ਕਮਲ ਅੰਗ ਸੋ
 ਤੁੰ ਕਹੈ ਪਰ ਤੇ ਸੋ ਕਹੇ ਤਾਂ ਕੇ ਗੁਨ ਉਲਟੇ ਲਜਾਤੁ ਹੈ ॥
 ਸਾਚ ਕੈ ਲਜਾਨ ਕਯੋ ਜਾਨੈ ਫਹਿ ਜੀਵਤੁ ਹੈ ਕੈ ਸੇ
 ਜੀ ਅੰਗ ਮਕੋਪ ਕੋਨ ਕੋਨ ਪਾਤੁ ਹੈ ॥ ਭੈਨ ਬੈਰ ਲੀਓ
 ਆਨ ਮਿਲੇਈ ਤੇ ਜੀਓ ਆਗੇ ਤੇਰੇ ਬੈਰ ਮੇਘ ਨਾਦ
 ਲੀਏ ਨ ਪਰਾਤੁ ਹੈ ॥ ੫੪ ॥ ॥ ਸੁਯੋਗ ॥ ॥ ਬਾਲੀ ਕੀ
 ਦੇਹ ਬੁਢਾਨੀ ਹੁਤੀ ਅਰੁ ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਮ ਕਿਯੋ ਫਲ ਮਾ
 ਰੋ ॥ ਹੋ ਬਲਵੰਤ ਬਰੇ ਜਗ ਮੈ ਬਿਪਤੀ ਤ ਬਡੀ ਫਹਿ
 ਕਾਰੇ ਤੇ ਹਾਕੋ ॥ ਕੈ ਫਹਿ ਭੂਰ ਕਿ ਮੇਰੇ ਈ ਲੋਗਨ ਮੇਸੇ
 ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰ ਚਿਤਾ ਕੋ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਕਛੁ ਸਿਫ
 ਕੀ ਗਤਿ ਕੰਟਕ ਹੋ ਸੁਖ ਸੋ ਬਿਧਿ ਟਾਕੋ ॥ ੫੫ ॥ ॥
 ਅੰਗਦੇ ਦਾਚਾ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕੇ ਕੋਪ ਹਰਨ
 ਖਸਕੀ ਘਟੀ ਰਿਪ ਅੰਗ ਹਿਰਨਾਫੁ ਤੁੰ ਕੀ ਦੀਯੋ ਜਰ
 ਤੇਲ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਹੀ ਕੇ ਕੋਪ ਮਧੁ ਕੰਟਕੁ ਸੀ ਪਾਰੇ ਅਰੁ

ਤਾਹੀਤੇ ਬਿਗੁਰੇ ਬਲਰਾਮ ਸੋਨਮੇਲ ਹੈ। ਰਾਮਹੀ
 ਕੋਕੋਪ ਮਿਗਮਾ ^{ਨਾਮ} ^{ਤੇਸਾ} ਨਾਕਕਾਟੀ ਅਰੁਖਰਦੂਖਰਾਇ
 ਕੇਲਗਾਯੋ ਛਾਤੀ ਸੇਲੁ ਹੈ। ਭਾਂਹੀ ਗਨਤੀ ਮੈ ਮਿਗ
 ਰਾਜ ਸਾਖਾ ਮਿਗਮਾ ^{ਬਰਛਾ ਵਪੀਏ} ਰਾਮਕੋਪ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਤੋਕੋ
 ਹਾਸੀ ਖੋਲ ਹੈ। ੫੬॥ ॥ ਗਾਵਨੇ ਵਾਹਾ ਕਬਿਤਾ॥

॥ ਜਾਨੀ ਹਮ ਨਿਗਾਧਾਰ ਅੰਗਦਤੁਹੀ ਬਿਚਾਰਬ
 ਪਜਿਨ ਮਾਯੇ ਤਾਂਕੀ ਯੋ ਬਡਾਈ ਕੀ ਜਿਯੇ। ਅਸਿਪੁ
 ਰਹੁਤ ਕੋਕੋ ਕੀਨੇ ਹੈ ਕਸੁਤ ਜਿਨ ਸੁਨਰੇ ਕਪੂਤ ਤਾਂਕੇ
 ਦੂਤ ਦੁਕੇ ਜੀ ਜਿਯੇ। ਸਤੁ ਕੋਨ ਛਾਹੁ ਅਜਪੂ ਲੋਰਨ
 ਮਾਂਹੁ ਤਾਸੇ ਮੇਰੀ ਓਰ ਦੁਕੈ ਸੋਨਾ ਜੰਗ ਸਤੁ ਲੀ ਜਿਯੇ
 ॥ ਬਨੀ ਹੈਰੇ ਬਾਤੁ ਨੈਕ ਬਾਤੁ ਪੂਰੇ ਮਾਨੇ ਨਿਜ ਤਾਤ ਬੈਰ
 ਲੈਕੇ ਜਸ ਸੁਧਾ ਕਮੋਨ ਪੀ ਜਿਯੇ। ੫੭॥ ॥ ਗਾਵਿਤਾ ^{ਮਤ}

॥ ਅੰਰਜੋ ਗਨਾਵੇ ਜੇਤੇ ਅੰਸੇ ਕੀਟ ਭੁਏ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਮਿ
 ਲੇਲੀ ਕਾਪਤਿ ਕਬੂਤ ਨਹਾਰ ਹੈ। ਬੈਰੀ ਬਿਦ ਦਲਤ
 ਕੋਰਾਵਣ ਅਨਲ ਅਰਤੇ ਸਾਮੀਰ ਪਾਏ ਤੇ ਪਾਨੇ ਦੀ
 ਪਰਜਾਰ ਹੈ। ਭੁਟ ਹੈ ਕੇ ਭੁਟ ਹੈ ਬਡਾਵਤ ਹੈ ਰਾਮਜ
 ਸਜੇ ਉਹਮ ਮਾਨੀ ਕਹਾਂ ਮੇਰੀ ਆਨ ਮਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਬਮਾਰ
 ਬੇਗਸੀ ਨਿਬਾਰਤੇ ਚਲੈ ਤੋਤ ਬਡੁਖਨ ਗਿਰਾਇ ਹੈ ਨ
 ਗਿਰਕੇ ਉਪਾਰ ਹੈ। ੫੮॥ ॥ ਅੰਗਿਦ ਵਾਹਾ ਕਬਿਤਾ

ਬਰਛ

॥ ॥ ਹਜ਼ਮੇ ਮੁਸਕਾਨੇ ਤੇ ਰੋਪੈ ਰਖ ਤੇ ਜਾਨੇ ਤਬ ਬੇ
ਲੇ ਸੁਨ ਬੇਲੇ ਬਿਨਹੀ ਅਰੇ ਜਰਤ ਹੈ ॥ ਬਾਪ ਤੇ ਨ ਬ
ਲੀ ਰੋ ਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਚਲ ਹਾਮ ਤੇ ਉਮਾਨੇ ਬਾਧੇ ਤੇ
ਤੇ ਸੁਨੇ ਨ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਰੋ ਤੇ ਸਮਝਾਇ ਬੇਕੇ ਕਾਜ ਤੇ ਪੈ
ਆਯੋ ਅਧ ਤੇ ਮੇਰਿ ਪੰਚਨ ਤੇ ਨ ਆਇ ਵੀ ਕਰਤ ਹੈ
॥ ਮਾਨ ਤੇ ਨ ਬਾਝ ਤੇ ਨਿਤੁ ਸੇ ਸੰਨ ਪਾਤੁ ਮੁਢੁ ਆਪ ਤੇ
ਬਚਤ ਨਹੀ ਸੋਹ ਲੈ ਮਰਤ ਹੈ ॥ ੫੯ ॥ ॥ ਕਾਬਿਓਤੁ ॥
॥ ਸੋਹਿਦ ਲਵੇ ਤੇ ਸੁਤੇ ਰੋ ਕਹਾਂ ਹੇਤੁ ਹੈ ਤੁਝੀ ਨ ਲੋਕ ਲੇ
ਕੀ ਸੰਗ ਕਮੇ ਨ ਸਮਹਾਤੁ ਹੈ ॥ ਪਾਰ ਮੈ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਬਾ
ਦਰਜੇ ਗਾਜਤ ਹੈ ਤੇ ਲੋ ਜੋ ਲੋ ਲਛਮਨ ਬਾਨ ਕੇ ਨ ਪਾ
ਤੁ ਹੈ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਹੂਕੇ ਆਏ ਸਾਭੇ ਭੂਲੀ ਹੁਤੀ ਅਬ ਸੋ
ਕ ਭੂਲ ਜੋ ਪੈ ਕੇ ਉਮੈ ਸੇ ਇਤਰਾਤੁ ਹੈ ॥ ਫਾਰ ਬਕ ਬਾ
ਦ ਯਾਹਿ ਮਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੁ ਤੇ ਨ ਆਇ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰੋ ਰੋ ਰ
ਬਾਧੇ ਜਾਤੁ ਹੈ ॥ ੬੦ ॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਫਾਰਾ ਕਾਬਿਓਤੁ ॥ ॥
ਕੰਟਕ ਅਲਾਪੀ ਕਪਿ ਬਾਲੀ ਬੀਸ ਘਾਤੀ ਤੀਨੇ ਲੋਕ ਮਾ
ਰਿ ਮੈ ਸੋ ਕੋ ਨ ਮੇਰਿ ਗਹਿ ਬਾਧ ਹੈ ॥ ਜਾਂ ਕੇ ਬਲ ਕੁ ਦਤ
ਰੋ ਸੋਈ ਰਾਮ ਚੰਦ ਰਨ ਆਇ ਸੋਹਿ ਦੇਖ ਕੈ ਸੁ ਕੈ ਸੇ
ਬਾਨ ਸਾਧ ਹੈ ॥ ਏਕ ਹੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸਿੰਧੁ ਧਾਰ ਮੈ ਲੈ ਕੈ ਰੋ
ਕਪਿ ਕੀਓ ਪੈ ਹੈ ਆਪਨੇ ਜੁਮੈ ਬੈਰ ਨਾਧ ਹੈ ॥ ੬੧ ॥

ਬਾਜਿਚਾਰਾ

ਕਰੇ

ਰਦੇਟ ਸਤੁ ਕਰੈ ਜਾਂਕੀ ਸੇਟ ਸੋਈ ਗਾਟੁ ਨ ਤਿਹਾਰੇ ਜੈ ਬੇ
 ਕੋ ਨ ਮੈ ਰਾਧ ਹੈ॥ ੬੧॥ ॥ ਇਹ ਰਾਗ ॥ ਜਬ ਗਾਟੁ
 ਨ ਅੰਸੇ ਕਹੈ ਮੇਰਿ ਨ ਬਾਂਧੈ ਕੋਇ॥ ਤਬ ਅਗਿਦਹ ਸ
 ਹਸ ਪਰੈ ਰਾਮ ਕਰੈ ਜੋਹੋਇ॥ ੬੨॥ ॥ ਅਗਿਦੇ ਟਾਰ
 ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਟਹੈ ਸੁਨਾਉ ਆਜ ਜੇ ਜੇ ਗਾਟੁ ਨ ਮੈ ਸੁ
 ਨੇ॥ ਗਾਮ ਅੰਦਰ ਕੋ ਕਾਜ ਫਿਰ ਬੋਲੈ ਪੂਰੇ ਕਰੈ॥ ੬੩॥
 ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਏਕੋ ਕੋ ਸਹਿ ਸ ਬਾਹੁ ਬਾਂਧ ਲੈ ਗਯੋ ਅ
 ਟਾਸ ਅੰਸੇ ਤਾਸ ਦੀਨੋ ਤੇਹਿ ਕੈ ਸੇ ਕੈ ਸੁਨਾਈਏ॥ ਟੂਸ
 ਰੇ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਲ ਬਾਂਧ ਲੈ ਗਯੋ ਪਤਾਲ ਦਾਸਨ ਕੇ ਆ
 ਗੇ ਨਾਚੇ ਜੋਤ ਤਬ ਪਾਈਏ॥ ਤੀਸਰੇ ਕੋ ਬਾਲੀ ਮੇਰਾ ਪਿ
 ਤਾ ਮੇਰੇ ਕਾਜ ਲਾਯੋ ਫੋਨ ਲੈ ਖਿਲੋਨਾਂ ਬਾਂਧ ਪਾਲਨੇ
 ਨੁਲਾਈਏ॥ ਗਾਟੁ ਨ ਸੁਨੇ ਅਨੇਕ ਭਿਨ ਮੈ ਤੂੰ ਕੋ ਨ ਦੇਕ
 ਗਾਰਬ ਕੀ ਟੇਕ ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਨ ਜਨਾਈਏ॥ ੬੪॥ ॥
 ਗਾਟੋ ਟਾਰਾ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਭਾਈ ਕੁੰਤ ਕਾਂਨ ਸਨਮਾਨ
 ਜਾ ਕੋ ਕਰੈ ਬਿਧਿ ਬਲ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੋ ਕੈ ਜੇ ਚਿਰ ਆ
 ਨੀਏ॥ ਪੂਰੇ ਮੇਘ ਨਾਦ ਜਿਨ ਇੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਜੀਤੇ ਸਤੁ ਅੰ
 ਰਨ ਕੋ ਬੂਝ ਦੇਖ ਕੈ ਸੇ ਕੈ ਬਖਾਨੀਏ॥ ਧਾਰਤੁ ਰਵਾਰ
 ਕੀਨ ਬੰਜ ਪੈ ਸੰਭਾਗੀ ਜਾਇ ਅੰਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਹਾਸ ਜਾ ਕੋ ਤੇਜ
 ਨ ਭੁਖਾਨੀਏ॥ ਅੰਸੇ ਰਾਜਾ ਗਾਟੁ ਨ ਕੋ ਤੂੰ ਨ ਪਹਿਰਾਨਤੁ

ਤੇ ਆਜ ਜਾ ਕੇ ਪੈਰ ਖੜਿ ਲੋਕੀ ਮਾਹਿ ਜਾਨੀਏ ॥ ੬੫ ॥
 ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਇੰਦੁ ਮੇਰੇ ਮਾਲੀ ਅੰਸ ਮਾਲੀ ਦਰ ਬਾਰ
 ਪਾਲੀ ਤਾਰ ਪਤ ਛੰਡ ਗਾਥ ਲੀਏ ਹੀ ਰਹੰਤ ਹੈ ॥ ਬਰਨ
 ਸਮੀਰ ਮੇਰੇ ਮੰਦਰ ਬੁਹਾਰਤ ਹੈ ਨੀਰ ਅਚ ਦੁਤ ਪਾਛੇ
 ਜਗ ਮੈ ਬਹਤ ਹੈ ॥ ਪਾਕ ਕਰੈ ਪਾਟਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਲੀ
 ਨੇ ਰਿਖ ਨਾਰਦ ਅੰ ਬਾਕ ਪਤਿ ਸਭਾ ਮੈ ਰਹੰਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨੇ
 ਰਾਮ ਦੂਤ ਘਰ ਵੇਤੀ ਹੈ ਬਿਭੂਤਿ ਮੇਰੇ ਰਾਵਨ ਸਪੁਤ
 ਬਿਧਿ ਆਪਨ ਕਹਤ ਹੈ ॥ ੬੬ ॥ ॥ ਅੰਗ ਦੋਵਾਚਾ ॥
 ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਜੇਤੀ ਤੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕਹੀ ਸਭੈ ਅੰਗ ਸਥੈ
 ਸਹੀ ਮੇਰੇ ਪੁਰਾਪ ਕੀ ਚਲਾਇ ਸਕੈ ਬਾਤ ਕੋ ॥ ਦਾਨ
 ਸਨਮਾਨ ਰੁਜ ਪੈਰ ਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੂਰ ਮੇਰ ਬਲ ਕੋ ਨ ਗ
 ਨੇ ਤੇਰੇ ਬਡੇ ਭਾਤ ਕੋ ॥ ਰਾਖ ਸ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਸਬੈ ਸੂਰਨ
 ਇਕ ਹੋ ਦੇਵਨ ਬਿਗਾਰੈ ਤੈ ਸੇ ਮਾਨ ਸਕੀ ਜਾਤ ਕੋ ॥ ਰਾ
 ਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਦ ਏਕ ਮਭ ਹੀਨ ਤੇਰੇ ਗਜ ਰਾਮ ਚੰਦ
 ਇਨ ਜੈ ਸੇ ਚੰਦ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ ॥ ੬੭ ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਦਾਚਾ ॥ ਜੈ
 ॥ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਤਾਹੂੰ ਕੋ ਪਤਿ ਬੈਰੀ ਅੰ ਪੈਰਨ ਕੋ
 ਇਨ ਜੈ ॥ ਕਾਪਿ ਤੈ ਜੁ ਕਿਯੋ ਮਹਿ ਰਾਹਤ ਹੈ ਲੂਘ ਮਾਨਤ
 ਤੇ ਜਿਯ ਮੈ ਭਿਨ ਜੈ ॥ ਅਬ ਜੈ ਜਗ ਤੇ ਹਿਨ ਮਾਰਤ ਹੈ ਤੁ
 ਬਲੋ ਫੁਰਿਯਾ ਪਰ ਹੈ ਇਨ ਜੈ ॥ ਸਰ ਰਾਮ ਕੇ ਦੂਤਨ ਯੋ

ਕਹਿਦੁ ਤਾਰ

ਰੇ ਮਰਖ

(੬)

ਰਿਸਾ ਆਵਤੁ ਮਾਰ ਪੁਲੈ ਕੋਰੀ ਬਿਨ ਜੋ ॥ ੬੮ ॥ ੧੮੧
 ਗੋਵਿੰਦਾ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਚਲੇ ਹੋਤੁ ਸਦਾ
 ਫਲ ਫਲ ਹੋਤੁ ਹਾਥ ਤੇ ਰੇ ਗਹਿ ਰਾਖੁ ਨਾ ਬਸੈ ਮਿਲਾ
 ਹੋਤੁ ॥ ਪਾਇਨ ਲਗਾਇ ਅਪਰਾਧ ਹੋਤੁ ਮਾਇਆ
 ਸੀਤਾ ਪੈ ਕਹਾਇ ਗਏ ਲੀਕ ਹਿਦੁ ਹਾਇ ਹੀ ਜੋ ਪੈਰ
 ਨ ਬਾਤੁ ਤੇ ਨ ਦੇਖੈ ਕਸ ਰਾਤੁ ਤੇਰੇ ਦੇ ਕਰਾਮ ॥ ਬਿਨ ਮਾਸ
 ਤੀ ਪਾਨ ਖਵਾਇ ਹੀ ॥ ਸੁਨੇ ਬੀਸ ਗੀਤ ਹੋਤੁ ਹਿਦੁ ਹੋਤੁ
 ਤੇ ਗੀਤ ਹੋਤੁ ਹੀ ਅੰਗਦ ਬੀਸ ਗੀਤੁ ਮਿਖੀ ਨਹਿ ਲੁਟਾਇ
 ਹੀ ॥ ੬੯ ॥ ॥ ਗਾਵਨੇ ਟਾਗਾ ਏਸਾ ॥ ॥ ਜੀਸ ਗਾਏ
 ਕਾ ਪਸੀਨ ਕੋਰੀ ਅਰੁ ਲੀਕ ਗਾਏ ਉਕਲੀਕ ਸੋ ਹੋਗਾ ਗੰ
 ਉਜਰੇ ਅਬਹੀ ਉਜਰੇ ਅਰ ਰਾਮ ਬਿਭੁਤ ਹਿ ਮਾਨ ਗ
 ਹੋਗਾ ਬੀਰ ਬਤੀ ਖਨ ਕੋ ਬਖਸੀ ਦੇਵੀ ਬੋਲ ਸੁਨਾਇ
 ਕੀ ਲੋਗ ਦੋਹੇਰੇ ॥ ਅੰਗਦ ਪੈ ਅਬ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਪ੍ਰਭੂ
 ਕਪਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੇਰੇ ॥ ੭੦ ॥ ॥ ਅਗਿਵੇ ਟਾਗਾ ਸ
 ਵੇਸਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਸੇਖਤ ਜੋ ਸਿਯ ਕੀ ਪਰ ਟਾਗੀ ਕ
 ਲੈ ਚਲੇ ਹੋਤੁ ਚਲੇ ਹੋਤੁ ਜੋ ਫਲ ਕੈ ਨਹਿ ਰੇਖ ॥ ਮਟਾਵ
 ਤੇ ਹੋਤੁ ਮਾਨ ਤੇ ਹੋਤੁ ਹਿਨ ਬੀਰੇ ॥ ਚੇਤ ਮਜੇ ਚਿਤ ਮੈ ਸ
 ਰਗਾਵਨ ਪਾਵਨ ਰਾਮ ਦ੍ਰਿਪਾਲ ਅਜੇ ਰੇ ॥ ਹੋ ਮਹਿ ਦੇ
 ਕ ਕੋਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ਤੇ ਕੀ ਸਿਯ ਦੇਹ ਕੇ ਸੀਸ ਦਸੇਰੇ ॥ ੭੧

॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹਿਤੁ ॥ ॥ ਬਾਹਰ ਸਮੇਤ ॥
 ਸ ਬਾਹਰ ਸਮੇਤ ਬੀਸ ਦੇਤੇ ਬੀਸ ਬਾਹਰ ਦੁਆਰਾ
 ਸਮਾਨ ਕੀ ॥ ॥ ॥ ਸੀਗ ਬਾਨਰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਬੀਸ ਬਾਨ
 ਰਹੈ ਬਾਨਰ ਕੀ ਰਸੁ ਸ ਬਕਰੇ ਦੇ ਬਾਨ ਕੀ ॥ ॥
 ਕੇ ਸੀਗ ਲਛਮ ਸਮੇਤ ਕੋਟ ਲਛਮ ਤੀਨ ਲੋਕ
 ਨ ਕੀਨ ਕਾਂਨ ਕਰੈ ਆਨ ਕੀ ॥ ॥ ॥ ਹੋਰ ਜਾਨ ਕੀ ਮੈ
 ਗੋਰ ਦੇਉ ਜਾਨ ਕੀ ਰੇ ਮੇਰੀ ਮਤਿ ਜਾਨ ਕੀ ਨ ਜਾਨ ਦੇਉ
 ਜਾਨ ਕੀ ॥ ॥ ॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹਿਤੁ ॥ ॥ ਬਾ
 ਹਰ ਸਮੇਤ ਰੇ ਜੇਰ ਜਗ ਬਾਹਰ ਸੇਤ ਮੇਰੇ ਨਿਰਧਾਰ
 ਨ ਸੁਰਾ ਮੇਰੇ ਤੁਰਾਨ ਕੀ ॥ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖ ਬਾਹਰ ਸੇਤ ਸੇ
 ਦੇ ਸੀਸ ਤੇਰੇ ਤੇਰੇ ਪੁਰਖ ਦੇ ਕੇ ਨੀ ਜਾਨੀ ਦੇ ਸਮਾਨ
 ਕੀ ॥ ॥ ॥ ॥ ਤੁਮ ਸੁਤ ਕਾਨ ਕੀ ਨ ਕਾਨਿ ਕਪਿਤਰੇ ਸੇਲ ਮਾਰ
 ਤ ਲੀਕਾਰ ਮੇਘ ਨਾਇਕ ਅਚਾਨਕੀ ਹੋਇ ਠੋਰ ਜਾ
 ਨ ਕੀ ਤੇ ਬਨੇਗੀ ਅਚਾਨਕੀ ਸੁਜਾਨ ਕੀ ਪੂਜੇ ਪੈਤੇਗੀ
 ਹਾਨ ਕਰੈ ਜਾਨ ਕੀ ॥ ॥ ॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹਿਤੁ ॥
 ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਆਯੋ ਤਿਨ ਮੈ ਸੇਨ ਖਿਯਾਸੇ ਮੈ ਬਾਨਰ
 ਕੇ ਮਾਰੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਪਾਧਾਰੇ ॥ ॥ ਲੀਕਾ ਤਿਨ ਜਾਰੀ ਯਾਹਿ
 ਛਾਤੀ ਕੇ ਜਾਨ ਦੇਤੇ ਕੇ ਪਾਧੀ ਦੇ ਕੇ ਪਸੀਰੇ ਤੇ ਸੀਮ
 ਰਾਤੁ ਪੈ ॥ ॥ ਸੀਤਾ ਤੁਮ ਭੀ ਪਸੀ ਜੁ ਮਾਂਗਤੈ ਬਾਰ ਬਾਰ

੧੦੫
 ੫੮
 ੨੫੭

੧੭੬ ਮੈਂ ਤੂੰ ਭੀਖ ਪਾਈ ਰੀਕ ਰੀਕ ਕੇ ਨਜ਼ਾਤ ਹੈ। ਬਲ ਹੈ ਤੂੰ ਅ
ਨੁ ਕਰੈ ਸੂਧੇ ਰਨ ਆਇਲ ਰੈ ਕਾਇਰ ਜੋ ਰਾਮ ਤੇਰੇ
ਕਾਰੇ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ। ੭੪॥ ॥ ਅਗਿ ਦੇਵਾਚਾ ਕਬਿ
ਤਾ॥ ॥ ਅਰੇ ਲੰਕ ਪਤਿ ਮੂਢ ਮਤਿ ਬਿਨ ਰਤੀ ਅਬਸ
ਤੀ ਕੋ ਸੇ ਰਾਗ ਸੁਤੀ ਕਾਰੇ ਕੰਕਰਤ ਹੈ। ਪਰ ਬੈਠੇ ਆ
ਯੋ ਰਾਮ ਸੀਯੈ ਸਵਾਰਿ ਕਾਮ ਬਿਨ ਆਈ ਲੇ ਬਰ
ਈ ਕਾਰੇ ਕੋ ਮਰਤ ਹੈ। ਪਾਪ ਕਰ ਭਾਰੇ ਪਾਛੇ ਸਮਝੈ ਸੋ
ਭਾਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇਰੇ ਸਭ ਭਾਰੇ ਕਹਯੋ ਕਾਨਨ ਧਰਤ ਹੈ। ਕੋ
ਤੁਕ ਦਿਖਾਉਂ ਚਲ ਪਾਥਰ ਪਮੈ ਨਿਧਿ ਮੈ ਪਾਥਰੇ ਤਰ
ਤ ਆਜ ਤੂੰ ਕਮੋਨ ਤਰਤ ਹੈ। ੭੫॥ ॥ ਕਬਿਤਾ॥ ॥
ਪਰੇ ਰਨ ਗਾਢੇ ਰੁਝੇ ਹੋਇ ਗੋਨ ਆਧੇ ਜੋ ਤੂੰ ਰਾਢੇ ਹੈ ਬ
ਜਾਇ ਫੋਲ ਲਾਖ ਪੁਕਾਰ ਹੈ। ਬਿਨ ਜਾਨੈ ਤੈਂ ਤੇਰਾ
ਮਰੀਦ ਸੋ ਬਿਗਾਰੀ ਅਬ ਜਾਇ ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਮਰੀਦ ਤੇ
ਜੋਨ ਬਿਗਾਰ ਹੈ। ਬਾਪ ਕੇ ਸੀ ਪਾਰੇ ਹੈ ਰਨ ਜਾਇ
ਲਾਗਯੋ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਰਾਮ ਮਿਲੇ ਈ ਤੇਰਾ
ਰਹੈ। ਹਨੂੰ ਬਿਨ ਮੋ ਬਿਨ ਜੋ ਅੰਧੈ ਅੰਧ ਕੇ ਊਕ ਪਿ ਪ੍ਰਭੁ
ਕੇ ਬਿਨਾਈ ਕਹੇ ਤੇਰੇ ਮਾਰ ਭਾਰ ਹੈ। ੭੬॥ ॥ ਕਬਿਤਾ॥
॥ ਜੋ ਲੋ ਰਾਪੁ ਨਾਥ ਜੋ ਕੇ ਨੀਕੇਨ ਬਿਲੋ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇਰੇ
ਲੋਨ ਪਾਇਨ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੋਗੀ ਅਤਿ ਹੈ। ਕੋਇ ਸਜ ਕੋਇ

ਰਵਿਕੋਟ ਮੇਘ ਰਾਮ ਕਵਿਕੋਟਿ ਕਾ ਮਛੁਬਿ ਚੁਟਕੀ ਮੈ
 ਚੇਰੀ ਅਤਿ ਹੈ ॥ ਸਦਾਈ ਹਸੈ ਚੇਨੈ ਨਿਪਟੈ ਲਜੈ ਹੈ
 ਮਨ ਮੈਨ ਮੈ ਹੈ ^{ਨਿਜੈ ਕਰਤੇ} ਭ੍ਰਿਗੁ ਪਾਤਿ ਮਨੋ ਭ੍ਰੇਰੀ ਅਤਿ ਹੈ ॥ ਦੇਖ
 ਰੂਪ ਆਪਨੇ ਤੂੰ ਮਨ ਕੋ ਕਹੈ ਗਧਿਗੁ ਵੈਸੀ ਤੀਯਾ ਮੈ
 ਸੇਪੀਯਸੈ ^{ਨਿਜੈ ਕਰਤੇ} ਬਿਛੋਰੀ ਅਤਿ ਹੈ ॥ ੭੭ ॥ ॥ ਗਵਨੇ
 ਟਾਚਾ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਅੰਸੋ ਤੇਰੇ ਰਾਮ ਹੈ ਤੇ ਆਇਗ
 ਦਲੀਕ ਬਸੈ ਹਸੈ ਖੇਲੈ ਬੈਰੁਤ ਜੈ ਹੈ ਹੰਨ ਲਗਤ ਹੈ ॥
 ਮੋਤੇ ਜਿਨ ਤਰੈ ਵੇਕਵੀ ਪਦੇ ਉਂਗਾਜ ਕਰੈ ਸੀਤਾ ਬਿ
 ਨਤਾਂ ਕੇ ਬਾਹ ਬੀਸ ਕਕਰਤ ਹੈ ਮੇਪਰ ਪਲਾਨ
 ਤ ਹੈ ਬਲ ਕੋ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਅੰਗਾਦ ਬਿਨਾਹੀ ਆਗ
 ਯਾਹੀ ਤੇ ਜੰਗਤ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਪਰਵਾਰ ਸੋ ਪਹਾਰ ਕੋ ਉਚ
 ਯੋ ॥ ਕਾ ਰਿਭੂ ਮਤੇ ਉਚਾਇੰਤੁ ਮਹੀ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ੭੮
 ॥ ॥ ਅੰਗਾਦ ਟਾਚਾ ਸਟੇਯਾ ॥ ॥ ਗਵਨ ਰਾਜ ਸਮ
 ਜਰੈ ਪਰ ਸੀਰਾ ਪੁਬੀਰਹਿ ਸੀਯਦੀ ਦੇਤੇ ॥ ਅੰਗ
 ਬਰੈ ਜਸ ਹੈ ਅਬਲੈ ਬਿਪਰੀਤਿ ਬਤੀ ਸਿਰ ਬੈਰਲੀ
 ਦੇਤੇ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜੁ ਬਸੈ ਦਿਗਹੀ ਸੁਰਲੋਕ ਬਸੈ ਪਿ
 ਤੁ ਬੈਰਕੀ ਦੇਤੇ ॥ ਜੋ ਜਗਮੈ ਅਪਕੀਰਤਿ ਹੈ ਸਠ ਮੀ
 ਚਤੁਲੀ ਇਹ ਕੁੰਤਿ ਜਿਯੇ ਤੇ ॥ ੭੯ ॥ ॥ ਗਵਨੇ ਟਾਚ
 ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤੁਲੀ ਕਜੁ ਨਿਸੰਕਰ ਲੋਮਾ

ਵਤ ਪੈ ਕੋ ਨ ਕਾਜ ਆਯੋ ਕਿਧੋ ਕਾਹੁ ਕਛੁ ਹਰਮੈ ਹੈ ॥ ਸਿ
 ਧੁ ਕੋ ਪਟਾ ਵਤ ਹੈ ਬਾਨ ਰਪਠਾ ਵਤ ਹੈ ਸੋ ਤੋ ਕਪਿ ਬ
 ਲਕਨ ਖੇਲ ਬੇ ਕੋ ਕਰਮੈ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਨਾਉ ਜਾਨਤ ਕਿ
 ਨਾਹੀ ਕਪਿ ਕਯੋ ਕਯੋ ਨ ਜਾਨਤ ਕਯੋ ਨਾਹੀ ਕਛੁ ਨਮੋ
 ਨਾਮ ਪਰਮੈ ਹੈ ॥ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਹੈ ਕਯੋ ਸ
 ਹੈ ਭੂਟ ਅਬਤੀ ਨੇ ਲੋਕ ਮੈ ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੋ ਧਰਮੈ ਹੈ ॥ ੮੦ ॥
 ॥ ਅੰਗਿ ਦੇਵਾ ਚਾ ਸੁਏਯਾ ॥ ॥ ਲੈ ਚਲ ਜਾਨ ਕੀ
 ਹੋ ਚਲੈ ਸੰਗ ਰਾਵਨ ਅਜਲੈ ਰੰਗ ਰਹਮੈ ਹੈ ॥ ਨਾਤ
 ਰ ਮੁੰਡ ਗਿਰੇਈ ਸੇ ਦੇਖਤ ਮੁੰਡ ਨ ਸੋ ਕਹਾਂ ਬੈਰ ਪਰਮੈ ਹੈ
 ॥ ਗਾਮ ਕੇ ਦੂਤ ਪੈ ਤੋ ਹੂ ਕੇ ਚਾਹਤ ਸੋਈ ਮੈ ਮੁੰਡ ਕਲੀਕ
 ਜਹਮੈ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤੋ ਹੈ ਜਸ ਜੀਵਤ ਤਾ ਤੋ ਮੈ ਤੋ
 ਸੋ ਪੁਕਾਰ ਕਹਮੈ ਹੈ ॥ ੮੧ ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਦੇਵਾ ਚਾ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ॥ ਮੇਰੇ ਬਲ ਮਾਹਿ ਕਛੁ ਤੇ ਹਿ ਕੋ ਪੈ ਭੂਮ ਸੁਨ ਬਾਨਰ
 ਅਧਮ ਸਭ ਮੇਰੇਈ ਅਧੀਨ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਜਗ ਬਮਲ
 ਬੀਦ ਸਾਲਨ ਬਮਲ ਖਾਤ ਸੁਰਜਤ ਪਤ ਮੰਦ ਮੰਦ ਬ
 ਲ ਛੀਨ ਹੈ ॥ ਆਠ ਲੋਕ ਪਾਲਨ ਕੀ ਸਦਾਈ ਮੁਕਦ
 ਮਾਲ ਸੇਵਤ ਚਰਨ ਪੂਰਿ ਤਾ ਸਪੁਰਿ ਤੀਨ ਹੈ ॥ ਲਾਜ
 ਬੇਚ ਖਾਈ ਦੇਤ ਬਾਨਰ ਪਠਾਈ ਫਾਕੀ ਬੜੀ ਜੜਤ
 ਈ ਕਪਿ ਲੇਖੇ ਪਰ ਥੀਨ ਹੈ ॥ ੮੨ ॥ ॥ ਅੰਗਿ ਦੇਵਾ ਚਾ

ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਕਾਹਿਤੁ ਫੜਾਈਆਪਨੀਤੋਹਿਨਹੋਤੁਗਿ
 ਲਾਨਾਅਪਨੀਅਪਨੀਹੀਕਰੈਰਾਵਨਉਲਟੀਜਾ
 ਨਾ॥੬੩॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਅੰਗਦਜੀਅਰਿਸਮਾਰ
 ਬਹੁਤਕਹੀਲੀਕਾਪਤੀ॥ ਬਹੁਰੇਰਾਮਸੀਤਾਰਕੋਪ
 ਨੈਨਹਸਯੋਕਹਯੋ॥੬੪॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਰਾਮਕੋ
 ਤੇਰਯੋਬਲਲਛਮਨਹੂੰਜੋਦਲਦੇਕਪੁਰੁਬਨਕੋ
 ਸੁਰਾਉਮੈਸੋਪਕਮੈਰੈ॥ ਤਾਰਕਾਨਪਾਤੀਤਾਰੇਸੁੰਦਰ
 ਤਮੈਨਾਇਲੀਨੋਮਾਰਮਿਗਕੰਚਨਕੋਮੈਨੋਜਪੁਕ
 ਕਮੈਰੈ॥ ਸੁਪਾਨਖਾਹੂੰਕੋਨਾਕਕਦੈਕੀਨੋਅਪੋਸਾਨ
 ਮਾਰਖਡਦੁਖਨਅਘਾਇਪੇਟਤੁਕਮੈਰੈ॥ ਆਰੁਮਨ
 ਇੰਦੁਸੇਤਪੀਬੋਕੋਨਨੀਰਲੇਤਕਹਤੁਮਦੇਦਰੀਕੋਨੋ
 ਨਨਮੇਧਕਮੈਰੈ॥੬੫॥ ॥ ਰਾਵਨੇਵਾਰਾਗਬਿੱਤੁ
 ॥ ॥ ਰਾਵਨਕਹਤੁਸੁਨਕੰਟਕਅਲਾਪੀਤੋਹਿਦੂਤ
 ਜਾਨਛਾਡਤੋਹੈਮਾਰਬੈਨਕਹਯੋਰੈ॥ ਨਾਤੇਬੁਜਦੇਰੁ
 ਬਲਖੰਡਖੰਡਕੀਨੋਹੁਤੇਜਾਹਿਪਾਨਲੈਕੋਅਜਹੂਲੋ
 ਰੰਗਰਹਯੋਰੈ॥ ਅੰਗਦਸੁਠਾਯੋਮੇਰੇਮਾਰਬੈਕੋਗਯਾ
 ਨਕਾਦੁਯੋਸੀਤਾਕੋਹਰਤੁਨੈਫੁਗਯਾਨਕੋਨਗਹਯੋਰੈ
 ॥ ਬੈਰੋਘਰਜਾਗਤੁਰੈਬੋਲਤੁਨਲਾਜਤੁਰੈਰਾਮਕੋ
 ਪਆਗੋਕੋਨਕਾਲਧਾਰਬਹਯੋਰੈ॥੬੬॥ ॥ ਅੰਗ

ਤਾਰਕੋ

ਦੇਵਾਚਾਕਾਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਜਲਮੈ ਸਮਰ ਰਹਿ ਮਹਾਂਪ
 ਮਸਾਨ ਕੀਨੇ ਮਾਰ ਮਧੁਕੇਟੁ ਸੇਖੇ ਹਮੈ ਰਲਾਯੇ ਹੈ
 ॥ ਬਹੁਰੇ ਕਿਲਾਲ ਪੈਰੁ ਮਾਰੇ ਸਿੰਨ ਸੀਖਾ ਸੁਰਤਾ ਤੇ
 ਬੇਦ ਆਨ ਕੇ ਬਿਧਾਤੁ ਕੇ ਦਿਵਾਏ ਹੈ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਪਤ
 ਲਜਿਨ ਮੁਰ ਸੇ ਮਰੇ ਮਾਰੇ ਯਾਹੀ ਤੇ ਮੁਰਾਹੀ ਨਾਮ ਜ
 ਗ ਮੈ ਕਹਾਏ ਹੈ॥ ਨਖਨ ਜੇ ਫਾਰੇ ਹਰ ਨਾਖ ਸੇ ਤੈਨ
 ਜੁਨੇ ਅੰਸੇ ਬਲੀ ਮਾਰ ਕਾਲ ਧਾਰ ਮੈਂ ਬਹਾਏ ਹੈ॥ ੮੭
 ॥ ॥ ਗਾਵਨੇ ਵਾਚਾਕਾਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਤੇਰੇ ਬਨ ਬਾਸੀ
 ਰਾਮ ਕਹਾਂ ਹੈ ਕਰਤੁ ਕਾਮ ਬੈਰਨ ਕੇ ਮਾਰਤੁ ਹੈ ਸਦਾਯੇ
 ਹ ਬਾਨ ਹੈ॥ ਕੋਨ ਮਾਰੇ ਤੈਨ ਜੁਨੇ ਸਾਖਾ ਮਿਗਰਾਜ
 ਬਾਲੀ ਕੋਨ ਜਾਨੈ ਕਪਿਨ ਜੋ ਕਾਕੀ ਪਹਿਰਾਨ ਹੈ॥ ਅੰ
 ਗਦ ਕਹਤੁ ਰਾਜਾ ਬਾਲ ਬਲੀ ਅੰਸੇ ਜਬੂਤੀਨ ਜਾਨੈ
 ਬਾਲ ਬਲ ਅੰਰ ਕੋਨ ਜਾਨ ਹੈ॥ ਤੇਰੇ ਹੁਤੇ ਫੋਨ ਮੇਰੇ ਕੀ
 ਨੇ ਹੈ ਖਿਲੋਨ ਜਿਨ ਤਾਕੇ ਬਿਸਰਾਯੇ ਤੇਰੇ ਨੈਕੁਨ ਗਿ
 ਲਾਨਿ ਹੈ॥ ੮੮॥ ॥ ਕਾਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਅੰਗਦ ਸੁਨਾਇ
 ਮੇਰੇ ਪਿਤਾਹੀ ਕੀ ਸੋਹ ਤੇਰੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੇ ਤੇ ਕਪਿ ਕੀਨੇ
 ਏਕ ਠੋਰ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਮੈ ਕੇਤੇ ਬੂਢੇ ਕੇਤੇ ਬਾਲਕ ਤੁਰਨ ਕੇ
 ਤੇ ਤਾਂ ਮੈ ਸੁਰ ਕੇਤੇ ਤਾਂ ਮੈ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਮੇਰੇ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਮੈ ਕੇ
 ਤੇ ਸਿਧੁ ਕੇ ਫਧਾ ਕੇਤੇ ਹੈਂ ਤੁਰਯਾ ਤਾਂ ਮੈ ਕੇਤੇ ਰਨ

ਭੂਮਿ ਦੇਖ ਜੁ ਧਿ ਦੋਰ ਪੈਂ। ਕਹੋ ਅਨੁਮਾਨ ਇਹਾਂ ਆਯੋ ^{ਮਾਇਰ} ^{ਅਰਕਲ ਨਾਲ}
ਹਨੁ ਮਾਨ ਸੁ ਤੋ ਵੈ ਸੋ ਵੈ ਅਪੈ ਕਿਧੋ ਪਾਰ ਸਾਤ ਅੰਗ
ਪੈਂ ੫੮੫॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇਵਾ ਚਾ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ॥ ਜੇਹੀ ਹ
ਨੁ ਮਾਨ ਬਨ ਤੇ ਰਤ ਰਵਾ ਸੇ ਕੀ ਚਿ ਮਾਰ ਤੁਕ ਤੇ ਰਲੀਕ
ਰੀਕ ਕੀ ਸੀ ਨਗਾਰੀ ^{ਉਜਾਨ} ਜੇਹੀ ਹਨੁ ਮਾਨ ਅਛ ਮਾਰ ਸ
ਭ ਕੇ ਸਪੰਡ ਲੱਛ ਲੱਛ ਰਛਨ ਕੇ ਭਰਗਿਰ ਦਗਰੀ ^{ਉਦਮਾਨ}
ਆਸੇਈ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸੁਤ ਭਾਨ ਕੇ ਕੁਟਕ ਮਾਨਿ ਭੁਟਨਗ
ਨਤੁ ਕੇਉ ਕਪਿ ਸੈਨ ਸਗਾਰੀ ਰਾਮ ਕੀ ਰਜਾਇ ਸਤੇ
ਪਾਇ ਸਪਰਮ ਪਦ ਭੁਯੋ ਪ੍ਰਤਿਹਾਰ ਜਸੁ ਚਦਮੇ ਲੀਕ
ਨਗਾਰੀ॥ ੫੮॥ ॥ ਰਾਵਨੇਵਾ ਚਾ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ॥ ਏਕ
ਥਾਰ ਕੇਉ ਤੇਰੇ ਰਾਮ ਤੋ ਕੋ ਪਾਉ ਕਪਿ ਨੀਕੇ ਸਮਾਉ
ਥਾਤ ਬੈਰ ਕੀ ਨਦੁਰੀ ਹੈ॥ ਸਮੁਦਿ ਪਟਾਟਤ ਹੈ ਬਾਨਰ
ਪਠਾਟਤ ਹੈ ਜੋਰਹੀ ਮਚਾਟਤ ਹੈ ਕੋਨ ਥਾਤ ਫੁਰੀ ਹੈ॥
ਅੰਗ ਦੇਹ ਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮਾਨ ਸਸੈ ਅੰਸੀ ਜੈ ਸੀ ਕਾਕ
ਰੀਕੇ ਸਾਨ ਬਿਨ ਪੈਨੀ ਧਾਰ ਫੁਰੀ ਹੈ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਚ ^{ਮਹਾਬਲ}
ਨਸੁਨਾਇ ਰੂਪਾਇ ਕਹੈ ਜੀਤਾ ਕੀ ਸਹਲ ਧੁਨਿ ਰਾਟ
ਨ ਕੀ ਬੁਰੀ ਹੈ॥ ੫੯॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇਵਾ ਚਾ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ^{ਅਸਾਨ}
॥ ਰਾਮ ਚੰਦਨੀ ਜੈ ਜੈ ਸੇ ਮਾਨ ਸਕਹਤ ਤੈ ਸੇ ਗੀਗ ਕੋ
ਕੁਹੈ ਗੋ ਨਦੀ ਰੰਗੁ ਤੀਯ ਜਾਨ ਹੈ॥ ਅੰਸੇ ਅੰਗ ਪਤਿਉ

ਕੀਟਰ
੫੮੫

੧੨੨

ਕੇ ਬਾਰਨ ਕਰੈ ਗੋ ਅਰ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਮਧ ਦੇ ਸਦੇ ਸਨ ਮੇ
 ਮਾਨ ਹੈ ^{ਗਾਈ} ਗਾਲ ਹੀ ਕਰੈ ਗੋ ਤੂੰ ਜੁ ਮੇਰ ਭੁਧਰ ਹੈ ਅੰਰ
 ਬਾਸ ਕ ਭੁਜੰਗ ਦੁਆਰਾ ਗਾ ਕਰ ਰਾਨ ਹੈ। ਬੈਦ ਬਿ
 ਨ ਭੁਧਰੇ ਤੂੰ ਧਨ ਤੁਰ ਕਰੈ ਗੋ ਜੇ ਜੇ ਤੇ ਜੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਜਾ
 ਤੇ ਲੋਕ ਮੇ ਬਖਾਨ ਹੈ॥ ੯੩॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਜੇ
 ਨਿਜ ਭੁਧਰ ਹੈ ਸਭ ਦੇ ਸਨ ਅੰਰ ਫੁਏ ਤਿਨ ਜੰਗ ਬੁ
 ਰਾਹੀ॥ ਤੇਈ ਤੇ ਪਾਥਰ ਸਿਧੁ ਤਰੇ ਤਿਨ ਉਪਰ ਕੇਟਨ
 ਕੇਟ ਤੁਰਾਹੀ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪਾਖਨ ਸਿਲਾ ਸਹਤੁ ਪਤਿ ਬਾ
 ਨਰ ਹਾਥ ਨ ਕੇ ਗੁਨ ਨਾਹੀ॥ ਰੇ ਦਸ ਕੰਧਨ ਸੁਧੁ ਤ
 ਤੇ ਹਿ ਸਰੈ ਰਾਖੁ ਨਾਥ ਪੁਤਾ ਪਕੀ ਛਾਹੀ॥ ੯੪॥ ॥
 ਗਵਨੇ ਫਾਗਾ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਸੀਤਾ ਕੇ ਬਿਛੋਰ ਰਤੀ
 ਰਾਮ ਮੈ ਨ ਰਯੋ ਬਲ ਫੁਜੇ ਲਛਮਨ ਮੇ ਪਨਾ ਦਤੇ
 ਕੰਧੇ ਜੀਤ ਹੈ॥ ਕਪਿਨ ਕੋ ਗਜਾ ਵੇਕ ਸੁਨੀ ਮੈ ਜੁਗੀਟ
 ਚੁਭੈ ਬਾਲੀ ਅੰਧੇ ਮਾਰੇ ਜੁਰ ਗਵੇ ਤੈ ਅਨੀਤ ਹੈ॥
 ਗਯੋ ਜੁ ਬਿਭੀ ਖਨ ਜੁ ਕੋਨ ਗਨਤੀ ਮੈ ਨ ਲਨੀ ਲਫ
 ਨ ਪੈਰ ਖਕੀ ਕੋਨ ਪਰਤੀਤ ਹੈ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਬਾਂਧ ਮਾ
 ਕੇ ਅੰਗ ਦਨਿ ਹਾਕੋ ਨੀ ਕੇ ਮੋਹੁ ਕੋਨ ਮਾਰ ਹੈ ਜੁ ਬਰੀ
 ਬਿਪਰੀਤਿ ਹੈ॥ ੯੫॥ ॥ ਅੰਗ ਦੋ ਫਾਗਾ ਕਬਿਤੁ॥
 ॥ ਅਜਹੁ ਲੈ ਕੇ ਧਤ ਜਪੁ ਤੁ ਕੇ ਹਰਨ ਭੁਜ ਯਾਹੀ

ਅਜਹੁ

ਤੇ ਸਮਝ ਤੇ ਹੀ ਬੀਸ ਬੋਲ ਫਲੀ ਹੈ ॥ ਗਾਵਨ ਬਿਭੂਤਿ
 ਕੇ ਭਰੇ ਸੇ ਜਿਨ ਭੁਲੇ ਆਜ ਯਹੈ ਫਲ ਜਾਤ ਹੈ ਨ ਕਾ
 ਹੁ ਸਹਿ ਫੁਲੀ ਯੋ ਭੂ ਤੇ ਹੈ ਬਕਤ ਅੰਸ ਮੋ ਹਿ ਕੋ ਨ ਮਾਰ
 ਸਕੈ ਕੋ ਹੋਰੇ ਅਮਰ ਅਰੁ ਆਈ ਸੁਪ ਭੁਲੀ ਹੈ ॥ ਅੰ
 ਸ ਕੋ ਜੋ ਤੇ ਤੇ ਹਾਰੇ ਗਮ ਕੀ ਬਲਾਇ ਮਾਰੈ ਭੇਰੇ ਮਾਰ
 ਬੇ ਕੋ ਤੋਰੇ ਪਾਪ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ੯੫ ॥ ॥ ਗਾਵਨ
 ਫਾਰਾ ਕਾ ਬਿਭੂਤ ॥ ॥ ਗਾਵਨ ਕਹਤ ਮੈ ਭੋਗ ਮਬ
 ਲੁ ਜਾਨੈ ਦੇਹ ਜਾਨੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸਿਵ ਧਨੁ ਖਚਰੁ ਯੋ
 ਯੋ ॥ ਦੂਸਰੇ ਸਪਤ ਭਾਲ ਫੇਰੇ ਹੈ ਕਰ ਮਕਾਲ ਕੋ ॥
 ਬਨ ਗਈ ਬੂਢੇ ਸਾਖਾ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਸੇ ਹੈ ॥ ਲਾਖ ਕਨਿ
 ਹੋਰੇ ਕਰ ਤੋਰੇ ਮੇਰੇ ਪਾਇ ਪਰ ਲੈ ਲੈ ਕਾ ਪੀਰੀ ਫਨੀਰ
 ਬਾਰਧ ਪਟਾਯੇ ਹੈ ॥ ਅਗਿਦ ਬਿਕਲ ਫਾਂਕੇ ਏਈ
 ਚਾਰੇ ਬਲ ਭਾਂਕੇ ਆਇ ਲੀਕ ਬੰਗੁਨੇ ਚਵਾਉ ਤੈਂਹ
 ਲਾਯੇ ਹੈ ॥ ੯੬ ॥ ॥ ਕਾ ਬਿਭੂਤ ॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇਹ ਪੈਂਤੈ
 ਚਲੀ ਜਾਤੀ ਤਾਰ ਕਾ ਨਿਪਾਤੀ ਭਾਂਕੇ ਮਾਰੇ ਸੁਰਨ ਕੋ ਵੇ
 ਓ ਪਹਾਸ ਹੈ ॥ ਕੀਰਨ ਕੋ ਲੋਹੁ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਚਨ ਕੋ ਮਾਰੇ
 ਮੁਨਿ ਯਹੈ ਕਫੁ ਅੰਗ ਕਾ ਪਿਪੈਰ ਖਬਿ ਸੁਾਸ ਹੈ ॥ ਮੇਰੇ
 ਭੁਜ ਦੀਰੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੋ ਨ ਜਾਨੈ ਗਮ ਇੰਦੁ ਜਮ ਬਰਨ
 ਕੁ ਬੇਰ ਮਾਨੈ ਭਾਸ ਹੈ ॥ ਭਾਪਰੇ ਭੇਲੀ ਕ ਕੋ ਨਿਸੀਕ

ਚਲੋ ਆਵਤ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਉਦਾਸ ਪੈਨ ਸੀਤਾ ਤੇ ਉਦਾ
 ਸ ਹੈ ॥੯੭॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇਵਾਚਾ ਕ ਬਿੰਤੁ ॥ ਕਿੰਨ
 ਬਕ ਬਾਦ ਕਰੈ ਗਵਨ ਮਾਰੋ ਈ ਮਰੈ ਤਾ ਤੇ ਕਰੈ ਅੰ
 ਗ ਦੂਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੂਜੀ ਚਿੰਗਾ ਮਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਤੇਰੇ
 ਕੁਨ ਵਿਚਾਰੇ ਮਨ ਕੇ ਲੋ ਸਮਝਾਉ ਰੋ ਨ ਅੰਗ ਬਾਰ
 ਹੂਜੀ ਚਿੰਗਾ ਤੇ ਪੁਕਾਰੇ ਤੇਰੇ ਦਸ ਸੀ ਸਹਾਰੇ ਅ
 ਬ ਤੀਨੇ ਲੋਕ ਜੋ ਰਭੁਟ ਕੋਟਿ ਸਿਵ ਪੁਜੀ ਚਿੰਗਾ ਮਨ
 ਦਰਿ ਲੋਕ ਛਾਯੇ ਤੇਰੇ ਪਰ ਲੋਕ ਭਾਯੇ ਈ ਹਾਂ ਪਰ ਲੋ
 ਕ ਬਿਨੁ ਅੰਗ ਨ ਕਛੁ ਜੀ ਚਿੰਗਾ ॥੯੮॥ ॥ ਦੇਹ ਗਾ ॥
 ਤੁਥ ਅੰਗ ਦਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਕਰੈ ਦੇਹ ਬਲ ਆਜਾ
 ਇਤ ਦਾਨ ਦੁਲ ਪਰ ਹੋ ਉਤ ਪੁਜੀਨ ਰਪੁ ਰਾਜਾ
 ॥੯੯॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤੁਥ ਕਪਿਰੇ ਪਮੇ ਪਾਉ ਪ੍ਰਗ
 ਟ ਸਭ ਮੈ ਯੋ ਕਹੋ ਸੁਨ ਲੀਕ ਕੇਰਾਉ ਹੈ ਜੁ ਉਠਾ
 ਏ ਸੁਰਮਾ ॥੧੦੦॥ ॥ ਗਵਨ ਦੇਵਾਚਾ ਸੋਰਠਾ ॥
 ਕਰੈ ਨਿਸਾਰ ਕੇ ਪਪ ਕਰ ਉਪਾਰੇ ਚਰਨ ਕੇ ਆਜ
 ਘਟਾਵੇ ਓਪ ਜਾਇ ਕਰੈ ਰਪੁ ਨਾ ਬਕੇ ॥੧੦੧॥ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤੁਥ ਲਾਗੇ ਦਸ ਬੀਸ ਕਨਕ ਖੰਡ ਚੀ
 ਟੀ ਸੋਨੇ ਗਲੀ ਕਾ ਪਉ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਕਰੈ ਬਹੁਤ ਲਾਗੇ
 ਸੁਭਾ ॥੧੦੨॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤੁਥ ਘਰ ਮੈ ਇ

ਤਰਾਰੁ ਅਬਸਬਲ ਫੀਕੇ ਪਰਮੋ ਮਨੋ ਬੇਲਸੇ ਪ ੧੮੫
 ਤੁਯੋ ਕਾ ਪੈਨਿ ਸਚਰ ਸਬੈ ॥ ੧੦੩ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਸੀ
 ਤੇ ਸੁਤਰ ਬਿਸਾਲ ਬਚਮੇ ਨ ਕੋ ਉਲੀਕ ਮੈ ਜਮੇ ਸੁਮੇਰ
 ਉਰਮਾਲ ਫਿਰਤ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਅਚਲ ਸੀ ॥ ੧੦੪ ॥ ॥ ਸੋ
 ਰਠਾ ॥ ॥ ਜੇ ਆਵਤ ਮੈ ਰਾਂਤ ਭੁਜਾ ਰੋਕ ਸਭ ਸੁਰਮਾ
 ॥ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਬਜਾਤ ਜਮੇ ਪੀਖੀ ਗਿਰ ਪਰ ਬਸੈ ॥ ੧੦੫ ॥
 ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਲਗੇ ਚਰਨ ਸਭ ਸੁਰ ਰਪੁ ਪਤਿ
 ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ॥ ਗਵਨ ਮਰੈ ਬਿਸੁਰ ਹਨੁ ਮਾਨ ਪਾਸ
 ਗਾਨ ਹੀ ॥ ੧੦੬ ॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇਵਾਚਾ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤੁਬ
 ਬੋਲੇ ਸੁਤ ਬਾਲ ਬਲ ਦੇਖੇ ਕਛੂ ਦੁਤ ਕੇ ਅਜਹੂੰ
 ਮੁਦ ਸੰਤਾਲ ਚਲਹੁ ਸਰਨ ਤਿਨ ਦੀਤ ਧਰਾ ॥ ੧੦੭ ॥ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਗਰੇ ਕੁਹਾਰੀ ਬਾਂਧ ਜਨਕ ਸੁਤ ਆਗੇ ਕ
 ਰਹਾ ਬੈਰਾਮ ਸੈਨਾ ਪਜ ਬਸੇਟ ਕਤੇ ਜੀਤੀਓ ॥ ੧੦੮ ॥
 ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਕਾਗਦ ਚਰਨ ਸਮਾਂ ਅਛਰ ਸਬ
 ਦਾਨੇ ਲਗੇ ॥ ਕਹੇ ਉਰੂੰ ਅਸਮਾਨ ਕਹੈ ਪਖਾਰੈ ਸਿਧੁ ਮੈ
 ॥ ੧੦੯ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤਿਨ ਸੈਕੈ ਸੀਰੀ ਸਜੇ ਪਤਿ
 ਚੋਹਿ ਲੋਕ ਕੇ ॥ ਤੇਰਾ ਪੁਪਤਿ ਜਗਦੀਸ ਤੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜ
 ਨੈ ਨਹੀ ॥ ੧੧੦ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਰਹੇ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਸ
 ਜਿਸ ਗਵਨ ਨਿਸਚੈ ਕਰਹਾ ਰਪੁ ਪਤਿ ਬਚਨ ਬਿਲ

੧੮੬

ਸਨਿਰਖ ਗਹਿ ਸਿਟ ਲੋਕ ਕੋ ॥੧੧੧॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥
 ॥ ਅਬਾਹਿ ਉਠਾਟਤ ਪਾਉ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਤਰਹ ਰਕਿਯੋ ॥
 ਦੂਰ ਕਰਹੁ ਚਿਤ ਚਾਉ ਚਿਤੁ ਚਾਉ ਮਨ ਮੈ ਧਰਹੁ ॥੧੧੨॥
 ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤਬ ਬੇਲੋ ਸੁਟ ਰਾਜ ਮਮ ਚਰ
 ਨਨ ਕਿ ਮਗਹਤ ਹੈ ॥ ਚਰਨ ਗਹੇ ਰਪੁ ਰਾਜ ਜੈ ਚਾਹ
 ਤ ਸੁਖ ਬੀਸ ਕੋ ॥੧੧੩॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਅਗਿਦ
 ਚਰਨ ਉਠਾਇ ਚਮਕ ਚਲੋ ਰਪੁ ਨਾਥ ਪੈ ॥ ਰੁਪ
 ਲੋਕ ਕੋ ਰਾਉ ਸੁਭਾ ਉਠੀ ਮੰਦਰ ਧਸੋ ॥੧੧੪॥ ॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਬਾਲ ਕੇ ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਬੰਦੇ ਤਜ ਲੋਕ ਬਲੀ
 ਰਪੁ ਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਪਾਇ ਛੁਏ ਪੁਲਕੇ ਸੁਭ ਗਤ
 ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ ਉਤਸਾਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਨਾਥ ਗਿਰੀ ਮੇ ਨਿ
 ਜਧਾ ਮਤੇ ਰਾਵਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰਾਪ ਬੰਦੇ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥
 ਰਾਵਿ ਮੇ ਤੁਮਹੀ ਤਬ ਰਾਵਨ ਆਪਨ ਮਾਨ ਭਲੇ
 ਪਹੁ ਚਾਯੋ ॥੧੧੫॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤਬ ਅਗਿਦ
 ਰਨ ਪੀਰ ਹਾਥ ਜੇਰ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ॥ ਸੋ ਕਰੀ ਅਹੁਰ
 ਪੁਬੀਰ ਜੇ ਰਾਵਨ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ॥੧੧੬॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ॥ ਯਹਿ ਬਿਨਤੀ ਰਾਵਨ ਕਰੀ ਸੇ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ
 ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਮ ਲੋਚਨ ਭਰੇ ਅਗਿਦ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥
 ੧੧੭॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਸੀਸ ਨ ਨਿਵਾਇ ਹੋ ਨਰੁ ਦੁ

ਬਿਸਰਾਇਹੋਨ ਬੈਰੀ ਬਲ ਗਾਇਹੋ ਘਨੇਈ ਸੁਰਘਾ ੧੮੭
ਇਹੋਂ। ਆਇਹੋਂ ਨਤੁਮ ਪੈਨ ਜਾਨਕੀ ਪਠਾਇਹੋਂ ਤੋਂ ਜੁ
ਬਾਜੀ ਰਨ ਮਾਂਡ ਬਿੰਦ ਬਾਂਦਰ ਨਚਾਇਹੋਂ। ਤੁਮਹਿ
ਬਲਾਇ ਏਕ ਏਕ ਬਿਚਲਾਇ ਕੈ ਜੁ ਮੀਚ ਇਹੁ ਤਾਂ
ਤਿਹੈ ਜੁ ਤੁਭੁ ਮਰ ਜਾਇਹੋਂ। ਜੇਤੇ ਚਢੁ ਆਏ ਘਰ
ਏਕੋਨ ਪਠਾਇਹੋਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿਨ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਵਨ
ਕਹਾਇਹੋਂ। ੧੧੮॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਸੀਸ ਦਸ
ਜਾਤੁ ਹੈ ਤੇ ਜਾਹੁ ਏਈ ਕਾਲ ਬਸ ਅੰਗ ਦਯੋ ਜਾਇਕ
ਹੁ ਕੇਧਨ ਘਟਾਇਹੋਂ। ਆਜਹੀ ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੈ ਦੇਹ
ਜੀਤ ਲੀਕ ਸੋ ਜੁ ਆਇ ਬਸੈ ਅੰਸੈ ਉਕਲੀਕ ਨਲ
ਜਾਇਹੋਂ। ਸਿਫ ਜੈ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਭੁਲੈ ਨਹੀਂ ਖਰੇ ਭੁ
ਲੈ ਲੇਉ ਬੋਲ ਆਪਨੇ ਨਵੇਤੁ ਦੁਖ ਪਾਇਹੋਂ। ਰਾਮ
ਚਢੁ ਆਏ ਤੁਬ ਭੁਕੇ ਸੀ ਅਦੀਨੀ ਕਪਿ ਤਾਹੀਂ ਕੀਸ
ਭਾਮੈ ਅੰਸੈ ਨਾਉਂ ਨਧਰਾਇਹੋਂ। ੧੧੯॥ ॥ ਸੋਰਠ
॥ ॥ ਭਿਯਕਰਹੈ ਪਰੁ ਬੋਧ ਅਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਿਖ ਦੇਹਰੇ
॥ ਸਭੁ ਕੇ ਬਚਨ ਨਿਰੋਧ ਰਾਵਨ ਕਛੁ ਮਾਨੈ ਨਹੀਂ।
੧੨੦॥ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਅੰਗ ਦ
ਰਾਵਨ ਸੀ ਬਾਦ ਨਾਮ ਅਸਟਮੇ ਅੰਕ ੮॥ ੬੮੫
॥ : ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਇਤਿ ਰਘੁ ਪਤਿ ਕਪਿ

ਕਟਕਲੈਲੀਕਕੋਸਮੁਹਾਤਾਉਤਰਾਵਨਰਿਸਉਮਰੁ
 ਮਨਕੰਪਤਥਰਥਰਗਾਤਾ॥੧॥ ॥ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਏ
 ਖੁਕਾਲਪ੍ਰਮਾਨਅਸਰਦੇਵਸੇਵਤਚਰਨਾਅਬ
 ਅੰਗਦਹਨੀਮਾਨਮੋਹਿਰੁਰਾਵਤਰਾਮਤੇ॥੨॥ ॥ਕ
 ਬਿੰਤੁ॥ ॥ਏਕਦੋਰਕੋਰੋਰੋਰਮੇਲੋਤੁਰਕੋਰਕਪਿਏ
 ਕਬਾਰਸਿੰਧੁਧਾਰਸਭਕੋਬਹਾਇਦੋ॥ਅੰਗਿਜਿ
 ਤੀਭੂਮਿਬੇਦਪਕਮੇਦਲਏਕਕੋਕੁਹੋਤੇਏਕਬਾਨ
 ਤਿਤੀਭੂਮਹਿਉਗਾਇਦੋ॥ਅੰਗਿਜੀਅਮਾਵਤਰੇ
 ਲੋਗਨਸਮੇਤਗਾਦਲੀਕਕੋਉਪਾਰਉਨਉਪਾਰਦੁ
 ਕਾਇਦੋ॥ਫੋਰਬੰਦਸਾਲਤੇਨਿਹਾਲਕਰਤਾਤੁ
 ਕਾਲਆਵੈਮਨਮੈਸੀਹਾਲਕਾਲਹਿਪਠਾਇਦੋ
 ਯੋ॥੩॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਰਿਸਮੈਜਰਮੇਈਜਾਤ
 ਓਠਨਿਚਬਿਚਬਾਤਚਲਮੇਰਨਵਾਸਕੋਜੁਹਾਰ
 ਸਭਚਲੀਹੈ॥ਏਵਗਾਏਏਵਲੋਕਦਾਨਵਭਏ
 ਸੁਸੋਕਆਜਮਹਾਰਾਜਕੀਨਦੇਖੀਧੁਨਿਭੁਲੀ
 ਹੈ॥ਏਕਕਹੈਹਮਤੇਪੁਕਾਰਸਿਰਮਾਰਰਹੇਕਾਹੇਕੀ
 ਭੁਲਾਈਲੀਕਕੰਚਨਕੀਜਲੀਹੈ॥ਸੁਨਮੇਹਮਅੰ
 ਗਦਪੁਕਾਰਕਮੇਰਾਵਨਸੋਤੇਹਿਛਲਜੈਹੈਸੀਯ
 ਮੁਦਤੈਨਛਲੀਹੈ॥੪॥ ॥ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ਏਕਹਾ

ਬਧੋਪਦੈਸੋਕੋਪਹਿਜਨਾਵਤਹੈਏਕਤੀਯਹਾਥਪਰਠੇ
 ਕੋਏਕਭਾਲਸੋਧੈਸੋਸਿਟਬੰਦਹੈਮਰੋਰਅਗਿਰ
 ਇਜੁੰਗਏਕਕੋਉਠਾਖਕਯੋਮਾਰੋਰਿਸਕਾਲਸੋਧੈ
 ਕਮਾਨਬਾਨਤੀਨਸੋਬਿਲੋਕਰਾਟਏਕਮੁਛਨਕੋਤਾ
 ਉਦੇਤਲਾਹਮੇਏਕਢਾਲਸੋਧੈਰੋਰੋਰਮੁਕਛਬਿਅੰ
 ਸੀਭਾਂਤਿਕਛਨਿਜਮੰਦਰਕੋਚਲਮੇਬਾਕੀਏਕਅੰ
 ਛਮਾਲਸੋਧੈ॥੫॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਅਗਿਦਖਿਤੁਯੋ
 ਬਕਬਾਦਕੋਨਕਹਿਸਕੈਵੇਟਬਧੂਰਹੀਚਕਚਾਮ
 ਰਸੋਹਿਤੁਯੋਏਕਫੂਲਮਾਲਹਾਥਏਕਕੋਗੁਲਾ
 ਲਕਾਹੂਏਤਨਜਬਾਬਮਾਨੋਬਾਰੋਅਦਿਤੁਯੋ
 ਜੱਛਰੱਛਕਿੰਨਰਭੁਜੰਗਨਕੀਬੇਟੀਸਭੁਹੇਠੀਮਤਿ
 ਭਈਆਪਆਪਕੋਚਕਿੰਤੁਯੋਚਢੈਗਦਕਹੈਰਾ
 ਨੀਨੀਕੋਕੈਨਿਹਾਰਚਲਬਾਂਦਰਹੈਆਵਤਕਿਬਾਦ
 ਰਅਮਿਤੁਯੋ॥੬॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਏਤੁਕਿਲਕਾ
 ਰੀਸਭੁਹੀਤੇਰੀਲਭਾਰੀਯਹਿਹਾਥਕੋਉਠਾਵੈਤੋਨ
 ਦੁਖੋਸਸਿਭਾਨਯੋਰਾਤੇਬਿਕਰਾਲਨੈਨਕੋਪਮਾਨੋ
 ਅੰਨਬੈਨਅਗਿਕੀਕਰੋਰਤਾਤੇਕੋਮਲਪਖਾਨਯੋਯ
 ਹੀਕੋਤੇਅਗਿਦਕਹਤੋਨਰਾਮਦਿਗਪ੍ਰਗਟੈਕਹਾਂ
 ਤੇਰਣਜੁਧਕੋਨਿਦਾਨਯੋਯਾਕੋਪਹਿਚਾਨਤੋਲੀ

ਅਕਰਦ

ਯਾਮਦਯੋ

ਸਸੁਰੀ

1354

ਕਾਜਾਗੀਜਾਨਤੋਂ ਅੰਜਨੀਕੋਪੁਤ ਬਰੀ ਬਾਧਹਨੁ
 ਮਾਨਹੈ॥੧॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਦੇਖਰਾਨੀਤਾਕੇਪਾ
 ਛੇਆਵਤਜੁਗਾਤਅਛੇਕਾਪੈਕਯੋਜਾਇਯਾਕੇ
 ਬਲਕੋਨਪਾਰਹੈ॥ਏਕਬਾਰਮੇਰੇਹਾਬਲਾਗਮੇਰੇ
 ਮੈਛਾਰਦੀਓਤਾਕੋਕਾਪਿਜਾਨੋਜਿਨਇੰਦੁਅਵਤਾਰ
 ਹੈ॥ਭਾਈਦੁਰਕੀਨੋਜਿਨਦੇਸੁਰਾਜੁਲੀਨੋਸਭਨੈ
 ਕਬੈਰੁਕੀਨੋਯਾਕੇਬੈਰੁਨਓਧਾਰਹੈ॥ਨਾਓਕਾਪਿਬਾ
 ਲੀਜੋਨਕਾਲਬਸਭਮੇਜੋਤੋਭੁਯੋਤੋਤੋਤਾਕੋਪੁਤਅੰ
 ਗਦਕਮਾਰਹੈ॥੨॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਸਭੈਅੰਗ
 ਵਰੇਕੋਸਦੇਖੀਅਤਰੀਛਭੇਸਯਾਸੋਲਰਬੇਕੋਨਦਿ
 ਨੇਸਨਅੰਤਹੈ॥ਯਾਕੇਕੋਪਗਾਨੀਰਨਭੂਮਿਕੀ
 ਬਢਾਵੈਓਪਅੰਸੇਅਰਿਮਾਰੈਮਾਨੇਖੇਲਤਬਸੰਤ
 ਹੈ॥ਸੁਰਨਕੀਭੀਰਪਰੇਓਧਮਮਰਾਵਤਹੈਦੇਖਨ
 ਕੇਅੰਸੇਮਾਨੋਕੋਓਬਰੇਸੰਤਹੈ॥ਵਾਕੇਬਲਵੰਤਜਾਂ
 ਕੇਪਾਈਏਨਅੰਤੁਚੁਭੁਗਾਨਨਕੇਅੰਸਜਜੁਵੰਤਜਾਂ
 ਮਵੰਤਹੈ॥੩॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਅੰਗਕਾਪਿਜੁਬਨ
 ਮੈਵੈਜੁਚਲੇਆਵਤਹੈਬੰਗੀਬਨਦਾਹਕੇਦਾਵਨਲ
 ਪ੍ਰਬਲਹੈ॥ਅੰਗਨਤੇਜੁਨੇਹੈਜੁਤੇਸੇਈਮੈਵੇਖੇ
 ਆਜਬਰੇਗੀਲਨਆਇਰਨਭੂਮਿਕੋਅਚਲਹੈ॥

ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੇ ਆਵੇਂ ਕਪਿ ਮਾਨੋ ਕਵਿ
 ਰਾਮ ਭਾਵੇਂ ਬਾਦਲ ਕੇ ਦਲ ਹੈ। ਹੋਨ ਪਹਿ ਚਾਨ ਤੇ
 ਮੈਸੇ ਅਨੁਮਾਨ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕਰੇ ਮੈਸੇ ਦੇਈ ਨੀ
 ਲਨ ਲ ਹੈ॥੧੦॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਬਰੇ ਸਨ ਮਾਨ
 ਯਾਕੀ ਕਰੇ ਸੁਭ ਕਾਨ ਅਰ ਸਭੈ ਕਪਿ ਮੰਤ੍ਰ ਲ ਕੇ ਦੇ
 ਪੀ ਅਤਿ ਜੀਉ ਹੈ। ਯਾਕੀ ਦੁਤਿ ਆਗੇ ਛਾਬਿ ਅੰਗਰੇ
 ਕੀ ਠੀਕੀ ਲਾਗੇ ਦੇ ਬੇ ਕਵਿ ਰਾਮ ਮਾਨੋ ਪੈਰ ਖਕੀ ਸੀਉ
 ਹੈ। ਯਾਂ ਹੀ ਕੇ ਨਿਹਰੇ ਸੁਭੇ ਸਾਰੇ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ਬਾਲੀ ਲੇ
 ਗਯੋ ਕਹਤੁ ਤਿਪ ਲੈ ਦੇਈ ਸੁਕੀਉ ਹੈ। ਸੁਨੋ ਜਾਕੇ
 ਨਾਉ ਮੇਰੇ ਦੇ ਸਦੇ ਸਗਾਉ ਸੁਭ ਸਾਖਾ ਮਿਗਰਾਉ
 ਰਵਿ ਮੁਗਤਿ ਸੁਗੀਟ ਹੈ॥੧੧॥ ॥ ਛਪ ਯਾ॥ ॥ ਸ
 ਰਵ ਕਮਲ ਲੇ ਚਨ ਬਿਸਾਲ ਅਲਿ ਮਾਲ ਅਲਿ
 ਕਜਨਾ ਸਜਲ ਸਘਨ ਘਨ ਦੁਤਿ ਸਰੀਰ ਬਨ ਮ
 ਲ ਇੰਦੁ ਪਨਾ ਕੇ ਰਿ ਮਦਨ ਛਾਬਿ ਰਵਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਲਾ
 ਟੰਨ ਸੁਭ ਗਤਨਾ ਭਾਅ ਮੰਤ੍ਰ ਲ ਅਵਤੀ ਸਚਰਨ
 ਸੇਵਤ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਜਨਾ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਾਰੀ ਗਧ
 ਰੁ ਅਧ ਮਉਧਾਰਨ ਬਿਪਦ ਹਰਾ ਕਵਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਗ
 ਟ ਰਘੁ ਬੀਸ ਮਹਿ ਇਹ ਸੀਤਾ ਪਤਿ ਰਾਮ ਬਗ॥੧੨॥
 ॥ ਛਪ ਯਾ॥ ॥ ਤਰਨ ਬੀਸ ਭੁਜ ਦੰਡ ਪ੍ਰਗਟ ਪੈਰ

ਮਾਨੋ
 ਪੈਰ
 ਬੀਸ
 ਛਪ ਯਾ
 ਰੇਸ
 ਯਾਨ
 ਨਾਨਕ

੬੬

੧੮੨

੧੮੨

ਖਪੁਚੰਡ ਅਤਿ ਛਿਤ ਮੰਡਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਚਕਿਤ ਨਵ
 ਖੰਡ ਸਭੀ ਪਤਿ ਫਿਧ ਅਨਲ ਪਰਜੁਲਤ ਪ੍ਰਬ
 ਲਜ ਮਦਗਨ ਸੁਰੁਤ ਸੁਆ ਕਰਕੁਟਿਤ ਸਤਖੰ
 ਡਉ ਮਤੁ ਘਨ ਬਰਖ ਸੁਮਤਿ ਭੂਆ ਅਤਿ ਰੰਗਿ
 ਮੰਡਿ ਕਾਰਨ ਨਿਪਤ ਕਰਕੁ ਚੰਡਿ ਕਰਕੁ ਰਹਨਾ
 ਕਵਿਰਾਮ ਕਾਮ ਪੁਰਨ ਸਕਲ ਸੁਈ ਸੁਈ ਸੁਈ
 ਰਘੁਕੁਲ ਭਰਨਾ ॥ ੧੩ ॥ ॥ ਛਪਯਾ ॥ ॥ ਕਨਿਕ
 ਬਰਨ ਛਬ ਮੈਨ ਨੈਨ ਬਿਸੀ ਅਰਜਨ ਸਾਇਕਾ ਕ
 ਮਲ ਬਦਨ ਸੁਖ ਸਦਨ ਰਦਨ ਦੁਤਿ ਕੰਦੁ ਪਲਾ
 ਇਕਾ ਭਿਕੁਟ ਭੂਮਰ ਚੰਡਲ ਕਪੇਲ ਮਿਦੁ ਬੇਲ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਮਾ ਸੁਪਟ ਗੀਟ ਰਸ ਸੀਟ ਕੰਠ ਮੁਕਤ
 ਬਿਘਟਤੁ ਤਮਾ ਜਗੋ ਪਵੀਤ ਕਟਿ ਪਟ ਕਲਿਤ
 ਰਘੁਪਤਿ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਨਿਪੁਨਾ ਸੇਈ ਜਾਨ ਸੁਮਿਤ
 ਸੁਤ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਕਵਿਰਾਮ ਪ੍ਰਤੁ ਲੱਛਮਨਾ ॥ ੧੪ ॥ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਅਨੋਕਨਿਕਾਂ ਚਲ ਸੈਨੀਰ ਗਿਰ ਚਲ
 ਮੇਜਾਤੁ ਕਿਧੋ ਘਨ ਘਟ ਛਟਾ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੈ
 ਕਿਧੋ ਯਹਿ ਪਾਟੁ ਸਕੀ ਮਾਟੁ ਸਮੈ ਪੁਨ ਮੇਤਨ ਕਿਧੋ
 ਗਜ ਮੁਨਾਂ ਤਰੀਗ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਰੈ ॥ ਕਿਧੋ ਇਨ ਰੈਨ
 ਆਗੇ ਪਾਟੇ ਚਲੇ ਆਵਤ ਰੈ ॥ ਕਿਧੋ ਭਿੰਗੁ ਪ੍ਰਿਯ ਕੰਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਮਾਲਜੋਸੁਬਾਸਹੈ॥ ਕਿਧੋਬੜਵਨਲਸਮੁਦਿਉ
ਕਰੋਰਮੈਸੇਭਾਮਚੰਦਲਫਮਨਸੋਭਕੇਅਟਾਸਹੈ॥
੧੫॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਏਤੋਤੋਕਹੇਵਿਚਾਰਆਏਕ
ਪਿਬੇਸੁਮਾਰਪੋਰਖਅਪਾਰਕਹਾਂਲੋਗਨਾਉਮੋਰਕੇ
॥ਦੂਨੇਕੋਮਨਆਵੈਸੋਰਸੋਗੁਨੇਮਚਾਵੈਸੁਤੇਸਿਵਕੀ
ਦੁਹਾਈਸਭਮੇਰੀਏਕਦੋਰਕੇ॥ ਭੀਰਕੇਪਰੇਤੇਕੀਕੁ
ਕਾਨਹਿਜਗੈਹੈਜਾਇਜਾਕੇਭਛਬਾਨਰਪਿਟੋਗਕੋ
ਰੋਕੋਰਕੇ॥ ਭਾਹੂਪਰਮੇਰੇਭੁਜਦੰਦਕੀਪ੍ਰਚੰਡਚੋਟ
ਲਾਗੇਫੂਟਜੈਹੈਜੈਸੇਬਾਸਨਬਿਲੋਰਕੇ॥੧੬॥ ॥
ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਕੋਨੇਕਪਿਰਾਜਨਾਰਿਗਈਤੇਨਰਹੀਲ
ਜਤਾਕੇਸੁਸਤਾਸਕੈਉਸਾਸਨਉਡਾਇਹੋ॥ ਕਹਾਂਰੀ
ਕਨੀਲਨਲਮਾਰਤਨਏਕੋਪਲਹਨੀਮਾਨਬਾਂਧਮੇ
ਤੇਸੇਬਹੁਰੇਬੰਧਾਇਹੋ॥ ਏਕਨਕੇਸਿੰਧੁਬੋਰਏਕ
ਨਕੀਨਾਰਿਤੇਰਏਕਨਮੋਰੇਰਮੁੰਡਕੋਟਲੈਬਨਾਇਹੋ॥
ਰੂਰੇਜਿਨਏਕਦਾਮਕੋਨਗਨਤੀਮੈਗਾਮਤਾਕੋਰਾਈ
ਰਾਈਸੋਮਿਲਾਇਖਾਇਜਾਇਹੋ॥੧੭॥ ॥ਕਬਿਤੁ
॥ ॥ਚਹੂੰਓਰਛੋਕਛੋਕਮਾਰੋਗਨਏਕਏਕਬਰਹੈ
ਨਕੋਉਤਬਕੋਨਕਾਕੋਰੇਇਹੋ॥ ਸੋਟਤਮੈਭੁਲੀਭਾਂਤ
ਭੈਰਵਨਟਾਉਜੁਬਜੋਗਨੀਅਪਾਇਕੋਪਸਾਰਪਾਇ

ਜਾਨਿ
ਦਾਗ
ਕਿਨ

੧੮੪

ਸੋਇਹੈ। ਮੇਰੇ ਬਲ ਆਗੇ ਕੋਨ ਕੋਨ ਕੀ ਨਗਈ ਪਤਿ
ਐਰਚੇ ਦੁਹਾ ਸਕੋਨ ਕੋਨ ਕੀ ਨ ਖੋਇਹੈ। ਏਤੇ ਪਰ ਰਾਮ
ਕਰਹੈ ਸੁਦੈ ਹੈ ਨਾਹੀ ਨਾਹੀ ਭੁਲੇ ਭੁਲੇ ਸਿਫ ਜੀ ਕਰੈਗੇ
ਸੋਈ ਹੋਇਹੈ॥੧੮॥ ॥ ਕਾਇਸੇ ਬਾਗ ਸੋਰਠਾ॥ ॥
ਯਾਹਿ ਹੀ ਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅੰਤਰ ਮੈਲੇ ਰਾਮ ਸੋ। ਕੋਨ ਕਰੈ
ਤਪ ਜਾਪ ਨਾਮ ਲੇਤੁ ਲਜਾ ਮਰੈ॥੧੯॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥
॥ ਜੇਕੋ ਉਤੁ ਮਸੋ ਸੋ ਕਰੈ ਬਿਨੁ ਬੁਝੈ ਯਾਹਿ ਬਾਤਾ ਰਾਟੁ
ਨ ਸਭ ਕੇ ਬਲ ਕਹੈ ਕੋਨ ਹੇਤੁ ਸਕੁ ਚਾਤਾ॥੨੦॥ ॥
ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਖੈਰੀ ਕੇ ਬਲ ਕਹੇਤੇ ਸਭੈ ਸੁਰਤਾ ਜਾਤਾ
ਅਬ ਰਾਵਨ ਲੀਕਾ ਪਤੀ ਕਾਇਰ ਜੋ ਬਿਲ ਲਾਤਾ॥
੨੧॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਫਿਰ ਪਾਛੇ ਨਿਦੈ ਸਭੈ ਬਹੁਰ
ਕਹਾ ਯਾਹਿ ਹੇਤੁ। ਕੇਤੁਰ ਪੈ ਕੇ ਲਗਤ ਹੈ ਕਿਧੈ ਜਾਨਕੀ
ਵੇਤਾ॥੨੨॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਤੁਕਹੁ ਫਿਰ ਸਮਝਾਈ
ਅਹੁ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਮਨ ਲਾਇ। ਭੁਲੀ ਪ੍ਰਸਨੁ ਤੁਮਹੂ
ਕਰੀ ਉਤਰ ਸੁਨਹੁ ਅਪਾਇ॥੨੩॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥
॥ ਕੀਨੇ ਸ੍ਵਾਪ ਬਿਨਾ ਸੁਅਸਰ ਜੇ ਨਿਰਾਵਨ ਪਰਯੋ॥
ਹੁਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਦਾ ਸਭ ਗਤਿ ਭਾਉ ਮਨ ਮੈ ਰਹੈ॥੨੪॥
॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਜੇ ਅਪਨੇ ਨਹਿ ਹੋਇ ਤਾ ਢਿਗ
ਪ੍ਰਭੁ ਆਵੈ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਖੇਲਤੁ ਮੈ ਗੋਇ ਬਹੁ ਕਰਾਏ

ਖੈਂਚਤੁ ਫਿਰੈ॥ ੨੫॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਅਰਪੁਰੁ ਚਰ
 ਰਨ ਪ੍ਰਭਾਪਦਰਸਨ ਹੀ ਮਨ ਫਿਰ ਗਯੋ॥ ਸੁਕੇ ਸੰਭਾ
 ਰੈ ਆਪ ਜਲ ਤਰੰਗ ਜਲ ਬਿਬ ਰਹਿ॥ ੨੬॥ ॥
 ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਸਿਸੋਰੇ ਹੁ ਪਤ ਸ਼ਾਰ ਆਂਬ ਕਟਾਹਲ
 ਏਕ ਸੋ॥ ਰਾਮ ਬਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਜਗ ਜਾਨੈ ਮੈਰਤ ਪ੍ਰਗਟ
 ॥ ੨੭॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਲਗੀ ਸਮਾਮਤ ਰੇਖ ਬਿ
 ਨ ਜਾਨੈ ਮੁਖ ਬਿਸੇਦ ਕੋ॥ ਬਹੁਰ ਆਰਸੀ ਦੇਖ ਦੂਰ
 ਕਰੈ ਕੈ ਬਿਸਤਰੈ॥ ੨੮॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਮੈਰਜੁ
 ਗਤ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਵਤਿ ਰਾਮ ਕਾਵਿ॥ ਕੈ ਫਿਰ
 ਉਤਰ ਦੇਹ ਕੈ ਸਮਸ੍ਰੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ॥ ੨੯॥ ॥ ਸੋਰਠਾ
 ॥ ॥ ਰਾਮੈ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰ ਹਨੂ ਮਾਨ ਅੰਗ ਦਕਹੋ॥
 ਤਬ ਰਾਵਨ ਰਿਸਮਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਮਨ ਮੈ ਧਰੈ॥ ੩੦॥
 ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਮਨ ਮੈ ਧ੍ਰੋਰ
 ਵਨ ਰਹੈ॥ ਕਹਾਂ ਜੁਧ ਕੀ ਰੀਤਿ ਜਬ ਲਗਹੈ ਜਿਥ ਮੈ
 ਬਸੈ॥ ੩੧॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀਰ ਪੁਰਾਇ
 ਸਾਸਿ ਦੇਖੇ ਜੋ ਮਨਿ ਦ੍ਰਵੈ॥ ਸਭ ਹਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਇ
 ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਾਮ ਹਿ ਮਿਲੈ॥ ੩੨॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥
 ਜੋ ਕੋ ਕਿਲਾ ਸੁਜਾਨ ਕਾਰ ਬੀਸ ਬਾਸੋ ਕੀ ਓ॥ ਬੋਲ
 ਤੁਲ ਪਹਿਚਾਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਮੈ ਸੋ ਗਯੋ॥ ੩੩॥ ॥

੧੯੫

ਅਮਰ

੧੯੫

ਅਮਰ

੧੬੬

॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤੁਥਲਗਚਮਕਤਰੇਤੁ ਦਿਨਕਰ
ਕਿਰਨਪ੍ਰਤਾਪਤੇ ॥ ਜਬ ਅਪਨੇ ਬਲਲੇਤੁ ਬਹੁਰ
ਧੁਰਕੀ ਧੁਰਹੀ ॥ ੩੪ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤੁਪਾਛੇ
ਦਸਕੀ ਧਰਿਸ ਬਾਦੀ ਤੁਜਬਲਕਹੈ ॥ ਭੁਯੇ ਅੰਧ
ਕੇ ਅੰਧ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਿਦਾਕਹੈ ॥ ੩੫ ॥ ॥ ਮੰਦੋਦਰੀ
ਚਿਟਾਚਾਇਹਰਾ ॥ ॥ ਤੁਬਬੇਲੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਚਰਨਲ
ਗਾਯੇ ਮਾਥਾ ਬਚਨਜਬਾਰਬ ਮੈਂ ਕਹੈ ਸੁਨਹੁਲੇਕ
ਕੇਨਾਥਾ ॥ ੩੬ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਬਿਨਜਤਨਸੇ
ਤੇਇਜੁਕੁਛੁਤਾਗ ਬਿਧਨਲਿਖਮੇ ॥ ਅੰਮੈ ਸੋਰਾਜੁ
ਨਖੇਇ ਸੁਰਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਤ ਚਰਨਾ ॥ ੩੭ ॥ ॥ ਕ
ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਕੰਚਨਕੇਗਾਉ ॥ ਤੇਹੁਲੇਕਨ ਮੈਂ ਨਾਉ ਸ
ਦਾ ਸੁਖਤੁ ਕੀਛਾਉ ਹੈਨ ਬੇਲਪਰਪਚਕੋ ॥ ਕੁਦੁਸੈ
ਤੇ ਅੰਮੈ ਸੀਰਤਿ ਜਾਨੇ ਸੁਰਲੇਕਪਤਿ ਖੀਵੇ ਰੁਜਤ
ਬੈਠੇ ਆਨੰਦ ਰੁਮਚਕੋ ॥ ਅੰਮੈ ਪਨਾਇ ਆਇ ਹੈ ਸ
ਹਾਯਕਹੈ ਸਭੈ ਸੁਰਪੁਰਨ ਭੰਗਾਰ ਮਨਿ ਮਾਨੇ ਗਿਰ
ਕੰਚਕੋ ॥ ਆਜਨੇ ਬਭੂਤਿ ਪਰਮਾਹਿਤੇ ਰੇ ਅੰਮੈ ਸੀਸੈ
ਸੀਇੰਦਨਕੁਬੇਰਕੇ ਨ ਬਰਨ ਬਿਰਚਕੇ ॥ ੩੮ ॥
॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਚੁੰਦਰਸੈਨ ਦੀਨ ਅੰਮੈ ਰਨਾਰਿਦੁਰ
ਕੀਨ ਨਾਰਿਕੇ ਨਿਦਾਇਕਹੈ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤੁ ਹੈ ॥ ਇ

ਤੁਥਲ

ਮੰਦੋਦਰੀ

ਗਰਬਨ

ਬੁਧਾ

ਸਾਰ

ਕਥਾਤਮੇਹਿ ਮਾਂਗੀ ਦੀਜੈ ਨ ਬਿਲਿਬ ਕੀਜੈ ਕੇਉ ਦਿਨ
 ਜੀਜੈ ਜਾਤੇ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅਰਤੁ ਹੋ ^{ਦੁਖੀ} ਅੰਸੀ ਕੋ ਨ ਬਾਤੁ ਤਾ ਕੇ
 ਬੇਗ ਕੋ ਨ ਮਾਂਗੀ ਰਾਨੀ ਮਾਰੀ ਜੈ ਨ ਦੇਹੁ ਤਾਤੇ ਮਾਗਤ
 ਫਿਰਤ ਹੋ ^{ਦੁਖੀ} ਰਾਜ ਕੋ ਨ ਕਰੇ ਕਰੀ ਏਹੈ ਅਨੁਸਰੈ ਸਿ
 ਰਜਾਨ ਕੀ ਨ ਦੇਹੈ ਦੇਹੁ ਪਾਂਦਿਨ ਪਾਂਰਤੁ ਹੋ ॥ ੩੯ ॥
 ਰਾਵਨੇ ਦਾਹਾ ਐਯਾ ॥ ॥ ਸੋ ਸਿਯ ਹੈ ਸਿਰ ਕੇ ਸੰ
 ਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਵਨ ਅੰ ਰਪੁ ਨਾ ਬਜਤੀ ਕੋ ਦੇਖ ਸੰ
 ਪਾਰ ਜਗਤ ਹੋ ਕਪਿਜੂ ਬਰਤੀ ਬਿਨ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ
 ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਜੀਤਤ ਯੋ ਭੁਜ ਹੈ ਜੈ ਸੇ ਕੋ ਭੁਕ ਦੇਖ ਨਹਾ
 ਰ ਸਤੀ ਕੋ ॥ ਆਪੁ ਉਆਪੁ ਤਿ ਬਾਂਧ ਦਿਯੋ ਸਭੁ ਪੈ
 ਰਖ ਦੇਖਹੁ ਲੰਕਾ ਪਤੀ ਕੋ ॥ ੪੦ ॥ ॥ ਅੰਦੋਦਰੀ ਦਰ
 ॥ ਐਯਾ ॥ ॥ ਨਾ ਬਯ ਹੈ ਸਭੁ ਬਾਤੁ ਸਹੀ ਪਰਸਾ
 ਰ ਕਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਦੁਰਤਾਈ ॥ ਜਾ ਕਹੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕ
 ਹੈ ਸੋਈ ਜੈ ਯਹਿ ਰਾਮ ਤੋ ਹੈ ਨ ਭੁਲਾਈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ
 ਸੁਨ ਨਾਰਿ ਭੁਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਹੈ ਰੁਕ
 ਏ ॥ ਏ ਸਭੁ ਵੰਤ ਕਥਾ ਦਈ ਜੋਰ ਕਹੈ ਯਹਿ ਬਯੋਤ
 ਸੋ ਖਾਹੁ ਕਾਮਾਈ ॥ ੪੧ ॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਹਾ ਕਬਿ
 ਭੂ ॥ ॥ ਰਾਹੋ ਜੁਗ ਜਗੀਤ ਹੀਤੀ ਨ ਰਾਮ ਸੁਨੇ ਸ
 ਹੀ ਅੰਸੀ ਕੋ ਨ ਤੀਨ ਮੈ ਜੁ ਮੋਰੇ ਬਲ ਟੇਕ ਹੈ ॥ ਏਕ

ਤਰਤਰ

ਸੀਮਾ

ਅਸਰਾਏ

ਤੇ ਪਰਸਰਾਮ ਦੂਜੇ ਬਾਲਿਰਾਮ ਏਕਾਮੋਰ ਸੁਨੇ ਕੇਉ
 ਆਯੋ ਘਨੇ ਘਾਉ ਸੇਕ ਹੈ। ਸੋ ਸੋ ਸੁਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ
 ਮੇ ਬਿਰੰਚ ਬੀਸ ਬਾਰ ਤੇਰੀ ਚਿਤੀ ਨ ਲੇਕ ਮਾਹਿ ਕੋਨ
 ਦੇਖ ਹੈ। ਏਕ ਰਾਮ ਬੀਤੋ ਏਕ ਦੁਹੈ ਏਕ ਫੇਕ ਤੋ
 ਰਾਖੈ ਪੁਨ ਬੋਲੈ ਸੁਤੇ ਗਵਨ ਹੀ ਫੇਕ ਹੈ॥ ੪੨॥ ॥
 ਦੇਵਗੀਵਾਰਾ ਸੇਯਾ॥ ॥ ਸੋ ਰੁਪੀ ਜਬ ਬਾਤੁ ਸੁ
 ਨੀ ਬਿਧਿ ਆਨ ਬਨੀ ਬਿਧਿ ਤੂਹ ਕਾਯੋ। ਦੇਵਨ ਕੇ
 ਪਰ ਪੰਚ ਵਰੇ ਜੁ ਫਲ ਮੇ ਤਹਿ ਰੋਰ ਕਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ॥
 ਜੇ ਇਹ ਰਾਮ ਹਿ ਫੇਕ ਤੋ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹਾਥ ਨ ਕਮੇਨ
 ਫਿਕਾਯੋ॥ ਅੰਤ ਕੇ ਚੋਖੇ ਹੀ ਕਾਰ ਮੈ ਕੈ ਰਿਸ ਫੇਕ ਹੈ ਗਵ
 ਨ ਕੇ ਯਾ ਆਯੋ॥ ੪੩॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਸੋਈ ਯ
 ਹਿ ਰਾਮ ਤੇਰੇ ਕਾਮ ਫਾਰੁ ਆਯੋ ਧਾਮ ਯਾਂ ਕੇ ਬਲ ਲੇ
 ਕ ਪਾਲ ਨਿਰਭੈ ਰਹਤ ਹੈ॥ ਸੋਈ ਰਾਮ ਫੀਰ ਸਿੰਧੁ ਕੇ
 ਜਗਾਏ ਜਾਇ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਸੋਨ ਕਹੈ ਦੇਵ ਤੁਮ ਤੇ ਰੁਰ
 ਤ ਹੈ॥ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮਧ ਕੈ ਟਰੁ ਸਿਧਾਰੇ ਆਜਹੂੰ
 ਲੋ ਤਿਯ ਨੈਨ ਤੇ ਸੁਰਨ ਸੁਰੰਤ ਹੈ॥ ਅੰਗ ਏਕ ਬ
 ਤੇ ਹੈ ਸੁਭਾਉ ਨੈਕ ਜਾਇ ਮਿਲੇ ਅੰਗੁ ਨੇਨ ਹੇਤੁ ਤਾ ਸੋ
 ਸੋਗੁ ਨੇ ਦੁਰੰਤ ਹੈ॥ ੪੪॥ ॥ ਗਵਨੇ ਵਾਰਾ ਸੇਯਾ
 ॥ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਦੂਤ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੁਸਹੀ ਅਬ ਆਗੇ

ਤੇ ਮੋਨ ਗਹੋਂ। ਤਿਸੁ ਭੈ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤੁ ਸਹੀਤ ਬ
ਲੀਕੁ ਦਹੀ ਅਬ ਮੇਰਿ ਦਹੀ। ਗਾਢੁ ਆਨ ਬਿਭੀ ਖਨ
ਰਾਜ ਕਰੈ ਰਖੁ ਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਨ ਦੇਹ ਸੋਹੀ। ਤਿਨ ਰਾ
ਜ ਦੀ ਚਿਨਹਿ ਸੀਯ ਦਈ ਇਹ ਰਾਵਨ ਕੇ ਯਹਿ ਬੋਲ
ਰਹੀ। ੪੫॥ ॥ ਮੰਦੋਦਰੀ ਫਾਗੁ ਸਵੈਯਾ॥ ॥
ਆਪਨੇ ਹਾਥਨ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਉਤਾਰ ਉਮਾ ਪਤਿਰੁ
ਵਹਿਥਾਏ। ਤੇ ਪੁਨ ਆਪਨ ਹਾਥ ਸੁਧਾਰ ਸੁਧਾਰ ਸ
ਸਾਨ ਕਬੀਧ ਬਨਾਏ। ਬਾਤੁ ਕਹੇ ਬਿਨ ਕਮੇ ਬਨ ਹੈ
ਸੁਨ ਮੁਢ ਜਿਰਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਗਿਰਾਏ। ਰਵ ਕਹਾਂ ਸੁਨ
ਛੁੰਦੁ ਤੇ ਮੂਰਨ ਰੁੰਦੁ ਕੇ ਬਾਪ ਪੈ ਜਾਹਿ ਲਗਾਏ। ੪੬॥
॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਕੈ ਮਿਲ ਕਰ ਮੇਰੇ ਕਹਯੋ ਕੈ ਕਰ ਮੇ
ਰੇ ਪਾਤਾ। ਪਾਛੇ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰੀ ਅਹੁ ਕਹੇ ਨਿਟੋਟ ਕ
ਬਾਤ। ੪੭॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਤੁਬਹੀ ਲੋਤੋ ਕਾਨਜ
ਬਲਗ ਜਿਯ ਜੈ ਖੈ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਕਾਸੋ ਪਹਿਰਾਨੁ ਆ
ਇ ਬਨੈ ਜੈ ਪਾਨੁ ਸੀ। ੪੮॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਬੇਦ ਪੁ
ਰਾਨ ਸੀ ਮਿਤਿ ਸਬੈ ਬੋਲਤੁ ਬਚਨ ਰਸਾਲਾ ਰਾਮ
ਬਿਮੁਖ ਨਰਤੇ ਭੁਲੇ ਸੁਕਰ ਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਗਾਲਾ। ੪੯॥
॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਮੇਰੇ ਕਹੈ ਇਕ ਬਾਤੁ ਰਾਜਾ ਦੇ ਸਭ
ਤੇਰਿ ਗੀ। ਜੈ ਪੈ ਭਯੋ ਉਫਨਾਤ ਰਾਮ ਭੇਜਤੀ ਫਨ ਲ

ਮਲਾਏ

ਖੈ

ਮੇਰੇ ਜੀਧ

੨੦੦ ਗੋ॥੫੦॥ ॥ਐਯਾ॥ ॥ਤਿਤੁਭਯਚਤੁਰਾਨਨਕੇਕੁ
 ਲਪੋਰਖਮੈਂਨਕਹੁ ਛੁੱਤਿਐ॥ਸਿਯਦੇਹਸੁਖੀਕਰਬੀ
 ਸਬਸੈਜੋਸਹੀਸਿਵਕੇਪਦਸੋਰਤਿਐ॥ਸੁਨਨਾਤ
 ਰਹੈਉਤੁਪਾਤਬੋਰੁਮੋਹਿਜਾਨਤਹੋਤਿਯਕੀਅਤਿਹੋ
 ॥ਸਠਸੇਧਰਨੀਸਰਨੀਸਰਨੀਗਢਕੀਪਰਨੀ
 ਸਰੁਕਾਂਪਤਿਐ॥੫੧॥ ॥ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ਬਾਤੁਤੇਬ
 ਨੀਹੈਤੁਲੀਆਜਲੋਗਈਹੈਚੁਲੀਰਾਮਸੋਜੁਬੈਰ
 ਯਹਿਬਾਤੁਜਾਨੀਹਾਨਕੀ॥ਸੁਕੀਬੇਲਕਾਲਕੀਜੁ
 ਫੁਲੀਲਾਗੀਕਾਲੀਸੁਤੇਜਾਇਨਤੇਲੀਕਜਾਗੀਬਾ
 ਤੁਸੋਪ੍ਰਮਾਨਕੀ॥ਤਿਕੋਨਿਜਲੋਕਦੈਕੋਆਪਨੋਕੁਬ
 ਲਲੇਕੋਜਾਨਤਹੋਬਾਤਕਫਸਿਵਕੇਸਮਾਨਕੀ॥ਗਿ
 ਗਕੇਤਰੀਗਸੋਅਨੰਗਰਿਪੁਰੁਤੋਰੋਸੋਈਹੈਸਮੁੰ
 ਦਰਾਮਨਾਮਲੇਹੈਜਾਨਕੀ॥੫੨॥ ॥ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥
 ਬਾਨਰਕੇਪੁਤਮਿਲਵਰੁਅਵਸੁਤਦੇਖਛਿਨਮੈਕੋ
 ਸੁਤਕਰਗੁਰਮੋਹੈਸਮੁੰਦਕੇ॥ਹਨੀਮਾਨਮਾਯੇਤਿਨ
 ਠੋਕਕੈਜਗਾਯੋਪੁਰਵਾਕੇਕਹੈਅੰਗਦਕੀਆਹੈਕਾ
 ਮਛੁੰਦਕੋ॥ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਜੂਸੋਸਰੁਹੀਕੋਬਲਫੀਕੋਜੋਸੇ
 ਬਾਮਨਕੇਆਗੇਬੇਦਕੋਨਸੁਨੈਸੁਦਕੇ॥ਤੇਰੇਜਿਯ
 ਮੈਂਨਰਹੈਪ੍ਰਗਟਪ੍ਰਗਾਨਕਹੈਜੋਸੋਪ੍ਰਭੁਰੋਰੁਕੁੰਦੁਤੇਜੋ

ਰਾਮ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ॥ ੫੩ ॥ ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਜੈ ਸੇ ਰੁਮ ਦ
 ਰ ਕੈ ਮਿਲੀ ਬਿਬੇਕ ਬਾਨੀ ਤਮ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਾਹਿਰੀ
 ਦੁਚਾ ਦਨੀਨ ਅਨਕੀ ^{ਅਪੋਰ} ਅਰ ਕੁਮਲਾਨੀ ਕੁਮਦ
 ਨੀ ਛੁਬਿ ਪਾਇ ਸਾਸਿ ਸੋਕ ਕੋ ਨਿਵਾਰ ਫੁਲ ਜਾਤੈ
 ਅਚਾਨਕੀ ^{ਚੰਦ੍ਰਮਾ} ਜੈ ਸੇ ਵਡੇ ਪਾਪ ਕੋ ਪਛਾਰੋ ਦੌਰ ਬੇਦ
 ਬਿਧਿ ਜਾਯ ਮਿਲੈ ਤਾਪ ਸੀਕੋ ਜੋਗ ਜਗਮ ਦਾਨਕੀ
 ॥ ਤੈ ਸੇ ਤੋ ਕੋ ਕੁਟਿ ਬਸ ਸੇਤ ਪੀਸ ਡਾਰੈ ਕੰਤ ਰਾਮ ਚੰ
 ਦ ਜੂਸੈ ਮਿਲ ਜੈ ਹੈ ਯਾਹਿ ਜਾਨਕੀ ॥ ੫੪ ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ
 ॥ ॥ ਜੈ ਸੇ ਪੈਨ ਪਾਨੀ ਮਿਲ ਜਾਤ ਦਾਨ ਦਾਨੀ ਮੈ
 ਸੀ ਬਾਨੀ ਕੋ ਤੇ ਸਦਾ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ਤੇ ਕਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ
 ਘਟ ਪੂਰਨ ਮੈ ਪਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਬੇਕ ^{ਸੁਰਜ} ਟਿਫੂਟੇ ^{ਘਣ} ਘਟ ਮਾ
 ਹਿ ਸੁਰ ਸੁਰਨ ਅਨੇਕ ਹੈ ॥ ਜੈ ਸੇ ਰਾਗ ਤਾਨ ਮਿਲੇ
 ਬੇਦ ਕੋ ਪੂਰਨ ਪਦੇ ਸੁਕੁਤ ਸੋ ਦਾਨ ਤੇ ਤਰੀਗ ਜਲ
 ਟੇਕ ਹੈ ॥ ਤੈ ਸੇ ਪੀਅ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਨਾਥ ਰਾਪੁ ਨਾਥ ਤੇ
 ਚੰਦ੍ਰ ਮੋਲ ਪਾਰ ਬਤੀ ਨਾਥ ਨਾਥ ਦੇ ਕਹੈ ॥ ੫੫ ॥ ॥
 ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਕੋਲੋ ਸਮਝਾਵੈ ਕੋ ਚੁਖੋ ਏਖਿਨ ਮਾਹਿ
 ਦੇ ਚੁਲੋਕ ਪਟ ਲੋਕ ਗਯੋ ਗਯੇ ਸਿਵ ਹੈ ਕਹੂੰ ॥ ਮੈਂ ਤੂੰ
 ਸੁਨੀ ਗੋਰੀ ਟਹਿ ਦੇਰ ਹੀ ਚਕੋਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਿਨ
 ਤੋਰੀ ਚਰ ਦੇਖਤ ਨੈ ਕਹੂੰ ॥ ਆਏ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਮੋਹਿ

ਸੀਤਾ

ਯਹੈ ਬਡੀ ਪੀਰ ਰਹੁ ਤਾ ਸੋ ਕੈ ਸੇ ਜੀਤ ਹੈ ਨ ਜੀਤੀ ਸੀ
 ਅਤੈ ਕਹੂੰ। ਮੇਰੇ ਕਹੈ ਮਾਨ ਬਾਤ ਯਹੈ ਸਾਚੀ ਜਾਨ
 ਮੂਢ ਜੇਨ ਮਾਨ ਹੈ ਤੇ ਦੁਖ ਪਾਇ ਹੈ ਅਨੇ ਕਹੂੰ। ੫੬॥
 ॥ ਕਹਿੰਤੁ ॥ ॥ ਲੈ ਆਯੋ ਰੁਗਾਇ ਸੀ ਅਧਰੇ ਰੁ
 ਤੈਨ ਜੀਅ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੁ ਸੋ ਅੰਸੋ ਦੁਖ ਦੀ ਜੀਅ ਤੁਹੈ।
 ਤਾਂ ਪਰ ਨਿਸੰਕ ਪਰਯੋਕ ਪੈਏ ਲੰਕ ਪਭਿ ਲੈ ਕਲੰਕ
 ਮੂਰੇ ਏਤੋ ਦਿਨ ਜੀ ਜੀਅ ਤੁਹੈ। ਅਜਹੂੰ ਹਮਾਰੀ ਮਤਿ
 ਜਾਨ ਕੀ ਦੇ ਗਾਖ ਪਭਿ ਨਾਰਿ ਹੂੰ ਕੋ ਕਹੈ ਕਹੂੰ ਮਾਨ ਲੀ
 ਜੀਅ ਤੁਹੈ। ਖਾਮੀ ਦੇਖ ਤੇਰੀ ਹਮੀ ਸੰਕਰਨ ਭਰੇ ਅ
 ਜ ਬੋਰੇ ਬਾਮੀ ਕਾਮੀ ਅੰਸੋ ਕਾਮ ਕੀ ਜੀਅ ਤੁਹੈ। ੫੭॥
 ॥ ਕਹਿੰਤੁ ॥ ॥ ਰਨ ਕੀ ਟੋਕੋਰ ਗਾਜੇ ਦੰਦੁਤੀ ਮੈ ਮਾ
 ਰੁ ਬਾਜੇ ਤੇਰੇ ਜੀਅ ਅੰਸੀ ਰੁੰਦੁ ਮੇਰੀ ਓਰ ਲਰੈ ਗੋ। ਜੈ
 ਸੇ ਤੁਮ ਦਾਨ ਦੁਏ ਹੋਏ ਕਓਰ ਸਬੈ ਤੈ ਸੇ ਦੇਵ ਦੇਵ
 ਹੋਤ ਬੀਰ ਕੋਨ ਪਰੈ ਗੋ। ਬੋਲਨ ਗਾਏ ਤੇ ਸਿਫ ਕਹੈ ਗੋ
 ਤੈ ਬਡੇ ਪਾਪੀ ਰਾਮ ਤੇਨ ਰੁਕਮੇ ਤੇ ਤੈ ਮੇਤੇ ਕਹਾਂ ਰੁਰੈ ਗੋ
 ॥ ਦੂਰਿ ਜਾਹਿ ਨਾਰਿ ਨਾਗੀ ਬੋਲ ਕੀ ਤੇ ਪੀਰ ਲਾਗੀ
 ਬੋਟਾ ਸੁਰ ਰਾਗੀ ਅੰਸੋ ਰਾਖ ਫੇਰ ਕਰੈ ਗੋ। ੫੮॥ ॥
 ਕਹਿੰਤੁ ॥ ॥ ਭੂਠੇ ਦੇਤ ਨਵੇ ਨਿਧਿ ਰੂਠੇ ਈ ਮੁਕਤਿ ਬਿ
 ਧ ਅੰਸੋ ਕਰਨ ਕੀ ਨਿਧਿ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾਂ ਪਾਈਏ। ਭੂਠੇ

ਜਾਨੀਏ

੨੦੩

ਸਤੁਤੇਰੋਹਰਦੇਵਬਿਨਜੈਪੈਸਰਸੇਈਰਪੁਬੀਰਨੀ ੨੦੩
ਲਕੀਰਕੀਰਗਾਈਏ॥ ਸਿਮਰੈਜਦੇਕਬਾਰਤਾਰੇ
ਰਾਮਬਾਰਬਾਰਬਿਸਰੈਬਿਸਾਰੈਨਾਹੀਜੋਕਉਬਿ
ਸਰਾਈਏ॥ ਰਪੁਕੁਲਰਿਲਕਮਿਲਕਬਲਜਾ
ਕੀਤਾਂਕੀਕਿਲਕਕਿਲਕਰੈਸਰਨਕਮਨਜਾਈਏ
॥੫੯॥ ॥ਹੋਰਗਾ॥ ॥ਪੁਨਬੋਲੀਮਿਦੋਦਰੀਸੁਨ
ਲੈਬਾਤਨਿਫੋਟਾਸੀਰਪੁਪਤਿਜਸਜੋਕਹੈਜਾਂਕੀਰ
ਸਨਾਕੋਇ॥੬੦॥ ॥ਸੋਰਗਾ॥ ॥ਮੇਖਰਸਨਾਏ
ਕਗਨਗਾਟਤਸੁਮਤਿਬਕੋ॥ ਰਪੁਪਤਿਚੁਟਤਅਨੇ
ਕਤਾਂਕੋਸਾਖਤੁਜੰਗਪਤਿ॥੬੧॥ ॥ਸੋਰਗਾ॥ ॥ਜੋ
ਖਗਗਗਨਉਗਨਬਿਨਅਤਿਗਿਰਤੁਇਪਰਹਿ॥ ਤੈ
ਸੇਮਤਿਅਨੁਮਾਨਰਪੁਪਤਿਜਸਬਰਨਤਸਕੈ॥੬੨॥
॥ਸੋਰਗਾ॥ ॥ਤੁਹਿਨਉਪਜਤਗਮਨਰਾਜਮੇਰਿ
ਪ੍ਰਤਾਪਤੇ॥ ਅਥਨਿਸਚੈਜਿਯਜਾਨਰਾਮਬਿਮੁਖਸੁ
ਖਤੇਰਹੈ॥੬੩॥ ॥ਸੋਰਗਾ॥ ॥ਮਹਮਾਮਹਾਂਮ
ਪਾਰਜੇਪਟਮਿਹਰਭੁਰਰਹੇ॥ ਧਰੇਰੀਗਾਂਕੀਧਾਰਸਿ
ਟਅਜਹੂੰਰੈਧਮਾਨਮੈ॥੬੪॥ ॥ਸੋਰਗਾ॥ ॥ਕਹਿ
ਬੇਕੋਟਹਿਨੀਲਬਿਨਅਤਿਆਕਾਸਜੋ॥ ਤੁਝੇਸੀਤ
ਕੇਸੀਲਸਾਤਲੋਕਉਪਰਸਦਾ॥੬੫॥ ॥ਸ੍ਰੇਯਾ॥

ਮਤੀਫੇ

ਅਗਨ

ਹਿਰਦੇ

ਸਿਟਾ

॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਸਤ ਤੇ ਧਰ ਸੇ ਸ ਰਹੇ ਛਿਤ ਕੇ ਸਿਰ
 ਰਾਹ ਨ ਲਾਗੇ ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਸਤ ਤੇ ਸਿ ^{ਸੇਸਾਣੀ} ਸਿ ^{ਪਰਤੀ} ਰ ਛਿਰੇ
 ਕਨਕ ਚਲ ਸੇ ਅਨੁ ਰਾਗੇ ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਸਤ ਤੇ ਸਿ
 ਟ ਸਾਧ ਸਮਾਧਿ ਰਹੇ ਅਜਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਗੇ ॥ ਤੁ ਸਤ ਦੀ
 ਪਕੀ ਜੋਤਿ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਣ ਨ ਰੰਗ ਪਤੰਗ ਜੋ ਪਾਗੇ
 ॥ ੬੬ ॥ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਮੇਰ ਚਲੈ ਧੁਣ ਸੋ ਛਿਤ ਮੰਤ
 ਲ ਨੀਰ ਬਮਾਰ ਬਹੈ ਪ੍ਰਜ ਰੈਰੇ ॥ ਜੋ ਸਿਯ ਰੇ ਸ ਧਰੇ ਜਿ
 ਯ ਮੈ ਛਿਰ ਕੈ ਭਿਕੁਟੀ ਤਬ ਕਾਲ ਮਰੈਰੇ ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੀ
 ਲ ਪਤਿ ਬੰਤ ਕੈ ਸਿਟ ਸੰਕ ਬਿਰ ਚਲੈ ਪਾਇ ਪਰੈਰੇ
 ॥ ਤੇ ਹਿ ਜੋ ਸ੍ਰਾਪਨ ਦੇਤ ਸੁਤ ਰਪੁ ਨਾ ਬਕੇ ਪਾਇ ਨ ਤੇਰੁ
 ਰਪੈਰੇ ॥ ੬੭ ॥ ॥ ਕਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਬਰੇ ਸੁਸੀਲ
 ਤਾਂ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀਨ ਢੀਲ ਤੇਰੇ ਡੀਲ ਦੇਖ ਬੇਕੋ ਕੋਤ ਕਸੇ
 ਰਾਮ ਹੈ ॥ ਲਛਮਨ ਕੋ ਧਕਰੈ ਸੋਈ ਭੁੰਹ ਦੇਖ ਰੁਰੈ ਰੁ
 ਵਾਮਾਨ ਬੀਚ ਪਰੈ ਤਾ ਕੋ ਕੋਨ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਤੇਰੇ ਅਪਰ
 ਧ ਸੀਯ ਮਾਨਹੂੰ ਨ ਲੀਨੋ ਜਾਤੇ ਭੁਸਮਨ ਕੀਨੋ ਯਾਂਤੇ
 ਬਾਂਤੁ ॥ ਕੋਧ ਧਾਮ ਹੈ ॥ ਭਾਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਦੀ ਜਤ ਹੈ ਜਾਕੇ ਨ
 ਮਲੀ ਜਤ ਹੈ ਰਾਮ ਤਜਨੀ ਚਕੋ ਨ ਲੇਤ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈ ॥
 ੬੮ ॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਕੈਏ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਪਤਿ ਕੈ
 ਬੁਝੇ ਪਰਧਾਨ ॥ ਬਿਨ ਆਈ ਮਰਜਾਇ ਬੈਠੈ ਕੋ ਕੋਨ

ਸਮਾਨ॥੬੯॥ ॥ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਸੁਨਦੇਵਨਕੀਰੀ ੨੦੫
 ਤੁਭੀਰਪਰੇਸੇਵਤਚਰਨਾਜਬਦੇਖਤਬਿਪਰੀਤਿ
 ਫਿਰਮਾਰਤਸਭਾਸਿਮਟਕੈ॥੭੦॥ ॥ਦੇਵਉਦਾਚ
 ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਜੋਜੋਮੈਸੀਬਾਤਨਮੰਦੇਦਰੀਸੀ
 ਬੋਧੈਤੋਤੋਦੇਵਦੁਖਪਾਵੈਕਹੈਕੈਸੇਸਮਝਾਈ
 ਏ॥ਯਾਂਕੀਬਾਤਮਾਨੈਸਿਯਲੈਕੈਜਾਇਮਿਲੈਯਹਿ
 ਅੰਗੁਨਬਿਸਾਰਯਾਕੈਸੰਗੁਨਬਦਾਈਏ॥ਲਾਖ ਏਚ
 ਪੇਚਨਸੋਕਿਹੂੰਜੋਗਪੈਬਨਾਯੋਬਿਧਿਹੋਤੁਪੈਸੁਹੋਨ
 ਦੇਹਫੇਰਉਰਝਾਈਏ॥ਕਿਉਯਾਹਿਜਾਹਿਸਮਝਾ
 ਵੈਗਾਂਡਮੰਨਤੁਜਤੋਕੈਅੰਗਰਾਵਨਕੀਓਹੈਸੋਸੁਨ
 ਈਏ॥੭੧॥ ^{ਚਪਰਾ} ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਮਤਿਮਾਨੇਯਾਂਨਾਰਿ
 ਕੀਵੇਟਮਨਾਵਤਦੇਵਾਸੀਤਾਸਤਤੇਜਾਇਗੋਰਾ
 ਟਨਕੈਅਹਿਮੇਵਾ॥੭੨॥ ॥ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਨਿਕਲਮ
 ਹਿਲਤੇਆਇਸਭਾਮਾਹਿਬੈਠਤਰੁਯੋ॥ਮੰਤ੍ਰੀਚਾਰ
 ਬੁਲਾਇਕੰਨਕੰਨਕਵਿਹਾਮਕਹਿ॥੭੩॥ ॥ਜੋਰਠਾ
 ॥ ॥ਤਿਯਸਮਝਾਯੋਰੋਇਸਮਝਗਿਕਮੋਰਾਵਨਬਿਮੁ
 ਖਾ॥ਰਾਮਕਰੈਜੋਰੋਇਕਹਾਂਰੰਕਕਹਿਫੁਤਪਤਿ॥੭੪॥
 ॥ਰਾਵਨੇਵਾਚਾਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਏਕਸੁਕਤਾਕੋਤੁਮਰ
 ਯਾਸਸੁਤਜਾਨੈਜਿਨਦੈਕੈਬਡੇਆਦਰਮਹੇਦਰਬੁਲਾ

੨੦੬ ਜੇਹੈ ਅੰਗ ਬੀਰ ਪਾਛ ਜਾਂਕੀ ਸਾਛ ਦੀ ਜੇ ਦੇਵ ਗੁਰ
 ਤਾਂਕੀ ਭੂਜ ਗਾਹਿ ਕੈ ਬਰਾਬਰ ਬਠਾਯੋ ਹੈ। ^{ਕੁਸਮਤ} ਜੇ ਦੇਵ
 ਸਾਰਣ ਸੁਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਯੋ ਸਭ ਕੋ ਸੁਨਾਇ ਸ
 ਰਿਕੋਨ ਕਾਲ ਆਯੋ ਹੈ। ^{ਸਮ} ਕਉ ਕਹੈ ਰਾਮ ਭੁਜ ਕਉ ਕ
 ਹੈ ਸੀਤਾ ਭੁਜ ਭੁਮਪੁ ਕਹੈ ਤੋ ਕਹਾਂ ਕਹੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ॥
 ੭੫॥ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਚਿਵਾਚਾ ਕਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਚਾਰੇ ਹਾਥ
 ਜੋਰ ਫਿਰਤਾ ਸੈ ਕਹੈ ਬਾਤ ਉਠ ਜੋ ਕਹੈ ਤੋ ਰਾਜਾ ਮਤਿ
 ਏਕ ਹੀ ਦਿਵਾਈ ਏ॥ ^{ਸੁਨਾਈਏ} ਅੰਗ ਜੇ ਤਿਹਾਰੇ ਮਨ ਭਰੈ ਨਾ
 ਰੇ ਨਾ ਰੇ ਹੈ ਕੈ ਜੇਈ ਭੁਲ ਗਏ ਮਤਿ ਸੇਈ ਪੈਪਕਾ
 ਈਏ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਤੇ ਸੋ ਹਮ ਸਬੈ ਕਹਿ ਲੇਤ ਬੈਰੀ ਫੇ
 ਰੇ ਕਰ ਜਾਨੇ ਤੇ ਨ ਜੀਤ ਪਾਰ ਆਈਏ॥ ਕੈ ਸੇ ਜੇ ਸੇ ਮ
 ਹਾ ਰੁੰਦ ਬੈਰੀ ਸਭ ਕੀਨੇ ਛੁੰਦ ਤਉ ਸਾਟ ਧਾਨ ਸਦਾ
 ਕਹੈ ਤੇ ਸੁਨਾਈਏ॥ ੭੬॥ ॥ ਗਾਵਨੇ ਵਾਚਾ ਹੇ ਹਰਾ
 ॥ ॥ ਤਬ ਗਾਵਨ ਫਿਰ ਸੈ ਕਯੋ ਕਹੈ ਰੁੰਦ ਕੀ ਬਾਤਾ
 ਜਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਲੇਚਨ ਸੁਣਨ ਸੁਹਾਤਾ॥ ੭੭॥
 ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਚਿਵਾਚਾ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਚਾਰੇ ਕਹਤੁ ਵਿਚਾਰ
 ਅੰਗ ਨੀਕੇ ਕਹਿ ਜੀਤਿਯੋ॥ ^{ਸਤ੍ਰ} ਭੁਭਿਨ ਨੈਕੁ ਵਿਸਾਰ ਸਿ
 ਫੁ ਮਜ੍ਹਰੁ ਦਰਿ ਤੇ ਰਹੈ॥ ੭੮॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਪੁਲੈ
 ਕਾਲ ਕਹੈ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਰੁਦ ਮਹਿ ਤੇ ਦ ਨਹਿ॥ ਸੋ ਤਪ ਧਨ

ਹਿਨਿਕੇਤ ਅਰੁ ਦਾਤੁ ਗੀਤੁ ਸਦਾ ॥੧੯॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥
 ਤਾ ॥ ^{ਪਾਤ} ਦੇਸਨ ਕੇ ਰਾਜਨ ਹੀ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜਨ ਹੀ ਖ
 ਤਾ ਸੋ ਕੁ ਨਾਜਨ ਹੀ ਬਾਜਨ ਹੀ ਆਵੇਤਾ ਕਿਉ ਬੋਲੇ
 ਬਾਪੁ ਨ ਹੀ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਾਪ ਨ ਹੀ ਹਾਥ ਬਾਨ ਚਾਪ ਨ
 ਹੀ ਪੈਪ ਨ ਚਲਾਵੇਤਾ ॥ ਬਲਕੀ ਪਤੀਤੁ ਹੈ ਜੁਠੈ ਰ
 ਹੈ ਜੀਤ ਤਉ ਬੈਰੀ ਤੇ ਨ ਚੀਤ ਹੈ ਨ ਆਖਨ ਮਿਲਾ
 ਵੇਤਾ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਸੁਨ ਤੇ ਸੋ ਕਹੈ ਜੈ
 ਸੀ ਜੈ ਸੀ ਬਮੋਤਨ ਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਬਨਾਵੇਤਾ ॥੨੦॥ ॥ ਸੋ
 ਰਠਾ ॥ ਜੇ ਪਾਰਮਾਹਿ ਸਮਾਜ ਸੇ ਸਰੁ ਹਮ ਤੁਮ ਸੋ ਕ
 ਹੈ ॥ ਅਰਜਾਨ ਤੁਮ ਹਾਰਾਜ ਰਿਪਾਦਾਨ ਸੇਵਾ ਨਿਪੁਨਾ ॥
 ੨੧॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਰਾਖ ਹੀ ਕੇ ਦੇਰ ਦੇਤ ਅੰਰਨ
 ਕੇ ਲਾਖ ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਖੁ ਕੇ ਪੁਰਾਨ ਬੇਦੁ ਆਜ ਦੀ ਜੀਅ
 ਤੁਹੈ ॥ ਆਕ ਪਾਤ ਖਾਤ ਬਿਖੁ ਭਾਂਗ ਸੋ ਆਪਾਤ ਦੇਤ
 ਫਲ ਸਿੰਤੁ ਤਰੁ ਭਿਛਾ ਮਾਗ ਲੀਜੀ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਬਰਨ ਕੀ
 ਖਾਲ ਗਰੇ ਰੰਡਨ ਕੀ ਮਾਲ ਨੈਕੁ ਗਾਲ ਕੇ ਬਜਾਏ ਹੈ
 ਲਤਾਲ ਗੀਤਿ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਬੈਲ ਧਨੁ ਬੈਨ ਘਰ ਪਾਤੁ
 ਨਦੈ ਨ ਜਹਾਂ ਪੰਨ ਗਰੇ ਫੋਨ ਕੇ ਬਿਛੋਨ ਕੀ ਜੀਅ ਤੁਹੈ
 ॥੨੨॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਰੰਡਨ ਕੀ ਮਾਲ ਸੋ ਸਿਤਾਲ
 ਲੇਹੁ ਨ ਕਰਾਲ ਰੰਡੁ ॥ ਗਫਾਲ ਕਰਿ ਕੇ ਹਰ ਕੀ ਖਾਲ

ਕਲਵਾਟੀ

ਨਤਪਤ

੨੦੮ ਹੈ। ਨੈਕ ਹੀ ਬਜਾਏ ਗਾਲ ਗੀਤ ਜਾਤ ਤਤ ਕਾਲ
ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਲ ਪੁਨ ਕਾਲ ਹੀ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈ। ਗਾਮਨ
ਸੋ ਅਭੀਜਨ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ ਗੀਤ ਜਨ ਅਨੰ
ਗ ਅੰਧ ਦੀਨ ਕੇ ਦਮਾਲ ਹੈ। ਤੀਨ ਲੋਕ ਨਾਥ ਤੇ
ਲਾਨਾ ਬਸੁਰ ਸਰੀ ਮਾਥ ਪਾਰ ਬਤੀ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸ
ਭੁਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੈ। ੮੩॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ
ਨ ਕਰੈ ਜਾਪ ਤਾ ਕੇ ਕੋਊ ਮਾਂ ਨ ਬਾਪ ਦਾਤਾ ਤੇ ਵਰ ਸ
ਰਾਪ ਸਦਾ ਸੁਭ ਮਤਿ ਹੈ। ਨੈਕ ਹੀ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਮਨ ਵੇ
ਨਿਧਿ ਡਾਰੇ ਦੇਤ ਮਨ ਕੇ ਬਿਚਾਰੇ ਤੇ ਪੁਕਾਰ ਪਹਿਚਤ
ਹੈ। ਭੁਸਮ ਚੁਢਾਏ ਬਾਏ ਹਾਥ ਸੇ ਡਰਾਏ ਬੈਲ ਦ
ਰਸਨ ਪਾਏ ਤਾ ਕੇ ਗਾਤਿ ਹੀ ਕੀ ਗਾਤਿ ਹੈ। ਮੁੰਡ ਗੰਗ
ਧਾਰ ਮਾਥੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤਿਨੈ ਨ ਧਰ ਕੰਠ ਬਿਖ ਧਰ ਅੰ
ਸੋ ਪਾਰ ਬਤੀ ਪਤ ਹੈ। ੮੪॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਪਾ
ਛੇ ਨ ਨਿਵਾਯੇ ਮਾਥ ਤੁਮ ਕੋ ਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਭੁਖੇ ਨ ਮੁਕ
ਤਿ ਤਾ ਤੇ ਜੀ ਸੋ ਖੀਤ ਅਤਿ ਹੈ। ਸੁਤੈ ਵਾਹੀ ਦੇਖ ਹੀ ਤੇ
ਪਸੁ ਪਛੀ ਕੀਟ ਕ੍ਰਿਮ ਮਾਨੁ ਖਕੇ ਜਨ ਮ ਮਰਨ ਦੀ
ਜਿਅਤੁ ਹੈ। ਗਾਮ ਅਬ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਮਨ ਮੈ ਰੁਰ
ਭਯ ਹੈ ਦੇਕ ਨਯੇ ਅਪਗਾਧ ਕੀ ਜਿਅਤੁ ਹੈ। ਜਨ ਮ
ਨ ਲੈ ਹੈ ਪਗ ਸੀਸ ਨ ਛੁਟੈ ਹੈ ਆਗੇ ਦੇਊ ਪਾਪ ਛਮੇ

ਤੁਮੇਕਹੇਲੀਜਮਤਿਹੈ॥੮੫॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਜੋ
ਦਾਪਿਮਨੋਜਬੈਰੀਰਾਮੋਕਰਰਾਖਦੇਰੀਤਉਗਿਰ
ਜਾਇਅਰਧੀਗਹੀਅਧੀਨਹੈ॥ਯਾਹੀਤੇਸੁਧਾਕਰ
ਕੋਮਾਥੇਪਰਦੀਨੋਪਰਕਾਲਕੁਟਪਚੈਕਿਨਪਚੈਕੰ
ਠਲੀਨਹੈ॥ਪੁਲੈਕਾਲਆਗਾਹੂਕੋਨੈਨਕੀਨੋਰਾਮ
ਤਾਕੇਜਟਾਗਿਗਰਾਖਬੈਰੀਜਾਨੋਨਹੀਹੀਨਹੈ॥ਅੰ
ਸੇਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰਜਾਂਤੇਰੁਥੈਕਾਲਛੁਦ੍ਰਸੋਈਰਜਕੇਸਮੁ
ਦ੍ਰਵਾਜਨੀਤਕੋਪ੍ਰਬੀਨਹੈ॥੮੬॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਜੋ
ਬੈਰਨਤੇਰੁਰਪਹੀਇਵਾਇਕਸਬਦੇਟਾ॥ਤੁਮਸਭ
ਬਿਧਿਤ੍ਰਿਰੋਬਲੀਤਉਤ੍ਰਿਜੇਅਹੀਮੇਟਾ॥੮੭॥ ॥ਸੋਰਠਾ
॥ ॥ਮਤ੍ਰਿਨਕੀਯਹਿਰੀਤਿਬਿਨਬੁਝੈਬੋਲੈਨਹੀ॥ਸੁਰ
ਗੁਰਬਾਂਪੀਨੀਤਮੰਤ੍ਰਬਿਛਲਤੇਹੋਰੁਹੈ॥੮੮॥ ॥ਸੋਰਠਾ
॥ ॥ਰਾਪੁਪਤਿਮਾਂਡੀਰਾਰਕਪਿਦਲਲੈਗਦੁਲੀਕ
ਪਗਾਤੁਮਕੋਮੰਤ੍ਰਦਿਚਾਰਸਮਸੁਪਰੇਪਲਕਾਸੁਖੀ॥
੮੯॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਜੇਪਿਯਬਾਦੀਲੋਗਭੀਰਪਰੈ
ਪੁਰੁਸੋਕਹੈ॥ਅਬਤੇਕਰਲੈਰੁਗਕਾਲੁਸਭਮਰਜ
ਹਿਰੋ॥੯੦॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਤਿਨਕੇਬਚਨਪ੍ਰਮਾ
ਨਜੇਭੂਪਤਿਮਨਮਾਹਿਧਰਹੀ॥ਤਿਨਪਰਕਾਲਪਲ
ਨਜਗਜੀਵਨਨਿਸ਼ਸੁਪਨਜੋ॥੯੧॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥

ਰੁਦ੍ਰਾਦ

॥ ਕਰੈ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਿਪਰੀਤਿ ਮੁਖ ਮੀਰੇ ਜਿਯ ਮੈ ਰੂਰੇ ॥ ਪਿਤਾ
 ਬੰਧੁ ਗੁਰ ਮੀਤੁ ^{ਉਲਟਾ} ਸੁਰ ਗੁਰ ਕੇ ਮਤ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ੯੨ ॥ ॥
 ਰਾਵਨੇ ਟਾਚਾ ਦੇਹ ਗਾ ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਤਿਨ ਕੇ ਬਚਨ
 ਸੁਨ ਬੋਲ ਮੇ ਤਬ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਲਾਇ ਕ ਬੈਰੀ ਜਾਨਿਯੋ
 ਤਬ ਕੀ ਜਿਯੇ ਉਪਾਇ ॥ ੯੩ ॥ ॥ ਕਬਿ ਭੂ ॥ ॥ ਕਾਂ
 ਪਰਟਿ ਚਾਰੇ ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਮ ਕੋ ਨ ਬਲਟਿ ਤ ਅਰਿ ਕਪਿਜੂ
 ਬਕੇ ਉਲਾਇ ਕ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਜੋਗ ਰੂਪ ਰਾਜ ਨ
 ਹੀ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਕੋ ਨ ਜਾਨੈ ਲੋਕ ਪਤਿ ਕਹਾਂ
 ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸੰਕਨ ਬਦਨ ਚਾਰੀ ਯਾਹੀ ਤੇ ਸੰਕੁਚ
 ਭਾਰੀ ਕਾਸੋ ਜਾਇ ਲੋਰੇ ਮੈ ਤੇ ਮੈ ਸੀ ਜੀਅ ਮਾਨੇ ॥ ੯੪ ॥
 ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਸਮਾਰ ਕੇ ਨ ਪੀਰਿ ਤ ਗਟਾਰ ਕੇ ਪਪੀਲ
 ਕਾ ਕੇ ਕਾਹੂ ਗਜ ਰਾਜ ਨ ਪਲਾਨੇ ॥ ੯੫ ॥ ॥ ਦੇਹਰ
 ॥ ॥ ਭੁਮ ਹਮ ਕੇ ਦੇਉ ਕਹੀ ਰੁਚਿ ਅਨੁ ਰੁਚਿ ਕੀ ਧੀਰਾ ॥
 ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਰਚੈ ਗੀ ਸੋ ਕਰਹੋ ਸੁਨ ਬੀਰਾ ॥ ੯੬ ॥ ॥
 ਮੰਤ੍ਰਿ ਚਿਟਾਚਾ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਮਨ ਹਿ ਟਿਚਾਰ
 ਅਬੈ ਜਥਾਰ ਬਕਹਤ ਹੋ ॥ ਤਿਯ ਹਿ ਰੂਰੈ ਮਾਰ ਪਾਛੇ ਕੀ
 ਪਾਛੇ ਲਗੀ ॥ ੯੭ ॥ ॥ ਕਬਿ ਭੂ ॥ ॥ ਸੁਨੇ ਗਜਾ ਲੀ
 ਕਪਤਿ ਆਜ ਤੇਰੀ ਬਾਤ ਅਤਿ ਕੋ ਨ ਸੁਰ ਪਤਿ ਧਨੁ ਪ
 ਤਿ ਲੋਕ ਪਤਿ ॥ ਬੀਸੇ ਭੁਜ ਬਲਟਿ ਤ ਦੇਸੇ ਰੰਗ ਮੰਤ੍ਰ

ਕਰਪੂਜੇਪਸੁਪਤਿਅੰਸੀਤਾਸੋਆਜਗਤਿਏ।ਤੀਨੋ
 ਲੋਕਚਰਨਕਮਲਤੇਰੇਸੇਵੈਅਰਿਅਸਰਕੀਪਾਤਿ
 ਚੇਰੀਬੋਲਕੀਬਸਤਿਏ।ਭੁਲੀਕਰੀਹਰੀਸੀਯਰ
 ਮਕੋਵਿਸਾਰਜੀਅਬੋਲਏਤਬਸਾਧੁਸਾਧੁਭੁਲੀ
 ਤੇਰੀਮਤਿਏ।੯੭॥ ॥ਦੇਹਰਾ॥ ॥ਜਬਸੁਕਕੇਬਚ
 ਨਨਹਸੇਦਈਟਰਾਈਤਾਹਿ।ਤਬਸਾਰਨਮਨਮੈ
 ਕਰੈਘਾਤੈਅੰਸੀਆਹਿ।੯੮॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਕਾ
 ਰੇਕੀਕੁਸਰਾਤਅੰਸੇਮੰਤੁਸਰਾਹੀਆਹਿ।ਪਰਾਧੀਨ
 ਕੀਬਾਤਅਰੁਪੁਤ੍ਰਤਜੇਅਨੀਤੁਏ।੯੯॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥
 ॥ਤੋਬਿਨਸੀਲੋਕਪਤਿਚਾਰੇਜੁਗਮੂਦਮਤਿਚੀਟੀ
 ਦੁਤਰਾਨਨਲੋਸਦਾਆਟਾਗੰਨਹੈ।ਸੁਤਸਾਜਿਸੇਵੈ
 ਪੈਰਬਾਂਧੇਸੁਰਗਜੇਦੇਰਤੇਰੇਈਅਧੀਨਕਾਲਨ
 ਰਪਤਿਪੈਨਹੈ।ਕਿਉਸੇਕਰਨਅੰਸੇਆਪਦਾਹਰਨ
 ਬੀਰਮੇਘਨਾਦਸੇਸਪੁਤਤੇਹਿਡਰਕੋਨਹੈ।ਹਸੇਤਬ
 ਸਾਰਨਕੋਬਾਰਨਦਿਟਾਵੇਦਸਨਆਇਤੇਰੇਆਗੇਬਾ
 ਕਪਤਿਕੀਨੋਮੰਨਹੈ।੧੦੦॥ ॥ਦੇਹਰਾ॥ ॥ਕਹੈਮਹੇ
 ਦਰਹਾਲਤੈਮਨਮੈਫੂਲਤਕੂਰਾਜਬਹਿਜਬਾਰਬਕ
 ਰੋਗੇਤਬਕਰਹੈਚਕਚੂਰਾ।੧੦੧॥ ॥ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਹ
 ਮਯਾਂਕੇਆਧੀਨਸੀਰਪੁਪਤਿਜਾਨਤਸਬੈ।ਜੇਮੇਰ

ਕੁਟੀਤੇ ਦੀਨ ਕਪਿ ਨਾਚੈ ਬੈਠੈ ਉਠੈ॥੧੦੨॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ
 ॥ ^{ਨਾਠੀ} ॥ ਰਾਜਾ ਤੂੰ ਬਰੇ ਰਸਗਾ ^{ਰਸ ਰੇ ਜਾਣਨੇ ਰਾਗ} ਕੀਨੇ ਤੈ ਅਨੇ ਕਜਗਮ
 ਤਾਕੇ ਫਲ ਲਾਗਮੇ ਜੁ ਤੂੰ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਆਯੇ ਹੈ॥ ਰਾਮ
 ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਸਭ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅੰਸੇ ਪਰਮੇ ਅੰਰ ਕਹੇ ਕ
 ਹੀ ਕਾਹੂ ਯਾਤੇ ਦੁਖ ਪਾਯੇ ਹੈ॥ ਅੰਰ ਜੋ ਬਿਲੇ ਕੀ ਰਚਮੇ ਰ
 ਚੈ ਤੂੰ ਰਚੈ ਅਰ ਤੂੰ ਹੀ ਲੋਨ ਰਚੈ ਜੋ ਲੋ ਜੀਯ ਮੈਨ
 ਆਯੇ ਹੈ॥ ਕਾਹੇ ਤੇ ਮਹੇ ਦਰਨ ਕਹੇ ਮੇ ਸੇ ਅੰਸੀ ਬਾਤ
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਹੈ ਪੁਰਾਨੇ ਅਰ ਮੇ ਰੇ ਈ ਬਢਾਯੇ ਹੈ॥੧੦੩॥ ॥
 ਦੇਹਗਾ॥ ॥ ਬੀਰ ਪਾਛ ਮਨ ਮੈ ਕਹੈ ਨਿਰਖ ਰਾਜ
 ਕੀ ਚਿਰਾਠ ਕੁਰ ਸੁਹਾਤੀ ਬਿਨ ਕਹੇ ਮੇ ਪਰ ਪਰੇ ਨਿਰ
 ਰਾ॥੧੦੪॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਕੋਟਕ ਸੋਰੇ ਅਕਾਜ ਅੰ
 ਰ ਅਬਹਿ ਸਿਰ ਕਾਟੀ ਚਾਤਾ ਕੀ ਜਨ ਨੀ ਲਾਜ ਰਾਖ
 ਪਤਿ ਤਜ ਅੰਰੇ ਰੁਜੈ॥੧੦੫॥ ॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਅੰਸੇ
 ਰੁਮ ਬਲੀ ਰੁਏ ਸਾਤੇ ਲੋਕ ਛੇਦ ਗਏ ਬਹੁਰੇ ਫਿਰੇ ਤੇ
 ਅੰਤ ਰੁਮਹਿ ਅਧਾਰ ਹੈ॥ ਹਾਲ ਹਮ ਰਾਮ ਬਲ ਦੁ
 ਪੈ ਜੈ ਸੋ ਤੁਲ ਆਗ ਪੁਗਟ ਰੁਏ ਤੇ ਕਛੁ ਪਾਛੇ ਕੋ ਵਿਚਾ
 ਰ ਹੈ॥ ਬੋਲੈ ਤਾ ਸੋ ਕੋ ਪਕਰ ਕਮੇ ਰੇ ਬਿਰੂ ਪਾਛ ਆਜ
 ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਤੂੰ ਤੇ ਬੁਢੇ ਬਾਟੇ ਰੇ ਗਵਾਰ ਹੈ॥ ਏ ਜੁਯੋਂ ਕਹੋ
 ਤੁ ਇਨੈ ਸੋਹੈ ਕੈ ਬੁਝੈ ਰਾਜ ਅੰਰ ਕਛੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਹੈ ਰਿਯ

ਏ ਮੰਤ੍ਰ ਸਾਰ ਹੈ॥ ੧੦੬॥ ॥ ਰਾਵਨ ਦਾ ਚਾਹੇ ਹਰਾ॥

॥ ਤਬ ਬੇਲੇ ਸਬ ਸੋ ਚਿਲਟ ਮੈ ਰੈ ਕਛੁ ਵਿਚਾਰ

॥ ਬਿਰੂਪਾਛ ਯੈ ਕਹਿਤ ਹੈ ਅਬ ਹਿ ਕਹੈ ਨਿਰਧਾਰਾ॥

੧੦੭॥ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਚਿਟਾ ਚਾਹੇ ਹਰਾ॥ ॥ ਪੁਨ ਬੇਲੇ ਤਾ

ਸੋ ਸਭੈ ਹਾਬ ਜੇਰ ਸਿਰਨਾਇ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਜੋ ਕਹੀ

ਹੀ ਦੇਉ ਕਹੈ ਸੁਨਾਇ॥ ੧੦੮॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਤੁ

ਮ ਸਬ ਕੇ ਸਿਰ ਮੈ ਰੈ ਕਪੜੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ॥ ਏਕ

ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਮੈਰ ਮਾਇ ਸ ਬਿਨ ਕਮ ਕਹਿ ਸਕੈ॥ ੧੦੯॥

॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਬੀਧ ਕਾਲ ਕੀ ਪੋਟ ਜਿਯ ਮੈ ਰਿਸ

ਰਾਵਨ ਕਹੈ॥ ਕੋਨ ਬੰਜ ਕੀ ਰੋਟ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਰ ਪੁਤ੍ਰਿ ਮਾ

ਰਹੈ॥ ੧੧੦॥ ॥ ਰਾਵਨ ਦਾ ਚਾਹੇ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਜੋ ਕ

ਹਿ ਹੈ ਸਿਯ ਦੇਹ ਤੋ ਹੈ ਕਯੋਨ ਮਾਨਹੈ॥ ਜੁਧ ਸਾਮੁਹੇ

ਲੇਹੁ ਤੋ ਦੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈ॥ ੧੧੧॥ ॥ ਏਹਰਾ॥

॥ ਤਬ ਬੇਲੇ ਲੀਕ ਪਤੀ ਕਹੈ ਦੁਸਰੀ ਬਾਤਾ॥ ਤੁਮ ਮੰ

ਤ੍ਰੀ ਮੇਰੇ ਸਬੈ ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਤੇ ਨ ਡਰਾਤਾ॥ ੧੧੨॥ ॥ ਮੰ

ਤ੍ਰੀ ਚਿਟਾ ਚਾਹੇ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਯਹਿ ਹੇਤੁ ਯਾ

ਹੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਕਹੈ॥ ਯੈ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮ੍ਰਿਗ ਦ੍ਰੇਤ

ਕੇ ਸਿੰਘ ਕੋ॥ ੧੧੩॥ ॥ ਏਹਰਾ॥ ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਕੇ

ਬੇਲ ਤਤੁ ਦੇ ਸਤੁ ਕੇ ਮਾਗੇ ਧਾਇ॥ ਜੋ ਤਬ ਤੋ ਪ੍ਰ

ਤਾ ਕਹੀ ਤਿਉ ਅਬ ਸਾਚੁ ਸੁਨਾਇ ॥ ੧੧੪ ॥ ॥ ਹੋ
ਹਰਾ ॥ ॥ ਰੁਬ ਸਾਰਨ ਕੇ ਸੁਕ ਕਹੀ ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ
ਰਾਇ ॥ ਬਾਰਨ ਲੈ ਭੁਮ ਘਰ ਗਵੇ ਮੋ ਕੋ ਵੇਰੁ ਸੁਕ
ਇ ॥ ੧੧੫ ॥ ॥ ਹੋ ਹਰਾ ॥ ॥ ਪੁਨ ਸੁਕ ਮਨ ਸਮਾ
ਓਤ ਬਹਿ ਜਹਾਂ ਦਿਵ ਸਤ ਹਿ ਰਾਤਾ ਧਰਮ ਕਰਤ
ਜੇ ਮਾਰੈ ਯਾਂ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਬਾਤਾ ॥ ੧੧੬ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ
॥ ॥ ਰਾਜਾ ਸੁਨ ਠਕੁਰ ਸੁਹਾਤੀ ਹਮ ਸਬੈ ਕਹੀ ਅ
ਬ ਤਮੇ ਬਚਨ ਜ ਬਾਰ ਬ ਸੁਨਾਈ ਏ ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਪ
ਚੀਟੀ ਅੰ ਬਿਰੰਗ ਲੈਨ ਬਚੈ ਕੋ ਓ ਅੰ ਰ ਇਨ ਬੀਚ
ਪੁਨ ਕਹਾਂ ਲੈ ਬਚਾਈ ਏ ॥ ਅੰ ਰ ਬਿਪ ਗੀਤਿ ਅਪਰ
ਧ ਬਿਨ ਤਾ ਕੀ ਤੀ ਅ ਸੂਨੇ ਘਰ ਜਾਇ ਫਲ ਬਲ ਕੇ
ਚੁਗਾਈ ਏ ॥ ਭਾਵੈ ਮਾਰ ਰਾਮ ਹਾਰਾ ਜ ਗਜ ਰਾਜ ਸੁ
ਨ ਮਦ ਕੇ ਭੁਏ ਤੇ ਕਹਾਂ ਕੇ ਹਰ ਜਗਾਈ ਏ ॥ ੧੧੭ ॥
॥ ਰਾਵਨੇ ਵਾਚਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਬੋਲੀ ਤ ਬਲੀ ਕ
ਪਤਿ ਕੋ ਮੇਰੇ ਕੀਟ ਮੂਢ ਮਾਤਿ ਰਾਮ ਬਲੁ ਕਹੈ ਅਤਿ
ਫਤਿ ਅੰ ਦਹਤ ਹੋ ॥ ਬੀ ਸਤੁ ਜ ਸੀ ਸਦ ਸ ਸੁ ਰਾ ਸੁ
ਰ ਸਬੈ ਬਸਿ ਓ ਮਾ ਪਤਿ ਬਸਿ ਮੇਰੇ ਪੀਤਿ ਕੋ ਬਹੁਤ
ਭੈ ॥ ਦੇਖ ਸਬ ਹੀ ਕੋ ਵੇਕ ਮੀਰੂ ਕੋ ਰੋਇ ਰੁਰ ਸੇਤ
ਕਾਲ ਬਮਾਲ ਪੈਟ ਬਾਧੀ ਏ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਸਾਚ ਕੇ

ਕਹੇਤੇ ਰਾਜਾ ਅੰਸੇ ਦੁਖ ਲਾਗਤ ਹੈ ਸੁਕਤੇ ਕਹੇ ਹੈ
 ਅਬ ਸਾਰਨ ਕਹਤ ਹੈ ॥ ੧੧੮ ॥ ॥ ਅੰਤੀ ਓਟਾਹਾ ॥
 ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਨੀਤ ਕੀ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਕਾਹੇ ਕੋ ਰਿਸਾਤ
 ਪੂਰੁ ਮੰਤ੍ਰਿ ਸੁਨੀਏ ਤੇ ਕੋਧ ਮਨ ਮੈ ਨ ਪਈਏ ॥ ਐਸੇ
 ਬਾਤੁਨ ਕੋ ਪਾਇਨ ਅਪੀਨ ਰਹੈ ਮੰਤ੍ਰਿ ਜਬ ਬੁਝੈ
 ਤਬ ਹਮੈ ਅਨੁਜਰੀਏ ॥ ਸੂਰਕੇ ਸੁਭਾਉ ਬਿਨੁ ਜੁਧ
 ਨਾ ਕਰੈ ਬਖਾਨ ਕਾਇਰ ^{ਯਾਤ੍ਰੇ ਅਨੁਸਾਰ} ਜਮ ਕਹਾਂ ਪਰ ਬੈਠੇ ਸੋਚ
 ਕਰੀਏ ॥ ਜੋ ਲੋ ਸਿਧ ਪਰ ਮੈ ਬਿਰਾਜ ਮਾਨ ਮਹਾਰਾਜ
 ਤੋ ਲੋ ਲਾਖ ਰੁਝ ਕੀ ਸਹਾਇ ਹੂ ਤੇ ਮਰੀਏ ॥ ੧੧੯ ॥
 ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਹਾ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਸਾਰਨ ਕੋ ਬਾਰਨ ਦਿ
 ਏਹੈ ਸੁਤੇ ਫੇਰ ਲੇਹੁ ਜਾਨ ਤੇਹਾ ਪੀਯਹਿ ਰਾਮ ਹੀ ਕੀ
 ਓਰਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਰੇ ਕੁਮਤਿ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਮੈ ਨੀਚ ਮਤਿ ਮ
 ਜ ਸੁਰ ਪਤਿ ਤੇ ਕਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੋ ਰਹੈ ॥ ਅੰਸੇ ਸੀ ਅੰਸੀ
 ਬਾਤੁਨ ਕੋ ਹਸ ਕੇ ਬਿਖਾਦ ਕਰੈ ਏਤੇ ਕਹੈ ਬੰਜੁ ਹੂ ਤੇ
 ਸੁਮਨ ਕੋ ਠੇਰਹੈ ॥ ਬੋਲੇ ਬਿਰੂਪਾਛ ਰਾਜਾ ਆਛੀ
 ਬਾਤੁ ਅੰਸੀ ਬੁਰੀ ਤਉ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ਆਜ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕੋ ਨਿ
 ਚੋਰਹੈ ॥ ੧੨੦ ॥ ॥ ਅੰਤੀ ਓਟਾਹਾ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਸੁ
^{ਸੋਚੇ ਤੇ - ਸਾਰ}
 ਰਜ ਬਕਰੇ ਛਲੁ ਤਾਂਹੀ ਪਾਰੀ ਜਾਇ ਬਲ ਨ ਤੇਰਾ ਮ
 ਬੈਰ ਭੁਏ ਕੋ ਨ ਸੀ ਅਨੀਤ ਹੈ ॥ ਰਾਜਨ ਕੀ ਰੀਤ ਰਨ

ਅੰਤੀ ਓਟਾਹਾ

੨੧੬ ਮਾਂਰੈ ਅਰਿ ਮਾਰੈ ਮਰੈ ਹਾਰੈ ਪਰਲੋਕ ਜਾਇ ਜਸ ਜ
ਬਜੀਤ ਹੈ। ਜਹਾਂ ਹੈ ਧਰਮ ਬਾਤ ਤਹਾਂ ਹੈ ਨ ਪਛੋਪਾ
ਤ ਮੰਤ੍ਰ ਚੂਕ ਗਏ ਹਮੇ ਬਡੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਹੈ। ਰਹੀ ਓ
ਨਿਚੀਤ ਜਦਾ ਨੀਤ ਚਲੇ ਜੋਯੋ ਜਬ ਨੀਤ ਨੈਕ ਫਾਟੈ
ਤਾਂ ਕੀ ਕੋ ਨ ਪਰਤੀਤ ਹੈ॥ ੧੨੧॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਵਾਚਾ॥
ਕਾ ਬਿੰਤਾ॥ ॥ ਸੁਨ ਰੇ ਗਵਾਰ ਏਕ ਬਾਰ ਹੈ ਨ ਗਯੋ ਲ
ਇਕੋ ਤੇ ਉਪਾਰ ਮੇਰੁ ਸਿੰਧੁ ਪਾਰ ਭਾਰ ਦਯੋ ਜੋ ਕਹੈ
ਤੋ ਸੁਰਕੋ ਨਿਚੋਰ ਤੇ ਜ ਫੀਕੋ ਕਹੈ ਸਾਸਿ ਮੈਂ ਤੇ ਸੁਧਾਰ
ਸ ਰਤੀ ਕੈ ਨਿਕਾਰ ਦਯੋ॥ ਵੇਵਨ ਕੇ ਮਾਰ ਤਾਤ ਕਾਲ
ਕੋਰੋ ਰੰਡ ਮਾਲ ਸਿਟ ਕੇ ਚਢਾਉ ਹਾਲ ਕਾਲ ਹੀ ਕੋ
ਮਾਰ ਦਯੋ॥ ਮਨ ਮੈ ਮਹੇਦਰ ਕਹੀ ਸੁਦਿਨ ਬੀਤੇ ਅ
ਬ ਚੂਕੇ ਕਰ ਬਾਤ ਕਹੈ ਕਹੈ ਤੇ ਵਿਸਾਰ ਦਯੋ॥ ੧੨੨॥
ਅੰਤੀ ਓਟਾਚਾ ਕਾ ਬਿੰਤਾ॥ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨੁ ਮਾਯੋ
ਤਿਨੋ ਰੀਸੋ ਜਰਾਯੋ ਗਾਉ ਬਾਂਧੋ ਬੈਰੁ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਹੈ
ਤੇ ਫਾਰ ਦੀਜੀਏ॥ ਬਾਲ ਸੁਤ ਧਾਯੋ ਤਾਂ ਕੋ ਪਾਉਂ ਨ ਓ
ਠਾਯੋ ਕਾਹੀ ਤਿਨ ਸੋਨ ਖੀੜੇ ਰਾਜਾ ਹਮਰੇ ਸੋ ਖੀੜਿਯੋ
॥ ਬੂਝੇ ਤੇਨ ਸਾਰ ਕਹੈ ਤੇ ਸਦਾ ਨ ਰੋਕ ਰਹੈ ਕਹੈ ਜੋ ਜ
ਬਾਰ ਬਤੇ ਅੰਸੀ ਮਾਨ ਲੀਜੀਏ॥ ਤੇਰੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸੋ
ਨ ਰਾਮ ਕੋ ਖਾਯੋ ਲੋਨ ਦੇਉ ਹਮ ਕਹੀ ਜੋ ਉਜਾਨੀਏ

ਸੁਕੀਜਿਯੋ॥੧੨੩॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਸੁਨਰਾਵਨ ੨੧੭
 ਜਿਯਮੈਜਰੈਕੀਨੇਤਿਹਰੀਕਾਰਾਮਿਨਕੋਅਰਨਾਰਿ
 ਕੋਦੇਖਤਏਕਟਿਚਾਰਾ॥੧੨੪॥ ॥ਰਾਵਨੇਵਾਚਾ॥
 ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਇਹਮੰਤੀਕਿਹਕਾਮਪ੍ਰਭੁਕੋਹਿਤੁਸਮ
 ਝੈਨਹੀਅਬਮਾਯਕੋਰਾਮਰਚਮਾਰੋਸੀਤਹਿਛਲੋ
 ॥੧੨੫॥ ॥ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਸੁਭਾਉਠੀਯਹਿਬਾਤਸੁਨੀ
 ਇੰਦ੍ਰਜਮਲੋਕਪਤਿ॥^{ਫਗੁਕੁਬੋਰ}ਭੁਲੀਭਈਕੁਸਰਾਤਮੰਤ੍ਰਨਮਾ
 ਨੈਜੀਸਦਸਾ॥੧੨੬॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਤੀਯਲੀਨੀ
 ਸਾਬਧਯੋਹਾਥਪਰਹਾਥਕਯੋਨਾਬਬਡੀਬਾਰ
 ਲੋਸੁਮੰਤ੍ਰਕਛੁਕਯੋਯੈ॥ਵੈਤੋਸਭਬੁਢੇਕਛੁਬਾਟ
 ਰੀਸੀਕਯੋਬਾਤਜਾਨਤਹੋਉਨਹੀਕੇਜਿਯਮੈਰਾਮਪਰ
 ਯੋਯੈ॥ਰਾਨੀਦੁਖਪਾਯੋਕਯੋਜੀਮੈਕਾਲਅਯੋਪਾਛੇ
 ਕਹੀਭੁਲੀਕੀਨੀਤੁਮਤੇਤੇਇੰਦ੍ਰਕਯੋਯੈ॥ਬੋਰੋਰਹ
 ਯੋਸਾਬਕੀਨਬਾਤਕੋਬੁਰੇਮਨਾਉਰਾਮਗੁਨਗਾਉ
 ਰਾਡੁਭਈਪਤਿਮਕਯੋਯੈ॥੧੨੭॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥
 ਅਬਆਰੋਛਲਕਰੋਗੋਸੀਤਾਕੇਦਿਗਜਾਇ॥ਕਥ
 ਸੁਆਤੋਹੋਇਰੀਸੰਤਸੁਨਹੁਮਨਲਾਇ॥੧੨੮॥
 ॥ਜੋਰਠਾ॥ ॥ਬਹੁਤਆਪਦਾਪਾਇਪ੍ਰਾਨਤਜਤਯੈ
 ਜਾਨਕੀ॥ਤ੍ਰਿਜਟੀਕਰੈਸਹਾਇਯਾਹੀਤੇਜੀਵਤਬਚੈ

੨੧੮ ॥੧੨੯॥ ॥ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਉਪਦੇ
 ਸਨਦੁ ਮੇਅੰਕਾ ॥੯॥੯੧੩॥ ॥ਇਹ ਰਾਮ ॥
 ਤਬ ਰਾਵਨ ਮਨ ਮੈ ਕਹੈ ਕਰੈ ਏਕ ਅਬ ਕਾਮਾਮਾਯ ॥
 ਕੋਪ ਰਪ ਚ ਕੈ ਰਚੈ ਸੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮਾ ॥੧॥ ॥ਜੋ
 ਰਠਾ ॥ ॥ਤਿਨ ਕੋ ਤੁਰਤ ਬਿਨਾਸ ਦਿਖ ਰਹਿ ਮਾਥੇ
 ਜੁਗਲਾ ਸੀ ਅਕੀ ਤੋਰੈ ਆਸਤ ਬਤੁਜ ਚੈਦ
 ਸਕੀਧ ਕੋ ॥੨॥ ॥ਜੋ ਰਠਾ ॥ ॥ਏ ਮਾਯਾ ਕੇ ਕਾ
 ਲ ਯੋਨ ਹਿ ਜਾਨਤ ਮੁਦੁ ਮਭਿ ਯਮੋ ਸ਼ੀਵ ਰਕੇ ਜਾਲ
 ਪਰਮੇ ਮੀਨ ਛਲ ਕੇ ਕਰੈ ॥੩॥ ॥ਜੋ ਰਠਾ ॥ ॥ਉ
 ਤਰੈ ਕੁਲ ਉਦੈਤ ਰਜਨੀ ਚਰਤ ਮਹਰਨ ਕੋ ॥ਚਿ
 ਤ੍ਰਈ ਪਜੋ ਜੋਤਿ ਇਤ ਫਾਵਨ ਮੈ ਸੋ ਲਰੀ ॥੪॥ ॥
 ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ॥ਜੀਅ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀ ਜੈ ਸੀ ਜਾਇ ਬਨ ਕ
 ਰੀ ਤੈ ਸੀ ਜਹਾਂ ਸੀ ਅਬੈ ਸੀ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕੋ ਧਾਇ
 ਕੋ ॥ਤੀਅ ਲੀਨੀ ਸੰਗ ਮਾਨੋ ਰੂਪੈ ਅਨੰਗ ਧਸਮੇ
 ਕਾਲ ਹਸਮੇ ਅਜ ਕਾਲ ਲੇਤੈ ਉਠਾਇ ਕੋ ॥ਚੁੰਚ
 ਕ ਸਬਦ ਕਰਾਲ ਭੁਯੋ ਰਾਮ ਕਾ ਵਿਹਾਲ ਚਾਲ ਮੇਲੇ
 ਭੇਰੀ ਦੁੰਦੁਭੀ ਬਜਾਇ ਕੋ ॥ਰਾਜੋ ਜਾਇ ਰਾਵਨ ਤਿ
 ਹਾਰੇ ਰੁਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂਸੇ ਕਾਹੂ ਮੈ ਸੀ ਕ
 ਹੀ ਜਾਇ ਕੋ ॥੫॥ ॥ਕਾ ਬਿਤੁ ॥ ॥ਮੈ ਸੀ ਜੁਨ ਬਾ

ਤਸਬੁਲਗਏਗਾਤੁਕਪਿਰਾਮਸੁਸਭਰੇਭਾਰੀ
 ਅਬਕੈਸੀਕਰਹੀਆਇਲਫਮਨਮਸਕਾਇਕ
 ਯੋਪਾਂਦਿਗਹਿਕੋਨਦੁਰਿਤਾਈਨਾਬਕੋਨਾਹੀਮਰ
 ਰੀਲੋਕਯੋਕਹਿਤਲੰਕਪਤੀਭਾਰਮੇਰੇਰੁਰਮੋਕ
 ਰੁਰਦੈਭੁਏਸੁਕੈਸੀਭਾਂਤਿਭੁਰਹੀਏਕੋਬਿਨਮਾਰੇ
 ਹੋਤੇਸੀਅਕੋਨਲੈਹੋਅਰਭਾਜਮੇਅਰਿਤਾਂਕੀਤੋਨ
 ਪੀਠਚਦੁਲਰਹੀ॥੬॥ ॥ਲਫਮਨੇਟਾਰਾਕਾਬਿ
 ਤਾ॥ ॥ਲਫਮਨਕਹੀਜਨਸੁਭਟਮੁਕਟਿਮਨਿਅੰ
 ਸੀਅੰਸੀਬਾਤਨਤੇਅੰਸੋਅਨੁਸਰਹੀਆਜਜੇਤ੍ਰਿ
 ਰੀਠਜਾਂਕੋਪੀਠਸੋਲਗਾਇਰਾਖੈਤਹਾਂਤੇਪਸੀਟਤ
 ਨਏਕਆਂਕਰੁਰਹੀਅੰਰਜੋਕੋਤੋਚੁਓਰਪੋਰ
 ਰਾਖੈਪ੍ਰਭੁਜੋਲੋਤੁਮਆਵੇਤੋਲੋਰੋਰਤੇਨਟਰਹੀ॥
 ਅੰਸੋਰਪੁਬੀਰਫੀਰਨੀਰਕੇਬਿਬੇਕਕਪਿਤੀਰਕੀ
 ਬਹੀਰਕੇਸਮਾਇਕੈਨਿਕਰਹੀ॥੭॥ ॥ਰਾਮਚੰਦ
 ਉਦਾਰਾਕਾਬਿਤਾ॥ ॥ਤੋਤੇਬਾਤਕਹੀਤੋਰਪੋਰਕੋਤੋ
 ਸਹੀਤਉਸੁਰਨਕੇਲਰਵੇਕੀਅੰਰੋਭਾਂਤਿਭਾਤਹੀ॥
 ਜੋਲੋਨਭੁਟਾਵਨਕੇਮਾਜਨਉਤਾਉਗੀਧਜੋਗਨੀ
 ਪਿਸਾਰਪ੍ਰੇਤਭੂਤਨਅਪਾਤਹੀਜੋਲੋਦਸਮੁੰਦਨ
 ਕੇਝੰਡਨਬਿਖੋਰੋਧਰਬੀਸੋਭੁਜਦੇਰਨਤੇਝੰਡਨਚੁ

੨੯

ਰੁਦਾ

ਨਿਰਾ

ਚਾਤੁਰੈ ਜੋਲੈ ਸੁਨ ਬੀਰ ਮੇਰੇ ਬਾਨ ਠਹਿਰਾਤੁ ਨਹੀਂ
 ਤੁਲੈ ਰਘੁ ਬੀਰ ਕੇ ਨ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਤੁ ਹੈ ॥੮॥ ॥ ਕ
 ਬਿੰਤੁ ॥ ਜੋ ਤੋ ਭਾਜ ਜਾਇ ਤੋ ਨ ਧਰੇ ਆਗੇ ਪਾਇ
 ਮੇਰੇ ਕਾਪ ਮਨੇ ਕਰਤ ਬਾ ਆਗੇ ਅਨੁਸਰੇ ਹੋ ਏਖੀ
 ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਲਾਵੈ ਸੀਅ ਮੇਰੇ ਦਿਗਤਾਂ ਹੀ ਘ
 ਰੀਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਤੇ ਹੀ ਘਰੀ ਮਰਹੀ ਜੋਲੈ ਰਨ ਆਏ
 ਸਮੁਹਾਇ ਦੁਇ ਭੀ ਬਜਾਇ ਜੈ ਸੀ ਭਾਂਤਿ ਲਰੈ ਮੇਸੋ
 ਤੇ ਸੀ ਭਾਂਤਿ ਲਰਹੀ ਭਾਂਕੇ ਨੀਕੇ ਮਾਰ ਪਾਛੈ ਰਾਜੁ ਦੇ
 ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੇ ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੈ ਜਾਨ ਕੀਕੀ ਮਨੋ ਹਾਰ ਕਰਹੀ
 ॥੯॥ ॥ ਲਖ ਮਨ ਉਦਾਹਾ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ਬੋਲੇ
 ਲਫ ਮਨ ਯਾਹਿ ਕੋ ਨ ਰੀਕ ਮਾਰੇ ਰਨ ਬਾਤ ਕੇ ਕਹੇ ਤੇ ਨ
 ਬੋਲੇ ਧਮੈ ਉਮਾਹੁ ਗੋ ॥ ਸਾਭੇ ਲੋਕ ਭਾਰ ਦੇ ਕੇ ਚਾਪਤਿ
 ਹੋ ਭੁਮਿ ਫਟ ਜਾਇ ਰੀ ਪਤਾਲ ਤਬ ਸੇ ਸੇ ਸੇ ਰਿਜਾਹੁ
 ਗੋ ॥ ਮੈ ਸੋ ਕੇ ਉਚੈ ਦਹਿ ਭੁਟਨ ਮੈ ਨ ਰਚੇ ਤਮ ਭਿਰੁ
 ਟੀਰ ਦਾਇ ਰਨ ਜਾ ਸੇ ਸਮੁਹਾਹੁ ਗੋ ॥ ਭਾਜੇ ਕੇ ਨ ਮਾਰ
 ਤੇ ਮੈ ਕੇ ਨ ਪਚਾਹੁ ਤੇ ਜਾਨ ਤੇ ਯਾ ਕੇ ਰਾਜ ਯਾਹੁ ਕੇ
 ਦੇ ਜਾਹੁ ਗੋ ॥੧੦॥ ॥ ਏਹ ਰਾਗ ॥ ਏਯੋ ਕਰਤੁ ਦਿਚ
 ਰਾਇ ਤੁਓ ਪਜਤ ਜੁਧ ਭਰੀ ਗਾਉਤ ਰਾਵਨ ਸਿਯ ਦਿ
 ਗ ਗਯੇ ਲੈ ਅਪਨੀ ਤਿਯ ਸੀ ਗਾ ॥੧੧॥ ॥ ਮਿਦੋਹੀ

ਨਾਨਾ

ਮੀਰਾ

ਉਟਰਾਸੇਰਠਾ॥ ॥ ਪੀਯਜੀਯ ਅਜਹੁ ਵਿਚਾਰਮ ੨੨੧

ਮਸੀਅ ਅੰਗਨ ਭੇਦ ਨਹਿ ਘਟ ਜੇਵਰੀ ਨਿਕਾਰਘ

ਮੇਰੇ ਅਰਜੀਤ ਦੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ॥ ਅਰਥਾਤ ਸਮਾਨ

ਤੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਵਸੀ ॥

ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵਧਾ ਜੇਵਰੀ ਨਾਲ

ਕਹੀਏ ਪਾਤਿ ਜਦਰਾ॥

੩

ਸੀ ਕੁਪ ਕਛੁ ਸੇਖ ਕਰਾ॥ ੧੨॥ ॥ ਗਵਨ ਵਾਚਾ ਕ

ਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਜੈ ਸੇ ਕਨਿਕਾ ਚਲ ਸੇ ਲੋਹ ਜੈ ਬਿਬੇਕ ਮੇ

ਹ ਜੈ ਸੇ ਦਿਨ ਦੀ ਪਤ ਕੇ ਆਗੇ ਤੁ ਮ ਜਾ ਮਨੀ ਜਨਕ

ਸੁਤਾ ਕੀ ਦੇਹ ਦਾ ਮਨੀ ਦਾ ਮਕ ਆਗੇ ਤੁ ਤੇ ਲਾਗੇ ਮੈ ਸੀ

ਕਾਰੇ ਬਾਦਰ ਕੀ ਕਾ ਮਨੀ॥ ਮਿਗ ਮਦ ਕੁੰਕ ਮਕ ਪੂਰ

ਬਾਸ ਤੇ ਰੇਤ ਨ ਚਾ ਸੇ ਚੰਬੇ ਲੀ ਉਤੇ ਪੈਨ ਬਾਸ ਤੁ ਮ

ਨੀ॥ ਜੈ ਸੇ ਸੀ ਅ ਚਿਰ ਤੇ ਸੁਕੇਰ ਆਵੈ ਮਾਰਤ ਕੀ ਸੇਈ

ਤੀਨ ਲੋਕ ਛੁਟੈ ਸੋਰਤ ਕੀ ਗਾ ਮਨੀ॥ ੧੩॥ ॥ ਕ ਬਿੱਤੁ

॥ ॥ ਤੁ ਜੇ ਗਰ ਬਾਤੁ ਜਨ ਬਾਵਰੀ ਸਦਾ ਕੀ ਨਹਿ ਜਾ

ਨਕੀ ਕੇ ਅੰਗ ਤੇ ਨ ਮੇਰੇ ਘਟ ਗਾਤੁ ਹੈ॥ ਜੈ ਲੋ ਸਸਿ

ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੇ ਨ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੋ ਲੋ ਨ ਆਇ ਤੁ ਮ ਸੀ

ਤੁ ਗਯਾ ਇਤਰਾਤੁ ਹੈ॥ ਜੈ ਸੇ ਕੁੰਜ ਕੇਤ ਕੀ ਗਲਾ ਬਮਾ

ਲ ਦੇਖੇ ਬਨ ਬਾਸ ਬਿਨ ਆਕ ਫੁਲ ਫੁਲੇ ਨ ਸਮਾਤ

ਹੈ॥ ਤੇਰੇ ਜੀ ਅਰੁ ਪਕੇ ਅਰੁ ਬਰਹੈ ਕੁਰੀ ਪੈਨ ਕੀ ਬਰ

ਪਟਿ ਬਰ ਬਰਾ ਬਰ ਬਿਕਾਤੁ ਹੈ॥ ੧੪॥ ॥ ਅਵੇ ਵਰੀ

ਉਟਰਾ ਕ ਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਅਮੈ ਸੇ ਰੁਪ ਰੁਯੇ ਤੇ ਕਹਾਂ ਹੈ ਗ

ਯੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾ ਬਮਾਗੇ ਤੇ ਨ ਆਵੈ ਹਾਥ ਮ ਲਹੈ ਨ ਪਾਈ

ਏਹ ਜੈਸੇ ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਤਰੀ ਬਨਾਇ ਕਾਹੂ ਦੀਨੀ ਗਾਥ ਤਾਂ
 ਕੇ ਦੇਖ ਮੁਢ ਜੋ ਨ ਚਿਤ ਕੇ ਰਲਾਈ ਏਹ ਏਹ ਸਰ
 ਸੁਤੀ ਗੰਗਾ ਗੰਗਾ ਮਥੀ ਜੁਜ ਮੁਨ ਕੇ ਨਾਇ ਕੇ ਤਰੀ ਗਨ
 ਮੈ ਪਾਪ ਕੇ ਬਹਾਈ ਏਹ ਕਿਧੈ ਆਪ ਬੁਝ ਜਯੈ ਤੋਹ
 ਕੋਲੋ ਸਮਝੈ ਪੀਯ ਕਾਹੂ ਕੋ ਤੋਹੋ ਏਹ ਲੋਕੋ ਰੁਖ ਚ
 ਦੁਜਾਈ ਏਹ ॥੧੫॥ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾਚਾ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥
 ਯਹਿ ਬਰ ਬਾਇਨ ਨਾਰਿ ਖੰਡਤ ਬਰਨ ਨਿਸੰਕ ਮਮ
 ॥ ਜਨ ਬਿਧਨ ਉਨਹਾਰਿ ਅਹਿ ਮੁਖ ਰਜਨਾ ਦੁਇ ਕ
 ਹਤਾ ॥੧੬॥ ॥ ਅਇਹ ਗੰਗਾ ਦਾਚਾ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਸੁ
 ਨ ਰਾਜਾ ਤੇ ਸੋ ਕਹੈ ਜੋ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਤਜੈ ਕਪਟ
 ਸੁਖ ਪਾਈਏ ਤੁਜੈ ਰਾਮ ਦੁਖ ਜਾਇ ॥੧੭॥ ॥ ਕਾਬਿ
 ਭਾ ॥ ॥ ਹਾਨ ਪੁਰਹੂਤ ਸੋਈ ਕੁਲ ਮੈ ਸਾਪੁਤ ਸੋਈ ਲ
 ਖ ਕਾਮ ਛਾਡ ਕੈ ਜੋ ਕਹੈ ਦੇਕ ਕਾਮ ਕੋ ਪਾਤਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ਸੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲ ਮੀਨ ਸੋਈ ਅਰ ਪੈ ਕਹਾਵੈ ਆਪ ਕ
 ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ਗਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਸੋਈ ਆਜ ਕਾਟਿ
 ਰਾਜ ਸੋਈ ਲੋਕ ਸਿਰਤਾਜ ਸੋਈ ਕੋਜੁ ਭਰੈ ਹਾਮ ਕੋ
 ਰਾਮ ਕਾਟਿ ਰਾਜ ਸੋਈ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਸੋਈ ਮਹਾਰ
 ਜ ਸੋਈ ਜੋਈ ਤੁਜੈ ਰਾਜ ਰਾਮ ਕੋ ॥੧੮॥ ਕਾਬਿ
 ॥ ॥ ਸੁਨੀਏ ਪੁਰਾਨ ਗੁਨੀਏ ਭੁਗਤਿ ਰਾਮ ਨ

ਘੋਸੇ ਪਾਸੇ

ਜੇਈ⁺ਸਮਾਨਅਭਿਮਾਨਪਰਹਰੀਏਸੇਈਹੈਸੁਜਾ^{ਦੁਰਕਰੀਏ} ੨੨੩
 ਨਜਿਹਜਾਨਮੇਭਗਵਾਨਪੁਰਛਾਰਕੈਅਸਾਧਨਕੇ
 ਸਾਧਅੰਕੁਭਗੀਏ। ਅੰਸੀਜਬਹੋਇਤਬਜੀਤ
 ਹੁਲੈਜੈਗੋਇਅੰਰਜੈਨਹੋਇਤੋਏਏਕਕਾਮਕਰੀ
 ਏ। ਜੈਲੋਜਗਜੀਜੈਤੋਲੋਭੁਲੋਜਸਲੀਜੈਦਾਨ
 ਦੀਜੈਮਾਨਦੀਜੈਹਸਦੀਜੈਪਾਇਪਗੀਏ॥੧੯॥
 ॥ਸੁਏਯਾ॥ ॥ਜਾਨਕੀਦੈਅਪਨਾਇਲੇਰਾਮਹਿ-
 ਯਾਮਹਿਤੋਨਰਤੀਸੁਖਛੀਜੈ॥ਦੇਸਬਸੈਨਹਿਲੇ
 ਕਹਸੈਦੁਖਜੀਨਧਸੈਪਿਯਯੈਜਗਜੀਜੈ। ਜੈਯ
 ਹਿਬਾਤੁਰਚੈਤੋਭੁਲੀਨਰਚੈਤੋਭੁਲੀਬਿਨਤੀਸੁ
 ਨਲੀਜੈ। ਬਿਚਰਜੈਮਨਨੇਹੁਨਹੀਤਬਰੀਚਰਹੁ
 ਪਰਪੰਚਨਕੀਜੈ॥੨੦॥ ॥ਗਾਵਨੇਵਾਰਾਦਿਹਰਾ
 ॥ ॥ਬਹੁਕਾਈਸਰਵਰਕਰੈਤਬਬੋਲੈਸਰਬੈਨ।
 ਲਗਤੁਰਵਕਸੀਦੇਖੀਏਬਹੁਰਕਰੈਜਲਸੈਨ॥
 ੨੧॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਉਰੇਕਹਿਟੇਰਟੇਰਪਰਪੰ
 ਚਨਜੋਘੇਰਘੇਰਹੁਜੈਸਾਵਧਾਨਏਕਫਲਕੋਕਰ
 ਤੋਹੰ। ਰਾਮਲਛਮਨਕੇਬਨਾਇਮਾਥੇਲਾਇਮਨ
 ਕਯੋਸਿਟਅੰਸੋਧਿਅਨਹੋਹੁਨਧਰਤਹੰ। ਕੀਰੁ
 ਲਖੁਕਟਕੀਚਟਕਦੀਨੀਗੀਰਨਮੈਨੈਕਹੁਨਗੀਰ

੨੨੩

ਬਾਜੀ

ਨੇ
 ਅਮਰਾਂਦੀਗਿਟਰੀ
 ਨਾਲਤਾਂਦੁਪੀਕਮ
 ਪਰਉਤਾਰੇਕਰਕੇ
 ਪਾਠਮਨਹੀ

ਮਮਮ

ਦਮਰ ਗੁਲਾਮੇ

ਕਹੁ ਪਾਇਨ ਪਰਤੋ ^ਲਲਛਮਨ ਤਉ ਬਿਪਰੀਤ ਬ
 ਡੀ ਮੋਕੋ ਹੋਇ ਰਾਵਨ ਤੇ ^{ਤੋ}ਤੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨ ਰਹਤ
 ਹੋ॥ ੨੨॥ ॥ ਕਬਿ॥ ॥ ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਜਟਾ ਮੁੰਡ ਮੇ
 ਤੀ ਮਾਲਕੀ ਰਸੁੰਡ ਕਹੁੰ ਕਹੁੰ ਛੋਟੀ ਬਨਾਇ ਲੋਹੂ
 ਕੀ ਕਨੀ॥ ਤੇਹੀ ਛਿਨ ਛਬ ਕੇ ਤਰੰਗ ਬਰੇ ਰਾਮ ਕਾਇ
 ਮਾਨੋ ਨੀਲ ਮਾਣਿ ਪਰਠਣ ਮਾਣਿ ਸੀਰਨੀ॥ ਕਿਧੋ
 ਨੀਲ ਕਮਲ ਮੈ ਅਮਲ ਬਿਰਾਜ ਮਾਨ ਲਾਲਨ
 ਕੀ ਪਾਂਤਿ ਕਾਮ ਕਾਰੀ ਗਰਹੈ ਖਨੀ॥ ਏਤੇ ਅਪਰਾਧ
 ਪਰਨੈ ਕਰੀ ਸੁਪਰੈ ਪਾਂਇ ਤੋ ਤੇਤੀਨ ਲੋਕ ਮਾਹਿ ਬਾ
 ਤ ਯਾਹੀ ਕੀ ਬਨੀ॥ ੨੩॥ ॥ ਕਬਿ॥ ॥ ਲੋਚ
 ਨ ਬਿਸਾਲ ਮਾਨੋ ^{ਤੋ}ਤੋ ਹਿੰਗੁ ਮਾਲ ਕਹੈ ਰਾਵਨ ਕ
 ਰਾਲ ਆਜ ਜਾਨ ਕੀ ਹਰਤ ਹੋ॥ ਜਾਂਕੀ ਛਬਿ ਛੁਟੇ
 ਦੁਤਿ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਕਿਧੋ ਜਾਤ ਤਾਂਕੀ ਰੂਪ ਜੇਤ ਮੈ ਪਤਿ
 ਗ ਸੋ ਜਗਤਿ ਹੋ॥ ਗੋਰੁ ਮਕੇ ਸ੍ਵਾਪ ਆਨ ਆਜਹੀ
 ਜਰਾਵੈ ਮੋਹਿ ਦੇਹਿ ਹੂੰ ਕੇ ਗਏ ਮਨ ਧੀਰਜ ਧਰਤ
 ਹੋ॥ ਰਾਮ ਕਾਇ ਯਾਂ ਕੇ ਕਛੁ ਪਾਪ ਨ ਕੇ ਲੇਖ ਜਾਂਹਿ
 ਪਾਪ ਯੋ ਕਹਤੁ ਮੈ ਸੇ ਪਾਪੀ ਤੇ ਰਹਤ ਹੋ॥ ॥ ਕਬਿ
 ਰੂ॥ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨੋ ਛਲੁ ਕੇਟਲ ਪ੍ਰਪੰਚ ਬ
 ਲੁ ਰਾਮ ਨ ਜੀਤੁ ਰੈ ਪਲ ਸੁਖ ਹੀ ਕੀ ਗਾਨਿ ਹੋ॥ ਜੈਸੇ

ਜਾਨੀ॥

ਇਕੋ ਰੋਗ ਮੈਂ ਤੇ ਦੋ ਖਸੀਨ ਪਾਤ ਜੋਗ ਮਾਰੈ ਲੋਕੋ ਲੋਗ २੨੫
 ਨ ਮੈ ਕਾਕੀ ਤਬ ਕਾਨ ਹੋ। ਰਾਮ ਕਾ ਵਿਜਦ ਪਿ ਜਾਨ ਕੀ
 ਪਾਤਿ ਆਵੇ ਘਰ ਤਉ ਮਨ ਪਾਪਨ ਕੀ ਮਿਟੈ ਨ ਕੁ ਬਾਨ
 ਹੋ। ਜੈ ਸੇ ਤੀਨ ਲੋਗ ਨ ਕੋ ਜਾਤ ਤੁਮ ਉਦੈ ਲੋਕੋ ਕੋਨ
 ਹਾਨਿ ਸੁਰਕੀ ਉਲੁਕ ਜੈ ਨ ਜਾਨਿ ਹੋ॥ ੨੫॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ
 ॥ ਸਦਿ ਦੁਭੀ ਬਜਾਇ ਦੋਲ ਤਾਲ ਕਰਨਾਇ ਬੋਰੇ
 ਉਧਮ ਮਚਾਇ ਫੁਲ ਕੀ ਨੇਹੀ ਮਧੁ ਮਕੋ ਬਾਰਨ
 ਬਨਾਇ ਆਗੇ ਕੋਤਰ ਚਲਾਇ ਮੁਖ ਧੁਰਲਪ
 ਟਾਇ ਮਾਨੋ ਜੀਤੇ ਰਨ ਧਾਮ ਕੋ ਧੁਜਾ ਫਾਹਿ ਰਾਇ
 ਫਤੇ ਚੋਰ ਸੇ ਦੁਰਾਇ ਬਾਰੇ ਬੀਰਨ ਬਨਾਇ ਯੈ ਚ
 ਲਾਏ ਦਾਮ ਚਾਮ ਕੋ। ਰੋਇ ਬਿਕਰਾਲ ਪ੍ਰਿਥਾ ਕਾਲ
 ਕਹਾਂ ਲਾਈ ਫੀਲ ਜਾਨ ਕੀ ਜੁ ਅਸੇ ਹਾਲ ਦੇਖੇ ਤ
 ਬ ਰਾਮ ਕੋ॥ ੨੬॥ ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਰਾਮ ਹੇ ਸੁਲ
 ਫਮਨ ਸੇ ਸਿਧਾਰੇ ਦੇਵ ਧਾਮ ਮੇਰੀ ਦੇਸ ਰਨ ਅਬ
 ਹੋਨ ਆਸ ਆਨ ਕੀ। ਤਾਤੇ ਚਲੇ ਜੀਗ ਹੋ ਅਨੰਗ
 ਤੇ ਬਚਾਇ ਲੀਜੈ ਰੀਗ ਜਮੇ ਸਮੁੰਦ ਮਿਲੀ ਫਾਤ ਬ
 ਤ ਮਾਨ ਕੀ। ਤਾਂ ਹੀ ਛਿਨ ਦੇਖ ਫੁ ਬਿਨੈ ਨ ਰਹੇ ਨੀਰਦ
 ਬਿਛੁਰ ਚਲੀ ਫਾਤੀ ਜਮੇ ਮਰੀਚ ਪਾਤ ਭਾਨ ਕੀ ਰੋਈ
 ਬਿਕਰਾਲ ਪ੍ਰਿਥਾ ਕਾਲ ਕਹਾਂ ਲਾਈ ਫੀਲ ਕੋਨ ਦੇਈ

੨੨੬ ਰਾਮਚੰਦਕੋਨ ਦੇਈ ਜਾਨਕੀ॥ ੨੭॥ ॥ ਸੀਤਉ
 ਟਾਚਾ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਮ ਲਛਮਨ
 ਜਗਨਾਬੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹਾਇ ਕੀਤ ਪੁਰਨ ਅਨੰਤ ਹੇ ਕਹਾਵ
 ਤੇ॥ ਆਨ ਦੁਰੈ ਨਾਰਦ ਬਿਰੰਚ ਸਿਵ ਸੇਸ ਸਸਿ
 ਬੇਦਤੁ ਮੁਹੀ ਕੋਨੇ ਤਨੇਤ ਕਰ ਗਾਵਤੇ॥ ਸਿੰਧੁ ਸੁਰਰਾ ^{ਚੰਦਮਾ}
 ਜਮੋਰਲੋਕ ਲੋਕਨ ਕੇ ਮੇਰੇ ਆਗੇ ਨਾਥ ਤੇਰੀ ਜਾਇ
 ਪਨਹੀ ਉਠਾਵਤੇ॥ ਰੂਪ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਬਾਲਕ ਨ
 ਰੇਸਨ ਕੇ ਸਭਾ ਮੈ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰ ਬੈਠਨੇ ਨ ਪਾਵਤੇ॥
 ੨੮॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਰਾਮ ਪਾਨ ਨਾਥ ਕਾਮ ਕੇਲ
 ਏਕ ਸਾਥ ਤੁਮ ਮੇਰੇਈ ਅਧਰ ਕੇ ਸੁਧਾ ਅਪ੍ਰਾਇਪੀ
 ਟਤੇ॥ ਭਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਮੇਰੇ ਕੋ ਪਵਾਇ ਕੈ ਪਿਯੂਖ ਪਾਨ ਦੇ ^{ਪ੍ਰਸੰਨਹਰ}
 ਉਤਨ ਭੇਦ ਹੁੰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਭੇਰੀ ਸੀਵਤੇ॥ ਅੰਗੇਜ ਕੇ ਦਾਂਡ ^{ਅੰਮ੍ਰਿਤ}
 ਕਹੇ ਤੇਰੇਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਚੇ ਤੋਤੇ ਪਾਨ ਕਰ ਕੈ ਜਿਵਾਇ
 ਕਮੇਨ ਜੀਵਤੇ॥ ਆਜ ਬੈਰੀ ਕਾਲ ਮੇਰੇ ਆਨ ਕੈ ਹਿ
 ਖਾਵੈ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸ ਹੀ ਜੁਗਮ ਕੀ ਸੁਦੇਖੇ ਕਟੀ ਗੀਵ
 ਤੇ॥ ੨੯॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਬੈਠ ਪਰਯੰਕ ਭਰ ਅੰਕ ^{ਗਰਜਨ}
 ਮੋਸੇ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸੀਤ ਮੈ ਤੂੰ ਪਾਨ ਹੂੰ ਕੇ ਪਾਨ ਮੈ ਬਸਾ ^{ਪ੍ਰਤੀਪ}
 ਈ ਹੈ॥ ਸੁਤੇ ਮੇਰੇ ਭੁਲੇਈ ਮਨਾਵਤ ਸੁਜਾਨੀ ਅਬ
 ਤਾਤੇ ਬਨ ਲਾਏ ਪਰਤੀਤ ਉਪਜਾਈ ਹੈ॥ ਕਪਟ

ਕੀ ਬਾਤੇਂ ਭਈ ਨਿਪਟ ਪ੍ਰਗਟ ਸੀਯ ਜੀਯ ਮੈਂ ਜੁ ਹੋਤੀ ਸੀ
 ਗਕਾਰੇ ਨ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਗਵਰੀ ਤੇ ਅੰਸੀ ਗਤਿ ਬਾਤ
 ਕਹੇ ਬਾਵਰੀ ਸੀ ਕਹੇ ਬਲਜਾਉ ਪਾਛੇ ਕੋਨ ਕੋ ਜਿਵ
 ਈ ਹੈ॥੩੦॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਨੀਲ ਨਲ ਅੰਗਦ
 ਤੇ ਆਵੇਈ ਅਨੰਦ ਘਨ ਕਾਹੂ ਨ ਨਿਵਾਰੇ ਤੁਮ ਕੋਨ
 ਭਾਂਤਿ ਲਰੇ ਹੈ॥ ਕਿਧੈ ਮੇਰੇ ਬਿਰਹਿ ਤੇ ਪੈਰਖ ਪ੍ਰਗਨ
 ਸਭੁ ਕਿਧੈ ਲੰਕ ਪਤੀ ਕੇ ਕੁਪੇਚ ਮਾਝ ਪਰੇ ਹੈ॥ ਕਿਧੈ
 ਹਨੁ ਮਾਨ ਜਾਇ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਲਟੇ ਅੰਗ ਤਿਨ ਸੋ ਅਲਿ
 ਗਨ ਕੋ ਦੇਤੁ ਪੀਯ ਰੂਰੇ ਹੈ॥ ਏਕੈ ਬਾਰ ਨਾਥ ਅਜ ਜਾ
 ਨ ਕੀ ਅਨਾਥ ਕਰੀ ਕਾਹੂ ਨਰੁ ਬਧੁ ਬੀਰ ਬਤੇ ਦੇਉ ਬ
 ਰੇ ਹੈ॥੩੧॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਪੈਰਖ ਤਿਹਾਰੇ ਤੁਬ ਜਾ
 ਨਤੀ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰਿ ਪਾਰ ਫਾਰੂ ਕੈ ਅਕੇਲੇ ਬਨ
 ਆਵਤੇ॥ ਫੂਜੇ ਸੁਪਨਾ ਬਨ ਆਇ ਕੈ ਰਿਝਾਇ ਰ
 ਹੀ ਸਹੀ ਬਲ ਜਾਨਤੀ ਹੈ ਬਾਤੁ ਨ ਲਗਾਵਤੇ॥ ਕਹਾਂ
 ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਭਾਗ ਪਰੀ ਨਾਗੀ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੀਲ ਹੋ ਸਦੇ
 ਖਮੇਲੇਗ ਮਾਨੇ ਸੁਰਗਾਵਤੇ॥ ਰਨੁ ਮੈਂ ਸੀਗ ਜੈ ਹੈ ਹੈ
 ਤੀ ਕਹੇ ਮੇਰੀ ਸੋਹ ਮੇਰਿ ਫਾਰੂ ਕੈ ਸੇ ਸੁਰਲੇਕ ਜਾਨ ਪਾ
 ਵਤੇ॥੩੨॥ ॥ ਕਾਬਿੰਤੁ॥ ॥ ਭੁਮੈ ਰਖੁ ਨਾਥ ਸੁਰਨਾਥ
 ਭੂਝੈ ਮੇਰੀ ਗਾਥ ਰਹੀ ਸੀ ਅਫਾਰੂ ਸੀਗ ਅੰਸੇ ਕੈਨ ਭਾ

ਖਬਾਜੋਲੋਕਾਠਜੋਰਕੈਜਗਾਇਤਨਫਾਰਕਰੋਤੋ
ਲੋਪਤਿਬ੍ਰਤਮੇਰੋਜੈਸੇਤੈਸੇਗਾਖਬਾਸੀਲਤੇਸਿਧਾ
ਐਤਬਸੰਗਨਸਿਧਾਰੀਜਬਤਉਭੁਲੇਆਜਹੂੰਲੋ
ਫਟੇਪਟਲਾਖਬਾਜੈਸੀਆਇਹੁਤੀਤੈਸੀਅਤਿਨ
ਨਿਬਾਹੀਰਾਮਤਉਪਰਗਵਨਕੀਅਪਦਾਮੈਨਾਖ
ਬੋ॥੩੩॥ ॥ਕਬਿਭੁ॥ ॥ਅਰੇਹਨੁਮਾਨਧਿਗਪੋਰ
ਖਪਮਾਨਤੇਰੋਰਾਮਨਾਮਲੈਕੈਤਬਗਾਉਤੈਜਗਾਸੇ
ਐ॥ਕਿਧੋਸਿੰਧੁਬੂਡੇਕਿਧੋਬੂਡੇਭੁਯੋਕਿਧੋਅੰਧਕਿ
ਧੋਕਾਹੂਅਪਦਾਤੇਬੋਚਬਲਖਾਯੋਐ॥ਦੇਖੋਮਿਲ
ਬਾਨਰਅਨੰਤਕਾਹੂਮੰਤਕਰਮਾਹੂਕੋਬਜਾਇਰਾਮ
ਰਨਮੈਪਠਾਯੋਐ॥ਲੋਹਆਂਚਲਾਗੈਕੋਨਜਾਇਮਰੇ
ਆਗੈਅੰਰਕਾਲਕੋਬਟੋਆਲੋਗਕਾਂਕੇਕਾਮਅਯੋ
ਐ॥੩੪॥ ॥ਕਬਿਭੁ॥ ॥ਗਵਨਕੋਮਾਰਕੈਨਲਮਾ
ਏਰਾਮਮੇਰੇਫਿਗਲਫਮਨਚੋਰਲੈਕੇਲਾਗੇਨਾਸੁ
ਹਾਂਵਨੇ॥ਕੇਸਨਕੋਫੋਰਮੈਨਸ਼ਾਰੀਧੂਰਪਾਇਨਕੀਤਾ
ਹੀਫਿਨਨੈਨਕੰਜਕੀਏਨਬਿਛਾਵਨੇ॥ਮੇਰੇਜੀਅਹੁਤੀ
ਮੈਮੰਦੋਹਰੀਕੋਦੇਤਮਾਨਸੋਤੇਸਰੁਰਹੀਕੋਉਲਾਯੋ
ਨਮਿਲਾਵਨੇ॥ਦੇਖੋਮਾਝਧਾਰਮੈਮਨੋਰਬਕੀਨਾਉਬੁ
ਰੀਰਾਮਕਵਿਅੰਸੇਸੀਅਲਾਗੀਦੁਖਪਾਵਨੇ॥੩੫॥

੨੨੮

ਭਗਤ

੨੨੮

॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਏਕ ਕਾਮ ਕੋਰ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤ ਤੇ ਤੇ ਰੋਗੁ
ਰੀਰਾਮ ਭਨ ਦੇਖ ਮੇ ਕੈ ਸੇ ਆਗ ਕੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ॥ ੧ ॥
ਮਾਮ ਧੀਨ ਦੇਹ ਪੈਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਰ ਮੇ ਸਰ ਕੇ ਰੂਕੇ
ਪਾਛੇ ਕੋ ਧਰਮੁ ਪਾਈ ਦੇ ॥ ਭਾਂਤੇ ਸਿਰ ਕਾ ਮਲੁ ਥੈ
ਮੇਕ ਪਰ ਜੀ ਕਰਾਖ ਤਾਹੀ ਸੈ ਲਗਾਇ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਾ
^{ਗੋਦ}ਨ ਨਾਥ ਗਾਈ ਦੇ ॥ ਬਿਰਹਿ ਬਿਆਰ ਸਾਧ ਦੇਹ ਨੇ
ਹੋਰੇ ਗੀ ਬਾਂਧ ਗੁਰੀਆ ਬਨਾਇ ਜਾਇ ਰਾਮ ਸੋ ਮਿ
^ਮਲਾਈ ਦੇ ॥ ੨੬ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਮੇਰੇ ਜੇ ਦੇ ਮੇਰੇ
ਪ੍ਰਾਨ ਹੋਇ ਗੇਵਰੇ ਸੁਜਾਨ ਛੁਟਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮੁੰਡ ਦੇਵ
ਲੋਕ ਜਾਈ ਦੇ ॥ ਯਹੋ ਏਕ ਗਾਵਨ ਕੇ ਭਯੋ ਉਪਕਾਰ
ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਕਰੈ ਯਾ ਕੇ ਲੋਗ ਰਾਮ ਸੰਗ ਗਾਈ ਦੇ ॥ ਜੋ
ਤੋ ਕਛੁ ਫਲ ਹੈ ਤੋ ਕੁਟੀ ਬਸ ਮੇਤੁ ਦਸ ਕੰਧ ਦਿਨ ਬੋਰੇ
ਈ ਮੇ ਯਾ ਕੇ ਫਲ ਪਾਈ ਦੇ ॥ ਬਾਤੁ ਹੈ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਯੋ
ਰੋਇ ਕਹੈ ਜਾਨ ਕੀ ਤੋ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਆਪਨ ਬ
ਚਾਈ ਦੇ ॥ ੨੭ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਯਹੈ ਜੀ ਵਿਚਾ
ਰ ਕਹੈ ਜਾਨ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਮੇਰੇ ਹਾਥ ਫੜੁ ਭਾਗੀ ਆਜ
ਰਾਮ ਹਿਲ ਪਟਾਹਿ ਗੋ ॥ ਮੇਰੇ ਤੇ ਅਭਾਗ ਮੇਰੇ ਸਭੈ
ਅੰਗ ਆਸਤੁ ਜ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅੰਗ ਕੇ ਜਦਾਈ ਪਛੁਤ
ਹਿਰੀ ॥ ਏਵਨ ਵਿਚਾ ਕੇ ਯੋ ਤੋ ਮਾਯਾ ਕੇ ਬਨਾਏ ਮੁੰਡ ਸੀ

੨

(੫)

੨੩੦ ਯਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਰ ਜਾਂਹਿ ਰੋਗੇ ਲੋਕ ਬਲੇ
 ਪਦੈ ਕੈ ਸੋਕ ਤਜੈ ਏਕ ਮਾਤੁ ਰਾਮ ਕੈ ਸੇਰਾ ਵਨ ਕੇ ਹਾਥ
 ਨ ਸਮਾਹਿੰਗੇ ॥ ੩੮ ॥ ॥ ਵੇਦ ਉਦਾਹਾ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥
 ॥ ਰਹੀ ਤੈ ਤੇ ਸੰਗ ਪੈ ਅਨੰਗ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਭਿਪੋਰਖ
 ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੇ ਦੁਹੈ ॥ ਲੋਕ ਪਤਿ ਰੰਗ ਕਪ
 ਪੰਚਨਭੇ ਰੰਗ ਤੇਰੀ ਦੇਹ ਛੁਟ ਜਾਤੁ ਤਵ ਰਾਮ ਕੇ ਪਕੇਸ
 ਤੈ ॥ ਰਾਖ ਰਾਖ ਪ੍ਰਾਨ ਸਿਰੁ ਰੁਏ ਅੰਤੁ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਖ ਰਾ
 ਮ ਚੰਦ ਬਾਨ ਅਬ ਯਾਹੀ ਕੈ ਸਿਰੋ ਰਾਹੈ ॥ ਕੇਹ ਰਿਕੇਆ
 ਗੋਜੇ ਕੁਰੰਗ ਤੈ ਸੇਰਾ ਵਨ ਹੈ ਜੋ ਲੋ ਜੀਵੈ ਤੈ ਲੋ ਜੋ ਪੁ
 ਕਾਰ ਬਾਤ ਕੋ ਕਹੈ ॥ ੩੯ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਸੀਤਾ ਬ
 ਹੀ ਅਜਾਨ ਸਬੈ ਦੇਵ ਮਿਲ ਜੋ ਕਹੈ ॥ ਅਬ ਲੋ ਜਾਤੇ
 ਪ੍ਰਾਨ ਜੋ ਹਮ ਬੀਚਨ ਆਵਤੈ ॥ ੪੦ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥
 ਹਮ ਨਹਿ ਸਕੈ ਸੰਤਾਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਛਲ ਬਲ ਪ੍ਰਬਲ
 ॥ ਸੀਤਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਜੀਵਤ ਬਚੈ ॥ ੪੧ ॥
 ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਚੁਨ ਸਿਧ ਬਚਨ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਮਝਾ
 ਵਤ ਸਭ ਦੇਵਤਾ ॥ ਯਹਿ ਰਾਵਨ ਕੀ ਗੀਤਿ ਛਲ ਕੀ
 ਨੇ ਅਰੁ ਕਰੈ ਗੋ ॥ ੪੨ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਪੋਰਖ ਰਾਮ
 ਅਭਿਗੋ ਕੰਨ ਕੀਟ ਰਾਵਨ ਕੁਮਾਤਿ ॥ ਜੈ ਸੇਰਾ ਰੁਕੁ ਭੁਜੇ
 ਗੋ ਕੇ ਪਕਰਤ ਲੋਜ ਮਰੈ ॥ ੪੩ ॥ ॥ ਕਾ ਬਿੰਤੁ ॥ ॥ ਸੀ

ਤੁਕੇ ਬਚਨ ਸੇਵ ਗਏ ਲੋਕ ਲੋਕ ਦੇਵ ਅਇਕੈ ਅ
 ਸੋਕ ਬਨ ਸੋਕ ਕੋ ਨਿਵਾਰ ਕੈ ॥ ਜਾਨਕੀ ਕੇ ਆਪਦਾ
 ਕੇ ਪੁਜ ਅੰਸੇ ਭਾਗੇ ਜੈ ਸੇ ਗੰਗਾ ਕੋ ਉਨ ਇਤਾ ਕੋ ਪ
 ਪਜਾਇ ਭਾਰ ਕੈ ॥ ਸੀਸ ਤੇ ਗਏ ਅਕਾਸ ਰਾਟਨ ਨਿ
 ਰਾਸ ਹੈ ਕੈ ^{ਫਿਸਾ ਤੇਯਾ} ਰੂਪ ਰੂਪ ਨ ਸੇ ਮੂਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥
 ਰਾਮ ਕਟਿ ਚਾਰੇ ਚਾਰੇ ਬਾਟਨ ਕੋ ਚਲਯੋ ਕੈ ਸੇ ਜੈ ਸੇ
 ਰਾਮ ਬੇ ਮੁਖ ਚਲੈ ਜਨਮ ਹਾਰ ਕੈ ॥ ੪੪ ॥ ॥ ਗਟ
 ਨੇਵਾਗਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਆਯੋ ਗਏ ਲੋਕ ਪਤਿ ਪ
 ਇਦੁਖ ਪਾਪ ਮਤਿ ਆਪਨੇ ਸੇ ਕੀਨੇ ਅਤਿ ਬੈਰਯੋ
 ਮਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਅਨੇ ਕੀਏ ਸਬੈ ਲੋਗ ਜੀਅ ਮੈ ਬਧ
 ਯੋ ਸੋਗ ਲਾਗ ਭਨ ਹਾਥ ਜੀਅ ਥਕਯੋ ਹੋ ਉਪਾਇ ਕੈ
 ॥ ਕਾਲ ਪਰੋ ਬੰਦ ਸਾਲ ਸੇਵੈ ਆਰੋ ਲੋਕ ਪਾਲ ਦੇ
 ਖੋ ਰਾਮ ਮੇਜੇ ਬੈਰ ਕੀਓ ਹੈ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕੈ ਸੀ ਹੈ ਤੇ
 ਦਈ ਠਟੁ ਰਾਈ ਹੈ ਤੇ ਨਈ ਜਾਨਕੀ ਨ ਲਈ ਗਈ
 ਰਾਖੀ ਦੇਵਨ ਬਚਾਇ ਕੈ ॥ ੪੫ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥
 ਚਾਰੇ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬਾਕ ਪੜੈ ਜਿਨ ਦੇ ਕੋ ਆਂਕ ਦੂਰ ਦੂਰ
 ਝਾਂਕ ਜਹਿ ਆਯੋ ਕੋਨ ਕਾਜ ਕੋ ॥ ਦੇਖੋ ਬਾਕ ਪਤਿ
 ਕਯੋ ਲੋਕ ਪਤਿ ਮੁਕਾ ਮਤਿ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜੀ ਮੈ ਸੁਰ ਪਤਿ
 ਕੇ ਸਮਾਜ ਕੋ ॥ ਠੋਕੇ ਜਿਨ ਬੀਨ ਸੁਨ ਨਾਰਦ ਪ੍ਰਬੀਨ

ਦੇਵਤੇ ॥
 ਸੀਤਾ ਹਾਸੀ
 ਨਾਮਿਰ
 ਗਵਨਾ ॥

ਅਰਜੀਨੁ ਰੁਰਤੇਰੇਇੰਦੁ ਰਾਹਤੇ ਨ ਲਾਜਕੋ ॥ ਰਾਟਰੁ
 ਟਦੇਵਨ ਸੇਕਹੈ ਦਰਵਾਨ ਅਜ ਜਾਨਕੀ ਬਚਨ ਅ
 ਨ ਲਾਗਮੇ ਲੰਕ ਰਾਜਕੋ ॥ ੪੬ ॥ ॥ ਸੀਤੁ ਉਟਾਚਾ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਰਾਟਨਕੀ ਮੈ ਸੀ ਗਤਿ ਸੀਤਾ ਆਪਨੀ
 ਬਿਪਤਿ ਕਹੀ ਸਬ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਅੰ ਸਰਮਾ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥
 ਦੇਖੇ ਇਨ ਪਾਪੀ ਮੈ ਸੋ ਕੈ ਸੋ ਫੁਲ ਕੀਨੇ ਜੋਨ ਦੇਵ ਬਾ
 ਨੀ ਹੋਤੀ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਤ ਹੋ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥ ਬੋਲੀ ਦੇਉ ਯਾਂ ਕੇ ਪ
 ਰਪਿਰ ਕੋ ਨ ਅੰਤੁ ਰਾਨੀ ਆਰੋਈ ਕਰੈ ਗੋ ਤੋ ਸੋ ਕਹੈ
 ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਟਧਾਨ ਹੂ ਜੋ ਯਾਕੀ ਬਾਤੁ ਨ ਪਤੀ
 ਜੋ ਜਿਨ ਰਾਮ ਅਜ ਕਾਲ ਯਾਹਿ ਡਾਰਤੁ ਪਚਾਇ ਕੈ ॥
 ੪੭ ॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਅਯੋਗ ਮਨਿ ਕਟ ਬਿਕਟ ਕਿ
 ਲਕਾਰੇ ਕਪਿ ਸਬੈ ਰੀਗ ਰੀਗ ਬੀਰ ਪੁਜਾਠ ਹਿਰਾਤੁ ਹੈ
 ॥ ਸੀਖਨ ਕੀ ਘੋਰ ਸੁਨ ਮੇਰ ਪਿਕ ਨਾ ਚਤ ਹੈ ਮਨ ਮੇਘ
 ਸੋਰ ਤੇ ਤੇ ਲੋਚਨ ਸਿਰਾਤੁ ਹੈ ॥ ਸੁਰਨ ਸੁਰੈ ਅਪਾਰ ਫੁ
 ਲੇ ਕੁਮੁਲੁ ਤੁਰਮਾਨੇ ਫੁਲ ਫੁਲ ਗਿਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਚੁ
 ਰਾਤੁ ਹੈ ॥ ਬਾਜੀ ਹਿਨ ਨਾਤੁ ਮਾਧੁ ਗਾਈ ਸੁਨ ਨਾਤੁ ਸੀਮ
 ਰਾਟਨ ਸੇ ਪਾਪਨ ਕੇ ਮੈ ਸੇਘਰ ਜਾਤੁ ਹੈ ॥ ੪੮ ॥ ॥ ਤ੍ਰਿ
 ਜਟੀ ਸੁ ਸਰਮਾ ਫਾਚਾ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਰਾਟਨ ਕੇ ਮਾਰ
 ਪਾਛੇ ਰਾਜ ਦੇ ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਮ ਤਬ ਤੇਰੀ

ਦਿਗਆਇਹੈ। ਦੂਰਦੂਰੇਤੇਰੀਰਿਦੇਖਮੁਸਕਾਇਤੇ
ਰੇਬਿਰਹਿਬਮਾਰਧਾਇਹੀਏਸੋਲਗਾਇਹੈ। ਕਹੈਸ
ਰਮਾਭਿਜਟੀਪਮਾਰੀਸੀਯਤੇਹੀਪੁਟੀਦਾਸੀਕਾਰਿ
ਆਪਨੀਜੋਹਮੈਨਬਚਾਇਹੈ। ਬਾਨਰਕੇਤ੍ਰਿਗਾਥ
ਲੀਨੇਰੇਰਮੁੰਡਤੇਤੇਕੋਉਕਪਿਭੁਖੇਮਾਰਹਮੇਫਾਰਖ
ਇਹੈ॥੪੮॥ ॥ਸੀਤਉਦਾਰਾਗਬਿੰਤੁ॥ ॥ਨੈਕਸੀ
ਅਹਸੀਸਖੀਸੁਨੇਪਰਬਸੀਤੁਮੇਪ੍ਰਾਨਨਸਮਾਨ
ਰਪੁਬੀਰਸੋਮਿਲਾਇਹੈ॥ ਅੰਗਰੁਮੈਪੈਨਪੁਤਨੀਕੇਪ
ਹਿਚਾਨਤਹੈਸੋਗੁਨੀਤਿਹਾਰੀਸੇਵਤਾਹੁਪੈਕਰਾਇਹੈ॥
ਜਾਨਕੀਤ੍ਰਿਹਨੁਮਾਨਕੇਭੁਰੇਸੇਭੂਲੇਜਿਨਵਹੈਫਾਰਖਾ
ਇਤੋਹੈਪ੍ਰਾਨਕਹਾਂਪਾਇਹੈ॥ ਬੀਰਰਸਮਾਤੇਦੈਹੈਲੋਹੁ
ਸੋਅਨਾਤੇਦੈਹੈਕਹਾਂਭੁਯੇਤਾਹਿਤੇਰੇਪਾਇਨਲੁਠਾਇ
ਹੈ॥੪੯॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਜਾਂਦਿਨਧਾਇਪਰੋਕਪਿਕੋ
ਦਲੁਜੀਤਫਿਰੈਕੋਉਅਨਸਨਾਵੈ॥ ਰਾਵਨਕੇਸਿਰਦੈ
ਸਿਟਕੋਕਵਿਰਾਮਨਿਸੰਕਦੈਲੀਕਦਹਾਵੈ॥ ਜੀਵਤਜ
ਇਸੁਨੇਜਬਸਾਸੁਪੁਤਬੁਧੁਕਹਿਮੇਹਿਬੁਲਾਵੈ॥
ਸੀਰਪੁਬੀਰਕੇਪਾਇਰਹੇਗਹਿਸੋਦਿਨਮੇਹਿਕੋਕ
ਬਿਆਵੈ॥੫੦॥ ॥ਸ਼੍ਰੇਯਾ॥ ॥ਜਾਂਦਿਨਅਨਮਦੇਦ
ਰਿਸੁੰਦਰਿਦੀਨਦੈਰਾਮਕੇਪਾਇਪਰੈ॥ ਮੁਕੁਤਖਿਸਮਾਂ

ਗਤੇ ਤੁਟ ਪਰੇ ਦੇਉ ਨੈਨ ਕੇ ਨੀਰ ਸੋ ਭੂਮਿ ਭਰੇ। ਤਬ ਹੋਇ
ਬੁਲਾਇ ਸੀਬੇ ਪਕਰੇ ਕਉ ਤੇਰਿ ਗਹੇ ਤਬ ਸੀਯ ਮਰੇ।
ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਰਬ ਹੈ ਤਿਜਟੀ ਸੁ ਬਿਨ ਰਪੁ ਬੀਰਹਿ
ਕੋਨ ਕਰੇ। ੫੨॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਦੁਖ ਸਾਗਰ ਕਮੇਤ
ਰਸ ਕੇ ਸੀਯ ਧਰਮ ਕੀ ਸੀਟਾ ਦੇਵ ਨਾਗ ਨਵ ਬਧੁ ਲੈ
ਪੁਨ ਆਯੋ ਦਸਗੀਵਾ। ੫੩॥ ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਤੂੰ ਸੀਅ
ਨਿਪਟ ਕਰੇ ਰਮੈ ਫਲ ਬਲ ਬਹੁ ਤੇ ਕੀਏ। ਨੈਨ ਕੋ ਨਿਰਖ
ਮਮਓਰ ਜਲਤੁ ਅੰਗ ਸੀਤਲ ਕਰਹਾ। ੫੪॥ ਕਬਿਤੁ
॥ ॥ ਦਿਨ ਹੀ ਤੇ ਕਰੈ ਰਾਤ ਮੇਲੈ ਚਾਲ ਲੋਕ ਸਾਤ ਬਜਪਾ
ਤੁਹੇ ਇਤੇ ਸਹਾਰ ਬੇਕੋ ਸਾਹ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਕੋ ਪਬਿਨ ਰੀਦੁ
ਸਭ ਕੀ ਘਟਾਈ ਚਿਤੁ ਸੋ ਪਰਹਾਰੇ ਪੈਤੀ ਜੇਰੇ ਨੈਨ ਨ
ਹ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਦੀ ਨਿਹੇਰੇ ਜੇ ਤੂੰ ਕਰੈ ਛਾਡੇ ਤੇਰੇ ਪਤਿਨਾ ਤੇ
ਰਾਮ ਜੀ ਬੇ ਕੀਰੋ ਜਾਨ ਬਾਤ ਬਾਹ ਸੀ। ਬੇਲੀ ਸੀਯ ਯਾ
ਸੋ ਕਉ ਕਰੇ ਦਸ ਕੰਧ ਅੰਧ ਆਜਹੀ ਪਰੀ ਹੈ ਮੁਦਮਰ
ਬੇ ਕੀ ਹਾਹ ਸੀ। ੫੫॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਜੇ ਕਹੈ ਤੂੰ
ਰੂਕਾਰ ਰਾਖ ਤੇ ਪਾਇ ਤਰ ਤੇ ਹੀ ਪਰਵਾਰ ਮਾਰ ਖੇਹ
ਮੈ ਉਡਾਯ ਦਯੋ। ਅੰਰ ਜੇ ਕਹੈ ਤੇ ਤੇਰੇ ਹੁਕੇ ਸੇਵੇ ਗਾਢੁ ਬ
ਨ ਜੇ ਕਹੈ ਤੇਰੇ ਹੁਕੇ ਪਲਕਾ ਰਸਾਇ ਦਯੋ। ਜੇ ਕਹੈ ਮੈ
ਦੇਵਰੀ ਸਮੇਤ ਰਨਵਾਸ ਤੇ ਉਦਾਸ ਹੈ ਕੈ ਆਜ ਏਕ ਏ

ਇਨ

ਜੀਜ

ਸੀਸੀ

ਕਹਾਤ

ਕਹਿਲੁਟਾਇਦੁਯੋ॥ ਅੰਮੈਸੀਕਰਬੀਰਰਪੁਬੀਰਤਜ
 ਕਹੋਸੀਯਜਾਹਿਜਾਹਿਜੋਕਹੋਤੋਅਬਹੀਜਰਾਇ
 ਦੁਯੋ॥ ੫੬॥ ॥ ਸੀਤਉਟਾਚਾਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਅੰਮੈਸੋਦੁ
 ਖਦੇਤੁਹੈਉਪਾਧਿਹੀਕੋਹੇਤੁਹੈਪੈਤਉਸੀਯਦੇਸਰਾਪ
 ਪਾਪੀਨਜਗਯੋਹੈ॥ ਸਾਜਦਲਆਏਮੇਰੇਪ੍ਰਾਨਨਾਥ
 ਸਾਹੀਪਰਤਾਤੇਪ੍ਰਭੁਖੇਲਸੇਪੈਜਾਤਨਮਿਟਾਯੋਹੈ॥
 ਸੋਈਤੀਅਕੰਨਕਾਮਰਾਮਕਵਿਸਾਚੀਕਹੋਪਤਕੋ
 ਮਿਟਾਇਜਸੁਆਪਨੋਚਲਾਯੋਹੈ॥ ਰਵਿਕੇਉਦੇਤੁ
 ਆਗੇਦੇਖਕੈਖਦੁਯੋਤਤਨਅੰਧਦਸਕੰਧਮਨਕੰਨਕੋ
 ਲੁਕਾਯੋਹੈ॥ ੫੭॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਪਾਪਕੇਮਨੋਰਥ
 ਰੇਪਾਪੀਮਨਹੀਮੈਭੁਲੇਉਪਰਕਹੇਤੇਲੋਕਬਾਵਰੋਕ
 ਹੱਤੁਹੈ॥ ਤ੍ਰਿਜਟੀਕਿੰਦੇਖਜਾਹਿਬਖਾਸੇਤਾਕੇਦੇਖਨਹੀ
 ਯਾਤੇਮੇਰੇਪ੍ਰਾਨਨੈਕਰੇਖਨਗਹਤੁਹੈ॥ ਰਾਮਭੁਜਦੰਤ
 ਪਰਅੰਸੇਖਡਿਖੰਤਕਰਕੋਟਿਕਬਹਾਉਪ੍ਰਾਨਕਾਹੋਕੋ
 ਦਹੱਤੁਹੈ॥ ਜਾਹਿਦਸਕੰਧਬੀਸਲੋਚਨਸੇਅੰਧਕਹੁੰ
 ਪਾਰੇਪੁੰਜਬੀਜੁਗੀਕੋਹਾਥਮੈਰਹੱਤੁਹੈ॥ ੫੮॥ ॥ ਰਵਿ
 ਨੋਟਾਚਾਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਅੰਮੈਸੀਸੁਨਗਯੋਲੋਕਨੈਕਨ
 ਭੁਯੋਨਿਸੰਕਜੈਸੇਰੰਕਮੀਨਬਿਨਨੀਰਅਕੁਲਾਤੁਹੈ॥
 ਰਾਮਦਿਤੁਆਯੋਦਾਇਸੀਤਾਕੀਨਲੂਟੀਫਬਿਮੋਸੋ

ਪਛਤਾਇ ਏਕ ਯਹੇ ਉਤਪਾਤ ਹੈ। ਕਰੇ ਏਕ ਬਰੇ ਛ
ਲੁਏ ਖੋਤੋ ਸੀਆ ਕੋ ਬਲੁ ਕੈ ਸੇ ਨ ਮਿਲੇਗੀ ਮੈ ਸੋ ਮੈ ਸੋ
ਇਤਗਤ ਹੈ। ਕੰਚ ਧਨ ਵੈ ਕੈ ਮਨੁ ਚਾਹਤ ਹੈ ਬੰਚ ਕਜੇ
ਮੈ ਸੋ ਪਰ ਪੰਚਨ ਤੇ ਰੰਚਨ ਲਜਾਤ ਹੈ॥ ੫੮॥ ਕਬਿਤੁ
॥ ॥ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯੋ ਕਲਾਪ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਨੇ ਆਪਲੀ
ਨੋ ਹਾਥ ਚਾਪ ਮਾਥੇ ਮੁਕਟਿ ਬਨਾਇ ਕੈ। ਪੀਰੇ ਪਟ ਕਟ
ਸੋ ਲਪੇਟ ਕੈ ਨਿਖੰਗ ਕਸ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁੰਦਰ ਅੰਨੰਗ
ਕੋ ਲਜਾਇ ਕੈ। ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਥੇ ਕਾਟ ਬਾਂਟ ਆਧੋ ਆ
ਧ ਕਰ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਲੀਨੇ ਕਰ ਲੇਹੁ ਸੋ ਭਿਜਾਇ ਕੈ। ਚ
ਲੇ ਸੀ ਅਤੀਰ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਬਨ ਮਾਇ ਬਲ ਬੇਖ ਕੇ ਪੁ
ਤਾਪੁ ਪਾਪ ਪਰ ਸੋ ਨ ਆਇ ਕੈ॥ ੬੦॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥
ਧਾਯੋ ਚੰਦ ਬਾਰਨ ਬਿਦਾਰਨ ਸੀਆ ਕੋ ਸਤ ਪਤਿ ਤੁਧਿ
ਰਨ ਕੇ ਰੂਪ ਤਨ ਧਾਰ ਕੈ। ਸੇਟ ਕ ਸਿਖਾਏ ਰਨ ਰਾਮ ਚੰ
ਦ ਆਏ ਜੀਤ ਮੂਰ ਲਟਕਾਏ ਹਾਥ ਬੈਰੀ ਨਿਜ ਮਾਰ ਕੈ।
ਭੇਰੀ ਢੋਲ ਪਟਹ ਨਿਸਾਨ ਸੋ ਸੁਹਾਏ ਬੀਰ ਦੰਦ ਭੀ ਬਜਾ
ਏ ਲੋਕ ਰੀਸੁਤ ਨਿਹਾਰ ਕੈ। ਰਾਵਨ ਕਹਤੁ ਬਾਮੀ ਹੈ ਨ
ਮਨ ਕਾਮੀ ਅਬ ਜਾਨਤੁ ਹੈ ਜਾਨ ਕੀ ਲਖੇ ਤੇ ਛਾਡੇ ਜਾਰ
ਕੈ॥ ੬੧॥ ॥ ਪੁਰਬਾ ਸੀ ਲੋਗਨ ਉਟਾਚਾ ਕਬਿਤੁ॥ ॥
ਕੋਉ ਕਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸਰੂਪ ਭਏ ਰੂਪ ਲੀਨ ਮਾਨੇ ਮਨਹ

ਮਨਿਆ

ਸਕਲ

ਮਨੁ

ਭੇਰੀ

ਮੇਜੁਪਮੈਸੇਰਹੇਹੇਰਕੈ। ਏਕਕਰਧਮਾਨਭੁਏਮੈ
ਫਕੇਪਮਾਨਜੇਗਏਕਲੇਗਕਹੈਹਮਦੇਖੈਕਮੈਊਫੇਰ
ਕੈ। ਏਕਕਹੈਭੁਲੀਕੀਨੀਮਹਾਰਾਜਰਾਮਚੰਦਰਾਵਨ
ਜੋਪਾਪੀਤੁਮਮਾਕੋਘੋਰਘੋਰਕੈ। ਏਕਕਹੈਰਾਜਕੋਰ
ਲੀਕਕੋਨਿਸੰਕਆਜਬਗਾਰਬਜਾਰਸਭਕਹੈਦੇਰਦੇ
ਰਕੈ। ੬੨॥ ॥ ਰਾਵਨਵਾਚੁਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਜੈਸੋਜੋਕੋ
ਲਾਗੋਮਨਤੈਸੋਤਾਕੋਪੂਰਮਪੂਨਪੂਰਨਅਨੰਤਰਾਮਦੇ
ਪਸਿਰਤਾਜਤੋ। ਰਾਵਨਕਹਤੁਜੇਵੈਪਾਵਤਸਰੂਪਮੇਖ
ਤੇਤੇਵਰਭਾਗੀਬੈਰਕੀਨੋਬੋਹੀਕਾਜਤੋ। ਬਹੁਰੋਬਕਨ
ਲਾਗੋਸਭਤੇਫਰਾਉਸੀਯਜੈਸੇਖਗਰਾਜਸੁਧਾਛੀ
ਨੀਸੁਰਗਾਜਤੋ। ਪਹੁਚਮੈਅਸੋਕਬਨਚਾਪਮੈਸੀਲਤੇ
ਹੀਛਿਨਮੈਸੀਮਨਆਈਮਾਨਉਪਜਮੈਜੈਜਾਲਤੇ।
੬੩॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਰਾਵਨਕਹਤੁਬਾਮੀਜੈਸੋਮੈਰੋ
ਮਨਕਾਮੀਪਹਿਲੇਸਿਯਾਸੋਤੈਸੋਕਮੈਨਉਮਹਤੁਹੈ। ਕ
ਹਾਂਜਾਗਪਰੀਮਤਿਰਾਮੈਅਨੁਸਰੀਜਾਤੇਪਰੀਪਰੀ
ਲਾਜਸੀਲਡੀਲਕੇਗਹਤੁਹੈ। ਅੰਮਰਮੈਰੋਜੀਅਤੇਪ੍ਰ
ਚੰਦਕੋਧਛੀਨਹੋਤਜਾਇਬ੍ਰਹਮੰਡਨਅਖੰਡਲਦਹਤੁਹੈ
॥ ਜੈਨਜਾਨੈਪਾਪੀਦੋਹਰਚੀਹੈਕ੍ਰਿਪਾਫੀਜਾਂਫੀਅੈਸੀਏ
ਕਜਾਨਕੀਸੋਘਰਮੈਰਹਤੁਹੈ। ੬੪॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥

ਸੰਪ

ਉਪੈਨਤਜੀਆਸਕਾਹੇਤੇਜਪਾਪਰਾਸਗਯੋਸੀਅ
 ਪਾਸਗਾਥਮੂਲੁਲਟਕਾਇਕੋਗਾਟਨਕੇਮਾਥੇਨਾ
 ਰੇਨਾਹੇਮੇਉਤਾਰੇਦੇਖਨੀਕੇਅਬਰਾਰੇਦੇਤਤੇਕੋਇ
 ਖਗਾਇਕੋ। ਜਾਨਕੀਕੇਅੰਗਕਛੁਤੇਹੀਛਿਨਅੰਸੇ
 ਭਏਜਾਤੇਕਛੁਬੋਲੀਨਮਿਲੀਹੈ ^{ਦੋਰ}ਜਾਇਕੋ। ਕਾ
 ਮਕੀਤਵਾਰ ^{ਘੋਰੀ} ਤੇਪਛਾਰਖਾਇਪਰੀਕਹੂੰਹਾਰਕਹੂੰਬਾ
 ਰਕਹੂੰ ^{ਤੇਵਾਲੀਖਾਨੇਪਟਕੀ} ਰੁਖਨਗਿਗਾਇਕੋ॥੬੫॥ ॥ ਬਿਜਟੀਉਫਚ
 ॥ ਕਬਿਤਾ॥ ॥ ਉਠੀਚੇਤਤੁਟਜਮੇਕਲਪਕੈਸੈਪਟਨ
 ਯੋਕਪਟਕੈਨਜਾਨਮੇਜੈਸੇਨਟਕੋਇਖਾਇਬੋ। ਦੂਜੇ
 ਵੇਟਬਾਨੀਕਯੋਜਾਨਕੀਅਯਾਨੀਭਈਯਹੈ ^{ਕਾਵਲੀ} ਏਹ
 ਲੀਕਪਤਿਰੂਪਕੋਬਨਾਇਬੋ। ਤਿਲੋਚਾਹੇਤੇਟਕੋਕੋ
 ਹੋਮੇਪੈਨਦੋਰੈਮਨਕੈਸੇਜੈਸੇਪਾਨਬਿਨਦੋਹਕੋਚ
 ਲਾਇਬੋ। ਜਮੇਜਮੇਚਲੈਧਾਇਤਮੇਤਮੇਠਗਕੈਸੇ
 ਪਰੈਪਾਇਤੁਲੋਆਇਬਿਜਟੀਕੋਬਨਮੇਹੈਸਿਖਾਇ
 ਬੋ॥੬੬॥ ॥ ਗਾਟਨਟਾਚਾਕਬਿਤਾ॥ ॥ ਭਾਹੀਛਿ
 ਨਭੁਯੋਲੇਪਲੀਕਪ੍ਰਗਟਮੇਸੁਸੋਕਓਪਬਿਨਕੋਪ
 ਤੇਖਿਸਾਇਭੁਮਪਾਰਹੈ। ਯਾਹੀਪਰਪੰਚਤੇਮੈਰੰਚ
 ਕਨਪਾਯੋ ^{ਪਥਰੀ} ਸੁਖਕੰਚਨਸੀਜਾਨਕੀਨਭੇਟੀਹੈਨਿਹਾਰ
 ਯੋਜੋਲੋਜਾਇਸਾਚੇਉਨਜੀਤੋਰਨਰਾਮਚੰਦਤੋ

ਧਿਯਾਨ
 ੨੨

ਲੋ ਮੋਕਉ ਦੁਖ ਕੀ ਸਦਾਈ ਅਧਕਾਰ ਹੈ॥ ਜੀ ਤੇ ਸੁਰ
ਗਾਜ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੇ ਸਮਾਜ ਤਉ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅਜ ਪਾਤਪਾ
ਤਤਾਰਤਾਰ ਹੈ॥ ੬੭॥ ॥ ਵੇਹਰਾ॥ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿਗ
ਟਨ ਇਤ ਲੋਟੈ ਮੀਚ ਨਿਪਟ ਨਿਜ ਕਾਤਾ॥ ਉਤ੍ਤਿਜਟੀ
ਸਰਮਾਸ ਹਿਤ ਸੁਨਹੁ ਜੀਯ ਕੀ ਬਾਤਾ॥ ੬੮॥ ਜੋਰਠਾ
॥ ॥ ਕਰਮ ਲੇਖਨੀ ਸੀਸ ਫਿਰੀ ਸਿਸਟ ਤੇ ਹੀ ਫਿਰੀ
॥ ਰਾਮ ਸਕਲ ਸੁਹਈ ਸਤਾਂ ਕੀ ਤੀਅ ਅਮੈ ਸੀ ਦੁਖੀ॥
੬੯॥ ॥ ਸੀਤ ਉਦਾਰਾ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਸੀਤਾ ਪਛੁਤਾਇ
ਮੁਰਝਾਇ ਦੁਖ ਪਾਇ ਧਾਇ ਕਹੈ ਹਾਇ ਹਾਇ ਸੀਲ ਲਾ
ਜ ਧਨੁ ਗਯੋ ਹੈ॥ ਕੰਟਕ ਬਨਾਇ ਬੇਖ ਰਾਮ ਹੀ ਕੋਆ
ਯੋ ਪਾਪੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਧੁਆਂ ਕੋ ਜੋ ਧੋਲ ਹਰਿ ਛੁਯੋ ਹੈ॥ ਜੀਨ
ਆਜ ਬਿਜਟੀ ਤੁਰਤ ਮੇਰੇ ਕਹੈ ਤੁੱਤੋਂ ਆਜ ਹੀ ਨਿਸੰਕ
ਹੈ ਕਲੀਕ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਹੈ॥ ਦੇਖ ਦੇਖ ਯਾਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ
ਦੁਠਾਈ ਮਾਈ ਟਰੇ ਪਾਪੀ ਜੋ ਤੇ ਪਾਪੀ ਮਿਲ ਬੇਕੋਰੁ
ਯੋ ਹੈ॥ ੭੦॥ ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਹਾ ਬਿਰੰਚਹਾ ਸੁਰੇ ਸੁਚੰ
ਚਿਕ ਗਨੇ ਸਜੇ ਸੁਹਾਇਨੇ ਸੁਦੇਹ ਅਬ ਲਾਗਤ ਗਿ
ਲਾਨ ਕੀ॥ ਟਰੇ ਅਪਰਾਧ ਇਨ ਕੀਨੇ ਦੁਖ ਦੀਨੇ ਮੇਰੇ
ਬੇਖ ਦੇਖ ਭੂਲੀ ਤਉ ਹੈ ਤੇ ਅਤਿ ਆਨ ਕੀ॥ ਮੀਚ ਮੇਲ ਪ
ਉ ਤੋ ਤੇ ਪਾਨ ਦੇ ਮੰਗਾਉ ਆਜ ਜੇਗਾ ਸਾਧਮੇ ਹੁਤੋ ਤੇ ਨਮ

ਮੋਹਨ
੩੩੩

੦

ਰਤੀ ਅਚਾਨਕੀ ਗਾਮ ਭੋਗ ਭੂਲ ਰਹੀ ਲੋਗਨ ਮੈਂ
 ਲੀ ਸਦਾ ਗਾਮ ਕਵਿ ਮੈਂ ਸੋ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕਰੈ ਜਾਨਕੀ ॥
 ੭੧॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਪਹਿਲੇ ਤੋ ਗਾਮ ਹੀ ਤੇ ਕੋਟਕ ਕ
 ਪਰ ਜਾਤੇ ਅਬ ਤੇ ਕਪਟ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪ ਆਇ ਜਾਤ ਹੈ ॥
 ਜੱਦ ਪਿਨ ਮੇਰੇ ਅਪਗਾਧ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾ ਬਤੁ ਉ ਮੇਰੇ ਅੰ
 ਗਨ ਸੇ ਅੰਗ ਹੀ ਰਿਸਾਤ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਕਰੈ ਪਾਂਇ ਚੁਲੇ ਪਾ
 ਇ ਕਰੈ ਨੈਨ ਦੁਲੇ ਨੈਨ ਦੋਰ ਮੇਰੇ ਮੋਹੁ ਆਇ ਲਪਟਾਤ
 ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਉਡਾਇ ਭੂਮਿ ਕਾਹੇ ਤੇ ਨ ਫਾਟ ਜਾਇ ਯਾਹੀ
 ਮੈਂ ਸਮਾਇ ਸੀਅ ਅੰ ਸੀ ਦੁਖ ਗਾਤ ਹੈ ॥ ੭੨॥ ॥ ਕ
 ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਤੇ ਉਡਾਤ ਨਾਹੀ ਅ
 ਪਨ ਕੀ ਚਿਤੁ ਰਤੁ ਗਾਮ ਹੀ ਤੇ ਪਾਈ ਓ ਸਦਾ ਕੇ ਸੰਗਤੀ
 ਮੋਹਿ ਹਾਤੀ ਕਰਤਾਤ ਕਾਲ ਗਾਮ ਜੂਪੈ ਜਾਇ ਮੇਰੇ ਦੁਖ
 ਅਤਿ ਗਾਈ ਓ ਆਦਰ ਨ ਹੋਇ ਤੁਹਾਂ ਕੈ ਸੇ ਹਮੇ ਭੂ
 ਵਤ ਹੈ ਨਿਪਟ ਨਿਲਾਜ ਹੋਤੇ ਭੇਦ ਕੇ ਬਤਾਈ ਓ ਕਿਧੇ
 ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾ ਬਤੁ ਮੈਂ ਸੋ ਕਹੇ ਹੈ ਯਾਂ ਕੇ ਖੀੜੇ ਕੁਖੇ ਪਿਆ
 ਸੇ ਦੇਹ ਛੋੜ ਜਿਨ ਜਾਈ ਓ ॥ ੭੩॥ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਪ੍ਰ
 ਨ ਕਰੈ ਬਾਤ ਸੁਨ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹਮ ਤੇ ਮੈਂ ਰਖੁ ਬੀ
 ਰਜੁ ਮੈਂ ਨ ਆਰੇ ਨ ਰਹੰਤੁ ਹੈ ॥ ਲੋਗ ਸੇ ਕਹਤ ਸੀਤਾ
 ਬਿਰਹਿ ਤੇ ਮਗੀ ਦੁਹੈ ਉਨ ਹੀ ਸੋ ਗਾਮ ਟਿਰ ਅੰ ਸੇ ਕੈ

ਸੋਮਾ ਪਤੰਗ
 ਸੋਮਾ ਪਤੰਗ

ਕਹਤ ਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜੀਵਤ ਹੈ ਕਾਹੇ ਤੇ ਗੁਸਾਈ ਸੁ
 ਤੇ ਜਾਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਨ ਮੇਰੀ ਦੇਹ ਕੋ ਬਹਤ ਹੈ ॥ ਜਾਤੇ ਜੋ
 ਲੋ ਤੋ ਕੋ ਰਾਪੁ ਨਾਇਕ ਨ ਤੇ ਵਤ ਹੈ ਤੋ ਲੋ ਤੇਰੀ ਬਾਤੈ
 ਹਮ ਲਾਖ ਕ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ੭੪ ॥ ॥ ਤਿ ਜਟੀ ਓਵਾਰੁ
 ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਅੰਸੋ ਭਯੋ ਸਮਾਧਾਨ ਪਾਨ ਨ ਸੇਬੋ
 ਧਮੇ ਗਮਾਨ ਤਿ ਜਟੀ ਕਹਮੇ ਸਿਯਾਨ ਕਾਹੇ ਕੋ ਧਰਤ
 ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰੋ ਨਰੋ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਕੋ ਮਿਲੈ ਗੀ ਕੋ ਨ ਤੁ
 ਤੇ ਏਕ ਫਲ ਹੀ ਮੈਂ ਫਲ ਸੀ ਮਰਤ ਹੈ ॥ ਤੇ ਕੋ ਚਹੁ ਪ
 ਤੇ ਰੁਲਾ ਗਮੇ ਈ ਹਰਤ ਪਾਗੀ ਮੇਤੇ ਯਾਤੇ ਰਾਵਨ
 ਤੇ ਰਾਮ ਹੀ ਰਹਤ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲੋ ਭੂਮ ਰਾਪਤ ਨ ਦੇਤ ਨ ਸ
 ਰਾਪ ਯਾ ਕੋ ਤੋ ਲੋ ਪਾਪ ਮੇਲ ਲੈ ਲੈ ਆਪ ਕੋ ਧਰਤ
 ਹੈ ॥ ੭੫ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਤੇਰੀ ਪਦ ਰਜ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਪ
 ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਪ ਹਮ ਜਾਨੇ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਜੂਕੇ ਤੇ ਹਿਨ ਬਿਸੁ
 ਹੈ ॥ ਤੀਰਥ ਕੇ ਬਾਸੀ ਜੈ ਜੈ ਜਾਤਿ ਨ ਸੋ ਕਹੈ ਤੁਮ ਜਾ
 ਨਤ ਹੈ ਯਾ ਕੋ ਭਯੋ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ
 ਮੈ ਪਤੀ ਗਕਟ ਰਾਵਨ ਸੇ ਪਰੈ ਨੈਕ ਲਰੈ ਪੁਨ ਪਲ ਹੀ
 ਮੈ ਨਾਸ ਹੈ ॥ ਦੇਖ ਹੈ ਤੁਮਾ ਜੈ ਜੈ ਪਾਨੀ ਮੈ ਪਤਾ ਸੇ ਲੁ
 ਟੇ ਗੀ ਧਨ ਮਦਾ ਸੇ ਪਾਯੇ ਮਾਸੇ ਮਾਸੇ ਮਾਸ ਹੈ ॥ ੭੬ ॥
 ॥ ਜੀਤ ਉਵਾਰੁ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਹਿ ਮਰਤ ਕਾਟੀ ਆਛੇ

ਤੇਰੀ
 ਪਤਾ
 ਪਾਸ

ਆਰੀ
 ਮਾਸ
 ਮਾਸ

ਸਿਸਰਬਸੀਤੁਪਾਛੇਗੀਖਮਕੇਲਾਗੇਕੋਰੋਕੋਨਨ
 ਆਉਜੂਡੀਏ। ਉਤਰੀਰੋਦੁਖਕੇਸਮੁਦ੍ਰਮੇਸੀਨਉ
 ਚਦਲਾਗਤਕਿਨਾਰੋਰੋਇਹਾਸੀਕੂਦਬੁਡੀਏ। ਨੇ
 ਕੂਡਰਪਾਏਹਰਖਾਏਜੀਰਿਮਰੋਕੋਸੇਸੇਸੇਬਾਯੁਚ
 ਲੇਅਨਚਲੇਸਦਾਗੂਡੀਏ। ਬਿਜਟੀਹਮਾਰੇਦੇਸ
 ਮੈਸੇਉਤਪਾਤਨਹੀਰਾਮਰਾਜਸੁਨੇਤੇਲਗਾਇਪੀ
 ਖਉਡੀਏ॥੭੭॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਨਗਰਅਯੁਧਆ
 ਸਭਸੁਖੀਜਹਾਂਹਮਾਰੇਰਾਜਾ। ਰਘੁਪਤਿਚਰਨਪ੍ਰ
 ਤਾਪਤੇਘਰਘਰਇੰਦ੍ਰਸਮਾਜਾ॥੭੮॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥
 ॥ਰਾਜਨੀਤਿਤੇਸੋਕਹੋਸੁਨੁਬਿਜਟੀਵੈਕਾਨਾ। ਬਿਨ
 ਦਰਸਨਰਘੁਨਾਥਕੇਬਿਧਿਨਕਰੇਜਲਪਾਨਾ।
 ੭੯॥ ॥ਦੋਹਰਾ॥ ॥ਰਘੁਪਤਿਬਿਨਸਭਏਕਸੇਫ
 ਰਚਮਰਸਿਰਨਾਹਿ। ਭੂਖਨਭੈਨਭੰਗਾਰਤੇਹਮਗ
 ਅਸੁਖਘਰਮਾਹਿ॥੮੦॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਚਿਤ੍ਰੀਮੈ
 ਲਿਖੈਨਬਾਚਿਤ੍ਰਚਿਤ੍ਰਕਾਰਤਿਯਪੀਯਤੇਦਿਛੋਰਕੋ
 ਨਲੀਕੋਰੋਸੋਹਾਲਹੈ। ਮਾਨਸਕੀਕਹਾਂਜਹਾਂਕੋਕਿਲ
 ਕਪੋਤਿਮੋਰਚਕਫਾਰਕੋਰਬਿਨਨਾਰਿਨਮਗਾਲਹੈ।
 ਸਦਾਮਭਿਗਆਨਮੈਕਿਬੇਦਕਿਪੁਰਾਨਮੈਕਿਧਾਨ
 ਦਾਨਮਾਨਮੈਸੁਅੰਸੇਏਕਦਾਲਹੈ। ਦਾਰਿਦ੍ਰਕੋਛ

ਲਕੋ ਕਪਟੋ ਸਦਾਈ ਕਾਲ ਪਤਿ ਬ੍ਰਤਿ ਪੁੰਨ ਜਗ ॥ ੨੪੩ ॥
 ਅੰਨ ਕੋ ਸੁਕਾਲ ਹੈ ॥ ੮੧ ॥ ॥ ਦੇਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਜਹਿ-
 ਵਿਦੁ ਪੇਈ ਬਾਂਧੀ ਏ ਬਾਦ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਕਾਜਾ ॥ ਸੁਪਨ
 ਬਿਦੇ ਸਨ ਜਾਈ ਏ ਹਮ ॥ ਬਿਨ ਹਮ ਰੇ ਰਾਜਾ ॥ ੮੨ ॥
 ਦੇਹ ਰਾਗ ॥ ॥ ਜੋ ਅਬ ਕੋ ਰਘੁ ਪਤਿ ਮਿਲੈ ਵਹੈ ਪ੍ਰੇਮ
 ਟਹਿ ਸਾਜਾ ॥ ਤੋ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਦਿਖਰਾਉਂਦੁ
 ਹਿ ਰਾਜਾ ॥ ੮੩ ॥ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਅੰਗ ਕੋ ਇਕੋਰੀ
 ਤ ਰਘੁ ਪਤਿ ਚਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ॥ ਕਰੀ ਅਹੁ ਸੱਤ ਪ੍ਰ-
 ਤੀਤ ਸਖੀ ਸਯਾਨੀ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮਾ ॥ ੮੪ ॥ ॥ ਛਪਯ
 ॥ ॥ ਕਰਕ ਨਿੰਬੁ ਕੰਟਕ ਬੰਬੂਲ ਉਧਤ ਖਜੂਰ ਤਰ
 ॥ ਪਰ ਪੰਚਕ ਮਹਿ ਦੇਹਿ ਸਦਾ ਬੰਚਕ ਪੁਰਾਨ ਨਗਾ ॥
 ਕੁਟਲ ਤਰੁਨ ਭੂਯ ਭ੍ਰਿਗ ਜਟਲ ਬਟ ਭੁਸਮ ਮੁਕਰ
 ਮੁਖਾ ॥ ਬਿਨੁ ਬਿਜੁਲ ਧੁਨਿ ਕਦਲ ਅਟਰ ਕੀ ਪਤਨ
 ਪਾਇ ਦੁਖਾ ॥ ਅਕਲੀ ਕਰਾਮ ਸਬ ਬਿਨ ਸੋਸਿਅ
 ਰਦਾਰਿਦ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਜਾ ਪਸੁ ॥ ਪੁਰਨੀਰ ਭੂਪਲੀਪਟ
 ਭੁਮਰ ਚਿਤ ਚੇਰ ਰਘੁ ਪਤਿ ਸੁਜਸੁ ॥ ੮੫ ॥ ਦੇਹ ਰਾ-
 ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਸਿਯ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਮਿਲੀ ਤਜੇ ਸੋਕ ਅ-
 ਗਮਾਨਾ ॥ ਤਬ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਖ ਕਰਤ ਰਾਮ ਕੋ ਧਿ-
 ਆਨਾ ॥ ੮੬ ॥ ॥ ਛਪਯ ॥ ॥ ਅਮਲ ਕਮਲ ਦਲ

ਰਾਗ

ਸੁਰੀ

ਨੈਨ ਬੈਨ ਜਲ ਪਰ ਪੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ। ਰਤਨ ਜਟਤਰੁ
ਰਲ ਕਪੇਲ ^{ਮੇਖ} ਰਲ ਕਨ ਅਲ ਕਨ ਬਗਾ ਕਚ ਸਿੰਦੁ
ਰਪੁ ^{ਗਲ} ਫੁਲਤੁ ਸਰੇਜ ਸਰਵਰ ^{ਜੁਲਫ} ਆਨਨ ਦੁਗਾ ਪੀਤਿ ਬ
ਸਨ ਦੁਤਿ ^{ਦੇ} ਦਸਨ ਗਸਨ ਅਰ ਬਸਨ ^{ਦੇਸੀ} ਆਧ ਪੁਰਿ। ਕ
ਹਿ ਸੁਕਾਟਿ ਰਾਮ ਰਪੁ ਬੀਸ ਮਟਿ ਮਦਨ ਦਹਨ ਸੇਵ
ਤ ਚਰਨ। ਸੁਖ ਕਰਨ ਭਰਨ ਪੇਖਨ ਨਿਪੁਨ ਮਮਪ
ਤਿ ਰਪੁ ਪਤਿ ਦੁਖ ਹਰਨ। ੯੭॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਦੁ
ਖ ਸੁਖ ਕੀ ਬਾਝੈ ਸਭੈ ਜਾਨੀ ਸੀ ਰਪੁ ਬੀਰਾ ਖੁਨਸਾ
ਨੈ ਨਹਿ ਰਹਿ ਸਕੈ ਬੋਲੈ ਕਪਿ ਸਭ ਧੀਰ। ੯੮॥ ॥ ਸੋ
ਰਠਾ॥ ॥ ਅਬ ਤਜ ਸਕੁ ਚਟਿ ਚਾਰ ਪੈਰੋ ਲੀਕ ਨਿ
ਸੀ ਕਹੁਇ। ਗਵਨ ਨਿਪਟ ਗਵਾਰ ਪੁਰਨ ਸੇ ਪੁਰੇ ਕਰੇ
॥ ੯੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਫੁਲੇ ਅੰਗਨ ਮਾਤੁ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਅੰ
ਗਦ ਸੁਰੁਟਾ। ਚਲੀ ਜੁਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਹੁ ਸੁਨਾਵਤ ਰਾ
ਮ ਕਟਿ। ੧੦॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਪੁ ਪਤਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਮ
ਸੁਨੈ ਬਿਰੀਤ ਪਪੀਲ ਕਾ ਤਉ ਜਥਾ ਮਤਿ ਰਾਮ ਬਰ
ਨਤ ਸੀਤ ਪਤਾ ਪਤੋ। ੧੧॥ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਸੁਨੈ ਸੁ
ਨਾਵੈ ਮਨ ਧਰੈ ਰਪੁ ਪਤਿ ਚਰਤੁ ਅਨੀਤਾ। ਤੁਕੈ ਮੁਕਤਿ
ਸਦਾ ਕਹੈ ਬਰੇ ਬਰੇ ਮੁਹਿ ਕੀਤਾ। ੧੨॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੋ ਗਵਨ ਪ੍ਰਚਿਨਾ ਮਦਸਾ ਮੇਅਿ

॥ १०॥ ८०५॥ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਕਾ ਧਾ ਕ ਵਿਜ
 ਬਾਮਤਿ ਬਰਨਤੁ ਜਗ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥ ਜੋ ਮੇਖਾ ਉਡ
 ਫਿਰ ਧਰਗਿਰਤੁ ਪਰਤਨ ਅੰਬਰ ਪਾਰਾ ॥ ੧॥ ਦੋਹਰਾ
 ॥ ਰਾਮ ਰੁਗਤਿ ਬਿਨ ਅਤਿ ਕਰਨ ਨਿਗਮ ਬਤਾਏ
 ਤਨੇਤਾ ਫਲ ਬਲ ਤੇ ਰਾਵਨ ਫਲ ਮੀਚ ਉਗਾਹੀ
 ਦੇਤਾ ॥ ੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤੁ ਬਲਗ ਸਾਧਨ ਪੁਰਜ ਬ
 ਲਗ ਪਰਜਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾ ਕਮੇਤ ਮ ਭਾਜੈ ਦੂਰ ਬਿਨਾਈ
 ਪਬਾਤੁ ਨ ਕਰੈ ॥ ੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਏਕ ਸਰਨ ਬਤੁ ਹੇ
 ਯਜਪਤ ਪਨੇਮ ਸਬੈ ਰਹਾ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿਨ ਹਿਰੈ ਇ
 ਕਮੇ ਪਤਿ ਬਤਾ ਸਗਾਹੀਏ ॥ ੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਤਨੇ ਕ
 ਰਹਿ ਉਪਾਇ ਸਬ ਫੇਕਟ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨੁ ਸੋਈ ਸਨ
 ਹੁ ਮਨ ਲਾਇ ਸੁਕਾਇ ਰਾਮ ਬਿਨ ਤੀਕਰੈ ॥ ੫॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ਤੀਰਥ ਕਰੈ ਅਨੇਕ ਸਦਾ ਮਿਲ ਮੀਨ ਕੋ ਕ ਮਰਿਕ
 ਛਪ ਅਨੇਕ ਰਾਹੇ ਜੁਗ ਗਾਏ ਯੈ ਪੈਨ ਹੂੰ ਸੋ ਪੇਰ ਭਰ
 ਸੇਵਤੁ ਭੁਜੰਗ ਅੰ ਕੁੰਡਿ ਗਤਿ ਖਾਤੁ ਬਨਹੀ ਮੈ ਘਰ
 ਫਾਏ ਯੈ ਚਾਤਿਕ ਬਿਨਾਹੀ ਸਾਥੀ ਪੁਰ ਮੂਤੁ ਮੇਲੈ ਹ
 ਥੀ ਧਮਾਨਹੀ ਬਿਕਲ ਬਰਜਨ ਮਗਾਏ ਯੈ ਨਾ
 ਚਨਾਚ ਮੇਰ ਜੋ ਬਿਬਾਦ ਘਨ ਘੋਰ ਜੋ ਉਡਾਇ ਪ੍ਰੇ
 ਮ ਹੀਨ ਰਾਪੁ ਨਾ ਬਕਾਹੁ ਪਾਇਏ ॥ ੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਾ

ਮਿਲਾ

ਜੋ

੨੪੬ ਫਨ ਅਤਿ ਮਤਿ ਹੀਨ ਸਮਝੇ ਪੈ ਚਰਨ ਨ ਭੁਜੈ ॥ ਸੁਨਿ
 ਅਤੁ ਭੁਗਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੁੰਭ ਕਰਨ ਬਧ ਕਾਨ ਦੋ ॥ ੧ ॥
 ਫਪਸ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦਰਨ ਪੀਰ ਸੁਭੁਟਿ ਕਪਿਭੀਰ
 ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਕਿਲ ਕਿਲਾਇ ਉਛਲੀਤੁ ਪੁਛ ਪਟਕ
 ਤਿ ਚੰਚਲ ਅਤਿ ॥ ਡੀਠ ਜੋਰ ਸਬ ਧਰਤ ਅਸੁਰ ਤਬ
 ਗਹਿਤੁ ਦੂਰਿ ਦਬਿ ॥ ਗਵਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਪਰਭਾਤ ਜਾਤੁ ਤ
 ਮਨਿ ਰਖ ਬਦਨ ਛਬਿ ॥ ਰਘੁ ਪਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਵਿ ਰ
 ਮਕਹਿ ਨਿਰਖਤ ਪੀਠ ਭੁਜਾਇ ਅਗਾ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਰੰਕ ਕੋ
 ਨ ਲੀਕਾਧਿ ਪਤਿ ਜਹਿ ਸਿੰਘ ਬਿਦਾਰਨ ਕੁੰਭ ਕਰਾ ॥ ੨ ॥
 ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਅੰਗ ਕੋ ਗਿਰੀ ਸਮਾਨ ਭੰਗ ਕੋ ਕਪੀ
 ਸਪੁਜਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੂਤ ਜਮ ਦੂਤਨ ਕੀ ਆਵਨੀ ॥ ਜਾ
 ਨ ਕੀ ਕਲੇ ਸਕੁਲ ਲਾਜ ਸੀਲ ਗੀਲ ਛਾਡ ਅਠ
 ਲੋਕ ਪਾਲ ਕੀ ਡੀਠ ਕੀ ਲਗਾਵਨੀ ॥ ਪੰਚ ਭੂਤ ਦੇ
 ਹੋ ਕੇ ਸੁਮੰਤ ਮਾਲ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਆਏ ਗਨੰਤ੍ਰੇ ਏਤੀ ਬਾ
 ਤਨ ਚਲਾਵਨੀ ॥ ਲੀਕ ਈਸ ਉਪਰ ਨਿਸੰਕ ਦਾਂਤ ਪੀ
 ਸ ਪੀਸ ਦੇਖੇ ਬੀਸ ਕਰੀ ਏਕ ਬਾਰ ਅੰਸੀ ਧਾਵਨੀ ॥
 ੬ ॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਟਾਚਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਅੰਗ ਦੇ ਸੇਕ
 ਹੈ ਬਾਤ ਰਾਵਨ ਕੀ ਦੇਖੀ ਪਾਤ ਆਜਹੂੰ ਲੋ ਆਇ ਕੈਨ
 ਮੋ ਕੇ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ਹੈ ਰੋਨ ਹਾਰ ਜਾ ਕੇ ਜੈ ਸੀ ਤੈ ਸੀ ਮਤਹੀ

ਮਿਲਦਾ
 ਦਾਗ

ਦੇ ਬੈਸੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਜਾਨ ਕੀ ਕੇ ਕੋ ਪਰ ਹਕਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ਬੋ
 ਲੇ ਹਨੂੰ ਮਾਨ ਯਾਹਿ ਪਾਪੀ ਅਬ ਲੋ ਤੋ ਨਾ ਬਰਾਵਰੇ ॥
 ਕੇ ਨੈਨ ਨਕੀ ਕਰਨ ਜਿਯਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ਨ ਤੋ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰ ॥
 ਸੀ ਅਲੈ ਕੇ ਦੇਸ ਗਏ ਹੁਤੇ ਰਾਮ ਰਰ ਕਾਹੂ ਹਾਥ ਪਾ
 ਉਨ ਚਲਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ੧੦ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੀਨੇ ਨਰ ਰੂ
 ਪ ਕਾਪਿ ਸੁੰਦਰਿ ਅਨੁਪ ਛਬਿ ਗਏ ਛਪਿ ਰੂਪੁ ਮੇ
 ਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ਜੇ ਤੇ ਰੀਲ ਤੇ ਤੇ ਹਾਥੀ ਤੇ ਤੇ
 ਈ ਖਟਾਸ ਸਾਥੀ ਕੰਚਨ ਕੇ ਕੁੰਡਲ ਕਰੀ ਪੁੰਜ
 ਛਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀ ਰਜਾਇ ਪਾਇ ਚੰਦੇ ਧਾਇ ਧਾਇ
 ਮਾਨੇ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਗਿਰ ਆਗੇ ਲੈਨ ਆਯੇ ਹੋਏ ॥
 ਕੋਨ ਬਡੀ ਬਾਤ ਤਈ ਤਾਪ ਕੇ ਹਰਨ ਹਾਰ ਰਾਮ ਕੇ ਕ
 ਟਾਛ ਤੇ ਸਟਾਕ ਪਦ ਪਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ੧੧ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥
 ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੁ ਕੇ ਕਾਜ ਸੇਵਾ ਕੀ ਨੀ ਦੇਵ ਰਾਜ ਰਾਜ ਕੇ
 ਸਾਮਾਜ ਕਾਟੇ ਰਾਮ ਹੈ ਪਠਾਯੇ ॥ ਚੰਦ ਮਾ ਸਮਾਨ ਛੋ
 ਤ ਰਾਮ ਰਤੁ ਰੰਗ ਪੁੰਜ ਏਈ ਰਾਖੇ ਬਾਹਨ ਨ ਆਪਨੇ
 ਬੁਲਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ਰੁਏ ਅਸਟਾਰ ਬਾਜੇ ਵੰਦ ਭੀ ਅਪਾਰ
 ਰਾਮ ਲੀ ਕਾਇ ਗਾਏ ਪੈਨ ਕੋ ਪਾਛਿ ਗ ਆਯੇ ਹੋਏ ॥ ਏ
 ਰੀਤ ਕੇ ਮਾਰ ਬੇਕੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਤ ਕਹੈ ਚੇਤੇ ਨੈਕ
 ਗਾਵਨ ਤੇ ਬਡੇ ਪਦ ਪਾਯੇ ਹੋਏ ॥ ੧੨ ॥ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥

ਕੀਨੇ

ਨਾਨਕ

੬੦

ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਂਤਿ ਰਹੇ ਜਗਾਂਗਾ ਦੁਮੈ ਰਨ ਖੰਡੁ ਤੁਹਾਂ ਕਰੈ ਰ
 ਪੁਬੀਰ ਮੋਹਿ ਵੇਰੈ ਉਪਹਾਸ ਹੈ। ਉਮਾਪਤਿ ਤਾਰਕ
 ਉਪਾਸੈ ਉਪਦੇਸੈ ਯਾਕੋ ਸੋ ਨ ਉਪਦੇਸੈ ਯਾਤੇ ਹਮ ਸੇ
 ਉਦਾਸ ਹੈ। ਬਿਲੈ ਹਨੁ ਮਾਨ ਰਾਮ ਰੁਦ ਯਾਕੋ ਬਰੈ ਬੈ
 ਰੀ ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਦੀ ਨੇ ਰਿਹੈ ਦੇਖੇ ਨ ਬਿਸਾਸ ਹੈ। ਸੀਪ
 ਤਿ ਬਿਲਾਸ ਸਿਟ ਦੀਨ ਪੂਰੁ ਭੁਲੇ ਕੀਨੇ ਸੋ ਤੇ ਵਾਹੀ
 ਮਤਿ ਕੇ ਕਟਾਛ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ। ੧੩॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਅੰਗ
 ਹੈ ਵਾਹੁ। ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਅੰਗਦ ਪਵਨ ਪੁਤ ਦੇ ਉਵ
 ਤੇ ਰਾਮ ਦੂਤ ਹਸ ਕੈ ਬਿਭੀ ਖਨ ਸੋ ਕਯੋ ਕਾਂਝੇ ਰੰਗੇ
 ॥ ਗਵਨ ਕੋ ਮਾਰ ਰਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੁਮ ਜਾਇ
 ਲੀਕ ਹੈ ਨਿਸੀਰ ਵੇਰੈ ਰਾਜ ਕਰੈ ਗੋ। ਤੇ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ
 ਹਮ ਬੀਚਨ ਵਿਗਾਯੋ ਕਾਜ ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਮੈ ਛਾਤ
 ਭੋਗਨ ਮੈ ਪਰੈ ਗੋ। ਕੁਈ ਕੀ ਬਿਭੁਤਿ ਪਾਇ ਰਾਮ
 ਚੰਦ ਕੋ ਰਿਝਾਇ ਕਹੈ ਤੇ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰੀ ਕਹਾਂ ਕਹਾਂ ਧ
 ਰੈ ਗੋ। ੧੪॥ ਬਿਭੀ ਖਨ ਵਾਹੁ। ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਸੁ
 ਧੇ ਦੁਖ ਦੇ ਤੁਹੈ ਕਿ ਪਾਨ ਕਾਢ ਲੇਤੈ ਜੂਜਾਨਤ ਹੈ ਗ
 ਜ ਪਾਇ ਰਾਜ ਕੋ ਕਮਾਇ ਤੇ। ਏਕ ਰਾਮ ਰੋਮ ਪਰ ਕੇ
 ਟ ਰਾਜ ਦੇਸੈ ਲੁਟਾਇ ਜਗਾਂ ਪਗ ਪੂਰੁ ਤੁਹਾਂ ਮਾਥੇਈ
 ਲੁਟਾਇ ਤੇ। ॥ ਆਪਨੇਈ ਲੇਚਨ ਕਮਲ ਕੇ ਬਿਛੋਨ

ਕਰਦੇਉਪ੍ਰਭੁਤਾਹੀਗੈਲਧਾਮਪਧਰਾਇਹੀ। ਲਿਕ २੪੬
 ਫਿਰਕਾਇਚਰਨਦਕਸੇਹਨਮਾਨਤਾਂਕੇਪਾਛੇਤੁਮੈਰੋ
 ਟਬਿਜਨਖਵਾਇਹੀ॥੧੫॥ ਵੇਹਰਾ ॥ਏਇਤਸ
 ਬਹਿਪ੍ਰਸੰਨਮਨਹਰਖਵੰਤਸਬਗਾਤਾਸੰਖਸਬ
 ਦਸੁਨਰੰਕਜਿਮਸੁਨਹੁਲੰਕਕੀਬਾਤਾ॥੧੬॥ ॥
 ਹਾਵਨੇਟਾਚੁਸੇਰਠਾ॥ ॥ਸੁਨਹੁਮੋਦਰਬਾਤਤੁ
 ਮੰਤ੍ਰੀਰਾਵਨਕਹੈ। ਦੇਖ। ਰਾਮਕੀਘਾਤੁਆਇਗ
 ਯੋਜਾਨੇਨਹੀ॥੧੭॥ ॥ਮੰਤ੍ਰੀਓਵਾਚਾਸੇਰਠਾ॥ ॥
 ਯਹੈਬਡੀਬਿਪਰੀਤਤੁਮਰਾਮਹਿਜਾਨਤਨਹੀ॥ਸਦਾ
 ਬਡਨਕੀਰੀਤਬਹੁਤਕਰੈਬੋਰਕਹੈ॥੧੮॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ਰਾਮਚੰਦਚਢੇਜਬਧੀਰਜਨਰਯੋਤਬਕੁਮਿ
 ਰਗਮਗੀਗਾਤਿਭੁਈਭਾਰੀਨਾਉਕੀ॥ਸੂਰਛਪਮੋਧੁ
 ਜਾਬੀਚਕੀਨੇਹੈਸਮੁੰਦਕੀਚਨੀਚਸੇਦੈਗਏਅਰਿ
 ਹੈਨਆਸਆਉਕੀ॥ਸੰਖਨਕੇਬਾਜਤਬਹੁਰਭੁਈ
 ਛਾਤੀਟੁਕਕੁਮਹੀਤੇਦੇਹਮਨਲੀਨੀਮਨੇਘਾਉਕੀ॥
 ਏਤੇਪਰਬੂਝਤਹੈਬਾਰਬਾਰਮਹਾਰਾਜਜੱਯੇਬਲਰਾ
 ਵਰੇਕੇਬਾਵਰੇਸੁਭਾਵਕੀ॥੧੯॥ ॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਮੇਰ
 ਸੁਨੇਬਾਤਕੀਨੇਮਾਨਖਕੇਗਾਤਕਪਿਹੀਰਚੀਰਰਾਜ
 ਬੇਖਸਬਕੇਬਨਾਇਕੈ॥ਸਬਹੀਕਦੈਕਮਾਨਬਾਨਜ

ਕਾਵਿ

ਟੁਪਾਨਕਰਚਾਉਜੋ ਬਢਾਇਚਾਂ ਪਹਾਬਨਚਢਾਇਕੈ
 ॥ ਏਦਤੀ ਬਜਾਇ ਬੈਰਪ੍ਰਗਟੈ ਜਨਾਇਰਾਮਲੀਕਕੈ
 ਨਿਸੰਕਫਿਗਮਾਂਤ੍ਰੀਦਲਮਾਇਕੈ ॥ ਸੁਰਨਬੁਲਾਇ
 ਕੰਭੁਕਰਨੈ ਜਗਾਇ ਰਾਜਾ ਬਾਤੁ ਕੀਤ ਗਏਤੇ ਰੋਹਰੋ
 ਪਛੁਤਾਇਕੈ ॥ ੨੦ ॥ ਗਣਨੇਵਾਹੁਕਛਿਤੁ ॥ ॥ ਬਾਂ
 ਧਬਾਂਧਗਾਤੀ ਪਛੁਪਾਤੀ ਜੇ ਜੀਗਾਤੀ ਮੇਰੇਤਾਤੀ ਬਾਨੀ
 ਬੋਲਬੋਲਕਰਮੇਰੇ ਜੁਨਾਇਕੈ ॥ ਮਾਨਸਕੀਜਾਤੀ ਭੁ
 ਟਪਾਤੀ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਪਰਮਨਕੀ ਜੁਹਾਤੀ ਬਾਤੀ ਪ੍ਰਗ
 ਟੀਹੈ ਆਇਕੈ ॥ ਸਿਟਕੀ ਫਿਪਾਤੀ ਕਰੇ ਜਮਕੀ ਜਮ
 ਤੀ ਸਬਜੋਗਨੀ ਬਿਲਬਿਲਾਤੀ ਪਠਾਉ ਆਪਾਇਕੈ
 ॥ ਪਾਤੀਲਿਖੀਏਤਨਕੋਨਾਤੀ ਕਮਲਾਸਨਕੋਰਾਤੀ ਕ
 ਰਆਂਬੈਛਾਤੀ ਕੋਧਉਪਜਾਇਕੈ ॥ ੨੧ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਾ
 ਜਮਰਿਪਰਬੈਰਮੰਤ੍ਰਨਜੋ ਬੁਝਤਪ੍ਰਗਟਾਬੀਸੇਭੁਜ
 ਅਮੈਰਾਮਲਖਨਪਰਪਹੁਨੇ ॥ ੨੨ ॥ ਏਹਰਾ ॥
 ਬੋਲਮੇਰੇਦਰਸੇਕਰਮੇ ਬਹੁਰਲੀਕਕੋਰਾਇ ॥ ਰਾਮਚੰ
 ਦਕਹਿਕਰਤਹੈਕਹਮੇਸੇ ਸਤੁਭਾਇ ॥ ੨੩ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਚੰ
 ਟਾਰਾਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਜੁਨਰਾਜਾਮਮਈਸਹਾਬਜੋਰਬਿ
 ਨਤੀਕਰੈ ॥ ਰਾਪੁਨਾਇਕਜਗਦੀਸਾਇਹਬਿਧਿਗਹਿਤ
 ਪ੍ਰਸੰਨਮੁਖਾ ॥ ੨੪ ॥ ॥ ਛਪਯਾ ॥ ॥ ਮਿਗਕੀਚੁਨਮਿਗ

ਨਮਰਸਾ

ਅਬ

ਫਾਲਮਾਲਕਪਿਮੱਧਿਨੀਲਮਣਾਦਸਸਰਕੁਰਤੁਤੁ
ਨੀਰਮੋਰਬੀਹਿਸੋਪਤੁਗਨਾਚਰਨਕਮਲਹਨੁ
ਮਾਨਪਾਨਲਾਲਤੁਉਹਤਿਰਤਾਕਹਤੁਬਾਤਤੁਟਮ
ਨਜਸੁਨਤਮੁਸਕਤੁਦੁਖਮਿਟਤਾਮਿਦੁਬਚਨਰ
ਚਨਸੁਗੀਟਪ੍ਰਤਿਅਤਿਪ੍ਰਸੰਨਲਜਾਨਮਤਿਾਰਾ
ਜਾਧਿਰਾਜਲੰਕਾਧਿਪਤਿਜੋਈਜਾਤਸਰਨਬੈਰਹਿ
ਫਿਮਤਿ॥੨੫॥ ॥ਫੁਪਜਾ॥ ॥ਕਪਪ੍ਰਚੰਡਵੰਡਨਉ
ਮੰਡਤੰਡਨਅਰਣਦੁਤਿਪ੍ਰਗਟਮੰਡਰਣਕਹੈਕਰੁ
ਠਾਰਸਨੈਨਨਛੁੱਭਤਿਪ੍ਰਵਨਪੁਤਰੁਧੰਤਨਿਦਾਇ
ਅੰਗੁਲਤੂਅਲਿਖਤਾਸੀਅਮਾਰੋਧਰਮਿਲੈਰਾ
ਉਤਟਮਾਰਗਪਿਖਤਾਸਾਨਧਬੱਧਬਿਨਲਫਮਨ
ਚਵਰਹਾਬਉਪਰਕਰੈਕਵਿਰਾਮਸੁਰਮਣਿਜੁਧ
ਮਣਿਛੁਵਤਚਰਣਰੁਗਮਗਧਰੈ॥੨੬॥ ਹਾਵਣ
ਵਾਰਾਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਰਾਮਕੀਤੇਜਾਨੀਘਾਤੁਬਿਨਜੋ
ਧਕੋਪਲਾਤੁਮੇਰੇਸੁਰਜਾਤਹੈਪਰੀਕਮੈਉਡਾਇ
ਹੈ॥ਏਕਨਕੋਬਾਧਲਾਇਏਕਨਕੋਏਉਡਾਇਏ
ਕਨਕੀਨਾਰਿਹੀਮਰੋਰਤੋਰਖਾਇਹੈਤੁਲੈਏਕਰਾ
ਖਸੀਪ੍ਰਤਿਜਨੀਬੁਲਾਇਕਹੈਆਧੀਰਾਤਬੀਤੇ
ਈਸਬੈਈਸੋਇਜਾਇਹੈ॥ਤੁਹਾਂਜਾਇਰਾਮਕੋਉ

ਅੰਗੁਲ

ਫੁਪ

ਮਾਨਪਾਨ

ਠਾਇਲੁਆਇਮੇਰੇਫਿਗਤੋਰਭੁਏਜੀਤਕੇਨਿਸ਼ਾਂਨ
 ਹਿਬਜਾਇਐਂ॥੨੭॥ ਬਿਭੀਖਨਉਟਾਚਾਕਬਿੱਤੁ॥
 ॥ਤੋਹੀਲੋਬਿਭੀਖਨਕਹੀਹੈਬਾਤਹਾਬਜੇਰਅਟ
 ਤੁਰੈਗਤਿਨਾਥਸਾਟਧਾਨਹੋਇਬੋਬੋਲੋਬਾਲ
 ਪੁਤਰਪੁਬੀਰਪੁਰਹੁਤੁਸੁਨਮੇਰੀਚੋਕੀਪਾਇਕੈਪ^{ਮੀਗਰ}
 ਸਾਰਪਾਇਸੋਇਬੋਗਾਟਨਕੇਆਟਤਲੋਤਮੈਨ
 ਜਗੈਹੋਏਹੋਏਕਲੇਜਬਾਬਤਕੋਪੈਰਖਵਿਗੋਇਬੋ
 ॥ਪ੍ਰਾਤਰਨਬਾਤਪੈਤੇਸਾਖਾਮਿਗਭਾਤਸੁਨੇਮਾਰਮਾਰ
 ਬੈਰਨਕੇਗਮਮੁਖਿਜੋਇਬੋ॥੨੮॥ ॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥
 ਸੁਰਛਪੋਪਛਮਪ੍ਰਕਾਸੋਸਸਿਪਾਚੀਦਿਸਚੱਕ
 ਟਾਕਬਿਛਰੇਚਕੋਰਸੁਖਪਾਯੇਹੈ॥ਕੁਮਦਨੀਫੁਲੀ
 ਕੰਜਮੁਦੇਭੋਰਬਾਂਧੇਬੀਚਪ੍ਰਾਤਨਾਥਬੁਝੇਮਨੇਕਾਲ
 ਕੁਟਖਾਯੇਹੈ॥ਆਧੀਗਤਬੀਤੀਸਬਸੋਏਜੀਅਜ
 ਨਆਨਰਾਖਸੀਪ੍ਰਭਿਜਨੀਪ੍ਰਭਾਉਸੋਜਨਾਯੇਹੈ॥
 ਬੀਜੁਰੀਸੀਫੁਰੀਭਾਂਤਿਬੁਰੀਹਾਥਫੁਰੀਲੋਹੁਚੁਰੀ
 ਰੀਠਜੁਰੀਦੇਖਅੰਗਦਲਜਾਯੇਹੈ॥੨੯॥ ਅੰਗਦ
 ਟਾਚਾਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ਰਾਮਲੋਨਜਾਨਦੀਨੀਬਾਟਹੀਮੈ
 ਖਰੀਕੀਨੀਬਾਟਪਾਰਬੇਕੋਬਲੀਅੰਗਦਪ੍ਰਬੀਨਹੈ
 ॥ਦੋਰਜਾਇਹਾਥਗਯੋਮੇਸੋਸੁਧੇਬਾਤਕਹੇਲੋਮੇ

ਰਾਹੈ ਲੋਰੇ ਅੰਸੇ ਕੋ ਨ ਤੇ ਤੇ ਹੀ ਨ ਹੈ ॥ ਕਛੁ ਨ ਬਯਾਇ
 ਭਾਜ ਜੈ ਬੈ ਕੋ ਬਿਲ ਬਿਲਾਇ ਕੈ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸਿੰਘ ਮੇਰ
 ਹਰਨੀ ਕੋ ਚੀਨ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਫਰੋ ਸੋਰ ਸਬ ਜਾਗੇ ਮਾਨੋ
 ਭੁਯੋ ਭੋਰ ਕੋਰ ਕਾਰ ਭਈ ਸਨੇ ਗਵਨ ਮਲੀਨ ਹੈ ॥ ੩੦
 ॥ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਭਈ ਪ੍ਰਾਤ ਫੂਲੇ ਜਲ ਜਾਤ ਰਾਖੁ ਨ
 ਥ ਮੁਖ ਭਾਜੇ ਤ ਮ ਮਾਨੋ ਭੋਗ ਗਵਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੋ ਸਿੰ
 ਲੇ ਚਕੁਟਾ ਕ ਅੰਸੇ ਜੀਤਾ ਉ ਮਿਲਨ ਹਾਰ ਫੂਟੇ ਭ੍ਰਿੰਗ
 ਮਾਲ ਮਾਨੋ ਬਾਨ ਰਾਮ ਚਾਂਪ ਕੋ ਪੁਖਨ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਪ੍ਰਿੰ
 ਕਿਰਨ ਕੇ ਧਾਏ ਛਾਏ ਕੈ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਆਏ ਸੁਖ ਜਾਨ ਕੀ
 ਮਿਲਾਪ ਕੋ ਚੰਦ ਪਰਮੇ ਫੀਕੋ ਲੀਕ ਪਤੀ ਹੁਤੇ ਨੀਕੋ
 ਤਾਰੇ ਲਟੇ ਮਾਨੋ ਆਉ ਅੰਕ ਮੇਘ ਨਾਦ ਬਾਪ ਕੋ ॥ ੩੧
 ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਰਾਘੁ ਪਤਿ ਜੁ ਕੇ ਦਲ ਕੀ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਖੀ
 ਰੋਪ ਫਰੋ ਦੁਖ ਜੀ ਅਪੈਨ ਮੁਖ ਤੇ ਜਨਾਈਏ ॥ ਤੀਨ ਕੋ
 ਟ ਰਾਖ ਸਖ ਪਾਏ ਜੇ ਪਠਾਏ ਹਮ ਜੈ ਜੈ ਮੇਲ ਪੈਰੇ ਤਬ
 ਆਗ ਮੈ ਉਡਾਈਏ ॥ ਬੋਲੇ ਮੇਘ ਨਾਦ ਚਹੂੰ ਓਰ ਜਾਇ
 ਫੋਕੇ ਦਲ ਮਾਰੇ ਕੇ ਕੇ ਗਨ ਆਇ ਜੈ ਪਾਈਏ ॥
 ਕਿਧੈ ਚਲੇ ਜਾਇ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਕੋ ਜਗਾਇ ਕਰੈ ਆਪੇ ਘ
 ਰ ਭੁੱਛ ਤਾ ਕੇ ਭੁਲੇਈ ਮਨਾਈਏ ॥ ੩੨ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥
 ਮੇਘ ਨਾਦ ਜਾਇ ਫੇਲ ਲਾਖ ਕ ਬਜਾਇ ਰਹੇ ਤੇ ਤੇ

੨੫੩

ਗ

ਰੋਲਾ

ਰੋਲਾ

ਘੋਰੁ ਕੁਕਾਨ ਜੁ ਬਰੇਈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ ॥ ਹਾ ਬਨ ਕੇ ਪੁ
 ਜਤੋ ਤੇ ਗੋਰੁ ਲੋਚਨਾਇ ਰਹੇ ॥ ਮਨ ਪਾਉ ਚੁਪ ਚੁ
 ਲੀ ਤਾਂਤ ਸੋ ਸੁਣਾਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲੀ ਤ ਬਨਾ ਰਿਯਾ ਕੇ ਏਕ
 ਤੇ ਉਪਾਇ ਕੋਰੇ ਜੈ ਸੀ ਤਾਂਤਿ ਰੁਖ ਆਨ ਆਪਨ ਜ
 ਗਾਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ ਮੈ ਗਨੇ ਸਕੇ ਪਠਾਇ ਪਾਛੇ ਕੋਰ ਗਨ
 ਲੋਚਨ ਮੂਦੇਈ ਰਹੇ ਉਤਰ ਸੁਨਾਯੋ ਹੈ ॥ ੩੩ ॥ ਕਾਬਿਤੁ
 ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਨ ਗਨ ਵੀਰਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਜਾ
 ਇਹੋ ਲਵੀਦਤੀ ਸੁਕਾਨ ਮੈ ਪਠਾਏ ਤੈ ॥ ਅੰਗ ਸਰੁ ਸੁ
 ਰਨ ਸੋ ਕਹਯੋ ਹੈ ਪਵਰ ਲਾਗ ਜਾਹ ਲਾਗੇ ਕੈ ਜੈ ਜੈ ਸੋ
 ਪੀਠੀ ਗਿਰ ਛਾਏ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਪਾਂਚ ਚਾਰ ਲੋਤੋ ਸਮਝ
 ਨ ਪਰੀ ਕਹਾਂ ਭੁਏ ਗਤਿ ਗਏ ਕਿਧੈ ਪੇਟ ਮੈ ਪਚਾਏ ਹੈ ॥
 ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੇ ਗਾਨ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਕੁ ਕੁਕਾਨ ਕਹਯੋ ਜਾਨਤ
 ਹੈ ਏਨ ਦੁਖ ਗਵਨ ਜੁ ਆਏ ਹੈ ॥ ੩੪ ॥ ॥ ਏਯਾ ॥
 ॥ ਸੋਟ ਤੇ ਪਾਟ ਕਾਨ ਜਹਾਂ ਚਲ ਲੀ ਕਪਤੀ ਪਹੁੰਚੇ
 ਤਿਹ ਰੋਗੇ ਕੀ ਹੋ ਜਗਾਵਤ ਮੈ ਹੋਰੀ ਜਾਨ ਕੀ ਸੋ ਜ
 ਗ ਕੈ ਸਮਝਾਵਤ ਬੋਰੇ ॥ ਸੋ ਭੁਗਤੀ ਨਹਿ ਕਮੇ ਸੁਨ
 ਨਾ ਬ ਬਿਨਾ ਰਾਖਾ ਬਤ ਜੈ ਨਹਿ ਮੇਰੇ ॥ ਰਾਮ ਹੀ
 ਕਮੇ ਨ ਬਨੈ ਕਪਟੀ ਜੈ ਬਨੀ ਤਉ ਠੀਲ ਸੁਖੀ ਲੋਕ
 ਦੇਰੇ ॥ ੩੫ ॥ ॥ ਏਯਾ ॥ ॥ ਤੁਹਿ ਕੋਹੇ ਤੁਲਿਯੋ ਕਾਪਿ

ਮਗਰ

ਭੀਰ

ਜੀ ਦਲ ਰਾਮ ਦੇਰ ਬੁਨ ਬੈਰ ਬਾਦੁ ਮਾਇਰ ਫਿਰੀਖ
ਨ ਭਾਈ ਮਿਲਮੇ ਇਕ ਬਾਂਸਰ ਮਾਇਰੇ ਗਾਂਉ ਜਰ
ਮੇਮ ਮੋਰ ਵਰੀ ਬਿਪਰੀਤ ਬੁਨ ਬੁਨ ਤੇ ਨ ਰੁਮੇ ਤੁਮ
ਕੋਰੁ ਪਾਮੇ ਸਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੇ ਪਾਰ ਕੇ ਦੁਖ ਮੋਹਿ
ਜੇਹੈ ਸਬ ਤੇਹਿ ਸਨਾਯੋ ॥੩੬॥ ਜੈ ਯਾ ॥ ਮਹਿਰਸ
ਭੈ ਤੁਮ ਜਾਨ ਤੁਹੈ ਖਰ ਦੁਖ ਨ ਦੇ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਪਛਾਰੈ ॥
ਸੁਪਨ ਖਾ ਪਤਿਹੀ ਨ ਕਰੀ ਮੁਨਿ ਸਾਰ ਮਗੀਚ ਦੀਏ
ਦੁਖ ਭਾਰੇ ^{ਨਰ} ਅਛੁ ਕੁਮਾਰ ਕੇ ਜੰਗ ਖਪੇ ਭੁਰ ਛੱਡ ਸਕੇ
ਟਨ ਕੋਟ ਜੀ ਪਾਰੇ ਕੇ ਧ ਬਢਾਇ ਲਟਾਇ ਲੈ ਬੀਰ
ਹਿਲੀ ਕਪਤੀ ਗਢ ਲੀਕ ਪਧਾਰੇ ॥੩੭॥ ਕੰਭ ਕਰਨ
ਫਾਹਾ ਜੈ ਯਾ ॥ ਜੋਰ ਜਰੁ ਸਬ ਬੋਲ ਬਡੇ ਭਰ ਬੁ
ਸੁਤ ਰਾਜ ਕੀ ਰੀਤ ਪੁਰਾਨੀ ਜੈ ਬਲ ਪੈ ਤਉ ਕਮੇ ਚ
ਲੀਏ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਹੋਇ ਅਨਾਜ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਬਾਤ ਸੁ
ਨੇ ਸੁਤ ਬੋਲ ਉਠੇ ਧਨ ਪੈ ਪਟ ਕਾਨ ਬਡੇ ਸੁਰ ਗਮਾਨੀ
ਮਾਟਨ ਬੋਲ ਉਠੇ ਸਮਸ਼ੀ ਹਮ ਜਾਨ ਤੁਹੈ ਤੁਮ ਦੇਹ
ਬਢਾਨੀ ॥੩੮॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਬੋਲ ਮੇ ਕੰਭ ਕਾਨ ਅ
ਬਲੀ ਕਕੇ ਅਟਾ ਸਏ ਤੇ ਲਾਗਤ ਉਦਾਸ ਮੋਹਿ ਕੇ ਸੇ
ਕੇ ਸਹਾਣੇ ਨਾ ਜੇਈ ਜੇਈ ਠੋਰਨ ਤੇ ਕਾਮ ਕੋ ਗਰਬ ਜ
ਤੇ ਤੇਈ ਤੇਈ ਠੋਰ ਅਬ ਲਾਗੇ ਰੁਪਾਣੇ ਨਾ ਚੋਪਾ

ਅਟਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰ ਸਾਗੀ ਚੌਕ ਭਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮਾਨੋ ਕੋਊ ਬ
ਸਮੇਨਹੀ ਅਬ ਦੇ ਬਸਾਵਨੇ ਕੋਨ ਸੀ ਅਬਾਤੁਜ ०
ਕੋ ਦੇ ਤੋ ਉਤ ਪਾਤ ਭਾਤੁ ਰਾਤੁ ਬਿਨ ਅਵੇ ਦੋਰ ਦੀ ਪ
ਕਜਗਾਵਨੇ ॥੩੯॥ ਗਵਨੇ ਦਾ ਚਾਕ ਬਿਤੁ ॥ ॥
ਬਾਤੁ ਸੁਨ ਜਰੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਿਸ ਭਰੇ ਮੇ ਹਿ ਵਰੇ
ਪੈ ਭਰੇ ਸੋ ਤੋ ਸੋ ਅੰਸੇ ਬਿਲ ਲਾਤੁ ਹੈ ॥ ਲੋਹ ਕੀ ਨ ਆ
ਰ ਲਾਗੀ ਬਾਨ ਕੀ ਨ ਬਿਸਟ ਪਾਗੀ ਨੀ ਦੇ ਅਬ ਜਾਗੀ
ਕਿਧੋ ਤਾਂ ਤੇ ਭੁਭੁ ਗਾਤੁ ਹੈ ॥ ਏਕ ਹਾਂ ਕੁ ਬਾਂ ਵਰ ਪਲਾਤੁ
ਜੈ ਸੇ ਸੂ ਕੇ ਪਾਤੁ ਬਾਤੁ ਕੇ ਚਲੇ ਤੇ ਭਾਤੁ ਕੋਨ ਉਤ ਪਾਤੁ
ਹੈ ॥ ਬਾਵਹੀ ਉਠਾਯੇ ਹਮ ਤੈ ਸੋ ਫਲ ਪਾਯੇ ਅਬ ਕਰੇ
ਯਾਸੇ ਸੋ ਇਥੇ ਕੋ ਧਾਮ ਕੋਨ ਜਾਤੁ ਹੈ ॥੪੦॥ ਕਬਿਤੁ
॥ ॥ ਵਰੇਈ ਸੁਹਾਈ ਜਾਨ ਕਰਤੇ ਵਰਾਈ ਹਮ ਸੁਤੇ
ਬਾਤੁ ਪਾਈ ਮਾਨੋ ਰਾਮ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ॥ ਆਇ ਕੋਲ
ਰਾਈ ਰਪੁ ਰਾਈ ਹੈ ਮਚਾਈ ਜਬ ਤਬ ਸੋ ਸੁਨਾਈ
ਸੀ ਚੁਰਾਈ ਸੁ ਅਨੀਤ ਕੀ ॥ ਬਰੇ ਦੁਖ ਦਾਈ ਯਾਹਿ
ਪੀਰੇ ਨ ਪਰਾਈ ਯਾਂ ਕੀ ਨੀ ਦ ਉਚ ਦਾਈ ਸੁਤੇ ਵਰੀ ਵਿ
ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਮੈ ਨ ਕਹੀ ਹੈ ਬਨਾਈ ਜ
ਹਾਂ ਅੰਸੇ ਜੁਰੇ ਰਾਈ ਤਹਾਂ ਬੂਡੀ ਬਾਤ ਜੀਤ ਕੀ ॥੪੧॥
॥ ਕੁੰਤ ਕਰਨੇ ਦਾ ਚਾਕ ਬਿਤੁ ॥ ॥ ਅੰਸੇ ਜਬ ਬੇਲ

ਪੀਤੁ

ਪੋਕੋਪਕੋਧਸੋਬਦਾਈਰਪਸੋਈਗਮੋਨਸਕੈਬਿਥੇ
 ਕਾਨਿਰਸੋਕਤੇ। ਬੋਲਮੋਕੁੰਤਕਾਨਕੋਨਚੰਦਮਾਸੁਰੇ
 ਸਭਾਨੁਕੋਨਕਾਲਬਮਾਲਮਰਜਾਹਿਮੇਰੋਟੋਕਤੇ।
 ਐਸੀਸੁਨਸਬੈਲੋਕਪਾਲਨਕੇਬੂਰੇਦੁਖਤੇਹੀਫਿ
 ਨਕੈਸੋਜੋਸੋਰਿਣੀਰਿਣਬੋਕਤੇ। ਰਾਮਸੋਜੋਲਰੈਤੋ
 ਤੋਦੇਵਨਕੇਦੀਵਬਰੈਨੈਕਰਾਮਕੁਜੈਦੇਵਭਾਜੈਲੋਕ
 ਲੋਕਤੇ। ੪੨॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਨੀਦਤੇਭਯੋਨਿਰਾਸਦੇਖੇ
 ਭੁਟਆਸਪਾਸਗਾਗਰਪਚਾਸਸੋਪਖਾਰਮੁਖਹਸਮੋ
 ਤੈ॥ ਖੈਬੋਕੋਮਗਾਯੋਜੋਤੋਪਾਯੋਗਦੁਲੀਕਮਾਹਿਤੁਉਨ
 ਅਪਾਯੋਮਧਪਾਨਰਸਮਸਜੋਹੈ॥ ਰੂਪੈਨਮਾਂਗ
 ਮੋਬਰਮਾਸਕੋਪਹਾਰਘਰਕੁਪਭੁਰੇਆਸਵਨਤੀ
 ਸੋਜਗਬਸਮੋਹੈ॥ ਪਾਛੇਬੋਲਮੋਮਹਾਰਾਜਕਾਰੋਕੋ
 ਬਿਖਾਧਕਰੈਰਾਮਅਨਕੁੰਤਕਾਨਦਾਦੁਨਮੈਧਸਮੋ
 ਹੈ॥ ੪੩॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਕੋਰੋਤੋਸੀਘਰੋਕੋਰੋਸਿਧੁਬੋਰ
 ਰੋਰੋਅੰਰਜੋਕੋਤੋਨਰੁਮੈਦਿਥਾਰੋਏਕਏਕਹੀਗੀ
 ਛਕਪਿਤ੍ਰੰਨਕੇਮੰਡਨਉਤਾਰੋਕੋਰੋਕੋਰੋਲੈਉਜਾਰੋਪੈ
 ਨਹਾਰੋਰਹੈਟੋਕਹੀ॥ ਆਪਨੋਤੋਪੈਰਖਨਤੋਰਰੋਰੋ
 ਮਹਾਰਾਜਕਾਲਕੋਪਛਾਰੋਸਭਕੋਰੋਸਾਚੀਜੇਕਹੀ॥ ਨੈ
 ਕੋਜੋਸੰਭਾਰੋਤਾਰੋਤੋਰਿਭੂਮਿਪਾਰੋਅੰਰਜਾਹੀਕੋਪਚਾਰੋ

੨੫੭

ਪ੍ਰੋਤਕਾਨ

ਸਾਹਿਬੁਤੋ

੧/੧੦ ੫੮

੨੫੮ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋ ਛੇਕ ਛੇਕ ਹੀ ॥ ੪੪ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਆਉ ਲੋ ਦੁ
 ਚਿਤਾਈ ਜੋ ਲੋ ਨੀਦ ਨ ਜਗਾਈ ਮੇਰੀ ਸੁਨੋ ਲੀਕਰਾਈ
 ਭਾਈ ਸੋ ਕਨ ਨਿਹਾਰੀਏ ॥ ਬਿਨਾਈ ਸਹਾਈ ਭੁਜ ਦਾ
 ਹਨੀ ਉਠਾਈ ਜਬ ਕੋ ਹੈ ਰਖੁ ਰਾਈ ਅਬ ਕੋ ਨ ਕੋ ਵਿਚ
 ਰੀਏ ॥ ਗਾਜ ਉਠੇ ਰਾਵਨ ਫਰੇਈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਜੋ ਸੋ
 ਧੁ ਸਾਧੁ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਪੈ ਰਖਨ ਹਾਗੀਏ ॥ ਛੁੜ ਪਨ ਛੁੜੇ
 ਤੁੰਡ ਛੜਨ ਪੈ ਛੋਤ ਲਾਗੀ ਤੇਰੀਏ ਨ ਛੜ ਪੈ ਪਰੜਨ
 ਵਿਗਾਰੀਏ ॥ ੪੫ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਗਾਜੇ
 ਰਨ ਮਾਰੁ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਬਾਜੇ ਸਾਜੇ ਸੀਗ ਸੂਰ ਲਾਜੇ ਦੇ
 ਫੁਬਹ ਮਿਡ ਕੇ ॥ ਦਰਕੇ ਪਹਾਰ ਵਿਗਾਪਾਲ ਸਰਕੇ ਸ
 ਰੇਖ ਮਾਨੋ ਪੁਜ ਬੀਜੁ ਰੀਹੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ॥ ਹੀਏ
 ਕਪਿਤਰਕੇ ਫਰਕੇ ਨੈਨ ਦਾਹਨੇ ਉਗਾਹਨੇ ਚਢੇ ਪੈ ਜ
 ਮ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਵੰਡ ਕੇ ॥ ਜੁਧ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਗਿਰ ਮੰਦਰ ਬਿ
 ਲੈ ਵੈ ਮਾਨੋ ਦੇਖਤੁ ਪੈ ਰਾਜਾ ਜੁਰ ਆਏ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ ॥
 ੪੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਬੋਲੇ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਕਪਿ ਪੁਜਿ ਕਾਹੇ
 ਕਾਪਤਿ ਹੋਤੁ ਮਸੇ ਲਰੇ ਤੇ ਵਡੀ ਲਾਜ ਮਰਜਾਈਏ ॥
 ਅਰੇ ਕੁਲ ਪਾਪੀ ਤੂ ਬਿਭੀ ਖਨ ਰੁਗਾਹਿ ਜਿਨ ਭੀਰ ਪਰੇ
 ਛਾਡੁ ਸੀਗ ਪਾਨ ਨ ਬਚਾਈਏ ॥ ਲਛਮਨ ਤੁਹੀ ਪਛ
 ਮਨੋ ਰੇ ਹਿਰਾ ਸੀ ਨਾਹਿ ਬਲ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਹੈ ਤੂੰ ਅਰਨ

ਮਿਲਾਈ

ਤੁਹਿ ਕਹਾਈ

੪੫੪

ਜਨਾਈਏ॥ ਸਿਟਕੀਦੁਹਾਈਕੋਮਰਤੁਹੋਬਿਨਾਹੀ ੨੫੯
ਆਈਕੋਹੋਰਪੁਗਾਈਭਾਈਤਾਹੀਕੋਬਤਾਈਏ॥
੪੦॥ ਕਬਿਤੁ॥ ਜੋਲੋਰਨਸੁਰਮਾਨਪਯੋਕੋਉ
ਮੋਰਤੋਲੋਭੁਲੇਅਨਹੋਤਤੇਕਛੂਕਰਪੁਗਾਈਹੋ॥
ਮੋਕੇਦੇਵਜਾਨਤਹੈਜਾਨੋਕਿਨਜਾਨੋਮੂਢਤੁਮਸੋਲ
ਰੇਤੇਮੇਰੀਕੋਨਸੀਵਡਾਈਹੋ॥ ਜੋਸੇਵਡੇਮੇਘਬਿਨੁ
ਬਾਰਧਕੋਪਾਇਜਲੁਪੀਛੇਛੋਟੀਗਾਗਰੀਤੇਪਾਸ
ਨਬੁਝਾਈਹੋ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਜੋਸੇਕੋਹੋਰੀਪਛਾਰਪੁਜਕੀਨ
ਰੋਕੋਪਾਛੇਲਛਮਛਰਕੋਭੋਹਨਚਦਾਈਹੋ॥ ੪੧॥
ਕਬਿਤੁ॥ ਏਕਕਾਪਿਭਾਰੇਜਾਇਲਾਰੇਹਨੁਮਾਨ
ਪੀਠਏਕਅਨੁਰਾਗੇਰਪੁਨਾਥਕੋਚਰਨਕੋ॥ ਏਕਕ
ਹੈਜਾਨਤੁਹੈਏਈਇਨਬੂਝੇਇਨੈਤੇਈਆਗੇਚਲੇ
ਪਾਰਜਮਕੋਭਰਨਕੋ॥ ਏਕਕਹੈਯਾਕੋਨੈਕੁਰਾਏਹੀ
ਏਠਾਏਜਾਤੁਆਜਕੋਨਸੁਰਕੋਇਨਸੋਲਰਨਕੋ॥
ਏਕਕਹੈਰਾਮਲਛਮਨਸੀਤਜੀਤਲੈਹੈਮਾਰੇਜਾਹੋ
ਤੁਮਹੀਜੁਆਏਹੋਮਰਨਕੋ॥ ੪੨॥ ਰਾਮਚੰਦਉਦ
ਰਾਕਬਿਤੁ॥ ਰਾਮਮੁਸਕਾਨੇਏਖੇਕੋਉਕਪਿਗਾਨੇ
ਕਪਿਲਛਮਨਬੋਲਬੋਲੇਆਪਨੇਸੁਭਾਉਜੋ॥ ਤਾ
ਹੀਜਮੈਹਨੁਮਾਨਆਇਕੋਨਿਟਾਯੋਮਾਥਨਾਥਜੋਕੋ

ਦਿ

ਰੁੱਤਕੇ

ਤੋ ਮਾਰੇ ਏ ਕਹੀ ਉਪਾਇ ਸੋ ਅੰਗਦ ਅਨੰਤ ਬਲ ਨੀ
ਲਨ ਲਜਾ ਮਟਿਤ ਸਭੈ ਕੋ ਪਭਰੇ ਮਾਰ ਬੇ ਕੋ ਚਿਤ ਚ
ਇਸੇ ਰੋਲੋ ਨਿਜ ਕਾਇਆ ਏ ਗਦ ਕੋ ਉਠਾਇ ਉ
ਏ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਬੋਲੇ ^{ਨਜੀਰ} ਗੁਰ ਗਾਇ ਰਾਪੁ ਗਾਇ ਸੋ ॥ ੫੦ ॥
ਵੰਭ ਕਾਨੇ ਟਾਹਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਤਾਰ ਕਾਨ ਤਾਲ ਰਿ
ਖਿ ਬਾਮਨ ਪਰ ਸਰਾਮ ਸੋ ਤਨਾ ਸਮੁੰਦ ਕੋ ਨ ਫੁਟ ਬੰ
ਸਹੀਨ ਮੈ ਲੋਕ ਮੈ ਮਰੀਚ ਨਾਹੀ ਬਾਲੀ ਕਪਿ ਨੀਹ
ਨਾਹੀ ਤਿਸਰਾ ਸੁਬਾਹ ਖਰ ਦੂਖਨ ਮਲੀਨ ਮੈ ਰੁਵ ਕੋ
ਪਿਨਾਕ ਨਾਹੀ ਇੰਦੁ ਸੁਤ ਕਾਕ ਨਾਹੀ ਸੁਪਨਾ ਖਾਨਾਕ
ਨਾਹੀ ਕੀਨੇ ਦੇਵ ਦੀਨ ਮੈ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਨਾਮ ਕਹਾਂ ਪਯੋ
ਮੇਰੇ ਜਾਨ ਰਾਮ ਏ ਜੁਤੁ ਮਮਾਰੇ ਵੈਨ ਤੇਰ ਹਿਨ ਤੀਨ ਮੈ
੫੧ ॥ ਦੇਹ ਰਾਮ ॥ ਜੇ ਰਾਪੁ ਪਤ ਚਰਨ ਨ ਬਿਮੁਖ ਤੇ
ਮੈ ਸੇ ਗਰ ਬਾਰਾ ਨਿਜ ਅਪਰਾਧ ਨ ਸਮਝਹੀ ਪ੍ਰਭ
ਸੋ ਮਾਂਰੇ ਰਾਗ ॥ ੫੨ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨੇ ਟਾਹਾ ਸੇਰ ਠਾ ॥ ਤ
ਬ ਬੋਲੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕਰ ਗਿਨਤੀ ਸਾਚੀ ਕਹੀ ॥ ਇਨ
ਤੇ ਕੀਯੋ ਸਮਾਨ ਹਮ ਹਿ ਸਗੁਨ ਹੈ ਸੋ ਗੁਨੇ ॥ ੫੩ ॥ ਕ
ਬਿਤੁ ॥ ॥ ਗਦ ਗਾਹਿ ਧਾਯੋ ਕਪਿ ਮੰਤ੍ਰ ਲਭ ਗਾਯੇ ਤਿ
ਨ ਜੈ ਸੇ ਚਲੇ ਟਾਉ ਪੁਜ ਬਾਦਰ ਉਠਾਏ ਹੈ ॥ ਏ ਕਹੀ
ਚਪੇਟ ਜਮ ਦੂਤਨ ਕੇ ਭਰੇ ਪੇਟ ਜੀਵਤ ਲਪੇਟ ਸਭ

ਪੁਰਾਣ ੨੨

ਸੁਪਨਾ
ਜਾਨਾ
ਕੀਤਾ

ਯਜਨੇ
ਜਗਨਾ
ਕੋਈ ਨੇ
ਏਹਾਨਾ
ਕਹਾਵੇ
ਮਾਰੇ ਕ

ਜਗਨਾ
ਪ ਤੇ ਕੋ
ਕਿ ਮਾਰੇ
ਮਨੀ ਮਾਰੇ
ਨਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਕਰ ਗਾਰਾ ਹੋ

ਜੇਲਰੈਚਲਾਏਹੈ। ਫੁਰੇਫੁਰੇਸੁਰਨਕੇਫੁਰੇਈਲ
ਗਾਏਹਾਥਏਖਰਪੁਨਾਬ ਬਲਗੀਰਮੁਸੁਰਾਏਹੈ
॥ ਏਕਦਬਰਹੇਗਹਿਰਾਮਪਾਇਏਕਨਅਨੇਕਨ
ਕੇਪ੍ਰਾਨਕੁੰਤਕਾਨਲੈਜਿਧਾਏਹੈ॥ ੫੪॥ ਕਬਿਤੁ॥
॥ ਬਹੁਰੇਤ੍ਰਿਸੁਲਲੈਕੇਧਾਯੋਹੈਲੀਗੁਰਤਕਯਾਕੀ
ਏਖਸੁਰਤੁਪਿਨਕੀਰੀਸੁਗਾਯੋਹੈ॥ ਤਾਂਕੇਤੇਜਦੇਖ
ਦੁਰੈਗਦਿਕੈਮਜੇਜਗਮਦੋਰਤਿਨਤਾਕਕਪਿਰਾਜੇਕੇ
ਚਲਾਯੋਹੈ॥ ਤਾਂਹੀਫਿਨਰਾਮਚੰਦਬਾਨਲੈਕਮਾਨਮੁ
ਖਤਫਕਕੇਗਰੁਪ੍ਰਤਫਕੇਪਠਾਯੋਹੈ॥ ਲਾਗਨਨ
ਦੀਨੇਟੂਕਟੂਕਮਾਰਕੀਨੇਜੇਸੇਦੀਪਕੇਪ੍ਰਤਾਪਏਕਟੂ
ਕਹੀਬੁਝਾਯੋਹੈ॥ ੫੫॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਤੀਸਰੇਤ੍ਰਿਠਾ
ਇਕੈਟਿਰਾਇਮੁਗਦਰਧਾਯੋਆਯੋਨਲਨੀਲਦਿ
ਗੋਬਲਤਰਪਾਏਹੈ॥ ਫੂਤਕਾਰਹੀਜੇਪਕੇਤੂਤਜੇਗਿ
ਗਾਏਕਪਿਬੀਸਕੇਸਪੁਤਮਾਨੇਦਾਰਿਦਰਿਗਾਏਹੈ॥
ਤਾਂਏਕਪਾਇਨਸੇਮਾਰੇਚਿਤਚਾਇਨਜੇਕੀਨੇਬਹੁ
ਪਾਇਨਸੇਰਾਂਮਕੇਚਲਾਏਹੈ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਹਨੁਮਾਨਆ
ਇਹਾਥਤੇਫੁਰਾਇਲੀਨੇਤਾਂਕੇਮਾਰਬੋਕੇਕਪਿਅੰਰ
ਹੀਬੁਲਾਏਹੈ॥ ੫੬॥ ਅੰਗਦੇਵਦੁ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥
ਅੰਗਦਸੁਜਾਨਕਯੋਕਹਾਂਪਾਏਜਾਨਅਬਪੈਰਖਪੁ

ਮੇਲ

੨੬੨ ਮਾਨ ਦੇਖੋ ਮਾਰ ਮਾਰ ਗਯੋ ਹੈ। ਨੀਲ ਨਲ ਲਾਗੇ
 ਤੁਜ ਜਾਮਵਾਨ ਤੇਰੀ ਧੁਜ ਬਾਲ ਸੁਤ ਬਹੁਰੇ ਗਿਰਾਯ
 ਭੁਮਿਲ ਪੈ ਹੈ। ਕੋਊ ਮਾਰੈ ਬਾਨ ਕੋਊ ਚੋਖੈ ਨਾਕ ਕਾਨ
 ਤਾਕੇ ਪਾਨ ਕੋਨ ਕਾ ਦੋਹੈ ਰਾਮ ਬਿਨ ਕੁਯੋ ਹੈ। ਫੁਲੇ
 ਕਿਲਕਾਰੀ ਚਢ ਬੈਠੇ ਗਿਰ ਗੁਰੀ ਮਾਨੇ ਵੇਖੋ ਜੋਇ
 ਗਯੋ ਮੈਸੇ ਬਾਟ ਸੁਖ ਲਯੋ ਹੈ। ੫੦॥ ਰਾਮ ਚੰਦ
 ਉਵਾਚਾ ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜਾਨੀ ਕਪਿ ਮੰਤ੍ਰ
 ਲਨ ਗਮਾਨੀ ਯਾ ਕੇਨੈ ਕਹੂੰ ਸੰਤਾਰੇ ਕਥਾ ਵਡੀ ਬਿਪ
 ਰੀਤ ਕੀ। ਮਾਰ ਬੈਕੋ ਸਮੇ ਹਮ ਪਾਯੋ ਹੈ ਗਿਰਾਯੇ ਰਿਪੁ
 ਅਬ ਜੋਨ ਮਾਰੋ ਤੋ ਹਮੂੰ ਅਨੀਤ ਕੀ। ਏਕ ਬਾਨ
 ਤਾਨ ਕੈ ਲਗਾਯੋ ਹੀਏ ਤਾਤ ਕਾਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਤਾਲ ਜਾ
 ਇਕ ਹੀ ਬਾਤ ਜੀਤ ਕੀ। ਦੂਜੇ ਕੋ ਪਾਲ ਲੈ ਸਿਧਾ
 ਕੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਮਾਹਿ ਮੈਸੇ ਰਿਪ ਮਾਰੇ ਸੈਨ ਆਪ
 ਨੀ ਨਿਚੀਤ ਕੀ॥ ੫੧॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਹਾਹਾ ਕਾਰ
 ਭਯੋ ਭਾਗਾ ਗਵਨ ਕੇ ਗਯੋ ਸਰੁ ਪਾਛੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਲੇਪ
 ਹਾਰ ਸੋ ਉਡਾਯੋ ਹੈ। ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀਨ ਸੰਤਾਲ ਰਹੀ
 ਕਾਹੁ ਤਨ ਮਾਨੇ ਪੁਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਬਪੁਲਾ ਬੁਡੇ ਆਯੋ ਹੈ
 ਏਕ ਸੰਗ ਚਲੇ ਏਕ ਆਪ ਸਮੇਟ ਲੈ ਕਪਿ ਏਕ ਗਿ
 ਰੇ ਪਾਤ ਸੇ ਸੰਤਾਰੇ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਹੈ। ਉਚੇ ਨੁ ਭੁਰੇ ਰਹੇ ਰ

ਦੇਵਨ ਸੋਟੇਰ ਟੇਰ ਬੇਰ ਬੇਰ ਲਛਮਨ ਬੋਲੈ ਸੁਨ ^{ਕਹਿ ਕਹੇ} ॥੫੯॥ ॥ ਛਪਜਾ ॥ ॥ ਤਜਹੁ ਸੋਕ ਸਰੁ ਅਮ ^{ਦੇਵਤਾ}
 ਰੋਲੋ ਕਰਹੀ ਅਹ ਵਿਕੁ ਆਸਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਦਿਨ ਮਾਣਿ ^{ਸੁਰਜ}
 ਮਗ ਤਜਹੁ ਨੈਕ ਟਰਹੁ ਕਮਲਾਸਨਾ ਬਿਗਤ ^{ਫਰਕੇ}
 ਧਮਨ ਲੋਚਨ ਪਸਾਰ ਭਿਪੁਰਾਰ ਨਿਹਾਰਹੁ। ਉਰੁ ^{ਸਿਟ}
 ਗਨ ਬਰਨ ਸੁਮੀਰ ਧੀਰ ਜਿਨ ਤਜਹੁ ਸੰਭਾਰਹੁ। ਸੁ ^{ਭਾ}
 ਰੋਲੋ ਕਾ ਅਜ ਮਗਲ ਕਰਹੁ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਬਧ ਪਲ ਉ ^{ਮਾ}
 ਠਗ। ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਪ੍ਰਚਿਤੁ ਤਜਹੁ ^{ਲਗ} ਪਰਸਖੀ ^ਰ
 ਰੁਧਰ ਪਰਲੁ ਠਗ। ੬੦॥ ਕਬਿਤੁ। ॥ ਪਕੋ ਜ ^{ਕੋਟਿਆ}
 ਬਗਤੁ ਕੁਮੋਟੁ ਏਈ ਅਪਾਰ ਮਾਨੋ ਪਕੋ ਬਜੁ ਪਤ ^{ਸਰੀਰ}
 ਏਗ ਅਏਰ ਪੁਰਾਇ ਹੈ। ਕਹੋ ਮੁਸਕਾਇ ਯਹਿ ^{ਹਥ}
 ਏਤੁ ਏਈ ਅਕਾਇ ਮਾਨੋ ਯਾਕੋ ਮਾਸ ਗੀਧ ਮਾਸ ਬੀਸ ^{ਮਸੀ}
 ਤੀਸ ਖਾਇ ਹੈ। ਬੋਲੈ ਹਨੂ ਮਾਨ ਰਾਮ ਜਾਨੈ ਏਨ ^{ਮਸੀ}
 ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਹਾਬ ਕਹਾਂ ਪਾਇ ਯਾਂ ਕੇ ਕਹਾਂ ਲਾਰੇ ਪਾਇ
 ਹੈ। ਦ੍ਰਾਪੁਰ ਕੇ ਅਤਿ ਏਕ ਭੀ ਮਬਲਟਿਤ ਦੁਹੈ ਜੋਤੁ
 ਯਾਂਕੀ ਕੋਪਰੀ ਮੈ ਬੂਰੁ ਬੂਨਾਇ ਹੈ। ੬੧॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ॥ ਏਡੀ ਜੀਤੁ ਭੁਈ ਹਨ ਹਰਖੇ ਸੁਦੇਵ ਗਨ ਬਰਖੇ
 ਸੁਮਨ ਸਰ ਪਰਖੇ ਲਗਨ ਕੇ। ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚਿਤੁ ਕਪਿਖ ^{ਫਲ}
 ਰੋਕੇਨ ਲੋਕ ਭੁਟ ਸਰਖੇ ਨਿਸੰਕ ਜੋਰ ਰਾਮ ਕੇ ਚਰਨ ਕੇ ^{ਆਗੇ ਟਪੇ}

੨੬੩

ਰ

ਖਰਨ

ਅਕਾਰ

੬੫

॥ ਕਹੀ ਕਪਰਾਜ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸਮਾਜ ਰਖੁ ਰਾਜ ਕਾ
ਜੋ ਕਰੇ ਦੁਖ ਮੇਰੇ ਸੀ ਹਰਨ ਕੇ ॥ ਥਾਨੇ ਥਾਨੇ ਹਨੁ ਮਾਨ
ਅੰਗ ਦਸਮਾਨੇ ਹੋ ਜਾਨੇ ਨਿਜ ਕਾਨੇ ਦਿਨ ਰਾਵਨ ਮ
ਰਨ ਕੇ ॥ ੬੨ ॥ ਰਾਵਨ ਦਾ ਚਾਕਾ ਬਿੱਭੁ ॥ ॥ ਰਾਵਨ
ਨਿਹਾਰੇ ਕੁੰਭ ਕਾਨੇ ਪਛਾਰੇ ਰਨ ਹਾਰੇ ਕਪਿ ਜੂਥ ਤੇ ਸਿ
ਧਾਰੇ ਸਿਵ ਲੋਕ ਕੇ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੁਰਜੇ ਹ
ਮਾਰੇ ਤੇ ਉਨੈ ਕੁਨ ਸੰਭਾਰੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਬਾਨ ਟੋਕ ਕੇ ॥ ਦ
ਈ ਕੇ ਸਟਾਰੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਤਬ ਜਾਰੇ ਘਰ ਆਪਨ ਤੇ
ਆਂਚਨ ਲਗਾਈ ਨਖ ਨੇ ਕੋ ਕੇ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਜਾਇ ਮਾਰੈ ਕੋ
ਉਕਾਮ ਕੋ ਸਟਾਰੈ ਭਾਈ ਤਾਹੀ ਦਿਨ ਭੁਲੇ ਬਿਦਾ ਦੇ ਉ
ਮਨ ਸੋ ਕੋ ਕੇ ॥ ੬੩ ॥ ਕਾ ਬਿੱਭੁ ॥ ॥ ਯਾਹੀ ਗਾਢ ਲੋਕ
ਕੋ ਨਿਸੀਕ ਦੇ ਨ ਦੇਖੈ ਦੇਵ ਆਇ ਸੋ ਕੇ ਮਾਨ ਮਾਥੇ ਭੂਮਿ
ਸਿਰ ਨਾਟ ਤੇ ॥ ਸਾਭ ਪੈਰ ਬਾਹਰ ਬਿਛੋਨ ਬਿਨ ਰਾਵ
ਰ ਹੈ ਨ ਆਰੇ ਨ ਆਰੇ ॥ ਆਪਨ ਜੁਹਾਰ ਪਹੁ ਚਾਵੁ ਤੇ ॥ ਜਾ
ਹੀ ਕੋ ਬੁਲਾਵੁ ਤੇ ਜੁ ਆਵੁ ਤੇ ਸੁ ਸੀਕ ਮਨ ਮੇਰੇ ਬਿਨ ਕ
ਤੇ ਦਿਗ ਬੈਠਨੇ ਨ ਪਾਵੁ ਤੇ ॥ ਤਾਹੀ ਗਾਢ ਕੋ ਤੇ ਗੀਛ ਬਾਂਦ
ਰ ਲਪੇਟ ਤੇ ਸਬ ਦਿਨ ਏਕ ਸੇਨ ਪਾਏ ਮਨ ਭਾਵੁ ਤੇ ॥
੬੪ ॥ ਕਾ ਬਿੱਭੁ ॥ ॥ ਕੈ ਤੇ ਸੁਰਗ ਜ ਕੇ ਮੈ ਰੋ ਕੋ ਰੋ ਕ ਰਾਖੇ
ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਅੰਗ ਹਾਂ ਲੋ ਬਖਾਨੀ ਏ ॥ ਕੀਰਨ

ਮਧੀਮ

ਚੁਟੀ

ਕੇ ਦੇਸ ਮਨ ਰੰਚਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਫਰ ਮੇਰੇ ਭ੍ਰਾਸ ਸਹੀ ਦੇਸ ਦੇ
 ਸਨ ਮੈ ਮਾਨਿਯੋ ਸੋਈ ਮੇਰੇ ਜੀਵਤ ਨਿਸੰਕ ਦੈਲੀਗੁ
 ਰਗੀਛੁ ਬੀਚਲੀ ਕਧ ਸੇ ਅੰਰ ਆਗੇ ਕਹਾ ਜਾਨਿਯੋ॥
 ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਪਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਹੀ ਕੋ ਲੋਪ ਹੈ ਕਿ ਮੋਰੇ ਸਿਵ ਲੋ
 ਕ ਹੈ ਸੁਕੈ ਸੇ ਪਹਿਚਾਨੀਯੋ॥ ੬੫॥ ਦੇਹ ਰਾ॥ ॥ ਰਾਮ
 ਬਿਮੁਖਿ ਤਿਹ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਹਰਿ ਲੇਤਾ ਬੁਰ
 ਹੋਤ ਸਮਝੈ ਨਹੀ ਭੁਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤਾ॥ ੬੬॥ ਸੋਰਠ

॥ ਰਾਮ ਗੀਤ ਮਨ ਲਾਇ ਸੁਨੇ ਸੁਨਾਵਤ ਰਾਮ ਕਹਿ॥
 ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਖ ਰਖੁ ਰਾਇ ਕੁੰਭੁ ਕਰਨ ਜਮੇ ਮਾਰਹੈ॥ ੬੭॥
 ॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਜੇ ਜਗ ਨਿੰਦ ਕਲੋਗ ਰਾਵਨ ਰਾਮ ਨ
 ਸਮਝਹੀ ਯਾਹਿ ਰਸ ਤਿਨ ਹਿਨ ਜੋਗ ਅੰਰ ਕਹੈ ਰਸ
 ਹਾਨ ਹੈ॥ ੬੮॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਮੇਘ ਨਾਦ ਅਬ ਜਾਇ
 ਰਨ ਛਿਤ ਜੁਧ ਮਢਾਇ ਹੈ॥ ਸਿਰ ਮੈ ਹੈ ਉਤਰਾਇ ਆ
 ਗੇ ਕਥਾ ਸੁਹੇਇ ਗੀ॥ ੬੯॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ
 ਗੀਤੋ ਕੁੰਭੁ ਕਰਨ ਬਧੁਃ ਦੇਵਾਦ ਜੋ ਅੰਕਾ॥ ੧੧॥ ੬੭੪॥
 ਰਾਵਨ ਫਾਦੁ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਧ ਪ੍ਰਚੀਰ

ਮਨਹੁ ਅਗਨ ਪ੍ਰਤ ਪਰਸਿਓ ਪਟਕ ਬੀਸ ਭੁਜ ਦੰਤ
 ਮੇਘ ਨਾਦ ਬੋਲ ਮੇ ਨਿਕਟਿ॥ ੧॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ ਅਬ
 ਕਹੁ ਕੌਨ ਦੁਰਾਉ ਕੁੰਭੁ ਕਰਨ ਜੂਝੈ ਪ੍ਰਗਟਾ ਰਾਮ ਉਤਾਰ

੨੬੬ ਮੇਰਾਉਇੰਦ੍ਰਜੀਤਕੇਜੀਵਤੇ॥੨॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਕਿਉ
 ਕਾਨਮਾਰੇਸੂਰਬਹੁਤੇਪਛਾਰੇਅਬਜਾਨਤਹਮਾਰੇ
 ਪੱਛਰੈਨਰੁਦ੍ਰਹਾਹਨੇ॥ਹਾਰੇਸਭਰਾਖਸਨਟਾਰੇਤ੍ਰਿ
 ਬਾਂਦਰਕੇਭਾਗੇਸੁਖਭਾਰੇਦੁਖਪਰੇਹੈਸਰਾਹਨੇ॥ਸੀ
 ਕਬਿਨਲੀਕਕੇਕਿੰਗਾਰਹੀਬਿਦਾਰੇਹੈਤ੍ਰਿਕਾਇਰਜਮੇ-
 ਦੇਤਤੇਹਿਘਰਮੈਉਗਾਹਨੇ॥ਸੁਨੇਪੂਤਮੀਤਭਾਂਤਿਭਾਂਤਿ
 ਬਿਪਰੀਤਿਰਾਮਚੰਦਕੀਅਨੀਤਤੇਨਿਚੀਤਮਨਨਹਿ
 ਨੇ॥੩॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਆਜਗਜਧਾਨੀਕੀਬਿਕਾਨੀ
 ਤੇਬਿਤੁਤਿਸੁਨਪੂਤਮੇਘਨਾਦਤੈਨਨੈਕਜੀਅਮਾਨੀ
 ਹੈ॥ਕਿਉਕਾਨਜੂਝੇਦਿਨਤਬਹੀਤੇਬੂਝੇਐਰਆਗੇਕੇ
 ਬਨਾਉਕੀਨਬਾਤਕਾਹੁਜਾਨੀਹੈ॥ਯਹੈਹਮਜਾਨੀਤਉ
 ਜਾਨਕੀਬਿਰਾਨੀਹੈਤਉਐਸੀਬੋਲੀਬਾਨੀਮਾਨੀਬੀਜੁ
 ਰੀਤਰਾਨੀਹੈ॥ਜਾਕੇਹਰੇਆਨੀਰਹੀਤੇਗਕੀਕਹਾਨੀ
 ਸੁਨਤਉਈਸੀਅਰਾਨੀਮੇਰੀਆਉਸੀਅਰਾਨੀਹੈ॥੪॥
 ॥ਮੇਘਨਾਦੇਟਾਹਾਕਬਿਤੁ॥ ॥ਬੋਲਮੇਘਨਾਦ
 ਰਾਜਾਕਾਹੇਕੇਬਿਖਾਦਕਰੈਕਹਾਂਭਯੋਜੋਪੈਰਨਕੀਭ
 ਕਾਨਹਾਰੇਹੈ॥ਰਾਮਚੰਦਕੀਨੋਛਲਐਰਨਪੁਜਾਯੋ
 ਬਲਗਯੋਵਲਭਾਜਗਾਹਿਏਕਲੇਪਛਾਰੇਹੈ॥ਹੁਮੈ
 ਮੇਜਰੁਈਤਬਨੀਦਆਇਗਈਦੈਹੈਦੇਸਕੋਨਦੀਜੇ

ਗਿਫਤ

ਉਨਪਾਯੋਸੁਖਭਾਗੈ। ਕੈਸੀ ਅਬਹਾਸੀ ਕੌਨਕਾਜ ॥
 ਰਹੇਬਾਸਰਨਉਪਕੀਉਸਾਸਨਮੈਠਾਸੀਮੇਲਮਾਮੇ
 ਹੈ॥੫॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਦੀਜੈਮੋਹਪਾਨਅਬਕਹਾਕੋਉਪ
 ਏਜਾਨਜੁਧਕੋਨਿਦਾਨਕੌਨਮੇਰੀਥਾਤੁਹੀਹੈ। ਤੁਮਹੂੰਤੋ
 ਜਾਨਤਕਿਜੀਮੈਸੰਕਆਨਤਹੋਜੀਤਮੇਸੁਰਗਜਾਮੈਸੀ
 ਤਾਂਕੀਪਤਿਬੁਰੀਹੈ। ਬੈਰਨਕੇਮਾਰਬੈਕੋਮੈਸੀਖਗੁਪ
 ਰਜੈਸੇਪਾਪਨਕੇਕਾਟਬੈਕੋਕਾਂਸੀਸਿਵਪੁਰੀਹੈ। ਜੀਜੈ
 ਤੁਲੋਰਾਜਕੀਜੈਰਣਕੋਨਪੀਠਦੀਜੈਲੋਕਪਰਲੋਕਰਾ
 ਖਬੈਕੀਥਾਤਜੁਰੀਹੈ॥੬॥ ਰਾਵਣਦਾਭਾਸੈਯਾ॥
 ॥ਪ੍ਰੇਮਜੈਨੈਨਵਹੋਜਸਗਾਟਤਨਾਚਤਯੈਦਰਲੈਸਭ
 ਅੰਗਾ। ਕੈਰਨਮਹਿਗਹਿਖੰਗਭੁਲੀਬਿਧਿਲੋਹੁਜੈ-
 ਪਾਉਭੁਏਅਰਧੰਗਾਏਦੋਉਪੁਤਜਨੇਜਨਨੀਜਗ
 ਔਰਸਭੈਸੁਤਕੀਟਪਤੰਗਾ। ਜਗਕੋਠਕੁਰਜਗਕੋ
 ਜੀਵਨਜੋਨਰਹੇਤਹੈਗੰਗਕੋਗੰਗਾ॥੭॥ ਯੈਯਾ॥ ॥
 ਆਨਪਰੀਇਹਭਾਂਤਿਕੀਗਾਢਗਯੋਰਨਮੇਸੁਟਿਰੇ
 ਨਹਿਕੋਈ। ਰਾਵਨਕੇਜਿਯਤੇਨਭਈਸੁਨਪੁਤਸਬੈਅ
 ਬਹੋਵਤਜੋਈ। ਆਨਸਅਇਲਗੇਗਾਢਲੰਕਹਿਦੇ
 ਵਨਕੀਨਚਲਾਵਤਕੋਈ। ਬੀਚਮਦੇਦਰੀਬੋਲਉਠੀ
 ਮੁਖਦੀਨਭਈਮਨਤੇਅਤਿਰੋਈ॥੮॥ ਮਦੇਦਰੀਵਾਰ

੨੬੭

ਤਾਰਨ

੦

ਸਤਨਾਮ

॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਸਿਟ ਸੇ ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਤੈ ਸੁਰਪਾਇ ਕਰੈ
ਨਾਰਦ ਸੇ ਗਾਇ ਕਰੈ ਲਾਖ ਭਾਂਤ ਮਨੀ ਹੀ ॥ ਕੀਚਨ ਕੇ ਦੇ
ਸੋਹੈ ਨ ਸੁਪਨੇ ਬਿਦੇ ਸੋਹੈ ਸੁਰੇ ਸੁ ਅਲਕੇ ਸਜੀਤ ਬੇਕੀ
ਰਨ ਅਨੀ ਹੀ ॥ ਪੂਤ ਮੇ ਘਨਾ ਦਹੇ ਸੁਰਾਜ ਕੇ ਸੁਟਾ ਦਹੇ
ਨ ਜੀਅ ਮੈ ਵਿਖਾ ਦਹੇ ਨ ਕੇਹੂੰ ਪਤਿ ਛੁਨੀ ਹੀ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਸੀ
ਅਕ ਬਹੁ ਚੁਗਾਵੇ ਨ ਕੀਤ ਤੋ ਤੇ ਆਜ ਸਬ ਬਾਤ ਕੀ ਬਿ
ਸਾਤ ਭੁਲੀ ਬਨੀ ਹੀ ॥ ੯ ॥ ਰਾਵਨੇ ਦਾ ਚਾਮੁੜਾ ॥ ॥
ਕੋਨ ਸਮੇ ਇਨ ਬਾਤ ਨ ਕੇ ਰਨ ਰਾਮ ਦੇ ਘਰ ਮੈ ਪਟਰਾਨੀ
॥ ਰਾਮ ਕੇ ਗਾਥ ਮਰੈ ਦਸ ਕੀ ਧਰ ਤੈ ਯਹਿ ਬਾਤ ਸੁਕਾਹੇ ਤੇ
ਜਾਨੀ ॥ ਅੰਗ ਕਦਾਂ ਚ ਬਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤੋ ਆਜ ਬਨੈ ਕਹ
ਕੋਨ ਸੀ ਹਾਨੀ ॥ ਦੇਹ ਛੁਟੇ ਹੂੰ ਨ ਸੀਅ ਛੁਟੀ ਚਲ ਹੈ ਜਗ
ਮੈ ਜਗ ਚਾਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ੧੦ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਜੋ ਸੁਰੇਸ਼
ਤਪ ਭਾਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਨ ਕੀ ਗਾਵੇ ਪੂਤ ਕੇ ਪਾਨ ਇ
ਦ ਜੀਤ ਜੀਤੈ ਬਨੈ ॥ ੧੧ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਰਾਮ ਤੇ ਨ ਰਹੇ
ਰਾਮ ਰਾਇ ਪਰੇ ਸਬ ਮੇ ਘਨਾ ਦਚ ਦੇ ਰਥ ਲੇਹ ਜਰੇ
ਪੈਖੀਏ ॥ ਸ੍ਰੇਣੁ ਤੇ ਸੋਭੇ ਤਉ ਠੋਹ ਤੇ ਨਟੈ ਹਥਿ ਆਰਤੁ
ਟਪਰੇ ਤੇ ਕਹਾਂ ਲੈ ਲਖ ਲੇਖੀਏ ॥ ਬਾਨ ਮੁਖ ਧਰੈ ਲੈ ਕ
ਮਾਨ ਕਰ ਕਰੇ ਪੈ ਨ ਰਾਮੈ ਅਨੁਸਰੈ ਮਲ ਮੈ ਭੁਲੇ ਬਿਸੇ
ਖੀਏ ॥ ਖਾਲੀ ਕੀਨੇ ਤਰਕ ਸਭੁ ਰੇ ਭੁਰੇ ਭੁਰੇ ਭੁਟ ਲਰੇ ਲ

ਛੋਟ

ਗੋਜਰ

ਰਹਤ
ਰਹਤ

ਰਾਗੇ ਰਾਗ

ਰੇਲਰੇਪੁਟਮਰੇਮਰੇਦੇਖੀਏ॥੧੨॥ ਕਵਿੰਤੁ॥ ॥ਬਰੇ
 ਈਬਨੈਤਸੂਰਸਬੈਪਖਰੈਤਜੈਤਵਾਰੋਰੋਰੋਰਨਕੇਬਰੇ
 ਬਰੇਗੀਲਹੈ॥ਜੁਧਕੋਅਰੁਲਸੁਮਿਕਾਰਜੀਅਮੇਲ
 ਗੋਲਤੇਨਿਕਸਲਰੈਤਾਂਤੇਕੀਮਤਿਭੁਲੀਲਹੈ॥ਕਾਲ
 ਕੋਬਨਾਉਲੰਕਰਾਉਕੋਨਦਾਉਪਰੈਜੀਤਨਕੋਚਾਉਕਹੂੰ
 ਜਦਪਿਸੁਸੀਲਹੈ॥ਰਾਮਕਵਿਅਜਕਾਲਗਵਨਕੇ
 ਲੋਗਨਕੋਕੋਪਹੂੰਕੀਢੀਲਪਰਲੋਕਕੀਨਦੀਲਹੈ॥੧੩
 ॥ ਸੁਯਾ॥ ॥ਅਪਵਾਜਿਤਕੋਸਬਸੀਸਨਿਵਾਸਧਸੇਰ
 ਨਮੈਹਬਿਆਰਉਪਾਰੇ॥ਆਇਨਿਦਾਨਕੀਬਾਤਪਰੀਕ
 ਨਿਕੈਇਹਭਾਂਤਿਬਜਾਇਨਗਾਰੇ॥ਰੋਸਭਰੇਸਮਝੇਨਪ
 ਰੈਗਹਿਬਾਂਦਰਕੋਟਨਕੋਟਸੀਘਾਰੇ॥ਰਾਮਕੋਕੋਪਨਓਪ
 ਰਹੀਫਿਰਅੰਤਕੋਅੰਤਕੋਧਾਮਸਿਧਾਰੇ॥੧੪॥ ਸੋਰਠਾ॥
 ॥ਸਚੇਜੁਧਇਨਰੈਨਦੁਹੰਓਰਮਾਰੂਬਜੇ॥ਮਾਯਾਰ
 ਬਚੜਗੋਨਮੇਘਨਾਦਬੇਲਮੇਤਬੀ॥੧੫॥ ਕਵਿੰਤੁ॥
 ਤੇਅਜਿਨਧਨਖਪਿਨਾਕੀਕੋਮਹਾਂਪ੍ਰਬਲਜਾਂਕੋਬਲ
 ਦੇਖਭ੍ਰਿਗੁਪਤਿਕੀਨੋਮੈਨਹੈ॥ਤਾਰਕਾਕੋਮਾਰਬਾਲੀਬ
 ਲਸੇਪਛਾਅਜਿਨਜਾਂਕੋਭੁਲੀਭਾਂਤਹਨੀਮਾਨਖਾਯੋਲੋ
 ਨਹੈ॥ਆਪਹੀਤੇਜਾਂਕੋਸਭਸੇਵਕਹੂੰਗਏਕਪਿਜਾਂਕੋਰ
 ਰਸਿੰਧੁਕੋਨਸੁਸਨਮੈਪੈਨਹੈ॥ਸੇਘਨਾਦਰਬੁਕਭੁਬ

੨੬੯

ਰਹਦੇਤੁ

ਅਨਮ

ਜੇਨਹੀ

ਨਿਰ

ਕਕਕਐਸਤੁਬੀਚਕੋਕੋਸੀਤਾਪਤਿਰਾਮਚੰਦਕੋ
 ਨਹੈ॥੧੬॥ ਰਾਮਚੰਦਕੀਸੈਨਉਦਾਗੁ॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥
 ਬਲੇਸਤੁਸੁਰਅੰਜੀਕੂਰਹੂਨਬੁਝੈਕੋਉਅਰੇਮੇਘਨ
 ਦਆਜਅੰਜੇਇਤਰਾਤੁਹੈ॥ਜੈਸੇਜੇਠਮਾਸਕੀਦੁਪਹਿ
 ਰੀਮੈਜਲੈਪਾਂਇਸੁਰਜਬਤੁਮੈਕੋਉਅੰਜੇਬਰਗਤੁਹੈ
 ॥ਪਾਛੈਲਛਮਨਆਰੀਅੰਗਦਸੇਕਪਿਰਾਉਨੀਲਨ
 ਲਪਾਇਤਰਅੰਜਨੀਕੋਤਾਤੁਹੈ॥ਬੀਚਰਪੁਰਾਇਤਾ
 ਕੀਬਲਜਾਇਰਾਮਕਵਿਜਾਂਹੀਕੋਨਸੁਝੈਤੁਕੇਆਜ
 ਕਾਲਪਾਤੁਹੈ॥੧੭॥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤੋਦਾਗੁਕਾਬਿਤੁ॥ ਸੁਨ
 ਰੇਸਰੀਦਗੀਦਨੀਚੈਕੈਨਿਹਾਰਗਜਆਪਨੇਨਗ
 ਖੋਤੋਤੇਕੋਨਭਾਂਤਰੁਹੈ॥ਨਲਮੈਤੋਬਲਕੇਬਿਲਾਸ
 ਕਹਾਬੂਝਤਹੈਨੀਲਸੇਲਰੇਤੇਟੀਕੋਨੀਲਕੋਨਕਰਹੈ
 ॥ਹਨੀਮਾਨਹੂਮੈਕੋਕੋਨਜੇਗੁਮਾਨਜਾਮਣਨਸੁਨਅੰ
 ਗਦਕੇਪ੍ਰਾਨਹੈਨਹਰਹੈ॥ਜੈਲੋਠਹਿਰਾਇਮੇਰੀਮਾਰਤੇ
 ਨਭਾਜਜਾਇਤੋਲੋਕਛੁਲਰਹੈਤੋਰਾਮਹੂਜੈਲਰਹੈ॥
 ੧੮॥ ਦੇਹਰਾ॥ ॥ਜੈਕਹਿਕੈਬਰਖਤਭਯੋਬਾਨਬੂਦਇ
 ਕਧਾਰਾਉਚਨੀਚਕਾਇਰਸੁਭਟਜਤੁਕੀਨੇਇਕਸਾ
 ਰਾ॥੧੯॥ ਸੋਰਠਾ॥ ॥ਕਛੁਨਰਹੀਸੰਭਾਰਕਿਤੇਸੁਰ
 ਕਟਧਰਪਰੇ॥ਜੈਦਾਟਪਰਜਾਰਚਟਕਤਪਟਕਤ

ਬਾਸਕਿਣਾ ॥ ੨੦ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਜਾਹੀ ਕੋ ਪਚਾਰੈ ਤਾਰਿ ਪ ੨੭੧
 ਹਿਲੇਹੀ ਮਾਰੈ ਆਜੁ ਤੁਲੀ ਭਾਂਤ ਸਬ ਧੀ ਕੇ ਬਲ ਪਰਖਤ
 ਏ ॥ ਕਹੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਮੇਘ ਨਾਦ ਮੇਘ ਨਾਦ ਕਰ ਪਾਛੇ ਬਾਂਸ
 ਬੀਰ ਖਰੀ ਟਰੀ ਬਰਖਤ ਏ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਆਜੁ ਰਨ ਰਹੈ ਗੋ
 ਨੈ ਕੇ ਉਕਾਪਿ ਲਛਮਨ ਨੈ ਕਹੂੰ ਨੈ ਕੇ ਉਹਰਖਤ ਏ ॥ ਹੋ ਕ
 ਰੋ ਨਿਛੋਟ ਕ ਸੁਯਾਂਕੀ ਓਟੈ ਕੈ ਬੀਰ ਸਭੁ ਹੀ ਕੋ ਪਾਨ ਮ
 ਨੈ ਕਾਲ ਪੂਰਖਤ ਏ ॥ ੨੧ ॥ ਦੁਹਰਾ ॥ ॥ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਕ
 ਪਿ ਲਗਤ ਹੈ ਤਹਿ ਭੁਨਿਦਿ ਦੇ ਭੁਜਾਇਾ ਤੇ ਮਿਲਿ ਸ੍ਰੀ ਰ
 ਪੁ ਬੀਰ ਸੇ ਬੋਲਤ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥ ੨੨ ॥ ਹਨੂ ਮਨ
 ਟਾਹੁ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਮੇਘ ਨਾਦ ਕੋ ਪਮੋ ਕਾਲ ਨਾਥ ਮੈ
 ਸੇ ਮੇਲੇ ਮੇਲ ਨਾ ਕੇ ਬਲ ਆਗੇ ਸੁਰ ਕੋ ਨ ਸੇ ਸਗਹ
 ਨੇ ॥ ਨੀਲ ਕੇ ਅਨਿਤ ਪਾਉ ਢੀਲੇ ਮਨ ਕਪਿ ਰਾਉ ਆਜ
 ਪੁਨ ਕੀਨੇ ਸਭੁ ਬਾਂਦਰ ਨਿਬਾਹਨੇ ॥ ਏਰੇ ਪਰ ਰਾਵਨ ਸੇ
 ਸੀਲਤੁ ਮਰਾਖਤ ਹੈ ਰੂੰ ਹਨ ਤਨਾਇ ਆਜੁ ਜੈ ਨੈ ਕਦ
 ਹਨੇ ॥ ਕੀਜੈ ਨ ਫਲਾਉ ਚਲ ਦੇਖੇ ਦਸ ਪਾਉ ਰਨ ਲੇਹੁ
 ਕੇਤਲਾਉ ਮੈ ਰਲਾਉ ਕਛੁ ਨਾਹਨੇ ॥ ੨੩ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉ
 ਟਾਹੁ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨੁ ਉਕੀ ਓਰ ਦੇਖ ਮੁਸਕਾਨੇ ਰ
 ਮਜਾਇ ਸੁਧ ਲੇਹੁ ਸਭੁ ਬਾਂਸ ਰਦੁ ਖਾਰੇ ਹੈ ॥ ਬੋਲਤ ਕਪੇ
 ਜਨ ਤੇ ਛਬ ਕੇਤਰੀ ਗਉਠੈ ਤਿਰਛੁ ॥ ਕੀਜੈ ਨੈ ਨਉ ਹੈ ਬ੍ਰਿਗ

ਹੀਰਾ ੨੭੧

੩੪

੨੨ ਗੁਰੇਏਂ ਬੋਲੇ ਲਛਮਨ ਦੇ ਧਨੁਖਲੀਜੇ ਬਾਨਲੀਜੇ
 ਇਨਹੂੰ ਕੇ ਦੀਜੇ ਹਮਤਾ ਪਸੀ ਬਿਚਾਰੇਏਂ ਹਾਸੀ ਹਾਸੀਟ
 ਰਤੇ ਜੀਤੋ ਰਨਹਾਰਤੇ ਹੋਇੰ ਜੀਤ ਜੀਤ ਸਭੇ ਮਾਰਮਾ
 ਰਗੁਰੇਏਂ ॥੨੪॥ ਲਛਮਨੇ ਟਾਚਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਫਾਹੇ
 ਕੋਉ ਠਾਯੇ ਭਾਰ ਕਰਤ ਰਹੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਹੋ ਕਮਾਨ ਜੇ ਬਡ
 ਈ ਜੇਤਨਾਇ ਹੋ ਬਾਨਨ ਸੇ ਕਰੇ ਹੋ ਬਨਾਇ ਰੂਡ ਮੁੰਡ ਕਾ
 ਟ ਬੈਰਨ ਕੇ ਸ੍ਰੇਣਤ ਮੈਨੀ ਕੇ ਕੈਨਿਟਾਇ ਹੋ ਸ੍ਰੇਣ ਰਘੁਬੀ
 ਰ ਰਨ ਭੀਰ ਕੇ ਪਰੇਤੇ ਆਜ ਕਾਮ ਜੋਨ ਆਇ ਹੋ ਤੋ ਕੋਨ
 ਕਾਮ ਆਇ ਹੋ ਈ ਜੇ ਮੋਹਿ ਪਾਨ ਕਹਾਂ ਪਾਵੈ ਕੋਉ ਜਾਨ ਮੇ
 ਘਨਾਦ ਕੋ ਤੇ ਮੇਘ ਕਰ ਪੈਨ ਜੇ ਉਡਾਇ ਹੋ ॥੨੫॥ ਰਾਮ
 ਹੋਇ ਟਾਚਾ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਹਸੇ ਰਘੁਬੀਰ ਕਰੁਨ ਸੇਰ
 ਸੁਭਰੇ ਨੈਨ ਲਛਮਨ ਬਾਨ ਸੇ ਕਮਾਨ ਜਬ ਤਾਨ ਹੋ ॥ ਹ
 ਨੀਮਾਨ ਕਾਹੇ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਰਹੇ ਗਵਨ ਮੈਂ ਗੁਰੀ ਹੈ ਕੁਰੇ ਜੇ ਮੇ
 ਈ ਜੀ ਸੇ ਗਹਿ ਆਨ ਹੋ ਪੀਠ ਠੋਕ ਡੀਠ ਭਰ ਦੇਖੇ ਮੁ
 ਖ ਕਹੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ਜੁਧ ਕੀਜੇ ਜੈਸੀ ਸਦਾ ਕੁਲ ਬਾਨ ਹੋ ॥
 ਬਾਦੁ ਮੇ ਅਹਿਲਾਦ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਸੇਖ ਨਾਦ ਕਹੇ ਰਨ ਕੇ ਸੁ
 ਦ ਮੇਘ ਨਾਦ ਆਜ ਜਾਨ ਹੋ ॥੨੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਓਮ੍ਹੇ
 ਅਨੇਕ ਕਪਿ ਏਕਨ ਤੇ ਏਕ ਚਪਿ ਲਛਮਨ ਜੂਕੇ ਚਹੂੰ ਓ
 ਰ ਘੋਰ ਘੋਰ ਕੋ ਆਗੇ ਭਯੇ ਹਨੂਮਾਨ ਪਾਛੇ ਨੀਲ ਜਾਮ

ਟਨਲੀਕਾਕੇਨਿਸੀਕਸੁਰਮਾਰੇਤੈਨਿਬੇਰਕੈ॥ਮੈਸੇਬਾਂ ੨੧੩
 ਨਰਲੇਜੈਸੇਸਾਟਨਕੈਮੇਂਹੁਲੇਮਾਰੂਕੈਬਜਾਇਰਾਮ
 ਰੁਵਕਹੈਟੇਰਕੈ॥ਗੀਧਨਕੈਮਾਸਟਰੈਰਾਟਨਕੈਤਾਸ
 ਮੇਘਨਾਦਗਾਯੇਦਾਂਤਪਾਸਮੈਸੇਜੁਧਹੇਰਕੈ॥੨੧॥
 ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ਪਰੀਲੋਹਮਾਰਸਤੁਆਪਆਪਮੈਜੁ
 ਮਾਰਕਹੂੰਤਰਣਾਰਨਸੇਹਾਥਤਰਫਤਹੈ॥ਕਹੂੰਮਾਰੇਹਾ
 ਥੀਕਹੂੰਗਿਰੇਕੂਟਸਾਥੀਕਹੂੰਤਾਥੀਬਾਂਧੇਗਿਨਤੀਕੈ
 ਸਾਸਨਭਰੰਤਹੈ॥ਏਕਫੇਟਬਾਂਧਕੈਕਟਾਰਨਸੇਲ
 ਰੇਧਾਇਏਕਸੁਰਪਾਏਬਿਨਮਾਥੇਈਪਰੰਤਹੈ॥ਜੁਧੇ
 ਏਕਬਾਰਦੇਉਕਾਹੇਤੇਨਪਾਛੇਕੋਉਤੇਤੇਦੇਉਏਕਅੱਪ
 ਫਰਕੋਬਰੰਤਹੈ॥੨੨॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ਮੇਘਨਾਦੈਰਿਸ
 ਆਈਮੰਤ੍ਰਪਦਕੈਚਲਾਈਬਾਨਹੀਮੈਨਾਗਾਫਾਸਵ
 ਡੀਦੁਖਦਾਇਨੀ॥ਜਾਂਕੇਤੇਜਆਗੇਰਾਮਲੋਕਨਕੇਤੇਜ
 ਪਾਏਜੈਸੇਪ੍ਰਭੁਜੈਸੇਜਨੁਸਭਹੀਕੋਪਾਇਨੀ॥ਪਾਂਦਰ
 ਬਿਆਰਹੈਪੈਸਰੇਮਹਾਂਭਾਰੇਪੈਨੈਕਨਜੰਭਾਰੇਪ੍ਰਾਨਸ
 ਭੁਕੇਉਡਾਇਨੀ॥ਕਾਹੇਕੀਲਗਾਈਉਨਕਬਾਈਚੁ
 ਕਾਈਜੈਸੇਪਾਰਾਮਾਰਡਾਰਤਹੈਪਲਮੈਰਸਾਇਨੀ॥੨੩॥
 ॥ਚਕਵੀਉਟਾਚੁਦੋਹਰਾ॥ ॥ਪਹਿਲੇਸ਼ੀਰਪੁਬੀਰ
 ਜੀਚਕੀਅਹਿਦੀਚਿਸਰਾਪੁ॥ਅਭਨਿਸਕੋਚਕਈਹਸੀ

ਤਜ ਮਨ ਬਿਗਿ ਬਿਲਾਪ ॥ ੩੦ ॥ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰਾਪ
 ਦਿਯੋ ਜਿਨ ਮੋ ਪਤਿ ਕੋ ਸੋਈ ਰਾਮ ਪਰੋ ਦੁਖ ਸੋ ਰਨ ਮੈ ॥
 ਲਾਪੁ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਕੇ ਪੁਤ ਸਮੇਤ ਰਹੇ ਛਾਪਿ ਕੈ ਕਾਪਿ ਕੇ
 ਗਨ ਮੈ ॥ ਅਬ ਜੀਤ ਭੁਈ ਮਾਪੁ ਟਾਜਿ ਤ ਕੀ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰ
 ਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਚਕਈ ਨਿਸ ਬਾਕੁਲ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ
 ਤੁਓ ਨਾ ਚਉ ਠੀ ਹਸ ਕੈ ਬਨ ਮੈ ॥ ੩੧ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਗਾਵਨ
 ਸੋ ਕਹੀ ਦੁਤਨ ਜਾਇ ਨਿਚੀਤ ਭੁਏ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਤੋ ॥
 ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਕਾਪਿ ਮੰਡਲੁ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਜਨ ਚਿਤੁ ਨ
 ਚੀਤੋ ॥ ਨਾਗ ਕੀ ਫਾਂਸ ਪਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨ ਸੁ ਸੁ ਕਰ ਕੇ ਓ
 ਕ ਸੇ ਨ ਕਹੀਤੋ ॥ ਲੈ ਸਿਯ ਕੋ ਦਿਖ ਗਾਵਨ ਜਾਇ ਜੁ ਮੋਹਿ
 ਭਜੈ ਅਨਹੂ ਅਬ ਹੀਤੋ ॥ ੩੨ ॥ ਸਖੀ ਸਰਮਾ ਉਟਾਚ
 ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸੀ ਅਸੋ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਰਮਾ ਰਨ ਦੇਖ ਸ
 ਭੈ ਭੁਟ ਜੂਝ ਪਰੇ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਭੁਏ ਦ੍ਰਿਗੁ
 ਸੀ ਚੁਕੀ ਏ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਹਰੇ ॥ ਕਹੀ ਨਾਥ ਸੁਜਾਨ ਕੀ ਪਾ
 ਇਨ ਲਾਗਤ ਲਾਜ ਗਹੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਲਰੇ ॥ ਭੁਮ ਉਤਰ
 ਫੇਰਨ ਦੇ ਭਰੋ ਮੋਹਿ ਫੋਮੇ ਅਬ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ॥ ੩੩
 ॥ ਸੀ ਤੋ ਟਾਚੁ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਜਬ ਬਾਹ ਸਮੇ ਰਿਖ ਮੀ
 ਰੁਲ ਹੋ ਤਬ ਮੋਹਿ ਅਸੀ ਸੁਦਈ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਰਾਪੁ ਬੀਰ
 ਸੁਹਾਗ ਨਿਹੇ ਹੁ ਸਦਾ ਭੁਜ ਸੇ ਭੁਜ ਹਾਥ ਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥

ਤਿਨਹੁ ਕੀ ਕਹੀ ਅਬ ਝੂਠੀ ਭਈ ਅਰ ਬੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਗ ੨੭੫
 ਈ ਬਹਿ ਕੈ। ਸਖੀ ਅੰਗ ਕੀ ਕੋਨ ਕਹੈ ਇਹ ਸੇ ਸਰ ਪ੍ਰਾਨ
 ਨ ਜਾਤ ਰਹੇ ਸਹਿ ਕੈ। ੩੪॥ ਏਯਾ॥ ॥ ਬਨ ਕੇ ਚਲ
 ਤੇ ਕਹੀ ਜੇ ਬਤੀ ਆਂ ਤੇ ਈ ਜਾਨ ਤੋਹ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਹਰੀ। ਬ
 ਸ ਕੈ ਬਨ ਮੈ ਪੁਨ ਤੇ ਸੰਗ ਜਾਨ ਕੀ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਰੈ
 ਪਰ ਹੀ। ਸੋ ਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਾਥ ਤਿਹਾਰੀ ਏ ਬਾਤ ਗਤੀ
 ਜੀਅ ਮੈ ਸਚੁ ਕਮੇਟ ਰਹੀ। ਤੇ ਈ ਝੂਠ ਭਈ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ
 ਪਤੀ ਸੀਅ ਪਾਪ ਨਿਕੀ ਸਚੁ ਹੋ ਸ ਰਹੀ। ੩੫॥ ਏਯਾ॥
 ॥ ਅਜਹੁ ਅਪਰਾਧ ਨ ਜਾਨ ਕੀ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਮ ਫੁਰੈ ਮਿ
 ਲ ਲੋਚਨ ਸੋ। ਅਚਿਰ ਉਕ ਸੈ ਸੁਭ ਸੈਨ ਸੁਭੈ ਨ ਮਰੈ ਨ
 ਸਿਧੈ। ਇਨ ਸੋਚਨ ਸੋ। ਅਜਹੁ ਨਹਿ ਦੇਖਤੁ ਹੋਤੁ ਨੈਨ
 ਪਰੈ ਫਿਤ ਕੋਨ ਸੀਕੋਚਨ ਸੋ। ਕਹੈ ਬੂਝ ਮਰੈ ਕਹੈ ਜਾਇ ਜ
 ਰੈ ਹਿਮ ਬੀਚ ਗਰੈ ਮਨ ਪੋਚਨ ਸੋ। ੩੬॥ ਕਬਿ ਭੂ॥ ॥
 ਅੰਸੋ ਸੁਖ ਮਾਨ ਤੇ ਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਕੋਤਾਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਭਰਤਾ
 ਤੇ ਤੇ ਨ ਮੰਦੋਨ ਬਨ ਤੇ। ਸਾਸ ਕੇ ਸਨੇਹ ਤੇ ਨ ਬਨੀ ਰਨੀ
 ਦੇਹ ਤੇ ਨ ਕੀਚਨ ਕੇ ਮੇਹ ਤੇ ਨ ਕਹੂੰ ਸਖੀ ਜਨ ਤੇ। ਜੈ ਸੇ ਸੁ
 ਖ ਮੇਰੇ ਜੀਯ ਹੋਹਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਨੈਕ ਜੋ ਕਟਾਫੁ ਕੋਰ
 ਪਰੈ ਉਠ ਰਨ ਤੇ। ਨੈਨ ਮੈ ਸਰਮ ਸਾਮੋ ਇਸਰਮਾ ਕੇ
 ਆਗੇ ਜਾਨ ਕੀ ਬਿਲ ਬਿਲਾਇ ਰੋਇ ਰੋਇ ਮਨ ਤੇ।

ਬਸਤ

ਤਰਫ

੨੭੬ ੩੭੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਚਰਨ ਭਰੁ ਲਛਮੀ ਸੀਯ ਦੇ
 ਖੋਬਿਨ ਚੈਨਾ ॥ ੩੮ ॥ ਫਟਤ ਅਸੁ ਅਨ ਦੁਰਤ ਬੋਲਤ
 ਤੁਝੇ ਬੈਨਾ ॥ ੩੯ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਭੁਜੀ ਮੈਨ ਰਘੁ ਰਾਜ
 ਕਹੁ ਲਛਮੀ ਕਹਿ ਹੋਤੁ ਤੇ ॥ ਭੁਲੀ ਨਿਬਾਹੀ ਲਾਜ ਰਘੁ
 ਭੁਲਤੇ ਲਪਕ ਲਕਿਯੋ ॥ ੪੦ ॥ ਕਬਿਭੁ ॥ ॥ ਅਰੇ ਪ੍ਰ
 ਨ ਭਲੁ ਭੁਕੇ ਬੀਰ ਬੀਰ ਲਛਮੀ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਮੇਸੋਆ
 ਜ ਬੋਲਤ ਨੈਕ ਹੀ ॥ ਜਾਨਤ ਹੇ ਮੇਰੇ ਅਪਰਾਧਨ ਤੇਰੇ
 ਠਹਰੇ ਬੁਝੈ ਬਿਨ ਜੈ ਸੇ ਹੈ ਕਰਤ ਅਸੀ ਹੈ ਕਹੀ ॥ ਤੁਝੇ ਮੇਰੇ
 ਚਹਨ ਕੇ ਸੇਵਕ ਹੈ ਰੇ ਸਪੁਤ ਨੈਕ ਬੋਲ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾ
 ਤ ਕਹੀ ਤੇ ਕਹੀ ॥ ਕਾਸੇ ਕਹੇ ਬਾਤੁ ਦਿਨ ਹੀ ਤੇ ਮੇਰੇ ਭੁਈ
 ਰਾਤ ਕੇ ਅਨਾਥ ਗਏ ਨ ਭੁਲੇ ਕਲੇਕ ਮੈ ਕਹੀ ॥ ੪੧ ॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਬਦੁ ਜੀਅ ਉਤ ਪਾਤਰਾ ਮਚੇ ਦਲਛ
 ਮਨ ਬਕੇ ॥ ਜਨ ਕ ਸੁਤਾ ਜਗਾ ਮਾਤ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਜੋ ਬਿਨਤੀ
 ਕਰੈ ॥ ੪੨ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨ ਪਨੇ
 ਤਜ ਮਾਨ ਕਹੇ ਸੁਨ ਬਾਲ ਜਮਾਤੀ ॥ ਮਾਂ ਗਤ ਹੋਇ
 ਕ ਬਾਤੁ ਫਰੀ ਕਰ ਜੇਰ ਫਰੇ ਦੁਖ ਮੈ ਬਿਲ ਲਾਤੀ ॥ ਜੀ
 ਲਗ ਮੈ ਨ ਚਲੈ ਜਗ ਮੈ ਸੀਅ ਜੀਵਤ ਹੈ ਬਿਨ ਰਾਮ
 ਸੀਗਾਤੀ ॥ ਤੇ ਲਗਾ ਦੇਹ ਕੇ ਜੋ ਤਜ ਰੇ ਜੈ ਸੇ ਪੰਨ ਗੀ ਕਾ
 ਚਰੀ ਕੇ ਤਜ ਜਾਤੀ ॥ ੪੩ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਦੁਤ

ਲੀਗੀ

ਕੀਸੇਹਨੁਟਿਤਵਈਜਿਨਰਾਵਨਕੇਪੁਰਹੋ।ਅਰੁਕਾਹਿ
 ਕੇਸਿਧਾਹਿਬਾਂਧੁਦੀਓਦੁਖਲੈਜਸੁਬਾਦਹੀਕੋਨਸੀ
 ਗੋ।ਕਪਿਮਭੁਲਬੀਰਸਾਮੇਤਸਰੈਮੋਹਿਫਾਰਕੈਕੋ
 ਨਗਏਘਰਕੋ।ਤੁਮਅਤਿਨਬਾਤਨਿਬਾਹਸਕੀਸੁਕ
 ਏਗਏਆਪਕਹੁੰਕਰੀਹੈ॥੪੩॥ ਦੇਹਰਾ॥ ॥ਰੇਸੀ
 ਅਕੇਜਿਯਬਾਤਸੁਨਅਬਪੀਅਬਿਨਗਤਿਕੋਨਾਕੇ
 ਲੇਬੂਰਸੱਮੁਦਮੈਕੋਉਰੁਮਿਲਨਭੁਪੈਨ॥੪੪॥ ਕ
 ਬਿਤੁ॥ ॥ਅੰਸੇਬਿਲਲਾਇਕਰਕਾਟਕਾਟਖਾਇਨ
 ਬਿਟਨਤੇਉਤਐਜਾਇਆਸੁਨਬਹਾਵਤੀ।ਕਛੂ
 ਨਬਜਾਇਕਰੈਹਾਇਹਾਇਹਾਇਰਾਪੁਰਾਇਤੁਨਅੰ
 ਸੀਕਰਛਾਰੀਅਨਭਾਵਤੀ।ਅਨਕੇਮਨੋਰਥਜੇਹੁਤੇ
 ਤੇਬਿਲਾਨੇਸਭਸਰਮਾਸਰਮਕਰਕਾਹੂਨਜੁਨਾਵਤੀ
 ॥ਲੋਗਯੋਕਹਤੁਮੋਹਿਮਾਂਗੋਫਲਦੇਤਬਿਧਿਜਾਨਕੀ
 ਤੇਆਜਮੀਚਮਾਂਗੋਹੂਨਪਾਵਤੀ॥੪੫॥ ਸਰਮਾਕਿਜ
 ਟੀਉਟਾਰਾ।ਸੁਯਾ॥ ॥ਰੇਵਤਜਾਨਕੀਕੋਸਰਮਾਸੁਮ
 ਸੋਕਬਨੀਮਹਿਜਾਇਧਰੀ।ਤਿਜਟੀਤਹਿਆਇਸੀ
 ਬੋਧਕੀਓਸਿਯਪ੍ਰਾਨਤਜੈਜਿਨਏਕਘਰੀ।ਸੁਨਰਾਮ
 ਪ੍ਰਭਾਪਹੁਤਾਸਨਤੇਤਿਨਰਾਵਨਕੀਜਰਹੀਸੁਜਰਹੀ॥
 ਲਜੀਬਕਜੁਥਨਸਿੰਘਕੇਸੇਵਤਸਿੰਘਨਿਪੈਕਬਹੁੰ

ਜਨ

ਸਾਠ

੨੭੮

੨੭੮

ਪਕਰੀ॥੪੬॥ ਨਾਰਦੇਵਾਚਾਕਬਿਤੁ॥ ॥ਸੁਨੇਸੁ
ਰਰਾਜਆਜਹਾਰੇਰਪੁਰਾਜਰਨਪਾਨਲੈਸਿਧਾਰੇ
ਟਗਹੀਹੈਸੁਮੇਰਕੀਰਾਮਕਟਿਏਕਸੀਮਹੇਸਬਿਨ
ਧਕਧਕੀਮਿਟੈਨਬਿਰਚਕੀਨਬਰਨਕੁਬੇਰਕੀ॥
ਲੋਕਲੋਕਨਕੇਦੇਟਮੈਸੇਭਾਜੇਜਾਤੁਜੇਬਪੁਰਨ
ਮੈਪਾਤੁਬਾਤੁਦੇਖਕੈਕੁਫੇਰਕੀ॥ਨਾਰਦਕਹਮੇਪੁਕਾਰਨ
ਗਠਾਸਬਾਧਰਾਰੇਸੁਨਤਹੀਗਰੁੜਗਰੁੜਸੇਦਰੇਰ
ਕੀ॥੪੭॥ ਗਰੁੜਉਟਾਚਾਸੋਰਠਾ॥ ॥ਇਹਬਿਧਿ
ਗਰੁੜਪ੍ਰਚੰਡਚਲਮੇਸੁਸਾਤੁਰਿਸਾਤੁਮਨਾਰਾਟਨ
ਕੇਭੁਜਦੰਡਰਾਮਰਜਾਇਸਤੇਹਨੇ॥੪੮॥ ਕਬਿਤੁ
॥ਪਛਨਕੀਬਾਉਸੋਉਡਾਏਗਿਰਲੱਛਲੱਛਮਾਨੇ
ਤੱਛਭੱਛਕੇਪਤੱਛਕਾਲਆਯੇਹੈ॥ਬਾਸੁਨਤੇਮਾਹਿ
ਕੋਸਲਾਖਕਗਏਹੈਬਹਿਰਾਮਚੰਦਨਕੋਸਿਰਨ
ਇਕੋਸੁਨਾਇਓਹੈਸੁਰਨਕੀਕੋਨਗਤਿਚੰਦਹਿਰੁ
ਵਨਪਤਿਨੈਨਨਕੀਸੈਨਤੇਅੰਮ੍ਰਿਤਬਰਖਾਯੇਹੈ॥
ਰਾਮਹੀਕੀਓਰਨਕੇਜੀਏਹੈਕੋਰਨਪੈਚੋਰਨਕੀਓ
ਰਨਕੇਏਕੋਨਜਿਟਾਯੇਹੈ॥੪੯॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਸਬੈ
ਫਿਰਗਾਜੇਜਬਹੀਕੇਸੀਖਬਾਜੇਸੁਨਬਾਤਕੋਬਿਰਾ
ਜੇਪਾਨਜਾਨਕੀਕੀਦੇਹਮੈ॥ਗਰੁੜਸਿਧਾਰੇਸੁਰਲੇ

੦

੨੭੮

ਗਮਿਟੇ ਸੋਕ ਸਭ ਮੇਘ ਨਾਦ ਗਾਏ ਦਬਿ ਮਿਲ ਰਹੇ ਖੇ ੨੬
 ਹਮੇ। ਸੁਨਤ ਹੀ ਰਾਵਨ ਕੇ ਛਪੇ ਸੁਖ ਤੇ ਹੀ ਫਿਨ ਕੇ ਸੇ
 ਜੇ ਸੇ ਸੁਰ ਛਪੇ ਜਾਵਨ ਕੇ ਮੇਂ ਹਮੇਂ। ਬਾਢੇ ਦੁਖ ਭਾ
 ਰੀ ਨਾਗ ਛਾਸ ਭੁਈ ਨਾਗੀ ਪਾਈ ਕੋਨ ਬਾਤ ਪਮਾਰੀ
 ਹਮ ਸਿਟ ਕੇ ਸਨੇ ਹਮੇਂ। ੫੦॥ ਰਾਵਨੇ ਟਾਹਾ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ॥ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰੇ ਪਾਪ ਮਿਲ ਬੈਠੇ ਬੇਟਾ ਬਾਪ ਮਾ
 ਯਾ ਕੀ ਬਨਾਇ ਸੀਯ ਮਾਰੇਂ ਦਿਖ ਗਾਇ ਕੋ ਸੋਈ ਕਾਮ
 ਕੀਨੇ ਅੰਸੀ ਰਚੀ ਜੈ ਸੀ ਪੈਨ ਸਚੀ ਰੰਗੁ ਉਰ ਬਸੀ ਦੇਖ
 ਰਹੀ ਮੁਖ ਨਾਇ ਕੋ। ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾ ਬਰੇ ਦਿਕ ਹੈ ਮੁਖ ਬਾ
 ਨੀ ਤੁਹਾ ਆਨੀ ਗਾਹਿ ਕੇ ਸਜਹਾਂ ਜੁਗੀ ਅਨੀ ਆਇ ਕੋ।
 ਰਾਮੈ ਦਿਖ ਗਾਇ ਮਾਥੇ ਕਾਟੇ ਹੈ ਬਨਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ
 ਕਰ ਰਾਮ ਛਿਤ ਪਰੇ ਮੁਰਛਾਇ ਕੋ। ੫੧॥ ਬਿਭੀ ਖਨੇ
 ਟਾਹਾ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ ਕੇਉ ਕਪਿ ਹੈਨ ਸੁਖੀ ਲਛਮਨ ਮ
 ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਠੋਰ ਠੋਰ ਅੰਗ ਹੀ ਕੀ ਅੰਗੇ ਭੁਈ ਬਾਤੁ ਹੈ। ਧਾ
 ਇ ਕੋ ਬਿਭੀ ਖਨ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਸਭੁ ਹੀ ਸੋ ਹਾਇ ਹਾਇ
 ਰਾਮ ਚੰਦ ਗਾਤੁ ਕੁ ਸਰਾਤੁ ਹੈ। ਨਾਥ ਮੇਘ ਨਾਦ ਹੀ ਕੀ
 ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਿਲਾਸ ਜੈ ਸੇ ਨਾਗ ਛਾਸ ਪਰੀ ਤੈ ਸੇ ਯਹੈ ਏ
 ਕ ਘਾਤੁ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਏ ਹ ਪਾਪੀ ਦੇਹ ਹੈ ਮਨ ਕਰਨ ਪਾ
 ਵੈ ਹਾਥ ਆਵੈ ਭੁਲੀ ਨਹੀ ਵਰੇ ਉਤ ਪਾਤੁ ਹੈ। ੫੨॥

ਉਤਪਾਤ

੨੮੦

ਸ੍ਰੇਯਾ॥ ॥ ਏਵਹਿਨਾਚਲਉਤਰਓਰਤੁਹਾਰਚਜਗ
 ਮਮਹਾਂਅਨੁਗਾਗਮੋਆਪਨਮਾਸਕੇਖੰਡਨਕਾਟ
 ਹੁਤਾਸਨਮੇਸੇਈਹੋਮਨਲਾਗਮੋਵੋਰਪਰਮੇਹਨਮ
 ਨਤੁਹਾਵਹਚੋਕਪਰਮੇਜਨਸੇਵਤਜਾਗਮੋਹੋਮਨਹੋ
 ਨਦਿਮੇਰਿਪੁਰੋਹਬਿਆਰਗਹੋਰਨਕੋਉਠਭਾਗਮੋ॥
 ੫੩॥ ਲਛਮਨੋਵਾਚੁਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਪਾਛੇਲਛਮਨ
 ਕਹੀਮੇਘਨਾਦਮਹਾਂਪਾਪੀਬਾਮਜਪਜਾਪੀਅਬਕ
 ਹਾਂਜਾਨਪਾਈਏ॥ ਰਨਕੋਨਿਦਾਨਆਜਸਾਖੀਪੈਸਹ
 ਸੁਭਾਨਮੇਰੋਬਾਨਸਹਿਰੇਕੈਆਪਨੋਚਲਾਈਏ॥ ਸੁ
 ਨੀਜਬਬਾਤਆਗਉਠੀਗਾਤਗਾਤਤਿਨਯੈਚਲਾਏ
 ਬਾਨਦਿਨਹੀਤੇਗਾਤਗਾਈਏ॥ ਤੇਸਭਬਚਾਇਕਹੀ
 ਲਛਮਨਜਾਇਪੂਰੁਆਜਯਾਹਿਮਾਹਤਹੋਵੰਦਭੀਬ
 ਜਾਈਏ॥ ੫੪॥ ਹੋਹਰਾ॥ ॥ ਤਬੈਕੋਪਕਰਲਛਮ
 ਨਪਰਕਭੁਜਾਛਿਤਪੀਠਾਆਜਸੀਪਾਰੋਇੰਦ੍ਰਜਿਤ
 ਸ੍ਰੀਰਾਮੁਬੀਰਸੁਰੀਠਾ॥ ੫੫॥ ਛੁਪਯਾ॥ ॥ ਅਤਿਪ੍ਰ
 ਚੰਡਭੁਜਵੰਡਕਠਨਕੋਵੰਡਸੰਭਾਰਮੋ॥ ਰਤਨਜਟਤਸੁ
 ਘਟਤਬਾਨਤਿਹਮੱਧਸੰਚਾਰਮੋ॥ ਅਰਸਨਮੁਖਸੇਈ
 ਸਾਧਸੁਭੁਟਰਨਮਾਹਿਚਲਾਯੋ॥ ਮੇਘਨਾਦਸਿਰਕਾਟ
 ਪ੍ਰਗਟਬ੍ਰਹਮੰਡਉਡਾਯੋ॥ ਪੁਨਜਾਹਿਰਾਵਨਲੀਕਾਧਿ-

ਮਿਟ

ਸੀਨ

ਪਤਿਸੋਈ ਸਿਰਗਿਰਤੁਹ ਕਰਪਯੋ ਜੀਤੋ ਸੁਲਫੁਮ ੨੮੧
ਨਰਾਮ ਬਲਅਰਕੁਲਗਾਰ ਸੁਰੁਟਹਰੇ ॥੫੬॥ ਜੇ
ਰਠਾ ॥ ਨਵੀਨ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰ ਸੁਕਵਿਰਾਮ ਹਿਰ
ਦੇ ਕਹੀ ॥ ਜੇ ^{ਨਵੀਨ} ਮਛੁਲੀ ਬਿਨੁ ਬਾਰਤੋ ਤਰਫੈ ਲੀਕਾ
ਪਤੀ ॥੫੭॥ ਸੁਰਠਾ ॥ ਆਗੇ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਾਨ ਸ੍ਰੀ
ਰਾਮ ਨਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਲਛਮਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ਸਕੁਤਿ
ਭੇਦ ਰਾਵਨ ਕਰੈ ॥੫੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ

ਗੀਤੋ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤ ਬਧ: ਦ੍ਰੁਪਦ ਸੁਮੇ ਅਕੁ ॥੧੨॥ ੧੦੩੨
॥ ਸੁਪਈ ॥ ਦੇਖਤੁ ਮੂਰੁ ਮਹਾਂ ਤੁਰਠਯੋ ॥
ਕਸਮੀਨ ਜਨ ਜਲਤੇ ਪਰਮੋ ਸਿਟ ਸਿਟ ਸਿਟ ਰਾਵ
ਨ ਕਰ ਉਠਯੋ ॥ ਠਨਿਗ ਗਏ ਮਨਿ ਮਾਨੋ ਲੁਠਯੋ ॥ ਚਿ
ਤੁਹ ਲਾਸ ਧੀਰ ਜਗਯੇ ਟੂਟੀ ॥ ਰੋਗ ਤਿਏ ਖਨਾਇਕ
ਛੂਟੀ ॥ ਅਬਹਿਰੋਨ ਸੋ ਆਇ ਸਕਰੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰ
ਬਾਹਿਰੇ ਧਰੋ ॥ ਮੇਘ ਨਾਦ ਜੁਝੇ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯਹਿ ਸੁ
ਨ ਦੇਟਨ ਅੰਕ ਸਮਾਹੀ ॥ ਤੁਮੈ ਇੰਦ੍ਰ ਅਬੈ ਉਠ ਧੈਰੋ
॥ ਤੁਕੋ ਜੀਤ ਕੋਨ ਘਰ ਮੈ ਹੋ ॥ ਕੁਟਲ ਕੁਬੇਰ ਪਟਨ ਸੀ
ਗਧਾਵੈ ॥ ਮੇਘ ਨਾਦ ਸੁਨ ਬਧ ਜਬ ਪਾਵੈ ॥ ਹਾਹੀ ਲੀ
ਕ ਬਹੁਰ ਅਬ ਜੀਤੋ ॥ ਜਾਨਹਿ ਹਮ ਜੇ ਹਮ ਸਿਰ ਬੀਤੋ ॥
੧॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ਬੀਦ ਸਾਲਤੇ ਕਾਲ ਛੂਟ ਅਬ ਘੋਰਤੁ
^{ਕੈਦ ਖਾਨੇ ਤੋ}

ਹੈਆਇਆਮੇਘਨਾਦਬਿਨਸੈਭਦੇਜੇਕੋਹਰਬਿਨ
 ਪਾਇ॥੨॥ ਚੋਪਈ॥ ॥ਜਾਨਤੁਰਦੁਆਜਟਿਰਜੈ॥
 ॥ਜਾਇਰਾਮਕੋਮਾਥੇਨਮੈਰੈ॥ਆਜਬਿਭੀਖਨਕਰਾ
 ਸਮਾਈ॥ਬਨੀਲੀਕਜਾਂਕੀਠਕੁਰਾਈ॥ਫੂਲਮੇਟਿਰੈ
 ਗੋਇਜਿਨਜੀਤੋ॥ਰਾਮਰੰਦਅਬਹੋਰੁਨਚੀਤੋ॥ਰਾ
 ਫਨਜੀਤਤਬਿਲਮਨਹੋਈ॥ਬਾਲਬਿਰਧਜਾਨੈਸ
 ਭੋਕੇਈ॥ਜਾਭਾਈਕਹੁਭਾਈਹਜਹੀ॥ਸੇਨਰਸਦਾ
 ਕਾਲਮੁਖਬਸਹੀ॥ਅਬਮੇਕੋਮੰਦੇਦਰਿਦੁਹਈ॥
 ਬਚਨਕਰੋਰਬਜੁਸਮਕਹਿਹੀ॥ਮੈਜੁਕਹੀਤਬਕ
 ਪੰਨਹੀਮਾਨੀ॥ਜੂਏਦੇਨਹਾਰਜੇਪਾਨੀ॥ਸਭੈਕਾਰਨ
 ਈਬਹੁਬਿਧਿਭੁਈ॥ਰਾਜੈਭੂਲਸਭੈਸੁਧਿਗਈ॥
 ੩॥ ਵੇਹਰਾ॥ ॥ਜਿਤਦੇਖੈਤਿਤਹੀਦੁਖੀਸੁਖਸੇਯੋ
 ਰਣਮਾਹਿ॥ਜੋਜਹਾਜਬੁਭੁਤਸਭੈਬੁਭਉਫਰਮਰ
 ਜਾਹਿ॥੪॥ ਚੋਪਈ॥ ॥ਅਬਦੇਬਚਨਪ੍ਰਗਟਜਗ
 ਭਏ॥ਏਹਸੀਤਾਸਤਤੇਮਰਗਏ॥ਬਿਨਅਪਰਾਧ
 ਸੀਯਹਰਿਆਨੀ॥ਭਾਂਤੇਰਾਮੇਨਦੇਣਪਾਨੀ॥ਰਾਮ
 ਭਏਮੇਘਨਾਦਬਿਨਅੰਸੇ॥ਬਿਨਪੁਨਮੋਚਕੋਰਗਨ
 ਜੈਸੇ॥ਜੈਸੇਅੰਧੁਲਕੁਟਬਿਨਹੋਈ॥ਜੋਬਿਨਲੋ
 ਨਨਬਨੈਰਜੇਈ॥ਏਅਤਿਪ੍ਰਬਲਨਿਬਲਹਮਭੁਏ

॥ ਸੁਖ ਲੈ ਅਬ ਬਿਧੁ ਨ ਦੁਖ ਦਏ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦੇਹ ਨ ਛੁ
 ਟੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਤਾਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਕੁਝ ਭਾਗੀ ॥ ਉਤਰੈ ਚੁਏ ਗੋ
 ਟੀ ਮਨ ਤਾਂ ਕੇ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕੁਮ ਪੈਰਖ ਸਭ ਥਾ ਕੇ ॥ ੫ ॥
 ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਨਮ ਸਮ ਸੁਖ ਨਹੀ ਮਰਨ ਸਮਾਨ
 ਸੀਤਾ ਪਾ ॥ ਅਸੁ ਮੇਧ ਜਮ ਫਲ ਨਹੀ ਬ੍ਰਮ ਹਤੁ ਨ ਸ
 ਮਪਾਪਾ ॥ ੬ ॥ ਰੋਪਈ ॥ ॥ ਯਹ ਸਭ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮਹਿ
 ਰਾਖੀ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭ ਮੈ ਰਿਸ ਭਰ ਭਾਖੀ ॥ ਪਹਿਰ ਕਵ
 ਚੁੰਦੁ ਭੀ ਬਜਾਈ ॥ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ ਨੀ ਬਨਾਈ ॥ ਬਾ
 ਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਜਾ ਫਹਿਰਾਈ ॥ ਮਨ ਹੁ ਸਪੁਖ ਉਤੇ ਗਿਰਾ
 ਈ ॥ ਅਸੁ ਲ ਅਸੀ ਲ ਚਕਤ ਚਿਤ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥ ਚਲੇ ਚ
 ਲਨ ਗਰੁੜ ਤੇ ਬੋਰੇ ॥ ਰਬ ਪੀਕਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲ ਜੋ
 ਗੀ ॥ ਰਟਿ ਰਬ ਸਮ ਨਹਿ ਪੁਜੈ ਕਰੇ ਗੀ ॥ ਪਾਇਕ ਚਲੇ
 ਪਰਮ ਚਿਤ ਗਾਏ ॥ ਰਨ ਸੁਨ ਕਰਤ ਰੇਮ ਸਭ ਰਾਏ ॥ ਚਿ
 ਟੀ ਪੂਰ ਗਟਿ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਜਨ ਗਾਏ ਨ ਕੇ ਰੋਪ ਰਾ
 ਨਾ ॥ ਪੁਖ ਸੁਜਾਤੁ ਨਿਕ ਸੁਜ ਗਭਰਈ ॥ ਜਨ ਹਿਮ ਰਿਤ
 ਨ ਭੁਤੇ ਹਿਮ ਪਰਈ ॥ ੭ ॥ ਦੇਹ ਰਾ ॥ ॥ ਦੁਹ ਸਭ ਨ ਸਮ
 ਨ ਮੁਖ ਰੁਦ੍ਰ ਇਕਾ ਦਸ ਗੀਠਾ ॥ ਰਾਮ ਲਖਨ ਸਨ ਮੁਖ ਚ
 ਲੇ ਦੇਈ ਲੋਕ ਤਿਨ ਪੀਠਾ ॥ ੮ ॥ ਰੋਪਈ ॥ ॥ ਲਈ
 ਰਦ੍ਰਾ ਇਕ ਮਾਨ ਸਭ ਦਕਰਾ ॥ ਬਾਨ ਸਵਾਰ ਫੇਕਤ ਮ

ਸਜੇ

ਫਿਰ ਗਾਂਢਾਲਾ ਤੀਰ

ਖਧਗਾਸਤਮੁਖਕੁੰਤੁਕੁੰਤੁਚਕਕੂਰਨਾਬ੍ਰਹਮਾਦਿਹ
 ਭੈਕਰਹਿਸਪੁਰਨਾਅਰਤਿਸੁਲਤੀਸਰੇਬਜ੍ਜਸਮਾ
 ਜਾਂਕੇਲਗਤਮਰਹਿਕੋਟਕਜਮਾਥੈਥੈਰੇਦੁਹਾਸਚਮ
 ਕਾਈਜਾਕੇਤੇਜਰਹਿਸੁਰਗਾਈਪਦੁਏਫਾਸ
 ਜਗਤਕੇਠਾਂਸੈਜਾਂਕੇਰੁਰਸਿਟਲੋਕਨਸਾਸੈਛੁਠੈ
 ਛੁਰੀਬੁਰੀਭਾਂਤੁਬਿਰਾਜੈਜਾਕੇਨਿਰਖਨਾਗਪਤਿਲ
 ਜੈਸਤੁਏਸਿਪਰਸੁਸਰਸਬਨਾਈਬਾਨਬਿਸ
 ਟਤਿਨਸਭੈਬਚਾਈਬਨੀਆਠਏਬੁਰਫੀਆਛੀ
 ਜਨਜੋਗਨਿਲੋਕਕਾਛੀਗੋਫਨਨੇਏਹਾਬਕਲ
 ਮਲਈਸੈਮਨਕੋਸੈਗੋਲਾਚਲਈਹੁਸਮੇਗਦਾ
 ਦਸੇਦਿਸਫੇਰੈਕਰਪ੍ਰਹਾਰਅਰਕੋਟਨਿਬੇਰੈਗੁਰ
 ਜਗਮਾਰਟੇਗਿਰਸਮਆਹੀਡੂਰੈਪੀਸਪ੍ਰਚਾਰੈਜਾ
 ਹੀਆਗਮਮੰਤ੍ਰਬਾਰਏਸੋਹੈਪਦਫਾਰੈਸੁਰਨਰ
 ਅਹਿਮੋਹੈਸੰਖਸਬਦਤੇਰਹਿਸੁਹਾਯੋਬਾਜਤਪ੍ਰ
 ਲੈਮਨੇਪਾਨਆਯੋਰੁਕਚਕੁੰਦਏਚਲਾਯੋਜ
 ਨਗਟਿਰਿਪਹਿਮਾਰਨੇਧਾਯੋਨਾਗੀਧੋਪਪ੍ਰਦਏਗ
 ਹੀਆਮਨੋਕਾਲਜੀਭੁਲਹਿਲਈਗੁਪਤਗਲੇਲ
 ਸੋਲਏਧਾਰੈਰਿਪੁਰਿਹਈਦਿਨਲਾਖਕਮਾਰੈਭੀ
 ਦੁਬਾਨਸਤੁਏਬਿਰਾਜੈਸੰਤੁਹਨੈਜੋਈਬਚੈਜੁਲਾ

ਇਹ
ਲਾ

ਭੀਰਨ
ਲਾ

ਜੈ। ਰੁਹ ਬੰਦੁ ਕਮਾਠਾ ਹੋ ਫੋਰੈ। ਇਤਨੇ ਉਦੀਪ ਹੋਰਿ ਤ
ਬਥੈ। ੯੧। ਦੋਹਰਾ। ॥ ਲੈਨੇ ਜੈ ਉਨੀ ਸਵੈ ਅਰਜਾ ਅਪ
ਰਕਰ ਬੀਜਾ ਸਬੈ ਸਫਲ ਰਖਨਾ ਬਥੈ ਬਹੁ ਦੀਨ
ਸਿਟਈ ਜਾ। ੧੦॥ ਚੌਪਈ। ॥ ਭੁਯੋ ਸਫਾਰ ਲੰਕੇ ਕੇ
ਰਾਈ। ਪੰਚ ਸਬਦ ਚਉਓਰ ਬਜਾਈ। ਰਣ ਮਾਰੂਇ
ਹ ਬਿਧਿ ਮਨ ਧਰਈ। ਕਾਇਰ ਹੋਇ ਸੋਈ ਲਰ ਮਰਈ
॥ ਇਤ ਰਾਟਨ ਲੰਕਾ ਰਜਾ ਪਾਨੀ। ਚੜੀ ਮਹਿਲ ਮੰਦਿਰ
ਰਾਨੀ। ਆਉਗੇ ਸੁਰ ਬਾਹੁ ਜੁ ਬਿਲ ਠਾਢੀ। ਮਾਨਹੁ ਛੀਰ
ਸਿੰਧੁ ਮਥੁ ਕਾਢੀ। ਪਤਿ ਕੇ ਦੇਖ ਹਰਖ ਨਹਿ ਕਰਹੀ। ਸੀ
ਰਖੁ ਬੀਰ ਤੇਜ ਤੇ ਰਹੀ। ਰਾਜ ਕਰਤ ਬਹੁ ਤੇ ਸੁਖ ਪਾ
ਯੋ। ਅਬ ਬਿਧਿ ਆਨ ਕੁਫੇਰ ਬਨਾਯੋ। ਕੰਤ ਅਜਾਨਗ
ਰਬ ਨਿਰਬਾਹੈ। ਸੀ ਰਖੁ ਪਤਿ ਤੇਜੀ ਤੇ ਹਾਹੈ। ਜੋ ਪ
ਤੰਗ ਬਹੁ ਤੇ ਬਲੁ ਕਰਹੀ। ਦੀਪਨ ਭੁਸਮ ਹੋਰਿ ਸੋ ਪਰਹੀ
॥ ੧੧॥ ਦੋਹਰਾ। ॥ ਜੋ ਮਿਰਗ ਗਜ ਸਿੰਗ ਨ ਰਦਨ ਬਰੇ ਬ
ਰੇ ਨਹਿ ਹੋਇ। ਚਿਤ ਲਿਖੇ ਕੇਹਰ ਨਿਰਖ ਭਾਜਤ ਲਜ
ਤਨ ਕੋਇ। ੧੨॥ ਚੌਪਈ। ॥ ਗਰਜਤ ਨਦੀ ਦੂਰ ਤੇ ਆ
ਵੈ। ਮਿਲੈ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਫਿਰ ਕੇ ਪਾਵੈ। ਜੋ ਚਲ ਪਟਨ ਰੁਖ
ਜੋ ਤੇਰੈ। ਬਲੀ ਹੋਇ ਨ ਸੁਮੇਰਹਿ ਫੇਰੈ। ਜੋ ਦੀਪਕ ਅਤਿ
ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਤਾਂ ਤਨ ਨਿਰਖਨ ਸੁਰ ਉਦਾਸੀ। ਜੋ ਦ੍ਰਿੜ ਬਾ

ਇਹੁ

ਨਹਾਬਤੇਫੁਟੈ। ਬਜ੍ਹਰਿਲਗੈਸੇਈ। ਫਿਰਫੁਟੈ। ਇਹੁ
 ਧਿਮਨਮੇਗਟੀ। ਬਿਚਾਰੈ। ਸਾਖਨਬੀਚਏਕੈਨਉਚਾ
 ਰੈ। ਚਲਮੇਕੰਤਰਨਕੇਸਮੁਹਾਈ। ਬਾਂਧਮੂਰਿਬਹੁਤ
 ਤਬਰਾਈ। ਲੀਕਾਪਤਿਰਨਮੈਉਚਰਈ। ਲਛਮਨ
 ਕੋਜੋਨਮੇਤੇਰਵਈ। ਮਾਰੇਆਜਬਜ੍ਹਸਮਬਾਨਾ। ਮੇ
 ਪਨਾਦਸੰਗਕਰੇਪਾਨਾ। ੧੩॥ ਦੇਹਰਾ। ॥ ਬ੍ਰਹਮ
 ਮੰਤ੍ਰਪੜਸੈਹਈ। ਰਾਵਨਕਰਚਮਕਾਇ। ਕਾਲਜਲਦ
 ਮੈਬੀਜੁਗੀਜਨਪ੍ਰਗਟੀਹੈਆਇ। ੧੪॥ ਚੰਪਈ॥ ॥
 ਰੋਧਉਮਤਸੇਦਈਚਲਾਈ। ਪਹਿਲੇਕਮਲਾਸਨਤੇ
 ਪਾਈ। ਸਫਲਸਦਾਨਿਹਫਲਨਹਿਰੋਈ। ਚੰਦਰਿ
 ਤੋਨਬਰੇਨਹਿਕੋਈ। ਤੇਜਪੁਜਿਆਵਤਲਹਲਹੀ
 ਸੋਹਨੁਮਾਨਬੀਦਹੀਗੋਹੀ। ਦ੍ਰਿੜਗਹਿਰਹੇਨਛਾ
 ਰੀਫੀਲੀ। ਗਾਰੂਉਤਤਸਾਪਨਜਨਲੀਲੀ। ਪਰ
 ਹਸਿੰਦੁਮੈਦਈਚਲਾਈ। ਜੋਫਿਰਗਵਨਕੇਕਰਮਾ
 ਈ। ਬਿਸਮੈਭੁਖੇਲੀਕੋਗਈ। ਤੁਕਲਛਮਨਤਿ
 ਨਬਹੁਰਚਲਾਈ। ਫਿਰਹਨੁਵੰਤਵੈਸਹੀਰੋਕੀ। ਗਹਿ
 ਸਮੁਦਮੈਗਹਿਰੋਕੀ। ਜੋਫਿਰਗਈਦੁਸਰਕੇਹਾਬਾ
 ॥ ਭੁਖੇਸਕੇਪਲੀਕੋਨਾਬਾ। ੧੫॥ ਦੇਹਰਾ। ॥ ਸੋ
 ਰਛੀਲੈਲੀਕਪਤਿਚਲਮੇਬ੍ਰਹਮਪੁਰਧਾਇ। ਚਤੁਰਨ

ਬ੍ਰਹਮ

ਨੇਕੇ ਮਾਰਕੈ ਬਹੁਰ ਲੋਰੇ ਗੋਆਇ ॥ ੧੬ ॥ ਚੋਪਈ ॥
 ॥ ਬਹੁ ਮਲੇਕ ਮੈ ਗਏ ਲੰਕ ਪਤਿ ॥ ਕਮਲਾ ਸਨਕਾਂ ਪਯੋ
 ਦਿਤੁ ਤੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨੀ ਠੇਖੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਸਿੰਘ
 ਸਨ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਹਮ ਕਛੁ ਨ ਬਿਗਾਯੋ ॥ ਕ
 ਵਨ ਕਾਜ ਅਪਨ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਹਮ ਪੜ ਬੇਦ ਦੇਹਿ
 ਠਲ ਤੇਹੀ ॥ ਅਬ ਨਹਿ ਪੜ ਕਹੇ ਜੋ ਮੇਹੀ ॥ ਜਯੋ ਜਯੋ ਤੁ
 ਮ ਰੁਖੇ ਹੈਰੇ ਗੋ ॥ ਤਯੋ ਤਯੋ ਮਰਨ ਹੋਇ ਹੈ ਮੇਰੇ ॥ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕੁ
 ਲ ਮਾਂਹਿ ਉਜਾਰੇ ॥ ਤੇਤੇ ਮੇਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਸਾ ਗੁਰੇ ॥ ਪਤ ਜੇਅ
 ਜਰੈ ਨਹਿ ਤੇਤੇ ॥ ਤੇ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਰੂਰੈ ਨਹਿ ਮੇਤੇ ॥ ਜੇ ਤੁ
 ਮ ਕਹੋ ਕਹੋ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਬਕੀ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਜੋ ਕਛੁ ਹੋਈ ॥
 ੧੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਕਹਯੋ ਲੰਕ ਪਤਿ ਦੈਤ ਸੋ ਕਰੀ ਫਰੀ
 ਤੁਮ ਬਾਤਾ ਅਜਹੂ ਬਿਤਾ ਜਿਨ ਕਰਹੁ ਦਿਨ ਏਕ ਸੇਨ
 ਜਾਤਾ ॥ ੧੮ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ॥ ਕਹਯੋ ਲੰਕ ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਤੇ
 ਹੀ ॥ ਦੀਨੀ ਕਪਟ ਸੈ ਹੋਈ ਮੇਹੀ ॥ ਬਾਰ ਪਦਾ ਸਰ ਰਹ
 ਯੋ ਹਕਾਰੈ ॥ ਬਿਨ ਲਛਮਨ ਫਿਰ ਆਈ ਮਾਰੈ ॥ ਜੇਹ
 ਲਛਮਨ ਸਭ ਕੁਟਿ ਬਨਿ ਬੇਕਯੋ ॥ ਅਬਹਿ ਆਨ ਲੀ
 ਕਾ ਗਯੋ ਪੋਕਯੋ ॥ ਹਉਹੀ ਬਯੋ ਸੁਯਹਿ ਗਤ ਮੇਰੀ ॥
 ਤਾਂ ਪਰ ਸਫਲ ਨ ਬਰਛੀ ਤੇਰੀ ॥ ਮਨ ਮੈ ਤੂੰ ਬਿਰੰਚ ਸੁ
 ਖ ਪਾਯੋ ॥ ਮੁਖੀ ਕੋ ਕੈ ਸੋ ਕ ਬਯੋ ॥ ਯਹਿ ਤੇ ਸੁਗੁਮ

੨੮੭

ਭੋਪ

੦

ਬਾਤੁਰੈ ਰੈ ਰਾਈ ^{ਰਜਾ} ਮਾਰੇ ਲਛਮਨ ਕਹੇ ਉਪਾਈ। ਤਬ
 ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨ ਕਰੇ ^{ਮਤਾ} ਮਾਰਦ ਮਾਨ ਸੀਸ ਪਗ
 ਧਰੇ ^{ਮਤਾ} ਮਾਰਤ ਬਹੀ ਤਾਤੁ ਭੁਯੇ ਬਡੁ ਭਾਗੀ। ਜਬ ਹੀ ਠੀਠ
 ਚਰਨ ਸੀ ਗਿਲਾ ਗੀ। ੧੯। ਦੋਹਰਾ। ॥ ਪੁਨਰਾਵਨ ਕੇ
 ਦੇਖ ਕੈ ਡਰ ਪਗਯੇ ਮਨ ਮਾਂਹਿ। ਚਿਤ ਮੈਂ ਰਹਿਯੋ ਬਿਰਾ
 ਰ ਕੈ ਆਜ ਕੁ ਸਲ ਸੀ ਨਾਹਿ। ੨੦। ਚੰਪਈ। ॥ ਆ
 ਇਸ ਦੇਹ ਕਰੈ ਅਬ ਸੋਈ ^{ਸੁਖ-ਅਨੰਦ}। ਮਹਾਂ ਗਜ ਕੇ ਜੇ ਸੁਖ ਹੋ
 ਈ। ਯਹਿ ਦਾਤਾ ਸਤ ਜਗਤ ਭਿਖਾਰੀ। ਏ ਪਤਿ ਰਾਖਨ
 ਹਾਰ ਹਮਾਰੀ। ਜੇ ਤੁਮ ਯਕੋ ਕੁਲ ਨ ਕਰ ਉਠਿ ਤੁਮ ਪ੍ਰਾ
 ਨ ਨ ਤੇ ਨਹਿ ਰੁਰ ਉਗਛਾਤੁ ਬਿਲੀ ਬਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ।
 ਲੀਕਾ ਪੁਤਿ ਕੋ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ। ਯਹਿ ਜਸੁ ਆਜ ਤਾਤ ਕ
 ਹ ਪਾਵੈ। ਰਾਵਨ ਮਹਾਂ ਗਜ ਪਰ ਆਵੈ। ਜਾਂਕੀ ਸਭਾ
 ਸਕਲ ਸੁਰ ਰਹਈ। ਸੁਰ ਗੁਰ ਬੈਠਨ ਆਉ ਕੋ ਕਰਹੀ
 ॥ ਪਟਕ ਬੁਹਾਰੈ ਪਟਨ ਸਦਾਈ। ਆਪਨ ਗੁਰੈ ਫੂਲ
 ਸੁਰ ਰਾਈ। ਛਪਨ ਕੋਟ ਮੇਘ ਜਲ ਭਰਈ। ਪਾਟਕ
 ਪ੍ਰਗਟ ਪਾਕ ਕੋ ਕਰਈ। ੨੧। ਦੋਹਰਾ। ॥ ਬੇਦ ਪਦਤ
 ਹੋ ਆਪ ਤੁਮ ਔਰ ਦੇਵ ਕਿੰਹ ਮਾਰਿ। ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਰ ਪੁਰਨ
 ਗਪੁਰ ਬਸਤ ਬਾਹ ਕੀਛਾਹਿ। ੨੨। ਚੰਪਈ। ॥ ਚੰ
 ਦਨ ਛਤੁ ਚੰਦਮਾ ਧਰਈ। ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਠਾਢੇ ਰਹਿ ਰੁਰਈ।

ਨਾਂਦੀ

॥ ਬੀਦਸਾਲ ਮੇਕਾਲ ਬਿਰਾਜੈ ਜੇਵੀਦਭੀ ਨੀਰਨਿਧਿ ਬਾ^{ਮੁਰਖਾਨੇ} ॥
ਜੇ ॥ ਤਿਨਹਰ ਕੈ ਜਾਨਕੀ ਚੁਗਈ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਤੇਤੁ ਲਰੈ ਰਖੁ^{ਮੁਰਿ}
ਗਈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਮੁਨ ਮਰੀਚ ਤਿਨ ਮਾਰੇ ॥ ਛੇਦਤਾਲ
ਕਪਿ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖਰਦੂਖਰ ਖਿਨ ਮਾਰਿ ਖਪਾਏ ॥
ਸਿੰਧੁ ਪਾਟ ਲੀਕ ਗੜ ਆਏ ॥ ਕੁੰਭ ਕਾਨ ਰਣ ਮਾਰਿ ਪਛਾ
ਰੇ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਮਘ ਵਾਜਿਤ ਮਾਰੇ ॥ ਪਟਨ ਪੁਤ ਬਲਵੀ
ਤ ਪ੍ਰਬਲ ਅਤਿ ॥ ਤਿਹ ਛਾਡੇ ਜਤਨ ਨ ਲੀਕ ਪਤਿ ॥ ਸੋਈ
ਮਹਾਰਾਜ ਤੁਧੁ ਪਰ ਅਯੋ ॥ ਹੋ ਕੁਬੇਤ ਸਭੁ ਤੇ ਹਿ ਸੁਨਾ
ਯੋ ॥ ੨੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਯਹਿ ਬਿਨਤੀ ਨਾਰਦ ਕਰੀ ਲੀਕ
ਪਤਿਹ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤੁਬ ਗਵਨ ਬਿਧਿ ਸੇਕਯੋ ਕਰਿ ਮੇਕੋਨ
ਉਪਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ॥ ਤੁਬ ਬੇਲਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ
ਨ ਨਾਰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਬਾਤ ਸੁਨ ਬੁਧ ਬਿਸਾਰਦਾ ॥ ਜਬ ਲ
ਗਹਨੁ ਮਾਨ ਰਨ ਮਾਰੀ ॥ ਤੁਬ ਲਗ ਸਫਲ ਸੈਹ ਬੀਨ
ਹੀ ॥ ਪਟਨ ਪੁਤ ਜਬ ਅਨਤੁ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤੁਬ ਬਰਛੀ ਲ
ਫ ਮਨ ਕੇ ਮਾਰੈ ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਤੁਹਤੁ ਹੀ ਤੁਹਾਂ ਰਾਮ
ਚੰਦ ਅੰ ਹਨੁ ਮਤਿ ਜਹਾਂ ॥ ਹਨੂੰ ਪਕਰ ਲੈ ਅਨਤੁ ਸਿਧਾ
ਰਹਾ ॥ ਤੁਬ ਬਰਛੀ ਲਫ ਮਨ ਪਰ ਡਾਹੁ ॥ ਮਹਾਰਾਜ
ਕਛ ਖੇਵਨ ਕਰਉ ॥ ਲਫ ਮਨ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਇ ਤੁਮ ਹਰਉ ॥
ਕਹੇ ਮਨੋਰਥ ਜੇ ਮਨ ਹੋਈ ॥ ਚਲਤੁ ਸੈਹ ਬੀ ਗਹੈ ਨਕ

ਈ॥ ਅਬ ਜੇ ਬੀਚ ਯਾਹਿ ਕੋ ਗਹਈ॥ ਜਮ ਪੁਰ ਜਾਇ
 ਜਾਤ ਨ ਸਹਈ॥ ੨੫॥ ਹੋਰਗਾ॥ ॥ ਨਾਰਦ ਜੇ ਲੀ
 ਕੇ ਸੋ ਸੇ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕੇ ਤੁਮ ਗਹ
 ਤੁਲਛ ਮਨ ਕੇ ਮਾਰਾ॥ ੨੬॥ ਹੋ ਪਈ॥ ॥ ਇਹ ਬਿ
 ਧਿ ਚਤੁਰਾਨਨ ਜਬ ਭਾਖੀ॥ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹਰ ਗੋਰਿ ਕੋ
 ਸਾਖੀ॥ ਬੀਚਾ ਭੁਯੋ ਮਾਥੇ ਪਗ ਨਾਯੋ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੇ ਜਿ
 ਯ ਮੈ ਜਿਯ ਆਯੋ॥ ਗਵਨ ਚਲਤ ਕਹੇ ਪੁਨ ਬੈਨਾ॥
 ਲਛਮਨ ਮਰੇ ਤੇਹਿ ਕਛੁ ਭੈਨਾ॥ ਜਾਇ ਸੇਹ ਥੀ ਭਾਂਪੁ
 ਰਗੋ॥ ਲਛਮਨ ਬਚੈ ਤੇਹਿ ਫਿਰ ਮਾਰੋ॥ ਨਾਰਦ ਹੋ
 ਹਮਾਰੇ ਸਾਖੀ॥ ਅਰਨ ਗੀਰ ਗਵਨ ਯੋ ਭਾਖੀ॥ ਲੀਕ
 ਪਤਿ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਰਬਾਨ ਯੋ॥ ਕਮਲਾਸਨ ਜਿਯ ਮੈ
 ਤਬ ਜਾਨਿਯੋ॥ ਰੋਗੀ ਰਪੈ ਤਿਹੇ ਖਨ ਲਾਗੋ॥ ਸੋਯੋ
 ਬਕੈ ਜਗਤ ਗੁਰ ਮਾਰੀ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾਰਦ ਕਰਦ
 ਯੋ॥ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਕਰ ਗਵਨ ਤਬ ਗਯੋ॥ ੨੭॥ ਹੋ ਪਈ
 ॥ ਨਾਰਦ ਚਲੇ॥ ਬਿਲੀਬਨ ਕੀਨਾ॥ ਪਰ ਕਾਂਧੇ ਰਘੁ
 ਪਤਿ ਜਸੁ ਬੀਨਾ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਕੇ ਦਰਸੁ ਦੇਖਾਯੋ॥ ਲੀਕ
 ਪਤਿ॥ ਏਤਰਨ ਮੈ ਆਯੋ॥ ਉਤ ਹਨੁ ਮਾਨ ਬਹੁਤੁ ਸੁਖ
 ਕੀਨੋ॥ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਮਹਾਂ ਰਸ ਭੀਨੋ॥ ਕਰ ਪ੍ਰਣਾਮ
 ਪਰ ਕਰ ਮਾਦੀਨੀ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਜਾਨ ਬਰਾਈ ਕੀਨੀ॥ ਜ

ਬੌਲੇ ਲੰਕਾ ਦੁਤਰੈ ਆਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਭ ਮੈ ਦਰਸਨ ਪਾ ॥
 ਯੋ ॥ ਤੁਥ ਤੇ ਆਜ ਨਿਹਾਰੇ ਰਿਖ ਬਰਾ ॥ ਆਗਾ ਦੇਹੁ
 ਆਨ ਦੇਖੇ ਬਨ ਫਰਾ ॥ ਪਕਰ ਬਾਂਹ ਨਾਰਦ ਲੈ ਚਲੇ ॥
 ਹਨੀ ਮਾਨ ਤਾਂ ਕੇ ਰਸ ਦੁਲੇ ॥ ਨਾਰਦ ਹਰਿ ਮਾਯਾ ਬਿ
 ਸਤੁ ਗੀ ॥ ਲੈ ਗਏ ਦੂਰ ਸਮਸ਼ੁ ਨਹਿ ਪਰੀ ॥ ੨੮ ॥ ਦੇਹਰਾ
 ॥ ਰਾਖੁ ਪਤਿ ਕਥਾ ਬਿਲੰਬੁ ਜੋ ਸਬ ਬੂਝੀ ਰਿਖ ਤਾਹੀ ॥
 ਕਪਿ ਕੁਲ ਮਣਿ ਭਰ ਪ੍ਰੇਮ ਮਨ ਸਭੈ ਕਹੀ ਅਵਗਾਹੀ ॥
 ੨੯ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਯਹਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰ
 ਹਮਾ ਕੀ ਆਗਾ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਯਹਿ ਮਾ
 ਯਾ ਜਾਨੈ ॥ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਕਛੁ ਨ ਆਨੈ ॥ ਬਤਿ ਰਸ ਅ
 ਟਕੇ ਦੇ ਬਰੁ ਭਾਗੀ ॥ ਸਮਸ਼ੁ ਨ ਪਰੀ ਪਰੀ ਦੇ ਲਾਗੀ ॥
 ਹਨੂ ਨ ਰਾਮ ਹਿ ਛਾਡੈ ਪਰੀ ॥ ਆਨ ਬਾਤ ਨਾਰਦ ਸੇ ਪ
 ਰੀ ॥ ਪਾਇ ਭਗਤ ਕੇ ਭਗਤ ਸੁ ਫੁਲੇ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਭਜਨ ਤੁ
 ਰਤ ਹੀ ਕੁਲੇ ॥ ਬਡੇ ਰਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਸਨੇ ਹੀ ॥ ਆਪਨ ਭੁਜ
 ਨਿ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾ ਟਹਿ ਦੇ ਹੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਹਨੂ ਮਾਨ ਨਹਿ ਭੁਲੇ ॥
 ॥ ਚਲੇ ਨ ਬਸੁ ਰਿਖ ਮਾਯਾ ਭੁਲੇ ॥ ਇਤਨੇ ਮੈ ਦੇਖੇ
 ਲੰਕਾ ਪਤਿ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਰਨ ਨਹੀ ਬਿਸਦ ਮਾਤਿ ॥ ੩੦ ॥
 ਦੇਹਰਾ ॥ ॥ ਤੁਥ ਫੁਲੇ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਹੈ ਸੇਈ ਨਾਰਦ ਕੀ
 ਨਾ ॥ ਅਬ ਰਨ ਮਾਰੇ ਲਛਮਨ ਹਿ ਜੋ ਜਾਨਹਿ ਪੁਰਤੀਨ

ਕਪਾ

ਅਰਜੁਨ ਪੁਰਾਣ

੨੮੨ ॥ ੩੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ॥ ਤੁਥਤਿਨਤਮੁਕਸੈਹਥੀਸਾਧੀ॥ ਕੇ
 ਧਤੀਠਲਫਮਨਉਰਥਾਧੀ॥ ਤੇਜਪੁਜਤੀਫਨਲਹ
 ਲਈ॥ ਮਾਨੋਰਟਿਧਾਰੈਬਹੀ॥ ਧਮੁਕੇਤਜਨਨਤੁ
 ਪ੍ਰਗਟਨੋਲੋਕਨਪ੍ਰਲੈਕਾਲਕੈਮਾਨੋ॥ ਜਨੁਜਰਕੋਟ
 ਬੀਜੁਗੀਚਲੀ॥ ਸੈਨਸਕਲਤੇਜਤੇਖਲੀ॥ ਗਿਰੇ
 ਕੁਮਿਕਪਿਬਹੁਰਿਨਲਰੇ॥ ਮਾਨੋਬਾਨਕੋਰਕਪਰੇ॥
 ਫੇਦਕੈਲਫਮਨਉਹਦਿਸਗਈ॥ ਸੁਰਪੁਰਮਹਿਬ
 ਧਾਈਭੁਈ॥ ਯਾਤੇਸਬਨਕੁਲਾਹਲਕਰੇ॥ ਭੁਲੀ
 ਭਈਲਫਮਨਧਰਪਰੇ॥ ਜੋਧਰਲਫਮਨਆਜ
 ਨਪਰਈ॥ ਤੋਰਾਟਨਹਮਬਿਨੁਨਤੁਕਰਈ॥ ੩੨ ॥
 ਦੋਹਰਾ॥ ॥ ਅਬਪੁਰਨਅਪਰਾਧਤੇਰਿਸੁਕਰਹੈਰ
 ਪੁਬੀਰਾ॥ ਸੀਯਬਿਹਾਰਾਬੁਝਾਇਹੈਮੀਦੋਰੀਵਿਗ
 ਨੀਰਾ॥ ੩੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ॥ ਤਾਂਫਿਨਨਾਰਦਗਯੋਲੁ
 ਕਾਈ॥ ਹਨੁਮਾਨਠਗੁਮੂਰੀਖਾਈ॥ ਆਯੋਦੋਹਰਾਮ
 ਕੇਪਾਸਾ॥ ਰਹੇਠਾਦੁਸਤੁਜੀਟਨਆਸਾ॥ ਬਹੁਮੋਬਿ
 ਭੀਖਨਬਿਲਪਤਬੈਨਨਾ॥ ਕਪਿਪਤਿਜਲੁਮਾਗਤ
 ਹੈਸੈਨਨਾ॥ ਹਨੁਮਾਨਕਪਿਕਰਿਕਨਿਹਾਰੇ॥ ਮਾਨੋਗ
 ਰੂਪਾਥਰਕੇਰਾਕੋ॥ ਭੁਯੋਨੀਲਨੀਲੋਅਤਿਚੇਟਨਾ॥
 ਪੀਰੇਮੁਖਅੰਗਦਧਰਲੇਟਨਾ॥ ਅੰਗਕਪਿਨਕੀਕੋਨ

ਖੜੀ

ਰਲਾਟੈ। ਫੁੰਦੁ ਰਹੇਗਾ ਮਹਿ ਨਹਿ ਪਾਟੈ। ਸਭੁ ਨ ਫੁੰਦੁ २੯੩
 ਤੋ ਗਯੋ ਏਕੋ ਫਿਨਾ। ਇਨ ਸਬ ਹਨ ਕੇ ਯਹੋ ਕਾਲ ਦਿਨਾ।
 ਜੋ ਫਿਨ ਭਰਾ ਪੁਪਤਿ ਨ ਨਿਹਾਰੈ। ਫੁੰਦੁ ਪ੍ਰਾਨ ਜਮ ਪੁਰ
 ਨਿਸਿਧਾਰੈ। ੩੪॥ ਚੋਹਰਾ॥ ॥ ਫੁਲ ਕਰ ਨਾਰਦ ਹੋ
 ਫੁਲੋ ਬਲ ਕਰ ਮਾਰ ਸਿਰਾਉ। ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਸਪੈ ਨ
 ਹੀ ਅਬ ਹਰਿ ਪੁਰ ਕੋ ਜਾਉ। ੩੫॥ ਚੋਪਈ॥ ॥ ਲਫ
 ਮਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨਹੀਂ ਰਨਾ ਕੋ ਜੀਵੈ ਹਨੁ ਮਾਨ ਏਕ
 ਫਿਨਾ ਕਹੈ ਬਿਭੀ ਖਨ ਤਬ ਸਿਰ ਨਾਈ। ਸਬ ਕੋ ਬ
 ਲੁ ਮਤਿ ਧਾਰਿ ਮਰਿ ਜਾਈ। ਸੁਨਿ ਕਪਿ ਪਤਿ ਅਤਿ ਨਿਸ
 ਅੰਧਿ ਮਾਰੀ। ਅਬ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਹਮਾਰੀ। ਲੇ
 ਵੀ ਪਕ ਹਮ ਦੇਖਹਿ ਦੇਹੁ। ਸਬ ਮਰਗਾਏ ਕਿ ਜੀਵਤ
 ਕੋਉ। ਆਗੈ ਕੀਚਿ ਬਿਭੀ ਖਨ ਰਾਈ। ਪਾਛੇ ਹਨੁ ਮਤਿ
 ਵੀ ਪੁਜ ਰਾਈ। ਦੇਖਤ ਜਾ ਅਟੰਤ ਚਿਗ ਮਾਏ। ਅਤਿ
 ਸੁਫ ਮਤਿ ਨ ਬਲ ਨ ਸੁਨਾਏ। ਦੇਖ ਬਿਭੀ ਖਨ ਰਹੈ ਬਿ
 ਲਖ ਮਖਾ ਪਰਮੇ ਆਨ ਇਕੋ ਸਬ ਕੋ ਦੁਖਾ ਹਾਬ
 ਉਠਾਇ ਇਹੈ ਤਿਨ ਪੁਛੀ। ਮੁਖ ਫਤ ਆਜ ਸਭੁ ਨ ਕੀ
 ਛੁਛੀ। ੩੬॥ ਚੋਹਰਾ॥ ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਿਭੀ ਖਨ ਲੀਕ ਪ
 ਤ ਸੁਖ ਦੇ ਬੇਗ ਸੁਨਾਇ। ਹਨੁ ਮਾਨ ਜੀਵਤ ਬਚੈ ਕੈ
 ਮਾਏ ਤਿਨ ਧਾਇ। ੩੭॥ ਚੋਪਈ॥ ॥ ਸੁਨਤ ਬਿਭੀ

ਨਾਰਦ

ਜਮ

੨੮੪ ਖਨਰੋਇ ਸੁਨਾਯੋ ਜੀਵਤ ਜਾਮਟੰਤ ਹੀ ਪਾਯੋ ਤਿਨ
 ਹੀ ਕਹੇ ਬਜ ਸਮ ਬੈਨਾ ਤਾਂ ਕੋ ਦੇਖ ਸਿਰਾਤੁ ਨ ਨੈਨਾ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ ਬਰਕੀ ਕੁਸਲ ਨ ਬੁਝੀ ॥ ਬਹੁਰੇ ਲਛਮਨ ^{ਜੀਤਲ}
 ਦੇਹ ਨ ਸੁਝੀ ॥ ਕਪਿ ਪਤਿ ਅੰਗ ਦ ਸਭੇ ਭੁਲਾਨੇ ॥ ਸੁ
 ਭਤੇ ਅਧ ਕਹਨੁ ^{ਸੁਗੀਵ} ਭੁਮ ਜਾਨੇ ॥ ਭਜਨ ਲ ਨੀਲ ਹਿਨੇ ॥
 ਜਨਾਯੋ ਰਾਮ ਸਾਹਿਤ ਦਲ ਸਬ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਕੈਤੁ ^{ਪ੍ਰੇਮ}
 ਮਗਏ ਭੁਭਰ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਭੁਰਤੇ ਸੁਧ ਰਹੀ ਕਛੁ ਨ
 ਹੀ ॥ ਹਮ ਹਿਰਾਮ ਕੋ ਬਹੁਤ ਭਰੇ ਸੋ ॥ ਸੇਵਕ ਕਹਾਂ ਆ
 ਜ ਕਹਿ ਤੇ ਸੋ ॥ ਅਬ ਕਰ ਬੇਗ ਸੰਬੋਧ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਨੁ ਮ
 ਨ ਕਿਹ ਹੇਤੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ੩੮ ॥ ਦੇਹ ਰਾਮ ॥ ॥ ਜਾਮਟੰਤ ਬੈ
 ਲੋਤ ਬਹੁ ਸੁਨਹੁ ਬਿਭੀ ਖਨ ਬਾਤਾ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਜੀਵਤ ਸ
 ਬ ਜੀਅ ਮੈ ਮਰੈ ਸਬੈ ਮਰ ਜਾਤਾ ॥ ੩੯ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ॥
 ਜੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਪਾਨ ਨਹਿ ਪਰੇ ॥ ਜੇ ਰਨ ਗਿਰੇ ਹੇਤੁ ਸਬਖ
 ਰੇ ॥ ਜੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਜੁਝ ਪਗਧਾਰੇ ॥ ਜੇ ਜੀਵਤ ਤੇਊ ਬਿ
 ਧਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਬਹੁ ਬਿਭੀ ਖਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹ
 ਨੁ ਮਾਨ ਤਾਹਿ ਦਰਸਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ ਪਤਿ ਲਛਮਨ
 ਦਿਗ ਖਰੇ ॥ ਏ ਸਭੁ ਦੋਰ ਰਾਮ ਪਗ ਪਰੇ ॥ ਮਿਲ ਰਾਖੁ
 ਬੀਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਏ ॥ ਲਛਮਨ ਆਜ ਸਬੈ ਸੁਖ ਖੇਏ
 ॥ ਲਗੀ ਸੈਹ ਬੀ ਪਾਨ ਉਰਾਨੇ ॥ ਛੁਟੇ ਹਾਥ ਤੇ ਭਏ ਬਿ

ਗਨੇ॥ ਅਬ ਲਛਮਨ ਬਿਨ ਫਿਨ ਕੋ ਜੀਓ॥ ਜਾਂ
 ਬਿਨ ਪਹਿਲੇ ਨੀਰਨ ਪੀਓ॥ ਅਬ ਹੋ ਪ੍ਰਗਟੁ ਜਤ
 ਹੋ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਸਹਿ ਬੀਰ ਪ੍ਰਾਨਾ॥ ੪੦॥ ਹੇ
 ਹਰਾ॥ ॥ ਬੈਨ ਸਬੈ ਪੈ ਕਾਹਿ ਤਬ ਸਬੈ ਰੇਵਤ ਬਿਲ
 ਲਾਤਾ॥ ਜੇ ਅਧ ਜੀਵਤ ਸਬਦ ਸੁਨ ਤੇਉ ਆਵਤ ਜ
 ਤਾ॥ ੪੧॥ ਰੋਪਈ॥ ॥ ਛੁਟੀ ਮੁਰਛਾ ਸਬਉ ਠਧਾ
 ਏ॥ ਰੇਵਤੁ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦਿਗ ਆਏ॥ ਲਛਮਨ ਦੇਖ ਸ
 ਭੈ ਬਿਲਖਾਨੇ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਸੰਗ ਨ ਜਾਨੇ॥ ਰੇਵਤ ਨੈ
 ਨ ਨ ਜਲੁ ਨ ਹਿਰਹਈ॥ ਤਬ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਬੀਰ ਸੋ ਕਹ
 ਈ॥ ਤੁਮ ਰਨ ਪੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਗਾਏ॥ ਗਏ ਛਾਡੁ ਇਹ
 ਅਉਸਰ ਠਾਏ॥ ਅਬ ਤੁਮ ਸਬੈ ਪ੍ਰਗਟੁ ਜਨਾਯੋ॥
 ਬਨ ਫਲ ਖਾਤੁ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਪਾਯੋ॥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਆ
 ਜ ਦੁਖ ਮਾਨੇ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੀਓ ਪ੍ਰਾਨੇ॥ ਅਬਿਨ
 ਭੋਜਨ ਪਿਯਤਨ ਪਾਨੀ॥ ਰਹੀ ਮੀਤ ਸੁਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾ
 ਨੀ॥ ਗੁਪਤ ਸੋਚ ਜੋ ਮਨ ਮੈ ਰਹਈ॥ ਰੇਵਤੁ ਰਾਮ ਸੁ
 ਤੋ ਸੋ ਕਹਈ॥ ੪੨॥ ਸੁਯਾ॥ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋ ਜਿਯ ਸੋ
 ਚਨ ਹੀਨ ਸਕੋ ਚਕੁ ਪਿਤ ਦੇਹ ਗਵਾਈ॥ ਏਸ ਤਜ
 ਮੇ ਲਿਯੋ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨੁ ਕੇ ਕਈ ਕੀਨ ਗਨੀ ਠਕੁ ਰਾਈ
 ॥ ਜੇ ਸਿਕਛੁ ਦਿਨ ਰੈਨ ਬਸੈ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਿਭੀ ਖਨ ਕੀ

ਦੁਰਗਾਈ॥ ਪਾਨ ਨਿਸੰਕਤ ਜੇਤੁ ਮਯੋ ਹਮ ਰੰਕੁ ਭੁਏਇ
 ਨ ਲੰਕਨ ਪਾਈ॥ ੪੩॥ ਦੇਹ ਗਾ॥ ॥ ਲਫ ਮਨ ਨਿਪ
 ਟ ਅਨੀਤ ਕਰ ਗਏ ਫਾਰੂ ਰਨ ਮੋਹਿ॥ ਅਬ ਰਾਖੁ ਨਾਥ
 ਅਨਾਥ ਸੋਯੋ ਭਾਵਤ ਹੈ ਤੋਹਿ॥ ੪੪॥ ਸੁਯਾ॥ ॥ ਜਾ
 ਨਤ ਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਨ ਬੀਰ ਨਤੋ ਬਿਨ ਬਾਨਹ ਏਕ ਲਰੈ॥
 ਭੁਜ ਹੈ ਰਾਖੁ ਕੋ ਕਲ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈ ਮਰ ਹੈ ਤਬ ਮੇ ਦੁਖ ਸੀ
 ਅਮਰੈ॥ ਨਹਿ ਸੁਠੀ ਕਹੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸੁਠਹਿ ਤੇ
 ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਤੁਹੈ॥ ਜੇਨ ਦੇਹ ਤਜੈ ਤਬ ਲੋ ਜਬ ਲੋ ਨ ਬਿ
 ਭੀਖਨ ਜਾਇ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰੈ॥ ੪੫॥ ਕਬਿੱਤੁ॥ ॥ ਫਾ
 ਰੂ ਨਿਜ ਦੇਸ ਕੀਰਤਾ ਪਸੀ ਕੇ ਭੇਸ ਦੇਖ ਰਾਵਨ ਨਰੇ
 ਸ ਅਤਿ ਰਾਖ ਸੋ ਕੇ ਗੀਲ ਹੈ॥ ਅੰਗ ਦਨ ਦੀ ਸੈ ਸਾਖੀ
 ਪਾਇਨ ਤੇ ਪੈਨ ਦੁਖੀ ਮੁਖ ਨ ਕੇ ਆਗੇ ਲਾਗੇ ਲੋਹੂ
 ਕੇ ਵੀਲ ਹੈ॥ ਗਾਈ ਲਫ ਮਨ ਅਬ ਹੋਤ ਹੈ ਹਜਾਈ
 ਕਹ ਕਹਾ ਜੀਅ ਆਈ ਮੇਰੇ ਜਾਤ ਸੁਖ ਸੀ ਲਹੈ॥ ਰੇ
 ਵੈ ਰਾਖੁ ਰਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਨਉ ਪਾਇ ਅੰਗ ਤੇ ਬਿਨ
 ਸਹਾਇ ਕੋਨ ਆਜਨ ਲਨੀ ਲਹੈ॥ ੪੬॥ ਕਬਿੱਤੁ॥
 ॥ ਪਿਛਲੀ ਤੇ ਮੈ ਸੀ ਗੀਤ ਤੈ ਸੀ ਕੀਨੀ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰੀ
 ਤ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜੈ ਸੇ ਹੈ ਨ ਸਾ ਸਿਕੋ ਕੋ ਕੋ॥ ਪਹਿਲੇ ਖਟ
 ਇਫਲ ਸੇਜ ਕੋ ਬਿਫਾਇ ਦਲ ਤਾਂ ਪਰ ਸਟਾਇ ਮੇਹ

ਹਾਜੀ

ਹੋਰ

ਪਾਛੇ ਜਾਤੇ ਚਿਕਕੋ ^{ਜੀ ੬੩} ਚਿਕਕੋ ਜੀ ਅਪਰੀ ਬਾਤੁ ਹਮ ਤੇ ਬਿ
 ਮਾਤੁ ਭਾਤੁ ਅੰਸੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਤ ਬਚਾਵਤੁ ਤੇ ਸੋਕਕੋ
 ਅਜੁ ਤੇ ਨਜਾਗੇ ਸੋਸੇ ਅੰਸੀ ਅਨਰਾਗੇ ਬੀ ਹਮੇ ਹਿਛੁ ^{੫੧੩}
 ਰੁਆਗੇ ਲਾਗੇ ਜਾਨੁ ਸੁਰਲੇਕਕੇ ॥੪੭॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ਦਸਰਬਜੁ ਕੇ ਦੇਹ ਤੁਆਗੇ ਤੇ ਨਤੁਆਗੀ ਤੇ ਤੇ ਮੇ ਮੇ
 ਚਿਤੁ ਰਾਖਮੇ ਪੈਨ ਰਾਖਮੇ ਪੈ ਜਨਕ ਮੈ ॥ ਪਾਛੇ ਬਨ ਆਏ
 ਬਨ ਫਲ ਤੇ ਖਟਾਇ ਖਾਇ ਇਤੀ ਪ੍ਰੀਤ ਭਾਈ ਕੇ ਉਤੁ
 ਰਤੁ ਤਨਕ ਮੈ ॥ ਜਾਨਕੀ ਹਰਨ ਤੇ ਨ ਮਰਨ ਵਿਚਾਹਮੇ
 ਤੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਕਾਜ ਰਾਖਮੇ ਬਨ ਤੇ ਧਨਕ ਮੈ ॥ ਅਜ
 ਰਾਖੁ ਬੀਸ ਨਿਰਬੀਸ ਹੋਤੁ ਲਛਮਨ ਸੋਹ ਬੀ ਕੇ ਲਾਗੇ ਜਾ
 ਬਛਾ ਰੁਮੇ ਤੇ ਫਿਨਕ ਮੈ ॥੪੮॥ ਜੈਯਾ ॥ ॥ ਰਹਿਤੀ ਨ
 ਆਇ ਇਲੀ ਪੁਰੀ ਤੇ ਰਾਖੁ ਤੇ ਅਜ ਤੇ ਕਿਨ ਬੀਸ ਗਯੇ
 ਫੈ ॥ ਹੈਨ ਕਲੀਕ ਜਬੈ ਪਿਤ ਸੋ ਜਸ ਸੋ ਅਰਜੀਤ ਹਤੀ
 ਜਗ ਜੈ ॥ ਅਬ ਮੇਰੇ ਕਲੀਕ ਚਢੇ ॥ ਸਿਰ ਦੇਖਹੁ ਨਾ ਸਿ
 ਗਈ ਅਰਬੀਰ ਚਲੇ ॥ ਹੈ ॥ ਬਾਢੀ ਖਿਸੀ ਤਿਹ ਲੋਕ
 ਧਸੀ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ॥ ਅਹ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕਹੈ ॥੪੯॥ ਜੈਯਾ
 ॥ ਅੰਧ ਕਹਾਂ ਰਾਖੁ ਨਾ ਬਕਹਾਂ ਪਿਤੁ ਤੇ ਨ ਤੇ ਬਨਕੇ ਦੇ
 ਰਧਾਵੇ ॥ ਰਾਵਨ ਜੀ ਅਹਰੈ ਸੁਕਹਾਂ ਕਪਿ ਰਾਜ ਜਮਾ
 ਲੀਏ ਸੰਗ ਆਵੇ ॥ ਸਿਧੁ ਪਰੈ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਲਰੈ ਅਬ

੨੮੬
ਸ੍ਰੀ
ਮਰਜਾ

ਕਾਨ ਘਟੈ ਮਨ ਯੈ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ਜੋ ਜਿਯ ਮੈ ਸੁਪਨੇ ਹੂਨ
ਸੁਤ ਸੁਤ ਸੁਤ ਸੁਤ ਬਿਧਿ ਰੇਖ ਬਨਾਵੈ ॥੫੦॥ ਸੋਰਠ
ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ਕੈ ਰੋਟ ਤ ਕੈ ਧਰ ਲੁਟ
ਤਾ ਤਾ ਪਾਵੈ ਰਖੁ ਰਾਇ ਹਨੀ ਮਾਨ ਸੋ ਰਿਸ ਰੁਕਾ ॥੫੧॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੀਤਾ ਰੋ ਰਾਜ ਬਹੁ ਕੁਲੀ ਬਰੀ ਕੋਉ
ਕੋ ਜੀਸੇ ਮਾਨ ਗਹਿ ਰਿਪੁ ਨੈ ਕੁਨ ਖਿਸਾਇ ਗੋ ॥ ਸੁਨ
ਰੇ ਸਮੀਰ ਸੁਤ ਪੀਰ ਸਹੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਜਹਾ ਮੇਰੇ ਬੀਰ
ਰਖੁ ਬੀਰ ਤਹਾ ਜਾਇ ਗੋ ॥ ਏਕ ਛਿਨ ਬਿਨ ਲਛਮ
ਨ ਪਾਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਰਿਨ ਬਿਨ ਦੀਨੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਕੈ ਜੇ ਕੈ ਸਿ
ਰਾਇ ਗੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸਭੁ ਹੀ ਸੋ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕ
ਹਿ ਰਾਵਨ ਤਿਹਾਰੇ ਕਿਹ ਲੇਖੇ ਨਿਜ ਕਾਇ ਗੋ ॥੫੨॥
ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਮਾਨ ਜੁਰੇ ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਕਾਲ ਸੁਮਾਰ
ਪਰੇ ਰਨ ਕਾ ਮਨ ਆਵੈ ॥ ਹੋ ਬਲ ਟੀਰ ਬਰੇ ਹਨੁ ਟੀਤ
ਗਯੋ ਭਜ ਕੈ ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥ ਜਾਂ ਬਿਨ ਮਾਜ ਦੁ
ਖੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਰਾਮ ਕਹਾ ਭਰਥੈ ਅਬ ਪਾਵੈ ॥ ਬੀ
ਰ ਬਿਨ ਅਬ ਬੀਰ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨ ਕੋ ਰਖੁ ਬੀਰ ਹਿ ਮਾਨ
ਮਿਲਾਵੈ ॥੫੩॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਕੇ ਕਈ ਕੋ ਪੁਤ ਲਛ
ਮਨ ਜੁ ਕੋ ਛਾਡ ਰਨ ਤੇਰੇ ਜੋ ਪਟਨ ਪੁਤ ਕੈ ਸੇ ਮਖ ਮੋਹ
ਤੋ ॥ ਸੋ ਹੁ ਬੀ ਕੋ ਪਾਉ ਲਿਕ ਗਉ ਕੋ ਨ ਹੋਨ ਦੇ ਤੋ ਰਾਵ

ਸਿਰੇ

ਨਕੇਵਲ ਮੈ ਸਮੁਦਿ ਬਿਸਘੋਰ ਤੇ ॥ ਏਕ ਹੀ ਸਰਾਸਨ ^{ਧਨਖ} ॥ ੨੯੯ ॥
 ਕੇ ਜੋਰ ਪਾਕ ਸਾਸਨ ਕੇ ਆਸਨ ਗਿਰਾਇ ਨ ਮਲਾਸਨ
 ਤੇ ਜੋਰ ਤੇ ॥ ਗਾਰ ਤੇ ਗਰਬ ਦਸ ਕੀ ਧਰੇ ਸਰਬ ਆਜ
 ਹੁਤੇ ਨ ਭਰਬ ਨ ਭਰਬ ਜਾਇ ਤੇ ਰਤੇ ॥ ੫੪ ॥ ਸ੍ਰੀ ਯਾ ॥
 ॥ ਨਾਰ ਗਈ ਅਰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਹੋ ਮਨ ਤੇ ਸਬ
 ਬਾਤੁ ਨ ਹਾਕੋ ॥ ਗਾਟ ਨ ਕੇਵਿਕ ਬਾਨ ਨ ਤੇ ਕਪਿ ਮੀਤੁ
 ਲਭੁ ਮਿਪ ਕੋ ਨ ਸੀਤਾ ਕੋ ॥ ਏਕ ਹੁਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਬਲੀ
 ਤਿਨ ਪੈ ਜਿਯ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤੁ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਆਸ ਰਹੀ ਗ
 ਰੁਕਾਸਨ ਰਾਮ ਸਰਾਸਨ ਰਾਰ ਕੇ ਆਸਨ ਮਾਰੋ ॥ ^{ਧਨਖ} ॥ ੫੫ ॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਹਨੁ ਜਾਨ ਅਪਰਾਧ ਨਿਜ ਸਨਮੁ
 ਖ ਕਰਤ ਨ ਡੀਠਾ ਭਰਬ ਭੁਜਾ ਬਲ ਸੁਟਨ ਸੁਨਮੁ
 ਨ ਰਿਸ ਮਾਰਤ ਨੀਠਾ ॥ ੫੬ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਮਨ ਮੈ ਹ
 ਨੁ ਰਿਸਾਇ ਬਦਨ ਨਾਇ ਠਾਂਢੇ ਭਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਕਹਾਂ ਬ
 ਜਾਇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰੈ ॥ ੫੭ ॥ ਕਾਬਿਤੁ ॥ ॥
 ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਰਤ ਰੇਸ ਸੇਵਕ ਨ ਦੇਤ ਦੇਸ ਠੇਕ ਤੇ ਜੁਪੀਠ ਨੈ
 ਕੁ ਕੋਨ ਭਾਂਤਿ ਹਾਰਤੋ ॥ ਖੇਦ ਲਛਮ ਨ ਜੂਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਨ ਹੋ
 ਦੇਤ ਨੈਕੁ ਤੁਮ ਕਾਹੂੰ ਹੂੰ ਕੇ ਸਿਧੁ ਨ ਉਤਾਰਤੋ ॥ ਅਬਲੋ ਤੋ
 ਸੀਤਾ ਜੂਕੇ ਲੇਕੇ ਸੀਰਿ ਮਹਾਰਾਜ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬੈਠ ਰਬ
 ਘਰਹੀ ਪਧਾਰਤੋ ॥ ਗਾਰ ਤੇ ਗਰਬ ਦਸ ਕੀ ਧਰੇ ਸਬੈ

੨੯੯

ਨਿਰਾਸ

ਮਾਹਿਮਾ

ਆਜ ਜੈ ਸੇ ਲੀਕਾ ਜਗੀ ਤੈ ਸੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਾਰਤੋ ॥ ੫੮ ॥
 ਕਾਬਿਤੁ ॥ ॥ ਸਬੈ ਰਹੈ ਬੈਠ ਲੀਕਾ ਏਕ ਲੋਈ ਪੈਠ ਨਾ
 ਬ ਮੂਲ ਤੇ ਉਪਾਰ ਸਿੰਧੁ ਧਾਰ ਮੈਂ ਬਹਾਇ ਦੋਯੋ ॥ ਰਾਖਾ
 ਨ ਮਾਰ ਕਿਲਕਾਰ ਸਭ ਕੇ ਪਛਾਰ ਛਿਨ ਹੀ ਮੈਂ ਚੰਦ ਮੁ
 ਖੀ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋਲ ਆਇ ਦੋਯੋ ॥ ਜੇ ਤੇ ਲੱਛ ਜੁਗਨ ਮੇਲ
 ਛ ਮਨ ਜੁਝੇ ਰਨ ਸੁਧਾਰ ਸ ਆਨ ਕਹੈ ਸਭ ਕੋ ਜਿਵਾ
 ਇ ਦੋਯੋ ॥ ਕਾਰੇ ਕੋ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਡਾਰਤੋ ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਦੀ
 ਜੈ ਨੈਕੁ ਆਇ ਸਤੋ ਰਾਵਨ ਗਿਰਾਇ ਦੋਯੋ ॥ ੫੯ ॥ ॥
 ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਟਾਗਾ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਏ ਸਾਰੁ ਸ
 ਬ ਜਿਤੀ ਕਹੀ ਤੈ ਬਾਤਾਰਨ ਰਾਵਨ ਫੂਲ ਜੇ ਫਿਰੈ ਕਰ
 ਲਛ ਮਨ ਕੋ ਪਾਤਾ ॥ ੬੦ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਚਲੀ ਕਥਾ
 ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪੁਰਿ ਪੁਰਿ ਨਗਰਾ ਯਨ ਰਾਵਨ
 ਕੀ ਜੀਤ ਰਾਮ ਚੰਦ ਹਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟਾ ॥ ੬੧ ॥ ਹਨੂ ਮਾਨ
 ਟਾਗਾ ਜੈਯਾ ॥ ॥ ਏ ਗਈ ਏਕ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ
 ਕੇ ਬਲ ਕੇ ਕਨਕਾਨ ਲਹੈ ਹੈ ॥ ਰਾਵਨ ਮੀਚ ਕੇ ਹਾਥ
 ਪਕੇ ਗਿਨਤੀ ਪਲ ਪ੍ਰਾਨ ਲਿਯੇ ਨਿਬਹੈ ਹੈ ॥ ਨੀਚ ਬ
 ਪ੍ਰੀਤ ਕ ਜੇ ਸਸਿ ਲੀਲ ਇਟਾ ਕਰ ਕੇ ਪੁਨ ਜਾਇਗ
 ਹੈ ਹੈ ॥ ਭੋਕਹਿ ਬੈਠ ਸਭ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ਟਰਾਹ ਕਹੂ ਦਿ
 ਨ ਨਾਹ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ੬੨ ॥ ਰੋਪਈ ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਗਾਹੁ ਗੁ

ਪੁਲ

ਪੁਲ

ਸਮੇਲਫਮਨਸਸਿਹਿਯੋਗੁਹਨਅਬਹਿਜੁਓਏਹਸ ੩੦੧
ਮਨਾਬਸੀਕੋਰਨਮਨਮੈਅਨੋਲਫਮਨਕੋਜੀਵ
ਤਹੀਜਾਨੋਸੁਧਸਮਾਨਹਨੁਕੋਬੈਨਾਤਉਬੀਰ
ਬਿਨਫੁਟਹਿਨੈਨਾਜੇਹਮਅਬਜੀਤਮੈਲੀਕਾਪਤਿ
ਅਬਿਨਲਫਮਨਕਿਹਕਾਜਰਾਜਪਤਿਦੈਪ੍ਰਕਾਰਸੁ
ਖਨਿਧਿਕੋਪਾਏਹਨੁਮਾਨਤੁਹਿਕਹਤਸੁਨਾਏਜਾਂ
ਬਿਭੁਤਕੋਅਰਨਨਿਹਾਰੇਮਨਦੁਖਪਾਇਨਹਿਯੋ
ਪ੍ਰਜਾਰੈਉਨਭੁਯਨਸੇਮਿਲਨਸੁਹਾਈਖਾਨਪ
ਨਨਹਿਸਭਾਬਨਾਈਹਰਿਗੁਰਬਿਪ੍ਰਹੇਤਨਹਿਦੀ
ਨੀਬਲਫਲਕਰਇਨਹੂਤੇਲੀਨੀਜਾਂਨਿਧਿਕੋ
ਨਸਰਾਹੈਕੋਈਜੋਬਿਭੁਤਬੈਰੀਕੋਰੋਈਤਾਂਤੇਲ
ਫਮਨਬਿਨਅਬਮਰਓਕਿਹਬਿਧਿਨਗਰਓਰਮ
ਖਕਰਓ॥੬੩॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਦਾਚਾਦੇਹਰਾ॥ ॥ਮੇਰੇ
ਪਾਛੇਪਟਨਸੁਤਜੇਜੀਦੈਸੀਯਨਾਰਿਤੋਲੋਪਰਪ
ਹੁਚਾਈਅਹੁਲੀਕਾਪਤਿਕੋਮਾਰਾ॥੬੪॥ ਹਨੁਮਨ
ਦਾਚਾਚੋਪਈ॥ ॥ਤਬਹਨੁਦਤਭਰਲੀਨੈਨੈਨਾ॥
ਪਰਸਪਾਉਬੋਲੋਮੁਖਬੈਨਾਜੇਕਫੁਆਗਯਾਦੇਹ
ਸੁਕਰਓਕਰੋਜਾਇਜਮਹੂਸੇਲਰਓਪ੍ਰਾਨਅਨ
ਲਫਮਨਤਨਮੇਲੋਜੋਲਰਮਰਤੋਜੀਪਰਖੇਲੋਤ

ਬਰਖੁਪਤਬੋਲੇਸੁਖਦਾਈਜੋਰੋਕਹੋਕਰਹੁਕਪਿ
 ਰਾਈ। ਬੈਦਰਾਜਲੰਕਾਗਦੁਰਹਈ। ਨਾਮਸੁਖੇਨ
 ਸਕਲਜਗਕਹਈ। ਪਟਿਤੁਰਆਜਧਨੰਤਰਦੀਜੈ
 ਾਤਾਂਕੇਅਬੈਆਨਸੁਖਲੀਜੈ। ਜੋਟਹੁਕਹੈਸੁਕਹੁ
 ਉਪਾਈ। ਸਤੁਬਚਨਤਾਂਕੇਨਮਿਟਾਈ। ਹਨੁਮਾਨ
 ਫਿਨਹੀਮੈਕੀਨੋ। ਆਨਸੁਖੇਨਸੇਟਤੇਦੀਨੋ॥ ੬੫॥
 ॥ ਏਹਰਾ॥ ॥ ਹਨੁਮਾਨਕੋਪਾਨਏਰਖੁਪਤਿਜੂਕੇ
 ਪਾਇ। ਕੋਲਫੁਮਨਪਗਤਰਮਰੇਕੈਅਬਦੇਹੁਜਿ
 ਆਇ॥ ੬੬॥ ਚੋਪਈ॥ ॥ ਤਾਂਦਿਗਕਪਕੋਉਨ
 ਪਠਾਯੋ। ਪਕਰਪਾਉਰਖੁਬੀਰਜਗਾਯੋ। ਉਠਤਸੁ
 ਖੇਨਦੰਰਵਤਕੀਨੋ। ਸੀਰਖੁਬੀਰਚੰਦ੍ਰਮਾਚੀਨੋ।
 ਪਕਰਬਾਂਹਲਫੁਮਨਦਰਸਾਏ। ਅੰਗਿਅੰਗਕੇਪਾ
 ਉਦਿਖਾਏ। ਧੁਨਿਧੁਨਿਗੀਟਸੁਖੇਨਸੁਨਾਏ। ਬੂਟੀ
 ਕਠਨਕਹਾਕੋਉਪਾਏ। ਪਹੁਚੇਨਹੀਗਰੁਤਤਹਿਜਾਈ
 ॥ ਬੀਚਬਸੇਆਵੈਦਿਨਗਈ। ਮਨਤੇਬੇਗਕਠਨਕੋਉ
 ਧਾਏ। ਸੂਰਉਦੇਲਗਜੋਉਨਆਵੈ। ਕੋਲਫੁਮਨ
 ਜੀਵੈਰਖੁਪਰਾਈ। ਜਹਬੂਟੀਤਹਕੋਉਨਜਾਈ। ਤਾਮੈ
 ਦੁਸਟਬਹੁਤਰਖਵਾਰੇ। ਪ੍ਰੇਤਪਿਸਾਚਭੂਤਮਤਵਾਰੇ॥
 ੬੭॥ ਏਹਉਦਾਰਾਏਹਰਾ॥ ॥ ਲਖਮਨਦੇਖਤਦਿਗ

ਕੁਰਤ ਰਾਮ ਦੇਖ ਮੁਰਝਾਇ। ਨੀਚੇ ਨੈਨ ਸੁਖੈ ਨ ਕਰ
 ਬੋਲਤ ਮਨੁ ਪਛੁਤਾਇ॥ ੬੮॥ ਚੋਪਈ॥ ॥ ਤਿਨ
 ਤੇ ਕਰਮ ਕਾਲਜੇ ਬਢੇ॥ ਹਿਮ ਸਮੁਦ੍ਰਿਤ ਮੈ ਪੁਨ ਪਚੇ॥
 ਤਾਤੇ ਸਬੈ ਕਠਨ ਦੀ ਜਾਨਹਾ॥ ਮੇਰੇ ਬਚਨ ਸਤ ਕਰਮ
 ਨਹਾ॥ ਨਾਂ ਉਗਾਂ ਉਪਰਮਾਨ ਬੂਤਾਂ ਉਂ॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ ਤੇ ਸੀਸ
 ਨਿਟਾਉਂ॥ ਉਤਰ ਖੰਡ ਦੇਣਾ ਗਿਰ ਕਹਈ॥ ਬਸਹਿ ਨ
 ਦੇਟ ਰਾਖ ਸੈ ਰਹਈ॥ ਸਾਠ ਲਾਖ ਜੇ ਜਨ ਪੈ ਕੋ ਸਾਕੋ
 ਨ ਜਾਇ ਜੀਅ ਪੈ ਨ ਭਰੇ ਸਾ॥ ਅੰ ਪੁਨ ਸੁਨਹੁ ਜਗੀ ਕੇ
 ਨਾਉਂ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਪਤਿ ਜੀਤੁ ਮਹਿ ਸੁਨਾਉਂ॥ ਯੈ ਬਿਸਲ
 ਪਾ ਬਲੀ ਉਜਾਗੀ॥ ਦੀਪ ਜੋਤ ਜੋ ਜਰੈ ਉਪਾਗੀ॥
 ਬਿਨ ਗਟਿ ਉਦੈ ਜਗੀ ਜੋ ਆਵੈ॥ ਪਸਲ ਛਮਨ ਕੇ ਅੰ
 ਗ ਲਗਾਵੈ॥ ਤਬ ਹੀ ਜੀਅ ਮੁਰਛਾ ਭਾਰੇ॥ ਉਠ ਲਛ
 ਮਨ ਚਰਨ ਨ ਕੇ ਲਾਗੇ॥ ਲਾਖ ਧਨ ਭਰੇ ਚਲ ਆਵੈ
 ॥ ਤਾਂ ਬੂਟੀ ਬਿਨ ਤੇ ਨ ਜਿਵਾਵੈ॥ ਆਨ ਬਿਧਾ ਤਾਜੇ ਉਪ
 ਚਰੇ॥ ਜਿਅ ਇਨ ਸਕੈ ਸੰਗ ਸੇ ਜਰੇ॥ ਜਿਯਨ ਉਪ
 ਇਕਯੋ ਮੈ ਸੋਈ॥ ਤੁਮਈ ਸੁਰਤੁ ਮਤੇ ਸਬ ਹੋਈ॥
 ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਨ ਬੀਤੀ ਪਾਗੀ॥ ਤਬ ਸੁਖੈ ਪੁਨ ਬਿਨਤੀ
 ਕਰੀ॥ ਸੁਰੇਜ ਮਹਿ ਇਹਾਂ ਲੈ ਆਯੋ॥ ਤਬ ਹਨੁ ਮਨ ਰ
 ਮ ਦਰਸਾਯੋ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਬਹੁਰ ਸੋ ਕਹੈ॥ ਯਹਿ ਮ

੩੦੩

੬੮

੬੮

੨੦੪ ਨੁਕਰੈਤੁਪਵਨੈਗਹੈ॥ਸੋਰਭੁਰੈਸੋਜਾਕੇਆਵੈ॥ਤਾਹੀ
ਕੇਮਹਾਰਾਜਪਠਾਵੈ॥ਤਾਪਰਜੈਕਸੁਖੇਨਸੁਵਯੋ॥
ਹਨੁਮਾਨਛਿਨਮੈਪਹੁਚਾਯੋ॥ਕਪਿਮਾਯਾਸੁਖੇਨਭਰ
ਮਾਯੋ॥ਸੋਇਰਹੇਜਨਸੁਪਨੇਆਯੋ॥੬੮॥ਦੇਹਰ
॥ ॥ਇਹਬਿਧਿਬੂਟੀਸਮਝਲੈਹਨੁਮਾਨਸੁਖਪਾਇ
॥ਤਾਂਪਛੇਬਿਨਤੀਕਰੀਸਭੁਸੋਪ੍ਰਗਟਸੁਨਾਇ॥੭੦॥
ਹਨੁਮਾਨੇਵਾਚਾਥੈਪਈ॥ ॥ਬੈਦਕਹੀਸੋਸਭੁਸੋ
ਕਹੀ॥ਰਾਮਆਸਲਛਮਨਲੈਰਹੀ॥ਰਾਮਟਹਿਲ
ਆਯੋਸਭੁਕੇਉ॥ਯਾਂਤੇਪਰੇਟਹਿਲਨਹਿਰੋਉ॥ਜੈਲੈ
ਸੁਰਨਨਿਕਸਨਪਾਵੈ॥ਜਰੀਉਪਾਰਕੋਨਲੈਆਵੈ॥
ਆਪਨੇਆਪਨੇਬਲਉਚਰਹੂ॥ਰਾਮਕਾਮਕੇਢੀਲਨ
ਕਰਹੂ॥ਪ੍ਰਭੁਕੇਕਾਜਨਸੇਟਕਆਵੈ॥ਲੋਕਹਜੀਪਰ
ਲੋਕਹਜਾਵੈ॥ਸੀਤਕੀਚਿਤਾਕੇਕਰਈ॥ਅਬਤੇਅ
ਜਸੁਲਛਮਨਮਰਈ॥ਤਾਂਤੇਤਜਹੁਬਿਲੀਬਅਹੋਕ
ਪਿ॥ਅਵਧਨਿਕਟਕਟਕਸਹੁਚਲਹੁਧੀਪਿ॥ਪੈਰਖ
ਕਥਾਜਬੈਥਕਜੈਹੈ॥ਤਬਲਛਮਨਕੋਰਾਮਨਪੈਰੈ
॥੭੧॥ਦੇਹਗਾ॥ ॥ਤਾਂਤੇਪ੍ਰਗਟਕਹੋਸਬੈਲਾਜੁਸ
ਕਚਮਨਖੋਇ॥ਤਾਂਪਰਮੰਤ੍ਰਦਿਚਾਹੀਏਰਾਮਕਰੈਸੁ
ਰੋਇ॥੭੨॥ਸਭੁਕਪੇਵਾਚਾਥੈਪਈ॥ ॥ਤਬਉਠ

ਨਲ ਰਘੁ ਪਤਿ ਹਿ ਸੁਨਾਵੈ। ਤੀਨ ਰਾਤ ਬਿਨ ਉਰੇ ਨਾਮਾ
ਵੈ। ^{ਜੇਨਾ ਪਤਿਯਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਹੈ} ਇੰਦ ਕ ਬਿੰਦ ਦੁਇ ਰਾਤ ਬਤਾਈ। ਮਾਰਗ ਕੀ
ਕਠਨ ਈ ਜਨਾਈ। ਤਬ ਕਪ ਪਤਿ ਸੁਗੀਵ ਸੁਨਾਵੈ
ਮਾਏ ਕ ਰਾਤ ਬਸ ਸੇਟ ਕ ਲਮਾਵੈ। ਨੀਲ ਕ ਹੀ ਅਬ
ਘਰ ਨਹੀ ਹੋਈ। ਜਾਂ ਤੇ ਬੇਗਨ ਲਮਾਵੈ ਕੋਈ। ਅੰ
ਗਦ ਉਠੇ ^{ਜਲਦੀ} ਭੁਭੁਕ ਬਲ ਤੇ ਲਮਾ ਪੈ ^{ਗਰਜ ਕੇ} ਬਖੈਂਚ ਰਘੁ ਪ
ਤਿ ਜੋ ਬੋਲੇ। ਚਾਰ ਪਹਿਰ ਜੇ ਮਾਂਗੇ ਪਾਉਂਗਾ ਕਾਲ ਦੁ
ਪਹਿਰੀ ਲੈ ਪਹੁਚਾਉਂਗਾ। ਸਭ ਕੇ ਬਚਨ ਰਾਮ ਜਿਯਾ
ਰੈ। ਮੂਰਛ ਪਰੇਨ ਬਹੁਰ ਸੰਤਾਰੇ। ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਜੇ ਬਚ
ਨ ਉਚਾਰੇ। ਰਘੁ ਪਤਿ ਹਿ ਦੈ ਬਾਨ ਜਨਮਾਰੇ। ੭੩॥ ਕ
ਟ ਉਟਾਚਾ ਹੋਹਰਾ। ॥ ਪਾਨ ਨ ਕੇ ਪਲਟੇ ਬਟੀ ਪਾਨ ਬ
ਚਤ ਹੈ ਦੋਇ। ਜੋ ਰਘੁ ਪਤਿ ਜਾਨੈ ਨਹੀ ਕਾਂਤੈ ਧੀਰ ਜੋ
ਇ। ੭੪॥ ਚੁੰਪਈ। ॥ ਪੀਅਹਿ ਰੁਧਰ ਜੋ ਗਨਿ ਕਿਲ
ਕਾਹੀ। ਜੀ ਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ ਜਾਹੀ। ਤਾਂ ਪਰ ਰਾਮ ਜਿ
ਸੈ ਕਿਹ ਲੇਖੇ। ^{ਸਿਰੁ} ਲਛਮਨ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੁਖ ਦੇਖੈ। ਲ
ਛਮਨ ਆਸ ਜਾਮਦੈ ਬਾਕੀ। ਭੋਰ ਹੋਤ ਸਿਰ ਲੇਤ ਪਿ
ਨਾਕੀ। ^{ਸਿਰੁ} ਕਹੀ ਸੁਖੇਨ ਕੋਨ ਦੁਖ ਹਰਈ। ਬਹੁਤ ਪੀਥ ਕ
ਪਿਕੁਲ ਕਹ ਕਰਈ। ਕਪਿ ਗਨ ਸਹਤ ਰਾਮ ਬਿਲਖ
ਹੀ। ਏਖ ਹਨੁ ਤਨ ਕਰੀ ਵਡਾਈ। ਤੂੰ ਅਵਤਾਰ ਰੁਕੇ

ਮਹਤਰਾ

ਰਾਵੇ

ਪੋਰ
ਰਾ

ਆਹੀ॥ ਹਮ ਜਾਨੈ ਜਬ ਲੰਕਾ ਵਾਹੀ॥ ਸਿੰਧੂ ਫੁੱਧਿ
 ਸਿਯੋ ਕੇ ਸੁਧ ਦੀਨੋ॥ ਤੇਰੇ ਬਲ ਹਮ ਤਬ ਹੀ ਚੀਨੋ॥ ਜ
 ਬ ਜਬ ਬਿਪਤ ਪਰੀ ਹਮ ਆਈ॥ ਤਬ ਤਬ ਹਨੂ ਮਾਨ
 ਤੇ ਜਾਈ॥ ਪਟਨ ਪੁਤ ਤੇ ਜੋ ਜਗ ਕਹਈ॥ ਰਾਮ ਸੂਤ
 ਤੇ ਹੀ ਤੇ ਰਹਈ॥ ਸਬ ਕੇ ਬਲ ਮੈ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨੋ॥ ਤੁਮ ਬਿ
 ਨ ਲਫ ਮਨ ਹੋਤੁ ਬਿਰਾਨੋ॥ ਅਬ ਹਮ ਕਹੈ ਕੋਨੋ ਸੋ ਜਾਈ
 ॥ ਬਾਤ ਨਿਦਾਨ ਹਨੂ ਲੈ ਆਈ॥ ੭੫॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਦਰ
 ॥ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ॥ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ ਪਿਤਾ ਸੂਰ ਪੁਰ ਬਾਸ ਕੀ
 ਨੋ ਕੋਨ ਕੀ ਸਰਨ ਜਾਉਂਤਾ ਕੋਤੂ ਬਤਾਇ ਦੇ॥ ਕੁਰਤ ਬਿ
 ਦੇਸ ਦੇਸ ਆਨ ਪਰੇ ਸਿੰਧੂ ਪਾਰ ਮਾਝ ਧਾਰ ਬੂਰਤ ਹੈ ਨ
 ਉਪਹੁ ਚਾਇ ਹੈ॥ ਚੋਰੀ ਗਈ ਨਾਰ ਬੀਰ ਪਰੇ ਮੇਰਨ ਪ੍ਰਾਨ
 ਰਾਰ ਕਹੈ ਰਪੁ ਰਾਇ ਹਾਇ ਮੈ ਸੇ ਫਿਰਵਾਇ ਹੈ॥ ਚੋਰ
 ਈ ਭਰੇ ਸੋ ਤਾਂ ਤੇ ਜੋ ਕੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੀਰ ਹਨੁ ਟੰਤ ਬ
 ਲਟੰਤ ਬੀਰ ਜਾਇ ਹੈ॥ ੭੬॥ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ॥ ਤੇ ਸਮ
 ਨ ਦੇਖ ਮੋ ਕੋਉ ਅੰਗ ਦ ਸੁਗੀਟ ਦੇਉ ਆਨ ਨ ਸਕਤ ਸੋ
 ਉ ਕਹੈ ਸਰ ਮਾਇ ਹੈ॥ ਲਾਇ ਕੋਰੇ ਆਜ ਜੂ ਸਹਾਇ ਕ
 ਰ ਬੇਕੀ ਬਾਰਨਾ ਤੇ ਵਈ ਮੇਰੇ ਰਬ ਬੈਠੇ ਮੈ ਸੇ ਪਾਇ ਹੈ
 ॥ ਹਾਕੇ ਲੰਕ ਪਤਿ ਸੋਰੇ ਬਲੀ ਜਾਤ ਹਾਥ ਸੋਰੇ ਰੀਕਰ
 ਪੁਨਾ ਬਕੀ ਤੂ ਬਾਤ ਨ ਬਹਾਇ ਹੈ॥ ਹੋਤ ਹੈ ਕ ਸੂਤ ਹਨੂ

ਮਾਨਪੁਰੁਤੁਤੁਸੁਨਅਜਿਨੀਕੇਪੁਤਮੇਸਪੁਤਬੀਰਜਮਾ
ਇਦੈ॥੧੭॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਕਹਾਂਭੁਯੋਜੋਪੈਖਰਦੁਖਰ
ਬਨਾਇਮਾਰੇਕਹਾਂਭੁਯੋਜੀਤਕਪਿਸਿੰਧੁਸੇਬਧਾਏ
ਭੈ॥ਕਹਾਂਭੁਯੋਜੋਪੈਕੁਭਕਾਨਕੋਨਿਦਾਨਮਾਰਮੇਘਨ
ਦਕੇਪਛਾਰਸੁਰਮਾਕਹਾਏਭੈ॥ਜੈਸੇਜੋਗਜਗਤਪ
ਤੀਰਥਅਨੇਕਜਪਿਪ੍ਰੇਮਕੇਭੁਜਨਹੀਨਕਾਂਕੇਕਾਮ
ਆਇਭੈ॥ਤ੍ਰੈਸੇਬਿਨਲਛਮਨਲੱਛਮਨਪਰਮੇਦੁਖ
ਪੰਛਬਿਨਜੈਸੇਪੰਛੀਅੰਸੇਦੁਖਪਾਏਭੈ॥੧੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ
॥ਦੇਖਹਨੀਯਹਿਕੋਨਸਮੈਅਬਤੋਬਲਕੀਬਿਰਯਾ
ਸੁਤੇਏਹੀ॥ਜੈਲਗਬੀਰਨਸੁਰਉਦੈਤੋਲੋਲਾਇ
ਸਜੀਵਨਪ੍ਰਾਨਸਨੇਹੀ॥ਬੀਰਪਰਮੇਜਸੁਸੋਰਨਭੁਮ
ਹਿਜਿਯਾਇਉਭੈਮਿਲਬਾਦਨਲੇਹੀ॥ਏਤਿਹਲੋਕਕੀ
ਪੀਰਕੀਭੀਰਪਰੀਸੁਸਹੀਰਪੁਬੀਰਕੀਏਹੀ॥੧੯॥
ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ਜੈਵਿਤਓਰਨਿਹਾਰਤੋਸੋਈਸਾਜਲਗੇ
ਬਹੁਤੇਸਰਮੈਭੈ॥ਸੀਯਨਰਾਖਸਕੀਬਨਮੈਯਹਿਰਾ
ਜਬਡੇਕਿਹਭਾਂਤਿਕਮੈਭੈ॥ਜੈਨਭਓਰਕੋਰੋਵਿਗਤੋਰ
ਇਜਾਨਕਪੁਤਵਰੋਦੁਖਏਭੈ॥ਭਾਂਤੇਰਹੈਅਧਬੀਰਹੀ
ਗੀਠਜੁਅੰਸੋਪਰਮੇਦੁਖਦੇਖਉਏਭੈ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ॥॥
ਦੁਹਾਬਨਮੈਬਦਨਰਹੇਧਰਾਜੁਗਲਕਮਲਜਨਚਾਂ

ਕਾਜੀ

ਪੁਟੀ

ਦਰਯੋਧਗਾਲੋਚਨਮੰਦੇਨਬਿਛਰਤਕੋਈ। ਜਨਜ
 ਲਚਰਜਗਸਰਦਰਸੇਈ। ਸਿਬਲਭਾਲਭਿਕੁਈ
 ਕੁਮਲਾਨੀ। ਜਨਫਿਰਕਾਮਕਮਾਨਤਾਨੀ। ਕੁਟਿਲ
 ਅਲਿਕਸੂਧੀਦੁੰਗਈ। ਜਨਸਾਪਨਰੋਗਨਸੀਭ
 ਈ। ਅੰਗਅੰਗਸੁਮਜਲਕਨਪਰੋ। ਰਘੁਪਤਿਗਿ
 ਰਝਰਨਜਨਝਰੇ। ਜਗਲਹਾਥਸਿਬਲਤਾ। ਅਮਿਤ
 ਕੇ। ਮਾਨਹੁਕਮਲਲੇਹਿਮਰਿਤਕੇ। ਛੁਛੇਅਧਰਨ
 ਬਿਨਮਧੁਮੈਸੋ। ਬਿਨਹੀਪਕੇਬਿਬਠਲਜੈਸੋ। ਜੁਗ
 ਲਜੀਘਸੰਕੋਚਨਮੀਚੇ। ਜਨਕਦਲੀਬਿਨਹੀਜਲਸੀ
 ਚੇ॥ ੨੧॥ ਹਨੁਮਾਨੇਵਾਚਾਇਹਰਾ। ॥ ਕਪਿਕੁਲਨਿਰ
 ਖੋਪਟਨਸੁਤਕਾਹੁਮੈਬਲਨਾਹਿ। ਅਰਰਘੁਪਤਿ
 ਕੀਦਸਾਤੈਰੁਦਨਕਰਤਮਨਮਾਹਿ॥ ੨੨॥ ਚੋਪਈ॥
 ॥ ਸ੍ਰੀਰਘੁਪਤਿਬਲਮਨਮੈਧਾਕੋ। ਉਠਕੈਸਭਾਮਾਹਿ
 ਕਿਲਕਾਰਿਯੋ। ਅਬਤੇਜਗੀਸਭਨਤੇਥਕੀ। ਮਿਟੀਨ
 ਰਾਮਚੰਦਧਕਧਕੀ। ਅਬਜੈਸਭਕੀਆਗਆਪਾਉਂ॥
 ਸ੍ਰੀਰਘੁਬਰਕੇਸੀਸਨਿਦਾਉਂ। ਜਗੀਦੁਰਤਮਸਭੈਬ
 ਖਾਨੋ। ਆਜਪ੍ਰਤਾਪਰਾਮਕੋਜਾਨੋ। ਜੇਕਛੁਪੈਰਬਹੇਇ
 ਸੁਕਰੋ। ਲਛਮਨਪ੍ਰਾਨਜਾਨਤੇਰੋ। ਬਕੈਕਹਾਂਅਬ
 ਕਰੋਜੁਜਾਈ। ਜੈਸੇਭਜੈਰਾਮਦੁਚਤਾਈ। ਲਛਮਨ

ਉਠੈ ਬਹੁਰ ਫਿਰ ਲਗੈ ਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਧਰੈ ਨਾ ਤੇ ਲ
 ਛਮਨ ਸੀਗ ਸਿਧਾਉਂ ਜਮ ਕੋ ਮਾਰ ਸੀਗ ਲੈ ਆਉਂਦੇ
 ਰਹਨੁ ਚਰਨਨ ਸਿਰ ਧਰਈ ਮੇਜੀ ਵਤ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਿ
 ਗਭਰਈ ॥ ੮੩ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੋ ਕਹੈ ਤੇ ਜਹਾਂ ਤੇ ਨਿਕ
 ਸਮੇ ਦੇਵ ਦਾਨੇ ਮਿਲ ਤਿਹ ਠੋਰ ਪਹਿਚ ਕੈ ਏਕ ਲੇ ਬਿਲੇਇ
 ਲਮੇ ਜੋ ਕਹੈ ਤੇ ਜਾਇ ਦੇਵ ਲੋਕ ਰੋਕੈ ਸਬੈ ਦੇਵ ਸੁਧੇ
 ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਨਹੀ ਦੇਹ ਪਤਿ ਖੋਇ ਲਮੇ ਕਹੈ ਉਹੀ ਬਾਟ
 ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੇ ਕਪਾਟ ਠੋਕ ਪੈਰ ਖਜਨ ਉਕਰੈ ਤੇ ਰਿਖਾਰੀ
 ਹੋਇ ਲਮੇ ਜੋ ਕਹੈ ਤੇ ਸਾਤ ਉਪਾਤਾਲ ਚਾਲ ਮੇਲੈ ਰ
 ਮਜੋ ਕਹੈ ਤੇ ਸੁਧਾ ਕੇ ਸੁਧਾ ਕਰਨਿ ਚੋਇ ਦਮੇ ॥ ੮੪ ॥ ਚੋਪਈ
 ॥ ਜੋ ਗਿਰ ਕਹੈ ਸੁਖੇਨ ਸਭਾਗੇ ਸੋ ਗਿਰ ਹੈ ਨੈਨ ਕੇ
 ਆਗੇ ਫਟੀ ਰਾਤ ਤਾਂ ਤੇ ਨਹਿ ਧਾਉਂ ਪਾਰੀ ਪਾਉ ਮੈ ਲੇਹੀ
 ਆਉਂ ਲਛਮਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਮਤ ਕਰਹਾ ਜਾਗਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਨ
 ਬਜਿਨ ਰੁਰਹਾ ਚਲਹੁ ਅਬਹਿ ਜੋ ਆਗਾ ਪਾਉਂ ਤੋਉ
 ਪਤ ਹਰੂ ਏਹੀ ਧਾਉਂ ਸੁਸੁਤ ਕੋ ਪੀਰ ਜਜੀਅ ਆਯੋ
 ਉਪਰੇ ਨੈਨ ਕਮਲ ਰਵਿ ਪਾਯੋ ਜਾਹ ਹਨੁ ਅਤਿ ਕਾਲ
 ਨਕੀਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨ ਲਛਮਨ ਕਉ ਦੀਜੋ ਭੁਮਹਿ ਚਲਤ
 ਆਈ ਸੁਧ ਬਾਤਾ ਨਗਰ ਅੰਧ ਕੈ ਸਲਾ ਮਾਤਾ ਲਛ
 ਮਨ ਮਾਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਰਹਈ ਭਾਈ ਭੁਰਬ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਸ

੩੦੮

ਚੋਗ ਕੇ

ਤਪਤ

੪

੪

੪

ਹਈ॥੮੫॥ ਦੇਹਰਾ॥ ॥ਇਤਤੇਜਾਤਪ੍ਰਬੀਨਕਪਿਉ
 ਨਹੁਮਿਲਹੁਜਿਨਜਾਇ॥ਆਵਤਪ੍ਰਗਟਸੁਨਾਈਅਹੁ
 ਲਛਮਨਜੀਅਨਉਪਾਇ॥੮੬॥ ਚੰਪਈ॥ ॥ਮਿ
 ਲਤਿਨਕੀਕੁਸਲਾਤਹਿਲੀਜੋ॥ਤਬਆਵਨਕੋਇ
 ਤਮਨਕੀਜੋ॥ਯਹਿਸੁਨਹਨੁਪਵਨਹੈਗਯੋ॥ਰਾਮਚਰ
 ਨਪੁਰਮਾਥੇਨਯੋ॥ਠੇਕਪੀਠਮੁਖਹੂਬਮੇਰਪੁਪਤਿ॥
 ਮੇਚਰਨਨਮੈਸਦਾਰੋਮਤਿ॥ਬਹੁਰਜੁਗੀਟਆਸਿਖ
 ਵਈ॥ਹਨੀਮਾਨਤੇਤੇਨਹਿਨਈ॥ਸਭੁਜੋਰਾਮਰਾਮਕਹਿ
 ਲਈ॥ਉਡੋਹਨੁਨਦਿਖਾਈਵਈ॥ਨਰੁਜੋਮਿਲਮੇਜ
 ਇਹਨੁਟੀਤਾ॥ਵਡੇਵਡੇਸੁਰਨਕੋਹੀਤਾ॥ਜੋਮਾਰਗਮੈਬਿ
 ਘਨਪਸਾਰੋ॥ਏਕਚਪੇਟਚੋਬੁਹੀਡਾਰੋ॥ਪਾਨਤਜੈਜਾਕੋ
 ਕਪਿਤੁਟੈ॥ਜੈਸੇਧਰਮਪਾਪਕੋਕਾਟੈ॥੮੭॥ ਦੇਹਰਾ ॥
 ਬਿਛਕੇਲਛਮਨਰਾਮਸੋਸੀਲਛਮਨਕੋਹੇਤਾ॥ਜੈਸੇ
 ਮਕਰਮਲੀਨਮਹਿਮੁਖਨਦਿਖਾਈਵੇਤਾ॥੮੮॥ ਚੰਪਈ
 ॥ਏਕਮਹੂਰਤੁਮੈਉਡੁਆਯੋ॥ਤਾਂਪਰਬਤਪਰਪਾਉ
 ਟਿਕਾਯੋ॥ਤਿਹਬੂਟੀਕੋਸੋਧਨਲਾਗਯੋ॥ਸਭੁਵੇਕੋਸਭ
 ਸੋਅਨੁਗਯੋ॥ਕੋਨਤਜੈਕਾਕੋਲੈਜਾਉ॥ਤਾਂਸੋਜਿਉਲ
 ਛਮਨਕਹਿਪਾਉ॥ਤਬਖਿਸਾਇਉਤਰਕਾਕੋਰੋ॥ਰਾਪੁਪ
 ਤਿਕੋਪਅਗਨਿਤੋਡੋਰੋ॥ਬੂਝੈਕਾਹਿਸੰਗਕੋਉਨਾਹੀ॥ਉਤਰੋ

ਹਨੁਟੀਤਾ

ਚਢੈ ਗਟੀ ਮਨ ਮਾਂਗੀ ॥ ਅਟਕੇ ਜਿਸ ਮੈ ਵੇਰੋ ਕਲੇਖ ॥ ੩੧੧
 ॥ ਇਤਹਿ ਕੁਸੁਪਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਦੇਖੋ ॥ ਕਾਲ ਭੁਜੰਗ ਰਹ
 ਯੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਬਾਮ ਅੰਗ ਸਭ ਗਯੋ ਚਬਾਈ ॥ ਜਾਗ
 ਤੁਕੈ ਸਲਾ ਪੈ ਧਾਈ ॥ ਸੁਪਨ ਕਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ
 ॥ ੮੯ ॥ ਕੈ ਸਲਾ ਉਟਾਚਾ ਦੇਹਗਾ ॥ ਸੁਨਤ ਨੈਨ ਜ
 ਲ ਭਰ ਲਯੋ ਕੈ ਸਲਾ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਉਠ ਬੈਠੀ ਪਰਯੰਕ
 ਭੁਜ ਭਰਤ ਬਸਿਸੁ ਬਲਾਇ ॥ ੯੦ ॥ ਚੁਪਈ ॥ ॥ ਤਿਨ
 ਸੇ ਸੁਪਨ ਸੁਨਾਇ ਕਯੋ ਤਿਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੇਖੋ ਸੁਪਨ
 ਅਬਹਿ ਬਿਨਾ ॥ ਤਬ ਰਿਖ ਕਯੋ ਬਿਚਾਰ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬਿਰੀ
 ਆ ਬੁਰੀ ਸੁਪਨ ਇਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਮ ਲਖਨ ਹੁਜੈ ਕੁਸਰਤ
 ॥ ਯੈ ਯਹਿ ਸੁਪਨ ਬਡੇ ਦੁਖ ਰਾਤਾ ॥ ਤਬ ਲਗੇ ਮਨ ਗਜ
 ਪਕਰਹੀ ॥ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਧਿ ਸੇ ਉਚਰਹੀ ॥ ਭੁਰਤ ਧਨੁ ਕਸ
 ਰ ਲੈ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਬਿਪਨ ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਤੁਮ ਮਾਰੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ
 ਕਥਾ ਅਯੁਧਾ ਭਈ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਮੈ ਰੈ ਮਤੁ ਠਈ ॥ ਲੈ ਪ
 ਰਬਤ ਅਬ ਚਲੈ ਉਡਾਈ ॥ ਜਗੀ ਦੇਖ ਲੈ ਰੈ ਰਪੁ ਗਈ ॥
 ਮੈ ਰੈ ਕੈਨ ਜੀ ਜਾਹਿ ਕਰਹੀ ॥ ਅਬ ਗਿਰ ਤੇ ਲਫ ਮਨ ਨਹਿ
 ਮਰਹੀ ॥ ੯੧ ॥ ਦੇਹਗਾ ॥ ॥ ਲੈ ਉਪਾਰ ਗਿਰ ਕਰ ਧਰਯੋ ਪਦ
 ਨ ਪੁਤ ਪਰਚੰਗ ॥ ਨਿਬਾਰ ਅਯੁਧਾ ਕੈ ਚਲਯੋ ਗਰਬ ਕਿ
 ਸੇ ਭੁਜਦੰਗ ॥ ੯੨ ॥ ਭੁਰਬੇਟਾ ਚੁਪਈ ॥ ॥ ਨੈਨ ਧਮਨ

ਭਰਥ ਨਤੁ ਲਾਯੋ ਯਹਿ ਕੋ ਉਬਿਘਨ ਕਰਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥
 ਜਿਨ ਨਿਸਮਾਤ ਰੁਸੀ ਹਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋ ਕਾਜ ਕਰੀ ਰਖਵਾ
 ਰੀ ॥ ਸੋ ਯਹਿ ਜਗ ਬਿਘਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਤਾਨ ਬਾਨ ਕਰੇ ਪ
 ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਗੇ ^{ਮਥੇ ਮੇ} ਭਾਲ ਮੈ ਉਤਰੈ ਫੂਟੇ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਬਾਦ
 ਲਜੇ ਭੂਟੇ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਈ ॥ ਲਛਮਨ ਪੁ
 ਨ ਛੂਟਨ ਤੇ ਭਰਈ ॥ ਗਏ ਸਗਲ ਤਾਂ ਕੇ ਦਿਗ ਦੋਰੀ ॥ ਜਾ
 ਗੇ ਸਭੀ ਪਰੀ ਪੁਰੈ ਰੀ ॥ ਚਰਨ ਸਬੈ ਜਾਤ ਹੀ ਲਾਗੇ ॥
 ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੁਨ ਕੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਬੁਝੀ ਕੁਸਲ ਕੰਨ ਤੀਅ
 ਹੀ ॥ ਕਬੂ ਕੋ ਉਤ ਅਬ ਕਤ ਕੋ ਜਾਈ ॥ ੯੩ ॥ ਵੇਹ ਗਾ ॥ ॥
 ਰਾਮ ਨਾਮ ਤੈ ਮੁਖ ਕਹੈ ਤੇ ਹਮ ਛਾਡਤ ਤੇ ਹੀ ॥ ਬਿਨ ਯਾ ਭ
 ਜਨ ਬਢੈ ਨਹੀ ॥ ਸਿਫ ਸੁਰ ਪਤਿ ਜੈ ਹੋਇ ॥ ੯੪ ॥ ਹਨੁ ਮਨ
 ਟਾਚਾ ਚੋ ਪਈ ॥ ॥ ਸਨੈ ਭਰਥ ਤੁਮ ਸੋ ਸਬ ਕਹੀ ॥ ਪਾ
 ਉ ਸਮਾਰ ਜੀ ਅਤ ਜੈ ਰੀ ॥ ਨਾਮ ਹਨੁ ਸਤ ਜਗਤ ਉਚਰੈ ॥
 ਅਪਨੇ ਜਾਨ ਰਾਮ ॥ ਹਿਤ ਕਰੈ ॥ ਸੇਰ ਪਪਾਤਿ ਲੀਕਾ ਪਰ
 ਧਾਯੋ ॥ ਮਿਲ ਸੁਗੀਟ ਸਮੁਦ੍ਰਿਪ ਧਾਯੋ ॥ ਤਹਾਂ ਜੁਧ ਅੰਸ
 ਕਛ ਭਾਯੋ ॥ ਕੀਭ ਕਰਨ ਜਮ ਪੁਰ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਮੇਘ ਨਾਦ
 ਤਾਂ ਤੇ ਪੁਨ ਮਾਰੋ ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਪਕਿਸੈ ਤਿਨ ਭਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ
 ਕਛ ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਹਿ ਸੁਝੇ ॥ ਲਗੀ ਸੈ ਹਥੀ ਲਛਮਨ ਜੁ
 ਝੇ ॥ ਅਰ ਬਿਸਥਾਰ ਕਥਾ ਜੈ ਕਰੈ ॥ ਉਦੈ ਹੋਤ ਸੁਰਜ ਤੇ ਰ

ਗੋਤਾ ਲਛਮਨ ਹਿਤ ਗਿਰਗਹਿ ਲਾਯੋ ਸੋ ਲਛਮਨ ੩੧੨
ਤੁਮ ਸੁਰਗ ਪਠਾਯੋ ॥੯੫॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ਸੂਰ ਉਦੈ ਤੋਂ ਯੋਤ
ਰੋ ਜੋ ਨਲੀਕ ਹਉ ਜਾਂਉ ॥ ਉਦੈ ਹੋਤੁ ਲਛਮਨ ਮਰੈ ਤਾਂ ਤੇ ਬ
ਹੁਤ ਡੁਗਾਉ ॥੯੬॥ ਚੋਪਈ ॥ ਬਿਨ ਗਿਰਗਾਏ ਨ ਲਛ
ਮਨ ਜੀਏ ॥ ਤਾਂ ਬਿਨ ਰਾਮ ਨ ਪਾਨੀ ਪੀਏ ॥ ਉਤਰ ਘੁਬੀਰ
ਬਿਨ ਛਿਤ ਭਈ ॥ ਮੇਰੇ ਮੂਏ ਕਹਾਂ ਹੈ ਗਈ ॥ ਭੁਰਤ ਕੁਮ
ਰ ਬਾਤ ਹੈ ਅੰਧੀ ॥ ਕਰਹੁ ਅਬੈ ਆਏ ਜਿਯ ਜੇ ਸੀ ॥ ਲਛ
ਮਨ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਸਭੁ ਰੋਏ ॥ ਕੋ ਸਲਾ ਕੇ ਸਭੁ ਸੁਖ ਖੋਏ
॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੋ ਮਿਤ੍ਰ ਧਾਈ ॥ ਲਛਮਨ ਕੀ ਅਤਿ ਕ
ਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਤੋਂ ਆਜ ਸਪੁਤੀ ਭਈ ॥ ਲਛਮਨ ਦੇਹ ਰਾ
ਮ ਹਿਤ ਗਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹਿਤ ਜੇ ਸੇਵਕ ਮਰੈ ॥ ਤਾਂ ਕੀ ਮਾਤੁ ਸੋ ਕ
ਕੋ ਮੇਕਰੈ ॥ ਸੂਰ ਭਏ ਕੀ ਯਹੈ ਟੁਕਾਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਖਤ ਰਨ ਭੂ
ਮਿ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਪੀਠ ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਦੇਈ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਸ ਗੀ
ਧਨ ਹਿਲੇਈ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨੁ ਯੋ ਕਹੀਓ ਜਾਈ ॥ ਭਘੁ ਪਤਿ ਜਿ
ਯੋ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਲਛਮਨ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਹਾ ॥
ਰਾਵਨ ਜੀਤ ਟੋਰੈ ਜਸ ਲੀਜੈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਬਾਤ ਹੋਤੁ ਹੈ ਦੇਉ ॥ ਕੇ
ਜੀਤੈ ਕੈ ਹਾਰੇ ਕੋਉ ॥ ਜੀਤੈ ਪਾਏ ਰਾਜ ਟੁਕਾਈ ॥ ਸਨਮੁਖ
ਜੂਸੁ ਦੇਵ ਪੁਰ ਜਾਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੋਹਿ ਸੋਕ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਰਘੁ
ਪਤਿ ਜੀਅੈ ਸੋਕ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਕੋ ਸਲਾ ਮੂਰਛਤ ਧਰ ਜੋ

ਈ॥ ਲਛਮਨ ਪੁਤ ਪੁਤ ਕਰ ਰੇਈ॥ ਸੁਨ ਹਨੁ ਟੰਤ ਬਿਸਰ
 ਜਿਨ ਜਾਈ॥ ਬੋਲਤ ਨੈਨ ਜਲ ਨ ਰਹਾਈ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀਰ
 ਮੇਰੇ ਕਹੀਰਾ ਤੁਮ ਲਛਮਨ ਬਿਨ ਜਿਸਤ ਨ ਰਹੀ॥ ਫਿਰ
 ਆਵਹੁ ਤੋਂ ਦੋਨੁ ਭਾਈ॥ ਜੂਝੋ ਰਣ ਸੋ ਗੁਣੀ ਬਡਾਈ॥ ਕਹੀ
 ਓਕ ਪਿਰਨ ਪੀਠ ਨ ਦੀਜੋ॥ ਜੂਝ ਕਾਮ ਅਰਜਨ ਜੋ ਕੀਜੋ॥
 ੮੭॥ ਏਹਰਾ॥ ਸਿਯੋ ਸੇ ਲਛਮਨ ਜੇ ਮਿਲੇ ਤੋਂ ਆਵਹੁ ਇਹ
 ਦੇਸਾ ਬੀਰ ਭਿਯਾ ਬਿਨ ਬਨ ਭੁਲੇ ਕੀਜੋ ਗੋਰ ਖਭੇਜਾ॥ ੮੮॥
 ਰੋਪਈ॥ ਤਬ ਬਾਸਿ ਸਟ ਭੁਲ ਕਾ ਗਹ ਕਾ ਦੁਖੋ॥ ਅਖਿਧਿ
 ਬਲ ਹਨੁ ਮਤ ਕੀ ਓਠਾ ਦੁਖੋ॥ ਕਹੀ ਓਕ ਪਿਅਸੀ ਸਰਪੁ ਬਰ
 ਸਨਾ॥ ਬਹੁ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ਕਬਹੂੰ ਦਰਸਨਾ ਗਾਵਨ ਕੇ ਸਿਟ ਲੇ
 ਕ ਪਠਾਵਹੁ॥ ਸੀਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਗ ਘਰ ਆਵਹੁ॥ ਅਰਜਿਟ
 ਇਲਛਮਨ ਕੋ ਲੀਜੋ॥ ਆਇ ਆਪਨੋ ਰਾਜ ਕਹੀਜੋ॥ ਤੁ
 ਰਬ ਜਾਇ ਚਰਨ ਨ ਤਬ ਲਾਗੋ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਦਰਸਨ ਹੀ ਦੁ
 ਖ ਭਾਗੋ॥ ਬਿਨ ਜਾਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਿਵਾਰਹੁ॥ ਜਾਹੁ ਹਨੁ ਰ
 ਪੁ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਹੁ॥ ਰਪੁ ਪਤਿ ਕੋ ਪਾਲਾਗਨ ਕਹੀ ਓਹ
 ਮ ਪਰਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਤ ਤੁਮ ਰਹੀ ਓਹ॥ ਕਹੀ ਓਭ ਰਬ ਮਹਾਂ ਦੁ
 ਖ ਪਾਯੋ॥ ਹੋ ਲਛਮਨ ਜੋ ਕਾਮਨ ਅਯੋ॥ ਅਬ ਗਾਵਨ
 ਕਉ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵਹੁ॥ ਲਛਮਨ ਜਾਇ ਸੀਅ ਲੈ ਆਵਹੁ
 ਮਰਤ ਚਕੋਰ ਨੈਨ ਬਿਨ ਦੇਖੋ॥ ਬਿਨ ਸਸਿ ਚੰਦ ਰਾਮ ਕਿਹ

ਖਨਾ

ਇ

ਲੇਖੈ। ਚਰਨ ਕਮਲ ਜਬ ਰਾਮ ਦਿਖਾਵੈ। ਤਾਂ ਬਿਨੁ ਭ੍ਰਿੰਗ ^{ਤੁਲ}
ਭਰਥ ਕਿਹ ਪਾਵੈ। ਜਲ ਦ ਅੰਗ ਦੇਖੇ ਜਾਹੀ। ਦਿਨਾ ^{ਬਦਲ} ਚਾ
ਰਿਕ ਭਰਥ ਜੀ ਮੈ ਤਾਹੀ ਫਿਨਾ। ਜਰਤ ਅੰਗ ਤਬ ਹੀ ਸਿਅ
ਰਾਉਂ। ਜਬ ਰਥ ਪੁਰ ਮਾਹਿ ਬਿਲਖਾਉਂ। ਬਧੀ ਜਟਾਂ ਸਿ
^{ਸੀਤਲ} ਰਤ ਬਹਿ ਸੁਧਾਰੇ। ਰਪੁ ਪਤਿ ਚਰਨ ਪੂਰਿ ਜਬ ਝਾਗੇ। ਉ
ਘਰਿ ਭੁਲੇ ਤਬ ਹਿ ਦਿਗ ਕੇਨੇ। ਪ੍ਰਭ ਚਰਨ ਨ ਕੇ ਕਰੈ ਬਿ
ਛੋਨੇ। ਅਗਿ ਸਨੇਹ ਭੁਲੇ ਤਬ ਲਾਉਂ। ਜਬ ਸਨੇਹ ^{ਖੇਮ} ਚਰਨ
ਕੇ ਪਾਉਂ। ਭਰਥ ਕਮਲ ਫੂਲੇ ਕਿਹ ਲੇਖੈ। ਕਮਲ ਬੀਧੁ ਰਪੁ
ਪਤਿ ਬਿਨੁ ਦੇਖੈ। ਅਰ ਦੇਖਤ ਹੋ ਦਸਾ ਹਮਾਰੀ। ਤੁਮ ਹੋ ਚਤੁ
ਰ ਕਹੋ ਬਿਸਥਾਰੀ। ਹਨੁ ਮਾਨ ਤਨ ਪੁਲਕਤ ਭਯੋ। ਅਪ
ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭੂਲ ਸਭ ਗਯੋ। ਸੋਚ ਰਹੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ਦਿਸਾਰੈ। ਹ
ਪੁਪਤਿ ਭਰਥ ਹਿ ਨਿਆਇ ਸੰਤਾਰੈ। ਤਉ ਭਰਥ ਕੇ ਬਲ
ਕੇ ਦੇਖੋ। ਬਹੁ ਰਜਾਇ ਰਪੁ ਪਤਿ ਕੇ ਪੇਖੋ। ਹਨੁ ਮਾਨ ਤਬ
ਕਹੋ ਸੁਨਾਈ। ਅਬ ਤੇ ਮੇ ਪੈ ਉਤ੍ਰੇ ਨ ਜਾਈ। ਯਹਿ ਗਿ
ਰ ਲੈ ਪਹੁ ਚਾਟੁ ਤਹਾਂ। ਜੂਝੇ ਲਫ ਮਨ ਲੀਕਾ ਜਹਾਂ। ਜੀ
ਰਵਿ ਉਦੈ ਜਾਇ ਉਪਹਾਸਾ। ਤੈ ਫਾਹੁ ਲਫ ਮਨ ਕੀਆ
ਸਾਜੇ ਫਿਰ ਕੇ ਪਕਰੈ ਰਪੁ ਰਾਈ। ਭਰਥ ਮੂਰੁ ਸਭ ਚਰੈ
ਬਰਾਈ। ਬਚਨ ਕੇ ਕਈ ਰਾਮ ਲਿਖੈ ਬਨਾ। ਕਪਿਹਤ ਭਰ
ਬ ਸੀਘਰੇ ਲਫ ਮਨਾ। ਭਾਈ ਸੰਕਨ ਮਨ ਮੈ ਧਰਹੀ। ਹ

ਮਸੇਟਕ ਸਭ ਭਾਂਤ ਨ ਰਹੀ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਭਰਬ ਹਨੂਰ
 ਪਾਯੋ॥ ਭਰਬ ਗਾਤੁ ਜਨ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ॥ ੯੯॥ ਦੇਹਰ
 ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਦੇਤੁ ਹੋ ^{ਮਹੀਰ} ਲਛਮਨ ਕੇ ਉਤ ਪਾਤਾ॥ ਦੇਕ ਬਾਨ
 ਲਾਗੇ ਹਨੀ ਕਾਇਰ ਜਮੇ ਬਿਲ ਲਾਤਾ॥ ੧੦੦॥ ਚੈ ਪਈ ॥
 ਭਰਬ ਕੋਯੋ ਕਾਪਿ ਤੈ ਬਲ ਹਾਯੋ॥ ਅਬ ਤਿਪੈ ਰਖ ਦੇਖਹ
 ਮਾਰੋ॥ ਗਿਰ ਸਮੇਤ ਗਹਿ ਚੁਢ ਮੇ ਬਾਨ ਹੀ॥ ਦੇਉ ਚਲਾਇ
 ਬਹੁਰ ਤੁੰ ਜਾਨਹਿ॥ ਬਹੁਰ ਮੇ ਹਿ ਜਿਨ ਦੇਹ ਬੁਰਾਈ॥ ਮੇਰੇ
 ਬਚਨ ਸਾਚ ਕਾਪਿ ਰਾਈ॥ ਜਿਤੀ ਦੂਰ ਤੇ ਲਾਯੋ ਹੈ ਗਿਰ
 ॥ ਤਿਤੀ ਦੂਰ ਲੀਕਾ ਪਾਛੇ ਫਿਰਾ॥ ਅਬ ਕਪ ਚੁਢ ਮੇ ਕਮਾਨ
 ਚੁਢਾਈ॥ ਫਿਰ ਕਾਪਿ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਸੀ ਆਈ॥ ਕਹੁ ਜਾਇ ਜੋ
 ਪਰੈ॥ ਇਕੇ ਲਾ॥ ਫਿਰ ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਜੋ ਮਿਲਨ ਦੁਹੇ ਲਾ॥ ਫਿ
 ਰ ਕੇ ਤਬ ਹਿ ਬਤਾਵੈ ਮੇਹੀ॥ ਭਰਬ ਭੁਜਾ ਨੀ ਕੇ ਵਕਟੇ ਹੀ॥
 ਉਤਰ ਬਾਨ ਤੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋ॥ ਉਤਰੋ ਗਰਬ ਜੇ ਭੋਹਨ
 ਭਰੋ॥ ੧੦੧॥ ਹਨੂ ਮਾਨ ਵਾਚਾ ਦੇਹਰਾ॥ ॥ ਰਾਮ ਚਰਨ
 ਬਲ ਮਨ ਧਰੋ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਸਭੈ ਸੰਦੇਸਾ॥ ਪਲ ਹੀ ਮੈ ਛਲਵੈ
 ਗੋਯੋ ਭੁਯੋ ਪਟਨ ਕੇ ਭੇਸਾ॥ ੧੦੨॥ ਚੈ ਪਈ॥ ॥ ਚਿਤ ਭੁਰੇ
 ਪਲਿ ਕੇ ਧਾਯੋ॥ ਭੁਰਨ ਭੁਯੋ ਰਾਮ ਦਿਗ ਆਯੋ॥ ਦੇਖ ਮੇ ਸ
 ਭੁਨ ਹਨੂ ਵਰ ਭਾਗੀ॥ ਰਾਮ ਤੀਰ ਉਤ ਹੀ ਕੇ ਲਾਗੀ॥ ਗਿਰ
 ਸਮੇਤ ਹਨੂ ਮਾਨ ਨਿਹਾਰੋ॥ ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਜਿਯ

ਭਾਯੋ ਜਾਂ ਵਿਨ ਬਿਛਰੇ ਮੀਤ ਮਿਲਾਹੀ। ਭਾਂ ਵਿਨ ਕੇ
 ਸੁਖ ਸੁਰਪੁਰ ਨਾਹੀ। ਹਨੁ ਮਾਨ ਅੰਏ ਕੁ ਸੁਰਾਤਾਲ
 ਅੰਓ ਜਰੀ ਰਾਮ ਸੁਖ ਦਾਤਾ। ਗਾਹਿ ਵੇਣਾ ਚਲ ਬੇਗਉ
 ਠਾਯੋ। ਫੁੰਦੁਤ ਬੂਟੀ ਬਿਲ ਮਨ ਲਾਯੋ। ਲੇਹੁ ਬੇਗ ਲਟ
 ਮਨ ਕੇ ਜਾਵਹੁ। ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਬਿਸਰਾਵਹੁ। ਸਾ
 ਧੁ ਸਾ ਧੁ ਹਨੁ ਮਾਨ ਹਿ ਕੀਨੇ। ਰਾਖੁ ਪਾਤਿ ਬੇਲ ਬਹੁਰ ਸੁਖ
 ਦੀਨੇ। ੧੦੩॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਗ। ਦੇਹਰਾ ॥ ਬੇਦ ਰਾਮ
 ਫਤਾਰ ਦਸ ਰੁੰਦ ਇਕਾ ਦਸ ਜਾਨਾ। ਦੁ ਦਸ ਰੁਨ ਸਮਾਨ ਨ
 ਹਿ ਤੇ ਸੋ ਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ। ੧੦੪॥ ਚੰਪਈ ॥ ਏਹ ਹਨੁ ਤਬ ਪ
 ਇਨ ਲਾਗੋ। ਰਾਖੁ ਪਾਤਿ ਸੁਖ ਦੇ ਦੁਖ ਲੈ ਭੁਗੋ। ਭੁਜ
 ਭੁਰ ਲਟਕ ਲਟਕਾਹਿ ਚੰਮੋ। ਭੁਏ ਹਰਖ ਹਰ ਆਵਰ
 ਭੁਮੋ। ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਰਹੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਹਿ। ਜੇ ਸੁਖ ਸ੍ਰੀਰ
 ਪੁਪਤਿ ਹੀ ਜਾਨਹਿ। ਭੁਰਬ ਸਿੰਦੇ ਸ ਸੁਨਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ।
 ਹਨੁ ਮਾਨ ਕੇ ਬਲ ਵਰ ਸਾਯੋ। ਭੁਬ ਸੀਜੀ ਵਨ ਤੇ ਰਮੀਗਾ
 ਈ। ਪੀਸਤ ਤਾਹਿ ਆਪ ਰਾਖੁ ਗਈ। ਭਿਹ ਬਾਸਨੁ ਤੇ
 ਅੰਗ ਸਰਸਾਨੇ। ਲਫ ਮਨ ਕਫੁ ਜੀਵਤ ਹੀ ਜਾਨੇ। ਗੁੰਏ
 ਪਾਉ ਕੇ ਜਬ ਹਿ ਲਗਾਈ। ਲਫ ਮਨ ਸੁਜਨ ਲਈ ਜੀ
 ਰੁਈ। ਹਾਕਤੋ ਬਾਉ ਜਰੀ ਜਬ ਸੁਕੀ। ਰਾਮ ਰਾਮ ਲਫ
 ਮਨ ਕਹੈ ਕੁਕੀ। ਉਠਤੋ ਪਕਰ ਬਾਨ ਸੀਤਾ ਕੀ। ਰਾਖੁ

੧੦੩
 ੧੦੪

ਪਤਿਸੋਕ ਦੁਰਕਰ ਰਾਮੋ ਭੁਜ ਭੁਰ ਰਹੇ ਕੀਠੇ ਲਾਈ ਪੀ
 ਤ ਨੀਰ ਨੈਨ ਰਾਮੋ ਛਾਈ ਲਛਮਨ ਘਾਉ ਪੀਰ ਸਭ ਖੇਦ
 ਹਾ ਮੇਰੇ ਹੀਏ ਪਲਿਘ ਪਰ ਸੇਵ ਹਾ ਭੁਮ ਅਤਿ ਸੁਰ ਕਹੀ
 ਮੁਖ ਬਾਨੀ ਘਾਉ ਪੀਰ ਭੁਮ ਨੈਕ ਨ ਜਾਨੀ ਭਬਲ ਛਮਨ
 ਰਾਪੁ ਪਤਿਸੋਕ ਹੋ ਘਾਉ ਪੀਰ ਮੇਕ ਉਨ ਹੀ ਦੇ ਹੋ ਕੇ ਬਲ
 ਘਾਉ ਮੋਹ ਉਨ ਲਾਨ ਹਾ ਕਿਹਿ ਬਿਧਿ ਪੀਰ ਸੁਤੁ ਮਹੀ ਜਾ
 ਨ ਹਾ ਯਾਹਿ ਉਪਕਾਰ ਹਨੂ ਕੇ ਆਹੀ ਮਿਲਹੁ ਪਸਾਰ ਬਾ
 ਹੁਤੁ ਮਤਾਹੀ ॥੧੦੫॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਉਦਾਚਾ ਸੁੰਝਾ ॥ ਕਿ
 ਲਗ ਹੋ ਬਰਨੇ ਹਨੂ ਮਾਨ ਜੇ ਤੈ ਹਮ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਕਰੇ ॥
 ਗਦੁ ਲਿਕ ਜਰਾਇ ਦਈ ਸੀਅ ਕੀ ਸੁਧ ਸੀਚ ਕੀਏ ਸੁ
 ਖ ਪੁਜਿ ਹਰੇ ॥ ਬਦਲੇ ਹਮ ਏਕ ਕੇ ਪਾਨ ਦਵੇ ਤੁਹਿ ਤੇ ਦਿਨ
 ਹੀ ਸਿਰ ਮੇਰ ਧਰੇ ॥ ਸਨ ਪੈਨ ਕੇ ਪੁਤ ^{ਦੇਵ ਦਾਰ} ਰਿਣੀ ਹਮ ਹੈਂ ਇਹ
 ਲਾਜ ਤੇ ਨੈਨ ਨ ਹੋਤ ਖਰੇ ॥੧੦੬॥ ਹਨੂ ਮਾਨੇ ਦਾਚ ਸੁੰਝਾ
 ॥ ਸੀਰ ਘਾਉ ਪੀਰ ਕਹਾਂ ਇਤਨੀ ਬਲ ਜਾਉ ਕਹਾਂ ਹਮ ਕਾ
 ਮ ਕਰੇ ॥ ਹਮ ਤੇ ਕਪ ਹੈਂ ਫਲ ਫੂਲ ਨ ਜੋ ਚਦੁ ਰੂਖ ਨ ਭੂਖ
 ਨ ਪੇਰ ਭਰੇ ॥ ਭੁਜ ਮੈ ਭੁਜ ਲੈ ਭੁਮ ਤਾ ਪਰ ਨੈਕ ਕਰੀ ਕਰ
 ਣ ਮੁਸਕਾਇ ਦਰੇ ॥ ਤੇਈ ਹੈ ਗਏ ਲਾਖ ਕਰੇ ਰਨ ਕੇ ਜੇ
 ਈ ਮੇ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੇ ਰਤਰੇ ॥੧੦੭॥ ਚੋਪਈ ॥ ਭੁਮ ਹ
 ਮ ਸੋਕਰੀ ਅਹੁ ਉਪਕਾਰਾ ਦਾਸ ਜਾਨ ਲੀਜੀ ਅਹੁ ਸੀ

ਭਾਗਾਤਾਸੋਰਾਮਬਹੁਰਫਿਰਕਹੈ॥ਹਨਮਾਨਪ੍ਰਾਨਨਿ
ਮੈਰਹੈ॥ਜੇਫਿਰਅਬਹਿਕਹਤੁਪੈਤੋਹੀ॥ਤੂੰਲਜਾਉਪਸ
ਤੁਪੈਸੋਹੀ॥ਜੇਸੰਸਾਰਗੀਤਪੈਮੀਤਾ॥ਸੋਉਕਹਤਵਲੀ
ਬਿਪਰੀਤਾ॥੧੦੮॥ ਰਾਮਚੰਦੋਵਾਚੁ॥ਵੇਹਰਾ॥ਬਿਪਰ
ਪਰਨਦੁਖਸਹਨਕੋਪਹਲੇਕਰਤੁਵਿਚਾਰਾ॥ਭਾਂਪਛੇ
ਉਪਕਾਰਕੋਚਾਹਤਪ੍ਰਤਿਉਪਕਾਰਾ॥੧੦੯॥ ਚੌਪਈ ॥
ਤਾਂਤੇਤੁਮਹਿਬਿਪਤਿਮਤਿਹੋਉ॥ਹਮਤੁਮਰਹੈਸੁਖੀਅਬ
ਵੇਉ॥ਇਹਬਿਧਿਲਛਮਨਫੇਰਜਿਵਾਏ॥ਸ੍ਰੀਰਘਪ
ਤਿਬਹੁਤੇਸੁਖਪਾਏ॥ਜੇਯਹਿਕਥਾਸੁਨੈਮਨਿਲਾਏ॥
ਤਿਹਬਿਛੁਰੇਮਿਲਪੈਫਿਰਭਾਈ॥ਸ੍ਰੀਰਘਬੀਰਭ
ਗਤਵਿਛੁਰੇਈ॥ਸੁਤਸੁਵਤੀਕੋਬਿਰਹਿਨਸੋਈ॥ਅ
ਸੁਮੇਧਕੀਨੈਫਲਲਹੈ॥ਸੇਫਲਹੋਇਰਾਮਗੁਨਕ
ਹੈ॥ਤੀਰਥਕੋਟਕਰੈਸੋਬਾਗਾ॥ਸੇਫਲਹੋਇਅੰਤੁਨਿ
ਸਤਾਰਾ॥ਜੇਰੁਚਿਸੋਕੋਈਕਹੈਕਹਾਏ॥ਜਨਨੀਜਰ
ਰਬਹੁਰਨਹੀਆਵੈ॥ਰਘਬਰਕਥਾਪੁਨੀਤਸਦਾਈ
॥ਸੇਵਕਹਿਰਵੇਰਾਮਸੁਨਾਈ॥੧੧੦॥ ਕਵਿਚੰਦਾਚੁ॥
ਵੇਹਰਾ॥॥ਰਾਵਨਕੋਅਭਿਕੋਪਕਰਮਾਂਹਰੇਰਘੁਰ
ਇ॥ਕਥਾਸੁਆਗੇਹੋਇਹੀਸੰਤਸੁਨਹੁਮਨਲਾਇ॥
੧੧੧॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਰਾਮਗੀਤੇਲਛਮਨਜਿਯਾਇ

ਗਾਵਨੇ ਵਾਚਾ ਭੋਪਈ ॥ ॥ ਲਛਮਨ ਜਿਯਤ ਭਯੋ ਸੁਖ
 ਭਾਰੀ ॥ ਫੁਲੀ ਮਨਹੁ ਰਾਮ ਸੁਖ ਬਾਰੀ ॥ ਗਾਵਨ ਸੁਨਤ ਮ
 ਹਾਂ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਇਕ ਦੂਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਾਜੋ ਕ
 ਹੀ ਬਾਤ ਸਮਝਾਈ ॥ ਤੁਰਤ ਸਿਧਾਰਹੁ ਜਹ ਰਾਖਾਈ ॥
 ॥ ਜੋ ਰੋ ਕਹੈ ਸੁਜਾਇ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥ ਪੁਨ ਜੋ ਕਹੈ ਰਾਮ ਸੁਨਅ
 ਵਹੁ ॥ ਭਿਰਾਪੁ ਤਿਜੀਤ ਪਰਸਤੁ ਮ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਲਗੈ
 ਲੀਕੇ ਸਪਨਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਜੋ ਜੀਅ ਕੋ ਚਾਹੈ ॥ ਜੋ ਲੀ
 ਕਾ ਪਤਿ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹੈ ॥ ਕਰ ਪੁਨਾਮ ਚਲੇ ਤਬ ਧਾਈ
 ॥ ਰਾਖੁ ਪਤਿ ਚਰਨ ਨਿਹਾਰੇ ਜਾਈ ॥ ਕਰਦੈ ਤੋਤ ਪ੍ਰਕਰਮ
 ਦੀ ਨੀ ॥ ਅਪਨੀ ਦਿਸਦਿ ਸਫਲ ਸਭ ਕੀ ਨੀ ॥ ੧ ॥ ਗਾਵ
 ਨ ਦੂਤੋ ਵਾਚਾ ॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ॥ ਲੋਹ ਭਾਫ ਠਾਂਢੇ ਭਯੋ ਚਰਨ
 ਨ ਗੀਠ ਲਗਾਇ ॥ ਜੋ ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਕਹੀ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹੀ
 ਸੁਨਾਇ ॥ ੨ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਵਾਚਾ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੇ ਲੀਕਾ ਪ
 ਤਿ ਦੂਤ ਨਿਕਟ ਬੈਠ ਸਮਝਾਇ ਕਹਾ ॥ ਜੂਝੇ ਜਿਤ ਪੁਰਹੂ
 ਤ ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਕਿਹ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਦੂਤੋ ਵਾਚਾ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ਸੋਨੇ ਕੀ ਅਟਾਰੀ ਪੈਛੁ ਸੋਲਗਾਇ ਜਾਰੀ ॥ ਇਨ ਭਾਰੀ
 ਦੁਖ ਦੀਨੋ ਲੀਕ ਲੇਗ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ॥ ਮੁਲ ਤੇ ਉਪਾਰੀ ਇ
 ਨਹ ਮਰੀ ਅਸੋ ਕ ਬਾਰੀ ॥ ਅਸੀ ਕਰ ਰਾਗੀ ਫੂਲ ਫਲ

ਪੁਰਾ

ਹੈ ਨ ਪਾਤੁ ਹੈ ॥ ਲਛਮਨ ਜੁ ਕੀ ਦੇਹ ਇਨ ਹੀ ਉਬਾਰੀ ਮੈ ॥ ੩੨੧

ਰਸੈ ਨ ਤੂੰ ਉਤਾਰੀ ਸਿੰਧ ਦਾਤ ਨ ਚ ਬਾਤੁ ਹੈ ॥ ਬੈਠ ਬੈਠ

ਮੀਤ ਨ ਮੈ ਭੀਤ ਕੀ ਪਛੀਤ ਨ ਮੈ ਚੀਤ ਚੀਤ ਹਨੂ ਮਾਨ ਕਾ

ਟਕਾਰ ਖਾਤੁ ਹੈ ॥ ੪॥ ਪਰਿਹਾ ॥ ਸੁਨਤ ਦੂਤ ਕੇ ਬਚਨ

ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਹਸੈ ॥ ਲੋਹ ਤਾਛ ਦੈ ਕਠਨ ਬਾਤ ਮੈ ਹਮ

ਠਜੈ ॥ ਬਲ ਤੇ ਸਬੈ ਉਪਾਇ ਅਉਰ ਤਬ ਕੀ ਜਿਯੋ ਨ

ਹਿ ਵੈਰੇ ਤੇ ਟਕਰਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਲੀਜਿ ਦੇ ॥ ੫॥ ਛਪਯਾ ॥

ਤਿਹ ਅਵਸਰ ਰਬ ਰਾਮ ਕਾ ਜ ਸੁਰ ਰਾਜ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੁਤ

ਜੀਤ ਬੁਹਿ ਨਾਮ ਪੁਜਿ ਮਇ ਜਟ ਤ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ

ਤਾਪ ਦੁਖ ਹਰਨ ਚਰਨ ਰਾਪ ਪਤਿ ਗਾਢ ਜੀਗੇ ॥ ਨੀਲ

ਕਮਲ ਜਨ ਸਰਦ ਸੇਤ ਬਾਦਰ ਛਬਿ ਰੰਜੈ ॥ ਫਹਿਰੀਤ

ਪੁਜਾ ਹਨੁ ਵੀਤ ਕਪਿ ਕਿਲ ਕਿਲਾਇ ਪੁਨਿ ਉਛਲੈ ॥

ਧਸਕੀਤ ਹਿਯੋ ਬਿਗਸੀਤ ਮੁਖ ਤਬ ਸੁਦੂਤ ਲੀਕਾ ਚਲ

ਯੋ ॥ ੬॥ ਚੈ ਪਈ ॥ ਜਾਤੁ ਹੀ ਲੋਹਿਤਾਛ ਸਿਰ ਨਾਯੋ ॥

ਲੀਕਾ ਪਤਿ ਨੀਕੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਜ ਫਿਰ ਬੇਲ

ਯੋ ॥ ਬਲ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨਿਪਟ ਕੁਕੁਲੈ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਪੁ

ਜ ਕੋ ਨ ਬਿਗਸੈ ॥ ਜਾਂਕੀ ਪੁਨਿ ਸਾਟਨ ਘਨ ਲਾਜੈ ॥ ਯਾ

ਕੇ ਦੇਖ ਮਹਾਂ ਬੁਝ ਆਵੈ ॥ ਜਨ ਨ ਭੁਕੇ ਤ ਪੂਮ ਦਰਜਾ ਵੈ

॥ ਬੁਝਾਵੈ ਤ ਜਨ ਬਜ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਚਮਕ ਨਿਰਖ ਬੀਜੁ ਹੀ ਸ

ਰਥ ਉਪਰ
ਟਕਾਏ

ਕੈ ਬਰਯਾ

ਅਤਿ ਸੈ

+ ਸੋਰਠਾ ਸੁਨਾਮਨਾਹਿਦਿਜੀਸਨਾਨਕੁਆਵਤਰੇਰਿਠੇ

੩੨੨

ਮਾਨਾਤਬਬੇਲਮੰਤ੍ਰੀਸਿਰਨਾਈਯਹਿਹਨੁਮਨਕਪ
ਨੋਕੇਰਾਈਜਾਂਕੈਚਰਤਸਭੈਤੁਮਜਾਨਹਾਲਿਕਬਾਗਅ
ਰਸਮੰਦਪਛਾਨਹਾਲਫੁਮਨਪ੍ਰਾਨਆਨਜਿਨਦੀਨੋਸੋ
ਰਪੁਪਤਿਧੁਜਪਤਿਹੈਚੀਨੋ॥੧॥ਦੇਹਰਾ ਯਹਿਸੁਨਰਾ
ਟਨਲੀਕਪਤਿਭੁਯੇਸਮੰਦਸਮਾਨਾਰਪੁਪਤਿਪੂਰਨਸਸਿ
ਨਿਰਖਲਹਰਸਾਸਅਨੁਮਾਨ॥੨॥ਸੋਰਠਾ ਯਕਫੁਰਿਸ
ਕਫੁਮਨਦੀਨਚਲੇਜਹਾਂਮੰਦੇਦਰੀਅਨੁਜਤੁਨਜਤੇ
ਹੀਨਜੇਉਤਰਤਪੂਨੇਸਸੀ॥੩॥ਕਬਿੱਤੁ॥ ਯਹੀਸੁ
ਨਅੰਸੀਹੀਨਜਾਨੀਜੈਸੀਭਈਰਨਮੇਪਨਾਦਅਦਿਸ
ਭਜੁਏਮਨਭਾਟਨੇਅੰਸੇਰਹਿਗਏਜੈਸੇਰਾਪਤਹੀਨ
ਰੁਖਸਭੈਅੰਗਜਰੁਹੀਕੋਲਾਗਤਰੁਰਾਟਨੇ॥ਭੇਰੇਮਨਅੰ
ਸੀਜੁਹੈਰਾਮੈਅਨੁਸਰੈਸੀਯਲੈਕੈਸੀਸਥਰੈਪਗਧੁਰਿ
ਕੇਬਿਛਾਟਨੇ॥ਦੇਖਕੈਸੇਮਾਰਤਹੈਟੋਨਨਵਿਰਾਰਤਹੈਅੰ
ਸੇਭਾਜਜੈਹੈਪ੍ਰਾਨਪਰੈਗੋਬਚਾਟਨੇ॥੧੦॥ਚੋਪਈ ਯਸੁ
ਨਤਬਚਨਜਿਯਕੋਪਬਦੁਯੋਅਨਹੁਗਰਜਪ੍ਰਾਨਮੇਘ
ਸੁਹਾਯੋਯਲੇਚਮਕਰਨਕੇਸਮੁਹਾਈ॥ਰਟਿਦੁਹਸ
ਦਸਬਦਨਬਨਾਈ॥ਅਜਨਿਦਾਨਕੋਰੈਰਨਮਾਹੀ॥ਕੈ
ਰਪੁਪਤਿਕੈਰਾਟਨਨਾਹੀ॥੧੧॥ਦੇਹਰਾ ਯਕਤਰੁਏ
ਸੁਰਨਰਅਸੁਰਬਕਤਰੁਏਰਟਿਗੋਨਾਫੁਕਤਰੁਏ

ਦੇਸਰਸਦਸਮੁਖਥਾਏ

ਖੇਰ ਮਨੁਖ

ਗਾਯ

ਪਾਨਾਸ

ਆਕਰਾਟਾ
ਤ੍ਰਿਪਤਿ

ਰਨਭੂਮਿਭੁਟ ਸੰਕਤੁਭੁਟੇ ਤਿਨੈਨ॥੧੨॥ ਜੋਰਠ ॥ ਦਸ ੩੨੩
 ਚਿਤਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਦਸ ਚਰਮੁਖ ਦਸ ਕੀਯੋ॥ ਦਸ ਦਿਸਾ
 ਸੁਖ ਨਾਹਿ ਜੇਗੁਪਤਿ ਚਰਨਨ ਬਿਮੁਖ॥੧੩॥ ਕਬਿਤੁ
 ॥ ਵੇਕਸੀ ਅਚਰ ਵੇਜੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਸੋਰਸਨ ਤੀ ਸੋਰੇ ਤਿਨੈ
 ਨ ਜਾਂ ਕੇ ਬਰੇ ਗੁਮਾਨ ਹੈ॥ ਚੋਬੇ ਚਿਤੁ ਤੇ ਸੋ ਹਨੁ ਮਾਨ ਹਿੰ
 ਹਾਰਤ ਹੈ॥ ਪ੍ਰਾਚਰ ਬਿਭੀਖਨ ਕੇ ਦੇਖ ਰਿਸ ਮਾਨ ਹੈ॥ ਛੋਰੇ ਤ
 ਰਛੋਰੇ ਰੁਪੁਰਨ ਪਚਾਰਤ ਹੈ ਸਾਂਤੁ ਬੇ ਜਕੇ ਪਰਾਮ ਚੰਦ
 ਜੋ ਨਿਦਾਨ ਹੈ॥ ਵੇਲਗੇ ਅਨੀਤ ਨੀਤ ਬਾਕੀ ਕਹੈ ਜੀਤ ਜੀ
 ਤੁਵੇ ਸੇ ਮੁਖ ਦਸ ਚਰ ਕੀਏ ਸਾਟਧਾਨ ਹੈ॥੧੪॥ ਸੈਯਾ ॥
 ਰਾਮ ਕੀ ਚਰਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਚਲ ਗਾਵਨ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭੁਟ ਪਾ
 ਏ॥ ਫੋਰ ਸਨਾਹਿ ਨ ਆਹਿ ਕਰੀ ਫਿਰ ਮਾਰਨ ਕੇ ਨਹਿ ਹਾਥ
 ਉਠਾਏ॥ ਜੋ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਅਸਟਾਰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਕੁੰਭੁਨ
 ਪਾਨ ਬਸਾਏ॥ ਮਾਨੁ ਕਾਮ ਨਿਕੇ ਕੁਚ ਪਾਇ ਲਗਾਇ ਹਿ
 ਯੇ ਬਹੁਤੇ ਸੁਖ ਪਾਏ॥੧੫॥ ਕਰਖਾ ॥ ਬਾਦੇ ਜੁਧ ਪ੍ਰਥ
 ਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪਲ ਚਰ ਬਨ ਚਰ ਕਿਲਕਾਰੇ॥ ਮਗਦਰ ਮੁ
 ਸਲ ਗੁਰਜ ਗੋਫਨ ਗੋਲਾ ਅਨੁਲ ਸੰਭਾਰੇ॥ ਬਾਨ ਕਮਾ
 ਨ ਤਿਸੁਲ ਸੈਹ ਬੀਸਨ ਮੁਖ ਸਤੁ ਪਚਾਰੈ॥ ਤੁਜ ਮੁਖ ਫਲ
 ਕਰਾਲ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਅਰਕੁਲ ਫੋਜ ਵਿਰਾਰੈ॥ ਭੁਕ ਭੁਕਾਇ ਰ
 ਨ ਪਰਤ ਸੁਭਰ ਕਟ ਰੁਪਰ ਅੰਗ ਫੁਬਿ ਪਾਵੈ॥ ਮਾਨੁ ਮਨ

ਲਲਕਾਰ
ਦਾਹ

ਅਨੁਗਾਗਪ੍ਰਗਟਕਰਨਿਜਪ੍ਰਭੁਕੇਦਰਸਾਣੈ॥ਜੂਝੇਏ
ਕਸੂਰਇਹਭਾਂਤਿਨਬਾਨਅੰਗਸਭਫੇਦੋ॥ਆਨਹੁਪ੍ਰ
ਨਲਗਾਇਪੀਖਉਡੁਇਨਮਣਿਮੰਡਲਭੇਦੋ॥ਇਕ
ਜੂਝੇਤਰਵਾਰਪਾਰਲਗਾਰਹੀਹੀਐਮਧੁਫਾਟੋ॥ਜਨਜ
ਮਜੀਤਪਾਨਸੇਖਾਏਫਿਰਫਿਰਲੋਹੁਚਾਟੋ॥ਇਕਜਮ
ਧਰਲਾਗਤਹੀਜੂਝੇਫਿਰਨਨਿਕਾਸਨਪਾਈ॥ਜਨਜ
ਮਦਾਕਕਰਨਉਰਗਰਹੀਯਹਿਉਪਮਾਜਿਯਮਾਈ
॥ਬਰਛੀਨਿਕਸਦੁਸਾਰਹੁਪਰਤਰਛਬਿਤਰੀਗਅਤਿ
ਫੂਟੋ॥ਰਨਸਰਤਾਸੀਥੇਸੁਭਟਨਕੇਜਨਜਸਮੀਕੁਰ
ਫੂਟੋ॥ਕਟੇਕਟਚਜੂਝੇਰਨਸਨਮੁਖਬਹੁਰਨਨੈਕੁਸੀ
ਭਾਰੇ॥ਚਲੇਬਜਾਇਨਿਸਾਨਸੁਰਗਕੇਜਨਕਲੀਕਨਿ
ਜਗਾਰੇ॥ਏਮੁਖਢਾਲਕਟੇਰਟਛਿਤਭੁਟਗਢੇਬਾਨਅ
ਤਿਗਾਢੇ॥ਆਨਹੁਕਮਠਪੀਠਬਾਜਕਕੇਭੁਏਸਹਿਸਫ
ਨਿਠਾਢੇ॥ਬਾਨਰਬਧਨਗੁਪਿਰਲਪਟਾਨੇਛਾਬਿਕੇਉਠ
ਤਅਲੂਲੇ॥ਰਪੁਪਤਿਰਹੁਪਤਾਪਰਨਸੁਰਟਰਮਨਹੁ
ਕਮਲਕੁਲਫੂਲੇ॥ਮੁਖਪ੍ਰਚੀਰਚਿਤਚੈਪਹਰਖਸੇਲ
ਪਦਭੁਜਾਗਾਹਿਪੇਲੇ॥ਕਰਕਰਕਟਚਰੁਪਰਲਪਟ
ਨੇਜਨਹੇਲੀਸੀਖੇਲੇ॥ਕਿਲਕਿਲਾਇਕਾਲੀਕਰਤਾ
ਲੀਵੈਵੈਡਮਰਬਜਾਣੈ॥ਭੈਰਵਭੂਤਪਿਸਾਚਪ੍ਰੇਤਗਨ

ਕਟਾਰ

ਪਾਹ

ਸਿਜ
ਕਾਹੀ

ਬਲਬਲੇ

ਗੁਪਿਰਸਮੰਦਿ ^{ਅਨੁਵੈ}। ਗੀਧਮਵਾਸਮਕਾਸਉਰੁਤ
 ਲੈਮਾਸਮਹਾਂਮਨਭਾਯੋ। ਸੁਨਸਿੰਗਾਲਕਾਕਬਿੰਦਨਕੇ
 ਮਾਸਸੁਭੰਡਜਨਾਯੋ। ਇਕ ^{ਭੇ} ਭਾਜਤ ^{ਗਿਰੁ} ਦੁਮਗਨਕਚਅਟ
 ਕੇਡਰਤਨਉਤਮੁਖਮੇਰੇ। ਛਾਡਹਪਾਨਦਾਨਦੈਹਮਕੇਕਾ
 ਤਸਤਕੇਭੇਰੇ। ਚਲਤਬਨਸਨਮੁਖਆਵਤਕਪਿਰੁ
 ਲਤੇਜਬੈਬਚਾਏ। ਜੈਸੇਮਹਾਂਜੋਗਸਾਧਿਕਕੋਪਾਪਨ
 ਪਰਸਨਪਾਏ। ਅਮਰਬਧੂਕਰਕੁਸੁਮਮਾਲਲੈਰੁਕੁ
 ਤੁਅਤਿਅਨੁਰਾਗੀ। ਮਾਨਹੁ ^{ਦੇਵੇਅਪਦਾ} ਸਮਰਸੰਬਰ ^{ਨੁਪ} ਰਚਕੈਜੁਤ ^{ਬਿਦਾ}
 ਟਬਰਤਬਰਤਾਗੀ। ਸੁਮਿਕਾਰਜੀਲਰਤਸੁਰਮਾਜਸੁ
 ਆਯੋਜਿਹਬਾਂਟੇ। ਮਾਨਹੁਨਿਰਖਸੁਰਬਧੂਗੀਤੁਲੇ
 ਤਸੀਸਕੇਸਾਂਟੇ। ਸਿੰਘਨਾਦਬੈਲਮੇਤਬਰਾਵਨਸਾਖਾ
 ਮਿਗੁਸਕੁਚਾਨੇ। ਜੈਸੇਬੰਜਗਰਜਤੇਗਿਰਪਤਿਚਮਕ
 ਸਪਛਰੁਗਾਨੇ॥੧੬॥ ਗਾਵਨੇਵਾਚਾ। ਸੁੰਯਾ॥ ॥ ਨਾਰਿ
 ਨਿਪਾਤਕੈਤੋਰਸਰਾਸਨਬਾਮਨਜੀਤਕੈਫੁਲਗਏਹੇ।
 ਸੁਪਨਖਾਖਰਵੂਨਸੇਰਨਮਾਰਮਹੀਚਪ੍ਰਸਿਧਭਏਹੇ
 ॥ ਕਾਲਕੇਅੰਕਨਿਸੰਕਪਰੇਜਿਨਕੇਸਮਝੇਬਿਨਅ
 ਇਖਰੇਹੇ। ਛਾਡਤੋਰਪੁਬੀਰਪਧਾਰਹੁਸੁੰਦਰਹੇਅ
 ਰਬੈਸੁਨਏਹੇ॥੧੭॥ ਅਗਿਦੇਵਾਚਾ। ਸੁੰਯਾ॥ ॥ ਅੰ
 ਗਦਬੀਰਕਮੇਕਿਲਕਾਰਸੁਨੇਜਬਰਾਵਨਸੈਨਅ

ਰੁਲਾਵੇ

੨੨੬ ਸੀਲੋਗੇਦਸਕੰਧਸਿਯਾਸੀਗਲੈਅਜੁਹੀਗੁਜਿਯੋਪ
 ਦਕੰਜਰਸੀਲੋਗਜੇਤੁਹਿਛਾਡਗਏਰਨਮੈਸਿਵਯਾ
 ਚਰਨਕਮਲ
 ਰਿਤੇਆਜਦਸੋਮੁਖਪੀਲੋਤੁਰਪੁਨਾਬਹਿਛਾਡਤਪੈ
 ਪਰਤੇਹਿਨਛਾਡਤਰਾਮਹਗੀਲੋ॥੧੮॥ ਰਾਵਨੇਵਾ
 ਚੁਾਏਯਾ॥ ॥ਬਾਨਰਨੀਚਜਰਾਵਨਹੈਅਰਤਾਹਿਰੁ
 ਲੈਕਰਰਾਮਪਛਾਨੇ^{ਧਾਈ}ਸੰਤੁਸਮੇਤਉਠਾਇਹਿਮਾਰਲ
 ਤੇਲਕਿਯੋਜਿਨਗੇਦਤੇਨੂਨਾਤਾਂਦਿਨਤੇਦੁਰਈਗਿਰ
 ਧਾਤੁਤ੍ਵਰੈਬਰਨਪੁਗਟਾਇਬਹਾਨੇਵੈਭੁਜਦੰਡਨਤੇ
 ਤਨਬੁਯਾਕੁਲਲੋਹੁਬਾਏਅਜੁਹੀਗਿਰਮਾਨੇ॥੧੯॥
 ਹਨਮਾਨਵਾਚਾਇਹਗਾ॥ ॥ਹਨਮਾਨਬਿਨਤੀਕਰੈਦੇ
 ਖਰਾਮਕੀਓਗਾਰਨਰਾਵਨਕੈਸੇਬਚੈਬੋਲਤਬਚ
 ਨਕਠੇਗਾ॥੨੦॥ ਰਾਮਚੰਦਵਾਚਾਸੋਰਠਾ॥ ॥ਅਜੁਹੁ
 ਭਰੇਸੋਮੋਹਿਵੈਰਾਵਨਸੀਤਾਮਿਲੇਅੰਮ੍ਰਿਤਸੁਨਾਉਤੇਹਿ
 ਹਨੁਮਾਨਜਾਂਤੇਬਚੈ॥੨੧॥ ਸਟੈਯਾ॥ ॥ਰਾਮਕਹੀ
 ਭਰਬਾਨਅਥੈਨ੍ਹਰੈਰਾਵਨਕੇਹਿਯਮਾਰਭੁਰੈ॥ਤੁਹਿਸੀ
 ਯਬਸੈਦਿਨਰੈਨਸਦਾਪੁਨਸੀਜਿਯਮਾਹਿਮਹਾਰਤ
 ਤੀਪੁਨਮੋਹਿਮੈਬੇਦਪੁਰਾਨਬਸੈਗਨਯੋਮਨਮਾਹਿ
 ਬਿਚਾਰਤਹੈ॥ਤੁੰਤੇਆਪਨਹੀਗਾਹਿਆਪਨੇਹਾਬਨ
 ਚੰਦਹਿਲੋਕਸੀਘਾਰਤਹੈ॥੨੨॥ ਰਾਵਨੇਵਾਚਾਇਹਗਾ

॥ ਭੁਬਰਾਵਨ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰ ਦੇਵਨ ਸੇਕਹਿ ਟੇਗਾ ॥ ੨੨ ॥
 ਜੋ ਤੋ ਕਹੈ ਸੁਕਰਹੁ ਅਬ ਮਾਰਤ ਸੰਬਨ ਨ ਘੋਰਾ ॥ ੨੩ ॥
 ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਰੇਜਮ ਅਜ ਸਿਨਾਹੀ ਪਲੈ ਭਰ ਪੇਟਹਿ ਭੁਖ
 ਜਿਤੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਗਹਿ ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਬਿਜਾਲ ਭੁਲੀ ਸਿੰਦ
 ਜੀ ਪਹਿਰੇ ਰਹਿ ਸੋ ਤਨ ਮੈ ॥ ਰਮ ਲਾਸਨ ਅਸਤ ਜੇਜ
 ਗਕੀ ਰੁਦ ਮੇਰੇ ਬੀਜ ਬੀਜ ਮਨ ਮੈ ॥ ਭੁਬਕਾਰੇ ਕੀ ਹੋਸ
 ਰਹੈ ਭੁਖ ਮੇਰੇ ਜਿਯ ਰਾਵਨ ਕੋਪ ਕਰੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ੨੪ ॥ ਸ੍ਰੇਯਾ
 ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਕ ਗਿਯਨ ਸੇਕਹੈ ਰਾਵਨ ਮੇ ਬਿਨਤੀ ਜੁਨ ਲੇਹੁ
 ਰੇ ਕੁਯੋ ॥ ਰੋਪ ਜੇ ਅਜ ਲਰੈ ॥ ਸਿਯ ਰੇ ਹਿਤ ਭੁਖਿ ਅਕਸ
 ਭੁਲੇ ਮੰਡਰਯੋ ॥ ਜੁਝ ਮੇਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜੁਨ ਮੀਤ ਨਿਗੀਤ ਹੈ
 ਮੇਰੇ ਈ ਮਾਸ ਅਘ ਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰ ਨਿਸੀਕ ਉਰੁ ਪੈ
 ਪਸੀਟਤ ਲੀਕ ਕੀ ਓਰ ਨ ਜੋਯੋ ॥ ੨੫ ॥ ਰੋਪ ਈ ॥ ॥
 ਸਭ ਦੇਖਤ ਚਿਤ ਰੋਪ ਲਗਾਈ ॥ ਰਾਵਨ ਰਾਮ ਨਿਦ੍ਰਾ
 ਲਗਾਈ ॥ ਸੁਰ ਮੰਨਿ ਰਹੁ ਬਿਵਾਨ ਜੁਰ ਦੇਖੈ ॥ ਰਾਵਨ
 ਰੀਠ ਬਢਾਇ ਨਿਪੇਖੈ ॥ ਅਧਿ ਸਮੁੰਦਰੁ ਅਨੁਗਾਹੀ ॥
 ਫੁਟੀ ਸਮਾਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਰਨ ਲਾਗੀ ॥ ਚੁਢੀ ਮਹਲ ਮੰਦ
 ਦਰਗਾਹੀ ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਰਾਪੁ ਪਤਿ ਭੇਜ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਸੁਰ
 ਗਨ ਬਧੁ ਸੰਗ ਸਬ ਸੇਧੈ ॥ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੈ ॥
 ਗੀਰ ਦੇਹ ਤਨ ਸੁਥਰੀ ਸਾਰੀ ॥ ਰਹੀ ਚਿਤ ਸੀਲਿ ਖੀਦਿ

ਦਿਸਤੀ

ਮੇਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਹਸੈ ਗੋ। ਤਾਂ ਛਿਨ ਅੰਗੁ ਫਰੀ ਬਿ ੩੨੯
 ਪਰੀਤ ਸੁਮੇਕਹੁ ਆਨ ਨ ਕਾਲ ਗੁਸੈ ਗੋ। ਮੇਰੇ ਈਜੀ
 ਫਤ ਕਾਲ ਸਖੀ ਇਨ ਭੀਨ ਨ ਮੈ ਕੇ ਈ ਅੰਗ ਬਸੈ ਗੋ।
 ੩੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੁਨ ਦੀ ਰਪੁ ਨਾ ਬਸ ਮੁਦਿ ਬਚਾਇ
 ਨਹੀ ਪਿਯਕੇ ਜਿਯਕੇ। ਭਰ ਲੇਚਨ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰਨਿਹਾ ਸੋਨਾ
 ਰਤ ਸਿਤਨ ਸੋਊ ਮਰੇ ਪਿਯਕੇ। ਰਪੁ ਬੀਰ ਉਦੈ ਸਸਿਪੂ ਚੰਦਾ
 ਰਨ ਹੈ ਦੁਖੈ ਸਰੁ ਸੀਰਹਿ ਮੇਰਿ ਯਕੇ। ਪੁਨ ਮੇਰਿ ਕਰੇ
 ਚਕਈ ਇਹ ਸਾਝ ਚਕੇਰ ਬਧੁ ਕਰ ਹੈ ਸਿਯਕੇ। ੩੧
 ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਂਪਤ ਹੈ ਗਢ ਕੀ ਧਰਨੀ ਕਰਨੀ ਪਿਯ ਕੁਰਤ
 ਕੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਛੁਤਾਨੇ। ਭੁਟਤ ਹੈ ਨਰੁ ਮੰਡਲ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਜੀ ਖੁਸਮੀ
 ਬਕ ਬੋਲ ਸੁਨੇ ਰੁਪਾਨੇ। ਅਜਿਨ ਹਾਰਤ ਬੋਲ ਸਿੰਗਾ ਅਕਾਸ
 ਰਉਤਾਰਹੁ ਸੇਤ ਕਰਹੁ ਸਬ ਬਾਨੇ। ਕਾਹੇ ਤੇ ਆਜ ਸਭੇ ਸੁਰਮੀ
 ਹਮ ਲੇਗ ਭੁਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨੇ। ੩੨॥ ਰੂਪੀਆ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ
 ਸੇਰਾ ॥ ਗਾਟਨ ਸਮਝੈ ਬੈਨ ਅਬ ਰਪੁ ਪਤਿ ਛਾਡੇਨ ਪੁਸ਼ਾਕ
 ਹੀ। ਕ੍ਰਿਪ ਚਚੇ ਹੈ ਨੈਨ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਮੋ ਬਲ ਕਰੇ। ੩੩॥ ਰਾਖਸ
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗਾਟਨ ਕੋਪ ਕਿਯੇ ਗਰਜਮੇ ਤਬ ਦੇਟ ਅਦੇਟ
 ਕਿਯੇ ਰੁਪੇ ਹੈ। ਆਜ ਪੁਲੈ ਇਨ ਜਮੇ ਉਮਡੇ ਕਰ ਚਾਪ ਸਨਖ
 ਚਢਾਇ ਤਨਾਇ ਕੈ ਭੁੰਧੈ। ਬਾਨ ਸਮੁਹ ਚਲੇ ਇਹ ਭੁੰਡਿ
 ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜਿਯ ਮੇਰੇ। ਲਛਕ ਤਛਕ ਜਮੇ ਨਾਗ

ਨਲਗੇਰਾ ਪੁਰਾਜ ਕਿਧੈ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਸੋਧੈ॥ ੩੪॥
 ਕਾਬਿਭੁ॥ ॥ ਆਰੂਕੇ ਬਜਾਇ ਏਕ ਬਾਰਹੀ ਰਿਸਾਇ
 ਪਰੇ ਵਡੇ ਵਡੇ ਸੂਰਜੇ ਵੈ ਹੁਤੇ ਏਕ ਜੋਰ ਕੇ॥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ
 ਲੈਨ ਖਾਇ ਕੋਨ ਮੁਖ ਫੇਰੇ ਆਜ ਭੈਨ ਭੁਟ ਆਵੇ ਭੁਏ
 ਪਾਨ ਤਮ ਭੈਰ ਕੇ॥ ਏਖ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕਹੀ ਬੀਰ ਸੋ ਬਲ
 ਇਹ ਸ ਬੀਰ ਚੰਦੁ ਆਵਤ ਹੈ ਲੰਕਾ ਪਤਿ ਚੈਰ ਕੇ॥ ਰਾ
 ਮ ਕਵਿ ਏਕ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਪੁਤਾ ਪਦੇ ਖਮੇ ਗੰਜੇ ਸੋ ਬਿ
 ਲਾਨੇ ਸਭ ਗਾਟਨ ਕੀ ਚਿਰ ਕੇ॥ ੩੫॥ ਕਵਿ ਉਟਾਹਾ ਸ੍ਰੈ
 ਯਾ॥ ॥ ਆਜ ਰਾਖੁ ਰਾਇ ਜਕੇ ਪਾਇਨ ਕੋ ਪਾਇ ਬ
 ਲੁ ਪਾਇ ਰੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਦਲੈ ਕੋ ਪਰੇ ਰਹੈ॥ ਕਾਟ ਦਸ
 ਸੀ ਸਭੁ ਜ ਬੀਸ ਈਸ ਸੀਸ ਧਰ ਰਾਮ ਜ ਸਦ ਸੇਇ
 ਸੋ ਸੋ ਗੰਨ ਬਖੇਰ ਹੈ॥ ਆਜ ਹੀ ਜਨਕ ਜਾ ਕੇ ਸਬੈ ਬਿ
 ਸਰਾਇ ਦੁਖ ਸੀਗ ਲੈ ਲਵਾਇ ਰਾਖੁ ਨਾ ਬ ਮੁਖ ਹੇਰ ਹੈ
 ॥ ਕਹੈ ਕਾਪਿ ਦੇਰ ਟੇਰ ਲੰਕਾ ਗਾਢੁ ਘੇਰ ਘੇਰ ਰਾਮ ਕੀ
 ਦੁਹਾਈ ਗਾਥ ਕੀ ਦੁਹਾਈ ਫੇਰ ਹੈ॥ ੩੬॥ ਸ੍ਰੈ ਯਾ॥ ॥
 ਸੀ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕੈ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸਭੁ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ
 ਭਰੇ॥ ਚੁਹੰ ਚਿਰ ਤੇ ਲੰਕਾ ਲਪੇਟ ਲਈ ਰਨ ਗਾਟਨ ਤੇਨ
 ਰਤੀ ਕੁ ਰੁਰੈ॥ ਕਵਿ ਰਾਮ ਪਰੀ ਗਵਿ ਜੋਤ ਭੁਹਾਂ ਰਨ ਮੈ ਸ
 ਭੁਕੇ ਤਨ ਰੋਮ ਖਰੇ॥ ਮਨੋ ਕੀ ਚਨ ਕੇ ਗਾਢੁ ਏਕ ਹੁਤੇ ਕਾਪਿ

ਸਿਟਾ ਆਏ

ਓਰ

ਕੋਟਨ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਖਰੇ ॥ ੩੭ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੀਚਨ ਕੋਟ ਸੇ ੩੩੧
 ਦੇਹ ਗਈ ਮਿਲ ਜੋ ਮਿਲ ਜਾਤੁ ਸਦਾ ਪਸੁ ਪਾਨੀ ॥ ਫੁ
 ਧ ਪਰੇ ਕਿਲਕਾਰ ਸਭੈ ਗਦ ਲੰਕ ਕੇ ਭੀਤ ॥ ਸੰਕਨ ਅ
 ਨੀ ॥ ਐਰ ਕੁਲੀ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮ ਜੋ ਜਿਯ ਮੈ
 ਜੁਲੁਤਾਨੀ ॥ ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਪੈਨ ਅਰਾਧਕ ਜੋ ਜਗ
 ਛਾਡੁ ਭਏ ਨ ਭੁਗਮਾਨੀ ॥ ੩੮ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਏ ਜਹ ਗੱਛ
 ਕੇ ਰਛ ਸੋ ਕੋਟਨ ਭੰਡਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕਿਯੋ ਇਕ ਠੋਰੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪ ਭਰੇ
 ਚਹੂੰ ਚਿਰ ਕਹੈ ਕਹੁ ਤੈ ^{ਪਤਾ} ਕਹ ਗਵਨ ਜੋ ਅਬ ਖਰੈ ॥ ਗਾਵਤ
 ਚੈ ਪਚਢੇ ਚਹੂੰ ਚਿਰਨ ਤੇ ਕਪਿਕੂਕ ਬੁਲਾਵਤ ਮੈਰੈ ॥ ਮ
 ਨਹੁ ਲੰਕ ਜਹਾਜ ਛੁਟੇ ਜਲ ਰਾਸ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਦਲ
 ਦੈਰੈ ॥ ੩੯ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਗਵਨ ਕੇ ਗਕ ਸਕਿ ਸਾਵਨ
 ਕੇ ਮੇਘ ਕਹੈ ਅਵਨ ਕੇ ਪਾਵੈ ਪਲਹੀ ਮੈਲੇਟ ਪੋਟ ਹੈ ॥
 ਏਵੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਕਰ ਲੈ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਨਾਗੀ ਕਾਲਕੀ
 ਸੀ ਜੀਭ ਕੀਨੇ ਸਭੈ ਭੂਪ ਚੋਟ ਹੈ ॥ ਭੇਤੇ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਕਛੂ
 ਮੈ ਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ਪਰ ਲੋਕ ਹੀ ਸੰਭਾਰੇ ਕਹੈ ਕਾਕੀ ਹਮ
 ਚਿਟ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਕੇ ਨਿਛੋਟ ਕੀਨੇ ਕੋਟਨ ਉਪਾਇ ਪੀਛੇ ਦੁਰਿ
 ਏਕ ਚੋਟ ਜੇਵੈ ਕੋਟਨ ਕੇ ਕੋਟ ਹੈ ॥ ੪੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਜਬ ਕੁ
 ਟੀਡ ਕਰ ਬਾਮ ਲੈ ਖੈ ਐ ਸੀ ਰਾਪੁ ਨਾਥਾ ॥ ਦਛਨ ਕਰ ਸੋਤ
 ਬਕ ਐ ਰਿਸ ਭੁਰ ਬਾਮੇ ਹਾਥਾ ॥ ੪੧ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਦਛਨ

ਦੁਖ ਗਾ
ਗਾਵਤ

੬

੫
ਧਰਨੇ

ਜੋ ਬੋਲੇ ਬਾਮਜਬਹੀ ਚਢਾਈ ਰਾਮਰਨ ਮੈ ਕਮਾਨ ਰਿ
 ਪੁਭਾਜੇ ਕਹੀ ਕੇ ਕਹੀ ॥ ਵਾਨ ਭੋਜਨ ਕੀ ਬਾਰ ਭੁਖਨ ਪ
 ਹਿਰਤ ਬੁਝ ਆਗੇ ਹੁਤੇ ਕੀਨੇ ਅਬ ਮੇਰੇ ਛਾਡੇ ਕਹੀ ॥ ਬੋ
 ਲੇ ਤਾਂ ਸੇ ਕਾਨ ਲਾਗੇ ਹੋ ਤੇ ਨ ਰੁਪ ਭਾਗੇ ਬੂਝਤ
 ਹੋ ਮਾਰ ਕੈ ਉਡਾਇ ਭਾਰੇ ਲੈ ਕਹੀ ॥ ਕਹੇ ਏਕ ਵਾਰ ਹੀ ਉ
 ਤਾਰੇ ਦਸ ਸੀਸ ਜੋ ਕਹੇ ਤੋ ਸਰ ਸਰ ਸੇ ਉਤਾਰੇ ਏਕ ਏ
 ਕਹੀ ॥ ੪੨ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਛੁ
 ਟ ਰਾਵਨ ਪਾਇ ਹਥਾਟ ਲ ਚੁਸੀ ॥ ਲੋਹੁ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ
 ਫਿਰ ਰਾਮ ਹਿਮਾਨੁ ਪਾਵ ਕੀ ਦੇਤ ਜਸੁ ਸੀ ॥ ਅੰਗੁਰ
 ਲੀ ਉਪਮਾ ਕਟਿ ਰਾਮ ਕਹੇ ਜਿਸ ਮੈ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕਛੁ ਸੀ
 ॥ ਮਾਨੁ ਨੀਲ ਸਿਲਾ ਗਿਰ ਉਪਰ ਫੈਲ ਚਲੀ ਸਭ
 ਚੰਦ ਬਧੁ ਸੀ ॥ ੪੩ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਾਰ ਧੁ
 ਰ ਧੁਰ ਕੈ ਗਰੂਰਨ ਸੇ ਕੋਟਿ ਕ ਕਿੰਗੂਰਨ ਲੀਗੂਰਨ ਕੈ
 ਵੀਰੁ ਹੈ ॥ ਵਡੀ ਏ ਅਨੀਤ ਕਹੂੰ ਜੀਤ ਕੀ ਨ ਬਾਤ ਬਿਪਰੀ
 ਤਿ ਹੋਨ ਹਾਰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਹੀਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਰਬ ਭੂਟੈ ਕ
 ਹੂੰ ਜਿਰਹਿ ਕਢ ਚ ਛੁਟੈ ਛਾਟੈ ਪੇਟ ਬਾਜੀ ਕਹੂੰ ਕਰੀ ਬਿਨ
 ਸੀਰੁ ਹੈ ॥ ਰਾਵਨ ਕਹਤ ਮਾਨੋ ਸਾਵਨ ਕੇ ਮੇਹ ਪਕੇ ਰੋਰ
 ਠੋਰ ਲੀਕ ਪਰ ਸੁਣਤ ਕੇ ਕੁੰਡ ਹੈ ॥ ੪੪ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰਾਵ
 ਨ ਏਕ ਉਪਾਰ ਵਡੇ ਗਿਰ ਰਾਮ ਕੇ ਭਾਕ ਚਲਾਇ ਦਸੇ

ਮਹਾ

ਪੰਗਤੀ

ਖੇਡ

ਵੀਰ ਜਾਨੀ

ਜਿਨੇ

ॐ ਸੋ ਹਨ ਮਾਨ ਲਯੋ ਗਹਿ ਬੀਚ ਸੁਗੰਦ ਕਿਯੋ ਸਿਸ ३੩੩
 ਖੇਲ ਰੁਯੋ ॥ ਲੈ ਦੁਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਚ ਕੀਚ ਚਕ ਚਰ ਸੁ
 ਧਰਹਿ ਮੈ ਮਿਲੇ ॥ ੪੫ ॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਬੀਚਹੀ ਬੀਚ ਬਿਲਾਇ ਗਯੋ ॥ ੪੫ ॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਰਾਵਨ ਅੰਰ ਕੀਚ ਬਲ ਏਕ ਤਕੇ ॥ ਹਨੁ ਮਾਨ ਤਨਾਇ
 ਕੇ ਰੁਯੋ ॥ ਤੇ ਸੋਹੀ ਅੰਗ ਦਤਾ ਹਿ ਤਕੇ ॥ ਦੇਉ ਸੁਰ ਵਡੇ
 ਅਰੁ ਆਪਨੀ ਗੋਹੇ ॥ ਵੈ ਗਿਰ ਬੀਚ ਮਿਲੇ ਬਲ ਸੋਨਰ
 ਦੇ ਲਟਕੇ ਸੁਪਰੇ ਧਰ ਸੋਹੇ ॥ ਬਾਲ ਬਹਿ ਕੁ ਮਜੇ ਬਿਧ
 ਟਕਰ ਨੀਚ ਰੁਏ ਚਲ ਕੈ ਉਪਰੇ ॥ ੪੬ ॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਰਾਵਨ ਦੌਰ ਚਲੇ ॥ ਤਬ ਪਾਇਨ ਘਾਇਨ ਸੋ ਰਿਸ ਕੇ
 ਰੁਰਤੇ ॥ ਭਿਨ ਧਾਇ ਗਹੇ ਨਲ ਨੀਲ ਸੁਗੀਟ ਗਏ ਦ
 ਬਿਅੰਰ ਮਹਾਂ ਰੁਰਤੇ ॥ ਭੁਜ ਮੈ ਰੁਰ ਕੈ ਸੁਫਿਰੇ ਗਏ ਕੇ
 ਸੋਭ ਬਾਟ ਮੈ ਛੂਟ ਗਏ ਛੁਰਤੇ ॥ ਮਨੋ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪ
 ਮਾ ਚਟੀ ਆਜਨ ਭਾਜ ਗਏ ਦਿਜ ਕੇ ਕਰਤੇ ॥ ੪੭ ॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਭ ਰਾਵਨ ਉਪਰੇ ਸਭ ਕੇ ਮ
 ਨ ਕੇ ਧਜ ਗਯੋ ॥ ਰਬ ਤੇਰ ਧੁਜਾ ਭੁਜ ਦਾਤਨ ਚੋਥ ਸੁਗੀ
 ਟਹਿ ਜਾਇ ਸੁਗੀਟ ਲਗੇ ॥ ਰਿਸ ਸੋ ਕਿਲ ਕਾਰ ਮ
 ਹਾਂ ਰਜ ਨੀਚ ਰਘੋਰਨ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਉਮਗੇ ॥ ਕਪਿਯੋ
 ਸਟ ਕੇ ਜਨ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਛੂਟੇ ਸਭ ਲੋਗ ਭ

ਚਿਤ੍ਰਿਤਾ

ਜੁਵਾਵਸ

੭੧

੨੪

ਉਤਰ

ਜੁਗਾਏ

ਗਮੇ॥੪੮॥ ਐਯਾ॥ ॥ਤੇਸਭਬਾਨਚਲਾਅਥਕੋ
ਜਿਨਬਾਨਨਤੇਸੁਰਗਜਤਗੋ॥ਫਲਜੋਬਲਜੋਸੋ
ਈਦੇਵਨਜੋਰਖੁਬੀਰਬਿਨਛਿਤਮਾਹਿਨਗੋ॥ਰਾਜ
ਰਾਜਸੁਖੀਤਬਲੋਬਨਮੈਜਬਲੋਮ੍ਹਗਰਾਜਨਚੋਕ
ਜਗੋ॥ਸਰਰਾਵਨਕੇਭੁਏਰਾਮਾਹਿਯੋਜੋਸੇਭੂਤਕੀ
ਈਦਚਲੇਨਲਗੋ॥੪੯॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰਉਦਾਚਾਕਬਿਤੁ
॥ਅਰੇਲੀਕਨਾਥਮੇਰੇਹਾਬਨਤੇਆਜਕਾਟਿਤੇਰੇਦਸ
ਮਾਥੇਰਨਭੂਮਿਮੈਸੁਹਾਹਿਗੋ॥ਕਫਕਟਜੋਹੋਬਾਕੀਤੇ
ਹਿਸਾਮੈਰੋਫਲਲਾਗਮੈਰੋਅਨੀਤਿਕੋਸੁਮੈਸੇਪਛਤਾ
ਹਿਗੋ॥ਤਾਂਤੇਪਾਛੇਮੇਰੀਓਰਦੇਖਦਾਂਤਕਾਦਕਾਦੁਹਾਹਾ
ਫਾਓਫਾਓਰਾਮਮੈਸੇਬਿਲਲਾਹਿਗੋ॥ਜਾਨਕੀਚੁਰਾ
ਇਬੇਕੇਲੀਕਚਦੁਆਇਬੇਕੇਸੀਕੇਜੀਕੇਕੋਧਤਬਹੀ
ਤੇਸੀਯਹਾਹਿਗੋ॥੫੦॥ ਰਾਵਨੇਦਾਚਾਐਯਾ॥ ॥ਕੋ
ਪਕੈਉਤਰਦੇਤਭਯੋਰਨਮੈਯਹਿਬਾਤਸੁਨੀਸਬਹੀ॥
ਬਿਨਏਕਕੇਏਕਭੁਏਅਬਹੀਸੀਯਭੇਟਨਕੀਜਿਯੋਰੋ
ਸਰਹੀ॥ਕੋਤੇਰਾਮਾਹਿਮਾਰਸੀਗਾਮੋਕੇਜੀਤੇਕੋਨੇਮਕਥ
ਤਬਹੋਹਿਸਹੀ॥ਅਬਆਜਚਲੇਜਗਮੈਯਹਿਬਾਤ
ਕਿਰਾਵਨਨਾਹਿਕਿਰਾਮਨਹੀ॥੫੧॥ ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਕੋਪ
ਅਰਜੁਰੇਨਦੁਹੀਕੇਮੁਖਮੁਰੇਹੈਨਸੁਰਨਮੇਦੁਰੇਰਾਮ

ਰਾਵਨ ਮਹਾ ਬਲੀ ਜੈ ਸੇ ਕਛੁ ਪਾਉ ਲਿਕ ਰਾਉ ਕੋ ਲ
ਗਾਏ ਰਾਮ ਤੈ ਸੇ ਸਹਿ ਬੇ ਕੋ ਵੇਹ ਫਾਹੀ ਕੀ ਰਚੀ ਭਲੀ
ਬੀਰ ਰਜ ਮਾਤੇ ਸਭੁ ਤਾਤੇ ਨੈਨ ਗਤੇ ਰਾਤੇ ਲੋਹੁ ਭਰੇ ਗਾਤੁ
ਉਪਮਾਨ ਮਨ ਤੇ ਟਲੀ ਰਾਮ ਲਛਮਨ ਅੰਗ ਗੀ ਗਜ
ਮਨ ਤਰੀ ਗਲੋਹੁ ਧਾਰਤਿ ਨ ਮੈ ਸਰ ਸੁਭੀ ਸੀ ਹੈ ਚਲੀ
ਪੜ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਗੀ ਸੁ ਗੀ ਲਰੇ ਵੇਉ ਰੋ ਰਤੇ ਨ ਟਰੇ ਰਹੈ
ਰੁਖ ਨ ਜੋ ਖਰੇ ਆਛੇ ਬੀਰ ਰਜ ਦਰੇ ਪੈ ॥ ਪਾਇਨ ਸੇਤੁ
ਰੋ ਲੋਹੁ ਸੁਹਨ ਜੋ ਸੁਰੇ ਤਉ ਤੇ ਨ ਆਹਿ ਰੁਰੇ ਲਰ ਬੇ ਕੋ ਕ
ਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਭਏ ਵੇਟ ਹਰੇ ਨ ਭੁਤੇ ਪੁਹ ਪ ਪਰੇ ਪਾਨ ਰਾਵ
ਨ ਕੇ ਆਨ ਗਰੇ ਈ ਮੈ ਰਾਮ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਰੁਦੁ ਭਰ ਹਰੇ ਵਡੇ
ਹੈ ਨ ਬੀਚ ਅਰੇ ਬਿਹਰੇ ਕਹੇ ਸਦਾ ਹਮ ਰਾਮੈ ਅਨੁਜ
ਰੇ ਹੈ ॥ ਪੜ ॥ ਰਾਵਨ ਫਾਹੁ ਸੁਯਾ ॥ ਜੈ ਸਨਕਾਇਕ
ਪੈਨ ਅਗਾਧਿਕ ਜੋ ਗਜੁਟੀ ਅਖੀ ਆਂ ਰਹਿ ਲਾਗੀ ॥ ਧਜ
ਨ ਧਰੈ ਨ ਧ ਸੇਤਿ ਹਰਾਮ ਸੁਤੇ ਕਹਿ ਯੇ ਜਗ ਮੈ ਅਨੁਰ
ਗੀ ॥ ਲਿਕ ਪਤੀ ਰਨ ਮਾਹਿ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੇ ਰਾਪਟ ਆ
ਟੁਹ ਆਗੀ ॥ ਅੰਕੁ ਭਰੈ ਮੁਕਿ ਆਉ ਲਰੇ ਕਹੁ ਰਾਵਨ ਤੇ
ਅਬ ਕੋ ਵਡ ਭਾਗੀ ॥ ਪੜ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੋਧ ਕੀ ਡੀਠ ਚਿਤੈ
ਨ ਭਉਰ ਸੁਦੇ ਵਨ ਸੋ ਕਹੇ ਰਾਵਨ ਯੈ ॥ ਧ੍ਰਿਗੁ ਮੇਰੇ ਈਜੀ
ਵਤ ਰਾਮ ਕੋ ਉਪਰ ਫੂਲ ਦੀਏ ਬਰਖਾਇ ਸੁਕ ਯੈ ॥ ਅਬ

ੴ

ਰਾਵਨ

੦

ਅਗਸ

੨੨੬ ਜੋ ਰਿਸ ਆਵਤੁ ਚੇਰਨ ਮੈ ਨਿਰਮਲ ਕਰੋਤ ਬਜਾਨੁ ਜ
 ਯੋ ਅਤਿ ਫੁਲ ਕੀ ਪੀਰ ਭਈ ਤਨ ਕੋ ਰਖੁ ਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਸ
 ਹੇ ਸਖ ਸੋ ॥ ੫੫ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੇਈ ਜੇ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ਤੇ
 ਤੇ ਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਪਾਨ ਨਾ ਬਰਾਮ ਚਿਰ ਜਾਨੂੰ ਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥
 ਤਬ ਹੀ ਬਿਲਾਨੇ ਕਾਹੁ ਚਲਤ ਨ ਜਾਨੇ ਜੈ ਸੇਵਾ ਰਿਦੀ ਮਨੇ
 ਰਬ ਬਿਲਾਇ ਬੀਚ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੇ ਅੰਗ ਦ ਸੁਗੀ
 ਟ ਜਾ ਮਟਿਤ ਨ ਲਨੀਲ ਫੀਲ ਛਾਰ ਰਨ ਮੈ ਨਿਸੀਕ ਭ
 ਦੇ ਹੈਂ ॥ ਸੈ ਹ ਬੀਭਿ ਸੂਲ ਤਾਂ ਕੇ ਫੁਲ ਨ ਜੇ ਤੇ ਹ ਰਾਹੇ ਗਟ
 ਨ ਕੇ ਚੱਕ ਤੇ ਨ ਨੈਕ ਚੱਕ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ੫੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤਾਂ
 ਕੇ ਪਾਛੇ ਲਛਮ ਨ ਪੈਰ ਕੇ ਨਿਸੀਕ ਰਨ ਕਾਟ ਕੈ ਕਰੀ ਕਿ ਪਾ
 ਲ ਆਧੇ ਆਧੇ ਕਰਮੇ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਡ ਬਿਨ ਕਰਮੇ ਤਹਾ ਸੁੰਡ
 ਤ ਕੇ ਕੁੰਡ ਜਹਾ ਬੁਡ ਗਯੇ ਅੰਗ ਕੁੰਡ ਦੀ ਸਤ ਉਪਰਮੇ ਹੈਂ
 ॥ ਤਾਹੀ ਛਿਨ ਮੇ ਸੀਛ ਬਿ ਆਈ ਜੀ ਅਰਾਮ ਕਾਟਿ ਮਨੇ
 ਸਿਟ ਰੂਪ ਸਬ ਹੀ ਕੇ ਮਨ ਹਰਮੇ ਹੈਂ ॥ ਚੰਦਨ ਗੁਲਾਬ ਫੂ
 ਲ ਮਾਲ ਸੋ ਬਜਾਇ ਗਾਲ ਪੁਜ ਪੁਜ ਦੇਵ ਬਪੁ ਜੁ ਬਪਾ
 ਇ ਪਰਮੇ ਹੈਂ ॥ ੫੭ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ
 ਤੇ ਜਬ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਕੋ ॥ ਬੁੰਦਨ ਜੇ ਬ
 ਰਖੈ ਚਹੀ ਚਿਰ ਕਹੈ ਭੁਭਰਾਇ ਦਸੇ ਦਿਸ ਮਾ ਕੋ ॥ ਹਾ ਬਨ
 ਤੇ ਹ ਬਿਆਰ ਗਏ ਛੁਟ ਮਾ ਬਨ ਤੇ ਮੁਕਟੇ ਭਯੋ ਨਿਅਰੇ

੬

ਲਿਗ

॥ ਦਾਸ ਰਬੀ ਤਬ ਰਾਵਨ ਕੀ ਗਤਿ ਤੋਰ ਰਬੀ ਬਿਰਬੀ ॥ ੩੩੭

ਕਰ ਰਾਕੇ ॥ ੫੮ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਤਪਾਤ ਬ

ਡੇ ਦੁਖ ਪੋਹਿ ਗਯੋ ਗਢ ਕੋਰ ਕੀ ਗੁਰੇ ॥ ਦੇਖ ਮਹਾਂ ਰਨ ਦੇ

ਟਕ ਹੈ ਸਠ ਪੁਰਨ ਸੇ ਕਿਯ ਚਾਹਤ ਪੁਰੇ ॥ ਠੋਰ ਹੀ ਠੋਰ ਭੁ ਧਾਨ

ਭੂਕੇ ਸੇ ਲੂਕੇ ਸੇ ਕਾਲ ਕੇ ਫੂਕੇ ਸੇ ਬਾਦਰ ਭੂਕੇ ॥ ਸਭ ਕੇ ਸਵੇਨਾ ਕਾਲ

ਮੁਖ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰ ਕਿਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਰੈ ਰਨ ਸੂਰੇ ॥ ੫੯

॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁ ਬੀਰ ਕੇ ਗਜ ਤਹੀ ਸੁਜ ਹਾਂ ਕੇ ਤਹਾਂ

ਅਰਯੋ ਦਬਟੇ ॥ ਜੈ ਸੇ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੋਰ ਸੁਨੇ ਉਨ ਮੁਤ ਕਰੀ ਭੁਭੀਤ ਹੋ

ਭਯੋ ਸੇ ਮਦ ਸੁਕ ਲਟੇ ॥ ਰਘੁ ਨਾਥ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਚਿਪ ਰਹੀ ਸੁ ਮਸਤ ਹਾਈ

ਦਸੇ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕੇ ਵਪਟੇ ॥ ਕਰ ਹੈ ਤਰਵਾਰ ਕਿਰੀਗਾ

ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਪਾਪਨ ਕੇ ਜਨ ਪਾਪ ਕਟੇ ॥ ੬੦ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ

ਸਕਟੇ ਦਸ ਸੀਸ ਤਉ ਰਨ ਮੈ ਰਘੁ ਬੀਰ ਹਿ ਢੁਢ ਤਰੇ ਲੈ

॥ ਜਾਇ ਪਰੈ ਜਿਹ ਓਰ ਬਲੀ ਛਿਤ ਆਗੇ ਤੇ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰ ਭੁਭੀਤ

ਸੁਬੇ ਲੈ ॥ ਜੇ ਰਬ ਕੀ ਜਰ ਤੂਟ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਭੁਜ ਬੀਸ ਨ ਸੇ ਗਤ

ਝਕ ਝੇ ਲੈ ॥ ਜੇ ਪਰ ਮੈ ਨਿਸਕੇ ਜੁ ਨਿਸਕੇ ਚਰ ਭੁਜਨ ਕੇ ਗਕਸ

ਤਮ ਮੈ ਟਕਟੇ ਲੈ ॥ ੬੧ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਤੇ ਦਸ ਸੀਸ ਪਰੇ ਦਿ ਭੁਭੀਤ

ਤਮੈ ਜਨ ਦੁ ਦਸ ਸੂਰ ਪੁਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ॥ ਨ ਉਠਾਇ ਸਕੈ ਜ ਭੁਭੀਤ

ਮਕੇ ਗਨ ਅਇ ਸੁ ਸਾਹਿ ਸਹੈ ਬਕਹਾਂ ॥ ਦਿਨ ਕੇ ॥ ਤਬ ਸੀ ਭੁਭੀਤ

ਯਕੀ ਓਰ ਸੁ ਬੀਸ ਹੁਲੇ ਰਨ ਚਾਹਿ ਰਹੀ ਉਤ ਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥

ਫੁਟ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਨਹਿ ਆਸ ਫੁਟੀ ਏਈ ਹਾਲ ਸਦਾ ਭਏ
 ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਕੇ॥ ੬੨॥ ਐਯਾ॥ ॥ ਰਾਮ ਜਿਯਾ ਸਿੰਫ ਸਿੰਧੁ ਪ
 ਰਾਮ ਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੁਜ ਬੁਟੇ॥ ਰਾਮ ਆਸ ਮਦੇ ਦਰਿ
 ਜੋ ਗਨਿ ਗੀਧ ਮਸਾਨ ਹਿ ਬਾਨ ਅਨੰਦ ਲੁਟੇ॥ ਰਾਮ ਪ੍ਰਾਨਾ ਬ
 ਕੇ ਹਾਥ ਤੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੁਇ ਜੁਲੁ ਠੇ ਜੁਲੁ ਠੇ ਨ ਜੁਟੇ॥ ਤ
 ਬ ਸਾਤਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸਾਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਦੇਹ ਫੁਟੀ ਸੰਗ ਏਉ ਫੁਟੇ
 ॥ ੬੩॥ ਕਬਿਤਾ॥ ॥ ਭੂਲ ਪੁੰ ਕੇ ਰਾਮ ਚੰਦ ਅੰਸੀ ਜਿਨ ਜਾ
 ਨੇ ਕਿ ਮੈ ਰਾਵਨ ਤੇ ਜਾਨ ਕੀ ਬਜਾਇ ਫੇਲ ਲੀਨੀ ਹੈ॥ ਅੰ
 ਰ ਜਿਨ ਜਾਨੇ ਕਿ ਮੈ ਬਡੀ ਠਕੁਰਾਇ ਤਮਿ ਲੇਤੇ ਤਾਂ ਕੇ ਭਾ
 ਈ ਕੀ ਬਨਾਇ ਲੀ ਕ ਕੀਨੀ ਹੈ॥ ਕੀਨੇ ਹੈ ਬਿਭੀ ਖਨ ਬਡੇ
 ਈ ਉਪਕਾਰ ਤਾਹਿ ਅੰਸੇ ਜਸੁ ਦੀਨ ਜਾਤੇ ਰਾਮ ਕ ਬਾਢੀ
 ਨੀ ਹੈ॥ ਜੁਤੇ ਮੈ ਪੁੰਜੇ ਸੀ ਕੀਨੀ ਭੁਲੀ ਭਾਤਿ ਜੋ ਰਾਵਰੀ ਪ
 ਹਿ ਲੇ ਮੁਕਤਿ ਲੀਨੀ ਪਾਛੇ ਸੀਯ ਦੀਨੀ ਹੈ॥ ੬੪॥ ਐਯਾ
 ॥ ਬੇਰੀ ਏ ਬਾਤ ਕੇ ਕਾਜ ਰੇ ਠਾਕੁਰ ਤੈ ਅਪਨੀ ਠਕੁਰਾ
 ਯਤ ਖੋਈ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬੀਰ ਸੋ ਬੈਰ ਕੀ ਏ ਬਿਨ ਪਤ ਕੁਪ
 ਤ ਬਿਪਤਿ ਸਮੇਈ॥ ਜੋ ਜੁਰ ਪਤਿ ਠਨੀ ਪਤਿ ਰਾਮ ਸੁਅ
 ਤਿ ਕਰੈ ਨ ਚਲੈ ਦਿਨ ਦੇਈ॥ ਰਾਵਨ ਸੋ ਕਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲੇ
 ਰੇ ਬਿਮਤਿ ਕੇ ਹਾਥ ਪਰੈ ਜਿਨ ਕੋਈ॥ ੬੫॥ ਐਯਾ॥ ॥ ਰਾ
 ਵਨ ਪ੍ਰਾਨ ਸੋ ਬਾਤ ਕਹੈ ਫਿਰ ਜਾਹਿ ਭੁਲੀ ਕਰਿ ਹੋਨ ਸੀਭਾ

ਕੋਏ ਮਹਿ ਪੀਰ ਚਲੋ ਕਪਟੀ ਸਹਿ ਕੋਨ ਜਮੈ ਤੁਹਿ
 ਹੋਨ ਪਰਾ ਕੋ ਜਾਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾ ਛਨ ਉਪਰ ਤੇਰੇ ਜੇ
 ਲਾਖ ਕਟਾ ਰਨੇ ਵਾਹੋ ਮੈ ਰਨ ਸੈਨ ਕਰੀ ਜੁਖ ਸਮੇ ਅ
 ਬਛਾਰੁ ਸੀਆ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਪਧਾ ਕੋ ॥ ੬੬ ॥ ਸੁਗੀਟੇ
 ਵਾਹੁ ਸੈਯਾ ॥ ॥ ਤੁਬ ਗੀਟ ਨਿਵਾਇ ਸੁਗੀਟ ਕਯੋ ਪ੍ਰਤੁ
 ਸੋਭਤ ਹੈ ਕਪਿ ਕੇ ਗਨ ਯੋ ॥ ਅਨ ਮੁਰਤ ਟਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚਹੁ
 ਇਸ ਫੈਲ ਰਹੇ ਅਬ ਲੋਧ ਰਯੋ ॥ ਰਨ ਰਾਵਨ ਜੂਝ ਪ
 ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਸਿਟ ਲੋਕ ਧਸੇ ਸੁਭੁਲੀ ਬਿਧਿਯੋ ਤਬ
 ਰਾਮ ਕੇ ਉਪਰ ਦੇਵਨ ਕੇ ਮਨ ਫੂਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪਰੇ ਘਨ ਜ
 ਯੋ ॥ ੬੭ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ ਨਾਥ ਕੇ ਪਾਇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ
 ਪਾਇ ਕੈ ਰਾਵਨ ਜੀਤੀ ਹੈ ਲੀਕਾ ਸੇ ਸਰਸਾਇ ਕੈ ਯੋ
 ਬਖਸੀ ਜਸ ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਲੀਏ ਕਰਟ ਕ੍ਰਾ ਜਾਇ ਬਿ
 ਭੀ ਘਨ ਰਾਜ ਕਰੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਕੈ ਰਾਖਾ ਫਕੇ ਜਸ ਰੀਕ
 ॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਉਬੈਰ ਕਰੈ ਸੋ ਉਰਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਹੋਨ
 ਹ ਬੀਕਾ ॥ ੬੮ ॥ ਸੈਯਾ ॥ ॥ ਫੂਲ ਗਾਏ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਮ
 ਹਾ ਲਾਖੁ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਕਪਿ ਜੂਝ ਸਥੈ ਉਤ ਜਾਨ ਕੀ ਫੂ
 ਲ ਗਾਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬਿਜਟੀ ਸੋ ਕਰੇ ਉਡ ਜਾਉ ਕਥੈ ॥ ਕਛੁ
 ਅੰਜੀ ਭਈ ਸਭੁ ਉਕੀਦਸਾ ਬਰਨੈ ਤਬ ਰਾਮ ਕੇ ਹੋਇ
 ਜਥੈ ॥ ਇਹ ਬੀਰ ਮਾਏ ਦਰ ਕੀ ਅਪਦ ਕਛੁ ਬੋਗੀ ਸੀ

੩੪੦ ਰੇਸੁਨਲੇਹੁਅਬੈ॥੬੯॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਭੋਨਤੇਨਿਕਸ
 ਆਇਰੇਵੈਬਿਲਲਾਇਹਾਇਹਾਇਲੀਕਰਾਇਧਾ
 ਇਪਾਇਨਪਰਤਹੈ॥ਰਹੀਨਸੰਭਾਰਕਹੂੰਹਾਰਕਹੂੰ
 ਬਾਰਆਜਭਾਂਤਭਾਂਤਆਪਦਾਕੇਪੁਜਨਭਰਤਹੈ॥੫
 ਰੇਨਮਾਰੇਨਮਾਰੇਰਾਮਬਾਨਕੇਉਤਾਰੇਮੰਤ੍ਰਤ੍ਰਿਕਨਕੇਲੇ
 ਲੇਰੁੰਤੁਉਪਰਧਰਤਹੈ॥ਜਾਂਕੇਰੂਰਚੋਕਚੋਕਪਰੇਚੁਤੁ
 ਰਾਨਨਸੇਸੋਈਚੋਕਚੋਕਰਾਨੀਚੀਟੀਤੇਰੂਰਤਹੈ॥੧੦॥
 ਕਬਿਤੁ॥ ॥ਦੇਵਨਕੀਬੇਰੀਦਸਕੀਧਰਕੀਭੇਰੀਜੀਤ
 ਜੀਤਜੇਲਪੇਰੀਤੇਤੇਤਬੈਨਿਕਸਤਹੈ॥ਰਾਮਕਵਿ
 ਲੀਕਕਿਧੋਕੇਰੂਰੇਸਾਗਾਰਤੇਕੇਈਬੜਦਾਨਲ
 ਕੀਲਪਟੈਲਸਤਹੈ॥ਸਾਸੁਸਮੈਜੇਤੁਪਿਯਗਾਇਧਾ
 ਇਧਾਇਆਇਮਾਨੋਗਟਿਰਾਟਨਮੈਕਿਰਨੈਧਸਤ
 ਹੈ॥ਮਾਨੋਉਤਪਾਤੁਦਿਨਸੁਕੇਜਲਜਾਤਮੁਖੀਲੀਕਪ
 ਭਿਮੇਪਬੀਜੁਗੀਸੀਲਸਕਤਹੈ॥੧੧॥ਕਬਿਤੁ॥ ॥
 ਕਿਧੋਪਤਿਜਾਨਛਿਤਛਾਰੇਹੋਨਦੇਕਛਿਨਪ੍ਰੇਮਬਸਦੈਗ
 ਏਹੋਤਾਂਤੇਨਸੰਭਾਰੇਹੈ॥ਚੀਨਟਟਕਾਰੇਬਹੈਲੇਹੁਕੇਪ
 ਨਾਰੇਕਿਧੋਨਿਮਾਰੇਨਮਾਰੇਰਾਮਬਾਨਕਾਟਹੀਉਤਾਰੇਹੈ॥
 ਜੈਸੇਰਾਮਚੰਦਬਾਨਸੀਤਾਜੈਕਿਯੋਰੈਫੁਲਤੈਸੇਪਰਪ
 ਚੋਕੇਉਰਾਟਰੇਬਿਚਾਰੇਹੈ॥ਕਿਧੋਸਿਟਉਪਰਚਦਾਏ

ਪੈਂ ਬਹੁਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜੋ ਰੇ ਨ ਜਰਤੁ ਜੋ ਰਹੀ ਹਾਥ ਹਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ੭੨ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਰੋਇ ਹਾਥ ਆਸੁਨ ਸੋ ਧੋਇ
 ਕਹੈ ਕੈਸੇ ਸੁਖ ਹੋਇ ਏਕ ਕਾਂਪ ਮੋਈ ਕਰਤੁ ਹੈਂ ॥ ਏਕ
 ਕਹੈ ਤੀਸੁ ਭੁਲੇ ਹਾਥ ਲੈ ਲਗਾਇ ਸੀਸ ਹਨੁ ਮਾਨ ਦੇ
 ਖਏ ਕਜੀ ਅਤੇ ਫਰਤੁ ਹੈ ॥ ਪਰੀ ਧਾਮ ਪੂਮ ਏਕ ਪੂਮ
 ਪੂਮ ਪਰੀ ਸੂਮ ਦੁਖ ਕੋ ਸਮੁਦਿ ਸਭ ਕੋ ਪੁੰਨ ਤਰਤੁ
 ਹੈ ॥ ਜੇਹੀ ਮਿਗਨੈ ਨੀ ਭਈ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਵੈ ਨੀ ਬੈ ਨੀ ਵੇਡੀ
 ਸੋ ਅਟਕ ਗਿਰ ਪਾਛੇਈ ਪਰਤੁ ਹੈ ॥ ੭੩ ॥ ਵੇਹਰਾ ॥ ॥
 ਸਭ ਤੇ ਦੁਖੀ ਮੰਦੋਦਰੀ ਰਹੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥ ਸਾ
 ਭਿ ਭਾਂਤਿ ਉਪਮਾ ਭਈ ਸੋ ਅਬ ਕਹੇ ਜੁਨਾਇ ॥ ੭੪ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਕਿਧੋ ਅਪਕੀਰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਰਾਵਨ
 ਤੇ ਕਿਧੋ ਭਿੰਨ ਲੋਗਨ ਕੀ ਅਪਦਾਈ ਆਈ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ
 ਸੀਅ ਆਸ ਦੇਹ ਫੂਟੇ ਤੇ ਉਦਾਸ ਭਈ ਲੋਗਈ ਮੁਕ
 ਭਿ ਪਾਛੇ ਮੀਰ ਨਿਜ ਕਾਈ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਠਕੁਰਾਈ ਲੋਕ
 ਈ ਤੇ ਬਿਦਾਈ ਹੋਤੁ ਕਿਧੋ ਗੀਧ ਜੋਗ ਨਿਨ ਜੋਗਨੀ ਪ
 ਠਾਈ ਹੈ ॥ ਵੇਖੋ ਰਾਪੁ ਗਈ ਜਬ ਨੀ ਕੇ ਠਹਿਰਾਈ ਯ
 ਹਿ ਆਇ ਕੈ ਮੰਦੋਦਰੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਈ ਹੈ ॥ ੭੫ ॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਕੈ ਤੇ ਇਨ ਪਾਇਨ ਕੇ ਦੇਵ ਲੋਕ ਲੋਕ ਨ ਕੇ
 ਆਇ ਨਿਜ ਕਾਇ ਭੇਰ ਭੇਰ ਵੈ ਨਿਹੋਰਤੇ ॥ ਆਠ ਲੋਕ

५८३

於

ਪਾਲਨ ਕੀ ਸਦਾਈ ਮੁਕਤ ਮਾਲ ਲੋਟ ਬੇ ਕਰਤ ਹੀ ਨਤ
ਸੇ ਗੀਰ ਜੋਰ ਤੇ ਜੱਛ ਰੱਛ ਕਿੰਨ ਰਤੁ ਜੀਗ ਫੂਲ ਚੰਦਨ
ਸੇ ਪੁਜਤ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁਲੋ ਟਰੇਈ ਭੋਰ ਭੋਰ ਤੇ। ਗਾਮ ਕਵਿ ਰਾ
ਮਰੁ ਮਾਜ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਕੇ ਲਾਜਨ ਮਰਤੁ ਮਨ ਜੀ ਬੁਕ
ਕੋ ਦੋਰ ਤੇ। ੧੦੬। ਮਿਦੋਦਰੀ ਵਾਚਾ ਕਾ ਬਿੱਤੁ। ੧੧। ਜਾਂ ਦਿਨ
ਤੇ ਮਾਨੀ ਜੀਅ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਪਮਾਰੇ ਪੀਯ ਪੱਛ ਕੈ ਹਮਾਰੈ ਰੁ
ਵ ਦਾਹਨੇ ਨ ਕੁਏ ਹੈਂ। ਗਿਨੈ ਦਿਨ ਭਈ ਹਨ ਨੈ ਕਹੂੰ ਨ ਕ
ਦੀ ਕਾਨ ਮਾਨੁ ਸੰਤਾਰ ਤਾਂ ਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖ ਲਏ ਹੈਂ। ਤਬ
ਹੀ ਤੇ ਮੀਜਤੁ ਹੈਂ ਹਾਕਸ ਅਨਾਥ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤੇ ਪਾਨ ਨ
ਥ ਮੈ ਜੋ ਸੋਇ ਕਾਏ ਹੈਂ। ਨੈ ਕਨ ਸੰਤਾਰ ਤੇ ਏਕੈ ਬਾਰਹ
ਰਤੁ ਹੈਂ ਨਾ ਕਮਾਸ ਲੈ ਲੈ ਗੀ ਸੁਗੀਧ ਗੀਧ ਗਾਏ ਹੈਂ।
੧੦੭। ਕਵਿ ਉਦਾਚਾ ਸੁਏਯਾ। ੧੧। ਮਾਭਿ ਮਾਨ ਕਰੇ ਗਦ
ਕੋ ਕੋਉ ਤੋ ਗਦ ਕੀ ਚਨ ਕੋ ਕਬਹੋਈ। ਬਿਦ ਕਰੈ ਪਰਖਾ
ਗਜ ਬੀਸ ਕਸੀ ਪੁ ਬਨਾਇ ਸਕੈ ਨਹ ਕੋਈ। ਜੀਵਤ
ਕੈਨ ਕਰੈ ਮਰੇ ਸੁਰ ਰਾਜ ਹਿ ਜੀਤ ਤੇ ਕੈਨ ਜੋ ਲੋਈ।
ਜੋ ਸਤੁ ਗਵਨ ਕੇਵਈ ਸੀਸ ਇਤੇ ਪਰ ਰਾਮ ਕਿਸੇ
ਕੁਸੇ ਜੋਈ। ੧੦੮। ਸੁਗੀਧ ਉਦਾਚਾ ਸੁਏਯਾ। ੧੧।
ਲਗਾ ਅਨ ਸੁਗੀਧ ਕਹੈ ਤੁਮ ਖੇਵ ਤੋ ਜੋ ਰਨ ਮਹਿਯ
ਹਿ ਹਾਕਸ। ਰਾਪਟ ਬਾਨ ਤੇ ਮੂੰਹ ਕਟੇ ਧਰੈ ਸਤੁ ਸਾ

ਨਰਦੋ

ਦਿਨਾਰ

ਗਿਨੈ

ਗਾਮ

ਕਵਿ

ਪਰਖਾ

ਚਸਨੇਹਤਮਾਰੋ। ਧ੍ਰਮਸੇਨੀਤਚਲੇਮਿਲਕੇਜਨ
ਰਾਮਕੀਰਿਦੁਪਗਧਾਰੋ। ਸ੍ਰੀਰਾਘਬੀਰਮੰਦੇ
ਰਿਏਯਹਿਯੋਕਰਿਕੋਕਾਪਿਰਾਜਪੁਕਾਰੋ। ੭੯। ਸ੍ਰੇ
ਯਾ। ੧। ਹੈਮਾਪਟਾਜਿਤਕੀਜਨਨੀਮਯਦਾਨਦੁਕੀ
ਤਨਯਾਪਰਧਾਨੀ। ਰਾਜਤਹੀਸਭਕੇਸਿਰਨਾਬਇ
ਹੈਦਸਕੀਧਰਕੀਪਟਗਨੀ। ਸ੍ਰੀਰਾਘਬੀਰਸੁਪਾਇ
ਨਲਾਗਤਵੈਕਰਜੋਰਮਹਾਂਬਿਲਲਾਨੀ। ਰਾਵਨ
ਕੇਦੁਖਯੋਤਰਫੈਜਸਮੀਨਮਰੈਬਿਨਸੀਚਤਪਾਨੀ।
੮੦। ਸ੍ਰੇਯਾ। ੧। ਨਾਇਰਹੇਰਾਘਨਾਬਦੇਉਦਿਗਨੀ
ਰਭਰੇਕਰਨਾਰਸਤੇ। ਨਲਨੀਲਹਨੂਲਾਪੁਬੀਰਸੁ
ਅੰਗਦਮੋਨਭੁਜੀਠਰਕੇਹਸਤੇ। ਰਸੁਪਾਚਭਏਰਾਘ
ਬੀਰਕੇਨੈਨਨਮੈਕਛੁਕਾਰਨਤੇਬਸਤੇ। ਸੇਈਸੰਤਸੁ
ਨੇਮਨਲਾਇਸਭੇਉਚੋਜਿਨਰਾਪਟਕੇਜਸਤੇ। ੮੧
। ਦੋਹਰਾ। ੧। ਤਿਹਅਟਸਰਬ੍ਰਮਾਦਿਸਿਟਸਭਰਥਰ
ਕੇਅਕਾਸਾਜੇਯਹਿਸਭਜੁਗਹੈਪ੍ਰਗਟਜਹਿਪ੍ਰਭੂਹੈ
ਤਹਿਦਾਸਾ। ੮੨। ਸੋਰਠਾ। ੧। ਲੁਜਾਕੋਪਪ੍ਰਸਾਦਿਬ੍ਰਮ
ਕਬੁੰਡਨੈਨਨਭਰੇ। ਕਰੁਨਾਅਰੁਬਿਸਮਾਦਿਇਨਜੋ
ਮਿਲਪਾਂਚੇਭਏ। ੮੩। ਸੋਰਠਾ। ੧। ਸਿਟਲਛਮਨਸੁ
ਰੇਸਮਿਲਦਸਕੀਧਰਪਿਤਾਤੇ। ਮਦੋਹਰਿਦੁਖਭੇਸਜ

ਯੋਰਸਤੋ ਕਾਰਨ ਗਨੇ॥੮੪॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਜੇਈ ਨੈ
 ਨ ਦੇਖ ਸਿਟ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਭਵੇ ਜੇਈ ਲਛਮ ਨ ਦੇਖ
 ਕੋਪ ਉਛਰਤ ਹੈ॥ ਜੇਈ ਇੰਦੁ ਤੁਨ ਕੇ ਨਿਸਾਨ ਸੁਨ ਗੀ
 ਸੁਜਾਤ ਲੀਕ ਪਤਿ ਤਾ ਤੇ ਦੇਖ ਸੋਚ ਕੇ ਧਰਤੁ ਹੈ॥ ਜੇਈ ਨੈ
 ਨ ਦੇਖ ਕੈ ਮੰਦੇਹ ਗੀ ਬਿਪਤਿ ਕਾਲ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਰੁਨ
 ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਦਰਤ ਹੈ॥ ਤੇਈ ਨੈ ਨ ਰਾਮ ਕੇ ਬਚੁ ਯਾ ਕਾਲ
 ਪਾਮ ਕੇ ਵੈਟਾ ਮਕਵਿ ਕਾਮ ਨ ਕੇ ਪੁਰਨ ਕਰਤੁ ਹੈ॥੮੫॥
 ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥ ਸੋਕ ਭੁਰ ਭੁਝੀ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਪ
 ਤਿ ਨੈ ਕ ਭੁਜੇ ਦੇ ਨਹਾਰੇ ਕਹੀ ਮੁਕਤਿ ਕੇ ਬੋਲੀ ਤਬ ਦ
 ਸਰਥ ਨੈ ਦਨ ਅਨੰਦ ਮਨ ਕੁ ਮਤਿ ਕਟੈ ਯਾਹੋ ਬਢੈ ਯਾ
 ਹੋ ਸੁਮਤਿ ਕੇ॥ ਅਬ ਹੋ ਨਿਰਾਸ ਭੁਈ ਜੋਗਾਨੀ ਉਦਾਸ
 ਭੁਈ ਏਕ ਆਸ ਜੀਓ ਪਾਇ ਪਾਇ ਰਾਖੁ ਪਤਿ ਕੇ॥ ਆ
 ਇ ਜੋ ਜੇ ਦੇਹ ਜੋ ਰੋਪਾ ਪੀਪੀ ਅਸੀਗ ਮਰੋ ਚੇਰੀ ਹੈ ਕੈ ਪਾ
 ਨੀ ਭੁਰੋ ਠਾਕੁਰ ਭਗਤ ਕੇ॥੮੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ॥ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਖੁ
 ਬੀਰ ਹਿ ਭੂਲ ਗਈ ਸਬ ਯੋਟ ਪਕੇ ਵਿਗ ਉਨ ਭੁਗੀ॥ ਸੁ
 ਜਹਾਂ ਕੇ ਤਹਾਂ ਰਹਿ ਚਿਤੁ ਲਿਖੇ ਸਬ ਦੇਵ ਨ ਜਮੇ ਪਲ ਕੇ
 ਨ ਪਰੀ॥ ਅਲਿਕੇ ਸਾਇ ਨੇ ਸਕੇ ਉਪਰ ਭੁਹ ਸਦਾ ਰਹਿ
 ਤੀ ਤਬ ਕੇ ਧਰਤੀ॥ ਅਖੰਡੁ ਲਤੋ ਗਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ
 ਸੁਕਰੈ ਕਾਪ ਮੰਡੁਲ ਬੀਚ ਖਰੀ॥੮੭॥ ਕਾਬਿਤੁ॥ ॥

੫

ਜਾਂਕੀਦੇਹਫੁਟੇਬੁਟੇਦੂਤਕਹੀਮੇਰੀਜੀਤਸੁਨਕੈਪ੍ਰਤੀਤਕੇ
ਉਦੇਵਨਕਰਤਹੈ। ਕਹੈਸੁਰਗਜਹਮੈਆਜਤੇਸੁਨਾਵੇ
ਜਿਨਜੋਜੀਅਤਹੋਤਤੇਉਲਟੇਪਰਤਹੈ। ਜਾਨੈਕਮਲਾ
ਸਨਜੋਰਾਮਗਾਰੁਕਾਸਨਹੈਤਉਸਿਟਕਾਨਨਮੈਆਨਨ
ਧਰਤਹੈ। ਕਹੀਰਖੁਬੀਰਯਹਿਤਾਂਕੀਤੀਅਦੇਖੇਕਪਿ
ਏਤੋਪਰਕਾਲਤੇਤੇਕੋਊਨਡਰਤਹੈ। ੮੮। ਰਾਮਚੰਦੇ
ਟਾਬੁ। ਸੁਯਾ। ॥ ਸੁੰਦਰਿਦਾਹਕਰੇਪਤਿਕੋਟਰੁਭਾਗਿ
ਮੈਤੂਟਰੀਟਰੁਭਾਗੀ। ਸੰਗਜਰੈਜਿਨਨੀਤਨਹੀਸੁਨ
ਲੈਬਰਕੋਬਿਪਤਾਅਬਭਾਗੀ। ਸਾਚਕਹੋਯਹਿਬਾਤਅ
ਬੈਜਗਜੋਲਗਮੋਹਿਭੁਜੈਅਨੁਰਾਗੀ। ਤਿਲਗਸੰਗਬਿ
ਭੀਖਨਕੇਕਰਗਾਜਇਹਾਂਗਦੁਪੈਪਟਰਾਗੀ। ੮੯। ਸੁਯਾ
॥ ਜੇਕਫੁਅਕਿਲਿਖੇਬਿਧਨਤੇਈਹੋਤਪੈਸੁੰਦਰਸੇਕ
ਨਿਟਾਰੇ। ਮੇਰੇਕਫੁਅਪਰਾਧਨਹੀਅਰਹੈਅਪਰਾਧਤੇ
ਆਪਵਿਚਾਰੇ। ਟਾਰਦੁਤੀਨਕਮੈਪਠਏਕਪਿਰਾਟਨਬੈ
ਰਵਿਸਾਰਸੰਭਾਰੇ। ਆਨਮਿਲੇਸਿਯਕੇਪਲਟੇਪਤਿਕੀ
ਰਤਿਰਾਜਲੈਲੰਕਸਿਧਾਰੇ। ੯੦। ਸੁਯਾ। ॥ ਜੇਨਕ
ਗੀਤਿਨਯੋਸਮਸ਼ੀਕਯੋਗਾਮਕੇਬੈਰੁਰਤੀਨਰੋਗੀਜੇਸੇ
ਦੇਵਨਜੀਤਤੇਹੋਸਿਟਕੇਬਲਏਬਕਹਾਰਨਆਇਲਰੇ
॥ ਸੁਨਭਾਮਨਿਆਪਨੀਬਾਤਹੈਆਪਨਹੀਕਹਤੇਅਬ

ਸੁਯਾ

ਉਸਰੀ

੨੪੬ ਲਾਜੁ ਮਰੀ ਨਾ ਤੇ ਰੁਦੁ ਸੇ ਲਾਖ ਸਮੁਦਿ ਕਰੇ ਰਹੈ ਰੋਹੀ
 ਕੇਰ ਮਰੇ ਰਧੈ ॥੯੧॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਏ ਬਿਨਤੀ ਰਾਖੁ ਨੀ
 ਦਨ ਜੁ ਅਪਰਾਧ ਛੋ ਸਭੁ ਰਾਵਨ ਕੇ ॥ ਜਬ ਸੀਯਰਹੀ
 ਤਬ ਹੀ ਬਿਗਰੀ ਤੁਮਹੇ ਬਿਗਰੀ ਨ ਭੁਲਾਵਨ ਕੇ ॥ ਜੇ
 ਈ ਪਾਪ ਦਵਾਗਨ ਮਾਹਿ ਜਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਤੁਮਹੇ ਘਨ ਸਾ
 ਵਨ ਕੇ ॥ ਦੁਖ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਬੁਰਹੇ ਹਮ ਸੇ ਤੁਮ ਸੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪ
 ਰਲੀ ਘਾਵਨ ਕੇ ॥੯੨॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ॥ ਜਾਹੀ ਇਨ ਚੇਰੀ
 ਸੀਯ ਬੇਰੀ ਸੀ ਸਭੁ ਨ ਜਾਰੀ ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੇ ਮੈਂ ਸਮਝਾ
 ਇ ਪਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ॥ ਆਯੋ ਹਨੂ ਮਾਨ ਲੀ ਕਜਾਰ ਕੇ ਨਿਸੀ
 ਕਜਾਰੀ ਪਾਉਰੇ ਪ ਅੰਗ ਦ ਭੁ ਸਮ ਕਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਨ
 ਕੀ ਬਚਨ ਉਲਕਾ ਨਿਪਟ ਜਾਰੀ ਅੰਗ ਕੀ ਓਨ ਸਹਾਇ
 ਸਿਟਿਯੋ ^{ਅੰਗਾਰੇ} ਰੁਦੁ ਸਮਾਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਬਾਨ ਕਾਟ ਡਾਰੀ ਪਾਇ
 ਨ ਕੀ ਬਲਹਾਰੀ ਤਾ ਪਰ ਕਹਤ ਹੈ ਜਰੀ ਅਵੈ ਉਪਾਰੀ
 ਹੈ ॥੯੩॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਤੇਜ ਤੇ ਕੇ ਉਨ ਬੋਲ ਸਕੈ ਪਰਯੋ
 ਹੀ ਗਯੋ ਸਭੁ ਕੇ ਭੁਮਤੋ ॥ ਸੁ ਬਿਭੀ ਖਨ ਸੇ ਖਗ ਅਨ ਮਿ
 ਲ ਮੇਤ ਜ ਲੀ ਕਪਤੀ ਬਿਖ ਕੇ ਦੁਮਤੋ ॥ ਸਿਯ ਦੀ ਪ ਸੇ ਪ੍ਰੀ
 ਤ ਪਤੀ ਗ ਕਰੈ ਪਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਤਬ ਕੋਨ ਮਤੋ ॥ ਪਿਯ ਕੇ
 ਸਭੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਜੁ ਅਬ ਰਾਵਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹੈ ਤੁਮਤੋ
 ॥੯੪॥ ਸ੍ਰੇਯਾ ॥ ॥ ਜੇ ਸਿਯ ਚੇਰੀ ਲਈ ਤੋ ਕਹਾਂ ਅਰ

ਰ

ਨਾਮ

ਬੈਰ ਕੀਓ ਤੇ ਕਹਾਂ ਬਿਗਮੇ ਪੈ। ਮੈਂ ਜੁ ਕਹੀ ਸੁਨ ਏ ਕੋਕ
 ਰੀ ਤੇ ਕਹਾਂ ਭੁਯੇ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਲਕਮੇ ਪੈ। ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਮੈ
 ਰੇ ਨੈ ਨਨ ਤੇ ਪਲ ਪਾਛੇ ਕੋ ਪਾਉਂ ਨੈ ਕੁਟ ਕਮੇ ਪੈ। ਧੀਨ
 ਸਬੈ ਅੰਗ ਰਾਵਨ ਕੇ ਜਨ ਮੇ ਪਗ ਤੇ ਮੁਖ ਫੇਰ ਧਰਮੇ
 ਪੈ। ੫੫॥ ਕਬਿਭੁ॥ ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਰਜਾਇ ਪਾਇ ਹਨੁ ਮਾ
 ਨ ਕੀ ਜਹਾਇ ਚੋਂ ਪ ਜੋ ਚਿਤੁ ਬਨਾਇ ਰਾਵਨ ਕੀ ਦੋਹ ਕੇ
 ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਲੈ ਧਰੀ ਫੂਕ ਦੀਨੀ ਤੇ ਹੀ ਪਾਰੀ ਦੇਟ ਕਹੈ ਭੁਲੀ
 ਕਰੀ ਦਿਗ ਦੇਖੈ ਭੁਰ ਗੋਹ ਕੇ। ਅੰਸੀ ਪਰ ਜਗੀ ਅਜਹੀ
 ਲੈ ਪੈ ਜਹਰੀ ਮਾਨ ਪ੍ਰਗਟੈ ਜਨਾਟੁ ਤੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਸਨੇਹ
 ਕੇ। ਪਰੈ ਕੋਟ ਮੇਹ ਭੂਭੂ ਜਰੈ ਲੋਹ ਦੇਹ ਕੀ ਏ ਹੀ ਏ ਕੇ ਹੁਲ
 ਜਤੇ ਨ ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਖੋਹ ਕੇ। ੫੬॥ ਜੋਰਠਾ॥ ॥ ਭੁਬ
 ਲਛਮਨ ਹਨੁ ਮਾਨ ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਸੁ ਪਾਇ ਕੋ। ਕੀਨੇ ਹ
 ਬਕ ਪਲਾਨ ਜਨ ਕੇ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਬਨ ਬਸੈ। ੫੭॥ ਕਬਿ
 ਭੁ॥ ॥ ਜਾਇ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕਹਮੇ ਚਲੇ ਸੀਅ ਮਾਇ ਧ
 ਇ ਦੇਖੋ ਰਾਮ ਪਾਇ ਸਤ ਭਾਇ ਨਿਰਮਲ ਸੀ। ਹੋ ਜੁਲੀ
 ਕਰਾਇ ਰਨ ਜਾਇ ਅਰਗਾਇ ਜਜ ਦੁਵਰੀ ਬਜਾਇ
 ਰਾਪੁ ਗਾਇ ਜੀ ਤੇ ਬਲ ਸੀ। ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਇ ਕਹੈ ਲੋਚ
 ਨ ਲਗਾਇ ਇਤੁ ਸਭ ਸੇ ਕਹਤੁ ਮਾਨ ਫੂਟੇ ਕਲ ਕਲ
 ਸੀ। ਲੈ ਚਲੇ ਲਟਾਇ ਕਵਿ ਰਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ਫਥਿਰ

ਫੇਰੀ

ਜਦਮਨ

ਸਾਬ ਨਿਰਿਗਮ ਕਹੀ ਸਰ

੩੪੮

ਹੀ ਛਿਤ ਛਾਇਨ ਖਚੰਦ ਕਾ ਕੀ ਛਲ ਸੀ ॥੮੮॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ
 ਮੇਰ ਚਲੇ ਅਲਿਕੇ ਅਹਿ ਜਾਨ ਚਕੋਰ ਚਲੇ ਮੁਖ
 ਜਾਨ ਸਸੀ ॥ ਦਿਗ ਦੇਖ ਸੋਰੇ ਜਨ ਤੇ ਸੁਬਰੇ ਮਧ ਪਾਟ
 ਲ ਸੀ ਯਕੇ ਸੀਗ ਧ ਸੀ ॥ ਸੁਨਿ ਪਾਇਨ ਨੁਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ
 ਸੋ ਮਿਲ ਹੀ ਸਚ ਲੇ ਜਿਯ ਮੇਜੁ ਬਸੀ ॥ ਅਜਹੂੰ ਜੀਯ ਲ
 ਖ ਸੀ ਕੋਰਨ ਸੋ ਤਉ ਦਾ ਮਨਿ ਕੇ ਰਦ ਪਾਂਤੁ ਹੁਸੀ ॥੮੯॥ ਸ਼੍ਰੋ
 ਯਾ ॥ ਜੋ ਕਹਿ ਹੈ ਰਪੁ ਬੀਰ ਚਿਤੈ ਮਹਿ ਤੈ ਬਨ ਮੈ ਮਿਗ
 ਕਾਜ ਪਠਾਏ ॥ ਮੇਰ ਇਤੈ ਪਰ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇ ਕੇ ਭੀਖ ਦ
 ਈ ਤੇ ਇਤੇ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਤੋ ਜਮ ਕੋ ਹਰ ਕੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਏ ਪ੍ਰ
 ਨ ਕਰੀਗ ਸੀਯਾ ਹੈ ਬਨਾਏ ॥ ਜਾਨ ਤੇ ਹੈ ਕਛੁ ਹੈ ਬਿਪਰੀ
 ਤੁ ਜੁ ਮੇਰਿ ਬਲਾਟਨ ਆਪਨ ਆਏ ॥੯੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥
 ॥ ਤੇ ਸਤ ਤੇ ਸਤ ਜੇ ਜਨ ਸਿਧੁ ਹੈ ਫਾਂਧ ਪਰੇ ਪਰੇ ਰੋਕ ਜ
 ਰਾਯੋ ॥ ਤੇ ਸਤ ਤੇ ਸਾਸਿ ਸੁਰ ਫਿਰੈ ਨਤੁ ਸੇਸ ਧਰੀ ਛਿਤ
 ਖੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤੇ ਸਤ ਤੇ ਰਨ ਕੇ ਪਚਏ ਸੁਨ ਜਾਨ ਕੀਰ
 ਟਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਤੇ ਹਿਤੈ ਬੋਲ ਤੁਹੈ ਦਸ ਪੈਂਤੁ ਸੁਦਾ
 ਸਰ ਬੀਲੀ ਪਬਾਰਧ ਆਯੋ ॥੯੧॥ ਕਾ ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਤੇ
 ਰੇ ਬਿਛੁਰੇ ਤੇ ਮੇਰ ਬਿਛੁਰੀ ਸੀ ਸਾਤ ਭੀਯ ਗਵਨ ਕੇ ਮ
 ਰਤ ਹੀ ਸਾਤੋ ਦੁਰਿ ਆਈ ਹੈ ॥ ਲਾਜ ਰਾਖੀ ਨੈਨ ਨ ਪ੍ਰ
 ਥੀ ਨਤਾ ਸੁਬੈ ਨਨ ਮੈ ਗੀਟ ਕਰੁ ਸਕੁ ਚਉਦਾਰਤਾ ਬ

੨੪੫

ਸਾਈ ਹੈ। ਜੋਰਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬ੍ਰਹਮ ਭੀਰਤੀ ਅਖਤਿਅ ॥ ੧੦੧ ॥
ਜਤੁਜਦੀਰਨ ਮੈ ਸੂਰਤੁ ਸਮਾਈ ਹੈ। ਜੋਤੁ ਕਹੈ ਮੋਰੋਰ
ਉਰਕਹਾਂ ਰਪੁ ਬੀਰਮਨ ਤਾਂਕੀ ਓਰਨੈਨ ਕੁਰਦੇਖਨੈ
ਨਪਾਈ ਹੈ। ॥ ੧੦੨ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਜੋਦਪਿਯੈ ਹਨੁ ਮਾਨ
ਕਹੀ ਤਉ ਸੀਯ ਜੀਯ ਕੋਨ ਮਿਏ ਖਟਕੋ। ਜਬ ਹੀ ਕਛ
ਰਾਵਨ ਕੀ ਚਲਹੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਨ ਕਹੈ ਚਟਕੋ। ਕਨ
ਕੰਟਕ ਕੰਜ ਬਿਸਾਰਨ ਮੈ ਭੁਯੋ ਜਾਨ ਕੀ ਪ੍ਰਾਨ ਮਹੀ ਪਟ
ਕੋ। ਕਾਟਿਰਾਮ ਚਲੇ ਫਠਕੇ ਸਕੁ ਚੈ ਸੁਭੁਯੋ ਤਨ ਅਜ
ਬਾਨਟਕੋ। ॥ ੧੦੩ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਦੁਰਤੋ ਰਾਮ ਦਿਵਾਕਰ
ਦੇਖ ਭੁਏ ਸਿਯ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਹੋ ਸੈ ਹੈ। ਸਮਾਪਟਾ ਅੰ
ਗ ਅੰਗ ਨੋ ਕਿਯੇ ਚਾਤਿ ਮੋਰ ਮਹਾਂ ਲਲ ਚੁੰ ਹੈ। ਨੈਨ
ਸੋਰੇ ਜਨਿ ਹਾਰਤੁ ਹੀ ਤੇਈ ਭਿੰਗ ਕੀਏ ਉਨ ਮਤਿ ਧੋਧੈ
॥ ਪੁਰਨਤ ਮੁਖ ਚੰਦ ਬਿਲੋਕ ਚਕੋਰ ਕਿਯੇ ਬਿਤਿ ਕੇ ਚ
ਪਲੈ ਹੈ। ॥ ੧੦੪ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਜਾਨ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤੁ ਹੀ ਰ
ਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਨੈਨ ਭੁਏ ਸਰ ਸੈ ਹੈ। ਅੰਰ ਜਿ ਤੇ ਭੁਟ ਹੈਂ ਸਭੁ
ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੀਲ ਰਾਹੇ ਕਿਯੇ ਭੂਮਿ ਧੋਧੈ ਹੈ। ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨਿ
ਬਾਸਕ ਕੀ ਕਿਧੈ ਕੰਜ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਬਿਗਾਸ ਹੈ। ਅੰਰ ਭੁ
ਲੀ ਉਪਮਾ ਕਾਟਿਰਾਮ ਨਿਛੁੜ ਮਨ ਜਲ ਮਾਰਿ ਲੁਗੀ ਹੈ
॥ ੧੦੫ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਸੀਰ ਪੁਬੀਰ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਸੁ

ਨਾਇਕੈ ਲੋਗਨ ਕੇ ਸਿਯੋ ਸੀ ਜਬ ਲੋ ਨਹਿ ਆਗ ਪ੍ਰਵੇ
ਸਕਰੈ ਤਬ ਲੋ ਨ ਗਿਲਾਨ ਮਿਟੈ ਜਿਯੋ ਸੀ ਧਰ ਸੀ ਸ
ਲਈ ਸੁਕਰੈ ਅਬਹੀ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਪਿਯ
ਸੀ ਅਬ ਔਰ ਕੀ ਕੋਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਰੈ ਜਬ ਰਾਮ ਸੇ ਆ
ਜਕਰੈ ਤਿਯੋ ਸੀ ॥ ੧੦੬ ॥ ਸੋਹਣਾ ॥ ॥ ਅਬ ਤੋ ਕਰੋ ਪ੍ਰ
ਵੇਸ ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਸੁਪਾਇ ਕੋ ਸਾਖਿ ਸਮੀਰ ਦਿਨੇ ਸ
ਪਤਿ ਬ੍ਰਤਿ ਅਤਿ ਪੁਰੇ ਜਦਾ ॥ ੧੦੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥ ਹਨੂ
ਮਾਨ ਤਬ ਯੋਕਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਿਹ ਹੇਤਾ ਕੰਠ ਦੇਹ ਸਿ
ਯਾਹੁਤੀ ਕੰਠ ਸੀ ਕਰ ਲੇਤਾ ॥ ੧੦੮ ॥ ਸੋਯਾ ॥ ॥ ਹਾਥ
ਨ ਜੋਰ ਕਹੀ ਸਿਯ ਜੂਤ ਬਪਾਟ ਕਰੋ ਸਿਰ ਨਾਇ ਕੈ ਅੰ
ਸੀ ਜੋ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਬਿਨ ਜਿਯ ਮੈ ਸੁਪਨੇ ਹੁਮੈ ਮੁਰਤਿ
ਔਰ ਹੈ ਬੈਸੀ ਤੋ ਮਮ ਅੰਗਨ ਜਾਰ ਪਿਤਾ ਤੁਹਿ ਰਾਮ
ਕੀ ਸੋਹ ਰੇ ਕਾਨ ਹੈ ਕੈਸੀ ਜੇ ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਰਤਿ ਤੋ ਤੋ
ਸਰੋਜ ਸੀ ਰਾਖ ਸਰੋਟ ਰਜੈ ਸੀ ॥ ੧੦੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ॥
ਸਿਟ ਬਿਰੰਚ ਦੇਖਤ ਸਬੈ ਸਰਗਨ ਅਰ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥
ਅਗਨਿ ਲਪਟਿ ਮੈ ਲਪਟ ਜੀ ਗਈ ਸੀ ਆ ਲਪਟ
ਇ ॥ ੧੧੦ ॥ ਸੋਯਾ ॥ ॥ ਯਦਾ ਪਿਅਨ ਕਹੀ ਨਰ ਮੈ ਸੁਰ
ਪਤਿ ਫਨੀ ਪਤਿ ਬੇਦ ਮਈ ॥ ਤਿਉ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜੋਰ ਮਾਐ
ਉਮਾ ਸੋਈ ਜਾਨ ਕੀ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਨਈ ॥ ਅਰਾਮਾਪਨ ਜ

ਨਤੁ ਤੇ ਪਿਯਕੀ ਤਉ ਬਾਤ ਕਛੁ ਸਮਝੀ ਨਗਈ ॥ ਕਪਿ ੩੫੧
 ਭੀਰ ਪਰੀ ਰਖੁ ਬੀਰ ਤਉ ਸਿਯ ਆਗਮੈ ਆਗਮਿ
 ਲਾਇ ਲਈ ॥ ੧੧੧ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥ ॥ ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਸਤੇ
 ਪਹਿਲੇ ਗਿਰ ਕੰਚਨ ਤੇ ਜਨ ਰਾਸ ਲਈ ॥ ਪਰ ਆਇ
 ਕੈਲੀ ਕਰਚੀ ਰਚ ਸੋ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਤੇ ਤਿਨ ਭਾਂਤ ਨਈ ॥
 ਤਬ ਦੇਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਰਖੁ ਬੀਰ ਸੁ ਗੀਤ ਕੈ ਤਹਿ ਸੁਮੇ
 ਖਦਈ ॥ ਜਨ ਰਾਖਾ ਰਾਵਨ ਚੋਰ ਸੁਨਾਰ ਤੇ ਚਾਂਸਨੀ
 ਸੀ ਸਿਯ ਤਾਇ ਲਈ ॥ ੧੧੨ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥ ॥ ਸੀਯ ਹੁ
 ਤਾ ਸਨ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਿਯੋ ਜਬ ਰਾਮ ਰਜਾਇ ਸਪਾ
 ਈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਇ ਹਕਾਰਨ ਕੋਨ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਕਟਿ
 ਰਾਮ ਬਨਾਈ ॥ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਰਹਾਗਨ ਹੀ
 ਜਿਯ ਤੇ ਜਨ ਬਾਹਰ ਆਈ ॥ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰਇ
 ਯੋ ਅਬ ਤੇ ਪਗ ਛੈ ਕਰਹੋਇ ਬਿਦਾਈ ॥ ੧੧੩ ॥ ਸ੍ਰੇਯਸ ॥
 ਜਾਨਕੀ ਸੀਲ ਤੇ ਤੇਜ ਤੇ ਤੇਜ ਭਯੋ ਉਤ ਪਾਵ ਕੋ ਕੇਅ
 ਤਿ ਪੀਰੋ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਹੋ ਜਗਮਤੁ
 ਪਿਤਾ ਰਖੁ ਬੀਰੋ ॥ ਮੇ ਪਰ ਆਜ ਕਰੇ ਤੁਮ ਕੋ ਪਕ ਪੂਰ ਪ
 ਟੀਰ ਸਮੀਰ ਤੇ ਸੀਰੋ ॥ ਜਾਨਤੁ ਲੋਗ ਸਿਯਾ ਵਿਬੁਲੇ ਤੁ
 ਸੁ ਆਗ ਕੇ ਆਨ ਪਰੀ ਦੁਖ ਭੀਰੋ ॥ ੧੧੪ ॥ ਕਵਿਤਾ ॥
 ਆਗ ਤੇ ਨਿਕਸ ਆਈ ਆਗ ਜੇਤੁ ਸੇ ਸਵਾਈ ਗੀਤ

ਰਾਖੁ ਗਾਈ ਮਨੁ ਗਾਈ ਬਿਨੁ ਖੇਦੁ ਸੋ। ਮਨੇ ਪ੍ਰਾਨੁ ਦਾਇ
 ਨੀ ਗਾਈ ਮਨੁ ਆਈ ਆਜੁ ਕਿਧੈ ਰਾਜੁ ਤੀਨੁ ਲੋਕੁ
 ਪਾਸੇ ਵਿਪੁਲੇ ਦਸੋ। ਨਾਨਾ ਚਿਤੁ ਚਾਇਨੁ ਸੋ ਵੈਸੇ ਦੀ ਜੁ
 ਭਾਇਨੁ ਸੋ ਗਾਮ ਚੰਦੁ ਪਾਇਨੁ ਸੋ ਲਾਗੀ ਏਕੁ ਭੇਦੁ ਸੋ॥
 ਮਿਲੇ ਮੀਤ ਮੀਤ ਜਮੇ ਧਨੀ ਸੋ ਦੋਰ ਨੀਤ ਤੈਸੇ ਰਾਮੈ ਮਿ
 ਲੀ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਗੀਤ ਮਿਲੀ ਬੇਦੁ ਸੋ॥ ੧੧੫॥ ਏਹੁ
 ਆਜ ਬਨਾ ਗਾਇਨੁ ਲੱਛੁ ਤਬ ਹਰਿ ਸੰਗੁ ਰੁਕੁ ਮਨੁ ਹੋਇ
 ਆਜ ਬਰਾਖੁ ਪਤਿ ਤਬ ਜਾਨੁ ਕੀ ਨਦੇ ਨਉ ਪਜਤੁ ਹੋਇ
 ॥ ੧੧੬॥ ਸੋਰਠਾ॥ ਆਹਾ ਬਜੇਰ ਸਿਰਨਾਇ ਤਬ ਲਛੁ
 ਮਨੁ ਬਿਨੁ ਤੀ ਕਰੈ। ਵਈ ਲੋਕੁ ਰਾਖੁ ਗਾਇ ਗਵਨੁ ਕੇ
 ਧਨੁ ਲੀਜੀਏ॥ ੧੧੭॥ ਰਾਮ ਚੰਦੁ ਵਾਚਾ ਸੋਰਠਾ॥ ॥
 ਜੇ ਰਿਪੁ ਜੀਤੈ ਜਾਇ ਸੁਰ ਕਹਾਵੈ ਜਸ ਬਢੈ ਤਬ ਕੀ
 ਜੀਏ ਸਹਾਇ ਤਾ ਕੇ ਕਛੂ ਨ ਲੀਜੀਏ॥ ੧੧੮॥ ਸੋਰਠਾ
 ਆਕਪਿ ਗਨੁ ਸੰਗੁ ਲਵਾਇ ਚਲੈ ਬਿਭੀ ਧਨੁ ਪਾਇ
 ਤੁਗਾ ਜਸ ਦੂਦੁ ਗੀ ਬਜਾਇ ਲਛੁ ਮਨੁ ਸੀਆ ਸਹੁ
 ਚਲੇ॥ ੧੧੯॥ ਕਾ ਬਿਤੁ॥ ਜੈਸੇ ਦਾਨੁ ਕੀਰਤ ਸੁਖ ਸ
 ਚਿਤੁ ਪ੍ਰੀਤ ਚਿਤੁ ਜੈਸੇ ਰਤਿ ਕਾਮ ਕਾਇ ਰਾਮ ਨਿਧਿ ਭਾਗ
 ਸੋ। ਜਮੇ ਅਰਬ ਬਾਨੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ ਭਵਾਨੀ ਸਿੰਧੂ ਗੀ
 ਗਾਏ ਦਰਾਦਨੀ ਜਮੇ ਮਨਿ ਸੇਖਨਾ ਗਸੋ। ਜਮੇ ਧਰਮ

ਨੀਤ ਭੁਲੇ ਸਾਹਿਬ ਬਸੀਠ ਤੈਸੇ ਅਜਮਿਲੀ ਜਾਨਕੀ ੨੫੩
 ਜੁਆਪਨੇ ਸੁਹਾਗ ਸੋਘੈ ਠਕੇ ਬਿਟਨ ਗੀਰ ਫਨ ਰ
 ਲੇ ਸੀਯਗ ਮਜੈ ਸੇ ਕਰਤਾਲ ਮਿਲੇ ਤੁਝ ਚੁਲੇ ਰਾਗ ਸੋ ਨ
 ੧੧੨੦ ੧੧ ਕਬਿਤੁ ੧ ੧ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਜੀਤ ਕਰੀ ਗੀਤ ਸਰੂਪ
 ਰਨਕੀ ਜਾਨਕੀ ਲੈ ਜੰਗ ਮਾਨੋ ਪਾਨ ਸੇ ਲਟਾਇ ਕੋ ਸੀ
 ਅਸੇ ਕਹਤ ਦੇਖ ਆਯੋ ਟਹਿਰੈ ਰਜਹ ਲਛਮਨ ਇੰਦੁ
 ਜੀਤ ਮਾਮੋ ਹੈ ਰਿਜਾਇ ਕੋ ੧ ਇਹ ਨਾਗਫਾਸ ਪਰੀ ਇਹ
 ਹਨੁਟੀਤ ਬੀਰ ਗਿਰਮੋ ਮੋਰੇ ਬੀਰ ਸੋ ਕੇ ਦੀਰ ਹੈ ਜਿਟਾਇ ਕੋ
 ੧ ਇਹ ਕਾਹੁ ਮਾਥੇ ਦਸ ਕਾਟੇ ਲਿਕਰਾਇ ਪੂਕੇ ਕਹੀ ਰਖੁਰ ੦
 ਇ ਬਤ ਨੈਕ ਸਰਮਾਇ ਕੋ ੧੧੨੧ ੧੧ ਕਬਿਤੁ ੧ ੧ ਸੀਗਸੀ
 ਯ ਬੀਰ ਅੰਜਮੀਰ ਸੁਤ ਅੰਗਦ ਸੁਗੀਟ ਜਾਮਟੀਤ ਕਪਿ
 ਮੰਡਲ ਹੁਲਾਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੇ ਤੁਤੀ ਖਨ ਬਿਭੀ ਖਨ ਸੋਨ
 ਲਨੀਲ ਪਲਹੀ ਮੈਕਰੈ ਜੋਰ ਮੁਜਰਾਮ ਸੁਾਸ ਕੀ ਸ
 ਬੇ ਬਤੁਰਾਗੀ ਅਨੁਗਾਗੀ ਪ੍ਰਤੁਪਾਇਨ ਕੇ ਚਾਇਨ ਬੇ
 ਬਤ ਕਰੈ ਸਬ ਕੇ ਬਿਲਾਸ ਕੀ ਚਲੇ ਉਪਰਧ ਮਨੋ ਪੋ ਦਿਪਰ
 ਧਲਗੀ ਅਨੰਦ ਕੀ ਅੰਧ ਆਇ ਗਈ ਅੰਧ ਗਈ ਘਰਾਇ
 ਬਨ ਬਾਸ ਕੀ ੧੧੨੨ ੧੧ ਯੈ ਯਾ ੧ ਘੁਰਤੇ ਦੇਖ ਬਸਿਸ
 ਟਕਹੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਰਾਮ ਅਖੰਡਲ ਆਏ ਲੋਗ ਸਰੇ
 ਮਿਲਯੋ ਨਿਰਖੇ ਸਾਇ ਸਾਇ ਗੁਪੁਜ ਚਕੋਰ ਲਗਾਏ

ਸਿਰੀ

ਸਿਰੀ

ਆਪਨਹੀ ਮਨ ਭਾਵਨ ਸੋ ਜਨ ਸਾਵਨ ਚਾੜਿ ਕਮੇਰ
ਜਿਆਏ ॥ ਰਾਪਟ ਰਾਮ ਸਿਯਾ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸੋ ਸਤੁ
ਕੇ ਮਖ ਕੰਜ ਸੁਹਾਏ ॥ ੧੨੩ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਬਾਸਿ
ਸਰ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲ ਬੈਠ ਭੁਲੀ ਰੁਚੁ ਸੋ ਪਗ ਧੋਏ
॥ ਭੁਪਤਿ ਕੀ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਬਾ ਸੁਨ ਕੈ ਉਮਤੇ ਜਲ ਨੈਨ
ਸੋ ਮੋਏ ॥ ਸਿਧ ਧਰਾ ਧਰ ਨਾਗ ਨਦੀ ਬਿਨ ਬੇਹੜ ਜੇ
ਪਹਿਲੇ ਹਮ ਜੋਏ ॥ ਦੇਖਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪਾਇ ਨ ਕੇ ਪਲ ਮੇ
ਟਿ ਸਰੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥ ੧੨੪ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਕੇ ਕਈ
ਨੈਦਨ ਦੂਰ ਤੇ ਆਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਿਯੋ ਦੁਖ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥ ਮੁ
ਰੁਜਟ ਨਖ ਭੇਜਤ ਪੋਧਨ ਭੁਪਤਿ ਤ੍ਵੰ ਸਬੈ ਪਗ ਲਾ
ਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਲਗਾਇ ਰਹੇ ਫੁਤੀ ਆਂ ਮੁਖ ਚੁੰਬ
ਕ ਫੂ ਮੁਸਕਾਏ ॥ ਦੇਖ ਬਿਭੀ ਖਨ ਅੰਰ ਸੁਗੀਟ ਨ ਗੀ
ਟ ਉਠੀ ਬਹੁਤੈ ਜਗ ਆਏ ॥ ੧੨੫ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ॥ ਅਮੈ
ਸੀਏ ਭਾਂਤਿ ਸਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਰਾਪੁ ਬੀਰ ਸੁਕੇ ਕਈ ਕੇ
ਪਰ ਆਏ ॥ ਪਾਇ ਰਾਹੇ ਸੀਯ ਬੀਰ ਸੁਮੇਤ ਕਹੇ ਸਤੁ
ਅੰਗਨ ਆਜ ਸੁਹਾਏ ॥ ਭੁਭੁਭੁਯੋ ਅਹਿਨੀ ਸੁਨ ਮਾ
ਤੁ ਕਿਯੋ ਹਿਤੁ ਤੈ ਬਨ ਬਾਸ ਪਠਾਏ ॥ ਦੇਹ ਫੁਟੈ ਸਤੁ ਕੀ
ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਲੈਨ ਚਲੇ ਨਰਤੇ ਪਛਤਾਏ ॥ ੧੨੬ ॥ ਕ
ਬਿਭੁ ॥ ॥ ਪੂਰਨ ਪਾਇਤੁ ਚਲੇ ਮਿਲਨ ਸੁਮਿਤੁ ਜੁਕੇ

ਲੇਚਨ ਵਿਛੋਨ ਕਰ ਕਰੈ ਭਗ ਭਗ ਮੈ॥ ਤਿਨੁ ਤੋ ਗਮ ੩੫੫
 ਕਵਿ ਫਾਰ ਫੇਰ ਭਾ ਮੇ ਤਨ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲਾ ਅਸੁਨ ਸੋ ਕੀਨੀ
 ਕੀਚ ਮਗ ਮੈ॥ ਜਾਇ ਲਪਟਾਇ ਨੇਹੁ ਬਹੁ ਤੈ ਜਨਾਇ
 ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨਕੀ ਸਮੇਤ ਸੀ ਸਰਹੇ ਧਰ ਪ੍ਰਗਮੈ॥ ਗਮ ਲ
 ਫਮਨ ਜਕੇ ਗੀਲੇ ਪਾਉ ਦੇਖ ਕਹੈ ਸਰ ਸੁਤਿ ਜਨਨੀ
 ਨ ਜਨੇ ਅੰਗ ਜਗ ਮੈ॥ ੧੨੭॥ ਕਬਿ ਤੁ॥ ॥ ਜੋ ਲੋ ਰਪੁ
 ਬੀਰ ਮਾਤ ਮਿਦਰ ਲੋ ਜਾਹੀ ਜਾਹ ਤੋ ਲੋ ਰੋ ਸਭਿ ਫੁਕਨ ਰ
 ਹੀ ਪੈ ਨ ਦਾਨ ਕੀ॥ ਭੁਖਨ ਪਟੇ ਬਰ ਉਤਾਰ ਸਭ ਫਾਰਹੀ
 ਨੇ ਕਹਤੁ ਕੋ ਸਲਾ ਅਜ ਮੇਰੇ ਕੋ ਨ ਮਾਨ ਕੀ॥ ਆਰਤੀ
 ਬਨਾਇ ਤਿਨ ਪ੍ਰੇਰਹੀ ਮੈ॥ ਆਇ ਲੀਨੇ ਅਜ ਰੋ ਜਪੁਤੀ
 ਤਈ ਦੇਖ ਗਤਿ ਭਾਨਕੀ॥ ਪਾਇ ਤੇ ਉਠਾਇ ਮੁਖ ਚੁੰਬ
 ਪਾਨੀ ਪੀਓ ਫਾਰ ਛੋਨ ਦੇ ਉਗੇਦ ਲੋ ਕੈ ਬੀਚ ਦੀਨੀ ਜਾਨ
 ਕੀ॥ ੧੨੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ॥ ॥ ਗਮ ਕੇ ਦੇਖ ਬੇ ਕੋ ਸਖੀਆਂ ਉ
 ਮਤੀ ਘਨ ਜਮੇ ਸੰਗ ਆਨੰਦ ਜੀ ਕੋ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਸਬੈ
 ਬਲ ਜਾਹਿ ਟਹਿ ਮਾਨਹੁ ਪੁਟਤੁ ਪੁਟ ਅਮੀ ਕੋ॥ ਖੀੜ
 ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋ ਜਨਨੀ ਮੇਰਿ ਬਾਰਨ ਦੇਹ ਦੀਆ ਸਾਖਿ ਪੀ
 ਕੇ॥ ਤੋ ਲਗ ਦੇਖਨ ਦੇ ਉਨ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਜੋ ਲਗ ਨੈਨ ਸਿਰ
 ਤਨ ਨੀ ਕੋ॥ ੧੨੯॥ ਕਬਿ ਤੁ॥ ॥ ਗਾਉ ਕੀ ਲੁਗਾਈ ਲੈ
 ਲੈ ਆਵਤ ਬਧਾਈ ਤਿਨ ਕੀ ਅਜੀ ਸਲੈ ਲੈ ਜੀ ਸੋ ਜ

੨੫੬ ਗੁਨੀ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਏਕਨ ਕੇ ਦਾਨ ਸਨਮਾਨ ਹੈ ਏਕ
 ਨਕੇ ਏਕਨ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰ ਬਿਦਾਈ ਕਰਤ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਨਨ
 ਸਮੇਤ ਫਾਰ ਫਾਰ ਰਾਮ ਬੰਦ ਪਰ ਜੇਕ ਜੇਈ ਸੋਈ ਹੈ ਏ
 ਦੁਖ ਕੇ ਹਰਤ ਹੈ। ਅੰਗੀ ਚਲਾਵੈ ਕੋਨ ਫਾਰਤ ਹੈ ਗਈ
 ਲੋਨ ਮੇਰੀ ਭੀਰ ਲਾਗੇ ਜਿਨ ਜੀਅ ਮੈਂ ਭਰਤ ਹੈ। ੧੩੦
 ॥ ਕਬਿਤਾ ॥ ॥ ਭੁੱਨ ਤੇ ਨਿਕਸ ਆਇ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ
 ਬਨਾਇ ਕੀਨੋ ਅੰਤਿ ਖੇਕ ਰਿਖ ਮੰਡਲ ਵਿਚਾਰ ਕੋ।
 ਫਤ ਧੁਜਾ ਚਾਮਰ ਬਿਜਨ ਲੈਕੈ ਬੀਰ ਸਭ ਰਾਜ ਕੇ ਸਿ
 ਪਾਸਨ ਬਿਗਾਜੇ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੋ। ਏਦੁ ਭੀ ਬਜਾਇ ਸੁਰ
 ਰਾਜ ਫਰਖਾਇ ਫੂਲ ਸੁਲ ਮਿਟੀ ਸਬ ਹੀ ਕੀ ਫੂਲ ਨਰ
 ਨ ਰਿਕੋ। ਰਾਮ ਬੰਦ ਚੰਦ ਮਾ ਕੇ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇਖ ਅ
 ਜਤਾ ਤੇ ਰਾਮ ਕਾਇ ਪ੍ਰਾਨ ਦੀਨੇ ਫਾਰ ਕੋ। ੧੩੧ ॥ ਕਬਿਤਾ ॥
 ॥ ਕਹੈ ਰਾਪੁ ਗਈ ਸੁਨ ਭਾਈ ਹੋ ਭਰਤ ਗਇ ਕੋਨ ਕੋ
 ਨ ਕਹੈ ਉਪਕਾਰ ਕਾ ਪਿਰਾਜ ਕੋ। ਸੀਤਾ ਸੋਧ ਲਾਇ ਸਿ
 ਧ ਪਾਟ ਕੈ ਬਨਾਇ ਗੋਲ ਜਾਯੇ ਲਫ ਮਨ ਜੂਕ ਏਤੇ
 ਬਡੇ ਕਾਜ ਕੋ। ਨੀਲ ਨਲ ਹਨੁ ਮਾਨ ਅਗੈ ਸੇਜਾ ਮਟ
 ਨ ਏਈ ਹੈਂ ਜਿਤਾ ਸਭ ਰਾਟ ਨ ਸਮਾਜ ਕੋ। ਤਾਂ ਤੇ ਹਮ
 ਇਨ ਕੇ ਰਿਣੀ ਹੈਂ ਅਜ ਤੂੰ ਲੋ ਬੀਰ ਲੋਚਨ ਹਮਾਰੇ ਨਉ
 ਠਤ ਮਾਰੇ ਲਾਜ ਕੋ। ੧੩੨ ॥ ਐਯਾ ॥ ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ

ਤੇ ਆਏ ਨਰੇ ਸ ਸਭੇ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕੇ ਪਾਂਇ ਪਰੇ ॥ ਟਿਰ ਬਾਗੁ ਪ
ਪਿ ਬਿਦਾ ਕਰ ਆਨੰਦ ਸੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਗਏ ਸੁਖ ਹੋਤੁ ਹਰੇ ॥
ਕਪਿ ਮੰਡਲ ਅੰਗ ਬਿਭੀ ਖਣਕੇ ਰਬ ਬਾਰਣਵੈ ਮਨੁ ਪੁੰ
ਜ ਖਰੇ ॥ ਕਟਿ ਰਾਮ ਸੀ ਰਾਮ ਕੇ ਸੇਵਤ ਹੀ ਜੁਗ ਚਾਰਨ
ਮੈ ਕਹੈ ਕੋ ਨ ਤਰੇ ॥ ੧੩੩ ॥ ਸੋ ਰਠਾ ॥ ॥ ਰਾਮ ਰੁਗਤਿ
ਰਸ ਹੋਇ ਤੋ ਰਾਖੁ ਪਤਿ ਛਾਡੈ ਨਹੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਚਰਨ ਨਤ
ਨ ਜੋਇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਸਭੁ ਸੇ ਕਹੈ ॥ ੧੩੪ ॥ ਕ ਬਿੱਤੁ ॥ ॥
ਦਾਨ ਪੁਰ ਹੁਤੁ ਸੇਈ ਕੁਲ ਮੈ ਸਪੁਤੁ ਸੇਈ ਲਾਖ ਕਾ
ਮ ਛਾਡੈ ਜੁ ਕਰੈ ਏਕ ਕਾਮ ਕੋ ॥ ਪਿਤੁ ਪੁ ਬੀਨ ਸੇਈ
ਪ੍ਰੇਮ ਜਲ ਮੀਨ ਸੇਈ ਅੰਗ ਪੈ ਕਹਾਵੈ ਆਪ ਕਹੈ ਹਰਿ
ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਸੇਈ ਆਜ ਕਟਿ ਰਾਜ ਸੇਈ
ਮੈਰੇ ਸਿਰਤਾਜ ਸੇਈ ਕੇ ਜੁ ਭਰੈ ਹਾਮ ਕੋ ॥ ਰਾਮ ਕਟਿ ਰਾ
ਜੋ ਜੇਈ ਰਾਜ ਕੇ ਸਮਾਜ ਸੇਈ ਮਹਾਰਾਜ ਸੇਈ ਜੇਈ
ਭਜੈ ਗਜਾਰਾਮ ਕੋ ॥ ੧੩੫ ॥ ਸੋ ਰਠਾ ॥ ॥ ਆਨੰਦ ਉ
ਰਨ ਸਮਾਇ ਭੁਜ ਉਠਾਇ ਅੰਗ ਦਕਹੈ ॥ ਰਾਖੁ ਪਤਿ
ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਫਿਨ ਭੀ ਗਰ ਭਨ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ੧੩੬ ॥ ਕ
ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਸਦਾ ਰਾਖੁ ਬੀਰ ਕਹਿ ਲਛਮਨ ਬੀਰ ਕਹਿ
ਮਹਾਂ ਰਣ ਧੀਰ ਕਹਿ ਮਨ ਕੇ ਸਹਾਇ ਰੇ ॥ ਸੀਤਾ ਪਤਿ
ਰਾਮ ਕਹਿ ਕਾਮ ਪੂਰੈ ਕਾਮ ਕਹਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ

ਮੋਰੈ ਬਹਾਇਰੇ ਗੁਰੀ ਨੋ ਲੋਕ ਨਾ ਬਕਹਿ ਬੂਰੇ ਦੇਤ
 ਹਾਬ ਕਹਿ ਆਪ ਰਾਪੁ ਨਾ ਬਕਹਿ ਮੋਰ ਪੈ ਕਹਾਇਰੇ
 ॥ ਬੇਦਨ ਕੋ ਸਾਰ ਕਹਿ ਸਬ ਕੋ ਅਧਾਰ ਕਹਿ ਮੋਖ ਲੋ
 ਉਦਾਰ ਕਹਿ ਚੋਤ ਪੈ ਸਹਾਇਰੇ ॥ ੧੩੭ ॥ ਸੁਏ ਯਾ ॥ ॥
 ਨਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਲਤੇ ਉਠ ਰਾਇ ਬਿਭੀ ਖਣ ਆਨ ਚ ਦੀ
 ਚਿਤ ਰੋ ਪੁਨਈ ॥ ਯਹਿ ਮੂਰਤ ਸਾਟਰੀ ਨੈਨ ਨ ਮੈ ਉਹ
 ਮੈ ਬਸਿ ਹੋਇ ਅਨੰਦ ਮਈ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਮਹਿ ਮਾ ਕਹਿ
 ਕੋਨ ਸੁਕੈ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਬੈ ਭੁਟ ਬਾਤ ਨਈ ॥ ਜਬ ਆ
 ਨ ਮਿਲ ਮੇਤ ਬਹੀ ਹਸ ਕੈ ਮੇ ਸੇਰੈ ਕਨ ਕੋ ਜਿਨ ਲੀਕ
 ਦਈ ॥ ੧੩੮ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਮੁਖ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਿਤ ਚਾਉ
 ਨੈਨ ਕਮਲ ਕਟਿ ਰਾਮ ਸੋ ॥ ਕਪਟ ਰਹਿਤ ਕਪਿ ਰਾ
 ਉਕੀਰ ਬਿਰਾਪੁ ਪਤ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ੧੩੯ ॥ ਸੁਏ ਯਾ ॥ ॥
 ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਕੋ ਬਲ ਪਾਇ ਮੈ ਬਾਲ ਸੇ ਮਾਰ ਕੈ ਦੇ
 ਸ ਲਯੋ ॥ ਅਰੁ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਕੋ ਬਲ ਤੇ ਕਪਿ ਮੰਤ੍ਰ
 ਲ ਮੈ ਕਪਿ ਰਾਜ ਭੁਯੋ ॥ ਉਤ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਮੈ ਜਬ
 ਹੀ ਚਿਤ ਰੋ ਪ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ਨੈਨ ਦਯੋ ॥ ਭਬਹੀ ਸਭ
 ਪੁਰਨ ਕਾਮ ਭਏ ਕਟਿ ਰਾਮ ਇਹੈ ਜਿਯ ਜਾਨ ਲਯੋ ॥
 ੧੪੦ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ॥ ਸਿਟ ਬਿਰੰਚ ਸੁਰਈ ਸੁਬੇਦ ਬ੍ਰ
 ਹਮ ਸੇਵਤ ਚਰਨਾ ਦੇਤ ਬਸਿ ਸਟ ਅਸੀ ਸ ਸਭਾ

ਸਹਿਤ ਰਘੁਬੀਰ ਕੋ ॥ ੧੪੧ ॥ ਕਾ ਬਿੱਤੁ ॥ ॥ ਸੇ ਸੇ ਜੇ ^{ਸੇ ਸਾਗ} ੩੫੯
 ਸਮਸਟਾਰ ਹੈ ਹੈ ਗੁਨ ਕੇ ਭੰਡਾਰ ਏਤੀ ਸੀਖ ਸੀਖ
 ਕੰਠ ਭੂਖਣ ਜੇ ਧਰ ਹੈ ॥ ਆਪਨ ਸਾਸ ਸੁਖ ਪ
 ਇਐ ਰਨ ਸੁਨਾਇ ਅੰਸੇ ਗੁਨ ਗਾਇ ਗਾਇ ਜੀਮੇ
 ਪ੍ਰੇਮ ਭਰ ਹੈ ॥ ਭਿਨ ਕੇ ਹਿਯੇ ਤੇ ਰਘੁਬੀਰ ਬੀਰ ਲ
 ਫਮਣ ਜਾਨ ਕੀ ਸਮੇਤ ਸਦਾ ਧ੍ਰਮ ਅੰਨਟਰ ਹੈ ॥
 ਰਾਮ ਚੰਦ ਗੀਤ ਕੀ ਏ ਰੋਹਿ ਜੇ ਅੰਨ ਤੇ ਉਰੋਂ ਦ
 ਹਿ ਭਟਨ ਕੇ ਕਲੀਕ ਦੂਰ ਕਰ ਹੈ ॥ ੧੪੨ ॥ ਫੁਪਸ
 ॥ ॥ ਸੀਮਤ ਬਿਕਮ ਨਿਪਤ ਸਹਾ ਖਟ ਸਤ ਅ
 ਸੀਹ ਬਗਾ ਚੈਤ ਚਾਦਨੀ ਦੂਜ ਫੁਜ ਜਹਾਂ ਗੀਰ ਜੁ
 ਭਟ ਪਰਾ ॥ ਸੁਭ ਲਛਨ ਦਫਨ ਸੁਭੇ ਸਕਟਿ ਰਾਮ
 ਬਿਚ ਛਨਾ ਕਿਸਨ ਦਾਸਤਨ ਕੁਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਜਸ
 ਦੀ ਪਕਰ ਛਨਾ ਰਘੁ ਪਤਿ ਚਰਿਤਿ ਭਿਨ ਜਥਾ ਮਠਿ
 ਪ੍ਰਗਟ ਕਹੈ ਸੁਭ ਲਗਨ ਗਣ ਦੇ ਭਗਤਿ ਦਾਸ
 ਨਿਰਭੁਸਕ ਰਹੁ ਜੈ ਰਘੁ ਪਤਿ ਰਘੁ ਬੀਸ ਮਾਣਿ ॥

੧੪੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਗੀਤੇ ਹਨੁ ਮਾਨ ਨਾਟਕ ਚੰਦ ਸੋ
 ਅਕੁ ॥ ੧੪ ॥ ੧੨੮੬ ॥ ੧ ॥ ॥ ਸਮਾਪਤਿ ਸੁਤੀ ॥
 ਸੁਭ ਸੀਮਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ॥ ੨੨ ਸੀ ॥ ਬਿ ॥ ੧੯੪੮

ਸਤ ਸ
 ਸਤ ਸ
 ਸਤ ਸ

੩੬੦ ਸੰਨ ਈਸਵੀ ੧੮੪੧ ਹਾੜ੍ਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ੧੨ ਬੁੱਧਵਾਰ
ਫੁਪਾਹੀਆਂ।

ਇਸਤਿਹਾਰ

ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਮਾਰੇ ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਉਮਦਾ - ਅਨ ਸੁਧ
 ਅਰ ਸੁੰਦਰ ਭਿਖਤ - ਅਰ ਅੱਛੇ ਛਪੇ ਹੂਏ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ
 ਹੋ - ਅਰ ਭੇਟ ਮੇਂ ਭੀ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 ਸੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਬਾਨ੍ਹੀ ਖਰੀਦਨ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪਤੇ
 ਉਪਰੋਂ ਖਰੀਦ ਸਕਤੇ ਹੈਂ। ਅਰ ਕੁਛ ਕੁਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੁ
 ਚੀ ਪੜ੍ਹ ਇਸ ਜਗ ਪਰ ਬੀ ਲਿਖੇ ਹਾਂ। ਈਸਵੀ ੧੮੪੧
 (੧) ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸਾਹੀਕ ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਈ ਸੁਖਸਿੰਘ
 (੨) ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਿਸਾਹੀਕ ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਈ ਧਰਮਸਿੰਘ
 (੩) ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਬਥਾ ਅਟਲ ਸਾਹਿਬ ਕ੍ਰਿਤ ਭਾਈ ਉਤਮਸਿੰਘ
 (੪) ਫਾਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮੋਟੇ ਅਖਰਾਂ ਦੀ
 (੫) ਗੁਰਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹਿਦੀ ਸਲੋਕ
 (੬) ਵਸਿਸ਼ਟ ਪਰਕਾਸ਼ ਜੋਗਮਾਨਕ ਸਮੁਦ੍ਰਭੈ -
 (੭) ਤੁਪਕਾ ਰਸਾਲਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ੫੧ ਤਰਾਂ ਦੇ ਤਪਾਂਦ ਵਖੋ ਵਖ
 ਇਲਾਜ ਸਬਬ - ਗਜਾ ਪਰਹੇਜ - ਨਿਸਾਨ - ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ - ਫਾਰਸੀ
 ਲੇਖਕ ਲਾਲ ਨਰਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਮਾਤਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਹੋਈ। ਤਸ

ਵਿਗਿਆਨ

ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਮਤ ਬੈਚ ਸਮੇਂ ਨੂਰ ਦੇ ਦਫਤਰ
 ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੁਸਤਕ ਮੌਜੂਦ ਹਨ-ਅਰਪ
 ਤਕ, ਮੋਖ ਆਦਿਕ ਦੇ ਭੇਜਣੇ ਸੇ ਬੜੀ ਰਿਆਇਤ ਨ
 ਲ ਅਰਬਦੁ ਚੰਗੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁ
 ਛਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ-ਅਰਭੇਟ ਲਿਖੀ ਹੈ॥ ਪੁਸਤਕਗ੍ਰੰਥ

(੧) ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਾ- ਮੋਖ ੨॥

(੨) ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਜੀ ਕਾ- ਮੋਖ ੨॥

(੩) ਸਰਧਾ ਪੂਰਕ ਸਮੇਤ ਸਬਦਾਂ ਦੇ — ਮੋਖ ੧॥

(੪) ਦਸਗੀਥੀ . . . . . ਮੋਖ ੩॥

(੫) ਭੁਗਤ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ- ਮੋਖ ੭

(੬) ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਬਾਬਾ ਅਟਲ ਸਾਹਿਬ ਕੀ- ਮੋਖ ੩

(੭) ਜੋਗਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਛੀ ਪ੍ਰਕਰਣ — ਮੋਖ ੬

(੮) ਇਕਾਦਸ ਸਕੰਧ- ਵਾਰਤਕ — ਮੋਖ ੭॥

(੯) ਸੂਰਤ ਬਹਾਰ- ਜੋਗਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਅਮੋਲ ਰਤਨ- ਮੋਖ ੧॥

(੧੦) ਤਪਦਾਰਸਾਲਾ- ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਚਰਜ ਮੋਖ ੧੬

(੧੧) ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ ਮੋਟੇ ਅਖਰਾਂ ਵਾਲਾ- ਮੋਖ ੧੩

ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਅਮ੍ਰਿਤ ਸਰਮਤ ਬਾਚ ਸਮੇਂ ਨੂਰ ਪਾਸ ਲਾਲਾ ਨਰਸਿ
 ਘਾਟਾਸ—

ਸ੍ਰੀ ੴ

ਨਾਮ

